

НОВЫ ЗАКОН СПАДАРА А СПАСА НАШАГА ІСУСА ХРЫСТА

**З МОВЫ ГРЭЦКАЕ НА ВЯЛІКАЛІТОЎСКУЮ (БЕЛАРУСКУЮ)
НАНАВА ПЕРАКЛАДЗЕНЫ**

**ВЯЛІКАЛІТОЎСКАЕ (БЕЛАРУСКАЕ) НАВУКОВАЕ ТАВАРЫІСТВА
ПРАНЦІПА СКАРЫНЫ
У НЬО ЁРКУ 1970**

КНИГІ НОВАГА ЗАКОНУ

Евангеля podle сьв. Мацьвея	5
Евангеля podle сьв. Маркі	38
Евангеля podle сьв. Лукі	58
Евангеля podle сьв. Яана	94
Дзеі сьвятых апосталаў	120
Ліст сьв. Паўлы апостала да Рымлян	154
Першы ліст сьв. Паўлы апостала да Карынцян	167
Другі ліст сьв. Паўлы апостала да Карынцян	180
Ліст сьв. Паўлы апостала да Галятаў	189
Ліст сьв. Паўлы апостала да Ефэсян	193
Ліст сьв. Паўлы апостала да Піліпян	198
Ліст сьв. Паўлы апостала да Колосян	201
Першы ліст сьв. Паўлы апостала да Салунян	204
Другі ліст сьв. Паўлы апостала да Салунян	207
Першы ліст сьв. Паўлы да Цімоха	209
Другі ліст сьв. Паўлы апостала да Цімоха	212
Ліст сьв. Паўлы апостала да Ціта	215
Ліст сьв. Паўлы апостала да Хілімона	217
Ліст сьв. Паўлы апостала да Жыдоў	218
Суборны ліст сьв. Якава апостала	228
Першы суборны ліст сьв. Пётры апостала	232
Другі суборны ліст сьв. Пётры апостала	235
Першы суборны ліст сьв. Яана апостала Багаслова	238
Другі ліст сьв. Яана апостала Багаслова	241
Трэці ліст сьв. Яана апостала Багаслова	242
Суборны ліст сьв. Юды апостала	243
Кніга аб'яўленья сьв. Яана Багаслова	244

ЕВАНГЕЛЯ ПОДЛЕ СЪВЯТОГА МАЦЬВЕЯ

1 Сувой радаводу Ісуса Хрыста, Сына Давідавага, сына Абрагамовага.

2 Абрагам нарадзіў Ісакá; а Ісак нарадзіў Якава; а Якаў нарадзіў Юду а братоў ягоных; 3 А Юда нарадзіў Фарэса а Зару ад Тамары; а Фарэс нарадзіў Есрома; а Есром нарадзіў Арама; 4 А Арам нарадзіў Амінадава; а Амінадаў нарадзіў Наассона; а Наассон нарадзіў Салмона; 5 А Салмон нарадзіў Вооза ад Рахавы; а Вооз нарадзіў Овіда ад Руты; Овід жа нарадзіў Еса; 6 А Есэ нарадзіў караля Давіда;

Давід жа нарадзіў Салымона ад Урыхі; 7 Салымон жа нарадзіў Ровоама; а Ровоам нарадзіў Аву; а Ава нарадзіў Асу; 8 А Аса нарадзіў Ясапата; а Ясапат нарадзіў Ёрама; а Ёрам нарадзіў Узю; 9 А Узя нарадзіў Ёфама; а Ёфам нарадзіў Агаза; а Агаз нарадзіў Гэзэку; 10 А Гэзэка нарадзіў Манаса; а Манас нарадзіў Амона; а Амон нарадзіў Ёсю; 11 А Ёся нарадзіў Ехоню а братоў ягоных, у часе калі былі выселены да Вавілёну. 12 А па вавілёнскім высяленьню Ехоня нарадзіў Шэалфіеля; Шэалфіель нарадзіў Зэруавеля; 13 Зэруавель нарадзіў Авуда; а Авуд нарадзіў Елякіма; а Елякім нарадзіў Азора; 14 А Азор нарадзіў Садок; а Садок нарадзіў Ахіма; а Ахім нарадзіў Елюда; 15 А Елюд нарадзіў Елеазара; а Елеазар нарадзіў Матфанá; а Матфан нарадзіў Якава; 16 А Якаў нарадзіў Язэпа, мужа Марыі, з каторае нарадзіўся Ісус, званы Хрыстос.

17 А ўсіх пакаленьняў ад Абрагама аж да Давіда — чатырнаццаць пакаленьняў; і ад Давіда аж да вавілёнскага высяленьня — чатырнаццаць пакаленьняў; і ад вавілёнскага высяленьня да Хрыста — чатырнаццаць пакаленьняў.

18 Нараджэньне ж Ісуса Хрыста сталася гэтак: па заручынах Маці Ягонае Марыі з Язэпам, перад тым чымся злучыліся, выявілася, што Яна мае ў жываце з Духа Сьвятога. 19 А Язэп, муж ейны, будучы справядлівым, і ня хочучы Ёе зьняславіць, хацеў патай адпусьціць Ёе. 20 Але як ён гэта падумаў, — вось, ангіл Спадароў зьявіўся яму ў сьнежню, кажучы: „Язэпе, сыну Давідаў, ня бойся прыняць Марыю, жонку сваю, бо зачатае ў ёй — з Духа Сьвятога ёсьць. 21 І народзе яна Сына, і назавеш імя Ягонае: Ісус, бо Ён спасець люд Свой ад грахоў іхных”. 22 А ўсе гэта сталася, каб спаўнілася сказанае Спадаром прарокам; 23 „Вось, Дзявуччая зацяжарыць а народзе Сына, і назавуць імя Яго Емануэль”, што знача: з намі Бог. 24 Прачхнуўшыся зо сну, Язэп зрабіў, як сказаў яму ангіл Спадароў, і прыняў жонку сваю. 25 І ня знаў Ёе, пакуль не нарадзіла Яна Сына, і ён назваў імя Ягонае: Ісус.

2 Як жа нарадзіўся Ісус у Бэтлееме Юдэйскім, за дзён караля Гірада, вось, мудрыцы з усходу прыбылі да Ерузаліму й казалі: 2 „Ідзе кароль Юдэйскі, што нарадзіўся? бо мы бачылі на ўсходзе зорку Ягоную і прышлі пакланіцца Яму”. 3 Пачуўшы гэта, кароль Гірад парушыўся, і ўвесь Ерузалім ізь ім. 4 І, зьбершы ўсіх найвышшых сьвятароў а кніжнікаў людю, распытаваў у іх. Ідзе меў Хрыстос нарадзіцца. 5 І яны казалі яму: „У Бэтлееме Юдэйскім, бо так напісаў прарока: 6 „І ты, Бэтлееме, зямля Юдзіна, ані ня меншы памеж правадыроў Юдзіных, бо зь цябе выйдзе правадыр, што будзе пасьціць люд Мой — Ізраеля”.

7 Тады Гірад патай прыгукнуў мудрыцоў і дакладна ў іх выведаў

праз час, калі зьявілася зорка. 8 І, пасылаючы іх да Бэтлемеу, сказаў: „Ідзіце і ўсё дакладна даведайцеся празь Дзецяні; і, як толькі знойдзеце Яго, накажыце імне, каб і я прышоў а пакланіўся Яму”. 9 Яны ж выслужалі караля й пайшлі. І вось, зорка, што яны бачылі на ўскодзе, ішла перад імі, аж пакуль, прыйшоўшы, ня стала над месцам, ідзе было Дзецяні. 10 І, абачыўшы зорку, яны ўзрадаваліся радасцям надзвычайнай. 11 І, увыйшоўшы ў хату, абачылі Дзецяні з Марыяю, Маткаю Ягонаю, і, паўшы, пакланіліся Яму; і адчыніўшы скарбы свае, абраклі Яму дары: золата, кадзіла а міру. 12 І, перасьцярэжаныя Богам у сьне, каб не звараціліся да Гірада, адышлі яны іншай дарогаю да краю свайго.

13 І, як яны адышлі, вось, ангіл Спадароў зьявіўся Язэпу ў сьненню, кажучы: „Устань, вазьмі Дзецяні а Маці Ягоную, і ўцякай да Ягіпту, і будзь там, пакуль Я не скажу табе; бо Гірад будзе шукаць Дзецяніці, каб загубіць Яго”. 14 І, ён устаў, узяў Дзецяні а Маці Ягоную ночы, і здаліўся да Ягіпту. 15 І быў там аж да сьмерці Гірада, каб спаўнілася сказанае Спадаром прарокам: „Зь Ягіпту Я прыгучаў Сына Свайго”.

16 Тады Гірад, абачыўшы, што мудрыцы насаміліся зь яго, надта загневаўся, і паслаў, і забіў усіх дзеці, што былі ў Бэтлеме а ў вусіх аколцах яго, ад двух год і ніжэй, падле часу, каторы ён распытаў у мудрыцоў. 17 Тады спаўнілася сказанае Ярэмам прарокам: 18 „Быў чуваць голас у Рама, галашэньне а плач а шмат жалобы: Ракіль плача па дзяцёх сваіх і не даецца пацешыць, бо іх няма”.

19 Але, як Гірад памер, вось, ангіл Спадароў зьявіўся ў сьненню Язэпу ў Ягіпце, 20 Кажучы: „Устань, вазьмі дзецяні а маці Ягоную і йдзі

да зямлі Израелявае, бо памерлі тыя, што шукалі жыцьця Дзецяняці”. 21 І ён устаў, і ўзяў Дзецяні а Маці Ягоную, і прышоў да зямлі Израелявае. 22 Але пачуўшы, што каралюе ў Юдзі Архелай, — замест Гірада, бацькі свайго, — пабаяўся йсьці туды; а ў сьненню перасьцярэжаны, адыйшоў да зямлі Галілейскае. 23 І прыйшоў, і жыў у месцы, званым Назарэт, каб спаўнілася сказанае прарокам, што Ён Назарэцянінам будзе названы.

3 Тых дзён Ян Хрысьціцель, абшчаючы, прыбыў на пустыню Юдэйскую, 2 Кажучы: „Кайцеся, бо дабліжылася гаспадарства нябёснае!” 3 Бо ён тый, праз каго сказаў Ісаям прарокам, кажучы: „Голас гукуючага на пустыні: гатуйце дарогу Спадарову, раўнуўце сьцежкі Ягоныя!” 4 А тый Ян меў адзецца сабе зь вярблюджае поўсцы і дзягу на сьцёгнах сваіх; і ежаю яму была шарапча а дзікі мёд. 5 Тады выходзіў да яго Ерузалім а ўся Юдэя а ўся аколца ёрданская. 6 І хрысьціліся ў яго ў Ёрдане рацэ, спавядаючыся з грахоў сваіх. 7 І як ён бачыў шмат каго з фарысэяў а садукееў, што прыходзілі да яго хрысьціцца, ён казаў ім: „Родзе гадзавы, хто перасьцярэе вас уцякаць ад надыходзячага гневу? 8 Дык давайце плады годныя каяты; 9 І ня думайце казаць самым сабе: „Айцец у нас Абрагам”, бо кажу вам, што можа Бог із камянёў гэтых узняць дзеці Абрагаму. 10 І цяпер таксама сякіра да карава дзерваў прыложана; дык кажнае дзерва, што не даець добрага плоду, будзе сьсечана й кінена ў цяпло. 11 Я хрышчу вас у вадзе на каяту, але Тый, што йдзець просыле мяне, дужшы за мяне, чыйго вобую я ня годны панесьці; Ён будзе хрысьціць вас у Дуку Сьвятым а агню. 12 Веялка Ягоная ў руцэ Ягонаю, і ачысьце ток Свой, і зьбярэць пшёнку Сваю

да сьвірня, а ўмецьце спале агнём нязгасным”.

13 Тады прыбывае Ісус із Галілеі на Ёрдан да Яана, каб прыняць хрэст ад яго. 14 Але Ян забараніў Яму, кажучы: „Я патрабую быць хрышчаным Табою, а Ты прыходзіш да мяне”. 15 Але Ісус, адказуючы, сказаў яму: „Дазволь цяпер, бо належа нам выпайніць усю справядлівасьць”. Тады ён дазволіў Яму. 16 І, акрысьціўшыся, Ісус зараз вышаў з вады; і, гля, рашчынліся нябёсы над Ім, і абачыў Дука Божага, што спускаўся, як галуба, і зыходзіў на Яго. 17 І, гля, голас із нябёсаў, кажучы: „Гэта Сын Мой умілаваны, Каторага Я ўпадабаў!”

4 Тады Ісус быў узьведзены Духам на пустыню дзеля спакусы д’явалам. 2 І поставаў Ён сорок дзён і сорок ночаў а наапошку запрагнуў. 3 І, дабліжыўшыся, спакусіцель сказаў Яму: „Калі Ты Сын Божы, скажы, каб камяні гэтыя абярнуліся ў бухаткі”. 4 Але Ён, адказуючы, адказаў: „Напісана: „Не адзіным хлебам жыва будзе людзіна, але кажным словам, што выходзе з вуснаў Божых””. 5 Тады бярэць Яго д’явал да сьвятога места, і станове Яго на крыле сьвятыні, 6 І кажа Яму: „Калі ты Сын Божы, кінься дадоў, гэта ж напісана: „Ангілам Сваім раскажа Ён празь Цябе, і на руках панясучь Цябе, каб ты не спатыкнуўся аб камень нагою Сваёй””. 7 Сказаў яму Ісус: „Напісана яшчэ: „Не спакушай Спадара Бога свайго””. 8 Ізноў бярэць Яго д’явал на гару надзвычайна высокую, і паказуе Яму ўсі гаспадарствы сьвету й славу іх, 9 І кажа Яму: „Усё гэта дам Табе, калі, паўшы, паклонішся імне”. 10 Тады кажа яму Ісус: „Вон, шайтане, бо напісана: „Спадару Богу свайму кланайся й Яму адзінаму служы”” 11 Тады кідае Яго д’явал, — і вось, ангілы прыступілі й служылі Яму.

12 Як Ісус дачуўся, што Ян адданы пад нагляд, Ён адыйшоў да Галілеі. 13 І, пакінуўшы Назарэт, прышоў і асяліўся ў Капэрнауме ўзморскім у граніцах Завулонавых а Наффалімовых, 14 Каб спаўнілася сказанае Ісаям прарокам, што кажа: 15 „Зямля Завулонава а зямля Наффалімова, ля дарогі морскае, за Ёрданом, Галілея паганская, 16 Люд, што сядзеў у цямноце, абачыў вялікае сьвятло, і тым, што сядзелі ў краіне сьценю сьмерці, сьвятло зазьзяла”.

17 Адгэтуль Ісус пачаў навучаць а казаць: „Кайцеся, бо гаспадарства нябёснае дабліжылася”.

18 І, праходзячы ля мора Галілейскага, Ісус абачыў двух братоў: Сымона, звамага Пётрам, а Андрэя, брата ягонага, што закідалі сетку ў мора, бо былі рыбнікі; 19 І кажа ім: „Ідзіце за Ім, і Я ўчыню вас лаўбітамі, людзёў”. 20 І яны зараз пакінулі сеткі й пайшлі за Ім.

21 І, ідучы ступль, Ён абачыў іншых двух братоў, Якава Заведэявага а Яана, брата ягонага, у струзе із Заведэям, айцом іхнім, каторыя правілі сеткі свае, і гукнуў іх. 22 Яны ж збраз, пакінуўшы струт і айка свайго, пайшлі за Ім.

23 І хадзіў Ісус па ўсёй Галілеі, навучаючы ў бажніцах іхных, і абшчаючы Евангелю гаспадарства, і ўздараўляючы ўсялякую хваробу а ўсялякае няўздольненне памеж людзёў. 24 І галасы празь Яго разышліся па ўсёй Сыры; і прыводзілі да Яго ўсіх хворых, у каторых роаньня хваробы, і мучаных рознымі болямі, і апавананых д’явалам, і люнаткаў, і з паларушам, і Ён уздараўляў іх. 25 І йшоў за Ім чысьлены груд із Галілеі а Дзесяцімесьця а Ерузаліму а Юдзі а з-за Ёрдану.

5 І, бачачы груды, узыйшоў Ён на гару; і, як сеў, падышлі да Яго вучанікі Ягоныя. 2 І, адчыніўшы вусны свае, Ён навучаў іх, кажучы:

3 „Шчасьлівыя ўбогія духам, бо іх ё гаспадарства нябёснае. 4 Шчасьлівыя засмучоныя, бо яны будуць пацешаны. 5 Шчасьлівыя лагодныя, бо ім спадзець зямля. 6 Шчасьлівыя прагучыя й смятнучыя справядлівасьці, бо яны будуць насычаны. 7 Шчасьлівыя міласэрныя, бо яны адзяржаць міласэрды. 8 Шчасьлівыя чыстыя сэрцам, бо яны абачаць Бога. 9 Шчасьлівыя чынычыя супакой, бо яны сынамі Божымі названы будуць. 10 Шчасьлівыя перасьледаваныя за справядлівасьць, бо іх ё гаспадарства нябёснае. 11 Шчасьлівы вы, калі будуць вярнуць на вас і перасьледаваць, і будуць, манячы, мовіць на вас усялякае ліха дзеля Мяне. 12 Радуйцеся а весяліцеся, бо нагорода ваша вялікая на нябёсах, бо так перасьледавалі прарокаў, што былі перад вамі.

13 „Вы — соль зямлі. Калі ж соль згубе свой смак, чым пасаліць яе? Бо яна ня мае моцы свае, кіба толькі выкінуць яе вон, каб тапталі яе людзі. 14 Вы — святло свету. Ня можа места скавацца, стоячы на версе гары. 15 І, як паляць ляпну, ня ставяць яе пад карэц, але на падстаноўку, і сьвеце ўсім у хаце. 16 Гэтак няхай сьвеце святло вашае перад людзьмі, каб яны бачылі добрыя ўчынкі вашыя і ўславілі Айца вашага, Каторы на нябёсах.

17 „Ня думайце, што Я прышоў узрушыць закон альбо прарокаў; Я ня прышоў узрушыць, але спаўніць. 18 Бо запраўды кажу вам: пакуль ня мінець неба й зямлі, ні водная ёта альбо ні водная рыска ня мінець із закону, аж пакуль усё ня станеца. 19 Дык хто ўзруша адно з расказаньняў гэтых найменшых і так навуча людзей, — найменшым будзе названы ў гаспадарстве нябёсным; а хто споўне а навуча, тый вялікім будзе названы ў гаспадарстве нябёсным. 20 Бо кажу вам: калі справядлівасьць ваша не прарэйдзе справяд-

лівасьці кніжнікаў а фарысэяў, дык ніяк ня ўыйдзеце ў гаспадарства нябёснае.

21 „Вы чулі, што сказана стара-вечным: „Не забівай; а хто заб'ець, падпадець пад суд“. 22 А я кажу вам, што кажны, хто злуча на брата свайго дарма, падпадець пад суд; а хто скажа брату свайму „рака“^{*)}, падпадець пад сынэдрыён; а хто скажа „дурань“, падпадець пад пекляное цяпло. 23 Дык, калі ты прынясеш дар свой да аброчніка і там успомніш, што брат твой мае штось на цябе; 24 Пакінь там дар свой перад аброчнікам, і пайдзі, уперад пагадзіся з братам свайм, і тады прыйдзі й абрачы дар свой. 25 Пагадзіся з праціўнікам свайм борзда, пакуль ты яшчэ ў дарозе зь ім, каб праціўнік рэчас не аддаў цябе судзьдзі, а судзьдзя — слуге, і ня ўкінулі цябе ў вязьніцу. 26 Запраўды кажу табе: ня выйдзеш стуль, пакуль не аддасі апошняга шэляга.

27 „Вы чулі, што сказана справядлівым: „Не чужалож“. 28 А я кажу вам, што кажны, хто глядзіць на жонку із жадлівасьцяй, ужо шчужаложыў зь ёй у сэрцу свайм. 29 Калі правае вока тваё спакушае цябе, вылучі яго й кінь ад сябе, бо вaley табе, каб загінуў адзін із чаланоў тваіх, а ня ўсё цела твае было ўкінена ў гегену. 30 І калі правая рука твая спакушае цябе, адатні яе й кінь ад сябе, бо вaley табе, каб загінуў адзін із чаланоў тваіх, а ня ўсё цела твае было ўкінена ў гегену.

31 „І сказана: „Калі хто адпущае жонку сваю, няхай дасць ёй разводны ліст“. 32 А я кажу вам, што кажны, хто адпущае жонку сваю, апрача віны чужалоства, тый даець прычыну да яе чужалоства; і хто ажэніцца з разведзенай, тый чужаложа.

*) Пустыня.

33 „Ізноў вы чулі, што сказана ставечным: „Не прысягай хвалшы-ва, але паўні прысягі свае Спадару“. 34 А я кажу вам: не прысягайце сусім: ані небам, бо яно пасада Божы; 35 Ані зямлёю, бо яна казюлька пад ногі Ягоныя; ані Ерузалімам, бо ён места вялікага Караля; 36 Ані галавою сваёй не прысягай, бо ня можаш ні воднага вола сабраць белым альбо чорным. 37 Але няхай будзе слова вашае: „але, але“, „не, не“; а што звыш гэтага — ад злага.

38 „Вы чулі, што сказана: „Вока за вока і зуб за зуб“. 39 А я кажу вам: не праціўся благому. Але хто вытне цябе ў правую шчаку тваю, абярні да яго й другую; 40 І хто захоча прававацца з табою і ўзяць у цябе сарочку, аддай яму й вопратку; 41 І хто прысіле цябе йсьці зь ім адну мілю, ідзі зь ім і дзьве. 42 Хто просе ў цябе, дай, і хто хоча пазычыць у цябе — не адварачайся.

43 „Вы чулі, што сказана: „Любі прыяцеля свайго, і ненавідзь нёпрыяцеля свайго: 44 А я кажу вам: любіце нёпрыяцеляў сваіх, дабра-слаўце клінучых вас, рабіце дабро ненавідзячым вас і маліцеся за крыўдзячых вас і перасьледуючых вас, 45 Каб вы былі сынамі Айца вашага Нябёснага, бо Ён расказуе сонцу Свайму ўсходзіць над блгімі й добрымі і пасылае дождж на справядлівых і несправядлівых. 46 Бо, калі вы будзеце любіць любячых вас, якая вам нагорода? Ці ня тое ж робяць і мытнікі? 47 І калі вы веціце толькі братоў сваіх, што асаблівага робіце? Ці ня так робяць і пагане? 48 Дык будзьце дасканальныя, як дасканальны Айцец ваш нябёсны.

6 „Сьцеражыцеся рабіць сваю справядлівасьць перад людзьмі, каб бачылі вас, бо ня будзе вам нагорода ад Айца вашага, Каторы на нябёсах. 2 Дык, калі даеш убожніну,

ня трубі перад сабою, як робяць двудушнікі ў бажніцах і на вуліцах, каб хвалілі іх людзі. Запраўды кажу вам: яны ўжо аддержуюць нагароду сваю. 3 У цябе ж, як ты даеш убожніну, няхай лявіца твая ня ведае, што робе правіца, 4 Каб убожніна твая была патай; і Айцец твой, што бача тайнае, аддасць табе яўна.

5 „І калі молішся, ня будзь, як двудушнікі, што любяць у бажніцах і на рагох вуліцаў аддержваючыся, маліцца, каб паказацца перад людзьмі. Запраўды кажу вам, што яны ўжо аддержуюць нагароду сваю. 6 Ты ж, як молішся, увыйдзі ў пакой свой і, зачыніўшы дзьверы свае, памаліся Айцу свайму, Каторы ўтайне; і Айцец твой, што бача ўтэнае, аддасць тэ яўна. 7 А молячыся, не кажыце лішняга, як пагане; бо яны думаюць, што ў шматслоўю будуць пачуты. 8 Ня будзьце падобныя да іх, бо ведае Айцец ваш, чаго вы патрабуеце, уперад, чымся вы ў Яго папросіце. 9 Маліцеся ж гэтак: Бойча наш, Каторы ёсьць у нябёсах! сьвяціся імя Твае; 10 Прыйдзі гаспадарства Твае; будзь воля Твая як на небе, так і на зямлі; 11 Хлеба нашага штадзеннага дай нам сядні; 12 І даруй нам віны нашы, як і мы даруем даўжбітом нашым; 13 І ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злага; бо Твае ё гаспадарства а моц а хвалі на веці. Амін. 14 Бо калі вы будзеце дараваць людзём выступы іхныя, то даруе й вам Айцец ваш нябёсны. 15 А калі ля будзеце дараваць людзём выступаў іхных, то й Айцец ваш не даруе вам выступаў вашых.

16 „І калі постуеце, ня будзьце, як двудушнікі, хмарныя, бо яны супаць від свой, каб паказацца перад людзьмі, што постууюць. Запраўды кажу вам, што яны ўжо маюць нагароду сваю. 17 А ты, калі постуеш, памаж галаву сваю і памыі від свой, 18 Каб стаць постууючым не

перад людзьмі, але перад Айцом сваім, Каторы ўтайне; і Айцец твой, што бача тайнае, аддасць та яўна.

19 „Ня зьбірайце сабе скарбаў на зямлі, ідзе моль а іржа ніквяць, і йдзе зладзее падкопуюцца а крадучь; 20 Але зьбірайце сабе скарбы на небе, ідзе ані моль, ані іржа ня ніквяць, і йдзе зладзее не падкопуюцца а не крадучь; 21 Бо, ідзе скарб вашы, там будзе й сэрца вашае.

22 „Сьветацам целу ё вока. Дык калі вока твае будзе чыстае, то ўсё цела твае будзе сьветлае; 23 А калі вока твае будзе благое, то ўсё цела твае будзе цёмнае. Дык калі сьвятліня, што ў табе, цёмна, то якая ж цёмна?

24 „Нікто ня можа двум гаспадаром служыць, бо альбо аднаго зьненавідзе, а другога будзе любіць; альбо аднаму будзе прыяць, а праз другога ня дбаць. Ня можаце служыць Богу й мамоне.

25 „Затым кажу вам: ня рупсесья праз жыцьцё свае, што вам есьці і што піць, ані празь цела свае, у што адзецца. Ці ня большае жыцьцё за ежу, а цела — за адзежу? 26 Гляньце на птушкі нябёсныя: яны ня сеюць ані жнуць, ня зьбіраюць на ток, і Айцец ваш нябёсны жыве іх. Ці ня шмат лепшыя вы за іх? 27 Дый хто з вас, рупячыся, можа дадаць сабе росту на адзін локца? 28 І праз адзецце нашто рупіцесья? Разважча праз палявыя лілі, як яны растуць: не працуюць ані прадуць; 29 Але кажу вам, што й Саломон у ўсёй славе сваёй не адзяваўся так, як кажная зь іх; 30 А калі траву палаяваю, што сядзі ё, а заўтра будзе кінена ў печ, Бог так адзяець, ціж ня шмат балей вас, малаверныя! 31 Дык ня рупсесья, кажучы: „Што нам есьці?“ альбо: „Што піць?“ альбо: „У што адзецца?“ 32 Бо ўсяго гэтага шукаюць пагане, і затым што Айцец ваш нябёсны ведае, чаго вы патрабуеце ў

вусім гэтым. 33 Шукайце ж найперш гаспадарства Богага і справядлівасьці Ягонае, і гэта ўсё дадасца вам. 34 Дык ня рупсесья праз заўтрашні дзень, бо заўтрашні будзе рупіцца праз свае; досыць дню свайго ліха.

7 „Ня судзіце, каб вас ня судзілі; 2 Бо якім судам судзіце, такім і вас будуць судзіць; і якой мераю мераеце, такой і вам адмераюць. 3 І чаму ты бачыш стрэмку ў воку брата свайго, а бярно ў воку сваім ня чуеш? 4 Або, як скажаш брату свайму: „Дазволь, я выму стрэмку з вока твайго“; а во, у воку тваім бярно? 5 Двудушніча! вымі ўперад бярно з вока свайго, і тады абачыш, як выняць стрэмку з вока брата свайго.

6 „Не давайце сьвятасьці сабакам і ня кідайце пэрлаў сваіх перад сьвіньмі, каб яны не патапталі іх нагамі сваімі і, абярнуўшыся, не разарвалі вас.

7 „Прасіце, і дасца вам; шукайце, і знойдзеце; стукайце, і адчыняць вам; 8 Бо кажны просячы адержуе, і шукаючы знаходзе, і стукаючаму адчыняюць. 9 Ці ё памеж вас такая людзіна, каторая, калі сын ейны папросе ў яе хлеба, падасьць яму камень? 10 І калі папросе рыбы, падасьць яму гада?“ 11 Дык, калі вы, будучы блаславляючы, умеце добрае даваць дзяцём сваім, пагадове Айцец ваш нябёсны дасць добрае просячым у Яго.

12 „Дык у вусім, чаго хочаце, каб вам рабілі людзі, тое самае рабіце вы ім; бо ў гэтым закон а прарокі.

13 „Уходзьце перазь цесную браму, бо шырокая брама й прасторная дарога тая, што ўводзяць у загубу, і шмат хто ўходзе перазь іх; 14 Бо цесная брама й вузкая дарога тая, што вядзецца да жыцьця, і мала хто знаходзе іх.

15 „Сьцеражыцеся хвальшывых прарокаў, што прыходзяць да вас

у вадзеццю авечым, а ўнутры — ваўкі дзярлівыя.

16 „Падле пладоў іхных пазнаеце іх. Ціж зьбіраюць ізь церыя віно альбо з асоту фігі? 17 Гэтак усякае дзерва добрае родзе й плады добрыя, а благое дзерва родзе й плады благія. 18 Ня можа дзерва добрае радзіць плады благія, ані дзерва благое радзіць плады добрыя. 19 Кажнае дзерва, што ня родзе плоду добрага, сыцінаюць і кідаюць у цяпло. 20 Дык із пладоў іхных пазнаеце іх.

21 „Ня кажны, што кажа Імне: „Спадару!“ увыйдзе ў гаспадарства нябёснае, але поўнячы волю Айца Майго, што ў нябёсах. 22 Шмат хто скажа Імне таго дня: „Спадару! Спадару! ці не ад Твайго імені мы праракалі? і ці не Тваім імем нячысьцікаў выганялі? і ці не Тваім імем шмат магучых учынкаў чынілі?“ 23 І тады азнаймлю ім: „Я ніколі ня знаў вас; адыйдзіце ад Мяне, дзеючыя бяспраўе“.

24 „Дык кажны, хто слухае словы Мае гэтыя і поўне іх, падобны да мужа разумнага, што паставіў дом свой на скале; 25 І лінуў лівун, і разьліліся рэкі, і паваялі вятры, і рынуліся на дом тый, і ён не заваляўся, бо закладзены быў на скале. 26 А кажны, хто слухае гэтыя словы Мае і ня поўне іх, будзе падобны да неразважнае людзіны, што паставіла дом свой на пяску; 27 І лінуў лівун, і разьліліся рэкі, і паваялі вятры, і рынуліся на дом тый; і ён заваляўся, і быў пад яго вялікі.“

28 І сталася, як Ісус скончыў словы гэтыя, што люд дзіваваўся з навукі Ягонае, 29 Бо Ён вучыў іх, як уладу маючы, а не як іхнія кніжнікі а фарысэі.

8 Як жа зышоў Ён із гары, за Ім пайшло шмат грудой. 2 І вось, падшоў пракажаны і, кланяючыся Яму, сказаў: „Спадару, калі хочаш, можа мяне ачысьціць“. 3 Ісус, выцягнуўшы руку, даткнуўся да яго

й сказаў: „Хачу, ачысьціся“. І ён якгэ ачысьціўся ад праказы. 4 І кажа яму Ісус: „Глядзі, нікому не кажы; але пайдзі, пакажыся сьвятару і абрачы дар, які расказаў Масей, на сьветчаныя ім“.

5 А як увыйшоў да Капернауму, да Яго падшоў сотнік і прасіў Яго: 6 „Спадару! дзяцок мой ляжыць дома, у яго паляруш, і ён вельма мучыцца“. 7 Ісус кажа яму: „Я прыйду і ўздараўлю яго“. 8 Сотнік жа адказаў і сказаў: „Спадару! я ня годзея, каб Ты ўвыйшоў пад страху маю; але скажы толькі слова, і ачуняе слуга мой; 9 Бо я, і людзіна падудладная, і маю пад сабой воў, кажу аднаму: „Пайдзі“, і йдзець; і другому: „Прыйдзі“, і прыходзе; і слуге свайму: „Зрабі гэта“, і робе“. 10 Пачуўшы гэта, Ісус здзіваваўся й сказаў ідучым за Ім: „Запраўды кажу вам: у нікім такое веры ў Ізраелю не знайшоў Я. 11 Кажу ж вам, што шмат прыйдзе з усходу і із захаду і засядуць із Абрагамам, Ісаком а Якавам у гаспадарстве нябёсным; 12 А сынове гаспадарства выкінены будуць у цемру навожную; там будзе плач а скрыгот зубамі“. 13 І сказаў Ісус сотніку: „Ідзі, і, як ты ўверыў, няхай будзе табе“. І ачуняў дзяцок тае ж гадзіны.

14 І прыйшоўшы да дому Пятрова, Ісус абачыў пешчу ягоную, што ляжала й была ў гаручцы. 15 І даткнуўся да рукі ейнае, і гаручка пакінула яе; і яна ўстала а паслугавала ім.

16 Як жа настаў вечар, да Яго прывялі шмат апанаваных злым духам, і Ён выпгнаў духоў словам, і ўсіх няўздольных уздараў, 17 Каб спаўнілася сказанае Ісаям прарокам, што кажа: „Ён узяў на Сябе няўздольныя нашы і панёс хваробы“.

18 Як Ісус абачыў навокал Сябе вялікія груды, расказаў адплысьці на другі бок.

19 І дабліжыўся адзін із кніжні-

каў, і сказаў Яму: „Вучыцелю! я пайду за Табою, куды б Ты ні пайшоў”. 20 І кажа яму Ісус: „Лісы маюць норы, і птушкі нябёсныя — гнёзды, а сын людзкі ня мае йдзе галавы прытуліць”.

21 Другі ж із вучанікаў Ягоных сказаў Яму: „Спадару! дазволь мне ўперад пайсьці і пахаваць айца свайго”. 22 Але Ісус сказаў яму: „Ідзі за Імюю і пакінь мертвым хаваць памерлых сваіх”.

23 І як увыйшоў Ён у струг, за ім пайшлі вучанікі Ягонныя. 24 І вось, узнялася вялікая бура на мору, ажно хвалі залівалі струг; а Ён спаў. 25 І, дабліжыўшыся, яны пабудзілі Яго й сказалі: „Спадару! ратуй нас — гінем!” 26 І кажа ім: „Чаму вы баязлівыя, малавярныя?” Потым, устаўшы, зганіў вятры а мора, і стала вялікая цішыня. 27 Людзі ж здзіваліся й сказалі: „Што за Гэты, што вятры а мора служаюць Яго?”

28 І як Ён прыбыў на другі бок да зямлі Гергесынскае, Яго перанялі два апанаваныя д’яблам, вышаўшы з грабоў, надта злыя, ажно ніхто ня мог праходзіць тудэй. 29 І вось, яны закрычэлі: „Што Табе да нас, Ісусе, Сыну Божы? Ты прышоў сюды без пары мучыць нас”. 30 Далёка ж ад іх пасьцілася вялікая чарада сьвіньняў. 31 І нячысьцікі прасілі Яго, кажучы: „Калі выжанеш нас, то пайшлі нас у чараду сьвіньняў”. 32 І сказаў ім „Ідзіце”. І яны, вышаўшы, пайшлі ў сьвіньні. І вось, уся чарада сьвіньняў кінулася із стромы ў мора і загінула ў вадзе. 33 Пасучыя ж іх уцяклі і, прышоўшы да места, павядалі праз усе і праз тых апанаваных нячысьцікам. 34 І вось, усё места вышлі напярэймы Ісусу і, абачыўшы Яго, малілі, каб Ён адыйшоў ад граніцаў іхных.

9 І, уступіўшы ў струг, пераллыў і прышоў да места Свайго. 2 І

вось, прыкесьлі да Яго хворага паляржаванага, на пасьцелі ляжачага. І Ісус, бачачы веру іхную, сказаў паляржаванаму: „Асьмелся, дзяцце! дараваны табе грахі твае”. 3 І, вось, некаторыя з кніжнікаў казалі самы ў сабе: „Гэты блявузгае”. 4 А Ісус, ведаючы думкі іхныя, сказаў: „Чаму думаеце благое ў сэрцах сваіх? 5 Бо што лягчэй сказаць: „Дараваны табе грахі”, ці сказаць: „Устань а йдзі”? 6 Але каб вы ведалі, што Сын Людзкі мае ўладу на зямлі даравань грахі” (тады кажа да паляржаванага): „Устань, вады пасьцелю сваю і йдзі да дому свайго”. 7 І ён устаў, і пайшоў да дому свайго. 8 І як груды бачылі гэта, падохаліся й хвалілі Бога, Каторы даў такую моц людзём.

9 І як Ісус адыходзіў адгэнуль, Ён абачыў чалавека, ля збору мыта седзячага, званага Мацьвеем, і сказаў яму: „Ідзі за Імюю”. І ён устаў а пайшоў за ім.

10 І сталася, як Ісус узьяжаў за сталом у доме, і вось, пмытнікаў а грэшнікаў, прышоўшы, узьяжалі зь Ісусам а з вучанікамі Ягонымі. 11 І як фарысэі абачылі гэта, яны казалі вучанікам Ягоным: „Чаму есьце Вучыцель ваш із мытнікамі а грэшнікамі?” 12 Ісус жа, пачуўшы гэта, сказаў ім: „Не здаровыя патрабуюць лекара, але хворыя. 13 Пайдзіце ж і наўчыцеся ж, што знача: „миласэрдыя хачу, а не аброку”? бо Я прышоў прыгукнаць не справядлівых, але грэшнікаў да каяты”.

14 Тады дабліжыліся да Яго вучанікі Янавы, кажучы: „Чаму мы а фарысэі постуем часта, а вучанікі Твае ня постууюць?”. 15 І сказаў ім Ісус: „Ці могуць смуціцца сынове вясельнага палацу, пакуль із ім малады? Але настануць дні, калі адыймуць у іх маладога, і тады будуць поставаць. 16 І ніхто да строга адзецьця не прышывае лапкі

з няваленага сукна, бо нова прышытае сыцягнеца, і дзірка будзе горшая. 17 І не наліваюць віна маладога ў скураныя мяхі старыя, бо мяхі парвуцца, і віно выпцякае, і мяхі гінуць; але наліваюць віно маладое ў мяхі новыя, і захавецца адно й другое.

18 Як Ён казаў гэта ім, вось, нейкі старац прышоў і пакланіўся Яму, кажучы: „Дачка мая кагадзё памёрла, але прыйдзі і ўзлажы рукі Сваю на яе, і яна ажывець”. 19 І, устаўшы, Ісус пайшоў за ім, і вучанікі Ягонныя.

20 І вось, жонка, двананцаць год хвора на крывацеч, дабліжылася адзаду і даткнулася да кутасі адзецьця Ягонага; 21 Бо яна казала сама сабе: „Калі адво даткнуся да адзецьця Ягонага, ачуняю”. 22 Ісус жа, абярнуўшыся й абачыўшы яе, сказаў: „Асьмелся, дачка, вера твая ўдзавіла цябе”. І жонка з тае гадзіны была ўздараўлена.

23 І як прышоў Ісус да дому старцовага і абачыў грыцоў на жалейцы а галасуючы люд, 24 сказаў: „Адыйдзіце, бо дзеўка не памёрла, але сьпіць”. І сьміяліся зь Яго. 25 Але як груд вывялі, Ён, увыйшоўшы, узяў яе за руку, і дзеўка паднялася. 26 І разыйшліся галасы праз гэта па ўсей зямлі тэй.

27 Як Ісус ішоў стуль, за ім ішло двух нявісных, крычачы а кажучы: „Сыну Давідаў, зьмілуйся над намі!”. 28 А як Ён прышоў да дому, нявісныя дабліжыліся да Яго. І кажа ім Ісус: „Ці верыце, што Я магу гэта зрабіць?” Яны кажучы Яму: „Але, Спадару!”. 29 Тады Ён даткнуўся да ачоў іхных і сказаў: „Подле веры вашае някай станецца вам”. 30 І адчыніліся вочы іхныя. І Ісус стродка сказаў ім: „Глядзіце, каб ніхто не даведаўся”. 31 А яны, вышаўшы, разгаласілі празь Яго па ўсёй зямлі тэй.

32 Як жа тыя выходзілі, то прывялі да Яго немага, апанаванага нячысьцікам. 33 І, як нячысьцік быў выгнаны, немы пачаў гукнаць. І груды, здівуючыся, гукалі: „Ніколі ня было такое зьявы ў Ізраелю”. 34 А фарысэі гукалі: „Ён выпганяе нячысьцікаў моцаю князя нячысьцікаў”.

35 І хадзіў Ісус па ўсіх местах а сёлах, вучачы ў бажніцах іхных, абяшчаючы Евангелю гаспадарства і ўздараўляючы ўсялякую хваробу а ўсялякае няўздольнае памеж людду.

36 Бачачы груды, Ён зжаліўся над імі, што яны былі высіленыя а расьцярушаныя, як авечкі, пастыра ня маючыя. 37 Тады кажа Ён вучанікам Сваім: „Жніва запраўды шмат, але работнікаў мала; 38 Дык маліце Спадару жніва, каб высунуў работнікаў на жніво Свае”.

10 І пагукнуўшы двананцацх вучанікаў Сваіх, Ён даў ім моц над нячыстымі духамі, выганяць іх, і ўздараўляць усялякую хваробу і ўсялякае няўздольнае.

2 Вось жа двананцацх апосталаў імёны гэтакія: першы Сымон, званы Пётрам, і Андрэй, брат ягоны, Якаў Зэведзяў а Яан, брат ягоны, 3 Піліп а Варфаламей, Хама а Мацьвей мытнік, Якаў Алфеяў а Леўвей, каторага мянушка была Хвадзей, 4 Сымон Каноянін а Юда Іскарыёт, што й ізрадзіў Яго. 5 Гэтых двананцацх паслаў Ісус і расказаў ім, кажучы: „На дарогу да паган не хадзіце і да места Самарскага ня ўходзьце; 6 Але валей ідзіце да загінулых авец дому Ізраелявага. 7 І ходзячы, абяшчайце, кажучы: „Дабліжылася гаспадарства нябёснае”. 8 Хворых уздараўляйце, пракажаныя ачышчайце, мертвых ускрышайце, нячысьцікаў выпганяйце; дарма адзяржалі, дарма давайце. 9 Не барыце із сабою ані золата, ані срэбра, ані медзі ў чарсылы свае, 10 Ані хатуля

ў дарогу, ані дзвюх сарочкаў, ані вобую, ані посаха, бо прадавец варты еміны свае. 11 Да якога места альбо селішча ня ўвайшлі б вы, даведайцеся, хто ў ім годны, і там заставайцеся, пакуль ня выйдзеце. 12 А ўходзячы ў дом, вітайце яго, кажучы: „Супакой дому гэтаму”; 13 І калі дом будзе годны, то супакой ваш зыйдзе на яго; а калі ня будзе годны, то супакой ваш да вас звернецца. 14 А калі хто ня прыме вас і ня будзе слухаць словаў вашых, то, выходзячы з дому альбо зь места таго, атрасіце пыл із ног сваіх. 15 Запраўды кажу вам: лягчэй будзе зямлі Садомскай а Гоморскай у дзень суду, чымся месту таму.

16 „Вось, я пасылаю вас, як авечкі сярод ваўкоў; дык будзьце мудрыя, як гады, і нявінныя, як галубы. 17 Сыцеражыцеся ж людзёў, бо яны будуць выдаваць вас радам і ў бажніцах сваіх будуць біць вас. 18 І павядаюць вас да правадыроў а каралёў за Мяне, на сыветчаньне ім а пачанам. 19 Калі ж будуць выдаваць вас, не клапаціцеся, як або што казаць; бо ў тым часе дана будзе вам, што сказаць; 20 Бо ня вы будзеце гўкаць, але Дух Айца вашага будзе гўкаць у вас.

21 „І выдасць брат брата на сьмерць, і айцец — дзяцё; і паўстануць дзеці на бацькоў і заб'юць іх. 22 І будуць усі ненавідзіць вас за імя Мае, але хто вытрымае да канца, спасецца.

23 „Калі ж вас будуць гнаць у вадным месцы, бязьце да другога. Бо запраўды кажу вам: не пасыпце абыйсьці местаў Ізраелявых, як прыйдзе Сын Людзкі. 24 Вучанік не пераходзе вучыцеля, ані слуга — гаспадара свайго. 25 Досьце вучаніку, каб ён быў, як вучыцель ягоны, і слуге, каб ён быў, як гаспадар ягоны. Калі ж гаспадара дому назвалі вельзэвулам, пагатове — хатнік ягоных. 26 Дык ня бойцеся іх,

бо няма нічога схаванага, што не адкрылася б, і тайнага, праз што не даведася б. 27 Што кажу вам у цямноце, кажьце ў сьвятліні; і што чуеце на вука, разгалашайце на стрэхах.

28 „І ня бойцеся забіваючых цела, а душы ня могучых забіць; а валей бойцеся таго, хто можа душу й цела загубіць у пекле. 29 Хіба двух вераб'ёў не прадаюць за пенязь, і ні водзін із іх ня зваліцца на зямлю бяз волі Айца вашага; 30 У вас жа й валасы на галаве ўсі палічаны; 31 Дык ня бойцеся ж, бо вы пераходзіце шмат вераб'ёў. 32 Дык кажнага, хто вызнае Мяне перад людзьмі, таго вызнаю й Я перад Айцом Маім, што ў нябёсах. 33 А хто адрацэнца ад Мяне перад людзьмі, ад таго адракуся й Я перад Айцом Сваім, што ў нябёсах.

34 „Ня думайце, што Я прышоў прынесці супакой на зямлю; не супакой прышоў Я прынесці, але меч; 35 Бо Я прышоў пастанавіць чалавека супроці айца ягонага, і дачку супроці маткі ейнае, і нявестку супроці сьвякрыні ейнае. 36 І не прыяцелі людзіны хатнія яе. 37 Хто любе айца альбо маці балей за Мяне, ня годны Мяне; і хто любе сына альбо дачку балей за Мяне, ня годны Мяне. 38 І хто не бярэць крыжа свайго і ня йдзець за Імном, тый ня годны Мяне. 39 Хто знойдзе жыццё свае, згубе яго; а хто згубе жыццё свае дзеля Мяне, знойдзе яго. 40 Хто прыме вас, прыймае Мяне; а хто прыймае Мяне, прыймае таго, хто паслаў Мяне. 41 Хто прыймае прароку ў імя прарокі, адзяржыць нагароду прароцкую; і хто прыймае справядлівага ў імя справядлівага, адзяржыць нагароду справядлівага. 42 І хто дасць піць аднаму з малых гэтых коўню сьцюдзёнае вады ў імя вучаніка, запраўды кажу вам аніяк ня згубе нагароды свае”.

11 І сталася, як скончыў Ісус расказаваць дванаццацім вучанікам Сваім, перайшоў стуль вучыць а абыхаць у местах іхных.

2 Яан жа, пачуўшы ў вязьніцы праз учынікі Хрыстовы, паслаў двух із вучанікаў сваіх, 3 Сказаць Яму: „Ці Ты тый, што мае прысьці, ці чакаць нам іншага?” 4 І, адказаўшы, Ісус сказаў ім: „Пайдзіце, на кажьце Яану, што чуеце а бачыце: 5 Нявісныя празіраюць і кульгавыя ходзяць, пракажаныя ачышчаюцца і глухія чуюць, мертвыя ўскрываюць і ўбогім абыхаюць Дабравесць. 6 Шчаслівы, хто не спакушаецца перазь Мяне”.

7 Як жа яны пайшлі, Ісус пачаў гўкаць грудом празь Яана: „Чаго глядзець вышлі вы на пустыню? ці трысьціны, што хістае вецер? 8 Чаго ж глядзець вышлі вы? чалавека, што адзеўшыся ў мяккія адзеўці? Гля, у палацах каралёўскіх тыя, штоносяць мяккія адзеўці. 9 Чаго ж глядзець вышлі вы? прарокі? Але, кажу вам, і вялікшага за прароку. 10 Бо ён тый, пра которага напісана: „Вось, Я пасылаю ангіла Свайго перад відам Тваім, каторы прыгатуе дарогу Тваю перад Табою”. 11 Запраўды кажу вам: з народжаных жанкамі не паўстаў вялікшы за Яана Хрысьціцеля, але найменшы ў гаспадарстве нябёсным вялікшы за яго. 12 Ад дзён жа Яана Хрысьціцеля аж дагэтуль гаспадарства нябёснае здабываюць сілаю, і дужыя захапляюць яго; 13 Бо ўсі прарокі а закон аж да Яана пракалі. 14 І калі хочаце прыняць, ён Ілья, каторы мае прысьці. 15 Хто мае вушы слухаць, няхай слухае! 16 Але да кога прыраўную род гэты? Ён падобны да дзяцей, што сядзяць на рынках і, гукуючы таварышам, 17 Кажуць: „Мы гралі вам на дудцы, і вы не скакалі; мы плялі пахоўныя песьні, і вы ня плякалі”. 18 Бо прышоў Яан, ані есьць,

ані п'ець; і кажучь: „У ім нячысьцік”. 19 Прышоў Сын Людзкі, есьць і п'ець; і кажучь: „Бо чалавек, жарло й п'яніца, прыяцель мытнікаў а грэшнікаў”. І апраўджана мудрасць учынкамі яе”.

20 Тады пачаў Ён упікаць местам, ідзе сталася вельмі шмат магучых учынкаў Ягоных, за тое, што яны не пакаяліся: 21 „Бяда табе, Хоразыне! бяда табе, Віфсаіда! бо калі б у Тыру а Сыдоне сталіся магучыя учынікі, сталыя ў вас, то даўно б яны ў зрэбніне а попеле пакаяліся б; 22 Але кажу вам: Тыру а Сыдону лягчэй будзе ў дзень суду, чымся вам. 23 І ты, Капернауме, ці не аж да неба быў узняты, аж да пеклы ськінены будзеш; бо калі б у Содоме былі здзеяны магучыя учынікі, сталыя ў табе, яна засталася б дагэтуль. 24 Але, кажу вам, што зямлі Садамскай лягчэй будзе ў дзень суду, чымся табе”.

25 У тым часе, адказуючы, Ісус сказаў: „Слаўлю Цябе, Войча, Спадару неба й зямлі, што Ты схаваў гэта ад мудрых а разумных і аб'явіў гэта бязьлеткам. 26 Але, Войча! бо такое было зычэньне Твае. 27 Усе перадаў Імне Айцёц Мой, і ніхто ня знае добра Сына, апрача Айца; і Айца ня знае ніхто добра, апрача Сына, і каму Сын хоча аб'явіць. 28 Прыйдзіце да Мяне ўсі спрацаваныя а абяжараныя, і Я дам вам супакой. 29 Вазьміце йго Мае на сябе і наўчыцеся ад Мяне, бо Я цікі й лагоднага сэрца, і знойдзеце супакой душам сваім; 30 Бо йго Мае прыемнае, і цяжар Мой лягкі”.

12 У тым часе праходзіў Ісус у сыботу памеж збожжа; вучанікі Ягоныя запраглі і пачалі каласаваць а есьці. 2 Але фарысэі, згледзіўшы, казалі Яму: „Гля, вучанікі Твае робяць, чаго не дазволена рабіць у сыботу”. 3 Ён жа сказаў ім: „Хіба вы ня чыталі, што зрабіў Давід, як запрагнуў сам і бытыя зь ім? 4 Як

ён увыйшоў у дом Божы і еў хлябы Віду, каторыя не дазволена было есьці ані яму, ані былым із ім, а толькі адным сьвятаром? 5 Або ці ня чыталі вы ў законе, што ў сыботы сьвятарове будзеньца сыботу, адылі бязьвінныя? 6 Але кажу вам, што тут Тый, што вялікішы за сьвятую. 7 Калі б вы ведалі, што знача: „миласэрдыя хачу, а не аброку“, то ня судзілі б бязьвінных; 8 Бо Сын Людзікі ё спадаром і сыботы”.

9 І, адыйшоўшы стуль, увыйшоў Ён у бажніцу іхную. 10 І вось, чалавек із сухою рукою. І папыталіся ў Яго, каб абвінаваць Яго: „Ці дазволена ўздараўляць у сыботы?“ 11 Ён жа сказаў ім: „Хто з вас, маючы адну авечку, калі яна ўвалілася ў яму, не дасягне яе й ня выпцягне? 12 Колькі ж лепшы чалавек за авечку! Дык у сыботы дазволена рабіць дабро. 13 Тады кажа чалавеку таму: „Выцягні руку сваю“; І ён выпцягнуў: і стала яна здарова, як і другая.

14 Фарысэі ж, вышаўшы, здражталіся на Яго, каб загубіць Яго. 15 Але Ісус, даведаўшыся, здаліўся стуль. І пайшлі за Ім чысьленыя груды, і Ён уздаравіў іх усіх. 16 І забараніў ім азнаймляць празь Яго, 17 Каб спаўнілася сказанае Ісаям прарокам, што кажа: 18 „Во, служэц Мой, Каторага Я абраў, любовы Мой, Катораму прыяе душа Мая; палажу Дух Свой на Яго, і агалосе суд народам; 19 Ня будзе сьперацацца ані галёкаць, ніхто на вуліцах не пачуе голасу Ягонага; 20 Трысьціны наломленае не дало ме і лёну тлеючага ня згасе, пакуль не давядзе суду да перамогі; 21 І на імя Ягонае спадзявацца будуць народы”.

22 Тады прывялі да Яго апанававага нячысьцікам нявіснага й немага; і ўздаравіў яго, так што нявісны й немы пачаў гўкаць і бачыць. 23 І зумеўся ўвесь груд, і гў-

каў: „Ці ня гэта Сын Давідаў?“ 24 Фарысэі ж, пачуўшы, казалі: „Ён выганяе нячысьцікаў ня накіш, як вельзэулам, князім нячысьцікаў“. 25 Але Ісус, ведаючы думкі іхныя, сказаў ім: „Кажнае гаспадарства, падзяліўшыся само супроці сябе, спусьце; і кажнае места альбо дом, падзяліўшыся сам супроці сябе, ня ўстое. 26 І калі шайтан шайтана выганяе, то ён падзяліўшыся сам супроці сябе: як жа ўстое гаспадарства ягонае? 27 І калі Я вельзэулам выганяю нячысьцікаў, то сынове вышыя кім выганяюць? Дык яны будуць вам судзьдзямі. 28 Калі ж Я духам Божым выганяю нячысьцікаў, тады дайшло да вас гаспадарства Божае.

29 „Або, як можа хто ўвыйсьці ў дом дужасіла і паграбіць рэчы ягоныя, калі пярвей ня зьвяжа дужасіла? і тады паграбе дом ягоны. 30 Хто ня з Імною, тый супроці Мяне; і хто ня зьбірае з Імною, тый раськідае. 31 Дык кажу вам: кажны грэх а блявузганьне будуць дараваны людзём, але блявузганьне на Духа ня будзе даравана людзём. 32 Калі хто скажа слова на Сына Людзікага, будзе даравана яму; калі ж скажа на Духа Сьвятога, ня будзе даравана ані ў гэтым веку, ані ў прыйдучым.

33 „Або прызнайце дзерва за добрае і плод яго за добры; або прызнайце дзерва за папсаванае і плод яго за папсаваны; бо пазнаюць дзерва з плоду. 34 Родзе гадавы! як вы можае гўкаць добрае, будучы блгімі? Бо ад паўніні сэрца гўкаюць вусны. 35 Добрая людзіна з добрага скарбу выносе добрае; а благая людзіна з блгага скарбу выносе блгое. 36 Кажу ж вам, што за кажнае пустое слова, якое скажучь людзі, здадуць яны лічбу ў дзень судны; 37 Бо із словаў сваіх аправіся і із словаў сваіх будзеш за-суджаны”.

38 Тады некаторыя з кніжнікаў а фарысэяў адказалі, кажучы: „Вучыцелю! хочам ад Цябе пазнаку бачыць“. 39 Але Ён, адказуючы, кажа ім: „Род блгі а чужаложны шукае пазнакі, і пазнака ня дасца яму, апроча пазнакі Ёны прарокі; 40 Бо як Ёна быў у бруку кіта тры дні і тры ночы, так і Сын Людзікі будзе ў сэрцу зямлі тры дні і тры ночы. 41 Нінявяне стануць на суд із родам гэтым і засудзяць яго, бо яны пакаяліся ад казаны Ёнінае; а вось, тут вялікішы за Ёну. 42 Караліца паўднёвая стане на суд із родам гэтым і засудзе яго, бо яна прыходзіла з канцоў зямлі паслухаць мудрасьць Саламонаву; і вось, тут вялікішы за Саламона.

43 „Калі нячысты дух выйдзе зь людзіны, то ходзе па бязводных месцах, шукаючы супачынку, і не знаходзе; 44 Тады кажа: „Зьвярнуся да дому свайго, скуль я вышаў“; і, прышоўшы, знаходзе незапратым, замеченым а прыбраным; 45 Тады йдзець і бярэць із сабою сямёх іншых духоў, негяднейшых за сябе, і увыйшоўшы, жывуць там; і бывае людзіне гэтай апошняе горшае за першае. Гэтак будзе і з гэтым родам блгім”.

46 Вось, як Ён яшчэ гўкаў да грудой, Маці а браты ягоныя стаялі вонках, шукаючы гутарыць із Ім. 47 І хтось сказаў Яму: „Вось, Маці Твая а браты Твае стаяць вонках, шукаючы гутарыць із Табою“. 48 Ён жа адказаў таму, хто казаў Яму: „Хто маці Мая? і хто браты Мае?“ 49 І, паказаўшы рукою Сваёй на вучанікаў Сваіх, сказаў: „Во маці Мая а браты Мае; 50 Бо хто будзе паўніць волю Айца Майго Нябёснага, тый Імне брат а сястра а маці”.

13 І таго ж дня, вышаўшы з дому, Ісус сеў ля мора. 2 І зьберліся да Яго чысьленыя груды, так што Ён увыйшоў у струг і сеў, а ўвесь груд стаяў на беразе. 3 І гўкаў

ім шмат прыпавесьцямі, кажучы: „Вось, вышаў сяўбіт сеяць; 4 І як ён сеяў, адныя палі край дарогі, і наляцелі птушкі, і паклявалі іх; 5 А другія палі на месцы камяністыя, ідзе ня шмат было зямлі, і неўзабаве абышлі, бо зямля была няглыбокая; 6 Як жа ўзышло сонца, зьвялі і, ня маючы карэньня, ссохлі; 7 А іншыя палі ў церне, і вырасла церне, і заглушыла іх; 8 Але іншыя палі ў добрую зямлю й далі плод: адно сто разоў, другое шасьцьдзесят, іншае трыццаць. 9 Хто мае вушы, няхай слухае!”

10 І, прыступіўшы, вучанікі казалі Яму: „Чаму гўкаеш ім прыпавесьцямі?“ 11 Ён, адказуючы, сказаў: „Бо вам дана ведаць тайны гаспадарства нябёснага, але ім ня было дана; 12 Бо хто мае, таму дасца, і ў яго будзе збытак; а хто ня мае, у таго будзе нават аднята й тое, што мае. 13 Затым кажу ім прыпавесьцямі, што яны, глядзячы, ня бачаць, і, слухаючы, ня чуюць ані разумеюць. 14 І споўніцца на іх прароцтва Ісаі, што кажа: „Прыслухоўчыся, будзеце слухаць, і не зразумеете; і прыглядаючыся, глядзець будзеце, і не задеміце; 15 Бо абрасло тукам сэрца людю гэтага, і вушамі яны ледзь чуюць, і вочы свае яны зачынілі, каб не абачыць ачынама, і вушамі не пачуць, і сэрцам не зразумець, і не навярнуцца, каб Я не ўздаравіў іх“. 16 Вапы ж вочы шчасьлівыя, бо бачаць, і вушы вапы, бо чуюць; 17 Бо запраўды кажу вам, што шмат прарокаў а справядлівых жадала бачыць тое, што вы аглядаеце, і не абачылі, і чуць тое, што вы чуеце, і не пачулі.

18 „Вы ж услухайцеся ў прыпавесць празь слугі. 19 Да кажнага, хто чуе слова праз гаспадарства і не разумее, прыходзе злы й хапае пасеянае ў сэрцу ягоным: гэта пасеянае край дарогі. 20 А пасеянае на скалістых месцах — гэта тый,

хто чуе слова і неўзабаве з радасьцяй прыймае яго; 21 Але ня мае караня ў сабе і часны, а як настаець уціск альбо перасьледаваньне за слова, неўзабаве спатыкаецца. 22 А пасеянае ў цярню — гэта, хто чуе слова, але клопат гэтага веку й спадман багацьця глуша слова, і яно робіцца бясплодным. 23 Пасеянае ж у добрую зямлю — гэта, хто чуе слова й разумее, гэты родзе плод і даець: хто сто, хто шасьць-дзясят, хто трыццаць”.

24 Другую прыпавесьць прывёў Ён ім, кажучы: „Падобнае гаспадарства нябёснае да чалавека, што пасеяў добрую сяўбу на полі сваім; 25 Але, як людзі спалі, прышоў нэпрыяцель ягоны, і насейў кукель памеж пшонкі, і адышоў. 26 Як жа збожжа абышло й наліло й дало плод, тады выявіўся й кукель. 27 І, прышоўшы, чаляднікі гаспадаровы казалі яму: „Спадару, ці ня добрую сяўбу пасеяў ты на полі сваім? скуль жа ў ім кукель?” 28 Ён сказаў ім: „Нэпрыяцель зрабіў гэта”. Чаляднікі ж яму кажуць: „Ці хочаш, каб мы пайшлі й выпалалі?” 29 Але ён кажа: „Не, каб, вырываючы кукель, вы ня вырвалі зь ім разам і пшонкі. 30 Пакіньце расьці абое да жніва, і ў жніво я скажу жнеям: вырвіце ўперад кукель і зьвяжыце ў вязанкі, каб спаліць іх; а пшонку зьбіраеце на ток мой”.

31 Іншую прыпавесьць сказаў Ён ім: „Падобнае гаспадарства нябёснае да зярняці гарчычнага, каторае чалавек узяў пасеяў на полі сваім. 32 Яно запраўды найменшае за ўсю сяўбу, але, як вырасьце, яно найбольшае сярод зелья і стаецца дзервам, так што птушкі нябёсныя прылятаюць і вёўць гнезды ў гольлю яго”.

33 Іншую прыпавесьць сказаў Ён ім: „Падобнае гаспадарства нябёснае да рашчыны, каторую, узяўшы,

жонка замясіла ў тры меркі мукі, пакуль ня ўкісла ўсе”.

34 Усе гэта Ісус гукаў грудом прыпавесьцямі, а без прыпавесьці ня гукаў ім; 35 Каб спаўнілася сказаане прарокам, што кажа: „Адчыню прыпавесьцямі вусны Свае; вымаўлю скаванае ад закладзінаў сьвету”.

36 Тады, адаслаўшы груды, Ісус, увыйшоў у дом. І прыступілі да Яго вучанікі Ягоныя, кажучы: „Зьясьні нам прыпавесьць праз палявы кукель”. 37 Ён жа, адказуючы, сказаў: „Сяўбіт добрае сяўбы ё Сын Людзкі; 38 Поле ё сьвет; добрае сяўба, гэта — сыноў гаспадарства, а кукель — сыноў злога; 39 Нэпрыяцель, што пасеяў яго, ё д’ябал; жніво ё, канчатка веку, а жнеі — англы. 40 Затым, як вырываюць кукель і паляць цяплом, так будзе пры канчатку гэтага веку: 41 Пашлець Сын Людзкі англаў Сваіх, і зьбіруць із гаспадарства Ягонага ўсі спадманы і робячых бяспраўе, 42 І ўкінуць іх у печ агняную; там будзе плач а скрыгот зубамі. 43 Тады справядлівыя будуць зьзяць, як сонца, у гаспадарстве Айца свайго. Хто мае вушы, няхай слухае!

44 „Падобнае гаспадарства нябёснае да скарбу, скаванага на полю, каторы, знайшоўшы, людзіна тое, і з радасьці зь яго йдзець і прадаець усе, што мае, і купляе поле тое.

45 „Яшчэ падобнае гаспадарства нябёснае да купца, што шукае харошых перлаў, 46 Каторы, знайшоўшы адну дарагую перлу, адыйшоўшы, прадаў усе, што меў, і купіў яе.

47 „Яшчэ падобнае гаспадарства нябёснае да неваду, закіненага ў мора, што захапляе ўсячыну, 48 Каторы, як нападніўся, выпягнуў на бераг і, сеўшы, добрую зьберлі ў судзьдзе, а благую выкінулі вон. 49 Гэтак будзе пры канчатку веку: пойдучь англы, і вылучаць блгх з пасярод справядлівых, 50 І ўкінуць

іх у печ агняную: там будзе плач а скрыгот зубамі”.

51 І папытаўся ў іх Ісус: „Ці зразумелі вы ўсе гэта?” Яны адказалі Яму: „Алё, Спадару!” 52 Ён жа сказаў ім: „Затым кажны кніжнік, навучаны гаспадарства нябёснага, падобны да дамовага гаспадара, што выносе із скарбніцы свае новае й старое”.

53 І сталася, як скончыў Ісус прыпавесьці гэтыя, Ён пайшоў стуль. 54 І, прыйшоўшы да краіны Свае, вучыў іх у бажніцы іхнай, так што зумяваліся яны й казалі: „Скуль у Яго мудрасьць гэтая й магучыя ўчынкі? 55 Ці ня Ян сын цесьлі? Ці ня Маці Ягоная завецца Марыя. І браты Ягоныя Якаў, Язэп, Сымон а Юда? 56 І сёстры Ягоныя ці ня ўсі з намі? У Яго ж скуль усе гэта?”. 57 І мелі спаткненны з прычыны Яго. Ісус жа сказаў ім: „Няма прарокі бязь сыці, хіба адно ў краю сваім а ў доме сваім”. 58 І ня здзеяў там шмат магучых учынкаў з прычыны няверы іхнае.

14 У тым часе тэтрах Гірад пачуў ведамкі празь Ісуса. 2 І сказаў служцом сваім: „Гэта Ян Хрысьціцель; ён ускрэс із мертвых і затым магучыя ўчынкі дзеюцца ім. 3 Бо Гірад няў Яана, зьвязаў яго й пасадзіў у вязьніцу за Гіродыяду, жонку Піліпава, брата свайго; 4 Бо Ян казаў яму: „Ня маеш права ты мець яе”. 5 І хацеў забіць яго, але баяўся гурбы, бо мелі яго за прароку. 6 На ўгодкі радзінаў Гірадовых, дачка Гіродыяды скакала сярод іх і ўпадабаў яе Гірад. 7 Затым ён пад прысягаю абяцаў ёй даць, чаго толькі яна папросе. 8 А яна, падвучаная маткаю сваёй, сказала: „Дай імне тут на талерцы галаву Яана Хрысьціцеля”. 9 І засмуціўся кароль; але, дзеля прысягі і ўзяжачых із ім, расказаў ёй даць. 10 І паслаў, і сыпалі галаву Яана ў вязьніцы, 11 І прынеслі галаву

ягоную на талерцы, і далі дзеўцы, а яна занёсла яе маці сваёй. 12 Вучанікі ж ягоныя, прыступіўшы, ўзялі цела і пахавалі яго; і пайшлі, накіравалі Ісусу. 13 Ісус, пачуўшы, адплыў стуль стругам адзін на пустыннае месца; а груды, пачуўшы праз гэта, пайшлі за ім із мест пехатой. 14 І, выпашы, Ісус абачыў чысьлены груд людзей, і жжаліўся над імі, і ўздараў іх ворах іхных.

15 А як настаў вечар, прыступіліся да Яго вучанікі Ягоныя, кажучы: „Пустыня тутак, дый час ужо позны, адпусьці груды, каб яны пайшлі да сёлаў і купілі сабе ежы”. 16 Але Ісус сказаў ім: „Ня надабе ім ісьці; вы дайце ім есьці”. 17 Яны ж кажуць Яму: „Мы ня маем нічога, апрача пяцёх букаткаў і дзвюх рыбаў”. 18 Ён сказаў: „Прынясьце іх Імне сюды”. 19 І расказаў грудом сесці на траву, і, узяўшы пяць букаткаў і дзве рыбы, глянуў на неба, дабраславіў і, паламіўшы, даў букаткі вучанікам, а вучанікі — грудом. 20 І елі ўсі, і пад’елі; і набралі застальных кавалкаў дванаццаць кашоў поўных. 21 А тых, што елі, было каля пяцёх тысячаў чалавекаў, апрача жанок а дзяцей.

22 І зраза прысільі Ісус вучанікаў сваіх увыйсці ў струт і пераплысці ўперад за Яго на другі бок, пакуль Ён адпусьце груды. 23 І адпусьціўшы груды, Ён узыйшоў на гару памаліцца на адзіноце; і ўвечары заставаўся там адзін. 24 А струт пасярод мора быў кіданы хвалямі, бо вечар быў праціўны.

25 Чацьвертае варты ночы пайшоў да іх Ісус, ідучы па мору. 26 І вучанікі, бачачы Яго йдучага па мору, спалохаліся й казалі: „Гэта здань”; і із страху закрыталі. 27 Але Ісус якга загукіў да іх, кажучы: „Асьмельцеся; гэта Я, не палохайцеся”. 28 І, адказуючы Яму, Пётра сказаў: „Спадару, калі гэта Ты, рас-

кажы імне прайсьці да Цябе па вадзе". 29 Ён сказаў: „Ідзі". І, зышоўшы із струга, Пётра пайшоў па вадзе і падышоў да Ісуса; 30 Але, бачачы вялікі вецер, спалохаўся і, пачаўшы тапіцца закрычэў, кажучы: „Спадару! ратуй мяне". 31 Ісус якга выцягнуў руку, ухавіў яго й кажа яму: „Малаверны, чаму ты суміўся?" 32 І як увыйшлі яны ў струг, вецер сыдзіх. 33 Былыя ў струзе падышлі, пакланіліся Яму й сказалі: „Запраўды Ты Сын Божы".

34 І, пераплыўшы, прыбылі да зямлі Генісарэцкае. 35 І як людзі таго месца добра пазналі Яго, яны паслалі да ўсяе зямлі навокал, і прынеслі да Яго ўсіх хворых, 36 І прасілі Яго, каб толькі даткнуцца да кутаса адзецця Ягонага; і тыя, што даткнуліся, былі сусім уздароўлены.

15 Тады прышлі да Ісуса ерузалімскае фарысэі а кніжнікі, кажучы: 2 „Чаму вучанікі Твае ўзрушаюць паданьне старых? бо ня мыноць рук сваіх, як толькі ядуць хлеб". 3 Але Ён, адказаўшы, сказаў ім: „Чаму й вы ўзрушаеце расказаньне Божэ дзеля паданьня свайго? 4 Бо Бог расказаў: „Сьці айца а маці, а хто б абмаўляў айца альбо маці, сьмерцю хай памрэць". 5 А вы кажаце: „Калі хто скажа айпу альбо маці: дар тое, што-лень ёсьць ад мяне карыснае табе, 6 Дык такім парадкам ня сьціць айца свайго альбо маці сваю". Гэтак узрушылі вы слова Божэ дзеля паданьня свайго. 7 Двудушнікі! добра прапракаў праз вас Ісая: 8 „Люд гэты вуснамі Мяне сьціць, але сэрца іхнае далёка ад Мяне; 9 Але дарма кланяецца Імне, вучачы навукаў, расказаньняў людзкіх".

10 І прыгукнуўшы груд, сказаў ім: „Слухайце й разумеіце: 11 ня тое, што ўходзе ў рот, брудзяне людзіну; але тое, што выходзе з роту, брудзяне людзіну".

12 Тады вучанікі Ягоныя, прыступіўшыся, казалі Яму: „Ці ведаеш, што фарысэі, пачаўшы слова гэтае, абурьліся?" 13 Але Ён, адказуючы, сказаў: „Кажная расьліна, што Айцец Мой нябёсны не садзіў, будзе выкаранена; 14 Пакіньце іх, яны — нявісныя павадыры нявісных; а калі нявісны вядзецца нявіснаго, то абодва ўваляцца ў яму".

15 Пётра ж, адказуючы, сказаў Яму: „Зьзясьні нам прывавесць гэтую". 16 Ісус сказаў: „Нягож і вы яшчэ не разумеіце? 17 Ці яшчэ не разумеіце, што ўсе, што ўходзе ў рот, праходзе ў жыўот і выкідаецца вон? 18 А выходзячае з роту — із сэрца выйдзе; гэта брудзяне людзіну; 19 Бо із сэрца выходзяць блэгія падумкі, забіўствы, чужалоствы, бязульствы, зладзействы, хвальшчыны сьветчаньні, блявузганьні. 20 Гэта брудзяне людзіну; а есьці нямытымі рукамі ня брудзяне людзіны".

21 І, вышаўшы стуль, Ісус здаліўся ў краіны тырскія а сьыдонскія. 22 І вось, жонка Канааньянка, вышаўшы з тых месцаў, крыкнула, сказаўшы: „Зьмілуйся над імною, Спадару, сыну Давідаў! нячысьцік вельмі замеў дачку маю". 23 Але Ён не адказаў ані слова. І вучанікі Ягоныя, прыступіўшыся, прасілі Яго: „Адпусьці яе, бо яна крычыць за намі". 24 Ён жа, адказуючы, сказаў: „Я пасланы толькі да загінуплых авец дому Ізраелявага". 25 А яна, падышоўшы, кланялася Яму і казала: „Спадару! памажы імне". 26 Ён жа, адказуючы, сказаў: „Ня добра ўзяць хлеб у дзяцей і кінуць шчанятам". 27 Яна ж сказала: „Але, Спадару! нават шчаняты ядуць крошкі, што ваяцца із столу гаспадароў іхных". 28 Тады, адказуючы, Ісус сказаў ёй: „О, жонка! вялікая вера твая; няхай будзе табе подле жаданьня твайго". І ўздараўлена дачка ейная тае ж гадзіны. 29 І, адыйшоўшы адгэнуль, Ісус

пайшоў у кірунку мора Галілейскага, і ўзыйшоў на гару, і сеў там. 30 І прышло да Яго шмат грудоў, маючы із сабой кульгавых, абязвечаных, нявісных, немых і шмат якіх іншых, і клалі іх да ног Ісусавых; і Ён уздараўляў іх; 31 Так што дзіваваліся груды, бачачы немых гукуючых, калекіх здаровых, кульгавых ходзячых і нявісных бачачых, і славілі Бога Ізраелявага.

32 Ісус жа, прыгукнуўшы вучанікаў Сваіх, сказаў: „Жаль Імне груду, бо яны з Імною ўжо тры дні, і ня маюць чаго есьці; адпусьціць жа іх безь яды не хачу, каб не замлелі ў дарозе". 33 І кажучы вучанікі: „Скуль нам узяць на пустыні толькі букаткаў, каб накарміць такі вялікі груд?" 34 І сказаў ім Ісус: „Колькі маеце букаткаў?" А яны кажучы: „Сем і колькі рыбак". 35 І Ён расказаў грудом сесьці на зямлі. 36 І ўзяў Ён сем букаткаў а рыбу, і ўчыніў падзяку, і ламіў, і даваў вучанікам Сваім, а вучанікі — груду. 37 І елі ўсі, і пад'елі, і набралі засталых кавалкаў сем кашоў поўных; 38 А тых, што елі, было чатыры тысячы мужчынаў, апрача жанок а дзяцей. 39 І, адпусьціўшы груды, увыйшоў у струг, і прыбыў да краіны Магдальскае.

16 І прыступіліся фарысэі а садукееі і, спакушаючы Яго, прасілі паказаць ім знак ізь неба. 2 Ён жа, адказуючы, сказаў ім: „Як вечарэе, вы кажаце: „Будзе пагода, бо неба чырвонае"; 3 І нараніцы: „Сядні нягода, бо неба хмарна чырванее!" Двудушнікі! відзеньне неба вы ведаеце, як адрозьніць, а знакоў пораў ня можаце? 4 Род нягодны а чужаложны знаку шукае, і знак ня дасца яму, апрача знаку Ёны прарокі". І, пакінуўшы іх, адыйшоў.

5 Перабавіўшыся на другі бок, вучанікі Ягоныя забыліся букатак узяць. 6 Ісус сказаў ім: „Глядзіце а сьцеражыцеся закісі фарысэй-

скае а садукеейскае". 7 А яны разважалі мяжсобку, кажучы: „Гэта значыцца, што хлеба мы не ўзялі!" 8 Ведаючы гэта, Ісус сказаў ім: „Чаму разважаеце мяжсобку, о малаверныя, што ня прынесьлі букаткаў? 9 Ці яшчэ не разумеіце і ня помніце пяцёх букаткаў на пяць тысячаў, і колькі кашоў вы набралі? 10 Ані сямёх букаткаў на чатыры тысячы, і колькі кашолак вы набралі? 11 Як не зацямяеце, што не праз букаткі сказаў Я вам „Сьцеражыцеся закісі фарысэйскае а садукеейскае"? 12 Тады яны ўдзямілі, што Ён сказаў ім не сьцеражчыся закісі букатак, але навуку фарысэяў а садукееяў.

13 Прышоўшы ж да зямлі Цэсары Піліпавае, Ісус пытаўся ў вучанікаў Сваіх, кажучы: „За каго людзі маюць Мяне, Сына Людзкаго?" 14 Яны казалі: „Адныя за Яана Хрысьціцеля, другія за Ільлю, а іншыя за Ярэму альбо за аднаго з прарокаў".

15 Ён кажа ім: „А вы за каго Мяне маеце?" 16 Адказуючы, Сымон Пётра сказаў: „Ты — Хрыстос, Сын Бога жывога". 17 І, адказуючы, Ісус сказаў яму: „Шчасьлівы ты, Сымоне, сыну Ёнін! бо ня цела а кроў аб'явілі табе гэта, але Айцец Мой, што на нябёсах. 18 І Я таксама кажу табе: ты — Пётра, і на гэтай скале Я пастанаўлю Царкву Сваю, і брамы пекляныя ня здолеюць яе; 19 І дам табе ключы гаспадарства нябёснага; і што зьвяжаш на зямлі, тое будзе зьвязана на нябёсах; і што разьвяжаш на зямлі, тое будзе разьвязана на нябёсах". 20 Тады расказаў Ён вучанікам Сваім, каб нікому не казалі, што Ён ё Ісус Хрыстос.

21 Адгэнуль пачаў Ісус Хрыстос паведамляць вучанікам Сваім, што Ён мае йсьці да Ерузаліму, і шмат цярэць ад староў а найвышшых сьвятароў а кніжнікаў, і быць

забітым, а на трэйці дзень ускрэс-
нуць.

22 І, узяўшы Яго, Пётра пачаў Яго ганіць: „Зьмілуйся над Сабою, Спадару! някай ня будзе гэта з та-
бою!” 23 Ён жа, абярнуўшыся, ска-
заў Пётру: „Адыйдзі назад ад Мяне,
шайтэне! ты Імне спатыкнёньне, бо
ты думаеш не праз тое, што Божае,
але што людзкае”.

24 Тады Ісус сказаў вучанікам
Сваім: „Калі хто хоча йсьці за Ім-
ноу, адрачыся сябе, і вазьмі крыж
свой, і йдзі за Імном; 25 Бо хто хоча
ўсьерагчы жыцьцё свае, згубе яго;
а хто згубе жыцьцё свае дзеля Мяне,
знойдзе яго. 26 Якая карысьць лю-
дзіне, калі прыдбае ўвесь сьвет, а
душы сваёй пашкоджае? Або якую
адмену дасць людзіна за душу
сваю? 27 Бо неўзабаве прыйдзе Сын
Людзкі ў славе Айца Свайго з ангі-
ламі Сваімі, і тады аддасць кажна-
му подле ўчынкаў ягоных.”

28 „Запраўды кажу вам: ё некат-
рыя із стаячых тут, што не паспы-
таюцца сьмерці, як ужо абачаць Сы-
на Людзкага, у гаспадарстве Сваім
ідучага.”

17 А дзён за шэсьць бярэць Ісус
Пётру, Якава а Яна, брата яго-
нага, і ўзводзе іх асобна на гару
высокую. 2 І адмяніўся перад імі:
і зазьзяла відзеньне Ягонае, як сон-
ца, адзецьці ж Ягонья сталі белыя,
як сьвятліня. 3 І вось, паказаліся ім
Масей а Іллья, гўкаючы зь Ім. 4 І,
адказуючы, Пётра сказаў Ісусу:
„Спадару! добра нам тут быць; калі
хочаш, зробім тут тры буданы: Табе
адзін, і Масею адзін, і адзін Ілль”.
5 Як ён яшчэ гўкаў, вось, булак
сьветлы ахінуў іх; і вось, голас із
булаку кажучы: „Гэта ё Сын Мой
Умілаваны, Каторага Я вельмі ўпа-
дабаў; Яго слухайце”. 6 І, пачуўшы,
вучанікі палі ніцма, і вельма спало-
халіся. 7 Але Ісус, прыступіўшыся,
даткнуўся да іх і сказаў: „Устаньце
і не палохайцеся”. 8 І ўзняўшы

вочы свае, яны нікога не абачылі,
апрача аднаго Ісуса.

9 І яны зыходзілі з гары, Ісус
забараніў ім, кажучы: „Нікому не
кажыце пра гэту відзень, пакуль
Сын Людзкі ня ўскрэсьне зь мерт-
вых”.

10 І папыталіся ў Яго вучанікі
Ягонья: „Як жа кніжнікі кажуць,
што Іллья мае прыйсьці ўперад?”

11 І, адказуючы, Ісус сказаў ім:
„Запраўды, Іллья мае прыйсьці ўпе-
рад і ўладзіць усе; 12 Але кажу
вам, што Іллья ўжо прышоў, і не
пазналі яго, а зрабілі зь ім, што ха-
целі; гэтак і Сын Людзкі будзе ця-
пець ад іх”. 13 Тады вучанікі зразу-
мелі, што Ён казаў ім праз Яна
Хрысьціцеля.

14 І як яны прышлі да груды, то
прыступіў да Яго чалавек і, укляк-
шы перад Ім, 15 сказаў: „Спадару!
зьмілуйся над сынам маім, бо ён
люнатых, і вельма мучаецца, бо час-
та валіцца ў вагонь і часта — ў ва-
ду. 16 І я быў прывёўшы яго да вуч-
чанікаў Тваіх, але яны не маглі
ўздаравіць яго”. 17 І Ісус, адказую-
чы, сказаў: „О родзе няверны а кру-
тадушны! пакуль буду з вамі? па-
куль буду цяпець вас? прывядзіце
яго да Мяне сюды”. 18 І зганіў яго
Ісус; і нячысьцік выпшаў зь яго,
і дзяцюк ачунаў тае ж гадзіны.

19 Тады вучанікі, прыступіўшыся
да Ісуса наадзіноце, казалі: „Чаму
мы не маглі выгнаць яго?” 20 Ісус
жа сказаў ім: „З прычыны няве-
ры вашае; бо запраўды кажу вам:
калі вы будзеце мець веру з гар-
чычнае зярні і скажаце гары гэтай:
„Перайдзі адгэтуль туды”, і яна
пярэйдзе; і нічога ня будзе немаг-
чымага вам. 21 Гэты ж род выпаня-
ецца адно малітваю а постам”.

22 І як яны перабывалі ў Галілеі,
Ісус сказаў ім: „Сын Людзкі неўза-
баве выданы будзе ў рукі людзкія;
23 І заб'юць Яго, і на трэйці дзень

ўскрэсьне”. І яны вельмі засмуці-
ліся.

24 І прышлі яны да Капернауму,
і падышлі да Пётры зьбіраьнікі
дыдрахмаў, і казалі: „Ці ня дасьць
Вучыцель ваш дыдрахмы?” 25 Ён
адказаў: „Алё”. І як увыйшоў ён у
дом, то Ісус, выпярадзіўшы яго, ска-
заў: „Як табе здаецца, Сымоне, ка-
ралёве земных з каго бяруць мыта
альбо падачкі: із сыноў сваіх, ці з
чужых?” 26 Пётра кажа Яму: „З
чужых”. Ісус сказаў яму: „Значыць-
ца, сынове вольныя. 27 Але каб нам
не зрабіць спадману ім, пайдзі да
мора, закінь вуду, і першую рыбу,
каторую зловіш, вазьмі, і, рапчы-
ніўшы ў яе рот, знойдзеш статыр;
вазьмі яго і аддай ім за Мяне й за
сябе”.

18 У тым часе вучанікі прыступілі-
ся да Ісуса, кажучы: „Хто найвя-
лікшы ў гаспадарстве нябёсьнім?”
2 Ісус, прыгўкаўшы дзецяне, паста-
навіў яго сярод іх. 3 І сказаў: „За-
праўды кажу вам, калі не наверне-
дзеця й ня будзеце як дзеці, ніякім
парадам ня ўвыйдзеце да гаспадар-
ства нябёснага; 4 Дык, хто пані-
жыцца, як гэта дзецяне, тый най-
вялікшы ў гаспадарстве нябёсьнім;
5 І хто прыме адно такое дзецяне
ў імя Мае, тый Мяне прымае; 6 А
хто спадманець аднаго з малых гэ-
тых, што вераць у Мяне, валей, каб
таму павесілі млынавы жоран на
шыі і ўтапілі яго ў глыбіні морскай.
7 Бяда сьвету ад спадманой, бо му-
сяць спадманы прыходзіць; адылі
бяда людзіне, ад каторае спадман
прыходзе. 8 Калі ж рука твая альбо
нага твая спадмануе цябе, адатні іх
а кінь ад сябе: валей табе ўвыйсьці
ў жыцьцё бяз рукі альбо без нагі,
чымся зь дзьвюма рукамі і зь дзьвю-
ма нагамі быць укіненым у вагонь
вечны; 9 А калі вока твае спадма-
нуе цябе, вырві яго а кінь ад сябе:
валей табе з адным вокам увыйсьці
ў жыцьцё, чымся з двума ачыма

быць укіненым у гегенну агняную.
10 Глядзіце, ня грэбуйце ніводным
із малых гэтых, бо кажу вам, што
ангілы іхныя на нябёсах заўсёды
бачаць від Айца Майго, што ў ня-
бёсах. 11 Бо Сын Людзкі прышоў
спасьці загінулае.

12 „Як вам здаецца? Калі б у ка-
го было сто авец, і адна з іх за-
блудзіла, то ці не пакіне ён дзевяць-
дзясят дзевяць у гарах і ці ня пой-
дзе шукаць заблуднае? 13 І калі
прылучыцца знайсці яе, то, запраў-
ды кажу вам, ён цешыцца зь яе
балей, чымся зь дзевяцьдзясят дзе-
вядзех не заблудных. 14 Дык няма
волі Айца вашага нябёснага, каб за-
гинуў адзін із малых гэтых.”

15 „Калі ж ізгрэша супроці цябе
брат твой, пайдзі й выкажы яму
віну ягоную памеж сябе й яго ад-
наго; калі ён паслухае цябе, ты
прыдбаў брата свайго. 16 Калі ж не
паслухае, вазьмі із сабою яшчэ ад-
наго або двух, каб вуснамі дзвюх
альбо трох сьветак пацьвердзілася
кажнае слова. 17 Калі ж не паслу-
хае іх, скажы царкве; а калі й царк-
вы не паслухае, то хай будзе ён та-
бе, як паганін а мытнік. 18 Запраў-
ды кажу вам: што вы зьвязаце на
зямлі, тое будзе звязана на небе;
і што разьвязаце на зямлі, тое бу-
дзе разьвязана на небе. 19 Ізноў за-
праўды кажу вам, што калі двух із
вас згодзяцца на зямлі прасіць якое
рэчы, то чаго б папрасілі, будзе ім
ад Айца Майго нябёснага. 20 Бо,
ідзе двух альбо трох збершыся ў
імя Мае, там і Я сярод іх”.

21 Тады Пётра прыступіўся да
Яго й сказаў: „Спадару! колькі ра-
зоў дараваць брату майму, калі ён
ізгрэша супроці мяне? ці да сямёх
разоў?” 22 Ісус сказаў яму: „Не ка-
жу табе: да сямёх, але аж да сем-
дзясят разоў сем”.

23 „Затым гаспадарства нябёснае
падобнае да караля, што захацеў
разьлічыцца із слугамі сваімі. 24 Як

пачаў ён разлічацца, прывялі да яго кагось, што вінен быў яму дзесяць тысячаў таланёў; 25 А як ён ня меў чым заплаціць, то гаспадар ягоны загадаў прадаць яго а жонку ягоную а дзеці а ўсе, што ён меў, і заплаціць. 26 Тады слуга тый паў і, кланяючыся яму, казаў: „Спадару! май цярплівосць да мяне, і я ўсе табе заплачу”. 27 Гаспадар, зжаліўшыся над слугою тым, адпусціў яго і доўг яму дараваў. 28 Тый жа слуга, вышаўшы, знайшоў аднаго із службовых сяброў сваіх, што вінен быў яму сто дынароў, і, скапіўшы яго, душыў, кажучы: „Аддай імне, што вінен”. 29 Тады службовы сябра ягоны, паўшы ў ногі яму, маліў яго й казаў: „Май цярплівосць да мяне, і ўсе табе аддам”. 30 Тый, адылі, не захацеў, але адышоў і пасадзіў яго ў вязніцу, пакуль не аддасць доўгу. 31 Службовыя сяброве ягоныя, бачыўшы сталае, вельмі зычмарасціліся і, прышоўшы, зыснлі гаспадару свайму ўсе бытае. 32 Тады гаспадар ягоны гукае яго й кажа: „Нягодны слуга! увесь доўг гэты я дараваў тэ, бо ты прасіў мяне; 33 Ці не належылася й табе зьмілавацца над сябрам сваім, як і я зьмілаваўся над табою?” 34 І, угневаўшыся, гаспадар ягоны аддаў яго катам, пакуль не аддасць яму ўсяго доўгу. 35 Гэтак і Айцец Мой нябёсны ўчыне з вамі, калі кажны з вас не даруе із сэрца свайго брату свайму выступкаў ягоных”.

19 Як Ісус скончыў словы гэтыя, то адышоў з Галілеі і прышоў да граніцаў юдэйскіх, на тый бок Ёрдану. 2 За ім пайшло шмат грудоў, і Ён уздаравіў іх там.

3 І прыступіліся да Яго фарысэі, і, спакушаючы Яго, казалі Яму: „Ці з важнае прычыны дазволена камусь адпусчаць жонку сваю?” 4 Ён, адказуючы, сказаў ім: „Ці ня чыталі вы, што Тый, Хто стварыў іх на

пачатку, мужчынаю й жонкаю ўчыніў іх. 5 І сказаў: „Затым пакіне чалавек айца й маці, і прыліпне да жонкі свае, і будуць двое адным целам”; 6 Так што яны ўжо ня двое, але адно цела. Дык, што Бог злучыў, таго людзіна хай не разлучае”. 7 Яны кажучь Яму: „Як жа Масей расказаў даваць разводны ліст і адпусціць яе?” 8 Ён кажа ім: „Масей з прычыны калынасьці сэрца вашага дазволіў вам адпусчаць жонкі вашыя; а спачатку ня было гэтак”. 9 Але Я кажу вам, што хто адпусціць жонку сваю не за бязульства і ажэніцца з другой — чужалож; і хто жэніцца з адпущанай — чужалож. 10 Кажучь Яму вучанікі Ягоныя: „Калі такая справа чалавека із жонкаю, то валей не жаніцца”. 11 Але Ён сказаў ім: „Ня ўсі зьмяшчаюць гэтае слова, адно каторым гэта дана; 12 Бо ё легчанцы, што нарадзіліся такімі із жывата маці; і ё легчанцы, каторых людзі вылягчалі; і ё легчанцы, што самы сябе вылягчалі дзеля гаспадарства нябёснага. Хто можа зьмяшчаць, няхай зьмяшчае”. 13 Тады прывялі да Яго дзеці, каб Ён узлажыў на іх рукі і памаліўся; вучанікі ж сфарыліся на іх. 14 Але Ісус сказаў: „Пусьціце дзеці, не пераказайце ім прыходзіць да Мяне, бо гэтых ё гаспадарства нябёснае”. 15 І, узлажыўшы на іх рукі, пайшоў стуль.

16 І вось, хтось, падышоўшы, сказаў Яму: „Вучыцелю добры! што добрага імне зрабіць, каб мець жыцьцё вечнае?” 17 Ён жа сказаў яму: „Чаму завеш Мяне добрым? Ніхто ня добры, апрача аднаго — Бога. Калі ж хочаш увыйсьці ў жыцьцё, дзяржы расказаны”. 18 Кажа Яму: „Якія?” Ісус жа сказаў: „Не забывай; не чужалож; не крадзі; ня сьветч хвальшыва; 19 Сыці айца й маці, і любі прыцеля свайго, як самога сябе”. 20 Маладзён кажа Яму: „Усе гэта рабіў я з маладосці

свае; чаго яшчэ не стаець імне?” 21 Ісус сказаў яму: „Калі хочаш быць дасканальным, пайдзі, прадай маемасьць сваю і раздай убогім; і будзеш мець скарб на нябёсах; і прыходзь а йдзі за Імною”. 22 Пачуўшы слова гэтае, маладзён адышоў смутны, бо ён меў вялікую маемасьць.

23 Ісус жа сказаў вучанікам Сваім: „Запраўды кажу вам, што цяжка багатаму ўвыйсьці ў гаспадарства нябёснае. 24 І ўзноў кажу вам: лягчэй вярблуду прайсьці пераз вушка голкі, чымся багатаму ўвыйсьці ў гаспадарства Божае”.

25 Пачуўшы гэта, вучанікі Ягоныя вельмі зумеліся й казалі: „Дык хто ж можа спасьціся?” 26 А Ісус, глянуўшы, сказаў ім: „Людзём гэта немагчыма, але Богу ўсё магчыма”.

27 Тады Пётра, адказуючы, сказаў Яму: „Вось, мы пакінулі ўсё і пайшлі за Табою, што ж нам будзе?” 28 І сказаў ім Ісус: „Запраўды кажу вам, што вы, каторыя пайшлі за Імною, у вадраджэньню, як сядзе Сын Людзікі на пасадзе славы Свае, сядзеце й вы на дванаццаціх пасадах судзіць дванаццаць пакаленьняў Ізраелявых. 29 І кажны, хто пакіне дамы, альбо братоў, альбо сёстры, альбо айца, альбо маці, альбо жонку, альбо дзеці, альбо землі, дзеля імені Майго, адзяржыць сто разоў, і жыцьцё вечнае спадзець яму. 30 Шмат якія першыя будуць апошнімі, і апошнія — першымі.

20 „Бо гаспадарства нябёснае падобнае да гаспадары дамовы, што вышаў золкам наняць работнікаў на вінішча свае. 2 І, згадзіўшы работнікаў па дынару на дзень, паслаў на вінішча свае. 3 Вышаўшы каля трыццяе гадзіны, ён абачыў другіх, што стаялі на рынку дзяньгубячы. 4 І тым сказаў: „Ідзіце й вы на вінішча мае, і што будзе належыцца,

дам вам”. Яны пайшлі. 5 Ізноў вышаўшы каля шостае а дзявятнае гадзіны, зрабіў тое самое. 6 І каля адзінацатае вышаўшы, ён знайшоў іншых, дзяньгубна стоячых, і кажа ім: „Што вы стаіце тут увесь дзень, дзяньгубячы?” 7 Яны кажучь: „Ніхто нас не згадзіў”. Ён кажа ім: „Ідзіце й вы на вінішча мае, і што будзе належыцца, адзяржыце”. 8 Як жа настаў вечар, кажа гаспадар вінішча загадніку свайму: „Гукні работнікаў і аддай ім плату, пачаўшы з апошніх аж да першых”. 9 І прышлыя каля адзінацатае гадзіны адзяржалі па дынару. 10 Прышлыя ж першыя падумалі, што яны адзяржаць балей; але й яны адзяржалі па дынару. 11 І, адзяржаўшы, пачалі наракаць на гаспадары дамовы, кажучы: 12 „Гэтыя апошнія рабілі адну гадзіну, і ты зраўнаваў іх із намі, што перацярпелі цяжар дня а вад”. 13 Ён жа, адказуючы, сказаў аднаму зь іх: „Прыяцелю! я ня крыўджу цябе; ці не за дынар ты згадзіўся з Імною?” 14 Вазьмі свае і йдзі; я ж хачу даць гэтаму апошняму, што й табе. 15 Ці ж не дазволена імне зрабіць, што я хачу з маім? Ці вока твае завіднае, што я добры?” 16 Гэтак апошнія будуць першымі, і першыя — апошнімі, бо шмат пазваных, але мала абраных”.

17 І маючыся неўзабаве ўзыходзіць да Ерузаліму, Ісус узяў дванаццаць вучанікаў асобна й сказаў ім: „Вось, мы ўзыходзім да Ерузаліму, і Сын Людзікі будзе выданы найвышшым сьвятаром а кніжнікам, і засудзяць Яго на сьмерць; 19 І выдадуць Яго паганам на зьдэк а біцьцё а ўкрыжаваньне; і на трыці дзень ускрэсьне”.

20 Тады падышла да Яго маці сыноў Зэведзевых із сынамі сваімі, кланяючыся й чагось прасячы ў Яго. 21 Ён сказаў ёй: „Чаго ты хочаш?” Яна кажа Яму: „Скажы, каб

гэтыя два сыны мае маглі сесці ў Цябе адзін із правага боку, а другі зь левага ў гаспадарстве Тваім". 22 Ісус, адказуючы, сказаў ёй: „Ня ведаеце, чаго просіце. Ці можаце піць чару, каторую Я неўзабаве буду піць, альбо хрысьціцца хрыстом, каторым Я хрышчуся?" Яны кажучь Яму: „Можам". 23 І кажа ім: „Чару маю будзеце піць і хрыстом, каторым Я хрышчуся, будзеце хрысьціцца; але даць сесці ў Мяне з правага боку і зь левага — не маё гэта даваць, але каму прыгатаваў Айцец Мой".

24 Пачуўшы, дзесяцёх абурьліся на двух братоў. 25 Ісус жа, паклікаўшы іх, сказаў: „Вы ведаеце, што князі народаў пануюць над імі, і вялікія маюць уладу над імі. 26 Але памеж вас кай ня будзе гэтак: але хто хоча памеж вас быць вялікім, няхай будзе ваш слугач; 27 І хто-лень хоча памеж вас быць першым, хай будзе вам за нявольніка; 28 Таксама як Сын Людзкі ня прышоў, каб Яму служылі, але каб служыць і аддаць жыцьцё Свае на выкуп за шмат".

29 І як выходзілі яны зь Ерыхону, за Ім ішоў чысьлены груд. 30 І васьмь, двух нявісных, што сядзелі ля дарогі, пачуўшы, што Ісус праходзе тудэй, загукалі, кажучы: „Зьмілуйся над намі, Спадару, Сыну Давідаў!" 31 Груд сварыўся на іх, каб маўчэлі; але яны болей крычэлі: „Зьмілуйся над намі, Спадару, Сыну Давідаў!" 32 Ісус, адаржыўшыся, пагукнуў іх і сказаў: „Чаго хочаце, каб Я зрабіў вам?" 33 Яны кажучь Яму: „Спадару, каб адчыніліся вочы нашы". 34 Ісус жа, зьмілаваўшыся над імі, доткнуўся да ачоў іхных, і якга пачалі бачыць вочы іхныя, і яны пайшлі за ім.

21 І як дабліжыліся да Ерузаліму, і прышлі да Віффагі, у кірунку гары Аліўнае, тады Ісус паслаў двух

вучанікаў, 2 Кажучы ім: „Пайдзіце да сяла, што проста перад вамі; і раз знойдзеце асьліцу прывязаную і асьляне зь ёю; адвязаўшы, прывядзіце да Мяне. 3 І калі хто скажам вам што-лень, скажыце: „Спадар патрабуе іх", і як стой пашлець іх". 4 А сталася гэта, каб спаўнілася сказанае прарокам, каторы кажа: 5 „Скажыце дачцэ Сыёнскай: гля, Кароль твой ідзець да цябе, лагодны й сеўшы на асьліцы а на асьляніці, сыну пад ігом будучай". 6 Вучанікі пайшлі й зрабілі так, як рэказаў ім Ісус: 7 Прынялі асьліцу а асьляне, і паклалі на іх адзецьці свае, і Ён сеў на іх. 8 І бальшыня груды слала адзецьці свае на дарозе, а іншыя сынічалі галукі зь дэргаў і слалі на дарозе. 9 А груды, што йшлі сьпераду й адзаду за Ім, гукалі: „Госанна Сыну Давідаваму! Дабраславёны Ідучы ў імя Спадарова! Госанна ў вышак!" 10 І як уступіў Ён у Ерузалім, усе места ўзрушылася, кажучы: „Хто гэта?" 11 І груд казаў: „Гэта прарока Ісус із Назарэту Галілейскага". 12 І ўвайшоў Ісус у сьвятыню, і выгнаў усіх прадаючых і купляючых у сьвятыні, і сталы пенезьменаў абярнуў, і ўслоны прадаўнікоў галубоў. 13 І кажа ім: „Напісана: „Дом Мой домам малітвы будзе названы", вы ж яго робіце плячораю грабежнікаў".

14 І дабліжыліся да Яго ў сьвятыні нявісныя а кульгавыя, і Ён уздараў іх.

15 Найвышшыя сьвятары а кніжнікі, абачыўшы чудосы, што Ён учыніў, і дзеці каторыя гукалі ў сьвятыні й казалі: „Госанна Сыну Давідаваму!" абурьліся. 16 І казалі Яму: „Ці чуеш, што яны кажучь?" Ісус жа кажа ім: „Але! хіба вы ніколі ня чыталі: „З вуснаў дзяцей а сыноў Ты ўладзіў хвалу".

17 І, пакінуўшы іх, вышаў вонкі зь места да Віфані, і перапачаваў там.

18 Нараніцы ж, ідучы да места, запрагнуў. 19 І абачыўшы ля дарогі адну фігу, падшоў да яе і, нічога не знайшоўшы на ёй, апрача адных лістоў, кажа ёй: „Хай і наперад ня будзе ад цябе плоду на векі!" І фіга якга ссохла. 20 Абачыўшы гэта, вучанікі дзіваваліся, кажучы: „Як гэта якга ссохла фіга?" 21 Ісус жа, адказуючы, сказаў ім: „Запраўды кажу вам: калі будзеце мець веру і не суміцёся, ня толькі зробіце тое, што зь фігаю, але калі й гары гэтай скажаце: „Падыйміся й кінься ў мора", — будзе; 22 І ўсе, чаго папросіце ў малітве, верачы, адзяржыце".

23 І як прышоў Ён да сьвятыні й вучыў, дабліжыліся да Яго найвышшыя сьвятары а старцы народу і казалі: „Якой уладаю Ты гэта робіш? і хто Табе даў гэтую ўладу?" 24 Ісус, адказуючы, сказаў ім: „Папытаюся й Я ў вас праз адно; калі праз тое скажаце Імне, то й Я вам скажу, якой уладаю гэта раблю. 25 Хрэст Яанаў скуль быў: зь нябёсаў ці ад людзёў?" Яны ж разважалі міжсобку: „Калі скажам: „Зь нябёсаў", то Ён скажа: „Чаму вы не паверылі яму?" 26 А калі скажаць: „Ад людзёў", — баімся груды, бо ўсі ўважаюць Яана за прароку". 27 І, адказуючы Ісусу, яны казалі: „Ня ведаем". Сказаў ім і Ён: „І Я вам не скажу, якой уладаю гэта раблю.

28 „А як вам здаецца? Якісь чалавек меў двое дзяцей; і ён, прыступіўшы да першага, сказаў: „Дзяцё! пайдзі, сядзі рабі на вінішчу маім". 29 Але яно, адказуючы, сказала: „Не хачу"; а потым, пакаўшыся, пайшло. 30 І падшоўшы да другога, ён сказаў тое самае. Гэта, адказуючы, сказала: „Іду, спадару"; і не пайшло. 31 Каторае зь дваіх спаўніла волю айцову?" Кажучь Яму: „Першае". Ісус кажа ім: „Запраўды кажу вам, што мытнікі а бязулі йдуць сьпераду вас да гаспадарства Божага. 32 Бо прышоў да вас Яан

дарогаю справядлівасьці, і вы не паверылі яму; але мытнікі а бязулі паверылі яму; вы ж, і бачыўшы гэта, не пакаляліся потым, каб павярнуць яму.

33 „Паслужайце другую прыпавесць. Быў адзін гаспадар дамовы, каторы засадзіў вінішча, агарадзіў яго навокал і выкапаў таўчальню, пастанавіў вежу і, паручыўшы яго вінаром, адышоў. 34 І як дабліжыўся час пладоў, ён паслаў служцоў сваіх да вінароў узяць плады свае. 35 Вінары, схапіўшы служцоў ягоных, аднаго набілі, другога забілі а іншага ўкаменавалі. 36 Ізноў паслаў ён іншых служцоў, балей за першых; і яны зрабілі ім тое самае. 37 Наапошку, паслаў ён ім сына свайго, кажучы: „Будуць мець павагу да сына майго". 38 Але вінары, абачыўшы сына, казалі адзін аднаму: „Гэта спадкаемца; пайдзіма, забіма яго, і нам спадзець спадак". 39 І, узяўшы яго, выкінулі зь вінішча й забілі. 40 Дык, як гаспадар вінішча прыйдзе, што зробі ён гэным вінаром?" 41 Кажучь яму: „Ён неміласьціўна выгубе гэных нягоднікаў, а вінішча сваё паруча іншым вінаром, што будуць плады аддаваць яму ўпару". 42 Ісус кажа ім: „Хіба вы ніколі ня чыталі ў Письме: „Камень, што адкінулі будаўнічцы, тый самы стаў галавою вугла; ад Спадара гэта, і дзіўна ў вачох нашых?" 43 Дык кажу вам: гаспадарства Божае будзе адната ў вас і дана народу, плады даючаму. 44 І тыя, што зваліцца на гэты камень, разаб'юцца; а на каго ён зваліцца, таго зьмяжджуць".

45 І чуўшы прыпавесці Ягонныя, найвышшыя сьвятары а фарысэі ўцямілі, што Ён прась іх гукае, 46 І як стараліся схіпіць Яго, баяліся груды, бо мелі Яго за прароку.

22 І, адказуючы, Ісус гукнуў ім ізноў прыпавесцьцімі, кажучы: 2 „Падобнае гаспадарства нябёснае

да караля, што справіў вясельную чэсьць сыну свайму. 3 І паслаў слугаў сваіх, каб пагукалі пазваных на вяселье; і не хацелі прыйсці. 4 Ізноў паслаў іншых слугаў, сказаўшы: „Скажыце пазваным: вось я прыгатаваў вячэру сваю, валы свае і што ўкормлена, зарэзана, і ўсе гатова; прыходзьце на вясельную чэсьць”. 5 Але яны ўлегчы замелі тое, пайшлі, хто на поле сваё, а хто да ганьдлю свайго. 6 Засталыя, схапіўшы слугаў ягоных, зьняважылі іх і забілі. 7 І, пачуўшы гэта, кароль угневаўся; і, паслаўшы войска сваё, выгубіў убіўцаў тых, а места іхнае спаліў. 8 Тады кажа ён слугам сваім: „Вясельная чэсьць гатова, а пазваных ня былі годныя; 9 Дык ідзіце на ростані і ўсіх, каго знойдзеце, гукайце на вяселье”. 10 І слугі тых, выпшаўшы на дарогі, зьберлі ўсіх, каго толькі знайшлі, і благіх і добрых, і вясельная хароміна напаўнілася ўзьяжачымі. 11 Кароль, увыйшоўшы паглядзець узьяжачых, абачыў там чалавека, што ня быў адзеўшыся ў вясельным адзеццю; 12 І кажа яму: „Прыяцелю! як ты ўвайшоў сюды не ў вясельным адзеццю?” Ён жа маўчаў. 13 Тады сказаў кароль служцом: „Зьвязаўшы яму рукі й ногі, вазьміце яго й кінце ў цемру навуную; там будзе плач а скрыгот зубамі; 14 Бо шмат пазваных, але мала абраных”.

15 Тады фарысэі пайшлі й радзіліся, як бы злавіць Яго ў гаворцы. 16 І пасылаюць да Яго вучанікаў сваіх із Гіродыянамі, кажучы: „Вучыцелю! мы ведаем, што Ты праўдзівы, і дарогі Божае праўдзіва вучыш, дык на нікога не зважаеш, бо не аглядаешся на асобу людзкую; 17 Дык скажы нам: як табе здаецца? ці дазволена даваць падачкі цэсару, ці не?” 18 Але Ісус, бачачы нягоднасьць іхную, сказаў: „Нашто спакушаеце Мяне, двудуш-

нікі? 19 Пакажыце Мне манету, каторай плаціце падачкі”. Яны прынеслі Яму дынар. 20 І кажа ім: „Чый абраз тут а напіс?” 21 Кажучы Яму: „Цэсаравы”. Тады кажа ім: „Дык аддайце цэсарава цэсару, а Божае — Богу”. 22 Пачуўшы гэта, яны здзівіліся і, пакінуўшы Яго, пайшлі.

23 Таго ж дня дабліжыліся да Яго садукееі, каторыя кажучы, што няма ўскрысеньня, і папыталіся ў Яго: 24 „Вучыцелю, Масей сказаў: „Калі хто памрэць, ня маючы дзяцей, то брат ягоны хай ажэніцца із жонкаю ягонай і прыдбае насеньне брату свайму”. 25 Было ў нас сямёх братоў: і першы, ажэніўшыся, памер і, ня маючы дзяцей, пакінуў жонку сваю брату свайму. 26 Падобна й другі й трэйці аж да сёмага. 27 Просьце ж усіх памёрла й жонка. 28 Дык у часе ўскрысеньня, каторага ізь сямёх будзе яна жонкаю? бо ўсі мелі яе”. 29 Ісус, адказуючы, сказаў ім: „Мыляецеся, ня ведаючы Пісьма ані моцы Божае; 30 Бо ў часе ўскрысеньня ані жэніцца, ані выходзяць замуж, але будуць, як ангёлы Божыя на нябёсах. 31 А праз ўскрысеньне мёртвых ці ня чыталі вы, што сказаў вам Бог: 32 „Я Бог Абрагамоў, і Бог Ісакоў, і Бог Якаваў”? Бог ня ё ё Бог мёртвых, але жывых”. 33 І як груды чулі, яны зумываліся з навукі Ягонае.

34 А фарысэі, пачуўшы, што Ён прысільіў садукееяў змоўкці, зьберліся разам. 35 І, пытаючы адзін із іх, законьнік, спакушаў Яго: 36 „Вучыцелю, якое найвялікшае расказаньне ў Законе?” 37 Ісус сказаў яму: „Любі Спадара Бога свайго з усяго сэрца, і з усяе душы свае, і з усяе думкі свае. 38 Гэта вялікае першае расказаньне. 39 Другое ж падобнае да яго: любі прыяцеля свайго, як самога сябе. 40 На гэтых двух расказаньнях увесь Закон а прарокі дзяржацца”.

41 А як зьберліся фарысэі, Ісус папытаўся ў іх: 42 „Што вы думаеце праз Хрыста? чый Ён сын?” Кажучы Яму: „Давідаў”. 43 Кажа ім: „Як жа Давід у духу завець Яго Спадаром, кажучы: 44 „Сказаў Спадар Спдару майму: Сядзі па прадавіцы Маей, пакуль палажу неприяцеля Тваіх пад ногі Твае”? 45 Дык калі Давід завець Яго Спадаром, як жа Ён сын яму?” 46 І ніхто ня мог адказаць Яму ані слова; і адгануль ніхто ўжо ня важыўся пытацца ў Яго.

23 Тады Ісус пачаў гўкаць грудом а вучанікам Сваім, 2 Кажучы: „На пасадзе Масеевым селі кніжнікі а фарысэі; 3 Дык усе, што-лень яны кажучы вам дзяржаць, дзяржыце й рабіце; але подле ўчынкаў іхных не рабіце, бо яны кажучы, а ня робяць: 4 Вяжучы цяжары цяжкія а нязручныя і кладучы на плечы людзём, а самы ня хочучы і пальцам крануць іх; 5 Усі ж учынікі свае робяць, каб бачылі іх людзі; пашыраюць начальнікі і доўжаць кутасы адзеццяў сваіх; 6 І любяць першыя месцы на чэсьцях, і парэднія лаўкі ў бажніцах, 7 І здарованьні на рынках, і каб звалі іх людзі: „Раббі, раббі!” 8 А вы не завіцесьце рабінамі, бо адзін правадыр у вас — Хрыстос, усі ж вы — браты; 9 І айцом не завіце нікога на зямлі, бо адзін у вас Айцец, каторы на нябёсах; 10 І не завіцесьце правадырамі, бо адзін у вас Правадыр — Хрыстос. 11 Вялікішы з вас хай будзе вам слуга; 12 Бо хто павышае сябе, тый паніжаны будзе; а хто паніжае сябе, тый павышаны будзе.

13 „Бяда вам кніжнікі а фарысэі, двудушнікі, бо замыкаеце гаспадарства нябёснае перад людзьмі; бо сады ня ўходзіце і тых, што хочучы ўвайсці, ня пушчаеце. 14 Бяда вам кніжнікі а фарысэі, двудушнікі, што зьдаеце дамы ўдовіны, ды пад прыклепам даўгое малітвы, — за тое

адзяржыце большае засуджаньне. 15 Бяда вам кніжнікі а фарысэі, двудушнікі, што абходзіце мора й сушу, каб прыдбаць аднаго новага верніка; і як ён стане такім, робіце яго сынам гегенны, удвая горшым за сябе.

16 „Бяда вам, правадыры нявісьныя, каторыя кажаць: „Калі хто прысягае на дом Божы, то дарма; а калі хто прысягае золатам дому Божага, то вінен”. 17 Дурныя а нявісьныя! што большае: золата ці дом Божы, пасьвячаючы золата? 18 Таксама: „Калі хто прысягае на аброчнік, то дарма; калі ж хто прысягае на дар, што на ім, то вінен”. 19 Дурныя а нявісьныя! што большае: дар ці аброчнік, пасьвячаючы дар? 20 Дык хто прысягае на аброчнік, прысягае на яго і на ўсе, што на ім; 21 І хто прысягае на дом Божы, прысягае на яго й Жывучага ў ім; 22 І хто прысягае на неба, прысягае на пасады Божы і Сядзячага на ім.

23 „Бяда вам, кніжнікі а фарысэі, двудушнікі, што даіце дзесяціну зьмяты, кропу а кмену, і пакінулі цяжшае ў Законе: суд, міласэрдае а веру; гэта належыла рабіць, і гэнага не пакідаць. 24 Правадыры нявісьныя, што падзіце камара, а вярблюда глытаеце!

25 „Бяда вам, кніжнікі а фарысэі, двудушнікі, што чысьціце звонку коўні а місы, прымеж таго ўнутры поўныя дзярлівасьці а няўздэрглівасьці. 26 Фарысэю нявісьны! ачысьці ўперад нутр коўні а місы, каб чыстай была й навунасьць іх.

27 „Бяда вам, кніжнікі а фарысэі, двудушнікі, што падобныя да пабляных грабоў, каторыя знадворку здаюцца жарошчыя, а ўнутры поўныя касцей памерлых і ўсялякае брыды. 28 Гэта і вы з выгляду здаіцеся людзём справядлівымі, а ўнутры поўныя двудушнасьці а бязпраўя.

29 „Бяда вам, кніжнікі а фарысэі,

двудушнікі, што становіце грабы прарокам, і прыбіраеце помнікі справядлівых, 30 І кажаце: „Калі б мы былі за дзён айцоў нашых, то ня былі б сябрамі іх у крыві прарокаў”. 31 Гэткім парадкам вы самы на сябе сьветчыце, што вы сынове тых, каторыя прарокаў пазабівалі. 32 Далаўняйце ж і вы меру айцоў сваіх.

33 „Гады, родзе, яшчарыны! як уцячыце вы ад засуджэньня да Ге-генны?”

34 „Затым, вось, Я пасылаю да вас прарокаў а мудрыцоў а кніжнікаў; і вы іншых забіце а ўкрыжуете, а іншых будзеце біць у школах сваіх і гнаць ізь места да места. 35 Так прыйдзе на вас уся кроў справядлівая, разьлітая на зямлі, ад крыві Авеля справядлівага аж да крыві Захары Варашонка, каторага вы забілі памеж дому Богага і аб-рочніка. 36 Запраўды кажу вам, усе гэта прыйдзе на род гэты.

37 „Ерузаліме, Ерузаліме, што забіваеш прарокаў і камянуеш паславных да цябе; колькі разоў Я хацеў зьберці дзеці твае, як кураводка зьбірае кураняты свае пад крылы, і вы не захачелі! 38 Вось, застанецца вам дом вашы пусты. 39 Бо кажу вам: ніяк не абачыце Мяне адгэтуль, пакуль не гукніце: „Шчаслівы Ідучы ў імя Спандарова!”

24 І Ісус, вышаўшы ізь сьвятыні, пайшоў; і дабліжыліся вучанікі Ягоньня, каб паказаць Яму будынкі сьвятыні. 2 Ісус жа, адказуючы, сказаў ім: „Ці бачыце ўсе гэта? Запраўды кажу вам: не застанецца тут каменя на каменю, каторы ня будзе ськінены”.

3 Як жа сядзеў Ён на гары Аліўнай, то дабліжыліся да Яго вучанікі асобна і папыталіся: „Скажы нам, калі гэта будзе? і якая пазнака Твайго прыходу і сканчэньня веку?”

4 І, адказуючы, Ісус сказаў ім:

„Сьдэражыцеся, каб хто ня зьвеў вас; 5 Бо шмат хто прыйдзе пад імям Маім і будучь казаць: „Я Хрыстос”, і шмат зьвядуць. 6 Таксама будзеце чуць войны а дзейкі праз войны. Глядзіце, не лякайцеся, бо належа ўсяму гэтаму быць; але гэта яшчэ не канец.

7 „Бо паўстане народ на народ, і гаспадарства на гаспадарства, і будучь галадові, мор а трасеньне зямлі ў розных месцах. 8 Усе гэта пачатак трудненьня. 9 Тады будучь аддаваць вас на мукі і забіваць вас; і вас будучь ненавідзіць усі народы за імя Мае. 10 І тады спакусіцца шмат хто; і адзін аднаго ізрадзяць, і зьненавідзяць адзін аднаго.

11 „І паўстане шмат хвальшывых прарокаў, ды зьвядуць шмат каго; 12 І, з прычыны памнажэньня бласпраўя, у шмат каго асыюджэньне любоў. 13 Хто вытрывае да канца, спасецца. 14 І будучь пашыраць гэтую Евангелю гаспадарства па ўсім сьвеце, на сьветчаньне ўсім народам; і тады нястане канец.

15 „Дык як абачыце гідоту спустошаньня, сказаную прарокам Давідам, на сьвятым месцы стаячую, — чытаючы хай разумее, — 16 Тады тыя, што ў Юдаі, хай уцякаюць у горы; 17 І хто на страсе, тый хай ня сходзе ўзяць што-лень із дому свайго; 18 І хто на полю, тый хай не звараеца назад узяць адзецьці свае.

19 „Бяда цяжарным а соючым тых дзён! 20 Маліцеся, каб ня прылучыліся ўцеці вашы ўзімку альбо ў сыботу; 21 Бо тады будзе вялікая атуга, якое ня прылучылася ад пачатку сьвету дагэтуль, і ніяк ня станеца. 22 І калі б не скараціліся тыя дні, то не ўратавалася б ніякае цела; але дзеля абраных скараціцца тыя дні.

23 „Тады, калі хто скажа вам: „Во тут Хрыстос”, альбо „во тут”, — ня верце; 24 Бо паўстануць хвалі-

шывыя хрысты а хвальшывыя прарокі і дадуць вялікія знакі а дзівы, каб спадмануць, калі магчыма, і абраных. 25 Вось, Я наперад сказаў вам.

26 „Дык, калі скажучь вам: „Вось, Ён на пустыні”, — ня выходзьце; „вось, у сховах”, — ня верце; 27 Бо, як малавня выходзе з усходу і бывае відаць аж на захадзе, так будзе прыход Сына Людзкаго. 28 Бо, ідзе будзе труп, там зьбяруцца і арлы.

29 „І зараз, па атузе тых дзён, сонца зацьмее, і месяц ня дасьць сьвятліні свае, і зоры звалюцца зь неба, і сілы нябёсных закітаюцца. 30 Тады зьявіцца знак Сына Людзкаго на небе; і тады заплачучь усі плямёны земныя і абачаць Сына Людзкаго, на булаках нябёсных ідукача з моцаю а сілаю вялікай. 31 І пашлець ангілаў Сваіх із трубою вялікаю, і зьбяруць абраных Ягоньных ад чатырох вятроў, ад аднаго канца нябёсаў аж да другога.

32 „Вучыцеся падобнасьці зь фігі: як галуза не мякчэе і пушчае лісьце, вы ведаеце, што лета блізка; 33 Дык, як вы абачыце ўсе гэта, ведайце, што блізка, у дзвяхрох. 34 Запраўды кажу вам: ня мінець род гэты, як усе гэта станеца; 35 Неба і зямля прамінуць, але слова Мае не прамінець.

36 „Празь дзень жа тый а гадзіну ніхто ня ведае, ані англі нябёсныя, ані Сын, адно Айцец Мой адзін. 37 Але як было за дзён Ноя, так будзе і ў прыход Сына Людзкаго; 38 Бо як за дзён перад патопаю елі, пілі, жаніліся і выходзілі замуж да таго дня, калі ўвэйшоў Ной у караб, 39 І ня зналі, пакуль ня прышла патопа і не забрала ўсіх, — так будзе і прыход Сына Людзкаго.

40 Тады будзе двух на полю: адзін будзе ўзяты, а другі пакінены. 41 Дзье мелочыя ў жорнах: адна будзе ўзята, а другая пакінена.

42 „Дык будзьце чукавыя, бо ня ведаеце, каторае гадзіны Спандар ваш прыйдзе. 43 Але гэта вы ведаеце, што калі б ведаў дамовы гаспадар, каторае варты прыйдзе злодзей, то быў бы чукавы і ня даў бы падкапацца пад дом свой. 44 Дык і вы будзьце гатовы, бо, каторае гадзіны ня думаеце, прыйдзе Сын Людзкі.

45 „Дык хто верны а разумны слуга, каторага гаспадар прызначыў над дамоваю сваёй, даваць ежу ў пару? 46 Шчаслівы тый слуга, каторага гаспадар ягоньня, прышоўшы, засьпее так робячы. 47 Запраўды кажу вам, што ён прызнача яго над усім маемасьцяй сваёй.

48 „Калі ж благі слуга тый скажа ў сэрцу сваім: „Дзякаецца гаспадар мой прыйсьці”; 49 І пачнець біць сяброў сваіх, і есьці а піць із п’яніцамі, — 50 То прыйдзе гаспадар слугі таго дня, каторага ён не спадзяецца, і гадзіны, каторае ня ведае, 51 І разатнець яго на часці, і прызнача дзель ягоную з двудушнікамі; там будзе плач а скрыгот зубамі.

25 „Тады падобнае будзе гаспадарства нябёснае да дзесяціх дзевушчых, што, узяўшы лянпы свае, вышлі на прыёмны маладому. 2 Зь іх пяць было мудрых і пяць неразумных. 3 Неразумныя, узяўшы лянпы свае, не ўзялі із сабою алівы. 4 Мудрыя ж узялі алівы ў судзінах із лянпамі сваімі. 5 І як малады задлякаўся, то задрымалі ўсі і паснулі. 6 І а поўначы разьлётся крык: „Гля, малады йдзец, выходзьце на прыёмны яму!” 7 Тады ўсталі дзевушчыя тыя і агледзелі лянпы свае. 8 Неразумныя ж казалі мудрым: „Дайце нам алівы ва-шае, бо лянпы нашы гаснуць”. 9 А мудрыя адказалі: „Калі б нам і вам ня стала, валеі пайдзіце да прадаўнікоў і купіце сабе”. 10 А як пайшлі яны купляць, прышоў малады, і га-

товыя ўвайшлі зь ім на вясельную часьць, і дзверы замкнуліся. 11 Потым прыходзяць і іншыя дзявушчыя, кажучы: „Спадару, спадару! адчыні нам”. 12 Ён жа адказаў ім і сказаў: „Запраўды кажу вам: ня знаю вас”. 13 Дык будзьце чукавыя, бо ня ведаеце ані дня, ані гадзіны, каторае прыйдзе Сын Людзкі.

14 „Бо Ён учыне, як чалавек, што, пакідаючы дом, гукнуў слугаў сваіх і паручыў ім маюць сваю: 15 І аднаму даў ён пяць таланёў, другому два і іншаму адзін, кожнаму падле здольнасьці ягонай; і зараз пакінуў дом. 16 Тый, што адзяржаў пяць таланёў, зараз пайшоў, і таргаваў на іх, і прыдбаў другія пяць таланёў. 17 Чыста так і тый, што адзяржаў два талані, прыдбаў другія два. 18 Тый жа, што адзяржаў адзін талань, пайшоў, і пакапаў зямлю, і скаваў срэбра спадара свайго. 19 Па даўгім часе, прыходзе спадар слугаў тых і вымагае ў іх лічы. 20 І тый, што адзяржаў пяць таланёў, падыйшоўшы, прынёс другія пяць таланёў, кажучы: „Спадару! пяць таланёў ты перадаў імне; во другія пяць таланёў я прыдбаў”. 21 Спідар ягоны сказаў яму: „Добра, добры а верны слуга! у нячысленым ты быў верны, над чысленым пастанаўлю цябе; увыйдзі ў радасьць спадара свайго”. 22 Прышоў і тый, што адзяржаў два талані, і сказаў: „Спадару! два талані ты перадаў імне; во другія два талані я прыдбаў на іх”. 23 Спідар ягоны сказаў яму: „Добра, добры а верны слуга! у нячысленым ты быў верны, над чысленым пастанаўлю цябе; увыйдзі ў радасьць спадара свайго”. 24 Падыйшоў і тый, што адзяржаў адзін талань, і сказаў: „Спадару! я знаў цябе, што ты чалавек стродкі, жнеш, ідзе ня сеяў, і зьбіраеш, ідзе не расьспаў; 25 І, баяўшыся, пайшоў і скаваў талань гэтой у зямлі; во табе твае”. 26 Спа-

дар жа, адказуючы, сказаў яму: „Нягодны а ляны слуга! ты ведаў, што я жну, ідзе не пасеяў, і зьбіраю, ідзе не расьспаў; 27 Затым належала табе аддаць срэбра мае пнязямнам, і я прышоўшы, адзяржаў бы мае з прыбыткам. 28 Дык вазьміце ў яго талань і дайце маючаму дзесяць таланёў, 29 Бо кажу яму маючаму дасца, і ён будзе мець дастатак, а ў нямаючага адыймецца й тое, што мае. 30 А некарыснага слугу кінце да цемрадзавоннае; там будзе плач а скрыгот зубамі”.

31 „Як Сын Людзкі прыйдзе ў славе Сваёй, і ўсі сьвятлыя ангельскія ім, тады сядзе на пасадзе славы Свае; 32 І зьбяруцца перад ім усі народы; і адлуча адны ад адных, як пастыр адлучае авечкі ад казлоў; 33 І пастанове авечкі па правіцы Свае, а казлы — па льявіцы. 34 Тады скажа Кароль тым, што па правіцы Ягонае: „Прыйдзіце, дабра-славёныя Айца Майго, адзяржыце на спадак гаспадарства, прыгатаванае вам ад стварэньня сьвету; 35 Бо Я прагнуў, і вы далі Ёмне есьці; сьмяг, і вы далі Ёмне піць; быў чужанінам, і вы частавалі Мяне; 36 Быў голы, і вы адзелі Мяне; быў хворы, і вы даведаліся Мяне; у вязьніцы быў, і вы прыйшлі да Мяне”. 37 Тады адкажуць Яму справядлівыя, кажучы: „Спадару! калі мы бачылі Цябе прагнучага, і далі есьці? альбо ўсьмяглага, і далі піць? 38 Калі мы бачылі Цябе чужанінам, і частавалі? альбо голага, і адзелі? 39 Калі мы бачылі Цябе хворага альбо ў вязьніцы, і даведаліся Цябе?” 40 І, адказуючы, Кароль скажа ім: „Запраўды кажу вам: на колькі вы зрабілі гэта аднаму з гэтых браатоў Маіх найменшых, то зрабілі Ёмне”. 41 Тады скажа й тым, што па льявіцы: „Ідзіце ад Мяне, праклятыя, у вагонь вечны, прыгатаваны нячысьціку а ангілам ягоным; 42 Бо

Я прагнуў, і вы не далі Ёмне есьці; сьмяг, і вы не далі Ёмне піць; 43 Быў чужанінам, і не пачаставалі Мяне; быў голы, і не адзелі Мяне; хворы і ў вязьніцы, і не даведаліся Мяне”. 44 Тады й яны, адказуючы, скажуць: „Спадару! калі мы бачылі Цябе прагнучага, альбо сьмягнучага, альбо як чужаніна, альбо голага, альбо хворага, альбо ў вязьніцы, і не паслужылі Табе?” 45 Тады, адкажа ім, кажучы: „Запраўды кажу вам: як не зрабілі гэтага аднаму з гэтых найменшых, то не зрабілі Ёмне”. 46 І пойдучы гэтыя на кару вечную, а справядлівыя да жыцьця вечнага”.

26 І сталася, як Ісус скончыў усі гэтыя словы, што сказаў вучанікам сваім: 2 „Вы ведаеце, што за два дні будзе Пасха, і Сын Людзкі будзе ізраджаны, каб быў укрываваны”.

3 Тады зьберліся найвышшыя сьвятары а кніжнікі а старцы люду да двору найвышшага сьвятара, званнага Каяфаю. 4 І зрадзіліся ўзяць Ісуса хітрынёю і забіць; 5 Але гукалі: „Адно ня ў сьвята, каб ня было ўзрушэньня ў люду”.

6 Як жа Ісус быў у Віфані, у доме Сымона пракажанага, 7 Дабліжылася да Яго жонка з алябастроным слоікам вельма дарагога алею і ўзьліла Яму ўзьляжачаму на галаву. 8 Абачыўшы гэта, вучанікі абурьліся, кажучы: „Нашто гэтае раськідонства? 9 Бо можна было б прадаць гэта за шмат і даць убогім”. 10 А, ведаючы гэта, Ісус кажа ім: „Нашто робіце прыкрасьць жончы? Яна добры ўчынак учыніла Ёмне; 11 Бо ўбогіх заўсёды маеце із сабою, а Мяне не заўсёды маеце. 12 Узьліўшы алей гэты на цела Мае, яна прыгатавала Мяне да пахову. 13 Запраўды кажу вам: ідзе-лень будзе абяшчана Евангеля гэта на цэлым сьвеце, сказана будзе таксама, што зрабіла гэтая — на памятку прась яе”.

14 Тады адзін із двананцаў, званы Юда Іскарыёт, падыйшоў да найвышшых сьвятароў. 15 Ён сказаў: „Што хочаце імне даць, і я вам выдам Яго?” Яны адважылі яму трыццаць срэбнікаў. 16 І адгэнуль ён шукаў прылучаю ізрадзіць Яго.

17 На першы дзень Праснакоў дабліжыліся вучанікі да Ісуса, кажучы: „Ідзе хочаш Ты прыгатаваць табе есьці пасху?” 18 Ён сказаў: „Пайдзіце да места да таго а таго і скажыце яму: „Вучыцель кажа: час Мой блізка, у цябе спраўлю пасху а вучанікамі Сваімі””. 19 Вучанікі зрабілі, як загадаў ім Ісус, і прыгатавалі пасху.

20 Як жа настаў вечар, Ён сеў за стол із двананцаўма вучанікамі. 21 І, як яны елі, сказаў: „Запраўды кажу вам, што адзін із вас ізрадзе Мяне”. 22 Яны вельма засмуціліся й пачалі казаць Яму, кажны зь іх: „Ці ня я, Спадару?” 23 Ён жа, адказуючы, сказаў: „Хто мачае з Імною руку ў місе, тый ізрадзе Мяне. 24 Запраўды Сын Людзкі йдзе, як напісана прась Яго, але бяда таму чалавеку, што ізраджае Сына Людзкога; вaley было б не радзіцца таму чалавеку”. 25 Пры гэтым і Юда, што ізраджаў Яго, сказаў: „Ці ня я, Раббі?” Кажа яму: „Ты сказаў”.

26 І як яны елі, Ісус узяў букатку і дабраславіў, паламіў, і даў вучанікам, і сказаў: „Вазьміце, ежча, гэта ё цела Мае”. 27 І, узяўшы чару, і падзяку ўчыніўшы, падаў ім і сказаў: „Піце зь яе ўсі; 28 Бо гэта ё кроў Мая новага Закоу, за шмат каго выліваная на дараваньне грахоў. 29 Кажу ж вам, што адгэтуль ніяк ня буду піць із плоду гэтага віна аж да таго дня, калі буду піць із вамі новае ў гаспадарстве Айца Свайго”.

30 І, запяўшы, пайшлі на гару Аліўную.

31 Тады кажа ім Ісус: „Усі вы прась Мяне спакусіцеся гэтае ночы,

бо напісана: „Вытну пастыра, і рассыпаша авечкі чарады“. 32 Па ўскрысеньню ж Сваім выпераджу вас у Галілеі“. 33 Пётра ж, адказуючы, сказаў Яму: „Калі ўсі спакусяцца празь Цябе, я ніколі не спакусуся“. 34 Ісус сказаў яму: „Запраўды кажу табе, што гэтае ночы ўперад, чымся запяець пятах, трычы запрэшся Мяне“. 35 Кажы Яму Пётра: „Хоць бы я меў памёрці з Табою, ніяк не запруся Цябе“. Падобна казалі і ўсі вучанікі.

36 Потым прыходзе зь імі Ісус на месца, званае Гефсыманя, і кажа вучанікам: „Пасядзіце тут, пакуль Я пайду памаліцца там“. 37 І, узяўшы із Сабою Пётра а абодвух сыноў Зеведзевых, пачаў смуціцца а тужыць. 38 Тады кажа ім: „Глыбака смутная душа мая аж да сьмерці, пабудзьце тут з Імною і будзьце чукавыя“. 39 І, адышоўшыся крыжку, паў на від Свой, маліўся й казаў: „Войча Мой! калі лгьа, някай абмінець Мяне чара гэтая; ня як Я хачу, адылі, але як Ты“. 40 І прыходзе да вучанікаў, і засьпяець іх сыпачых, і кажа Пётру: „Ці так не маглі вы вытрываць адну гадзіну з Імною, каб ня спаць? 41 Будзьце чукавыя й маліцеся, каб ня ўвыйсьці ў спакусу. Запраўды дух бадзёры, але цела млявае“. 42 Яшчэ, адышоўшыся ўдругава, маліўся, кажучы: „Войча Мой! калі ня можа чара гэтая абмінуць Мяне, каб Імне ня піць яе, някай станецца воля Твая“. 43 І, прышоўшы, засьпяець іх ізноў сыпачых, бо ў іх вочы ацяжэлі. 44 І, пакінуўшы іх, адышоў ізноў і маліўся трыці раз, кажучы йзноў гэта самае слова. 45 Тады прыходзе да вучанікаў Сваіх і кажа ім: „Сьпіце ж а супачывайце, вось, дабліжылася гадзіна, і Сын Людзкі будзе выданы ў рукі грэшнікаў. 46 Устаньце, ідзіма: вось, дабліжыўся тый, што Мяне ізраджае“.

47 І, як яшчэ гукаў Ён, во, Юда,

адзін із дванаццаціх, прышоў, і з ім вялікі груд із мячамі а кіямі ад найвышшых сьвятароў а старцоў людю.

48 А ізраджаючы Яго даў ім знак сказаўшы: „Каго я пацалую, Ты і ё, скапіце Яго“. 49 І, якга падышоўшы да Ісуса, сказаў: „Здароў будзь, Раббі!“ і горача пацалаваў Яго. 50 Ісус жа сказаў яму: „Прыцелю, чаго прышоў ты?“

Тады падышлі й наляжылі рук на Ісуса і ўзялі Яго.

51 І вось, адзін із былых із Ісусам, выцягнуўшы руку, агаліў меч свой і, выцяўшы слугу найвышшага сьвятара, адцяў яму вуха. 52 Тады кажа яму Ісус: „Зьвярні меч свой на месца яго, бо ўсі тыя, што бяруць меч, ад мяча загінуць. 53 Ці думаеш, што Я цяпер ня мог бы прасіць Айца Сваёго, і Ён даў бы Імне балей, чымся дванаццаць легіёнаў ангілаў? 54 Як жа споўняцца Пісьмы, што так мае быць?“.

55 Тае ж гадзіны сказаў Ісус грудом: „Бы на разбойніка вышлі вы зь мячамі а кіямі ўзяць Мяне; кажны дзень у сьвятыні Я сядзеў, вучачы, і вы не скапілі Мяне“.

56 „Гэта ж усе было, каб споўніліся пісаньні прарокаў“. Тады ўсі вучанікі, пакінуўшы Яго, уцяклі.

57 А тыя, што ўзялі Ісуса, завялі Яго да Каяфы, найвышшага сьвятара, ідзе зьберліся кніжнікі а старцы.

58 Пётра ж ішоў за ім здалеку, аж да двору найвышшага сьвятара; і, увыйшоўшы ўнутр, сеў із паслугачымі, каб бачыць канец.

59 Найвышшыя сьвятары а старцы а ўвесь сьнядрыён шукалі хвальшывага сьветчанья на Ісуса, каб зрабіць Яму сьмерць; 60 І не знаходзілі; і не знайшлі, дарма што шмат хвальшывых сьветак прыходзіла. Але, наапошку, прышло двух хвальшывых сьветак. 61 І казалі:

„Ён казаў: „Магу абурьць дом Божы і за тры дні пастанавіць яго““.

62 І, устаўшы, найвышшы сьвятар сказаў Яму: „Нічога не адкажеш на тое, што яны на Цябе сьветчаць?“ 63 Ісус маўчаў. І найвышшы сьвятар сказаў Яму: „Запрысягаю Цябе Богам жывым, скажы нам, ці Ты Хрыстос, Сын Божы?“ 64 Ісус сказаў яму: „Ты сказаў; нават кажу вам: адгэтуль абачыце Сына Людзкаго, на правіцы моцы сядзячага і прыходзячага на булакох небесных“. 65 Тады найвышшы сьвятар разьдзер адзецьці свае й сказаў: „Ён блявузгае! нашто яшчэ нам сьветкі? во, цяпер вы чулі блявузганьне Ягонае! 66 Як вам здаецца?“ Яны ж, адказуючы, казалі: „Вінен сьмерці“.

67 Тады плівалі Яму ў від і поўшылі Яго; а іншыя білі далонямі рук сваіх, 68 Кажучы: „Прарачы нам, Хрысьце, хто выцяў Цябе?“

69 А Пётра сядзеў у дварэ вонка. І падышла да Яго адна паслужніца, кажучы: „І ты быў з Ісусам Галілеянінам“. 70 Але ён заперачыў перад усімі, сказаўшы: „Ня ведаю, што ты кажаш“. 71 Як жа ён выходзіў на ганак, абачыла яго другая, і кажа бытым там: „І гэты быў з Ісусам Назарэцянінам“. 72 І ён ізноў заперачыў з прысягаю, што ня знае гэтага чалавека. 73 За часінку, падышоўшы тыя, што там стаялі, казалі Пётру: „Запраўды й ты зь іх, бо й мова твая выдаець цябе“. 74 Тады ён пачаў клясьціся а прысягаць: „Я ня знаю гэтага чалавека“. І якга пятах запяў. 75 І Пётра ўспомнеў слова Ісусава, што сказаў яму: „Уперад чымся пятах запяець, трычы запрэшся Мяне“. І, вышаўшы вонкі, плакаў горка.

27 Як настала раніца, усі найвышшыя сьвятары а старцы людю мелі нараду празь Ісуса, каб зрабіць Яму сьмерць. 2 І, зьвязаўшы Яго,

завялі й выдалі Пілату Понцкаму, намесьніку.

3 Тады Юда, што ізрадзіў Яго, абачыўшы, што Ён засуджаны, і каючыся, зьвярнуў трыццаць срэбнікаў найвышшым сьвятаром а старцом, 4 Кажучы: „Ізграшыў я, ізрадзіўшы кроў нявінную“. А яны казалі яму: „Што нам да таго? ты абачыш“. 5 І, кінуўшы срэбнікі ў доме Божым, ён выпаў і, адышоўшыся, засіліўся. 6 Сьвятары ж, узяўшы срэбнікі, гукалі: „Нельга ўкінуць іх да скарбніцы царкоўнае, бо гэта цана крыві“. 7 Парадзіўшыся, купілі за іх поле ганчарова на пахоў чужан. 8 Затым і завецца поле тое „Поле Крыві“ дагэтуль. 9 Тады спаўнілася сказанае прарокам Ярэмам, што кажа: „І ўзялі трыццаць срэбнікаў, цану Адаванага, Каторага аданаваці сынове Ізраеля, 10 І далі іх за поле ганчарова, як Спадар прызначыў імя“.

11 Ісус жа стаў перад намесьнікам. І папытаўся ў Яго намесьнік, кажучы: „Ці ты Кароль Юдэйскі?“ Ісус сказаў яму: „Ты кажаш“. 12 І як вінаваці Яго найвышшыя сьвятары а старцы, Ён нічога не адказаваў. 13 Тады кажа Яму Пілат: „Ня чуеш, колькі сьветчаньяў на Цябе?“ 14 І не адказаваў яму на ні воднае слова, ажно намесьнік вельма дзіваваўся. 15 На сьвята ж Пасхі намесьнік меў звычай выпусьтаць народу аднаго вязьня, каторага хацелі. 16 Быў тады ў іх ведамны астрожнік, званы Вараўна. 17 Дык, як былі зьбершыся, сказаў ім Пілат: „Каго хочаце, каб я выпусьціў вам: Вараўну, ці Ісуса, званага Хрыстом?“ 18 Бо ведаў, што із завідасці Яго выдалі.

19 Прымеж таго, як сядзеў ён на судовым седаве, жонка ягонае палала яму сказаць: „Не рабі нічога Справядліваму гонаму, бо я сядзі ў сьне шмат цяжела за Яго“.

20 Але найвышшыя сьвятары а

старцы падвучылі груды прасіць Вараўвы, а Ісуса загубіць. 21 Тады намесьнік, адказуючы, сказаў ім: „Каго з двух хочаце, каб я выпусціў вам?” Яны казалі: „Вараўву”. 22 Кажа ім Пілат: „Што ж я зраблю Ісусу, званаму Хрыстом?” Кажуць усі: „Хай будзе ўкрыжаваны!” 23 Намесьнік сказаў: „Якое ж ліха зрабіў Ён?” Але яны яшчэ мацней крычалі: „Хай будзе ўкрыжаваны!” 24 Пілат, бачачы, што нічога не пачае, але паўстаець замятня, узяў вады і ўмыў рукі перад грудямі, кажучы: „Ня вінен я ў крыві справядлівага гэтага; абачыце вы”. 25 І, адказуючы, увесь люд сказаў: „Кроў Яго на нас а на дзеці нашы”. 26 Тады выпусціў ім Вараўву, а Ісуса, біўшы пугамі, выдаў на ўкрыжаваньне.

27 Тады жаўнеры намесьнікавы, узяўшы Ісуса да месцае рады, зьберлі на Яго цэлую вятку. 28 І, разьдзеўшы Яго, надзелі на Яго шкарлатны ахілім; 29 І, зьвіўшы карову зь цярні, узлажылі Яму на галаву Ягоную, і далі Яму ў правую руку трысьціну; і, клякаючы перад Ім, насміхаліся зь Яго, кажучы: „Здароў, Каролі Юдэйскі!” 30 І плівалі на Яго, і, узяўшы трысьціну, білі Яго па галаве. 31 І, як назьдзекаваліся зь Яго, зьнялі зь Яго шкарлатны ахілім, і адзелі ў вадзецьці Ягонья, і павялі Яго на ўкрыжаваньне.

32 Выходзячы, яны стрэлі аднаго Кірынеяніна, імям Сымона; гэтага прысілілі несць крыж Ягонь. 33 І, прышоўшы на месца, зьнае Голгота, што знача „Чарэпнішча”, 34 Далі Яму піць віна, зьмешанага з жоўцай; і, паспытаўшыся, не хацеў піць. 35 Тыя, што Яго ўкрыжавалі, дзялілі адзецьці Ягонья, кідаючы на жэрабя; 36 І, седзячы, сьцераглі Яго там. 37 І, прыбілі над галавою Ягонаю надпіс віны Ягонае: „Гэта Ісус, Кароль Юдэйскі”.

38 Тады ўкрыжавалі зь Ім двух разбойнікаў: аднаго справа, а другога зьлева.

39 Праходзячыя ж насміхаліся зь Яго, ківаючы галавамі сваімі, 40 І кажучы: „Ты, што бурэеш Дом Божы і за тры дні становіш яго! спасі Самога Сябе; калі Ты Сын Божы, дык іступі з крыжа”. 41 Падобна й найвышшыя сьвятары з кніжнікамі а старцамі, насміхаючыся, гукалі: 42 „Іншых спасі, а Сябе Самога ня можа спасці! калі кароль Ізраельскі Ён, хай цяпер іступе з крыжа, і ўверым у Яго; 43 Спадзявайся на Бога: няхай цяпер выбаве Яго, калі Ён любіў Яму. Бо Ён Сказаў: „Божы Я Сын”. 44 Таксама й разбойнікі, ўкрыжаваныя зь Ім, вярнулі на Яго.

45 Ад шостае ж гадзіны цемра стала па ўсёй зямлі да гадзіны дзявятае. 46 А каля дзявятае гадзіны загукіў Ісус голасам вялікім, кажучы: „Ілі, Ілі, лэма савахфані”, што знача: „Божа Мой, Божа Мой, чаму Ты Мяне пакінуў?” 47 Некатрыя з тых, што стаялі, чуючы гэта, гукалі: „Ільлю гукіе Ён”. 48 І якга пабег адзін ізь іх, узяў губку, змачыў яе воцтам і, насадзіўшы на трысьціну, даў Яму піць. 49 А засталыя казалі: „Паждзь, паглядзім, ці прыйдзе Ільля спасці Яго”.

50 Ісус жа, ізноў загукіўшы голасам вялікім, выпусціў дух.

51 І вось, запона ў ДOME Божым разьдзерлася на дзьве часці, з гары аж да далоў; і зямля затрэслася; і скалы раскляпіліся; 52 І грабы рапчынніліся; і шмат якія цэлы заснулых сьвятых ускрэсьлі; 53 І, выпшаўшы з грабоў па ўскрысьленьню Ягонь, увыйшлі да сьвятога места, і зьявіліся шмат каму.

54 Сотнік жа й тыя, што сьцерагалі зь Ім Ісуса, бачачы трасеньне зямлі і ўсе, што прылучылася, надыта спалохаліся й казалі: „Запраўды Сын Божы быў Ён”.

55 Там былі таксама й глядзель-

зводдаль шмат якія жанкі, што йшлі за Ісусам із Галілеі, паслугуючы Яму; 56 Памеж іх былі Марыя Магдалена а Марыя маці Якава а Язэпава, і маці сыноў Зэведзевых.

57 Як жа настаў вечар, прышоў багаты чалавек із Арымафеі, імям Язэп, што таксама вучыўся ў Ісуса. 58 Ён, прыступіўшы да Пілата, прасіў цэла Ісусавага. Тады Пілат загадаў аддаць цэла. 59 І, узяўшы цэла, Язэп заняўцеў яго ў чыстае палатно; 60 І палажыў яго ў новым сваім гробе, што высек ён у скале; і, прыкаціўшы вялікі камень да дзьвярэй гробу, адышоў.

61 Была ж там Марыя Магдалена а другая Марыя, што сядзелі супроці гробу.

62 Наступнога дня, што быў па дню прыгатовы, зьберліся найвышшыя сьвятары а фарысэі да Пілата, 63 Кажучы: „Спадару! мы ўспомнелі, што ашуканец гэны, яшчэ будучы жывы, сказаў: „За тры дні ўскрэсну”. 64 Затым раскажы абясьпечыць гроб да трэйцяга дня, каб вучанікі Ягонья, прышоўшы ночы, ня ўкралі Яго й не казалі народу: „Ускрэс із мертвых”; і будзе апошняя ашука горшая за першую”. 65 Сказаў ім Пілат: „Маеце варту; пайдзіце, абясьпечыце, як знаеце”. 66 Яны пайшлі, абясьпечылі гроб, прыклаўшы да каменя пачаць, і вартую.

28 Як мінула сыбота, золкам першага дня тыдня, прышла Марыя Магдалена а другая Марыя глядзець гробу. 2 І вось, сталася вялікае трасеньне зямлі, бо англі Спадароў, зышоўшы зь неба, прыступіўшы, адкаціў камень ад дзьвярэй і сядзеў на ім. 3 Від ягоны быў, як маланьня, і адзецьце ягонае белае, як сьнег. 4 І із страху яго вартуныкі дрыжэлі й сталі, як мертвыя. 5 І, адказуючы, англі сказаў жанкам: „Не лякайцеся, бо я ведаю, што Ісу-

са ўкрыжаванага шукаеце: Ён няма тут, бо Ён ускрэс, як сказаў. Падыйдзіце, абачча месца, ідзе Спдар ляжаў. 7 І борзда йдзіце, і скажыце вучанікам Ягонь, што Ён ускрэс із мертвых, і вось, Ён перадзе іх да Галілеі; там абаччыце Яго. Вось, я сказаў вам”.

8 І, выпшаўшы борзда з гробу, яны із страхам і радасьцяй вялікай пабеглі наказаць вучанікам Ягонь. 9 І як яны йшлі наказаць вучанікам, вось, Ісус пераняў іх, кажучы: „Здаровы!” І яны, дабліжыўшыся, ухапіліся за ногі Ягонья, і пакланіліся Яму. 10 Тады сказаў ім Ісус: „Не палохайцеся; ідзіце, накажыце братом Маім, каб ішлі да Галілеі, і там яны абачаць Мяне”.

11 Як жа яны адышлі, вось, некатрыя з вартуныкоў, прышоўшы да места, казалі найвышшым сьвятаром усе, што сталася. 12 І гэтыя, зьбершыся із старцамі й зрадіўшыся, узяўшы досыць срэбла, далі жаўнерам, 13 Кажучы: „Скажыце, што вучанікі Ягонья, прышоўшы ночы, ўкралі Яго, як мы спалі. 14 А калі дзейкі праз гэта дойдучь да намесьніка, мы пераканаем яго і вас абясьпечым”. 15 Дык гэтыя ўзялі срэбла й зрабілі, як гэныя навучылі. І разьнёсла слова гэтае памеж Юдэяў дагэтуль.

16 Адзінанцацёх жа вучанікаў пайшлі да Галілеі, на гару, куды прызначыў ім Ісус. 17 І, абачыўшы Яго, пакланіліся Яму; але некатры сумляўся.

18 А Ісус, дабліжыўшыся, гутарыў зь імі, кажучы: „Уся ўлада да-на Імне на нябёсах і на зямлі. 19 Дык ідзіце й рабіце ўсі народы вучанікамі Маімі, хрысьцячы іх у імя Айца а Сына а Сьвятога Духа, 20 Вучачы іх заховаваць усе, што Я раскажаў вам; і вось, Я з вамі ўсі дні аж да сканчэньня веку”. Амін.

ЕВАНГЕЛІЯ ПОДЛЕ СВЯТОГА МАРКІ

1 Пачатак Евангелі Ісуса Хрыста, Сына Божлага.

2 Як напісана ў Ісаі прарокі: „Вось, Я пасылаю ангіла Свайго перад відзеньням Тваім, каторы прыгатуе дарогу Тваю перад Табою. 3 Голас гукаючага на пустыні: гатуйце дарогу Спадарову, раўнуўце сьцежкі Яму!”.

4 Сталася, што Ян хрысьціў на пустыні, абяшчаючы хрест каяты на дараваньне храхоў. 5 І выхадзілі да яго ўся краіна Юдэйская а Ерузалімяне ўсі, і хрысьціліся ў яго ўсі ў рацэ Ёрданэ, вызнаючы грахі свае.

6 Ян жа насіў адзецьце зь вярблюджае поўсьці і дзягу на сьцёгнах сваіх, і еў шаранчу а дзікі мёд. 7 І абяшчаў, кажучы: „Ідзець за імною дужшы за мяне, Катораму я ня гожа, нахінуўшыся, разьвязаць рэменьчык вобую Ягонага. 8 Я запраўды хрысьціў вас вадою, але Ён будзе хрысьціць вас Духам Сьвятым”.

9 І сталася тых дзён, што Ісус прышоў з Назарэту Галілейскага і хрысьціўся ў Яна ў Ёрданэ. 10 І зараз, выхадзячы зь вады, абачыў нябёсы расьхіненыя і Духа, як голубу, зыходзячага на Яго. 11 І быў голас ізь нябёсаў: „Ты Сын Мой любовы, у Табе Мае вялікае ўпаданьне”.

12 І зараз Дух павёў Яго на пустыню. 13 І быў Ён там на пустыні сорок дзён, спакушаны пайтаном, і быў ізь зьвераньнямі; і ангілы паслугавалі Яму.

14 І просьле таго, як Ян быў выдадзены, прышоў Ісус да Галілеі, абяшчаючы Евангелію гаспадарства Божлага, 15 І кажучы: „Выпаўніўся час і дабліжылася гаспадарства Божжа; пакайцеся а верце ў Евангелію”.

16 І праходзячы ж ля мора Галілейскага, абачыў Сымона а Анд-

рэя, брата ягонага, што закідалі сьці ў мора, бо яны былі рыбнікі. 17 І сказаў ім Ісус: „Ідзіце за Імною, і Я зраблю, што вы станеце лаўбітамі людзёў”. 18 І яны зараз, пакінуўшы сьці свае, пайшлі за Ім.

19 І прайшоўшы стуль крыжу, Ён абачыў Якава Зэведэявага а Яна, брата ягонага, што таксама былі ў струзе, правячы сьці свае; 20 І зараз пагукаў Ён іх, і, пакінуўшы айца свайго Зэведэя ў струзе з наймітамі, пайшлі за Ім.

21 І прыйшлі да Капернауму; і зараз у сыботу ўвайшоў Ён у бажніцу, і навучаў. 22 І зумяваліся з навукі Ягонае, бо Ён навучаў іх, як уладу маючы, а не як кніжнікі.

23 І зараз у бажніцы іхнай апынуўся чалавек, маючы духа нячыстага, і закрычэў, 24 Кажучы: „Пакінь, чаго Табе да нас, Ісусе Назарэцкі? ці Ты прышоў загубіць нас? Знаю Цябе, хто Ты, Сьвяты Божы”.

25 Але Ісус зганіў, кажучы: „Змоўкні і выйдзі зь яго”. 26 Тады дуж нячысты, скалатнуўшы яго й закрычэўшы вялікім голасам, вышаў зь яго. 27 І ўсі зжамуліся, ажно адзін у ваднаго пыталіся: „Што гэта? што гэта за новая навук, што Ён і духом нячыстым расказуе з уладаю, і яны слухаюць яго?” 28 І ўборздыдзе разышлася празь Яго ведамка па ўсёй аколцы ў Галілеі.

29 Вышаўшы неўзабаве з бажніцы, прышлі да дому Сымонавага а Андрэевага зь Якавам а Янаам. 30 Цепка ж Сымонава ляжала ў гаручцы; і без адвалокі кажуць яму празь яе. 31 І, дабліжыўшыся, Ён падняў яе, узьняўшы яе за руку; і гаручка як пакінула яе, і яна паслугавала ім.

32 І ўвечары заходом сонца прыносілі да Яго ўсіх хворых і апанаваных нячысьцікам. 33 І ўсе места зьберлася да дэвярэй. 34 І Ён узда-

равіў шмат якіх, хворых на розныя хваробы, і выгнаў шмат нячысьцікаў, і не дазваляў нячысьцікам гукаць, бо яны зналі Яго.

35 І нараніцы, устаўшы рана на додніцы, вышаў, і адышоў на пустыннае месца, і там маліўся. 36 Сымон а бытыя зь Ім пайшлі глядзець Яго. 37 І, знайшоўшы Яго, кажуць Яму: „Усі шукаюць Цябе”. 38 Ён кажа ім: „Пайдзіма да іншае мясцовасьці, да суседніх местачкаў, каб Імне й там абяшчаць, бо на тое Я прышоў”.

39 І Ён абяшчаў у бажніцах іхных па ўсёй Галілеі, і выганяў нячысьцікаў.

40 Прыходзе да Яго хворы на праказу і, молячы Яго а клякаючы перад Ім, кажа Яму: „Калі хочаш, можаш мяне ачысьціць”. 41 Ісус, пажаляўшы яго, выцягнуў руку, дакнуўся да яго й сказаў яму: „Хачу, ачысьціся”. 42 І якга зышла зь яго праказа, і ён быў чысты. 43 І із стродкім загазам зараз выславі яго. 44 І сказаў яму: „Глядзі нікому нічога не кажы, але йдзі, пакажыся сьвятару і абрачы за ачышчэньне свае тое, што расказаў Масей, на сьветчаньне ім”.

45 Але ён, вышаўшы, пачаў шмат агалашаць праз сталае, ажно Ісус ня мог ужо яўна ўвайсьці ў места, але быў вонках на месцах пустых. І прыходзілі да Яго адусюль.

2 І ўзноў прышоў Ён да Капернауму за колькі дзён; і пачулі, што Ён у доме. 2 Зараз зьберлася шмат, ажно ўжо й ля дэвярэй ня было месца; і Ён казаў ім слова.

3 І прышлі да Яго, нясуць хворага на паляруш, каторага чатырох нёсці. 4 І, як не маглі прынесці да Яго з прычыны гуду, раскрылі страху, ідзе Ён быў, і, адкрыўшы, спусьцілі ложка, на каторым ляжаў паляржаваны. 5 Як Ісус абачыў веру іхную, Ён сказаў паляржаванаму: „Дзідэ, дараваны табе грахі

твае”. 6 Тут сядзелі некаторыя з кніжнікаў і разважалі ў сэрцах сваіх: 7 „Чаму Ён так гукае — блявуэае? хто можа дараваць грахі, толькі адзін Бог?” 8 Ісус, якга пазнаўшы ў Духу Сваім, што яны так разважаюць у сабе, сказаў ім: „Чаму гэтак разважаеце ў сэрцах сваіх? 9 Што ладзьвей? ці сказаць паляржаванаму: „Даруюцца табе грахі”? ці сказаць: „Устань, вазьмі ложка свой і хадзі”? 10 Але каб вы ведалі, што ўладу мае Сын Людзкі дараваць грахі на зямлі, (кажа паляржаванаму:) 11 Табе кажу: устань, вазьмі ложка свой і йдзі да дому свайго”. 12 І устаў, і, якга ўзяўшы ложка, вышаў перад усімі, так што ўсі зумяваліся й славлілі Бога, кажучы: „Ніколі нічога такога мы ня бачылі”.

13 І вышаў ізноў над мора; і ўвесь груд пайшоў да Яго, і Ён вучыў іх.

14 Праходзячы, абачыў Ён Лева Алфеявага, што сядзеў ля збору мыта, і кажа яму: „Ідзі за Імною”. І, устаўшы, пайшоў за Ім.

15 І сталася, як Ісус узяляжаў за сталом у доме ягоным, што й шмат якія мытнікі а грэшнікі ўзяляжалі разам ізь Ісусам а з вучанікамі Ягонымі, бо шмат было, і яны йшлі за ім. 16 Кніжнікі а фарысэі, абачыўшы, што Ён есьць із мытнікамі а грэшнікамі, гукалі вучанікам Ягоным: „Чаму Ён есьць а п'ець із мытнікамі а грэшнікамі?” 17 Пачуўшы, Ісус кажа ім: „Не здаровыя патрабуюць лекара, але хворыя. Я ня прышоў прыгукаць справядлівых, але грэшнікаў да каяты”.

18 Вучанікі Янавы а фарысэйскія поставалі. Прыходзяць і кажуць Яму: „Чаму вучанікі Янавы а фарысэйскія постууюць, а твае вучанікі ня постууюць?” 19 І сказаў ім Ісус: „Ці могуць поставаць сынове вясельнага палацу, як малады зь імі? Пакуль ізь імі малады, яны ня могуць поставаць. 20 Але настануць дні,

калі адыймуць у іх маладога, і тады будуць паставаць таго дня.

21 „Ніхто ня прышывае лапіка зь няваленага сукна да старога адзецьця, бо новалпрышытае аддзярэцца ад старога, і дзірка будзе яшчэ большая. 22 Ніхто ня ільцець віна маладога ў скураныя мяхі старыя, бо маладое віно прарвець мяхі, і віно выпяча, і мяхі зглумяцца; але віно маладое надабе ліць у мяхі новыя”.

23 І прылучылася Яму праходзіць у сыботу пераз засяяныя, і вучанікі Ягонья дарогаю пачалі каласаваць. 24 І фарысэі сказалі Яму: „Глянь, чаму яны робяць у сыботу, што бяспраўна?” 25 Ён сказаў ім: „Няго ж вы ніколі ня чыталі, што зрабіў Давід, як меў патрэбу і быў выгаладніўшыся сам а быттыя зь ім? 26 Як увыйшоў ён у дом Божы за найвышшага сьвятара Авафара, і ёў букаткі пакладаныя, каторых ня меў права есьці ніхто, апрача сьвятароў, і даў таксама бытым ізь ім?” 27 І сказаў ім: „Сыбота дзеля чалавека, а не чалавек дзеля сыботы. 28 Затым Сын Людзкі ё Спадаром і сыботы”.

3 І ўвыйшоў ізноў у бажніцу. Там быў чалавек із сухой рукою. 2 І назіралі за ім, ці не ўздарове яго ў сыботу, каб абвінаваць Яго. 3 Ён жа кажа сукарукаму: „Стань пасярэдзіне”. 4 А ім кажа: „Ці праўна ў сыботу добра ці блга рабіць? Душу спасьці, ці загубіць?” Але яны маўчалі. 5 І, глянуўшы на іх із гневам, зьнемарасьціўшыся з калінасьці сэрца іхных, кажа таму чалавеку: „Выцягни руку сваю”. Ён выпягнуў, і стала рука ягоная здаровая, як другая. 6 Фарысэі, выпашушы, без адвалоі зрабілі зь гіродыянамі на раду супроці Яго, каб загубіць Яго.

7 А Ісус із вучанікамі сваімі адыйшоў над мора; і вялікая множасьць ішла за ім із Галілеі а зь Юдэі 8 А зь Ерузаліму а з Ідумеі а з-за Ёрда-нў. І з калі Тыру а Сыдону, пачуў-

шы, што Ён робе, вялікая множасьць прышла да Яго.

9 І сказаў вучанікам Сваім, каб гатова была Яму лодка, з прычыны груды, каб ня сьціскалі Яго. 10 Бо шмат каго Ён уздаравіў, так што ціснуліся да Яго, хто меў хваробу, каб даткнуцца да Яго. 11 І нячыстыя духі, як бачылі Яго, падалі перад ім і крычалі, кажучы: „Ты — Сын Божы!” 12 Але Ён шмат перасьцерагаў іх, каб не выяўлялі Яго.

13 Потым узыйшоў на гару і пагукáў да Сябе, каго Сам хацеў; і прышлі да Яго. 14 І прызначыў двананцацёх, каб маглі быць ізь ім, і каб пасылаць іх на кáзань, 15 І каб яны мелі ўладу ўздараўляць ад хваробаў і выганяць нячысьцікаў:

16 Сымона, дадаўшы яму імя Пётра, 17 А Якава Зэведэявага а Яана, брата Якававага, дадаўшы ім мянушку Воанергес, значыцца „Сыны громавы”, 18 Андрэя а Піліпа а Варфаломея а Мацвэя а Хаму а Якава Алфеевага а Хвадзэя а Сымона Канояніна 19 А Юду Іскарыёта, каторы й ізрадзіў Яго. І прыходзяць да дому.

20 І ўзноў зыходзіцца люд, ажно нельга было ім хлеба ізьесьці. 21 І, пачуўшы, свае Ягонья пайшлі няць Яго, бо дзейкалі, што Ён вонках сябе. 22 А кніжнікі, што прышлі зь Ерузаліму, дзейкалі, што Ён мае веельзэвула, і што выганяе нячысьцікаў сілаю старшага нячысьцікаў.

23 І прыгукáўшы іх, гутарыў ім прыпавесцьмі: „Як можа шайтан выганяць шайтана? 24 Калі гаспадарства падзеліцца само ў сабе, ня можа ўстоіць гаспадарства тое. 25 І, калі дом падзеліцца сам у сабе, ня можа ўстоіць дом тый. 26 І калі шайтан паўстаў на самога сябе й падзяліўся, ня можа ўстоіць, але канец яму.

27 „Бо ніхто, увыйшоўшы ў дом дужасіла, ня можа расхапаць мае-

масьці ягонае; хіба ўперад зьвяза дужасіла, і тады аграбе дом ягоны.

28 „Запраўды кажу вам: будуць дараваны сыном людзім усі грахі а блявузганьні, якімі б блявузгалі; 29 Але хто будзе блявузгаць на Духа Сьвятога, ніколі ня будзе мець дараваньня, але ён у небяспечнасьці вечнага засуджэньня”. 30 Бо гукáлі: „У ім нячысты дух”.

31 І прышлі Маці Ягоная а браты Ягонья і, стоячы вонках, паслалі да Яго пагукáць Яго. 32 А навокал Яго сядзеў груд. І сказалі Яму: „Гля, Маці Твая а браты Твае а сёстры Твае вонках, шукаюць Цябе”. 33 І, адказаўшы ім, сказаў: „Хто маці Мая або браты Мае?” 34 І глянуўшы на тых, што сядзелі навокал Яго, кажа: „Во маці Мая а браты Мае! 35 Бо хто будзе паўніць волю Божую, той Імне брат а сястра а маці”.

4 І ўзноў пачаў вучыць ля мора; і зьберся да Яго вельмі вялікі груд, так што Ён увыйшоў у струг і сядзеў на мору; а ўвесь груд быў ля мора на зямлі. 2 І вучыў іх шмат чаго прыпавесцьмі, і гукáў ім у навуцы сваёй:

3 „Слухайце: вось, вышаў сяўбіт сеяць. 4 І сталася, як сеяў, што адно пала край дарогі, і птушкі нябёсных прыляцелі й паклявалі яго; 5 А другое пала на скалісты грунт, ідзе ня было шмат зямлі, і ўборзьдзе абышло, бо зямля была ня глыбокая; 6 Як жа ўзышло сонца, выгарала і, як ня мела карэньня, ссохла; 7 Іншае ж пала памеж цярня, і вырасла цярне, і заглушыла яго, і яно не дало плоду; 8 Іншае ж пала на зямлю добрую і дало плод, што абышоў а вырас; і выдала іншае трыццаць, а іншае пасьцьдзясят, а іншае сто”. 9 І сказаў ім: „Хто мае вушы чуць, няхай чуе!”.

10 І, як Ён быў адзіл, пыталіся ў Яго тыя, што навокал Яго былі, з двананцацма, праз прыпавесць.

11 І сказаў ім: „Вам дана ведаць тайны гаспадарства Божага, але тым, што вонках, усе ў прыпавесьцях, 12 Каб глядзячы глядзелі, і ня бачылі; слухаючы чулі, і не разумелі, каб часамі не наярнуліся, і ня былі ім грахі дараваны”.

13 І кажа ім: „Ня знаеце гэтае прыпавесці? А як жа вам знаць усі прыпавесці? 14 Сяўбіт гэты сее словы. 15 А што край дарогі, ідзе слова пасеянае, гэта тыя, да каторых, як пачуюць, зараз прыходзе шайтан і адбірае слова, пасеянае ў сэрцах іхных. 16 Таксама й тыя, што на скалістых месцах пасеяныя — гэта тыя, каторыя, як пачуюць слова, зараз із радасьці прыймаюць яго; 17 Але ня маюць у сабе караня і малачасныя; потым, як прылучаецца атуга альбо перасьледаваньне за словы, зараз спатыкаюцца. 18 Пасеяныя ж памеж цярня ё тыя, што слухаюць слова; 19 Але клопаты гэтага сьвету, і спадман багачым, і жадоба іншых рэчаў, ухадзячы, глушаць слова, і робіцца бясплоднае. 20 А пасеяныя на добрай зямлі — тыя, што чуюць слова, і прыймаюць, і даюць плод, і трыццаць, і пасьцьдзясят, і сто”.

21 І сказаў ім: „Ці на тое прыносяць ляпну, каб пастанавіць яе пад карэц альбо пад ложак? ці не на тое, каб пастанавіць яе на падстаноўку? 22 Бо няма нічога славанага, што не адкрылася б; і нічога няма патайнага, што ня было б выяўлена. 23 Калі хто мае вушы слухаць, няхай слухае!”

24 І сказаў ім: „Уважайце, што чуеце: якой мераю мераеце, будзе адмерана вам і дадана будзе вам слухаючым. 25 Бо, хто мае, таму да-на будзе; а хто ня мае, у таго аднята будзе й тое, што мае”.

26 І сказаў: „Так і гаспадарства Божае, як калі чалавек кідае зярне ў зямлю; 27 І спаў бы, і ўставаў бы

ночы і ўдзень, насенне ж абышло б а вырасла б, а ён ня ведае як; 28. Бо зямля сама із сябе выдаець найперш рунь, потым колас, потым поўнае зярнэ ў коласе. 29 Як жа насее плод, без адвалокі пасылае серп, бо настала жніво".

30 І сказаў: „Да чаго прыраўнуем гаспадарства Божае? альбо якой прыравесцяй выкажам яго? 31 Яно — як зярнэ гарчыцы, што, як сеецца ў зямлю, найдрабнейшае з усяе сябы на зямлі; 32 А як пасеяна, абыходзе а вырастае большае за ўсю гародніну а пущае вялікія галузы, так што птушкі нябёсныя могуць жыць пад сцёням яго".

33 І шмат якімі гэткімі прыравесцямі абяшчаў ім слова, колькі яны маглі чуць; 34 Без прыравесці ж ня гукаў ім, а вучанікам Сваім зьясьняў усе.

35 Увечары таго дня сказаў ім: „Пераплывіма на тый бок". 36 І яны, пакінуўшы груд, узялі Яго із сабою, як Ён быў у струзе, зь Ім былі й іншыя стругі.

37 І ўзнялася вялікая бура; хвалі білі ў струг, аж струг напоўніўся. 38 А Ён быў на задае, спаў на падушцы. Яго будзяць а кажуць Яму: „Вучыцелю! нягож Табе ня рушці, што мы гінем?" 39 І, устаўшы, Ён забараніў ветру й сказаў мору: „Змоўкні, сьціхні". І вецер сьціх, і сталася вялікая цішыня. 40 І сказаў ім: „Чаму вы такія палахлівыя? як у вас няма веры?" 41 І ўлякаліся лякам вялікім, і гукалі адзін аднаму: „Хто ж гэта, што вецер а мора слухаюць Яго?"

5 І прыбылі на другі бок мора да краіны Гадарынскае. 2І, як вышаў Ён із струга, янга пераняў Яго вышлы з грабоў чалавек із нячыстым духам. 3 Ён жыў меж грабоў, і ніхто ланцугом ня мог звязаць яго; 4 Бо пмат разоў ён быў скаваны зязлемі а ланцугамі, але разрываў ланцугі і ламіў зязлезы; і ніхто ня

меў сілы ўслышыць яго. 5 Заўсёды, ночы і ўдзень, памеж грабоў і ў гарах ён крычаў а рэзаўся каменням 6 Абачыўшы ж Ісуса здалеку, прыбег і пакланіўся Яму. 7 І, закрычавшы вялікім голасам, сказаў: „Што Табе й імне, Ісусе, Сыну Бога На-вышняга? Заклінаю Цябе Богам, ня муч мяне!" 8 (Бо Ён сказаў яму: „Выйдзі, душа нячыстая, з гэтага чалавека"). 9 І пытаўся ў яго: „Што за імя твае?" І сказаў Яму: „Легіён імя мае, бо нас шмат". 10 І вельмі прасілі Яго, каб не высылаў іх вон із краіны гэтае.

11 Пасыцілася ж там ля гары вялікая чарада сьвіньняў. 12 І малілі Яго ўсі нячысцікі, кажучы: „Пашлі нас у сьвіньне, каб нам увыйсці ў іх". 13 І Ісус зараз дазволіў ім. І нячыстыя духі, вышаўшы, увыйшлі ў сьвіньне; і рынулася чарада із стромы ў мора, а іх было каля дзвюх тысяч; і заліліся ў мору.

14 А тыя, што пасыцілі сьвіньне, уцяклі й накіравалі ў месце а ў палёх. І вышлі паглядзець, што было, што сталася. 15 І прыходзяць да Ісуса, і бачаць таго, што быў апанаваны нячысцікам, і ў каторым быў легіён, сядзіць і адзеўшыся, і мае добры розум, і спалохаліся. 16 Вочнікі паведамлілі ім праз тое, як гэта сталася з апанаваным нячысцікамі, і праз сьвіньне. 17 І пачалі маліць Яго адыйсці ад граніцаў іхніх. 18 І як Ён увыйшоў у струг, прасіў Яго тый, што быў апанаваны нячысцікам, каб быць із Ім. 19 Але Ісус не дазволіў яму, але сказаў яму: „Ідзі двору да сваіх і агаласі ім, якія вялікія рэчы Снадар учыніў табе і змылаваўся над табою". 20 І пайшоў, і пачаў абяшчаць ў Дзесяцімесецю, якія вялікія рэчы Ісус учыніў яму. І ўсі дзіваваліся.

21 І як Ісус ізноў пераплыў у струзе на другі бок, вялікі груд зьберся да Яго; а Ён быў ля мора. 22 І вось, прыходзе адзін із стар-

шых бажніцы, імям Яір, і, абачыўшы Яго, падае да ног Ягоных, 23 І моле Яго, кажучы: „Дачушка мая канае; прыйдзі а ўзлажы на яе рукі, каб яна ачуная й засталася жывая". 24 І Ісус пайшоў із Ім. І вялікі груд пайшоў за Ім, і ціснуліся да Яго. 25 І адна жонка, што мела крываток дванаццаць год, 26 І шмат нацёрпілася ад шмат якіх лекараў, высілілася з усяго, што мела, і не палепшала, але пагоршала. 27 Пачуўшы праз Ісуса, падышла адзаду ў грудзе й даткнулася да адзецця Ягонага; 28 Бо казалі: „Калі хоць да адзецця Ягонага даткнуся, то ачуная". 29 І якга высахла ў яе жарало крыві ейнае, і яна пазнала ў целе, што ўздараўлена ад хваробы. 30 І якга Ісус, пазнаўшы ў сабе, што вышла зь Яго моц, абярнуўшыся да груды, сказаў: „Хто даткнуўся да адзецця Майго?". 31 І сказалі Яму вучанікі Ягонныя: „Ты бачыш, што груд цісьне Цябе, і кажаш: „Хто даткнуўся да Мяне?" 32 Але Ён глядзеў навокал, каб бачыць тую, што зрабіла гэта. 33 Жонка ў ляку а дрыгоце, ведаючы, што зь ёю сталася, падышла, і пала перад Ім, і сказала ўсю праўду. 34 Ён жа сказаў ёй: „Дачка! вера твая ўдаравіла цябе; ідзі ў супакою й будзь здаровая ад хваробы свае". 35 Як Ён яшчэ казаў гэта, прыходзяць ад начальніка бажніцы й кажучы: „Дачка твая памерла; нашто парушаеш вучыцеля?" 36 Але, як толькі Ісус пачуў гэтае слова, каза начальніку бажніцы: „Ня бойся, толькі вер". 37 І не дазволіў нікому йсці із Сабою, апрача Пётры, Якава а Яна, брата Якававага. 38 Прыходзяць да дому начальніка бажніцы, і бача сумятню плачучых і вельмі галосных. 39 І ўвыйшоўшы, каза ім: „Чаго галасуеце а плачаце? дзяцё не памерла, але сьпіць". 40 І смяіліся зь Яго. Але Ён, выправіўшы ўсіх, бярэць із Са-

бою айца дзіцяці а малі а бытых із Ім, і ўходзе туды, ідзе дзяцё ляжала. 41 І, узяўшы дзяцё за руку, каза ёй: „Таліфа кумі", значыцца: „Дзевачка, табе кажу, устань". 42 І дзевачка якга ўстала, і хадзіла, бо было ёй дванаццаць год. І зумяваліся зуменьням вялікім. 43 І Ён стродка расказаў ім, каб ніхто праз гэта ня ведаў, і казаў даць ёй есці.

6 І Ён вышаў стуль, і прышоў да Свае мясцовасці; за Ім ішлі вучанікі Ягонныя. 2 Як настала сыбота, Ён пачаў вучыць у бажніцы; і шмат хто, чуўшы, із зуменьням гукалі: „Скуль у Яго гэта? што за мудрасць дана Яму, і як такія магутныя ўчынікі дзеюцца рукамі Ягонымі? 3 Ці ня цесця Ён, сын Марыі, брат Якава, Юды а Сымона? Ці ня тут Ягонныя сёстры з намі?" І абураліся на Яго. 4 І сказаў ім Ісус: „Няма прарокі бязь сьці, хіба ў мясцовасці сваёй, у радні сваёй а ў доме сваім". 5 І ня мог тут чуда нікага ўчыніць, адно мала хворых, кладучы на іх рукі, уда-раніў. 6 І дзіваваўся зь няверы іхнае, і абходзіў навокал на местачках, вучачы. 7 І прыгукнуўшы да Сябе тых дванаццацёх, пачаў іх пасылаць па двух, і даў ім уладу над духамі нячыстымі, 8 І расказаў ім, каб нічога ня бралі ў дарогу, адно посох, ані хатуля, ані хлеба, ані медзі ў капшук; 9 Але абуваліся ў хадакі і не адзявалі двух адзеццяў.

10 І казаў ім: „Калі йдзе ўвядзеце ў дом, заставайцеся там, пакуль ня выйдзеце з таго месца. 11 А калі хто ня прыйме вас і ня будзе слухаць вас, то, выходзячы стуль, атрасіце пыл із пад ног сваіх, на сьветчаньне на іх. Запраўды кажу вам: лацвей будзе Содоме а Гоморы ў дзень судны, чымся месту таму".

12 Яны пайшлі й абяшчалі, каб кааліся. 13 І нячысцікаў шмат вы-

ганялі, і шмат хворых мазалі алеям, і ўздараўлялі.

14 І пачуў кароль Гірад (бо імя Ягонае стала ведамым), і гўкаў: „Гэта Яан Хрысьціцель ускрэс із мертвых, і затым магучыя ўчынкi дзее ён.“ 15 Іншыя гўкалі: „Гэта Лыля“; а іншыя гўкалі: „Гэта пра-рока як адзія із прарокаў“. 16 Гірад жа, пачуўшы, сказаў: „Гэта Яан, каторага я сыцяў; ён ускрэс“.

17 Бо гэты Гірад, паслаўшы, няў Яана і звязаў яго ў вязьніцы за Гіродзяду, жонку Піліпаву, брата свайго; бо жаніўся зь ёй. 18 Бо Яан казаў Гіраду: „Ня маеш ты мець жонкі брата свайго“. 19 А Гіродзяда злавала на яго, хацела чаго забіць, але не магла. 20 Бо Гірад баяўся Яана, ведаючы, што ён муж справяд-лівы і сьвяты, і шчаджаў яго, і шмат рабіў, слухаючы яго, і ахвот-на яго слухаў.

21 І настаў дагодны дзень, калі Гірад, з прыгоды радзінаў сваіх, справіў вячэру вялікім сваім, ты-сячнікам сваім а галоўным Галілей-скім. 22 Дачка Гіродзяды ўвайшла, скакала, і заўпадабаў Гірад а тыя, што ўзьляжалі зь ім. Кароль сказаў дзеўцы: „Прасі ў мяне, чаго хочаш, і я дам тэ“. 23 І ён прысяг ёй: „Ча-го-колечы ты папросіш у мяне, я дам тэ, ажно да палавіцы гаспадар-ства майго“. 24 Яна ж, вышаўшы, сказала маці сваёй: „Чаго я маю прасіць?“ А гэта сказала: „Галавы Яана Хрысьціцеля“. 25 І яна якга пайшла хапліва да караля й пра-сіла, кажучы: „Хачу, каб ты даў імне якга на місе галаву Яана Хры-сьціцеля“. 26 І кароль вельма за-журўся; дзеля прысягі свае, адылі, і дзеля тых, што ўзьляжалі зь ім, не захацеў адмовіць ёй. 27 І зараз кароль, паслаўшы ката, сказаў прынесці галаву ягоную. І ён пай-шоў а сыцяў яго ў вязьніцы. 28 І прынёс галаву ягоную ў місе, і даў яе дзеўцы, а дзеўка дала яе маці

свайёй. 29 І як вучанікі пачулі, яны прышлі, і ўзялі цэла ягонае, і па-жавалі яго ў гробе.

30 І зьберліся апосталы да Ісуса, і паведамілі Яму ўсе, што рабілі й чаго навучалі. 31 І сказаў Ён ім: „Пайдзіце вы адны на пустыннае месца і супачыньце крыху“. Бо бы-ло шмат прыходзячых і адыходзя-чых, ажно пасілкавацца ім ня было дагоднага часу. 32 І адплылі адны стругам на пустыннае месца.

33 І бачылі іх адплываючых, і шмат хто пазнаў іх, і пабеглі пеха-тою з усіх местаў, і выперадзілі іх, і прышлі перад імі. 34 І Ісус, вы-шаўшы, абачыў вялікі груд і зжа-ліўся над імі, бо яны былі, як авец-кі без пастыра; і пачаў вучыць іх шмат чаго.

35 І, як мінула шмат часу, даблі-жыліся да Яго вучанікі Ягоньы, і казалі: „Гэта пустыннае месца, і пара ўжо позная; 36 Адпусьці іх, каб яны пайшлі да акалічных па-лёў а да сёлаў і купілі сабе есьці, бо ня маюць чаго есьці“. 37 Ён, адка-зуючы, сказаў ім: „Вы дайце ім есь-ці“. І кажуць Яму: „Хіба пойдзем і купім за дзвесьце дынароў букат-каў і дамо ім есьці?“ 38 І кажа ім: „Колькі букаткаў маеце? ідзіце й абачча“. І, ведаючы, яны казалі: „Пяць і дзеве рыбы“. 39 І загадаў ім расьсесьціся ўсім грудамі, грудамі на зялёнай траве. 40 І селі кара-годамі па сто а па пяцьдзясят. 41 І узяўшы пяць букаткаў і дзеве ры-бы, гледзячы на неба, дабраславіў, і ламіў букаткі, і даў вучанікам Сва-ім, каб сулілі ім; і дзеве рыбы па-дзяліў усім. 42 І елі ўсі, і пад’елі. 43 І зьберлі кавалкаў двананцаць кашоў поўных, і з рыбы. 44 А тых, што елі хлеб, было каля пяцёх ты-сячаў мужчынаў.

45 І зараз прысілі вучанікаў Сва-іх зыйсьці да струга й плысьці пе-рад ім на другі бок да Віфсаіды; пакуль Ён распусьце груд. 46 І

разьвітаўшыся зь імі, пайшоў на га-ру маліцца.

47 І, як зьвечарэла, струг быў па сярэдзіне мора, а Ён адзія на зямлі. 48 І бачыў Ён іх, што былі стама-ваўшыся вяслуючы, бо вецер быў праціўны. Каля чацьвертае варты ночы падышоў да іх, ідучы па мо-ру, і хацеў мінуць іх; 49 Але яны, абачыўшы Яго йдучага па мору, па-думалі, што гэта здань, і закрычалі, 50 Бо ўсі бачылі Яго й спалохаліся. І якга Ён прамовіў да іх, і сказаў ім: „Асьмеліцеся; гэта Я, не лякай-цеся“. 51 І ўвайшоў да іх у струг; і вецер сыдх. І яны надзвычайна зумеліся ў сабе й дзіваліся, 52 Бо не разважалі праз букаткі, бо сэрца іхнае было закалянелае.

53 І, пераплыўшы, прыбылі да зямлі Генісарэцкае, і прымкнулі да берагу. 54 І, як яны вышлі із стру-га, якга іх пазналі, 55 І, бегаючы па ўсей гэй краіне, пачалі прыносіць у ложках хворых, ідзе пачулі, што Ён быў. 56 І йдзе-колечы Ён увый-шоў у сёлы альбо места, альбо на таргі, клалі хворых на таргох і пра-сілі Яго, каб прынамся даткнуліся да кутасоў адзецьця Ягонага; і кат-оры датыкаліся да Яго, былі ўзда-роўлены.

7 Тады зьберліся да Яго фарысэі й некаторыя з кніжнікаў, што прышлі зь Ёрузаліму, 2 І, бачачы некаторых вучанікаў Ягоньых, што нячыстымі рукамі, значыцца непа-мытымі, елі хлеб, упікалі. 3 Бо фа-рысэі а ўсі Юдэі, дзержачы падань-не старцоў, не ядуць, не памыўшы ўважліва рук. 4 І, прышоўшы з тор-гу, не ядуць не памыўшыся. Ё й шмат чаго іншага, што яны прынялі дзяржаць: абмываньне чараў, судзь-дзя, мядзяных рэчаў а сталоў.

5 Потым пытаюць у Яго фарысэі а кніжнікі: „Чаму вучанікі Твае ня робяць подле паданья старцоў, але нячыстымі рукамі ядуць хлеб?“ 6 Ён, адказуючы, сказаў ім: „Добра

праракаў праз вас двудушнікаў Ісая, як напісана: „Людзі гэтыя сыцяць Мяне вуснамі, сэрца ж іхнае далёка ад Мяне; 7 Але дарма сыцяць Мяне, вучачы навучаў, расказань-няў людзкіх“; 8 Бо вы, пакінуўшы расказаньне Божае, дзяржыце па-даньне людзкае, абмываньне каза-ноў а чараў і шмат чаго іншага, падобнага да гэтага, робіце“.

9 І сказаў Ён ім: „Ці добра, што адкладаеце расказаньне Божае, каб дзяржаць свае паданьне? 10 Бо Ма-сей сказаў: „Сьці айца свайго й маці сва“; і: „Хто блага кажа праз айца альбо маці, няхай сьмерцю пам-рэць“. 11 Але вы кажаце: „Калі хто скажа айцу свайму альбо маці: „корбан“ (значыцца дар), чым бы ты мог карыстацца ад мяне“; 12 То балей вы не дазваляеце яму што-колечы рабіць дзеля айца альбо ма-ці, 13 Адаляючы слова Божае па-даньням сваім, каторае вы адзяржа-лі; і робіце шмат чаго, падобнага да гэтага“.

14 І прыгўкаўшы йзноў груд, ка-жа ім: „Слухайце Мяне ўсі й разу-мейце. 15 Няма нічога звонку лю-дзіны, што, уходзячы ў яе, можа яе брудзяніць; але што зь людзіны вы-ходзе, тое брудзяне людзіну. 16 Калі хто мае вушы слухаць, няхай слу-хае!“ 17 І як Ён ад гурбы ўвайшоў у дом, вучанікі Ягоньы пальталіся ў Яго праз прыпавесьць. 18 І Ён сказаў ім: „Дык і вы няцямлі-выя? нягож ня цяміце, што нішто, што звонку ўходзе ў людзіну, ня мо-жа брудзяніць яе? 19 Бо ня ў сэрца ягонае ўходзе, але ў живот, і вы-ходзе вон, ачышчаючы ўсю ежу“. 20 І сказаў Ён: „Што выходзе зь людзі-ны, тое брудзяне людзіну; 21 Бо з нутра, із сэрца людзкага, выходзяць благія падумкі, чужалоствы, бязу-ства, убійствы, 22 Зладзейства, пра-гавітасьць, нягоднасьць, ашука, бес-сарамяжнасьць, благое вока, блявуз-ганьне, пыха, дурнота. 23 Усе гэтае

ліха з нутра выходзе й брудзяне людзіну”.

24 І, устаўшы адгэнуль, адышоў да ўкраінаў Тырскіх а Сыдонскіх, і увыйшоўшы ў дом, не хацеў, каб хто ведаў, але ня мог стаіцца. 25 Бо зараз пачула празь Яго адна жонка, каторае маладая дачка мела нячыстага духа, і, прышоўшы, пала да ног Ягоных. 26 Жонка тая была Грачыца, Сыра-Фінічанка падле напавальнасьці; і прасіла яго, каб выгнаў нячысьціка з дачкі ейнае. 27 Але Ісус сказаў ёй: „Дазволь уперад насыціцца дзяцём, бо ня гожа ўзяць хлеб у дзяцей і кінучь пчанятам”. 28 Але яна, адказуючы, сказала Яму: „Але, Спадару; адылі й пчаняты пад столам ядуць крошкі дзяціныя”. 29 І сказаў ёй: „За гэтае слова йдзі; вышаў нячысьцік із дачкі твае”. 30 І, прышоўшы да дому свайго, яна засьпела дзяцё на ложку, а нячысьцік вышаў.

31 І ўзноў, вышаўшы з аколцаў тырскіх а сыдонскіх, прышоў да мора Галілейскага пераз граніцы Дзесяцімесьця. 32 І прывялі да Яго глухого загіклівага, і прасілі Яго, каб улажыў рукі сваю на яго. 33 І, адвёўшы яго аднаго на бок ад гурбы, улажыў палцы свае ў вушы яму і, плюнуўшы, даткнуўся да языка ягонага; 34 І, глянуўшы на неба, уздыхнуў і сказаў яму: „Еффафа”, значыцца „адчыніся”. 35 І адчыніліся вушы ягоныя, і якга разьвязаўся звязак языка ягонага, і ён гўкаў добра.

36 І загаў ім казаць каму-лень; але чым балей Ён бараў, тым балей яны надзвычайна разгалапалі. 37 І надзвычайна зумываліся, кажучы: „Усе добра робе: і глухіх робе чуючымі, і немых — гўкаючымі”.

8 Тых дзён ізноў зьберся вялікі гурд, і ня было ім чаго есьці. Ісус, прыгукнуўшы вучанікаў Сваіх, сказаў ім: 2 „Жаль Імне груды, бо

ўжо тры дні пры Імне, і няма ім чаго есьці. 3 Калі постуючых адпусчу іх да дамоў іхных, замлеюць у дарозе, бо некаторыя зь іх прышлі здалёку. 4 І вучанікі адказалі Яму: „Скуль мог бы хто досыць учыніць гэтым людзём хлеба на пустыні?” 5 І папытаўся ў іх: „Колькі ў вас букаткаў?” Яны казалі: „Сем”. 6 І сказаў людзём расьсесьціся на зямлі; і ўзяўшы сем букаткаў, і даўшы падзякі, паламў, і даў вучанікам Сваім, паслужыць. І яны паслужылі груды. 7 І мелі крыху рыбкаў: дабраславіўшы, Ён сказаў паслужыць ім. 8 І елі і пад’елі; і набралі засталых кавалкаў сем кашоў. 9 Тых жа, што елі, было каля чатырох тысяччаў. І адпусціў іх.

10 І без адвалокі ўвыйшоў у струг з вучанікамі Сваімі, і прышліў у часьці Далмануфскія.

11 І вышлі фарысэі, і пачалі сьпірэчку зь Ім, шукаючы ў яго знаку зь неба, спакушаючы Яго. 12 І Ён уздыхаючы ў духу Сваім, сказаў: „Нашто род гэты шукае знаку? Запраўды кажу вам, ня дасца роду гэтаму знак”.

13 І, пакінуўшы іх, ізноў увыйшоў у струг, і адплыў на тый бок. 14 І забыліся ўзяць хлеба, і ня мелі ў струзе із сабою балей як адну букатку. 15 А Ён сказаў ім, кажучы: „Глядзіце, сьцеражыцеся закісі фарысэйскае а закісі Гірадавае”. 16 І, разважаючы мяжобку, гўкалі: „Хлеба ня маем”. 17 А Ісус, пазнаўшы, кажа ім: „Чаму разважаеце праз тое, што ня маеце хлеба? Ці вы яшчэ ня цяміце а не разумееце? ці яшчэ закаянана маеце сэрца свае? 18 Маючы вочы, ня бачыце? маючы вушы, ня чуеце? і ня памятуеце? 19 Як Я пяць букаткаў паламў памеж пяцёх тысяччаў, колькі поўных кашоў набралі вы кавалкаў?” Кажучь Яму: „Дваццаць”. 20 „А як сем памеж чатырох тысяччаў, колькі поўных кашоў набра-

вы кавалкаў?” І кажучь „Сем”. 21 І сказаў ім: „Як гэта, што вы не разумееце?”.

22 І прыходзе да Віфсаіды; і прыводзяць да Яго нявіснага, і просяць Яго дакрануцца да яго. 23 І Ён, узяўшы нявіснага за рукі, вывеў яго вонкі зь местачка, і, плюнуўшы яму на вочы, улажыў на яго рукі, і папытаўся ў яго, ці бача што. 24 Ён, глянуўшы ўгару, сказаў: „Бачу праходзячых людзёў, як дзервы”. 25 Потым ізноў улажыў рукі на вочы ягоныя і казаў яму глянуць угару. І ён быў адноўлены, і бачыў усе ясна. 26 І адаслаў яго двору, кажучы: „Не заходзь да местачка ані расказуй нікому ў местачку”.

27 І вышаў Ісус а вучанікі Ягоныя да местачкаў Цэсары Піліпавае. І ў дарозе Ён пытаўся ў вучанікаў Сваіх, кажучы ім: „За каго Мяне маюць людзі?” 28 Яны казалі Яму, кажучы: „За Яана Хрысціцеля, а некаторыя за Ільлю, а іншыя за аднаго з прарокаў”. 29 І Ён папытаўся ў іх: „А вы за каго Мяне маеце?” Адказуючы, Пётра сказаў Яму: „Ты — Хрыстос”. 30 І забараў ім, каб нікому не казалі празь Яго.

31 І пачаў вучыць іх, што Сыну Людзкому належа шмат цярэць, і быць адхіненым старцамі а найвышшымі сьвятарамі а кніжнікамі, і забітым быць, а за тры дні ўскрэснучы. 32 І гўкаў гэта адкрыта.

І, узяўшы Яго на бок, Пётра пачаў ганіць Яго. 33 Але Ён, абярнуўшыся а глянуўшы на вучанікаў Сваіх, зганіў Пётру, сказаўшы: „Адыйдзі ад Мяне, шайтане, бо ты думаеш не праз тое, што Божае, але што людзкае”.

34 І, пагукнуўшы груд із вучанікамі Сваімі, сказаў ім: „Калі хто хоча йсьці за Імяю, зрачыся сябе, і вазьмі крыж свой, і йдзі за Імяю;

35 Бо хто хоча жыцьцё свае захаваць, згубе яго; а хто згубе жыцьцё свае дзеля Мяне а Евангелі, тый захавае яго. 36 А якая карысьць людзіне, калі прыдбае цэлы сьвет, а душу сваю згубе? 37 Альбо якую мену дасць людзіна за душу сваю? 38 Бо хто будзе сароміцца Мяне а словаў Маіх у родзе гэтым чужаложным а грэшным, і Сын Людзкі пасароміцца яго, як прыйдзе ў славе Айца Свайго ізь сьвятымі ангеламі”.

9 І сказаў ім: „Запраўды кажу вам: ё некаторыя із стаячых гэтых, што ніяк не паспытаюцца сьмерці, пакуль не абачаць гаспадарства Божага, у магутнасьці прыходзячага”.

2 Дзён за шэсьць узяў Ісус Пётру, Якава а Яана, і ўзвёў іх на гару высокую асобна адных, і адмяніўся перад імі. 3 І адзецьці Ягоныя сталі бліскучыя, вельмі белыя, як сьнег, як на зямлі ніякі бяленьнік ня можа выбяліць іх. 4 І зьявіўся да іх Ілья з Масеям, і яны мужавалі зь Ісусам. 5 І, адказуючы, Пётра сказаў Ісусу: „Раббі! добра нам тут быць; разапніма тры буданы: Табе адзін, Масею адзін і адзін Ільлі”. 6 Бо ня ведаў, што адказаць, бо яны вельмі спалохаліся. 7 І зьявіўся булак, ахінаючы іх, і з булаку вышаў голас, кажучы: „Гэта Сын Мой любовы; Яго слухайце!” 8 І якга, глянуўшы навокал, нікога балей ня бачылі, апрача Ісуса аднаго із сабою. 9 І як яны зыходзілі з гары, Ён сказаў ім, каб яны нікому не казалі праз тое, што бачылі, пакуль Сын Людзкі ня ўскрэсьне зь мёртвых. 10 І гэтае слова дзяржалі ў сябе, сьпэрачаючыся адзін із адным, што знача: „ўскрэсьці зь мёртвых”.

11 І пыталіся ў Яго, кажучы: „Чаму кніжнікі кажучь, што Ілья мае пярвей прысьці?” 12 І Ён, адказуючы, сказаў ім: „Ілья запраўды пры-

йдзе пярвей і аднове ўсе; і як напісана праз Сына Людзкаго, што мае шмат цярапець, і замеюць Яго за нішто. 13 Але кажу вам, што й Ілья прышоў, і зрабілі яму, што хачелі, як напісана празь яго”.

14 І, прышоўшы да вучанікаў, абачылі вялікі груд навокал іх і кніжнікаў, што сьперачаліся зь імі. 15 І зараз, абачыўшы Яго, увесь груд зумеўся, і, падбгаючы, віталі Яго. 16 Ён папытаўся ў кніжнікаў: „Праз што сьперачаецеся зь імі?” 17 І адзін із груды, адказуючы, сказаў: „Вучыцелю, я прывёў да Цябе сына свайго, у каторага дух нямоты. 18 І йдзе-лень імае яго, дзярэць яго, і ён пушчае пену, і скрыгоча зубамі сваімі, і сохне. І казаў я вучанікам Тваім, каб яны выгналі яго, і яны не маглі”. 19 Адказуючы яму, сказаў: „О родзе няверны! пакуль буду з вамі? пакуль буду цярапец вас? прывядзіце яго да Мяне”. 20 І прывялі яго да Яго; і як ён абачыў Яго, якга дух турзаў яго; і ён паваліўся на зямлю, і качаўся, пушчаючы пену. 21 І папытаўся ў вайца ягонага: „Як даўно гэта сталася зь ім?” Ён сказаў: „3 маленства. 22 І шмат разоў дух кідаў яго ў вагонь і ў ваду, каб загубіць яго; але, калі што можа, памажы нам, зжался над намі”. 23 Ісус сказаў яму: „Калі можаш верыць, усе магчыма верахаму”. 24 І якга айцец дзяцкоў гукуў із сылямі: „Веру, Спадару! памажы маёй няверы”. 25 Ісус, бачачы, што зьбягаецца гурба, зганіў духа нячыстага, кажучы яму: „Немы й глухі душа! Я раскажучу табе, выйдзі зь яго і наперад ня ўходзь у яго”. 26 І, крыкнуўшы а шмат разоў турзануўшы яго, выпшаў; і ён быў, бы мертвы, так што шмат хто казаў: „Ён памер”. 27 Але Ісус, узняўшы яго за руку, падняў яго, і ён устаў.

28 І, як увыйшоў у дом, вучанікі

Ягонья асобна пыталіся ў Яго: „Чаму мы не маглі выгнаць яго?” 29 І сказаў ім: „Гэты род ня можа высці ад нічога, адно ад малітвы а поству”.

30 І, выпшаўшы стуль, праходзілі пераз Галілею; і Ён не хацеў, каб хто ведаў. 31 Бо навучаў вучанікаў Сваіх і казаў ім, што Сын Людзкі будзе выданы ў рукі людзкія, і заб’юць Яго, і па забіццю на трэці дзень ускрасьне. 32 Але яны не разумелі гэтага слова і баяліся пытацца ў Яго.

33 І прышлі да Капернауму; і, будучы ў доме, папытаўся ў іх: „Праз што вы сьперачаліся мяжсбоку ў дарозе?” 34 Але яны маўчалі, бо ў дарозе сьперачаліся мяжсбоку, хто найвялікшы. 35 І, сеўшы, гукнуў двананцадзятых, і сказаў ім: „Калі хто хоча быць першы, няхай будзе з усіх апошні і ўсіх слугою”. 36 І, узняўшы дзецянь, настанавіў яго сярод іх, і, абняўшы яго, сказаў ім: 37 „Хто прыйме адно з гэтых дзяцей у імя Мае, Мяне прыйме; а хто прыйме Мяне, не Мяне прыйме, але таго, хто паслаў Мяне”.

38 І Ян адказаў Яму, кажучы: „Вучыцелю! мы бачылі аднаго, каторы выганяе нячыстыкаў імям Тваім, а ён ня ходзе за намі; і забаранілі яму, бо ня ходзе за намі”. 39 Ісус жа сказаў: „Не бараніце яму, бо ніхто, што ўчыне магучы ўчынак у імя Мае, ня можа ўборзьдзе гўкаць блага на Мяне. 40 Бо хто ня супроці нас, тый з намі. 41 І хто дасць вам піць коўню вады ў імя Мае, затым што вы Хрыстовы, запраўды кажу вам, ніяк ня страце заплаці свае. 42 А хто спадманець аднаго з малых гэтых, што вераць у Мяне, валей было б таму, калі б павесілі яму жоран на шыю і кінулі яго ў мора. 43 А калі спакушае цябе рука твая, адатні яе: валей табе калекаму ўвайсьці ў жыцьцё, чымся

зь дзвюма рукамі ўвайсьці ў Гегену, у вагонь няўгасны, 44 Ідзе чарвяк іх ня здыхае, і агонь ня гасьне. 45 І калі нага твая спакушае цябе, адатні яе: валей табе ўвайсьці ў жыцьцё кульгаваму, чымся зь дзвюма нагамі быць укіненым у пеклу, у вагонь няўгасны, 46 Ідзе чарвяк іх ня здыхае, і агонь ня гасьне. 47 І калі вока твае спакушае цябе, вырві яго: валей табе з адным вокам увыйсьці ў гаспадарства Божае, чымся зь думам ачыма быць укіненым у пеклу агняную, 48 Ідзе чарвяк іх ня здыхае, і агонь ня гасьне. 49 Бо важны агнём пасоліцца, кажны аброк солью пасоліцца. 50 Соль — добрая; але, калі соль не салоная стане, чым вы яе пасоліце? Майце ў сабе соль, і супакой майце мяжсбоку”.

10 І, устаўшы стуль, прышоў да граніцаў Юдэйскіх пераз Заёрданьне. І ўзноў збіраюцца да Яго груды, і ўзноў, як было звычайна у Яго, Ён вучыў іх. 2 І дабліжыліся фарысеі да Яго і, прабуючы Яго, папыталіся ў Яго: „Ці мае права чалавек адпусціць жонку?” 3 І, адказуючы, сказаў ім: „Што Масей расказаў вам?” 4 Яны казалі: „Масей дазволіў напісаць разводны ліст і адпусціць”. 5 І Ісус, адказуючы, сказаў ім: „3 прычыны калянасьці сэрца вашага ён напісаў вам гэта расказаньне; 6 Але ад пачатку стварэньня Бог учыніў іх мужчыну й жонку. 7 Затым пакіне чалавек свайго айца а маці, і прыліпне да жонкі свае, 8 І гэтыя двое будуць адно цела; дык гэтак яны ўжо ня двое, але адно цела. 9 Дык, што Бог злучыў, няхай чалавек не разлучае”.

10 І ў доме вучанікі Ягонья ізноў папыталіся ў Яго праз тое ж. 11 І Ён сказаў ім: „Хто адпусціць жонку сваю й ажніцца з другою, чужа-ложа зь ёю. 12 І калі яна разьвя-

дзецца з мужам сваім, і выйдзе за муж за другога, чужа-ложа”.

13 І прыносілі дзеткі да Яго, каб Ён даткнуўся да іх; вучанікі ж ганілі тых, каторыя прыносілі. 14 Але, абачыўшы, Ісус абурўся й сказаў ім: „Дазвольце дзецям прыходзіць да Мяне і не бараніце ім, бо таковых ё гаспадарства Божае. 15 Запраўды кажу вам: хто ня прыйме гаспадарства Божага, як дзецянь, тый ніяк ня ўвайдзе ў яго”. 16 І, узняўшы іх на ўлоньне, узлажыў рукі на іх, і дабраславіў іх.

17 І, як выходзіў Ён у дарогу, падбег хтось, і, уклыхшы перад Ім, папытаўся ў Яго: „Вучыцелю добры, што я маю рабіць, каб жыцьцё вечнае спала імне?” 18 І Ісус сказаў яму: „Чаму ты завеш Мяне добрым? Ніхто ня добры, толькі адзін Бог. 19 Ведаеш расказаньні: не чужа-лож; не забівай; не крадзі; ня сьветч хвальшыва; не ашукуй; сьці айца свайго й маці”. 20 Ён жа, адказуючы, сказаў Яму: „Вучыцелю, усе гэта я заховаваў з маладосьці свае”. 21 Тады Ісус, гледзячы на яго, палюбіў яго й сказаў яму: „Аднаго тэ не стаець: пайдзі, прайдай, што маш, і раздай бедным, і будзеш мець скарб у небе; і йдзі за Імною, узняўшы крыж свой”. 22 Ён жа, засмуціўшыся на гэтае слова, адышоў зьнэмарашчаны, бо ён меў вялікую маемасьць.

23 І Ісус, глянуўшы навокал, кажа вучанікам Сваім: „Як цяжка тым, што маюць багацьце, увыйсьці ў гаспадарства Божае!” 24 І вучанікі зумеліся на гэтыя словы. Але Ісус, ізноў адказуючы, кажа ім: „Дзеці! як цяжка тым, што здаюцца на багацьце, увыйсьці ў гаспадарства Божае! 25 Лягчэй вярблodu прайсьці пераз вушка голкі, чымся багатаму ўвайсьці ў гаспадарства Божае”. 26 І яны былі надзвычайна зумеўшыся, гўкаючы мяжсбоку: „Дык хто ж можа быць спасёны?”

27 І Ісус, глянуўшы на іх, кажа: „Людзём нельга, але ня Богу, бо Богу ўсе льга”.

28 Тады Пётра пачаў казаць Яму: „Гля, мы пакінулі ўсе й пайшлі за Табою”. 29 І Ісус, адказуючы, сказаў: „Запраўды кажу вам: няма нікога, хто пакінуў дом, альбо братаў, альбо сёстры, альбо айца, альбо маці, альбо жонку, альбо дзеці, альбо землі дзеля Мяне а Евангелі, 30 І не адзяржаў бы цяпер, у гэтым часе пераследаванняў, што разоў балей дамоў а братаў а сёстраў а маткаў а дзяцей а земляў, а ў прыйдучым веку жыцця вечнага. 31 Але шмат першых будучь апошнімі, і апошні першымі”.

32 І былі яны ў дарозе, узыходзячы да Ерузаліму, і Ісус ішоў сьпераду іх, а яны былі зумеўшыся і, ідучы за ім, баяліся. І, узяўшы ізноў двананцацёх, пачаў наведальца іх, што мае неўзабаве стацца Яму: 33 „Вось, мы ўзыходзім да Ерузаліму, і Сын Людзкі будзе выданы найвышшым сьвятаром а кніжнікам; і засудзяць Яго на сьмерць, і выдадуць Яго народам; 34 І будучь зьдзекавацца зь Яго, і біць розкамі Яго, і пліваць на Яго, заб'юць Яго; а на трэйці дзень ускрэсьне”.

35 І прыступілі да Яго Якаў а Ян, сыны Заведэявы, кажучы Яму: „Вучыцелю! мы жадаем, каб Ты ўчыніў нам, чаго мы папросім”. 36 І Ён сказаў ім: „Чаго жадаеце, каб Я ўчыніў вам?” 37 Яны сказалі Яму: „Дай нам сесці аднаму на правае, а другому палева ў славе Твай”.

38 І Ісус сказаў ім: „Ня ведаеце, чаго просіце. Ці можаце піць чару, што Я п'ю, і хрысьціцца хрыстом, што Я хрышчуся?” 39 І яны сказалі Яму: „Можа”. Але Ісус сказаў ім: „Запраўды чару, што Я п'ю, будзеце піць, і хрыстом, што Я хрышчуся, будзеце хрысьціцца; 40 Але сядзець у Мяне на правае й

палева, не ад Мяне даць, але каму прыгатавана”.

41 І пачуўшы, дзесяцёх пачалі абуралца на Якава а Яана. 42 Але Ісус, пагукнуўшы іх, сказаў ім: „Вы ведаеце, што ўважаныя за валадароў над народамі пануюць над імі, і вялікія зь іх маюць уладу над імі. 43 Але ня так памеж вас: а хто жадае быць вялікім, хай будзе вашым слугою; 44 І хто з вас жадае быць першым, хай будзе нявольнікам усіх. 45 Бо навет Сын Людзкі ня прышоў, каб Яму служылі, але служыць а даць жыцьцё Свае на выкуп за шмат”.

46 І прышлі да Ерыхону. А як Ён выходзіў зь Ерыхону з вучанікамі Сваімі а з ладным грудам, нявісны Вартымей Тымаёнак сядзеў ля гасьцінцы, просячы. 47 Пачуўшы, што гэта Ісус Назарэцянін, ён пачаў гукіць а казаць: „Ісусе, Сыну Давідаў, зьмілуйся над імною!” 48 Шмат хто ганіў яго, кажучы маўчаць; але ён яшчэ балей пачаў гукіць: „Сыну Давідаў! зьмілуйся над імною”. 49 Ісус адзёржаўся й сказаў: „Прыгукайце яго”. І гукуючы нявіснага, кажучы яму: „Пацешся уставай, гукіце цябе”. 50 Ён ськінуў ізь сябе ахілім свой, устаў і прышоў да Ісуса. 51 І, адказуючы, Ісус сказаў яму: „Чаго ты хочаш, каб Я зрабіў табе?” Нявісны сказаў яму: „Вучыцелю, каб я празерыў”. 52 І Ісус сказаў яму: „Ідзі, вера твая ўздаравіла цябе”. І ён якга празерыў, і пайшоў за Ісусам па дарозе.

11 Як дабіжыліся да Ерузаліму да Віффагі а Віфані, да гары Аліўнае, пасылае двух із вучанікаў Сваіх 2 І кажа ім: „Ідзіце ў селішча, што супроці вас, і зараз, як увыйдзеце ў яго, знойдзеце прывязанае асьляні, на каторае ніхто яшчэ не садзіўся, адважыце яго й прывядзіце. 3 І калі хто скажа вам: „Напхце вы гэта робіце?” скажыце, што Спавар патрабуе яго, і ён зараз па-

шлець яго сюды”. 4 І яны пайшлі, і знайшлі асьляні вонках, прывязанае ля варот на ростанях дзвюх дарогаў, і адважалі яго. 5 А некастрыя з тых, што стаялі там, сказалі ім: „Што вы робіце, адважаеце асьляні?” 6 І сказалі ім, як Ісус ім расказаў; і тыя адпусьцілі іх. 7 І прывялі асьляні Ісусу, і накінулі свае адзецьце на яго; і Ён сеў на ім. 8 І шмат хто адзецьце свае слаў на дарозе; а іншыя сыціналі галузкі зь дзерваў і ўсыцілалі імі дарогу. 9 І ідучыя сьпераду і ідучыя адзаду гукілі, кажучы: „Госанна! Дабраславёны ідучы ў імя Спаварава! 10 Дабраславёнае гаспадарства айца нашага Давіда, што ідзець у імя Спаварава! Госанна на вышні!”

11 І Ісус увыйшоў у Ерузалім а ў сьвятыню; і агледзеўшы ўсе навокал, як ужо быў позны час, вышаў да Віфані з двананцацёма. 12 І назаўтрае, як яны вышлі зь Віфані, запрагнуў. 13 І, бачачы здалеку фігу зь лісьцём, падышоў, ці ня знойдзе магчыма чаго на ёй; і, як прышоў да яе, не знайшоў нічога, апрача лісьця, бо не пара была на фігі. 14 І Ісус, адказуючы, сказаў ёй: „Наперад ніхто зь цябе ня будзе есьці плоду на векі!” І вучанікі Ягоныя чулі.

15 І прышлі да Ерузаліму. І Ісус, увыйшоўшы ў сьвятыню, пачаў выганяць прадаючых і купляючых у сьвятыні; і сталы пенязіменаў абярнуў, і ўслоны прадаўнікоў галубоў; 16 І не дазваляў, каб хто правёс перазь сьвятыню якую-лень судзіну. 17 І навучаў, кажучы ім: „Ці не напісана: „Дом Мой домам малітвы будзе названы ў усіх народаў?” а вы зрабілі яго плячораю разбойнікаў”. 18 А кніжнікі а найвышшыя сьвятары чулі й шукалі, як бы маглі загубіць Яго; бо баяліся Яго, бо ўсі людзі зумяваліся з навукі Ягонае.

19 І, як настў вечар, Ён выпшаў зь места.

20 І нараніцы, праходзячы, абачылі, ажно фіга ссохла ад карэньня. 21 І, успомнеўшы, Пётра кажа Яму: „Раббі! глянь, фіга, каторую Ты пракляў, ссохла”. 22 І, Ісус, адказуючы, кажа ім: „Майце веру Божую. 23 Бо запраўды кажу вам: калі хто скажа гары гэтай: „Скрапіся а кінься ў мора”, і ня суміцца ў сэрцу сваім, але будзе верыць, што станецца, што ён сказаў, станецца яму, што-лень кажа. 24 Дык Я кажу вам, што ўсе, чаго жадаеце, як моліцеся, верце, што адзяржыце, — і будзе вам. 25 І як стаіце на малітве, даруйце, калі маеце штось на каго, каб і Айцец ваш нябёсны дараваў вам выступы вашыя. 26 А калі не даруеце, то й Айцец ваш нябёсны не даруе вам выступаў вашых”.

27 І прышлі ізноў да Ерузаліму. І, як Ён хадзіў у сьвятыні, падышлі да Яго найвышшыя сьвятары а кніжнікі а старцы. 28 І кажучы Яму: „Якой уладаю Ты гэта робіш? і хто Табе даў уладу рабіць гэта?” 29 І, адказуючы, Ісус сказаў ім: „Папытаюся й Я ў вас адно; адкажаце Імне, скажу й Я вам, якой уладаю гэта раблю. 30 Хрэст Яанаў зь неба быў ці ад людзёў? Адкажыце Імне”. 31 Яны ж разважалі мяжсобку, кажучы: „Калі скажам: „Зь неба”, Ён скажа: „Дык чаму вы не паверылі яму?” 32 Але калі скажам: „Ад людзёў”, — баяліся груды, бо ўсі мелі Яана за запраўднага прароку. 33 І, адказуючы, сказалі Ісусу: „Ня ведаем”. І Ісус, адказуючы, сказаў ім: „І Я таксама не скажу вам, якой уладаю гэта раблю”.

12 І пачаў гукіць ім прыпавесцьмі: „Якісь чалавек засадзіў вінішча, і агарадзіў яго агарожаю, і выкапаў таўчэльнію, і пастанавіў вежу, і аддаў яго ў ранду вінаром, і ад'ехаў. 2 І ў пару паслаў да віна-

роў слугу, каб адзяржаць ад вінароў плады зь вінішча. 3 А яны, узяўшы, зьбілі й адаслалі бязь нічога. 4 І ўзноў паслаў да іх другога слугу; і таго каменням ранілі ў галаву, і адаслалі асарамочанага. 5 І ўзноў паслаў іншага; і таго забілі, і шмат іншых, адных б'ючы, а другіх забіваючы. 6 Маючы ж яшчэ адзінага сына, любовага свайго, паслаў таксама яго да іх, кажучы: „Усыцяць сына майго“. 7 Але тыя вінарове казалі міжсобку: „Гэта спадкаемца; пайдзіма, забіма яго, і спадак будзе нашы“. 8 І ўзялі яго, і забілі, і выкінулі зь вінішча. 9 Дык што зробі гаспадар вінішча? Прыйдзе, і выгубе вінароў, і аддасць вінішча іншым. 10 Ці ня чыталі вы гэтага ў Пісьме: „Камень, што адкінулі будаўнічыя, стаў галавою вугла; 11 Гэта сталася ад Спадара, і дзіўна ў вачох нашых?“ 12 І шукалі прыгоды няць Яго, бо ведалі, што Ён празь іх сказаў прыпавесць, але баяліся гуду. І пакінуўшы Яго, адыйшлі.

13 І яны паслалі да Яго некаторых із фарысэяў а гіродзян, каб злавіць Яго ў словы. 14 Яны ж, прышоўшы, кажуць Яму: „Вучыцелю, мы ведаем, што Ты праўдзівы, і не азіраешся на нікога, бо не глядзіш на асобу людзкую, але дарогі Божае вучыш праўдзіва. Дазволена даваць падаткі цэсару, ці не? 15 Маём мы даваць, ці не даваць?“ Але Ён, ведаючы двудушнасць іхнюю, кажа ім: „Чаму прабуеце Мяне? Прынясьце Імне дынар, каб Я бачыў яго“. 16 І прынеслі. А Ён кажа ім: „Чый гэта абраз а напіс?“ Яны казалі Яму: „Цэсаравы“. 17 І, адказуючы, Ісус сказаў ім: „Цэсарава аддавайце цэсару, а Божае Богу“. І дзівіліся зь Яго.

18 Тады прыйшлі да Яго садукееі, каторыя кажуць, што няма ўскрэсьнення, і пыталіся ў Яго, кажучы: 19 „Вучыцелю! Масей напісаў нам:

„Калі чый брат памрэць і пакіне жонку, але не пакіне дзіцяці, гэты брат ягоны мае ўзяць жонку ягоную і даць насенне брату свайму“. 20 І было сямёх братоў: і першы ўзяў жонку, і, паміраючы, не пакінуў насення. 21 І другі ўзяў яе, і памёр, і ён не пакінуў насення, таксама й грэйці. 22 І сямёх мела яе, і не пакінуў насення. Просьбе ўсіх памёрла й жонка. 23 Дык у ўскрэсьненню, як ускрэснуць, чый зь іх будзе яна жонкаю? Бо сямёх мелі яе за жонку“. 24 І Ісус, адказуючы, сказаў ім: „Ці затым вы мыляецеся, што ня знаеце Пісьмаў ані моцы Божае? 25 Бо як ускрэснуць із мёртвых, ня будуць жаніцца ані выходзіць замуж, але будуць як ангёлы на нябёсах. 26 А што да мёртвых, што яны ўскрэснуць, ці ня чыталі вы ў кнізе Масеявай, у кусьце, як Бог казаў яму, кажучы: „Я Бог Абрагамоў а Бог Ісакоў а Бог Якаваў? 27 Ня ё Бог мёртвых, але жывых. Дык вы вельма мыляецеся“.

28 І дабліжыўся адзін із кніжнікаў, чуючы сьпярэчку іхнюю, і пераканаўшыся, што Ён адказаў ім вельмі добра, папытаўся ў яго: „Каторае расказаньне першае з усіх?“ 29 І Ісус адказаў яму: „Першае з усіх расказаньне: „Слухай Ізраелю! Спдар Бог наш ё Спдар адзін; 30 І любі Спадара Бога свайго з усяго сэрца свайго, і з усяе душы свае, і з усяе думкі свае, і з усяе моцы свае“. Гэта першае расказаньне! 31 А другое падобнае да гэтага: „Любі прыяцеля свайго, як самога сябе“. Няма іншага расказаньня большага за гэтыя“. 32 І кніжнік сказаў Яму: „Добра, Вучыцелю! Ты сказаў праўду, бо адзін ё Бог, нямаш іншага, апрача Яго; 33 І любіць Яго з усяго сэрца, і з усяго розуму, і з усяе душы, і з усяе моцы, і любіць прыяцеля, як самога сябе, ё балей чымся ўсі ўсепаленьні а аброкі“. 34 І Ісус, бачачы, што ён разумна адказаў,

сказаў яму: „Недалёка ты ад гаспадарства Богажа“. І ніхто просьбе гэтага ня сьмеў пытацца ў Яго.

35 І Ісус, адказуючы, сказаў, як вучыў у сьвятыні: „Як гэта кажуць кніжнікі, што Хрыстос ё сын Давідаў? 36 Бо сам Давід сказаў у Духу Сьвятым: „СПАДАР сказаў Спадару майму: сядзі па правіцы Маёй, пакуль Я зраблю нэпрыяцеляў Тваіх казулькаю пад ногі Твае“. 37 Дык Давід сам кажа Яму „Спдар“: як жа Ён сын ягоны?“

І вялікі груд ахвотна Яго слухаў. 38 І казаў ім у навучцы Сваёй: „Уважайце на кніжнікаў, што любяць хадзіць у даўгім адзеццю, і здарованы на таргох, 39 І першыя сядавы ў бажніцах, і першыя месцы на вячэрах; 40 Што зьдаюць дамы ўдоваў ды пад прыклепам даўгіх малітваў. Гэтыя адзяржаць цяжшае засуджэньне“.

41 І Ісус сеў супроці скарбонкі, і глядзеў, як людзі кідалі медзякі ў скарбонку. І шмат хто багаты кідаў шмат. 42 І прышла адна бедная ўдава, і ўкінула два пенязі, што складаюць шэляг. 43 Пагукнуўшы вучанікаў Сваіх, сказаў ім: „Запраўды кажу вам, што гэтая бедная ўдава ўкінула балей, чымся ўсі, што кідалі ў скарбонку; 44 Бо ўсі кідалі з дадатку свайго, але яна зь нястачы свае ўкінула ўсе, што мела, усе, што мела на жыцьцё свае“.

13 І, як выходзіў Ён із сьвятыні, кажа Яму адзін із вучанікаў Ягоных: „Вучыцелю! глянь, што за вялікія камяні а што за вялікія хароміны!“ 2 І Ісус, адказуючы, сказаў яму: „Бачыш гэтыя вялікія хароміны? Ніякім парадкам не застаўца тут камяня на каменю, што ня будзе ськінены далю“. 3 І, як Ён сядзеў на гары Аліўнай супроці сьвятыні, пыталіся ў Яго на адзіноце Пётра а Якаў а Ян а Андрэй: 4 „Скажы нам, калі гэта будзе, і якая пазнака, што неўзабаве ўсе

гэта мае зьдзеяцца?“ 5 І Ісус, адказуючы, пачаў казаць ім: „Глядзіце, каб ніхто вас ня ізьвеў. 6 Шмат хто прыйдзе ў імя Мае, кажучы: „Гэта Я“; і ізьведуць шмат. 7 І як пачуеце праз войны а дзейкі праз войны, ня ўзрушайцеся, бо мусіць гэта быць; але яшчэ не канец. 8 Бо народ паўстане на народ, і гаспадарства на гаспадарства; і будуць трасеньні зямлі па розных месцах, і будуць галадові а зямтні. Гэта пачатак трудненьняў. 9 Але ўважайце на сябе, бо будуць выдаваць вас на рады, і будуць біць у бажніцах, і перад дзяржаўцамі а каралямі станеце за Мяне, на сьветчаньне ім. 10 І ўсім народам уперад мае быць абещана Евангеля. 11 І як прывядуць, выдаючы вас, не бядуйце за́гадзя, што вам казаць, ані разважайце, але што дана вам будзе тае гадзіны, тое кажыце, бо ня вы будзеце казаць, але Дух Сьвяты. 12 І выдасць брат брата на сьмерць, і бацька дзяцё; і дзеці паўстануць на бацькоў, і зьдзеюць ім сьмерць. 13 І будуць ненавідзіць вас усі за імя Мае. Хто вытрымае аж да канца, будзе спасены. 14 Як жа абачыце агіду спусьцення, менаваную Данелям прапрокам, ідзе ня мае быць стаячую, (хто чытае, хай разумее), тады тыя, што ў Юдэі, няхай уцякаюць у горы; 15 А хто на страсе, няхай ня зыходзе да дому ані ўходзе ўзяць што-коледы з дому свайго; 16 І хто на полі, не зварачайся назад узяць адзецьце свае. 17 Бяда цяжарным а сосямым тых дзён! 18 І маліцеся, каб уцекі вашы ня былі ўзімку. 19 Бо тых дзён будзе такое няшчасьце, якога ня было ад пачатку стварэньня, каторае стварыў Бог, аж дагэтуль, і ніяк ня будзе. 20 І калі б Спдар не скараціў тых дзён, то не ўратавалася б ніякае цела; але дзеля абраных, каторых Ён абраў, скараціў тыя дні. 21 І тады, калі хто

скажа вам: „Гля, тут Хрыстос’ або: „Гля, там’; ня верце. 22 Бо паўстануць хвальшывыя Хрысты а хвальшывыя прарокі, і пакажуць знакі а чудосы, каб спадмануць, калі лгя, нават абраных. 23 Але ўважайце. Вось, Я наперад сказаў вам усе. 24 Тых жа дзён, просьле гэтае атугі, сонца зацьмее, і месяц ня дасьць сьвятліні свае; 25 І зоры нябёсныя будуць валицца, і моцы нябёсныя захістаюцца. 26 І тады абачаць Сына Людзкога, у булакох прыходзячага із вялікаю моцаю а славаю. 27 І тады Ён пашлець ангілаў Сваіх, і зьбяроць абраных Сваіх із чатырох вятроў, ад найдальшае ўкраіны зямлі аж да найдальшае ўкраіны неба.

28 Вучыцеся падобнасьці зь фігі: калі голье яе ўжо мякчэе й пушчае лісьцё, то ведаеце, што лета блізка. 29 Дык таксама як абачыце, што гэта дзеецца, ведайце, што блізка, у дзьвярох. 30 Запраўды кажу вам, што ніяк ня мінець род гэты, як усе гэта станецца. 31 Неба й зямля мінуць, але словы Мае ня мінуць. 32 Але дзя таго а гадзіны ніхто ня ведае, ані ангілы нябёсныя, ані Сын, адно Айцец. 33 Уважайце, ня сьпіце й маліцеся, бо ня ведаеце, калі будзе той час. 34 Як чалавек, што выходзе ў вялікую дарогу, каторы кідае дом свой, і даець уладу слугам сваім, і кажнаму работу ягоную і расказуе брамніку назіраць. 35 Дык будзьце чукавыя, бо ня ведаеце, калі прыйдзе дамовы гаспадар, увечары, ці а поўначы, ці пятахамі, ці нараніцы; 36 Каб, прышоўшы зьнецікі, не засьпеў вас спячых. 37 А што вам кажу, кажу ўсім: будзьце чукавымі”.

14 За два дні ж была Пасха а Паснакі. І шукалі найвышшыя сьвятары а кніжнікі, як бы няць Яго падходам, каб маглі забіць; 2 Бо гукілі: „Ня ў сьвята, каб ня сталася ўзрушэньне люду”.

3 І як Ён быў у Віфані, у доме

Сымона пракажанага, і ўзьляжаў за сталом, прышла жонка з алябастравай судзіною нардавага алею, чыстага а вельмі дарагога; і, разьбіўшы алябастравую судзіну, выліла на галаву Яму. 4 А Некатрыя абураліся мяжобку: „Нашто гэтае страта масьці? 5 Бо можна было б прадаць яе балеі, чымся за трыста дынароў, і раздаць убогім”. І гневаўся на яе. 6 Але Ісус сказаў: „Пакіньце яе; нашто робіце ёй прырасьць? Яна добры ўчынак зрабіла Імне. 7 Бо ўбогіх маеце заўсёды із сабою і ў часе, калі захочаце, можаце рабіць ім дабро; а Мяне не заўсёды маеце. 8 Яна зрабіла, што магла: загадзя намасьціла цела Мае да пахову. 9 Запраўды кажу вам: ідзе толькі будзе абяшчана Ёвангеля гэтая па цэлым сьвеце, таксама, што яна зрабіла, сказана будзе на памятку яе”.

10 І Юда Іскарыёт, адзін із двананцаў, пайшоў да найвышшых сьвятароў, каб выдаць Яго ім. 11 Яны ж, пачуўшы, ўзрадаваліся і абяцалі даць яму срэбра. І ён шукаў, як бы прыгодна ізрадзіць Яго.

12 І на першы дзень Праснакоў, як абракалі пасхальнага баранчыка, вучанікі Ягоныя казалі Яму: „Ідзе хочаш, каб мы, пашоўшы, прыгатавалі, каб Ты мог есьці пасху?” 13 І паслаў двух із вучанікаў Сваіх, і сказаў ім: „Ідзіце да места, і стрэне вас чалавек, нясуць жбанвады; ідзіце за ім. 14 І куды ўвайдзе, скажыце гаспадару дому таго: „Вучыцель кажа: ідзе гасьцінны пакой Мой, у каторым Я змог бы есьці пасху з вучанікамі Сваімі?” 15 І ён пакажа вам вялікі верхні пакой, засланы, прыгатаваны; там прыгатаўце нам”. 16 І вучанікі Ягоныя пайшлі, і прышлі да места, і знайшлі, як Ён сказаў ім; і прыгатавалі пасху.

17 І як зьвечарэла, Ён прыходзе з двананцаўма. 18 І, як яны ўзьля-

жалі а елі, Ісус сказаў: „Запраўды кажу вам, адзін із вас, каторы есьць із Імною, ізрадзе Мяне”. 19 І яны пачалі смутіцца й казалі Яму адзін за адным: „Ці ня я” і другі: „Ці ня я?” 20 І Ён, адказуючы, сказаў ім: „Адзін із двананцаў, што мачае з Імною ў місе. 21 Сын Людзкі запраўды йдзець, як напісана празь Яго; але бяда таму чалавеку, каторым Сын Людзкі ізраджаецца; валеі было б не радзіцца таму чалавеку”.

22 І як яны елі, Ісус, узяўшы хлеб, дабраславіў, ламіў а даваў ім, кажучы: „Вазьміце, ежча; гэта ё цела Мае”. 23 І ўзяўшы чару, і даўшы дзякі, падаў ім; і пілі зь яе ўсі. 24 І сказаў ім: „Гэта ё кроў Мая Новага Закону, за шмат выліваная. 25 Запраўды кажу вам: Я ўжо ня буду піці з плоду віннага аж да таго дня, калі буду піць новае ў гаспадарстве Божым”.

26 І, запяўшы псалму, вышлі на гару Аліўную.

27 І Ісус кажа ім: „Усі вы спакусіцеся з прычыны Мяне гэтае ночы; бо напісана: „Вытну пастыра, і рассыпацца авечкі”. 28 Але, як ускрэсну, выпераджу вас да Галілеі”. 29 І Пётра сказаў Яму: „Хоць усі спакусяцца, але ня я”. 30 І сказаў яму Ісус: „Запраўды кажу табе, што сядні гэтае ночы, уперад чымся пятах запяець двойчы, ты выпрашся Мяне трычы”. 31 Але ён станаўчэй казаў: „Калі б я меў памерці з Табою, ніколі ня выпруся Цябе”. Гэтак і ўсі іншыя казалі.

32 І прышлі на месца, званае Гефсыма; і Ён сказаў вучанікам Сваім: „Пасядзіце тут, пакуль Я памалюся”. 33 І, узяўшы із Сабою Пётру а Якава а Яна, пачаў жахацца а нэмарасьціцца. 34 І кажа ім: „Надзвычайна смутная душа Мая аж да сьмерці; пачакайце тут і будзьце чукавыя”. 35 І адшоўся крыху, і паў на зямлю, і маліўся, каб, калі б гэта было магчыма, мі-

нула Яго гадзіна гэтая. 36 І казаў: „Аўва-Войча! усе магчыма Табе, аддаль ад Мяне чару гэтую, не чаго Я хачу, адылі, але чаго Ты”. 37 І прыходзе, і засьпяець іх спячых, і кажа Пётру: „Сымоне, ты сьпіш? ня мог ты аднае гадзіны ня спаць? 38 Будзьце чукавыя й маліцеся, каб не паддацца спакусе. Дух, праўда, імклівы, але цела млявае”. 39 І ўзноў адыйшоўся, і маліўся, і казаў тыя самыя словы. 40 І ўзноў прышоўшы, засьпеў іх ізноў спячых, бо вочы ў іх аджэлі; і яны ня ведалі, што адказаць Яму. 41 І прыходзе трыці раз, і кажа ім: „Сьпіце ўжо а супацьвайце. Годзе! настала гадзіна; вось, Сын Людзкі выдаецца ў рукі грэшнікаў. 42 Устаньце, ідзіма; гля, бліжыцца тыі, што ізраджае Мяне”.

43 І зараз, як Ён яшчэ гукіў, прыбывае Юда, што быў адзін із двананцаў, і зь ім груд вялікі зь мячамі а кіямі ад найвышшых сьвятароў а ад кніжнікаў а ад старцоў. 44 Ізраднік жа Ягоны даў ім знак, кажучы: „Каго я пацалую, тыі ё; імайце Яго і вядзіце асьцярожна”. 45 І, прышоўшы, зараз падышоў да Яго, і кажа: „Раббі! Раббі!” і горача пацалаваў Яго. 46 І яны ўзлажылі рукі свае на Яго, і нялі Яго. 47 І адзін із стаячых тут агаліў меч, і выпяў слугу найвышшага сьвятара, і адцяў яму вука. 48 І Ісус, адказуючы, сказаў ім: „Бы на разбойніка, вы вышлі зь мячамі а кіямі няць Мяне. 49 Што дня я быў з вамі ў сьвятліні, навучаючы, і вы ня бралі Мяне. Але каб выпаўніліся Пісьмы”. 50 Тады, пакінуўшы Яго, усі ўцяклі.

51 Адзін жа маладзён, накінуўшы палатніну на голага, ішоў за Ім; і маладзёны нялі яго. 52 Але ён, пакінуўшы палатніну, упёк ад іх голы.

53 І завялі Ісуса да найвышшага сьвятара; і ў яго былі зьбершыся ўсі найвышшыя сьвятары а старцы

а кніжнікі. 54 А Пётра йшоў за Ім воддаль, ажно на пазадворак найвышшага сьвятара; і сядзеў із паслугачымі і грэўся ля цяпла. 55 А найвышшыя сьвятары а ўвесь сынадрён шукалі сьветчаньня на Ісуса, каб зрабіць Яму сьмерць; і не знаходзілі. 56 Бо шмат было хвальшывых сьветак на Яго, але сьветчаньні іхныя ня былі згодныя. 57 Тады некаторыя, устаўшы, хвальшыва сьветчылі на яго, кажучы: 58 „Мы чулі, што Ён казаў: „Я абурю Дом Божы гэты, рукамі зроблены, і за тры дні іншы, ня рукамі зроблены, пастанаўлю“. 59 Але й гэты сьветчаньне іхнае ня было згоднае. 60 Тады найвышшы сьвятар стаў пасярод і пытаўся ў Ісуса, кажучы: „Не адказуеш Ты нічога, што гэтыя на Цябе сьветчаць?“ 61 Але Ён маўчаў і нічога не адказаў. Ізноў найвышшы сьвятар папытаўся ў Яго і сказаў Яму: „Ці Ты Хрыстос, Сын Дабраслаўнага?“ 62 І Ісус сказаў: „Я; і вы абачыце Сына Людскога, на правіцы Моцы седзячага і прыходзячага ў булакох нябёсных“. 63 Тады найвышшы сьвятар, разьдзершы адзецьце свае, сказаў: „На што яшчэ нам сьветкі? 64 Вы чулі блявузганьне. Як вам здаецца?“ Яны ж усі прызналі, што Ён варты сьмерці. 65 І некаторыя пачалі плываць на Яго, і закрываць яму відзеньне, і поўшыць, і казаць Яму: „Прачачы“; і слугі білі Яго далонямі.

66 І як Пётра быў далавах на пазадворку, прышла адна з паслугачых найвышшага сьвятара 67 І, абачыўшы Пётру, каторы грэўся, яна глянула на яго й сказала: „І ты быў зь Ісусам Назарэцім“. 68 Але ён выперся, сказаўшы: „Ня ведаю і не разумею, што ты кажаш“. І вышаў вонкі на прырэдні пазадворак; і запяў пятах. 69 І паслугачая, абачыўшы яго, ізноў пачалі гукваць тым, што стаялі там: „Гэты зь іх“.

70 І ён ізноў выперся. І крыху пасей, тыя, што стаялі там, ізноў казалі Пётру: „Запраўды ты зь іх, бо ты Галілеянін, і мова твая падобная“. 71 Але ён пачаў клясьціся а бажыцца: „Я ня знаю чалавека, праз каторага вы гукваеце“. 72 І якга другі раз пятах запяў І Пётра прыпомнеў слова, што Ісус казаў яму: „Уперад чымся пятах двойчы запяеце, ты выпрашся Мяне трэйчы“.

15 І без адвалокі нараніцы найвышшыя сьвятары мелі нараду із старцамі а кніжнікамі а з усім сынадрёнам і, звязаўшы Ісуса, завялі й выдалі Пілату. 2 І Пілат папытаўся ў Яго: „Ці Ты кароль Юдэйскі?“ І, адказуючы, Ён казаў яму: „Ты кажаш“. 3 І найвышшыя сьвятары вінавалі яго ў шмат чым, але Ён нічога не адказаваў. 4 Але Пілат ізноў пытаўся ў Яго, кажучы: „Ты нічога не адказуеш? глянь, як шмат яны вінуюць Цябе“. 5 Але Ісус, адылі, нічога не адказаў, так што Пілат дзіваваўся.

6 На сьвята выпушчаў ён ім аднаго вязьня, праз каторага малілі. 7 І там быў адзін, імем Вараўва, звязаны з тымі, каторыя зрабілі паўстаньне зь ім, што за паўстаньня зрабілі ўбіўства. 8 І гурба, узышоўшы, голасна крычачы, пачала прасіць таго, што ён заўсёды рабіў ім. 9 І ён, адказуючы, сказаў ім: „Ці хочаце, каб я выпусьціў вам Каралю Юдэйскага?“ 10 Бо ведаў, што найвышшыя сьвятары выдалі Яго із завідасьці. 11 Але найвышшыя сьвятары падвучылі гурбу, каб ім валай выпусьціў Вараўву. 12 І Пілат, ізноў адказуючы, сказаў ім: „Дык што ж хочаце, каб я зрабіў таму. Каторага завіце Каралём Юдэйскім?“ 13 А яны ізноў закрывалі: „Укрыжуй Яго?“ 14 Пілат сказаў ім: „Якое ж ліха зрабіў Ён?“ Яны ж балей крычалі: „Укрыжуй Яго!“ 15 Тады Пілат, хочучы лоду до-

сыць учыніць, выпусьціў ім Вараўву, а Ісуса, біўшы пугамі, выдаў, каб быў укрываваны.

16 І жаўнеры завялі Яго да двору, значыцца да ратушы, і згукалі ўвесь аддзел. 17 І адзеля Яго ў шкарлат, і зьвілі карону зь церня, і ўзлажылі на Яго; 18 І пачалі веціць Яго: „Здароў, Каролю Юдэйскі!“ 19 І білі Яго трысьцінаю па галаве, і плівалі на Яго, і, клякаючы, кланяліся Яму. 20 І як насмьіліся зь Яго, зьдзелі зь Яго шкарлат, і адзеля на Яго адзецьце Ягонае, і вывалі Яго, каб укрываваць Яго.

21 І прысілілі якогась Сымона Кірынеяніна, што йшоў з поля, а йца Аляксандравага а Руфавага, несьці крыж Ягоны. 22 І прывялі Яго на месца Галгота, што знача Чарэнішча. 23 І давалі Яму піць віно зь міраю, але Ён ня прыняў. 24 І, укрываваўшы Яго, падзялілі адзецьце Ягонае, кідаючы на жэрабя, каму што ўзяць. 25 І была гадзіна трэйцяя, і Яго ўкрывавалі. 26 І быў напісаны напіс абвінавачанья Ягонага: „Кароль Юдэйскі“.

27 Укрывавалі таксама зь Ім двух разбойнікаў, аднаго паправа, а другога палева Яго. 28 І выпайнілася Пісьмо, што кажа: „І да бяспраўнікаў залічаны“.

29 А праходзячыя блявузгалі на Яго, ківаючы галавамі сваімі й кажучы: „Ага, Ты, што бурэеш Дом Божы й за тры дні становіш! 30 Выбаў Самога Сябе і іступі з крыжа“.

31 Падобна й найвышшыя сьвятары, насмьіхаючыся, гукалі з кніжнікамі: „Іншых спасяў, Сябе Самога спасьці ня можа. 32 Хрыстос, Кароль Ізраеляў, няхай цяпер іступе з крыжа, каб мы абачылі; і ўверым“. І ўкрываваныя зь Ім вярнулі на Яго.

33 А як была шостая гадзіна, на стала цямнота па ўсёй зямлі аж да гадзіны дзявятае. 34 І а дзявятай гадзіне загаласіў вялікім голасам,

кажучы: „Элоі! Элоі! ламма сава-хфани?“ Што знача: Божа Мой, Божа Мой, чаму Ты Мяне пакінуў?

35 І некаторыя із стаячых тут, па-чуўшы, мовілі: „Вось, Ільлю гуквае“. 36 І адзін пабег, намачыў губку воцтам і, насадзіўшы на трысьціну, даваў Яму піць, кажучы: „Пажджыце, паглядзім, ці прыйдзе Ільля зьвяць Яго“.

37 І Ісус, загукваўшы вялікім голасам, выпусьціў дух.

38 І запона разьдзерлася ў Доме Божым на дзьве часьці, ад гары аж да далоўя.

39 І сотнік, што стаяў насупроці Яго, абачыўшы, што Ён, так за-гукваўшы, выпусьціў дух, сказаў: „Запраўды чалавек гэты быў Сын Божы“.

40 Былі й жанкі, што глядзелі здалёку; памеж іх была й Марыя Магдалена, і Марыя, маці Якава меншага а Ёсі, і Салома, 41 Каторыя таксама, як Ён быў у Галілеі, ішлі за Ім а паслугавалі Яму, і шмат іншых жанок, што прышлі зь Ім да Ерузаліму.

42 І цяпер, як настаў вечар, бо гэты была прыгатава, значыцца дзень перад сыботаю, 43 Прышоў Язэп із Арымафеі, пачэсьлівы райца, што таксама чакаў гаспадарства Божага, сьмела ўвайшоў да Пілата і папрасіў цела Ісусавага. 44 Пілат зьдзіваваўся, што Ён ужо памер, і, пагукваўшы сотніка, папытаўся ў яго: „Ці даўно памер?“ 45 І даведаўшыся ад сотніка, аддаў цела Язэпу.

46 І ён купіў палатніну, і, зьняўшы Яго, завярцеў Яго ў палатніну, і палажыў Яго ў гробе, што быў высечаны ў скале, і прыкаціў камень да дзьвярэй гробу. 47 І Марыя Магдалена, і Марыя Ёсіна назіралі, ідзе Яго палажылі.

16 Як мінула сыбота, Марыя Магдалена а Марыя Якава а Са-

лома купілі пахаў, каб ісьці, намасьціць Яго. 2 І вельма рана нараніцы, першага дня тыдня, прышлі да гробу ўскодам сонца. 3 І гўкалі мяжсобку: „Хто адкоде нам камень ад дзьвярэй гробу?” 4 І, глянуўшы, бачаць, што камень адкочаны; а ён быў вельма вялікі. 5 І, увыйшоўшы ў гроб, абачылі маладзёна, на правым баку седзячага, адзеўшыся ў даўгое белое адзецье; і зжакнуліся. 6 Ён жа сказаў ім: „Не жахайцеся. Ісуса шукаеце Назарэцянiна, што быў укрываваны; Ён ускрэс, Яго няма тут. Во месца, ідзе Ён быў пакладзены. 7 Але йдзіце, нажыце вучанікам Ягоным а Пётру, што Ён выперадзе вас да Галілеі; там абачыце Яго, як Ён сказаў вам”. 8 І яны борзда вышлі, і ўцяклі ад гробу, бо яны дрыжэлі й былі зумеўшыся, і нічога нікому не казалі, бо баяліся.

9 Ускрэшы рана першага дня тыдня, Ён сьпярга зьявіўся Марыі Магдалене, з каторае быў выпнаўшы сямёх нячысьцікаў. 10 Яна пайшла й наказала тым, што былі зь Ім, каторыя былі ў жалобе й плакалі.

ЕВАНГЕЛЯ ПОДЛЕ СЬВЯТОГА ЛУКІ

1 Як шмат хто ўзяўся напісаць нарыс праз сталыя здарэньні памеж нас, 2 Як перадалі нам тыя, што спачатку вочнікамі а слугачымі Слова былі, — 3 Здалося й імне добрым, дасьледаваўшы ўсе з належнага жарала, акуратна а з парадку напісаць тэ праз гэта, найпачэсьліўшы Хахілю, 4 Каб ты добра ведаў пэўнасьць таго, чаго ты быў навучаны.

5 За дзён Гірада, караля Юдэйскага, быў адзін сьвятар, імям Захара, зь дзянное радуюкі Авінае, і жонка ягоная была з дачок Ааронавых, і імя ейнае Альжбета. 6 Яны абое былі справядлівыя перед Бо-

11 Але тыя, пачуўшы, што Ён жыў, і яна бачыла Яго, не нялі веры.

12 Просьле гэтага Ён зьявіўся і іншым выглядзе двум із іх на дарозе, як яны йшлі да сяла. 13 Яны йшлі й наказылі засталым; і гэтыя не нялі веры. 14 І потым зьявіўся адзінаццацім, як узляжалі за сталом, і ўпікаў ім за няверу іхнюю а калянасьць сэрца, бо не нялі веры тым, каторыя бачылі Яго ўскрэслага. 15 І сказаў ім: „Ідучы па ўсім сьвеце, абяшчайце Евангеллю ўсяму стварэньню. 16 Хто будзе верыць і акрысьціцца, спасён будзе; а хто ня будзе верыць, будзе засуджаны. 17 І гэтыя знакі злучацца з тымі, што вераць: імям Маім будуць выгнаць нячысьцікаў; будуць гўкаць новымі мовамі; 18 Будуць браць гады; а калі б што атрутнае пілі, не пашкодзе ім; на хворых будуць ускладаць рукі, і добра ім будзе”.

19 Гэтак Спадар, просьле гутаркі зь імі, быў узятый на неба й сеў на правіцы Божай. 20 А тыя пайшлі й абяшчалі ўсюдых, і Спадар судзеў зь імі, і слова іхнае мацніў знакамі злучанымі зь імі. Амін.

гам, ходзячы ў вусіх расказаньнях а пастановах Спадаровых без заганы. 7 Але ня мелі дзяцяці, бо Альжбета была бесплодная, і абое былі ацяжараныя гадамі. 8 І сталася, як ён правіў сьвятарскі ўрад перад Богам у парадку свае радуюкі, 9 Подле звычайу сьвятарскага ўраду, было яму жэрабя кадзіць, як ён увыйшоў у Дом Спадароў; 10 А ўся многаць людю малілася вонках у часе кадзеньня, — 11 І зьявіўся яму англі Спадароў, стоячы направа аброчніка кадзеньня. 12 І стрывожыўся Захара, абачыўшы, і ляк абняў яго. 13 Але англі Спадароў сказаў яму: „Не лякайся, Захара; бо

просьба твая пачута, і Альжбета, жонка твая, значець табе сына, і назавеш імя яго: Ян. 14 І табе будзе радасьць а весялосьць, і шмат хто будзе цешыцца з нараджэньня яго. 15 Бо ён будзе вялікі ў вачу Спадаровым, і ня будзе піць віна ані хмельнага напітку, і напоўніцца Духам Сьвятым нават ад жывата маці свае. 16 І шмат каго зь дзяцей Ізраелявых наверне да Спадара, Бога іхнага. 17 І ён пойдзе перад Ім у духу а магутнасьці Лёлінае, каб зьвярнуць сэрцы бацькоў да дзяцей і няслухменных да мудрасьці справядлівых, каб выгадаваць Спадару люд прыгатаваны”. 18 І сказаў Захара англі: „З чаго я пазнаю гэта? бо я ўжо стары, і жонка мая вельма ацяжараная днямі”. 19, І, адказуючы, англі сказаў яму: „Я Гаўрэль, каторы стаю ў прытомнасьці Божай, і я быў пасланы казаць табе, і прынесьці табе дабравесьць. 20 І вось, ты будзеш бязмоўны, і ня будзеш магчы гўкаць аж да дня, калі гэта станецца, бо ты не наверыў словам маім, каторыя споўняцца ўпару”.

21 Люд жа чакаў Захары й дзіваліся, што ён так дзякаецца ў Доме Божым. 22 І, як ён выпшаў, ня мог гўкаць да іх; і яны пазналі, што ён відзеў відзень у Доме Божым, бо ён ківаў ім; і застаўся немый.

23 І сталася, што, як скончыліся дні адправы ягонае, ён адышоў да дому свайго. 24 А па тых днёх зачала Альжбета, жонка ягоная, і таілася пяць месяцаў, кажучы: 25 „Гэтак імне ўчыніў Спадар за дзён, калі глянуў, каб зьняць ганьбу маю памеж людзёў”.

26 А шостага месяца пасланы быў ад Бога англі Гаўрэль да места Галілейскага, званага Назарэт, 27 Да дзявушчае, заручанае з чалавекам, каторага імя было Язэп, з дому Давідавага, а дзявушчае імя: Марыя. 28 І, увыйшоўшы да яе, англі ска-

заў: „Здарова, ласкаю абдараваная! Спадар із табою; дабраславёная ты памеж жанок”. 29 Яна ж, абачыўшы яго, парушылася на слова ягонае й разважала, што гэта было б за здарованьне. 30 І сказаў ёй англі: „Ня бойся, Марыя, бо ты прыдбала ласку ў Бога. 31 І вось, значець у жываце, і народзіш Сына, і назавеш імя ягонае: Ісус. 32 Ён будзе вялікі і назавецца Сынам Навышняга, і Спадар Бог дасьць Яму пасада Давідаў, айдца Ягонага; 33 І будзе гаспадарстваваць у доме Якававым навекі, і гаспадарству Ягонаму ня будзе канца”. 34 І сказала Марыя англі: „Як гэта будзе, калі я мужа ня знаю?” 35 І, адказуючы, англі сказаў ёй: „Дух Сьвяты зыйдзе на Цябе, і моц Навышняга засьціць табе; затым і народжанае сьвятое назавецца Сынам Божым. 36 І вось, сваячка твая Альжбета, звана я бесплоднай, і яна зачала сына ў старасьці сваёй, і гэты ё шосты месяц ёй, звана я бесплоднай. 37 Бо ў Бога нічога няма немагчымага”. 38 І Марыя сказала: „Вось, служэбка Спадарова; кай будзе імне подле слова Твайго”. І англі адышоў ад яе.

39 І ўстаўшы Марыя тых дзён, з пасьпехам пайшла да гаравое краіны, да места Юдзінага. 40 І увыйшла ў дом Захары, і паздаравала Альжбету. 41 І сталася, як пачула Альжбета здарованьне Марыіна, што скранулася дзяцяне ў жываце ейным, і Альжбета напоўнілася Духам Сьвятым, 42 І загукала вялікім голасам, і сказала: „Дабраславёная ты памеж жанок, і дабраславёны плод жывата твайго. 43 І скулі гэта імне, што прышла маці Спадара майго да мяне? 44 Бо, гля, як толькі гук здарованьня твайго загучаў у вушшу маім, скранулася з радасьці дзецявётка ў жываце маім. 45 І дабраславёная ты, што паверыла, бо зьдзецца сказаёнае ёй ад Спадара”.

46 І сказала Марыя: „Узьялічае душа мая Спадара; 47 І ўсьцешыся дух мой у Богу, Спасу мам; 48 Бо глянуў Ён на паніжэнне служэбкі Свае; вось, адгэтуль за шчасліваю мяне будучь мець усі роды; 49 Бо ўчыніў імне вялічча Дужы; і сьвятое імя Ягонае; 50 І міласэрдзе Ягонае ад роду да роду да тых, што баяцца Яго. 51 Зьдзеяў моц цаём Сваім; расцярушыў пыхатых падумкамі сэрца іхнага; 52 Ськінуў дужых із пасадаў і павышыў паніжальных. 53 Напоўніў прагнучых дабром, а багатых адаслаў пустых. 54 Памог Ізраелю, слуге Сваіму, памятуючы на міласэрдзе, 55 Як казаў айцом нашым, Абрагаму а насеньню ягонаму навекі”.

56 І заставалася Марыя зь ёй каля трох месяцаў, і зьвярнулася да дому свайго.

57 Альжбеце ж выпаўніўся час радзіць, і яна нарадзіла сына. 58 І пачулі суседзі а сваякі ейныя, як Спадар узьялічэў міласэрдзе над ёй, і цешыліся зь ёю.

59 І сталася, што на восьмы дзень прышлі абразыць дзецяне і звалі яго, падле імені айца ягонага, Захара. 60 Але маці ягоная, адказуючы, сказала: „Не, але названы будзе Янаам”. 61 І казалі ёй: „Нікога няма ў родзе тваім, каб быў названы гэтым імем”. 62 І паказавалі знакамі айцу ягонаму, як бы яго капеў назваць. 63 А ён, папрасіўшы дошчачкі, напісаў, кажучы: „Яна імя ягонае”. І дзіваліся ўсі. 64 І якга адчыніліся вусны ягоныя а язык ягоны, і ён гўкаў, хвалячы Бога.

65 І нападў страх на ўсіх, што жылі навокал іх, і па ўсёй гаравой краіне Юдэі гўкалі ўсі гэтыя словы. 66 І ўсі, што чулі, складалі ў сэрцах сваіх, кажучы: „Што за дзецяне гэта будзе!” І спраўды рука Спадара была зь ім.

67 І Захара, айцец ягоны, на-

поўніўся Духам Сьвятым і пракаў, кажучы: 68 „Дабраславеньны Спадар, Бог Ізраеля, што даведаўся й зьдзеяў адкупленьне людю Сваіму; 69 І ўзьняў рог спасеньня нам у доме Давіда, слугі Свайго; 70 Як казаў вуснамі сьвятых прарокаў Сваіх, што былі ад веку, 71 Пра спасеньне нас ад варагоў нашых і ад рукі ўсіх ненавідзячых нас; 72 Што зьдзеае міласэрдзе айцом нашым і ўспомне сьвятую ўмову Сваю, 73 Присягу, што Ён прысягнуў Абрагаму, айцу нашаму, даць нам; 74 Каб бяз страху, з рукі непрыяцеляў сваіх вывальненыя, служылі Яму 75 ў сьвятасці а справядлівасьці перад Ім усі дні жыцьця свайго. 76 І ты, дзецяне, назавешся прарокам Навышняга, бо пойдзеш перад відам Спадаровым, гатаваць дарогі Ягоныя, 77 Даць пазнаньне спасеньня людю Ягонаму ў дараваньні грахоў іхных, 78 Праз чужылівае міласэрдзе Бога нашага, як із вышні Золак даведаўся да нас, 79 Даць сьвятло сядзячым у цямноце а ў сьценю сьмерці, кіраваць ногі нашыя на дарогу супакою”.

80 А дзяцё расло а дужэла духам, і было на пустынях аж да дня паказаньня свайго Ізраелю.

2 І сталася тых дзён, што вышаў пастаноў ад цэсара Аўгуста зрабіць сьпісаньне ўсяго сьвету. 2 Гэтае сьпісаньне было найперш за Квірына, намесьніка Сыры. 3 І ўсі пайшлі запісаватца, кажны да места свайго. 4 І Язэп таксама вышаў з Галілеі зь места Назарэту, да Юдэі, да места Давідавага, званага Бэтлеем, бо ён быў з дому а роду Давідавага, 5 Запісатца з Марыяю, заручанай яму, цяжарнай.

6 І сталася, як яны былі там, выпайніліся дні радзіць. 7 І нарадзіла Сына свайго першака, і спавіла Яго, і палажыла ў ясьлі, бо ня было ім месца ў начулішчу.

8 І пастыры былі ў тэй самай

краіне на полі, сьцерагучы стаду сваю ночы. 9 І вось, Ангіл Спадароў стаў перад імі, і слава Спадарова зазьзяла навокал іх; і баяліся бо-язьняй вялікай. 10 І Ангіл сказаў ім: „Ня бойцеся, бо вось, я прыношу вам дабравесьць вялікай радасьці, што будзе ўсім людзём; 11 Бо нарадзіўся вам сядні ў месцы Давідавым Спас, Каторы ё Хрыстос Спадар. 12 І гэта пазнака вам: вы знойдзеце дзецянітка, спавітае й лежачае ў ясьлях. 13 І якга было з Ангіламі множасьць войска нябёснага, хвалячы Бога й кажучы: 14 „Слава Богу на вышпах, а на зямлі супакой у людзёх добрае волі”.

15 І сталася, як ангілы адышлі ад іх да неба, пастыры казалі адзін аднаму: „Пайдзіма аж да Бэтлеему й абачма, што прыгадзілася, што Спадар наказаў нам”. 16 І прышлі борзда, і знайшлі разам Марыю а Язэпа а дзецянітка, у ясьлях лежачае. 17 А абачыўшы, наказавалі ўсюдых узглядам слова, сказаўшага ім празь дзецяне гэтае. 18 І ўсі, што чулі, дзіваліся з таго, што мовілі ім пастыры. 19 Але Марыя заховала ўсе гэта, разважаючы ў сэрцу сваім. 20 І зьвярнуліся пастыры, славячы а хвалячы Бога за ўсе, што чулі а бачылі, як было ім наказа-на.

21 І, як выпаўнілася восьмі дзён да абразаньня дзецяняці, назвалі Яго Ісус, як назваў Ангіл перад зачацьцям Яго ў жываце.

22 І, як мінулі дні ачышчэньня ейнага, падле права Масеявага, пры-несьлі Яго да Ерузаліму, каб абрачы Спадару, 23 Як напісана ў праве Спадаровым, што кажнае дзецяне мужчынскае, дзетніцу рашчыняючае, Сьвятым Спадару будзе звача; 24 І даць аброк, падле сказа-нага ў праве Спадаровым, пару туркоў альбо двое галубянят.

25 І вось, быў чалавек у Ерузаліме, каторага імя Сымон. Ён жа

муж справядлівы а набожны, што спадзяваўся пацехі Ізраелявае; і Дух Сьвяты быў на ім. 26 І было яму аб'яўлена Духам Сьвятым, што ён не абача сьмерці, пакуль не пабача Хрыста Спадаровага. 27 І прышоў ён Духам да сьвятыні. І як бацькі прынесьлі дзецяне Ісуса, каб учыніць над Ім падле звычайу права, 28 Тады прыняў ён Яго на ўлоньне свае, і дабраславіў Бога, і сказаў: 29 „Цяпер адпушчаеш слугу Свайго, Спадару, падле слова Свайго, у супакою; 30 Бо вочы мае бачылі спасеньне Твае, 31 Што Ты прыгатаваў перад відзеньням усіх людзёў, 32 Сьвятло да аб'яўленьня народам і славу людю Твайго Ізраеля”. 33 І Язэп і маці дзіваліся з таго, што было сказаўшае празь Яго. 34 І дабраславіў іх Сымон, і сказаў Марыі, маці Ягонай: „Вось, прызначана гэта на ўпад і на паўстаньне шмат каго ў Ізраелю і на знак, катораму будучь перачыць, 35 Але меч пратнець таксама душу тваю, каб аб'яўлены былі падумкі шмат сэрцаў”.

36 І там была Ганна Фануелішка, прарока з пакаленьня Аспэравага. Яна была старэй, жыла ж із мужам сем год ад дзявоцтва свайго, 37 Удава каля асьмідзясят чатырох год, каторая не адходзіла ад сьвятыні, але служыла постам а малітваю ночы і ўдзень. 38 І гэтая, тае ж часіны прышоўшы, хваліла Спадара й мовіла празь Яго ўсім, што чакалі адкупленьня ў Ерузаліме. 39 І, як яны зьдзеялі ўсе падле права Спадаровага, зьвярнуліся да Галілеі, да места свайго Назарэту.

40 І дзяцятка расло, і дужэла ў духу, поўнае мудрасьці; і ласка Божая была на Ім.

41 А бацькі Ягоныя што году хадзілі да Ерузаліму на сьвята Пасхі. 42 І як Яму было дванаццаць год, яны ўзышлі да Ерузаліму падле звычайу таго сьвята. 43 І як, скончыўшы тыя дні, зварачаліся, задля-

калася дзяцё Ісус у Ерузаліме, а Язэп а маці Ягоная ня ведалі; 44 Але, думаючы, што Ён быў у грамадзё, ішлі дзень дарогі. І шукалі Яго памеж сваякоў а знаёмых. 45 І, не знайшоўшы Яго, зьвярнуліся да Ерузаліму, шукаючы Яго. 46 І сталася, што за тры дні знайшлі Яго ў сьвятыні, памеж вучыцеляў седзячага, слухаючы іх і пытаючы ў іх. 47 І ўсі, што слухалі Яго, зумяваліся з розуму а адказаў Ягоньх. 48 І, абачыўшы Яго, здзіваваліся; і маці Ягоная сказала Яму: „Дзяцё! чаму Ты зрабіў гэтак нам? Гля, айцец Твой а я із журбою шукалі Цябе”. 49 А Ён адказаў ім: „Што ж, што Мяне шукалі? хіба вы ня ведалі, што Я маю быць у справах Айца Свайго?” 50 Але яны не зразумелі сказанага, што ім сказаў. 51 І зыйшоў зь імі, і прышоў да Назарэту і быў ім падданы. Але маці Ягоная захоавала ўсі гэтыя словы ў сэрцу сваім. 52 А Ісус павялічаўся мудрасьдй а ростам а ласкаю ў Бога й людзёў.

3 Пятнаццатага году дзяржавы цэсара Тыбэра, як Понт Пілат быў намесьнікам Юдэі, Гірад быў чацьвертнікам у Галілеі, а Піліп, брат ягоны, чацьвертнікам Ітурэі а Трахоніцкае краіны, а Лізан чацьвертнікам Абіленеі, 2 За найвышшых сьвятароў Ганны а Каіапы, было слова Божэ да Яана Захаронка на пустыні. 3 І ён праходзіў па ўсёй краіне ля Ёрдану, абяшчаючы хрэст каяты дзеля дараванья грахоў, 4 Як напісана ў кнізе словаў Ісаі прарокі, кажучы: „Голас гукуючага на пустыні: гатуйце дарогу Спадароу, прастайце сьцежкі Ягоньх; 5 Кажная даліна напоўніцца, і кажная гара а ўзгорак паніжыцца, і скрыўленья выпрастаюцца, і дражкія дарогі стануць гладкімі; 6 І кажнае цела абача спасьненне Божэ”.

7 Тады сказаў ён гурбе, што пры-

ходзіла хрысьціцца ў яго: „Родзе яшчарыны! хто перасьцдарог вас уцякаць ад надыходзячага гневу? 8 Дык радзіце плады гожаы каяты. І не пачынайце гукіць сабе: „Айцец у нас Абрагам”; бо кажу вам, што Бог можа з камянёў гэтых узьняць дзеці Абрагаму. 9 Ужо й сякіра да караня дзерваў прыложана; дык кажнае дзерва, што ня родзе добрага плоду, сякуць а кідаюць у цяло”.

10 І пыталіся ў яго гурбы, кажучы: „Дык што маем рабіць?” 11 Ён адказуючы, сказаў ім: „Хто мае дзьве адзежы, дай нямаючаму; і хто мае ежу, рабі тое самае”.

12 Тады прышлі таксама мытнік хрысьціцца і сказалі яму: „Вучыцелю, што мы маем рабіць?” 13 І сказаў ім: „Нічога не вымагайце балей за прызначанае вам”.

14 І пытаўся ў яго таксама жаўнеры, кажучы: „А мы што маем рабіць?” І ён адказаў ім: „Не рабіце ўсіства нікому ані вінуць хвалышыва, і будзьце здаволіўшыся з платы свае”.

15 І як люд спадзяваўся, і думалі ўсі ў сэрцах сваіх прась Яана, ці ня быў можа ён Хрыстос, 16 Яан адказаў, кажучы ўсім: „Я запраўды хрышчу вас вадою, але йдзець дужшы за мяне, у Каторага я ня гожа разьвязаць рэменьчыка ў вобук Ягоньм; Ён будзе хрысьціць вас Духам Сьвятым а агнём. 17 Веялка Ягоная ў рудцэ Ягонай, і Ён ачысьце такаўню Сваю, і пішонку зьбярэць у сьвіран, а ўмепце спале агнём няўгасным”.

18 І шмат чаго іншага напамінаючы, даваў дабравесьць людю.

19 Гірад жа чацьвертнік, ганеньім за Гіродзяду, жонку брата свайго Піліпа, і за ўсе ліха, што Гірад зрабіў, 20 Дадаў яшчэ да ўсяго тое, што пасадзіў Яана ў вязьніцу.

21 І сталася, як хрысьціўся ўвесь люд, і Ісус, ахрысьціўшыся, мадзі-

ся, нябёсы рашчыніліся, 22 І іступіў Дух Сьвяты на Яго ў цялесным выглядзе, як галуба, і прышоў голас із неба, кажучы: „Ты Сын Мой любовы; Цябе Я ўпадабаў”.

23 А Самому Ісусу, як пачынаў, было год трыццаць веку, будучы, як думалі, сынам Язэпа Гілянка, 24 Матфаёнка, Левянка, Мельшанка, Яянка, Язэпенка, 25 Маттафёнка, Амасёнка, Нагумёнка, Есьлянка, Нагтаёнка, 26 Маафёнка, Маттафёнка, Сэмеёнка, Язэпенка, Юдзянка, 27 Яанёнка, Рысаёнка, Зэрувавэленка, Шэалфіёленка, Ніранка, 28 Мельшанка, Адзэдзянка, Косамёнка, Елмодамёнка, Іранка, 29 Ёсянка, Елзэранка, Ёрыменка, Матфаёнка, Левянка, 30 Сыманёнка, Юдзянка, Язэпенка, Ёнанёнка, Елякімёнка, 31 Малееёнка, Менаяёнка, Маттафёнка, Нафанёнка, Давідзёнка, 32 Ёсянка, Овідзёнка, Воозёнка, Салмонёнка, Наасонёнка, 33 Амінадавенка, Арамёнка, Ёсромёнка, Фарсёнка, Юдзянка, 34 Якавёнка, Ісачонка, Абрагамёнка, Фаранка, Нахаронка, 35 Сэрушонка, Рагавёнка, Фалечонка, Ёвэронка, Салынка, 36 Каінаёнка, Аर्फаксэдзёнка, Сэмянка, Наянка, Ламешанка, 37 Мефусалёнка, Ёнашонка, Яродзёнка, Малелеелёнка, Каінанёнка, 38 Ёносёнка, Сыфянка, Адамёнка, каторы быў Божы.

4 Ісус жа, поўны Духа Сьвятога, зьвярнуўся да Ёрдану і быў паведзены Духам на пустыню. 2 Сорак дзён быў спакушаны д’явалам і нічога ня еў тых дзён; а па сканчэньню іх запрагнуў. 3 І сказаў Яму д’явал: „Калі Ты Сын Божы, раскажы гэтаму каменю, каб стаў букаткаю”. 4 А Ісус адказаў яму, кажучы: „Напісана, што не адным хлебам будзе жыць людзіна, але кажным словам Божым”. 5 І, павёўшы Яго на высокую гару, ён паказаў Яму ўсі гаспадарствы сьвету ў часіне часу. 6 І сказаў Яму д’явал:

„Усю гэтую ўладу дам Табе і славу іх, бо яна дана імне, і каму я хачу, даю яе”. 7 Дык Ты, калі паклонішся імне, усе будзе Твае”. 8 А Ісус, адказуючы, сказаў яму: „Ідзі вон ад Мяне, шайтане, бо напісана: „Спадару Богу свайму кланяцца будзеш і Яму аднаму служыць”. 9 Тады павёў Яго да Ерузаліму, і пастанавіў Яго на крэйцы сьвятыні, і сказаў Яму: „Калі Ты Сын Божы, ськнінься адгэтуль даюў; 10 Бо напісана: „Ангілам Сваім раскажа прась Цябе, каб Цябе сьпэраглі; 11 І на руках панясуць Цябе, каб ня выпяў аб камень нагі Свае”. 12 І, адказуючы, сказаў яму Ісус: „Сказана: „Не спакушай Спадара Бога Свайго”. 13 І як д’явал скончыў усі спакусы, адышоў ад Яго да часу”.

14 А Ісус зьвярнуўся ў моцы Духа да Галілеі; і разышліся дзейкі прась Яго па ўсёй акалічнай зямлі. 15 І Ён вучыў у бажніцах іхных, і ўсі яго ўслаўлялі.

16 І прышоў да Назарэту, ідзе быў выпадаваны, і ўвёўшоў, подле звычаю Свайго, у дзень сыботні да бажніцы, і ўстаў чытаць. 17 І падана Яму кніга Ісаі прарокі. Рапчыніўшы кнігу, знайшоў месца, ідзе было напісана: 18 „Дух Спадароў над Імною, бо памазаў Мяне абяшчаць дабравесьць бедным, паслаў Мяне ўздараўляць патрышчаных сэрцам, абяшчаць выбаўленьне палоненікам і зьвярненьне відзеньня нявісным, выпусьціць зьмяжджукельных на свабоду, 19 Абяшчаць прымальны год Спадароў”.

20 І, зачыніўшы кнігу, і аддаўшы паслугачаму, сеў; і вочы ўсіх, што былі ў бажніцы, былі ўцмеленыя ў Яго. 21 І Ён пачаў казаць ім: „Сядні споўнілася гэтае пісьмо ў вух вашых”. 22 І ўсі пасьветчылі Яму, і дзіваваліся із словаў ласкі, што выходзілі з вуснаў Ягоньх, і гуклі: „Ці ня сын гэта Язэпаў?” 23 І Ён сказаў ім: „Напэўна скажаце Ім-

не прыказъ гэтую: „Лекару, уздароў самога сябе; тое, што мы чулі, што сталася ў Капернауме, учыні таксама тутак, у родным месцу Сваім’.”

24 І сказаў: „Запраўды кажу вам: ніякага прарокі ня прыймаюць у родным краю сваім. 25 Але кажу вам праўду: шмат удоваў было ў Израелю за дзён Ільлі, як нябёсы былі зачыненыя тры гады шэсьць месяцаў, як вялікая галадоў была па ўсёй зямлі; 26 Але да ні воднае зь іх ня быў пасланы Ільлі, адно да Сарэпты Сыдонскае да жонкі ўдавы. 27 І шмат пракажаных было ў людзі Израельскім за Елісэя прарокі, і ні водзін ізь іх не ачысьціўся, адно Нааман Сыраніі”. 28 І напоўніліся ўсі ў бажніцы гнева, пачуўшы гэта. 29 І, устаўшы, здалілі Яго вонкі зь места, і павялі аж на верх узгорку, на котрым места іхнае было паста-ноўлена, каб ськінуць Яго; 30 Але Ён, прайшоўшыся сярод іх, адышоў.

31 І прышоў да Капернауму, места Галілейскага, і вучыў іх па сыбо-тах. 32 І дзіваваліся вельма з наву-кі Ягонае, бо ўладная была мова Ягонае.

33 І быў у бажніцы чалавек, што меў нячыстага духа д’явальскага, і ён загукáў вялікім голасам, 34 кажучы: „Ах, што нам да Цябе, Ісусе Назарэцкі? Ты прышоў загубіць нас; знаю Цябе, хто Ты, сьвяты Бо-жы”. 35 Але Ісус зганіў яго, кажучы: „Змоўкні й выйдзі зь яго”. І нячысьцік, кінуўшы яго пасярэ-дзіне, вышаў зь яго, не пашкодзіў-шы яму. 36 І ўсі былі зумеўшыся, і гўкалі мяжосбку, кажучы: „Што за слова гэта! бо з уладаю а ма-гутнасьцяй расказуе нячыстым ду-хом, і яны выходзяць”. 37 І разы-ходзілася дзейка празь Яго па ўсіх месцах акаліцы.

38 І вышаўшы з бажніцы, Ён увыйшоў у дом Сымонаў; цешча ж Сымонава была хвора на вялікую гаручку; і прасілі Яго за яе. 39 І,

стаўшы над ёю, Ён зганіў трасцу, і пакінула яе. І яна, якга ўстаўшы, паслугавала ім.

40 Заходам сонца, усі, што мелі хворых на розныя хваробы, прыво-дзілі іх да Яго; і Ён, ускладаючы на кажнага зь іх рукі, уздараўляў іх. 41 І нячысьцікі таксама выходзі-лі ізь шмат каго, крыгучы й ка-жучы: „Ты Хрыстос, Сын Божы”. А Ён, ганячы, не дазваляў ім гў-каць, бо яны ведалі, што Ён Хры-стос.

42 Як жа быў дзень, Ён, вышаў-шы, пайшоў на пустыннае месца, і гурба шукала Яго і, прышоўшы да Яго, зьдэжжавала Яго, каб не адходзіў ад іх. 43 Але Ён сказаў ім: „Я маю шырыць дабравесьці гаспадарства Божага таксама ін-шым месцам, бо на тое Я пасланы”. 44 І абяпчаў у бажніцах Галілей-скіх.

5 І сталася, як людзі ціснуліся да Яго, каб слухаць слова Бо-жас, а Ён стаў ля возера Геніса-рэцкага, 2 І абачыў два стругі, ля возера стаячыя, а рыбакі ж былі вышаўшы зь іх і паласкалі сеткі. 3 І увыйшоўшы ў вадзін ізь стругаў, што быў Сымонаў, прасіў яго адам-кнуць троху ад зямлі. І, сеўшы, вучыў гурбы ізь струга. 4 А як перастаў гўкаць, кажа Сымону: „Выплыві на глыбіню й закінь сет-кі свае на лаўбу”. 5 І, адказуючы, Сымон сказаў Яму: „Вучыцелю, мы цэлую ноч працавалі, і нічога не злавлілі; але на слова Твае закіну сетку”. 6 Зрабіўшы гэта, яны злавлі-лі вялікую множаць рыбы, ажно сетка іхная ірвалася. 7 І кіўнулі сябром, што былі ў другім струзе, каб прышлі памагчы ім; і прышлі, і напоўнілі абодва стругі, ажно па-чалі закруацца. 8 Як Сымон Пётра абачыў гэта, паў Ісусу да каленяў, кажучы: „Адыйдзі ад мяне, Спада-ру, бо я людзіна грэшная”. 9 Бо зумеўне апанавала яго і ўсіх бы-

тых ізь ім ад такога ўлову рыбы, што яны злавлілі; 10 І таксама Яка-ва а Яана, сыноў Зэведэявых, што былі сябрамі ізь Сымонам. І сказаў Ісус Сымону: „Ня бойся, бо адгэ-туль ты будзеш лавіць людзёў”. 11 І выцягнуўшы свае стругі на зямлю, яны, пакінуўшы ўсе, пайшлі за Ём.

12 І сталася, як Ён быў у вадным ізь местаў, вось, прышоў чалавек поўны праказы, каторы, бачачы Ісуса, паў ніцма й маліў Яго, кажучы: „Спадару, калі хочаш, можаш мяне ачысьціць”. 13 І выцягнуўшы рукі, даткнуўся да яго, кажучы: „Хачу, ачысьціся”. І праказа якга зышла зь яго. 14 І расказаў яму нікому не казаць, але „Йдзі пака-жыся сьвятару і абрачы за ачы-шчэньне свае, як расказаў Масей, на сьвегчаньне ім”.

15 Але тым балей пашыралася дзейка празь Яго, і вялікія гурбы зыходзіліся слухаць і ўздараўляцца ім у сваіх няўздольных. 16 Ён жа адыходзіўся на пустыні й маліўся.

17 І сталася аднаго з тых дзён, калі Ён вучыў, і сядзелі тамака фарысэі а вучыцелі права, вышлыя з усіх месцачкаў Галілеі а Юдзі а Ерузаліму, і моц Спадарова была зь Ём, каб уздараўляць іх.

18 І вось, прынеслі на пасьцелі хворага на паляруш, і стараліся ўнесці яго, і палажыць перад Ём. 19 І, не знайшоўшы кудэй унесці яго, з прычыны гурбы, узьлезлі на страху і пераз стрэшніцы спусьцілі яго з пасьцеляю на сярэдзіну перад Ісусам. 20 І, бачачы веру іхную, сказаў яму: „Чалавеча, дараваны табе грахі твае”. 21 А кніжнікі а фарысэі пачалі разважаць, кажучы: „Хто гэта, што блявуе? Хто можа дараваць грахі, апрача аднаго Бога?” 22 Пазнаўшы думкі іхныя, Ісус, адказуючы, сказаў ім: „Што вы разважаеце ў сэрцах сваіх? 23 Што ладыей сказаць: „Дараваны табе грахі твае”? ці сказаць: „Устань

і хадзі”? 24 Але каб вы ведалі, што Сын Людзкі мае ўладу на зямлі да-раваць грахі (сказаў хворому на паляруш): „Табе кажу: устань, і вазьмі пасьцелю сваю, і йдзі да до-му свайго”. 25 І зараз ён устаў перад імі, і ўзяў тое, на чым ляжаў, і адышоў да дому свайго, славачы Бога. 26 І зумеліся ўсі; і славілі Бога, і, напоўненыя страхам, гўка-лі: „Чудоўныя рэчы бачылі мы сядні”.

27 А просьле гэтага вышаў і аба-чыў мытніка, імям Леў, на мыце сядзачага, і сказаў яму: „Ідзі за Ёмною”. 28 І, пакінуўшы ўсе, устаў-шы, пайшоў за Ём.

29 І справіў Яму вялікую часьць Леў у доме сваім, і была гурба вя-лікая мытнікаў і іншых, што ўзьля-жалі зь імі.

30 Але кніжнікі а фарысэі нара-калі, кажучы вучанікам Ягоным: „Чаму вы ясьце а п’іце з мытні-камі а грэшнікамі?” 31 І, адказую-чы, Ісус сказаў ім: „Не здаровыя патрабуюць лекара, але хворыя. 32 Я ня прышоў пагукáць справядлі-вых, але грэшнікаў да кáты”.

33 Яны ж казалі Яму: „Чаму вучанікі Янавы постууюць часта і чыняць малітвы, таксама й фары-сэйскія, а Твае ядуць а п’юць?” 34 І Ён сказаў ім: „Ці можаце пры-сіліць сыноў вясельнага палацу по-ставаць, пакуль ізь імі малады? 35 Але настануць дні, калі адберуць у іх маладога, і тады будуць поста-ваць тыя дні”.

36 І сказаў таксама прыпавесьці ім: „Ніхто не аддзірае лапіка ад новага адзецьця, каб прышыць да старога, бо новае падзярэць, і лапik ізь новага ня годзіцца да старога.

37 „І ніхто ня ільцець маладога віна ў старыя скураныя мяхі, бо маладое віно прарвець мяхі, і ра-вэльцецца, і мяхі загінучь. 38 Але маладое віно маюць ліць у мяхі новыя; і захаваюцца абое. 39 І ні-

хто, піўшы старое, зараз не зачоча новага, бо кажа: „старое лепшае“.

6 І сталася ў другую сыботу па першай, што Ён ішоў пераз збожжа, і вучанікі Ягоныя каласавалі а елі, расьціраючы рукамі. 2 Некатрыя ж із фарысеяў сказалі ім: „Чаму вы робіце, чаго ня маеце права рабіць у сыботы?“ 3 І, адказуючы, Ісус сказаў ім: „Хіба вы ня чыталі, што зрабіў Давід, як прагнуў, і былыя зь ім? 4 Як ён увыйшоў да Дому Божага, і ўзяў а еў пакладзены хлеб, і даў таксама былым із ім, каторага ня меў права есьці ніхто, апрача адных сьвятароў?“ 5 І сказаў ім: „Сын Людзкі ё спадар і сыботы“.

6 І сталася таксама іншае сыботы, што Ён увыйшоў у бажніцу й вучыў. І быў там чалавек, у каторага правая рука была адсохшы. 7 А кніжнікі а фарысеі ўважліва назіралі за Ім, ці ўздарове ў сыботу, каб знайсці за што абжалаваць Яго. 8 Але Ён ведаў думкі іхныя. І кажа чалавеку, што меў адсохшую руку: „Устань а стань на сярэдзіне“ І ён устаў і стаў. 9 І сказаў ім Ісус: „Папытаюся Я ў вас адно: ці подле права належа ў сыботу дабра ці ліха рабіць? душў выбавіць ці загубіць?“ 10 І, глянуўшы навокал на ўсіх іх, кажа чалавеку таму: „Выцягні руку сваю“. І ён зрабіў гэтак; і стала рука ягоная здаровая, як другая. 11 А яны аж шалелі, і гукалі адзін аднаму, што ім зрабіць Ісусу.

12 І сталася тых дзён, што Ён пайшоў на гару маліцца, і прабыў усю ноч на малітве Богу. 13 І, як настаў дзень, пагукі вучанікаў Сваіх і абраў зь іх дванаццаць, каторых і назваў апосталамі: 14 Сымона, каторага й назваў Пётрам, і Андрэя, брата ягонага, Якава а Яна, Піліпа а Варфаламея, Мацвее а Хаму, Якава Алфейвага а Сымона, званага Зылотам, Юду Якава-

вага а Юду Іскарыйёта, што потым стаў ізраднікам.

17 І іступіўшы зь імі, стаў на раўнінэ, і груд чысьленых вучанікаў Ягоных, і множасьць вялікая людю з усёе Юдэі а зь Ерузаліму а з узморскіх Тыру а Сідону, што прыйшлі паслухаць Яго і ўздаравіцца з хваробаў сваіх, 18 І мучаныя нячыстымі духамі; і былі ўздараўляны. 19 І ўвесь груд стараўся даткнуцца да Яго, бо моц выходзіла зь Яго і ўздараўляла ўсіх.

20 А Ён, узняўшы вочы Свае на вучанікаў Сваіх, мовіў:

„Шчасьлівыя ўбогія, бо ваша ё гаспадарства Божае. 21 Шчасьлівыя прагнуць цяпер, бо насыцецеся. Шчасьлівыя плачучыя цяпер, бо будзеце сьмяіцца. 22 Шчасьлівыя будзеце, калі вас будуць людзі ненавідзіць, і калі вылучаць вас, і будуць ганьбіць, і выкінуць імя вашае, як благое, за Сына Людзкаго. 23 Цешчася таго дня а весяліцеся, бо, гля, заплата ваша вялікая на небе. Гэтак айцове іхныя рабілі прарокам.

24 „Але бяда вам, багатым! бо вы адзяржалі пацеху сваю. 25 Бяда вам, каторыя насыціліся! бо прагнуць будзеце. Бяда вам, што сьмяіцеся цяпер! бо смуціцца а плакаць будзеце. 26 Бяда вам, калі добра гукіць будучь праз вас усё людзі! бо гэтак рабілі айцове іхныя хвальшывым прарокам.

27 „Але кажу вам, каторыя служаеце: любіце неприяцеляў сваіх; добра рабіце тым, што ненавідзяць вас; 28 Дабраслаўце тых, што вас праклінаюць, і маліцеся за тых, што наругаюцца вам. 29 І таму, хто вытне цябе па шчацэ, падстаў і друкую; і таму, хто возьме тваю вопратку, не барані й адзежы.

30 „Дай кажнаму, хто просе ў цябе, і з таго, хто возьме твае, не спяганай назад. 31 І як хочаце, кабы вам людзі рабілі, рабіце падобна вы-

ім. 32 Бо калі любіце тых, каторыя любяць вас, якая вам падзяка? бо й грэшнікі любяць тых, што любяць іх. 33 І калі робіце дабра тым, каторыя робяць дабра вам, якая падзяка вам? бо й грэшнікі робяць тое самое. 34 І калі пазычаеце тым, з каторых спадзіцеся спагнаць, якая вам падзяка? бо нават грэшнікі пазычаюць грэшнікам, каб спагнаць толькі ж.

35 „Але вы любіце неприяцеляў сваіх, і добра рабіце, і пазычайце, не спадзяючыся стуль нічога; і заплата ваша будзе вялікая, і будзеце дзецьмі Навышняга; бо Ён добры да няўдзячных а блagіх. 36 Дык будзьце міласэрныя, як і Айцец вашы міласэрны.

37 Ня судзіце, і ня будзеце суджаны; не засуджайце, і ня будзеце засуджаны; даруйце, і вам даруюць.

38 Дайце, і вам дадуць: мераю добраю, уцісьненаю а ўтрэсенаю і з коптарам дадуць людзі ў вулоньне вашае; бо якой мераю мераеце, такой адмераюць вам“.

39 І сказаў ім прыпавесць: „Ці можа нявісны вадзіць нявіснаго? ці не абодва ўваляцца ў яму?

40 „Вучанік ня вышшы за вучыцеля, але кажны, удасканаліўшыся, будзе, як вучыцель ягоны.

41 „І што глядзіш ты на стрэмку ў воку брата свайго, а бярна ў воку сваім ня цеміш? 42 Альбо, як можаш сказаць брату свайму: „Браце! дай, выму стрэмку з вока твайго; калі сам ня бачыш бярна ў воку сваім? Двудушніча! выкінь сыярша бярно з вока свайго, і тады абачыш выгразьліва, як выняць стрэмку з вока брата свайго.

43 „Бо добрае дзерва ня родзе благога плоду, альбо благое дзерва ня родзе плоду добрага. 44 Бо кажнае дзерва пазнаюць із плоду ягонага; бо зь чэрыня не абіраюць фігаў ані з чупчынніку не абіраюць вінных ягадаў.

45 „Добрая людзіна з добрага скарбу сэрца свайго выносе добрас, а благая людзіна з благога скарбу сэрца свайго выносе благое; бо ад збытку сэрца гукуюць вусны.

46 „І чаму вы гукіце Мяне: „Спадару, Спадару“, а ня робіце таго, што Я кажу? 47 Кажны, што прыходзе да Мяне, і слушае словы мае, і поўне іх, Я пакажу вам, да каго падобны. 48 Ён падобны да чалавека, што становячы дом, капаў а ўглыбіўся а паклаў под на ськале; і, як сталася паводка, плынь чханула на тый дом, але не магла захістаць яго, бо быў закладзены на ськале. 49 Але тый, што пачуў, але не зрабіў, падобны да чалавека, што бяз поду паставіў дом на зямлі, на каторы чханула плынь, і якга ён паваліўся; і разьварненне таго дому было вялікае“.

7 Як Ён скончыў усё словы Свае ў вушы людю, увыйшоў да Капернауму. 2 І адзін сотнікаў слуга, дарагі яму, быў хворы, блізу кану. 3 І, пачуўшы празь Ісуса, ён паслаў да Яго старцоў зь Юдэяў прасіць Яго, каб прышоў уздаравіць слугу ягонага. 4 І яны, прышоўшы да Ісуса, горача прасілі Яго, кажучы: „Ён гожа, каб Ты зрабіў яму гэтую ласку; 5 Бо ён любе народ наш і паставіў нам бажніцу“. 6 Тады Ісус пайшоў зь імі. І як Ён быў недалёка ад дому, сотнік паслаў прыяцеляў да Яго, кажучы Яму: „Спадару! ня трудуйся, бо я ня гожа, каб Ты ўвыйшоў пад страху маю. 7 Затым і я не ўважаю сябе за гожага прыйсьці да Цябе; але скажы слова, і слуга мой будзе ўздараўлены. 8 Бо я таксама чалавек падуладны, маючы пад сабою жаўнераў, і кажу аднаму: „Ідзі“, і йдзець; і другому: „Прыйдзі“, і прыходзе; і паслугачаму свайму: „Рабі гэта“, і робе“. 9 Пачуўшы гэта, Ісус здзіўляўся зь яго і, абярнуўшыся, сказаў груды, што йшоў за Ім: „Ка-

жу вам, што і ў Ізраелю Я не знайшоў такога вялікага веры". 10 І пасланых, звярнуўшыся двору, засьпелі хворага слугу здаровага.

11 І дзень паслей сталася, што Ён пайшоў да места, званага Наин; і зь ім ішло шмат із вучанікаў Ягоных і шмат гурбы. 12 Якжа Ён дабліжыўся да месца брамы, гля, там выносілі нябожчыка, адзінага сына ў маці сваёй, а яна была ўдава; і ладны груд із места быў зь ёй. 13 І, абачыўшы яе, Спадар зжаліўся над ёю і сказаў ёй: „Ня плач". 15 І, падыйшоўшы, доткнуўся да нашулкаў, а тыя, што неслі, адзержыліся; і Ён сказаў: „Маладзёне! табе кажу, устань". 15 Нябожчык, падыйшоўшы, сеў і пачаў гўкаць; і аддаў яго маці ягонай. 16 І абняў усіх страх, і славлілі Бога, кажучы: „Вялікі прарока паўстаў памеж нас" і „Бог даведаўся да людю Свайго". 17 І галасы пайшлі празь Яго па ўсёй Юдэі а па ўсёй акаліцы.

18 І вучанікі Яанавы накіравалі яму праз усі гэтыя падзеі. 19 І Яан, пагукнуўшы двух вучанікаў сваіх, паслаў да Ісуса, кажучы: „Ці Ты тый, што мае прыйсьці, ці чакаць нам іншага?" 20 Прышоўшы да Яго, тыя мужы сказалі: „Яан Хрысціцель паслаў нас да Цябе, кажучы: „Ці Ты тый, што мае прыйсьці, ці чакаць нам іншага?" " 21 І тае самае гадзіны Ён шмат каго ўздараў ад хваробаў а болькаў а нячысыцаў, і шмат якім нявісным даў відзеньне. 22 Тады Ісус, адказуючы, сказаў ім: „Пайдзіце й паведаміце Яану, што вы бачылі й чулі: што нявісныя празіраюць, кульгавыя ходзяць, пракажаныя ачышчаны, глухія чуюць, мертвыя ўскрываюць, бедным абяшчаецца дабравець. 23 І дабраславёны, хто не спакуюцца перазь Мяне!"

24 А, як пасланцы Яанавы пайшлі, Ён пачаў гўкаць людю празь

Яана: „Чаго глядзець хадзілі вы на пустыні? трысьціны хістанае ветрам? 25 Чаго ж глядзець хадзілі вы? чалавека, што адзеўшыся ў мяккое адзецьце? Гля, у каралеўскіх палацах тыя, што багата адзеўшыся й раскошна жывуць. 26 Але чаго глядзець хадзілі вы? прарокі? Але кажу вам, і балеі чымся прарокі. 27 Гэты ё, праз каторага напісана: „Во, Я пасылаю пасланца Свайго перад відзеньням Тваім, які прыгатуе дарогу Тваю перад Табою". 28 Бо кажу вам: памеж народжаных із жанок няма вялікашага прарокі за Яана Хрысціцеля; але найменшы ў гаспадарстве Божым вялікішы за яго".

29 І ўвесь люд, што чуў, і мытнікі прызнавалі справядлівасьць Божую, хрысціўшыся хрыстом Яанавым. 30 Але фарысэі а праўнікі адкінулі замёр Божы ўзглядам сябе, ня хрысціўшыся ў яго. 31 І Спадар сказаў: „Дык да каго прыраўную людзей роду гэтага? і да каго яны падобныя? 32 Яны падобныя да дзяцей, што сядзяць на торзе, гукуюць адны адных і гамоняць: „Мы дудзелі вам, і вы не скакалі; мы галасілі, а вы ня плакалі". 33 Бо прышоў Яан Хрысціцель, ня есць хлеба ані п'ець віна, і кажаце: „У ім нячысьцік". 34 Прышоў Сын Людзкі, есць і п'ець, і кажаце: „Во жэрлівы чалавек а вінажлоп, прыцель мытнікаў а грэшнікаў". 35 Але апраўлена мудрасць усімі дзецьмі яе".

36 І адзін із фарысэяў папрасіў, каб Ён паспытаўся ежы ў яго; і Ён увыйшоў у дом фарысэяў і ўзьляжаў. 37 І вось, жонка меская, грэшніца, даведаўшыся, што Ён узьляжыць у доме фарысэявым, прынесла алябастравы слоік масьці. 38 І, стаўшы адзаду ля ног Ягоных, плачучы, пачалі мыць ногі Ягоныя сьлязьмі, і выцірала валасамі галавы свае, і цалавала ногі Яго, і ма-

сыяй мазала. 39 Бачачы гэта фарысэй, што Яго быў пазнаўшы, сказаў сабе ў думцы: „Калі б Ён быў прарока, то ведаў бы, хто й якая жонка датыкаецца да Яго, бо яна грэшніца". 40 І, адказуючы, Ісус сказаў яму: „Сымоне, Я маю штось сказаць табе". Ён кажа: „Кажы, Вучыцелю". 41 У ваднаго пазычэньніка былі два даўжбіты: адзін вінен быў пяцьсот дынароў, а другі пяцьдзясят. 42 І як яны ня мелі чым заплаціць, ён дараваў абодвым. Дык скажы, каторы зь іх балеі будзе любіць яго?" 43 Сымон, адказуючы, сказаў: „Думаю, тый, катораму балеі дараваў". Ён сказаў яму: „Ты рассудзіў праўдзіва". 44 І, звярнуўшыся да жонкі, сказаў Сымону: „Бачыш гэтую жонку? Я ўвыйшоў у дом твой, ты ня даў імне вады на ногі Мае; а яна сьлязьмі памыла ногі Мае й выцерла валасамі галавы свае. 45 Ты ня даў імне цалаваньня, а жонка гэтая, адгэнулі, як Я прышоў, не перастала цалаваць Мяне ў ногі. 46 Ты не памазаў масьцяй галавы Мае, а жонка гэтая памазала масьцяй ногі Мае. 47 Затым кажу табе: дараваны ёй грахі ейныя, каторых шмат, бо яна шмат улюбіла; а каму мала даравава, тый мала любе". 48 І сказаў ёй: „Грахі табе дараваны". 49 І тыя, што ўзьляжалі зь ім, пачалі гўкаць мяжсобку: „Хто гэта, што й грахі даруе?" І сказаў Ён жонцы: „Вера твая спасла цябе; ідзі ў супакою".

8 І сталася потым, што Ён падарожжаваў ад места да места і ад сяла до сяла, агалашаючы а абяшчаючы дабравесць гаспадарства Божага, і двананцадх ізь ім. 2 І некаторыя жанкі, каторых Ён ўздараў ад нячысыцаў а хваробаў: Марыя званая Магдаленаю, з каторае вышпа сем нячысыцаў, 3 І Яана, жонка Хузана, загадніка Гірадавага, і Сусанна, і шмат ін-

шых, што служылі Яму сваёй масьцяй.

4 І як зьберся груд, і з усіх местаў зыходзіліся да Яго, Ён гўкаў прыпавесць: 5 „Вышаў сяўбіт сеяць сяўбу сваю; і як ён селяў, адно ўпала край дарогі, і было патаптана, і птушкі нябёсныя паклявалі яго. 6 А другое пала на скалу і, абыйшоўшы, зьяла, бо ня мела вогкасьці. 7 Іншае ж пала памеж церня, і вырасла цёрне, і заглушыла яго. 8 А іншае пала на добрую зямлю і, абыйшоўшы, дало плод сотны". Сказаўшы гэта, загнуаў: „Хто мае вушы чуць, чуй!"

9 І пыталіся ў Яго вучанікі Ягоныя: „Што можа значыць прыпавесць гэта?" 10 І Ён сказаў: „Вам дана ведаць тайны гаспадарства Божага, а засталым у прыпавесцях, каб гледзячы ня бачылі і чуючы не разумелі. 11 А прыпавесць гэтая: сяўба ё слова Божэ. 12 А палае край дарогі, гэта слушаючы, да каторых потым прыходзе нячысьцік і выймае слова із сэрца іхных, каб, ня верачы, не спасьліся. 13 І палае на скалу, ё тыя, што, як пачуюць, прыймаюць слова з радасьцяй, але яны ня маюць караня, вераць якісь час і ў часе спакусы адступаюць. 14 І палае памеж церня, ё тыя, што слушаюць слова, але, адходзячы, клопатамі, багацьцям а прыемнасьцямі жыцьцявымі душадца, і ня сьпеюць. 15 А палае на добрую зямлю, ё тыя, што, пачуўшы слова, ідзі ў супакою".

16 „Ніхто, засьвяціўшы лянпу, не накрывае яе судзіною або не ставіць яе дабравець гаспадарства Божага, і двананцадх ізь ім. 2 І некаторыя жанкі, каторых Ён ўздараў ад нячысыцаў а хваробаў: Марыя званая Магдаленаю, з каторае вышпа сем нячысыцаў, 3 І Яана, жонка Хузана, загадніка Гірадавага, і Сусанна, і шмат ін-

шых, што служылі Яму сваёй масьцяй. 18 „Дык уважайце, як вы слушаеце, бо хто мае, таму будзе дадана;

а хто ня мае, у таго адыймецца й тое, што яму здаецца, што мае". 19 І прышлі да Яго маці а браты Ягоныя, але не маглі ўзыйсці да Яго, з прычыны гурбы. 20 І паведамілі Яму: „Маці а браты Твае стаяць вонках, хочучы бачыць Цябе". 21 І, адказуючы, сказаў ім: „Маці Мая а браты Мае тыя, што служаюць слова Божае і поўняць яго".

22 І сталася аднаго дня, што ўыйшоў Ён у струг з вучанікамі Сваімі і сказаў ім: „Пераплывіма на другі бок возера"; і атамкнулі.

23 А як плылі, Ён заснуў. І ўзнялася бура на возеру, і іх залівала, і яны былі ў небяспечнасці. 24 І, прыступіўшы, пабудзілі Яго, кажучы: „Вучыцелю! Вучыцелю! гінеем". І Ён, прачнуўшыся, зганіў вецер а хвалі вады; і перасталі, і сталася цішыня. 25 А Ён сказаў ім: „Ідзе вера ваша?" Яны ж, бачучыся, зумяваліся, кажучы адзін аднаму: „Хто ж гэта, што на'т расказуе вятром а вадзе, і служаюць Яго?"

26 І прышлі да краіны Гадарынскае, каторая насупроці Галілеі. 27 А як Ён вышаў на зямлю, пераняў Яго адзін чалавек із места, што меў нячысцікаў здаўна, і не адзяваўся ані жыў у доме, але памеж грабоў. 28 Абачуўшы Ісуса, ён крыкнуў, і паў ніцма перад Ім, і сказаў вялікім голасам: „Што Табе да мяне, Ісусе, Сыну Бога Навышняга? прашу Цябе, ня муч мяне". 29 Бо расказаў нячыстаму духу выйсці з гэтага чалавека, бо шмат разоў імаў яго, і сцераглі яго звязанага ланпугамі і ў путах; але ён разрываў пазы, і гнаў яго нячысцік на вузліні. 30 І Ісус папытаўся ў яго, кажучы: „Што за імя твае?" І ён сказаў: „Легіён", бо шмат нячысцікаў было ўыйшоўшы ў яго. 31 І яны прасілі Яго, каб Ён не казаў ім ісці ў бяздоньне.

32 І вось, пасыцілася там на гарах вялікая чарада сьвіньняў; і прасілі Яго дазволіць ім увыйсці ў іх. І Ён дазволіў ім. 33 Тады нячысцікі, вышаўшы з людзіны, увыйшлі ў сьвіньні; і рынулася чарада із стромы ў возера, і патанула. 34 А паслуху, абачуўшы, што сталася, уцяклі й накіравалі ў месце й на сёлах. 35 І вышлі абачыць, што сталася; і прышлі да Ісуса, і засыпелі чалавека, з каторага вышлі нячысцікі, ля ног Ісусавых седзячага, адзеўшыся і ў добрым розуме; і баяліся. 36 І тыя, што бачылі, паведалі ім, як быў уздароўлены апанаваны нячысцікамі. 37 І прасіў яго ўвесь груд аколцы Гадарынскае адыйсці ад іх, бо агарнуў іх вялікі страх. Ён увыйшоў у струг і звярнуўся.

38 І прасіў Яго чалавек, з каторага вышлі нячысцікі, каб быць із Ім; але Ісус выправіў яго, кажучы: 39 „Звярніся да дому свайго і павядаў, якія вялікія рэчы ўчыніў табе Бог". І адышоў, аталашаючы па ўсім месце, якія вялікія рэчы ўчыніў яму Ісус.

40 І сталася, як Ісус звярнуўся, што груд із радасцяй прыняў Яго, бо ўсі чакалі Яго. 41 І вось, прышоў чалавек, імям Яір, а ён быў начальнік бажніцы, і, паўшы ў ногі Ісусу, прасіў Яго, каб увыйшоў у дом ягоны; 42 Бо ён меў адзіную дачку год двананцадзятка, і тая канала. А як Ён ішоў, груд ціснуў Яго.

43 І жонка, двананцадзятка год хворая на крываток, што ўсю сваю маемасць выдала на лекараў і ў ні воднага не магла вылячыцца. 44 Прыступаючы адзаду, дакранулася да кутаса адзецця Ягонага, і якга ейны крываток запыніўся. 45 А Ісус сказаў: „Хто дакрануўся да Мяне?" Як жа ўсі перачылі, Пётра а былыя з Ім сказалі: „Вучыцелю, груд напірае на Цябе

цісьне, а Ты кажаш: „Хто дакрануўся да Мяне?" " 46 А Ісус сказаў: „Хтось даткнуўся да Мяне, бо Я пазнаў, што моц вышла з Мяне". 47 І як жонка абачыла, што ня ўтоіцца, падышла дрыжачы і, ніцма паўшы перад Ім, паведаміла Яму перад усім людзям дзеля чаго дакранулася да Яго, і як была якга ўздараўлена. 48 І Ён сказаў ёй: „Высьмелся, дачка! вера твая уздаравіла цябе, ідзі ў супакою".

49 Як Ён яшчэ казаў, прыходзе адзін ад начальніка бажніцы й кажа яму: „Дачка твая памерла; ня трудуй Вучыцеля балей". 50 Але Ісус, пачуўшы, адказаў яму, кажучы: „Ня бойся, адно вер, і яна будзе ўздараўлена". 51 І, прышоўшы да дому, не дазволіў нікому ўыйсці, апроча Пётры а Якава а Яана а айца а маці дзевачыных. 52 І ўсі плакалі а галасілі па ёй; але Ён сказаў: „Ня плачча: яна не памерла, але сьпіць". 53 І сыміліся з Яго, ведаючы, што яна памерла. 54 Ён жа, выправіўшы ўсіх вонкі, моцна ўзяў яе за руку й гукнуў, кажучы: „Дзевачка, устань!" 55 І дух ейны звярнуўся да яе; і яна якга ўстала, і Ён казаў даць ёй есці. 56 І зумеліся бацькі ейныя. Ён жа расказаў ім нікому ня гучаць праз тое, што сталася.

9 І згучаўшы двананцадзятка вучанікаў Сваіх, даў ім моц а ўладу над усімі нячысцікамі і лячыць ад хваробаў. 2 І паслаў іх абшчаць гаспадарства Божае і ўздараўляць хворых. 3 І сказаў ім: „Не бярыце нічога ў дарогу, ані посоха, ані капшукі, ані хлеба, ані грошы, ані майце кажны двух адзеццяў. 4 І ў які-лень дом увыйдзеце, там заставайцеся і стуль адыходзьце. 5 А калі йдзе ня прыймае вас, выходзьце зь места таго, атрасіце таксама й тый пыл із ног сваіх, на сьветчаньне на іх. 6 І вышаўшы, хадзілі скрозь па местачках, абшчаючы

Дабравесць і ўздараўляючы ўсюды.

7 Пачуў Гірад чацьвертнік праз усе, што Ён дзеяў, і заклапаціўся, бо некаторыя дзейкалі, што Ян ускрэс із мёртвых; 8 А іншыя, што Ляля зьявіўся, і іншыя, што адзін із старавечных прарокаў ускрэс. 9 І сказаў Гірад: „Яна я сьцяў; хто ж ё гэта, праз каторага я чую такое?" І стараўся бачыць Яго. 10 І апосталы, звярнуўшыся, паведалі Яму, што зрабілі; і Ён, узяўшы іх, адышоў асобна на пустыннае месца Віфсаіды. 11 А груд, даведаўшыся, пайшоў за ім; і Ён веціў іх, і гучаў ім праз гаспадарства Божае, і ўздараўляў тых, што патрабавалі ўздараўленьня. 12 І як дзень пачаў жывуцца да вечара, тады прыступілі двананцадзятка і сказалі Яму: „Распусці гурбу, каб яны пайшлі да акалічных местачкаў а сёлаў начаваць, каб знайшлі еміны, бо мы тут на пустынным месцу". 13 Але Ён сказаў ім: „Вы дайце ім есці". Яны ж сказалі: „У нас няма балей за пяць букаткаў і дзьве рыбы; хіба пайсці й купіць ежы ўсяму люду гэтаму?" 14 Бо іх было каля пяціх тысячаў чалавекаў. Але Ён сказаў вучанікам Сваім: „Рассадзіце іх грудзі на пяцьдзясят". 15 І яны зрабілі так, і расадзілі ўсіх. 16 Тады Ён узяў пяць букаткаў і дзьве рыбы, глянуўшы на неба, і дабраславіў іх, і ламіў, і даваў, вучанікам, пасуліць кажнаму з гурбы. 17 І елі, і пад'елі, і ўзялі лішніцы двананцадзятка кашоў кавалкаў.

18 І сталася, як Ён маліўся апырч, што вучанікі Ягоныя былі з Ім. І Ён папытаўся ў іх, кажучы: „За каго Мяне гурба мае?" 19 Яны, адказуючы, сказалі: „За Яана Хрысціцеля, а некаторыя за Лялю, а іншыя, што адзін із старавечных прарокаў ускрэс". 20 Ён сказаў ім: „А вы за каго Мяне маеце?" Пётра,

адказуючы, сказаў: „За Хрыста Божага”.

21 Але Ён стродка расказаў нікому гэтага не казаць, 22 Кажучы: „Сын Людзкі мае шмат цяпець, і быць адхіненым старцамі а найвышшымі сьвятарамі а кніжнікамі, і быць забітым, а на трэці дзень ускраснуць”.

23 І сказаў усім: „Калі хто хоча йсьці за Імною, адрачыся самога сябе, бярэ крыж свой на кажны дзень і йдзі за Імною. 24 Бо хто хоча жыцьцё свае захаваць, тый згубе яго; а хто згубе жыцьцё свае дзеля Мяне, тый захавае яго. 25 Бо што за карысьць людзінэ прыдбаць альбо сабе пашкодзіць? 26 Бо хто засароміцца Мяне а словаў Маіх, таго Сын Людзкі засароміцца, як прыйдзе ў славе Сваёй а Айцовай а сьвятых ангілаў.

27 „Бо кажу вам праўду: ё не катрыя із стацых тут, каторыя не паспытаюцца сьмерці, пакуль не абачаць гаспадарства Божага”.

28 І сталася за дзён васьмі ад гэтае мовы, што, узяўшы Пётру, Яна а Якава, узышоў Ён на гару маліцца. 29 І сталася, як маліўся, што выгляд віду Ягонага адмяніўся, і адзецьце Ягонае стала белае, бліскае. 30 І вось, два мужы мужавалі зь Ім, каторыя былі Масей а Лыля. 31 Зьявіўшыся ў славе, мужавалі праз выхад Ягоны, каторы Ён меў здзеяць у Ерузаліме. 32 А Пётра а былыя зь ім аджараныя былі сном; а як прачнуліся, абачылі славу Ягоную і двух мужоў, што стаялі зь Ім. 33 І сталася, як яны адходзілі ад Яго, што Пётра сказаў Ісусу: „Вучыцелю, добра нам тут быць: зрабіма тры буданы, адзін Табе, і адзін Масею, і адзін Лылі”, ня ведаючы, што гэтае. 34 Як ён гэта гэта гэта, найшоў булак і ахіваў іх; і яны спалохаліся, як увыйшлі ў булак. 35 І пачуўся го-

лас із булаку, кажучы: „Гэта Сын Мой любовы; Яго слухайце”. 36 Як пачуўся голас гэты, Ісус застаўся адзін. І яны маўчалі, і нікому не казалі тых дзён нічога з таго, што бачылі.

37 І сталася, што наступнога дня, як яны зышлі з узгорку, шмат гурбы пераняло Яго. 38 І вось, чалавек із гурбы загукіў, кажучы: „Вучыцелю! малю Цябе, глянь на сына майго, бо ён — адзінае дзяцё мае. 39 Яго хапае дух, і ён зьнецікі крычыць, і кідае ім із пенаю; і, раніўшы яго, ледзь адыходзе ад яго. 40 І я прасіў вучанікаў Тваіх выгнаць яго, але яны не маглі”. 41 Ісус жа, адказуючы, сказаў: „О родзе, няверны а крутадушны! пакуль буду з вамі і буду цяпець вас? Прывядзі сына свайго сюды”. 42 І як тый яшчэ йшоў, нячысьцік ірваў яго і моцна кідаў; але Ісус зганіў нячысьціка, і ўздаравіў дзяцюка, і аддаў яго айцу ягонаму. 43 І зумяваліся усі з магутнасьці сілы Божае.

А як усі дзіваліся з усяго, што ўчыніў Ісус, Ён сказаў вучанікам Сваім: 44 „Улажыце вы сабе ў вухны словы гэтыя: Сын Людзкі будзе выданы ў рукі людзкія”. 45 Але яны не разумелі слова гэтага, і яно было чыянае ім, каб яны не спатчылі яго; і пытацца ў яго праз гэтае слова баяліся.

46 Узнікла сьпярэчка памеж іх, каторы зь іх быў бы найвялікшым. 47 Ісус жа, ведаючы сьпярэчку сэрца іхнага, узяўшы дзяцё, пастанаўіў яго ля сябе 48 І сказаў ім: „Хто прыме дзяцё гэтае ў імя Мае, Мяне прыме; а хто прыме Мяне, прыме таго, хто паслаў Мяне; бо хто найменшы памеж усіх вас, тый будзе вялікі”.

49 І Ян, адказуючы, сказаў: „Вучыцелю! мы бачылі чалавека, што імям Тваім выганяў нячысьцікаў, і забаранілі яму, бо ён ня ходзе

з намі”. 50 А Ісус сказаў яму: „Не бараніце, бо хто ня супроці нас, тый за нас”.

51 І сталася, як бліжэй час, што Ён меў быць узяты ў гару, Ён стаў наўко пастанаўіў ісьці да Ерузаліму. 52 І паслаў пасланцоў перад відзеньям Сваім; і яны пайшлі, і ўвыйшлі ў сяло самарскае, каб зрабіць прыгатову Яму. 53 І не прынялі Яго, бо відзеньне Ягонае было зьвернена да Ерузаліму. 54 І, бачачы гэта, вучанікі Ягоныя, Якаў а Ян, казалі: „Спадару! калі хочаш, мы скажам, каб агонь зышоў зь неба і спаліў іх, як і Лыля зрабіў?”. 55 Але Ён, абярнуўшыся, зганіў іх, кажучы: „Ня ведаеце, чыйго вы духу; 56 Бо Сын Людзкі ня прышоў губіць жыцьці людзкія, але спасаць”. І пайшлі да другога сяла.

57 І сталася, што, як яны йшлі дарогаю, хтось сказаў Яму: „Я пайду за Табою, куды толькі Ты пойдзеш”. 58 Ісус жа сказаў яму: „Лісы маюць норы, і птушкі нябёсныя — гнезды, але Сын Людзкі ня мае йдзе галавы прытуліць”.

59 І сказаў другому: „Ідзі за Імною”. Але ён сказаў: „Спадару! дазволь імне сьпярэчка пайсьці ў пахаваць айца свайго”. 60 Ісус сказаў яму: „Няхай мертвыя хаваюць мертвых, але ты йдзі і абяшчай гаспадарства Божае”.

61 І іншы таксама сказаў: „Спадару! я пайду за Табою, але дазволь імне сьпярэчка пайсьці развітацца з хатнімі сваімі”. 62 Ісус жа сказаў яму: „Ніхто, хто кладзець руку сваю на плуг і азіраецца назад, ня годны да гаспадарства Божага”.

10 Просьце гэтага Спадар прызначь іных семдзясят і паслаў іх па двух перад відзеньям Сваім да кажнага места а месца, куды Сам маніўся йсьці. 2 І сказаў ім: „Жніво запраўды вялікае, але ра-

ботнікаў мала; дык маліце Спадара, каб выправіў работнікаў да жніва Сваёго. 3 Ідзіце; вось, Я пасылаю вас, як ягняты памеж ваўкоў. 4 Не нясіце із сабою ані хатуля, ані капшукі, ані вобую, і нікога не здаюцьце на дарозе. 5 І ў які дом увыйдзеце, найперш скажыце: „Супакой дому гэтаму”. 6 І калі будзе там сын супакою, супакой ваш супачыне на ім; калі не, ён зьвернецца да вас. 7 І ў тым самым доме заставайцеся, ядучы і п’ючы тое, што ё ў іх, бо гожа работнік заплаты свае; не пераходзьце з дому да дому. 8 І да якога места прыйдзеце, і прымуць вас, ежча, што пастаюцца перад вамі. 9 І ўздараўляйце хворых у ім, хто ёсьць у ім, і кажыце ім: „Бліжыцца да вас гаспадарства Божае”. 10 Калі ж увыйдзеце ў якое места, і ня прымуць вас, то, выпайшы на вуліцу, скажыце: 11 „І пыл, прыліпшы да нас із места вашага, страаем вам із ног нашых; ведайце, адылі, што дабліжылася да вас гаспадарства Божае”. 12 Але кажу вам, што Садоме таго дня лацвей будзе, чымся месту таму.

13 „Бяда табе, Хоразыне! Бяда табе Віфсаіда! бо калі б магучыя ўчынікі сталіся ў Тыру а Сыдоне, якія сталіся ў вас, яны даўно пакаляліся б, седзячы ў зрэб’ю а попеле. 14 Але лацвей будзе Тыру а Сыдону на судзе, чымся вам. 15 І ты, Капернауме, што аж да неба ўзыняўся, аж да пеклы скінены будзеш. 16 Хто слухае вас, слухае Мяне; і хто грэбуе вамі, грэбуе Імною; а хто грэбуе Імною, грэбуе Тым, хто паслаў Мяне”.

17 Семдзясят звярнуліся з радасьцяй, кажучы: „Спадару! навет нячысьцікі паддаюцца нам у імя Твае”. 18 Ён жа сказаў ім: „Я бачыў шайтанна, што, як малаўня, валіўся зь неба. 19 Бо, даю вам уладу таптаць гады а скарпіёны і ўсю моц непрыяцельскую, і нішто няка-

вам не пашкодзе. 20 Ня цешчася, адылі, з таго, што духі вам падаюцца; але валей цешчася з таго, што імёны вашыя напісаныя на нябёсах".

21 Тае ж гадзіны Ісус цешыўся ў Духу Сьвятым і сказаў: „Дзякую Табе, Войча, Спадару неба й зямлі, што Ты скаваў гэта ад мудрых а разумных і аб'явіў гэта бязлеткам. Але, Войча, бо так злюб было Табе".

22 „Усе перадаана Імне Айцом Маім; і ніхто ня ведае, хто ё Сын, апрача Айца; і хто ё Айцец, апрача Сына, і каму Сын хоча аб'явіць".

23 І, зьвярнуўшыся да вучанікаў, сказаў ім апыгч: „Шчаслівыя вычы, каторыя бачаць, што вы бачыце! 24 Бо кажу вам, што шмат якія прарокі а каралёве хацелі бачыць, што вы бачыце, але ня бачылі, і чуюць, што вы чуеце, але ня чулі".

25 І вось, адзін праўнік устаў і, спакушаючы Яго, сказаў: „Вучыцелю! што я маю рабіць, каб спаля імне жыццё вечнае?" 26 І Ён сказаў яму: „У законе што напісана? як чытаеш?" 27 А ён, адказуючы, сказаў: „Любі Спадара Бога свайго з усяго сэрца свайго, і з усяе душы свае, і з усяе сілы свае, і з усяе думкі свае, і прыяцеля свайго, як самога сябе". 28 І сказаў яму: „Добра ты адказаў; гэтак рабі, і будзеш жыць". 29 Але ён, хочучы аправіцца, кажа Ісусу: „А хто мой прыяцель?" 30 І, адказуючы, Ісус сказаў: „Адзін чалавек ішоў зь Ерузаліму да Ерыхону і лучыў памеж разбойнікаў, каторыя зьдзерлі зь яго адзецьце, і ранілі, і адышлі, пакінуўшы яго паў мёртвага. 31 І прыгадзілася, што тудэй зыходзіў адзін сьвятар і, згледзіўшы яго, прайшоў другім бокам. 32 Падобна й Левіт, быўшы на тым месцу, падышоў, паглядзеў і прайшоў другім бокам. 33 Але Самаранін якісь, падарожжуючы, лучыў на яго і, аба-

чыўшы яго, зжаліўся над ім. 34 І падышоў да яго, завязаў раны яму, узлыўшы алівы а віна; і, пасадзіўшы яго на стацыну сваю, прывёз яго да заезду і заапекаваўся ім".

35 А назаўтрае, ад'язджаючы, выняў два дынары, даў гаспадару і сказаў яму: „Заапякуйся ім; і што балей выдасі, я, як зьвярнуся, аддам табе". 36 Дык каторы з гэтых трох, здаецца табе, прыяцель таму, хто лучыў памеж разбойнікаў?"

37 І ён сказаў: „Тый, што змылаваўся над ім". І сказаў яму Ісус: „Ідзі, і ты рабі таксама".

38 І сталася, як ішлі, што Ён увыйшоў да аднаго сяла. 39 Жонка ж адна, імям Мархва, прыняла Яго да дому. 39 І ў яе была сястра, званая Марыя, каторая села ля ног Ісусавых і слухала слова Ягонае. 40 Але Мархва клапатала каля шмат паслугі, а, падышоўшы да Яго, сказала: „Спадару; ці не парушае Цябе, што сястра мая пакінула мяне адну паслугаваць? Дык скажы ёй, каб памагла імне". 41 І, адказуючы, сказаў ёй Ісус: „Мархва! Мархва! ты рупішся а клопатішся праз шмат што; 42 Але з мала чаго аднаго надабе. І Марыя абрала добрую дзель, каторая ня будзе аднята ад яе".

11 І сталася, як Ён на адным месцу маліўся, і перастаў, што адзін із вучанікаў ягоных сказаў Яму: „Спадару, навучы нас маціца, як і Яан навучыў вучанікаў сваіх". 2 І Ён сказаў ім: „Калі моліцеся, кажыце: „Войча наш, Каторы ёсьць у небе! сьвязацця імя Твае; прыйдзі гаспадарства Твае; будзь воля Твая, як на небе, так на зямлі. 3 Хлеба нашага штадзеннага дай нам што дня; 4 І даруй нам грах нашых, бо й мы даруем кажнаму даўжбіту нашаму; і ня ўводзь нас на спакусу, але збаў нас ад алога".

5 І сказаў ім: „Каторы з вас будзе

мець прыяцеля, і прыйдзе да яго а поўначы, і скажа яму: „Прыяцелю, пазыч імне тры букаткі; 6 Бо прыяцель мой з дарогі зайшоўся да мяне, і я ня маю нічога пасуліць яму". 7 А тый з хаты адкажа й скажа: „Не парушай мяне; дзьверы ўжо замкнёны, і дзеці мае з імною ў ложку; не магу ўстаць і даць табе". 8 І кажу вам, хоць ён ня ўстане й ня дасьць яму з прыязні; з начэпнасьці ягонае, адылі, устаўшы, дасьць яму, колькі патрабуе. 9 І Я кажу вам: прасіце, і дасца вам; шукайце, і знойдзеце; стукайце, і адчыняць вам; 10 Бо кажны, хто просе — адзержуе; і хто шукае — знаходзе; і таму, хто стукае — адчыняюць".

11 „І калі б у каторага з вас айца сын папрасіў хлеба, ці падасьць яму камень? альбо рыбы, ці падасьць яму гада замест рыбы? 12 Альбо, калі папросе яйца, ці падасьць яму скарпіёна? 13 Дык калі вы, благія, умеце даваць добрыя падаркі дзіцём сваім, пагадове Айцец нябёсны дасьць Духа Сьвятога тым, што ў Яго просяць".

14 І Ён выгнаў нячысьціка, каторы быў немы; і сталася, як нячысьцік вышаў, што немы гўкаў; і груд дзіваваўся. 15 Але некаторыя зь іх гўкалі: „Ён выганяе нячысьцікаў сілаю веельзэвула, князя нячысьцікаў".

16 А іншыя, спакушаючы, прасілі ў яго знаку зь неба.

17 Але Ён, ведаючы падумкі іхныя, сказаў ім: „Кажнае гаспадарства, падзеленае само ў сабе, пусьце; і дом, падзелены сам у сабе, валіцца. 18 Калі шайтан таксама падзеліцца сам у сабе, як устое гаспадарства ягонае? А вы гўкаеце, што Я веельзэвулам выганяю чартоў. 19 І калі Я веельзэвулам выганяю нячысьцікаў, то сынове вашыя кім выганяюць? Дык яны будучь вам судзьдзямі. 20 Але калі

Я палцам Божым выганяю нячысьцікаў, прышло да вас гаспадарства Божае. 21 Калі дужасіл, узброіўшыся, сьцеражаць палац свой, у бясчэпнасьці маемасьці ягонае. 22 Але калі дужшы за яго нападзець на яго і пераможа яго, ён адбярэць у яго ўсю зброю ягоную, на каторую ён спадзяваўся, і падзеле заграбленае ў яго. 23 Хто ня з Імною, тый супроці Мяне; і хто ня зьбірае зь Імною, раськідае".

24 „Як нячысты дух выйдзе зь людзіны, ходзе па сухіх месцах, шукаючы супацьніку, і, не знаходзячы, кажа: „Зьвярнуся да дому свайго, скуль вышаў". 25 І, прышоўшы, знойдзе яго падмеценым а прыбранным. 26 Тады йдзець і бярэць сямёх іншых духоў, негяднейшых за сябе, і, увыйшоўшы, жывуць там. І апошняе таму чалавеку горшае за першае".

27 І сталася, як Ён гўкаў гэта, што адна жонка з груды ўзьняла голас свой і сказала яму: „Дабраслаўленае ўлоньне, што насіла Цябе, і пелькі, каторыя Ты ссаў". 28 А Ён сказаў: „Але дабраслаўленыя ж тыя, што слухаюць слова Божае і дзяржаць яго".

29 Як жа люд піснуйся, Ён пачаў гўкаць: „Род гэты ліхі; яны знаку шукаюць, і знак ня дасца яму, апрача знаку Ёны прарокі; 30 Бо, як Ёна быў знакам Нінявіянам, так і Сын Людзкі будзе знакам гэтаму роду".

31 „Караліца паўднявая паўстане на суд із людзьмі роду гэтага і засудзе іх, бо яна прышла з канцоў зямлі слухаць мудрасьці Саломонаву; і во, вялікшы за Саломона тут. 32 Нінявіяне паўстануць на суд із родам гэтым і засудзяць яго, бо яны пакаяліся на казань Ёніну; і во, вялікшы за Ёну тут".

33 Ніхто, засьвятліўшы ляпцу, не станове яе ў патайным месцу ані

пад карэц, але на падстаноўку, каб праходзячыя бачылі сьвятліню.

34 Лянпа цела ё вока; дык, калі вока твае здаровае, то і ўсе цела твае поўнае зырчыні; але калі благое, цела твае таксама поўнае цямноты. 35 Дык уважай, каб сьвятліня, што ёсьць у табе, ня была цямнотай. 36 А калі ўсе цела твае зыркае, бяз часьці цёмнага, усе будзе зыркае, як калі лянпа, сьвечычы, зьзяе".

37 І, як Ён гукаў, адзін фарысэй прасіў яго палуднаваць ізь ім; Ён прышоў і ўзьлёг ля столу. 38 І фарысэй зьдзіваваўся, як абачыў, што Ён ня мыўся перад палудням. 39 І Спадар сказаў яму: „Цяпер вы, фарысэі, чысьціце навоннасьць коўняў а місаў, але нутр вашы поўны грабжу а нягоднасьці. 40 Неразумныя! ці ня тый, што ўчыніў наводнае, учыніў і нутранае? 41 Але валей давайце ўбожыну з таго, што маеце, і вось, усе ў вас будзе чыстае. 42 Але бяда вам, фарысэі! бо вы даіце дзесяціну зь маты, руты і ўсялякага зельля, але абмінаеце суд а любоў Божую; гэта належыла рабіць, і гэтага не пакідаць. 43 Бяда вам, фарысэі! бо вы любіце першыя месцы ў бажніцах і здарваньні на таргох. 44 Бяда вам, кніжнікі а фарысэі, двудушнікі! бо вы, як грабы нявідомыя, і людзі ходзяць над імі, ня ведаючы гэтага".

45 Тады адзін із праўнікаў, адказуючы, казаў Яму: „Вучыцелю! гэта кажучы, Ты й нас зьневажаеш". 46 І Ён сказаў: „І вам, праўнікі, бяда, бо вы цяжарыце людзей цяжарамі нявыноснымі, а самы адным палцам сваім не датыкаецеся да цяжараў. 47 Бяда вам! бо вы будзеце помнікі прарокам, а айцове вашы забілі іх. 48 Дык вы сьветчыце, што пацвярджаеце ўчынікі айцоў вашых, бо яны запраўды забілі іх, а вы будзеце ім помнікі. 49 Затым і Мудрасьць Божая сказала:

„Я пашлю ім прарокаў а апосталаў, і зь іх заб'юць, і будуць перасьледаваць"; 50 Каб кроў усіх прарокаў, разьлітая ад закладзінаў сьвету, была спагнана з гэтага роду, 51 Ад крыві Авеля аж да крыві Захары, што загінуў памеж аброчніку й Дому. Запраўды кажу вам, яна будзе спагнана з роду гэтага. 52 Бяда вам праўнікі! бо вы ўзялі ключы веды; самы ня ўвэйшлі і ўходзячым пераказілі".

53 Як Ён гукаў ім гэта, кніжнікі а фарысэі пачалі надта націскаць на Яго, каб прысіліць Яго гукаць шмат праз што, 54 Цікуючы на Яго і імкнучыся скапіць што-лень із вуснаў Ягоньх, каб магчы абвінаваць Яго.

12 Прывеж таго, як зьберліся тысячы груду, ажно ціснулі адны адных, Ён пачаў казаць найперш вучанікам Сваім: „Сьцеражыцеся закісі фарысэйскае, каторая ё двудушнасьць. 2 Бо няма нічога закрытага, што не адкрылася б, і тайнага, чаго не даведаліся б. 3 Затым тое, што вы гукалі ў цямноце, пачуюць у сьвятліні; і што шпталі ў пакоях, будзе агалошана на страхах.

4 „І кажу вам, прыцелям Сваім: ня бойцеся тых, што забіваюць цела, а потым ня маюць нічога балей зрабіць. 5 Але скажу вам, каго баляцца: бойцеся таго, хто, па забіцьцю, мае ўладу ўкінуць у пеклу; але, кажу вам, таго бойцеся.

6 „Ці ня пяць вераб'ёў прадаюць за два пенязі? і ні водзін ізь іх не забыты ў Бога. 7 А нават валасы на галаве вашай усі палічаны. Дык ня бойцеся; вы дарожшыя за шмат вераб'ёў.

8 „Але кажу вам: хто вызнае Мяне перад людзьмі, таго Сын Людзкі вызнае перад ангіламі Божымі. 9 А хто запрэцца Мяне перад людзьмі, таго адракуцца перад ангіламі Божымі. 10 І кажаму, хто сказа

слова на Сына Людзкаго, будзе даравана яму, але хто блявузгае на Духа Сьвятога, таму ня будзе даравана.

11 „І калі прывядуць вас да бажніцаў а да старцоў а да ўлады, не клапаціцеся як альбо што вам адказаць, альбо што сказаць: 12 Бо Сьвяты Дух навуча вас тае ж гадзіны, што маеце казаць".

13 І адзін із груду сказаў Яму: „Вучыцелю, скажы брату майму, каб ён падзяліў з імной спадак". 14 Але Ён сказаў яму: „Чалавеча, хто прызначыў Мяне за судзьдзю альбо за дзельніка памеж вас?" 15 І сказаў ім: „Глядзіце, сьцеражыцеся гальлівасьці, бо жыцьцё чалавеча не залежа ад дастатку нечага, каторы ён мае".

16 І сказаў ім прыпавесць, кажучы: „Зямля аднаго багатыра дала добры ўрод. 17 І ён разважаў сам із сабою, кажучы: „Што імне рабіць? бо я ня маю месца, ідзе скласьці плады свае". 18 І сказаў: „Во, што зраблю: разбуру сьвірны свае, і пастанаўлю большыя, і там памяшчу ўрод свой а маемасьць сваю, 19 І скажу душы сваёй: душа, шмат добра маеш складзенага на шмат год; супачывай, еж, пі, весяліся". 20 Але Бог сказаў яму: „Дурню, гэтае ночы душў тваю вымагуць ад цябе, дык каму дастанецца тое, што ты прыдбаў?". 21 Гэтак, хто зьбірае скарбы свае, але не багаты ў Богу".

22 І сказаў вучанікам Сваім: „Затым кажу вам: не клапаціцеся праз жыцьцё свае, што будзеце есьці, ані празь цела, у што адзецца. 23 Жыцьцё большае за ежу, і цела — за адзежу. 24 Паглядзіце на груганы: яны ня сеюць ані жнуць, ня маюць стопак ані сьвірняў, і Бог жыць іх; колькі ж лепшыя вы за птушкі? 25 І хто з вас, кляпоцячыся, можа дадаць росту сабе адзін локаць? 26 Дык калі найменшага гэтага ня

можаце зрабіць, нашто клапаціцца праз засталае?

27 „Паглядзіце на лілі, як яны растуць: не працуюць ані прадурць; але кажу вам, што Салямон у вусёй славе сваёй не адзяваўся, як адна зь іх. 28 Дык калі Бог так адзяець траву, што сядні ё на полю, а заўтра будзе ўкінена ў печ; пагатоўе вас, малаверныя.

29 „І ня шукайце, што будзеце есьці альбо што піць, і не клапаціцеся, 30 Бо гэтага ўсяго шукаюць народы гэтага сьвету, а ваш Айцец ведае, чаго вам надабе. 31 Але валей шукайце гаспадарства Божага, а ўсе гэта дадасца вам.

32 „Ня бойся, чародка! бо падбалася Айцу вашаму даць вам гаспадарства. 33 Прадавайце маемасьць сваю і давайце ўбожыны. Гатуйце сабе мякі нестарэючыя, скарб на нябёсах, каторы ня гіне, ідзе злодзей ня бліжыцца ані моць ня псуець; 34 Бо ідзе скарб вашы, там і сэрца вашае будзе.

35 „Няхай сьпёгны вашы будуць падперазаныя і лянпы гаручыя: 36 І вы будзеце падобныя да людзей, што чакаюць спадара свайго, калі ён зьвернецца зь вясельля, каб, як ён прыйдзе а пастукае, зараз адамкнуць яму. 37 Шчасьлівыя слугі тыя, каторых спадар, прышоўшы, засьпее чукавых; запраўды кажу вам, што ён падпяражацца, і пасадзе іх, і падходзячы, будзе паслугаваць ім. 38 І калі ў другую, і калі ў трыцюю варту прыйдзе, і засьпее так — шчасьлівыя слугі тыя.

39 „І тое ведайце, што калі б гаспадар дому ведаў, каторае гадзіны прыйдзе злодзей, ён ня спаў бы і не дазволіў бы падкалацца пад дом свой. 40 Затым таксама будзьце гатовы, бо Сын Людзкі прыйдзе тае гадзіны, калі ня думаеце".

41 Тады Пётра сказаў Яму: „Спадару, Ты гукаеш прыпавесць нам, ці таксама ўсім?" 42 І Спадар ска-

заў: „Дык хто ё тый верны а мудары дамавер, каторага Спадар пастанаўіў над чэлядзяй Сваёй, даваць дзель ежы ў пару? 43 Шчаслівы слуга, каторага спадар ягоны, прышоўшы, засьпее так робячы. 44 Запраўды кажу вам, што прызнача яго за загадніка над усёй маемасьцяй сваёй. 45 Але калі слуга скажа ў сэрцу сваім: „Спадар мой позьніцца прысьці“; і пачнець біць слугаў а служэбкі, і есьці а піць а п'янчыцца, 46 То прыйдзе спадар слугі таго дня, калі ён не спадзяецца, і гадзіны, што ён ня ведае, і патнець яго, і прызнача яму дзель ізь нявернымі. 47 Слуга ж тый, што ведаў волю спадара свайго, і не прыгатаваўся ані зрабіў падле волі ягонае, будзе шмат біты. 48 А каторы ня ведаў і зрабіў гожае біцьця, будзе біты мала. Бо каму шмат дана, з таго будзе шмат вымагацца; і каму шмат паручылі, з таго балей спаганяць будучь.

49 „Агонь прышоў Я пусьціць на зямлю, і як хацеў бы, каб ён ужо загарэўся! 50 Хрыстом Я маю хрысьціцца, і як Я тамуюся, пакуль гэта здэецца!“

51 „Ці думаеце, што Я прышоў даць супакой на зямлі? Не, кажу вам, але барджэй падзел. 52 Бо адгэтуль пяцёх у вадным доме будучь падзяліўшыся: тры супроці двух, і два супроці трох. 53 Будучь падзяліўшыся: айцец супроці сына, і сын супроці айца; маці супроці дачкі, і дачка супроці маці; сьвякравыя супроці нявесткі, і нявестка супроці сьвякравы“.

54 Скажаў жа ё груды: „Як вы бачыце хмару, што падыймаецца із захаду, зараз кажаце: „Будзе ліўун“; і дзеецца гэтак. 55 І як паўднёвыя вецер вее, кажаце: „Будзе гарачыня“; і бывае. 56 Двудушнікі! від неба й зямлі вы ведаеце як адрозьневаць, але як гэта ё, што ня можаце адрозьневаць гэтага часу?“

57 Але і чаму нават па самых сабе ня судзіце, што справядлівае?

58 „Як ты йдзеш да старца з праціўнікам сваім, на дарозе пастарайся вывальніцца ад яго, каб ён ня прывёў цябе да судзьдзі, а судзьдзя не аддаў цябе паслугачаму, а паслугачы ня ўкінуў цябе ў вязьніцу. 59 Кажу табе: ня выйдзеш стуль, пакуль не заплаціш да апошняга пенязя.“

13 У тым часе былі прытомныя некаторыя, што накіравалі Яму праз Галілеян, каторых кроў зьмяшаў Пілат із аброкам іхнімі. 2 І адказуючы, Ён сказаў ім: „Ці думаеце вы, што тыя Галілеяне былі грэшнікі большыя за ўсіх Галілеян, што так пацярпелі? 3 Не, кажу вам, але, калі не пакаецца, усі таксама загінеце. 4 Альбо, ці думаеце, што тыя асьмінанцацёх, на каторых завалялася вежа Сілоамская й забіла іх, былі віншыя за ўсіх людзёў, што жывуць у Ерузаліме? 5 Не, кажу вам, але, калі не пакаецца, усі таксама загінеце“.

6 І сказаў ім гэтую прыпавесьць: „Меў хтось пасаджаную ў віншчу сваім фігу; і прышоў шукаць плоду на ёй, і не знайшоў. 7 І сказаў віннару: „Вось, я тры гады прыходжу, глядзячы плоду на гэтай фізе, і не знаходжу; сьсячы яе: нашто яна й зямлю псуець?“ 8 Але ён, адказуючы, кажа яму: „Спадару! пакінь яе й на гэты год, пакуль я абкапаю яе й абкладу гноям; 9 Ці ня дасьці плоду; калі не, просьце таго сьсячы яе“.

10 І вучыў Ён у вадной з бажніцаў у сыботу: 11 І вось, была жонка, што мела духа недалужнасьці асьмінанцацё год, і яна была скорчылшыся, і ані не магла выпрастацца. 12 І Ісус, абачыўшы яе, пагукнуў і сказаў ёй: „Жонка, ты вывальна ад недалужнасьці свае“. 13 І паклаў рукі Свае на яе, і яна якга выпрасталася, і славала Бога. 14 На

чэльнік бажніцы, адказуючы, гневаючыся, што Ісус уздаравіў у сыботу, сказаў груды: „Ё шэсьць дзён, у каторыя належа рабіць, у тыя прыходзьце і ўздараўляйцеся, а ня ў сыботні дзень“. 15 Але Спадар, адказуючы, сказаў: „Двудушнікі! ці ня кажны з вас адвизуе ў сыботу вала свайго альбо асла свайго ад жолабу і вядзець яго паіць? 16 А гэтую дачку Абрагамову, каторую шайтан звязаў, вось, ужо асьмінанцацё год, не належыла вывальніцца ад вязі гэтае ў сыботні дзень?“ 17 І, як Ён казаў гэта, усі, што працівіліся Яму, засароміліся, п'ўсь груд цешыўся з усіх славурых учынкаў, каторыя былі ўчынены Ім.

18 Ён жа сказаў: „Да чаго падобнае гаспадарства Божае? і да чаго магу прыраўнаваць яго? 19 Яно падобнае да гарчычнага зярняці, каторае, узяўшы, пасадзіў чалавек у гародзе сваім; і вырасла, і стала вялікім дзервам, і птушкі нябёсныя перабывалі ў гольлю яго“.

20 І ўзноў сказаў: „Да чаго прыраўную гаспадарства Божае? 21 Яно падобнае да закісі, каторую жонка узяўшы, уклала ў тры меркі мукі, пакуль ня ўкісла ўсе“.

22 І падарожжаваў Ён перазь месцы а сёлы, вучачы й робячы падарожжа да Ерузаліму. 23 І хтось сказаў Яму: „Спадару! ці мала тых, што спасаюцца?“ Але Ён сказаў ім: 24 „Эглыбока сілуйцеся ўвыйсьці пераз вузкія дзьверы, бо кажу вам, шмат хто будзе шукаць увыйсьці, і ня зможа. 25 Як дамовы гаспадар устане й замкнець дзьверы, тады вы, стоячы вонках, будзеце стукаць у дзьверы, кажучы: „Спадару! адмакні нам“; але Ён, адказуючы, скажа вам: „Ня знаю вас, скуль вы“. 26 Тады пачніце казаць: „Мы елі ў прытомнасьці Тваёй і пілі, і Ты вучыў нас вуліцах нашых!“ 27 Але Ён скажа: „Кажу вам: ня знаю вас, скуль

вы; адступіцеся ад Мяне ўсі дзеючыя бласпраўе“. 28 Там будзе плач а скрыгот зубамі, як абачыце Абрагама а Ісака а Якава і ўсіх прарокаў у гаспадарстве Божым, а сябе выгнаных вон. 29 І прыйдуць із усходу а захаду а з поўначы а з паўдня, і ўзьлягуць ля столу ў гаспадарстве Божым. 30 І вось, ёсьць апошнія, што будуць першымі, і ё першыя, што будуць апошнімі“.

31 Тае ж гадзіны прышлі некаторыя фарысэі, кажучы Яму: „Выйдзі і йдзі адгэтуль, бо Гірад хоча забіць Цябе“. 32 І сказаў ім: „Ідзіце, скажыце гэнаму лісу: „Вось, выганяю нячысьцікаў і ўздараўляю сядні й заўтра, а пазаўтра скончу. 33 Маю Я, адылі, падарожжаваць сядні й заўтра й наступнога дня, бо ня можа быць, каб прарока загінуў вонках Ерузаліму“. 34 Ерузаліме, Ерузаліме, што забіваеш пракаў і камянуеш пасланных да цябе! як часта Я хацеў зьберці дзеці твае, як кураводка кураняты свае пад крылы свае, і вы не хацелі! 35 Вось, дом вапны пакінены вам пусты. І кажу ж вам, што вы не абачыце Мяне, пакуль ня прыйдзе час, што скажаце: „Дабраславёны Ідучы ў імя Спадарова!““

14 І сталася, як Ён увыйшоў у сыботу ў дом аднаго з начэльнікаў фарысэйскіх есьці хлеб, што ўважна назіралі за Ім. 2 І вось, нейкі чалавек, хворы на вадзянку, быў там перад Ім. 3 І Ісус, адказуючы, гўкаў праўнікам а фарысэям, кажучы: „Дазволена ў сыботу ўздараўляць ці не?“ 4 Але яны маўчалі. І, няўшы яго, уздаравіў яго, і адпусьціў яго. 5 І, аднаваючы, сказаў ім: „У каторага з вас асёл альбо вол уваліцца ў студню, ці ён ня выпадне яго без адвалокі ў сыботні дзень?“ 6 І не маглі адказаць Яму на гэта.

7 І сказаў прыпавесьць пазвайным, зацёміўшы, што яны першыя месцы

абіралі, кажучы ім: 8 „Калі цябе хто пазваў на вясельле, не ўзьлягай на прырэдняе месца за сталом, каб можа пачэсьліўшага за цябе не пазваў ён, 9 І тый, што пазваў цябе й яго, не падышоў і не сказаў: „Дай месца гэтаму“; і тады із сорамам зоймеш апошняе месца. 10 Але, калі ты пазваны, ідзі й узьляж на апошняе месца, каб тый, што пазваў цябе, падышоўшы, мог сказаць табе: „Прыяцелю, узыйдзі вышэй“; тады будзе табе чэсьць перад усімі, што ўзьлягаюць за сталом із табою; 11 Бо кажны, што павышае сябе, паніжае будзе; а хто паніжае сябе, будзе павышаны“.

12 І сказаў таксама таму, хто пазваў Яго: „Калі ты спраўляеш палудзень альбо вячэру, не заві прыяцеляў, ані братоў сваіх, ані сваякоў сваіх, ані багатых суседзяў, каб і яны цябе не пазвалі, і ня была табе адплата. 13 Але, як спраўляеш чэсьць, гукай бедных, калекіх, кульгавых, нявісных, 14 І будзеш пчасьлівы, бо яны ня маюць адплаты табе, бо будзе заплачана табе ў ускрысьненьню справядлівых“.

15 І адзін із тых, што ўзьляжалі за сталом із Ім, слухаючы гэта, сказаў Яму: „Шчасьлівы, хто будзе есьці хлеб у гаспадарстве Божым“

16 І сказаў яму: „Адзін чалавек справіў вялікую вячэру й пазваў шмат каго. 17 І як была гадзіна вячэры, паслаў слугу свайго сказаць пазваным: „Прыходзьце, бо ўжо гатова“. 18 І пачалі ўсі згодна прасіць выбачэньня. Першы сказаў яму: „Я купіў зямлю і маю выйсьці паглядзець яе; калі ласка, выбач імне“. 19 А другі сказаў: „Я купіў пяць пар валоў і пайду прабаваць іх; калі ласка, выбачай імне“. 20 А іншы сказаў: „Я ажаніўся і затым не магу прыйсьці“. 21 І, прышоўшы, слуга паведаміў праз усе спадару свайму. Тады дамовы гаспадар, за-

гневаўшыся, сказаў слуге: „Пайдзі борзда па вуліцах а завулках места і прывядзі ўбогіх а калекіх а кульгавых а нявісных“. 22 І слуга сказаў: „Спадару, сталася, як ты казаў і ё яшчэ месца“. 23 І спадар сказаў слуге: „Пайдзі па дарогах і паўз платоў і прысьлі прыйсьці, каб дом мой напоўніўся; 24 Бо кажу вам што ні водзін із тых людзёў, што былі пазванны, не паспытаецца вячэры мае“.

25 І вялікія гурбы йшлі з Ім, і Ён, абярнуўшыся, сказаў ім: 26 „Калі хто прыходзе да Мяне, і не зьненавідзе айца свайго а маці а жонкі а дзяцей а братоў а сёстраў дый собскага жыцця свайго, ня можа быць вучанікам Маім; 27 І хто не нясець крыжа свайго, і йдзе за Імню, ня можа быць вучанікам Маім“.

28 „Бо хто з вас, зычачы паставіць вежу, ня сядзе перш і не паліча коштаў, ці мае ён за што споўніць гэта, 29 Каб, як пакладзецца пад яе, і ня зможа скончыць яе, усі, што абачаць яе, не пачалі сьмяцца зь яго, 30 Кажучы: „гэты чалавек пачаў станавіць і ня мог скончыць““.

31 „Альбо які кароль, ідучы на бітву ў вайне з другім каралём, ня сядзе перш, не парадзіцца, ці зможа ён із дзесяцямі тысячамі сустрэцца зь ідучым на яго з дваццацямі тысячамі? 32 І калі не, пакуль тый яшчэ далёка, паслаўшы да яго пасолства, папросе ўмоваў міру.“

33 „Гэтак кажны з вас, хто не пакіне ўсяго, што мае, ня можа быць вучанікам Маім“.

34 „Соль — добрая, але калі соль страце смак свой, чым адновіш смак яе? 35 Ані ў зямлю, ані ў гной ня годзіцца; яе выкідаюць вон. Хто мае вушы слухаць, няхай слухае“.

15 І ўсі мытнікі а грэшнікі бліжыліся да Яго, слухаць Яго. 2 Фарысэі ж а кніжнікі наракалі

кажучы: „Гэты прыймае грэшнікаў і есьць із ім“.

3 Ён жа сказаў ім гэткую прывабісьць, кажучы: 4 „Хто з вас, маючы сто авец і згубіўшы адну зь іх, не пакіне дзевяцьдзесят дзевяць на пустыні і ня пойдзе за згубленай, пакуль ня знойдзе яе? 5 А знайшоўшы, кладзе яе на плечы свае, цешачыся; 6 І, прышоўшы двору, згукіе прыяцеляў а суседзяў, кажучы: „Цешчася з імню, бо я знайшоў згубленую авечку сваю“. 7 Кажу вам, што так будзе цешыцца ў небе з аднаго пакятнага грэшніка, чымся зь дзевяцьдзесят дзевяцех справядлівых, каторыя не патрабуюць каецца“.

8 „Альбо, якая жонка, маючы дзесяць драхмаў, калі згубе адну драхму, не засьвеце лянпы, і не падмяцець хаты, і ня будзе ўважліва шукаць, пакуль ня знойдзе яе? 9 А знайшоўшы, згукіе прыяцелкі а суседкі, кажучы: „Цешчася з імню, бо я знайшла драхму, каторую была згубіўшы“. 10 Гэтак, кажу вам, ё радасьць перад ангіламі Божымі з аднаго кятнага грэшніка“.

11 І сказаў: „Якісь чалавек меў двух сыноў; 12 І сказаў айцу малодшы зь іх: „Войча, дай імне прыпадаючую дзель собскасьці“. І падзяліў ім маемасьць. 13 Як мінула троху дзён, малодшы сын, зьбершы ўсе, пайшоў да далёкага краю і там вышпышкаў собскасьць сваю, жыўчы раскідонліва. 14 А як ён высіліў усе, настала вялікая галадоў у тым краю, і ён згалеў. 15 І пайшоў, і прыстаў да аднаго із жыхараў таго краю, і ён паслаў яго на полі свае пасьціць сьвіньне. 16 І ён жадаў напоўніць жылот свой лускою, што елі сьвіньне, але ніхто не даваў яму. 17 І, глыбака ўдумаўшыся, сказаў: „Колькі наймітаў у вайца майго маюць даволі хлеба, а я гіну тут з голаду! 18 Устаўшы, пайду да айца свайго і скажу яму: што меў акавома, каторага ўдалі

„Войча, я ізграшыў супроці неба і перад табою, 19 Я ўжо нягожы звацца сынам тваім; прыймі мяне як аднаго з наймітаў сваіх““. 20 І, устаўшы, ён пайшоў да айца свайго. Але, як ён быў яшчэ воддаль, айцец ягоны абачыў яго, і зжаліўся над ім, і пабег, і паў на шыю яму, і горача цалаваў яго. 21 Сын жа сказаў яму: „Войча, я ізграшыў супроці неба й перад табою, я ўжо ня гожы звацца сынам тваім“. 22 Але айцец сказаў слугам: „Вынясьце ўборзьдзе найлепшую адзежу, і адзеньце яго, і дайце жуковіну на рукі яму, і вобуй на ногі; 23 І прывядзіце ўкормленае цялё, і зарэжча яго, і ежма, і весялімасься; 24 Бо гэты сын мой быў памершы, і ажыў; быў згубіўшыся, і знайшоўся“. І пачалі весяліцца“.

25 „А старшы сын ягоны быў на полю; і, ідучы, як бліжыўся да дому, пачуў музыку а скокі. 26 І, гукнуўшы аднаго зь дзяцюкоў, папытаўся ў яго, што бы гэта было. 27 Тый жа сказаў яму: „Прышоў брат твой, і айцец твой зарэзаў кормнае цялё з тае прычыны, што прыняў яго ўратаванага а здаровага“. 28 Але ён зазлаваўся і не хацеў увыйсьці. І айцец ягоны, вышаўшы, прасіў яго. 29 Адказуючы ж, ён сказаў айцу свайму: „Вось, толькі год я служу тэ і ніколі не выступаў з расказаньня твайго, а ты ніколі ня даў імне й казаньці, каб я мог павесяліцца з прыяцельмі сваімі. 30 А як гэты сын твой, каторы вышпышкаў маемасьць тваю зь бязулямі, прышоў, ты зарэзаў яму кормнае цялё“. 31 Ён жа сказаў яму: „Дзяцё, ты заўсёды з імню, і ўсе мае — твае; 32 А з гэтага надабе было весяліцца, бо гэты брат твой быў памершы, і ажыў; быў згубіўшыся, і знайшоўся““.

16 І сказаў таксама вучанікам: „Быў якісь багаты чалавек, што меў акавома, каторага ўдалі

яму, што раськідае маемасьць яго-
ную. 2 І, пагукішы яго, сказаў
яму: „Што гэта я чуо празь цябе?
здай лічбу з аканомства свайго, бо
ты ня можаш быць балеі аканомам’.
3 І аканом сказаў сам сабе: „Што
імне рабіць? бо спадар мой адбірае
аканомства ад мяне: капаць не ма-
гу, прасіць саромлюся. 4 Ведаю,
што зрабіць, каб, як я буду аддэле-
ны ад аканомства, мяне прынялі ў
дамы свае”. 5 І, пагукішы паасобку
кажнага з даўжбітоў спадара свай-
го, сказаў першаму: „Колькі ты ві-
нен спадару майму?” 6 А тый ска-
заў: „Сто барылак алівы”. І сказаў
яму: „Вазьмі свой квіт і борздзень-
ка садзіся напішы пяцьдзясят’.
7 Тады сказаў другому: „А ты коль-
кі вінен?” Ён жа сказаў: „Сто кар-
поў пшонкі”. І кажа яму: „Вазьмі
свой квіт і напішы асьмідзясят’.
8 І спадар пахваліў несправядлівага
аканома, што разважна зрабіў; бо
сынове веку гэтага разважнейшыя
ў сваім родзе за сыноў сьвятліні.
9 І кажу вам: прыдбавайце прыя-
целяў багацьцям несправядлівым,
каб, як яго ня стане, прынялі вас да
вечных буданоў’.

10 „Хто верны ў найменшым,
верны і ў шмат якім; а хто неспра-
вядлівы ў найменшым, несправядлі-
вы і ў шмат якім. 11 Дык калі вы ня
былі верныя ў багацьцю неспра-
вядлівым, хто павера вам праўдзі-
вае? 12 І калі ня былі верныя ў чу-
жым, хто дасьць вам ваша?”

13 „Ніякі слуга ня можа служыць
двум спадаром, — бо альбо аднаго
зьянавідзе, а другога будзе любіць;
або аднаму будзе прыняць, а дру-
гога ўлегчы мець. Ня можаце слу-
жыць Богу й мамоне”.

14 Фарысэі, што былі гальлівыя,
слухалі ўсе гэта й сьмяліся зь яго.
15 І сказаў ім: „Вы правіцеся перад
людзьмі, але Бог знае сэрцы ва-
шыя; бо што высака ў людзёў, тое
агіда перад Богам.

16 „Закон а прарокі аж да Яана
адгэтуль дабравесць гаспадарства
Божага абяшчаецца, і кажны сілаю
пракладае дарогу да яго. 17 Але
лацвей небу й зямлі мінуць, чымся
адна рыска ў Законе пчэзыне.

18 „Кажны, хто адпущае жонку
сваю і жэніцца зь іншаю, чужало-
жа; і кажны, што жэніцца з адпу-
шчанай мужам, чужаложка.

19 „Быў жа якісь багаты чалавек,
і адзяваўся ў шкарлат а цынносен-
кае палатно, і кажны дзень гучна
дзедаваў. 20 І якісь убогі, імям Ла-
зар, ляжаў ля брамы ягонае, увесі-
ў скульню; 21 І жадаў есьці крошкі,
што валіліся із столу багатыровага;
і сабакі, праходзячы, лізлі скуль-
ягонае. 22 І сталася, што ўбогі па-
мер, і ангёлы панёсьлі яго на ўлонь-
не Абрагамова. І багатыр таксама
памер, і быў пахаваны. 23 І ў пекле
будучы ў муках, узняўшы вочы
свае, бача Абрагама ўдалеку і Ла-
зара на ўлоньню ягоным. 24 І, за-
галасіўшы, сказаў: „Войча Абрага-
ме! зжалься над імноў і панілі Ла-
зара, каб занурыў капец палца
свайго ў вадзі і астудзіў язык мой;
бо я мучаюся ў гэтым поламеі”.
25 Але Абрагам сказаў: „Дзяцё, у-
помні, што ты супоўна адаяржаў
дабро свае за жыцьця свайго, а Ла-
зар таксама ліха; цяпер жа ён це-
пыцца тут, а ты мучышся. 26 І
апрача ўсяго гэтага, памеж нас і вас
устапоўлена вялікае бяздоньне, так
што тыя, што хочуць перайсьці ад-
гэтуль да вас, ня могуць, ані ад-
гэнуць да нас не пераходзяць”. 27 І
сказаў ён: „Дык я прашу цябе, вой-
ча, паслаць яго да дому айца майго”.
28 Бо ў мяне пяцёх братоў, — ня-
хай сьветча ім, каб і яны ня прышлі
да гэтага месца мукаў”. 29 Але Абра-
гам кажа яму: „У іх ё Масей а пра-
рокі; няхай слухаюць іх”. 30 Ён жа
сказаў: „Не, войча Абрагаме, але
калі б хтось із мертвых прышоў да
іх, пакаўца”. 31 А ён сказаў яму:

„Калі ня слухаюць Масея а праро-
каў, то калі б хто і зь мертвых
ускрэс, не пераканаюцца”.

17 „Нельга, каб спадманы ня пры-
ходзілі, але бяда, каторымі яны
прыходзяць: 2 Вaley, каб мльгавы
жоран павесілі яму на шыю і кінулі
яго ў мора, чымся каб ён быў спад-
маном аднаму з малых гэтых.

3 „Уважайце на самых сябе. Калі
брат твой ізгрэша, згань яго; і калі
пакаецца, даруй яму. 4 І калі сем
разоў у дзень ізгрэша супроці цябе,
і сем разоў зьвернецца да цябе, ка-
жучы: „Каюся”, — даруй яму”.

5 І казалі апосталы Спдару:
„Прыспары нам веры”. 6 І сказаў
Спдар: „Калі б вы мелі веру, як
гарчычнае зярнё, і казалі дзікоў
фізе: „Выкараніся й перасадзіся ў
мора”, яна паслухае вас.

7 „Хто з вас, маючы слугу ару-
чага або пасучага, як ён прыйдзе з
поля, скажа яму: „Зараз узыйдзі
і ўзьляж”? 8 Але ці ня скажа яму:
„Прыгатаў імне павячэраць і, пад-
перазаўшыся, паслугуй імне, пакуль
буду есьці й піць, а потым еж і пі”?
9 Ці ўдзячны ён слуге за тое, што
ён зрабіў загаданае? ня думаю.
10 Дык і вы, калі зробіце ўсе, зага-
дане вам, кажыце: „Мы бескарыс-
ныя слугі; што мелі зрабіць, мы зра-
білі”.

11 І сталася, як ён ішоў да Еру-
заліму, што праходзіў пераз Самару
а Галілею. 12 І, як уходзіў ён у
вадно сьля, даесяцёх пракажаных
перанялі яго, каторыя адзяржаліся
воддаль. 13 І ўзьнялі голас, кажучы:
„Ісусе Вучыцелю! зжалься над на-
мі”. 14 І, бачачы, ён сказаў ім:
„Ідзіце, пакажыцеся сьвятаром”. І
сталася, як яны йшлі, што ачысьці-
ліся. 15 І адаіні із іх, бачачы, што
ён уздароўлены, звярнуўся, вялі-
кім голасам хвалячы Бога, 16 І паў-
на від у ногі Яму, дзякуючы Яму;

і гэта быў Самаранін. 17 І, адказую-
чы, сказаў Ісус: „Ці не дзесяцёх
ачышчаны? ідзе ж дзесяцёх? 18 Не
знайшліся, каб звярнуцца даць
хвалу Богу, адно гэты чужаземец”.
19 І сказаў яму: „Устань а йдзі;
вера твая ўздаравіла цябе”.

20 І быўшы папытаны фарысэя-
мі, калі прыйдзе гаспадарства Бо-
жае, адказаў ім і кажа: „Ня прый-
дзе гаспадарства Божае цямка;
21 Ані скажуць: „Гля тут’ альбо:
„Гля там’, бо, вось, гаспадарства Бо-
жае ўнутры вас”. 22 І сказаў вуча-
нікам: „Прыйдучь дні, калі будзеце
жадаць бачыць аднаго дня Сына
Людзкаго, і не абачыце. 23 І ска-
жучь вам: „Гля, тут’ альбо: „Гля,
там’, не хадзіце ані йдзіце за ім;
24 Бо, як маланка мільганец з пад
неба і зыхадзіць да другога канца не-
ба, так будзе Сын Людзкі таго дня.
25 Але перш мае цяпець шмат
і быць адхіненым родам гэтым.

26 „І як было за дзён Ноя, так
будзе й за дзён Сына Людзкаго:
27 Елі, пілі, жакіліся, выходзілі за-
муж, аж да тога дня, што Ной увый-
шоў у караб, і прышла патопа, і за-
губіла ўсіх. 28 І таксама, як было
за дзён Лота: елі, пілі, куплялі, пра-
давалі, садзілі, будавалі; 29 Але дня
таго, каторага вышаў Лот із Садомы,
лінуў зь неба дождж агняны
а серкавы й загубіў усіх.

30 „Подле гэтага будзе таго дня,
калі Сын Людзкі аб’явіцца. 31 Таго
дня, хто будзе на страсе, а рэчы
ягоньня ў доме, ня зыходзь узяць
іх; і хто ў полі, таксама не звара-
чайся назад па засталыя рэчы.
32 Паматуйце жонку Лотаву. 33 Хто
будзе глядзець жыцьцё свае заха-
ваць, загубе яго; а хто загубе яго,
захавае яго.

34 „І кажу вам: тэе ночы будзе
двух у вадным ложку; адзін будзе
ўзяты, а другі пакінены. 35 Дзьве
будуць малоць разам; адна будзе

ўзята, а другая пакінена. 36 Двух будзе на полю; адзін будзе ўзяты, а другі пакінены". 37 І, адказуючы, сказаў яму: „Ідзе, Спадару?" Ён жа сказаў ім: „Ідзе цела, там арлы зьбіраюцца".

18 І сказаў таксама прыпавесыць ім праз тое, што надабе заўсёды маліцца і ня кволець, 2 Кажучы: „У вадным месце быў якісь судзьдзя, што не баяўся Бога і не шманаў людзей. 3 І была ўдава ў тым месце, і яна прыйшла да яго, кажучы: „Абарані мяне ад праціўніка майго". 4 І ён доўга не кацеў, але потым сказаў сам сабе: „Хоць я, праўда, Бога не баюся і людзіны не шманаю, 5 Адылі, каб гэтая ўдава не дакучала імне, абараню яе, каб яна наапошку не стаміла мяне, кажначасна прыходзячы". 6 І Спдар сказаў: „Служайце, што несправядлівы судзьдзя кажа. 7 Ці Бог не абароне абраных Сваіх, што галосяць да Яго дзень і ноч, дарма што адвалакае ім? 8 Кажу вам, што абароне ўборзьдзе. Як, адылі, Сын Людзі прыйдзе, ці запраўды знойдзе веру на зямлі?"

9 І сказаў таксама да некаторых, самапэўных, што яны справядлівыя, а іншых улегчы мелі, гэткую прыпавесыць: 10 „Двух увыйшло ў сьвятыню маліцца: адзін фарысэй, а другі мытнік. 11 Фарысэй, стоячы, гэтак маліўся ў сабе: „Божа, дзякую Табе, што я не такі, як засталыя людзі, грабежнікі, несправядлівыя, чужаложнікі або як гэты мытнік. 12 Постую двойчы ў тыдзень, даю дзесяціну з усяго, што прыдбаю". 13 А мытнік, стоячы воддаль, ня ўзьняў на т аччу сваіх да неба, але біўся ў грудзі, кажучы: „Божа, будзь міласэрны да мяне грэшнага!" 14 Кажу вам: гэты пайшоў да дому свайго аправены балей за гэнага; бо кажны, што павышае сябе, паніжаны будзе; а хто паніжае сябе, павышаны будзе".

15 І прыносілі да Яго таксама дзеткі, каб Ён даткнуўся да іх, але вучанікі, бачачы, ганілі іх. 16 Ісус жа, гукнуўшы іх, сказаў: „Дазвольце дзеткам прыходзіць да Мяне і не бараніце ім, бо такowych ё гаспадарства Божае. 17 Запраўды кажучы: хто ня прыме гаспадарства Божага, як дзецяне, ня ўвыйдзе з яго".

18 І якісь старац папытаўся Яго, кажучы: „Вучыцелью добры што зрабіць, каб спала імне жыць вечнае?" 19 Ісус сказаў яму: „Чаму завеш Мяне добрым? ніхто ня добры, толькі адзін Бог. 20 Знаеш расказаньні: „Не чужалож, не забівай, не крадзі, ня сьветч хвалышыва, сьцайца свайго й маці сваю". 21 Ён жа сказаў: „Усе гэта дзяржаў я з малодсьці свае". 22 Пачуўшы гэта Ісус сказаў яму: „Аднаго не стаецца табе: прадай усе, што маеш і раздай убогім, і будзеш мець скар у нябёсах; і, прышоўшы, ідзі за Імною". 23 Ён жа, пачуўшы гэта, засмуціўся, бо быў надта багаты.

24 І Ісус, бачачы, што ён засмуціўся, сказаў: „Як цяжка маючы багатыце ўвыйсці ў гаспадарства Божае, 25 Бо лацвей вярблуд прайсці пераз вушка голкі, чым багатаму увыйсці ў гаспадарства Божае".

26 Тыя, што чулі, сказалі: „Хто ж можа спасьціся?" 27 Але Ён сказаў: „Немагчымае людзям, магчыма Богу".

28 А Пётра сказаў: „Вось, мы пакінулі ўсе і пайшлі за Табою". 29 Ён жа сказаў ім: „Запраўды кажучы вам: няма нікога, хто пакінуў бы дом, альбо бацькоў, альбо братоў, альбо жонку, альбо дзеці дзеля гаспадарства Божага, 30 І не адзяржаў бы шмат балей у гэтым часе, і прыйдучым веку жыцьця вечнага".

31 І, узяўшы двананцацёх, сказаў ім: „Вось, мы ўзыходзім да Ерузаліму, і зьдэецца ўсе, напісанае пра

рокамі праз Сына Людзкаго. 32 Бо Ён будзе выданы народам, і асьміяны, і зьняважаны, і апліваны. 33 І, біўшы пугамі, яны заб'юць Яго; і на трэйці дзень ускрэсьне". 34 Але яны нічога з гэтага не разумелі; слова гэтае было схавана ад іх, і яны не разумелі сказаўнага.

35 І сталася, як Ён падыходзіў да Ерыхону, што адзін нявісны сядзеў ля дарогі, просячы. 36 І, пачуўшы мінаючую гурбу, папытаўся, што гэта было б. 37 І паведамілі яму, што Ісус Назарэянін тудэй праходзе. 38 І ён гукнуў, кажучы: „Сыну Давідаў, зьмілуйся над імною!" 39 Ідучы ж сьпераду ганілі яго, вымагаючы, каб ён змоўк; але ён шмат балей гукнуў. „Сыну Давідаў, зьмілуйся над імною!". 40 І Ісус, адзяржаўшыся, расказаў прывесці яго да сябе; і, як тый дабліжыўся, папытаўся ў яго: 41 „Чаго ты хочаш, каб Я ўчыніў табе?" Ён жа сказаў: „Спадару, каб я празерыў". 42 І Ісус сказаў яму: „Празер; вера твая ўдаравіла цябе". 43 І якга ён празерыў і пайшоў за Ім, славачы Бога; і ўвесь люд, бачачы гэта, даў хвалу Богу.

19 І ўвыйшоў у Ерыхон, і праходзіў перазь яго. 2 І вось, муж, званы Закхеем, а ён быў начальнік мытнікаў, і быў багаты, 3 І жадаў бацьць Ісуса, хто Ён, але ня мог за гурбаю, бо быў малога росту. 4 І, забегшы наперад, узлез на дзікую фігу, каб магчы бачыць Яго, бо тудай меў неўзабаве прайсці. 5 І, прышоўшы да таго месца, глянуўшы ўгару, Ісус абачыў яго й сказаў яму: „Закхее, баржджэй зьлезь да лоў, бо сядні Я маю застацца ў доме тваім". 6 І ён борзда злез, і веціў Яго з радасьцяй. 7 І ўсі, бачачы гэта, наракалі, кажучы: „Ён зайшоўся гасьцяваць да дому грэшнае людзіны". 8 А Закхей, стаўшы, сказаў Спадару: „Спадару, вось, паламаю маю маюсць сваю я аддам убогім,

і, калі каго чым укрывдзіў, аддам чатыры разы толькі". 9 І Ісус сказаў яму: „Сядні прыйшло спасеньне дому гэтаму, бо й ён сын Абрагамаў; 10 Бо Сын Людзі прыйшоў шукаць а спасьці загінулых".

11 Як жа яны слухалі гэта, дадаў прыпавесыць, бо Ён быў блізка да Ерузаліму, і яны думалі, што гаспадарства Божае мае неўзабаве зьявіцца. 12 Дык сказаў: „Якісь чалавек высокага роду пайшоў да дамоў лёкага краю, каб адзяржаць сабе гаспадарства і зьвярнуцца. 13 І, гукнуўшы дзесяцёх слугаў сваіх, даў ім дзесяць мінаў і сказаў ім: „Таргуйце, пакуль я прыйду". 14 Але грамадзяне ягоныя ненавідзілі яго і паслалі за ім пасолства, кажучы: „Мы ня хочам, каб гэты чалавек гаспадарстваваў у нас". 15 І сталася, як ён зьвярнуўся, адзяржаўшы гаспадарства, што ён казаў пагукі да сябе тых слугаў, каторым даў грошы, каб даведацца, колькі кажны зь іх прыдбаў, таргуючы. 16 І прышоў першы, кажучы: „Спадару, міна твая прыспарыла дзесяць мінаў".

17 І ён сказаў яму: „Добра, добры слуга; за тое, што ты ў малым быў верны, май уладу над дзесяцьма месцамі". 18 І прышоў другі, кажучы: „Спадару, міна твая прыспарыла пяць мінаў". 19 Сказаў і гэтаму: „І ты будзь над пяцьма месцамі". 20 І прышоў іншы, кажучы: „Спадару, во міна твая, каторую я хаваў у хустцы; 21 Бо я баяўся цябе, бо ты людзіна стродкая: бярыш, чаго ня клаў, і жнеш, чаго ня сеяў". 22 Ён кажа яму: „Вуснамі тваімі я суджу цябе, нягодны слуга; ты ведаў, што я стродкая людзіна, бяру, чаго ня клаў, і жну, чаго ня сеяў; 23 Дык чаму ты не аддаў грошы маіх на стол, і я, прышоўшы, адзяржаў бы з прыбыткам?". 24 І сказаў тым, што тут стаялі: „Вазміце ад яго міну і дайце таму, хто мае дзесяць мінаў". 25 І сказаў яму: „Спадару, ён мае

дзесяць мінаў). 26 „Бо кажу вам, што кажнаму маючаму дасца; а ад нямаючага адыймецца й тое, што мае. 27 Непрыяцеляў жа маіх гэтых, што не хацелі, каб я гаспадарстваваў у іх, прывядзіце сюды й забіце перад імню“.

28 Сказаўшы гэта, Ён пайшоў далей, узыходзячы да Ерузаліму. 29 І сталася, як дабліжыўся да Віффагі а Віфані, да гары, званае Аліўнай, паслаў двух вучанікаў Сваіх, 30 Кажучы: „Ідзіце да сяла, што насупроці, у каторым, увыйшоўшы ў яго, знойдзеце прывязанае асьляне, на каторым ніхто ніколі не садзіўся; адвязаўшы яго, прывядзіце. 31 І калі хто папытаецца ў вас: „Нашто адвязаеце?“ скажыце яму гэтак: „Бо Спадар яго патрабуе“.

32 І пасланыя, пайшоўшы, знайшлі, як Ён сказаў ім. 33 Як жа яны адвязаваці асьляне, гаспадары казалі ім: „Нашто адвязаеце асьляне?“ 34 А яны адказалі: „Бо Спадар патрабуе яго“. 35 І прывялі яго да Ісуса; і, накінуўшы адзецце свае на асьляне, пасадзілі на яго Ісуса.

36 І як Ён ехаў, расьсцілалі адзежы свае на дарозе. 37 А як Ён бліжыўся да схому Аліўнае гары, уся множасьць вучанікаў пачала, цешчыся, вялікім голасам хваліць Бога за ўсі магучыя ўчынкі, што яны бачылі, 38 Кажучы: „Дабраславёны Кароль, што йдзець у імя Спадарова! супакой на нябёсах і слава на вышпах!“

39 Але некаторыя з фарысеяў з гурбы казалі Яму: „Вучыцелю, згань вучанікаў сваіх“. 40 І, адказуючы, сказаў ім: „Кажу вам, калі гэтыя будуць маўчаць, камяні загукуюць“.

41 І, як дабліжыўся, бачачы места, плакаў па ім, 42 Кажучы: „Калі б і ты ведала, нават ты, прынамся гэтага дня твайго, што ё да супакою табе, але сказана гэта цяпер ад аччу тваіх; 43 Бо прыйдуць на цябе дні,

што непрыяцелі твае акружаць цябе валам, і аблягуць цябе, і сысьнуць цябе адусюль, 44 І зрынуць цябе на зямлю, і дзеці твае ў табе, і не пакінуць у табе каменя на каменю, бо не пазнала пары даведаньня свайго“. 45 І, увыйшоўшы да сьвятыні, пачаў аддаляць прадаючых і купляючых у ёй, 46 Кажучы ім: „Пісана: „Дом Мой ё дом малітвы“, а вы зрабілі яго пячораю разбойнікаў“.

47 І навучаў кажнага дня ў сьвятыні. Найвышшыя ж сьвятары і кніжнікі а старцы людю шукалі загубіць Яго. 48 І не знайшлі, што зрабіць, бо ўвесь люд, не адступаючы, слухаў Яго.

20 І сталася аднаго з тых дзён, як Ён навучаў люд у сьвятыні абяшчаў дабравесьць, што найвышшыя сьвятары а кніжнікі із старцамі прышлі 2 І казалі Яму, кажучы: „Скажы нам, якой уладаю Ты гэта робіш, альбо хто даў Табе ўладу гэтую?“. 3 А Ён, адказуючы, сказаў ім: „Папытаюся й Я ў вас адно, і скажыце мне: 4 Хрост Янаў зь нябёс быў ці ад людзей? 5 І яны разважалі мяжсобку, кажучы: „Калі скажам: „Зь нябёс“, Ён скажа: „Чаму ж вы не паверылі яму?“. 6 А калі скажам: „Ад людзей“, увесь люд укамянуе нас, бо яны пераканаўшыся, што Ян быў прарока“. 7 І адказалі, што ня ведаюць скуль. 8 І Ісус сказаў ім: „Не скажу й Я вам, якой уладаю гэтай раблю“.

9 І пачаў Ён казаць людю прывесць гэтую: „Адзін чалавек засадзіў вінішча, і выдаў яго вінарому і пакінуў край на даўгі час. 10 І ўпару паслаў да вінароў слугу, калі яны далі яму з пладоў вінішча, але вінары, набіўшы яго, адаслалі бяжніча. 11 І ўзноў паслаў другога слугу, але яны, набіўшы яго таксама й зьняважаўшы, адаслалі бяжніча. 12 І ўзноў паслаў трэцяга

але яны й яго ранілі й выгналі. 13 І сказаў спадар вінішча: „Што імне рабіць? Пашлю любовога сына свайго; хіба, абачыўшы яго, замеюць звагу“. 14 Але вінары, абачыўшы яго, разважалі мяжсобку, кажучы: „Гэта спадкаемца; забіма яго, каб спадак быў нашы“. 15 І, выпхнуўшы яго вонкі зь вінішча, забілі. Дык што спадар вінішча зробім? 16 Прыйдзе, і выпубе тых вінароў, і аддасць вінішча іншым“.

Пачуўшы гэта, яны казалі: „Крый, Божа!“ 17 Але Ён, глянуўшы на іх, сказаў: Дык што ё гэта, што напісана: „Камень, каторы адхінулі будаўнічыя, тый стаў галавою вугла“. 18 Кажны, хто зваліцца на гэты камень, разаб'ецца; а на каго ён зваліцца, таго зьмяжджуле“. 19 І тае ж гадзіны шукалі найвышшыя сьвятары а кніжнікі наклацьці рукі на Яго, бо ведалі, што празь іх сказаў Ён гэтую прыавесьць, але баяліся людю.

20 І, назіраючы, паслалі падкупленых людзей, што прыдаваліся справядлівымі, каб тыя маглі злавіць Яго ў мове, так што яны маглі б выдаць Яго ўраду а ўладзе намесьніка. 21 І тыя былі ў яго, кажучы: „Вучыцелю, мы ведаем, што Ты праўдзіва гукнеш а навучаеш і не зважаеш на асобы, але ў праўдзе дарогі Божае навучаеш; 22 На лежа нам даваць падаткі цэсару ці не?“ 23 Але, зацёміўшы падход іхны, Ён сказаў ім: „Чаму спакушаеце Мяне? 24 Пакажыце мне дынар; чый на ім абраз а наліс?“ І, адказуючы, яны казалі: „Цэсараў“. 25 Ён жа сказаў ім: „Дык аддавайце цэсарава цэсару, а Божае — Богу“. 26 І не маглі злавіць Яго ў словы перад людям, і дзіваючыся з адказу Ягонага, змоўклі.

27 І некаторыя із садукееў, што прырачаць быцьцю ўскрысьсеньня, папыталіся ў Яго, 28 Кажучы: „Вучы-

целю, Масей напісаў нам, што калі чый брат, маючы жонку, памрэць бяздзетны, брат ягоны мае ўзяць жонку і ўзьняць насенне брату свайму. 29 Было сямёх братоў. Першы, ажаніўшыся, памер бяздзетным. 30 І другі ўзяў тую жонку, і памер бяздзетны. 31 І трэці ўзяў яе, і падобна таксама сямёх, не пакінулі дзяцей і памерлі. 32 І просьце ўсіх памерла таксама жонка. 33 Дык у ўскрысьсеньню каторага зь іх будзе яна жонкаю, бо сямёх мелі яе за жонку?“ 34 І Ісус сказаў ім: „Сынове гэтага веку жэняцца й выходзяць замуж; 35 Але тыя, што будуць уважаныя за гоных таго веку і ўскрысьсеньня зь мёртвых ані жэняцца, ані замуж выходзяць; 36 Бо ані памерці ўжо ня могуць, бо яны роўныя з ангёламі, і ё сынамі Божымі, будучы сынамі ўскрысьсеньня. 37 А што памерлыя ўскрэснуць, і Масей паказаў у Кусьце, як назваў Спадара Богам Абрагама а Богам Ісак а Богам Якава. 38 Бог жа ня ё Бог мёртвых, але жывых, бо ўсі Яму жывыя“. 39 І некаторыя з кніжнікаў, адказуючы, казалі: „Вучыцелю, Ты добра сказаў“. 40 І ўжо ня важыліся праз што-коледчы пытацца ў Яго.

41 Ён жа сказаў ім: „Як кажучы, што Хрыстос мае быць сын Давідаў? 42 А сам Давід кажа ў кнізе псалмаў: „Сказаў Спадар Спдару майму: сядзі па правіцы Маёй, 43 Пакуль не пастанаўлю непрыяцеляў Тваіх казулькаю пад ногі Твае“. 44 Значыцца, Давід завець Яго Спдаром, дык як жа Ён сын ягоны?“

45 І як увесь люд слухаў, Ён сказаў вучанікам Сваім: 46 „Сьцеражыцеся кніжнікаў, каторыя любяць хадзіць у даўгім адзеццю, і любяць здарованы на таргох, і прырэння сядавы ў бажніцах, і першыя месцы на вячэрах, 47 Каторыя ажыраюць

дамы ўдоваў пад прыклепам даўгіх малітваў. Яны адзяржаць стродшы суд".

21 І глянуўшы, Ён абачыў багатых, што кідалі ў скарбонку падаркі свае; 2 Але абачыў таксама бедную ўдаву, што ўкінула ў яе два медзякі. 3 І сказаў Ён: „Запраўды кажу вам, што гэтая бедная ўдава ўкінула балей за ўсіх; 4 Бо ўсі тыя із бытку свайго ўкінулі на дар Богу, а яна зь нястачы свае ўкінула ўвесь пражытак, які мела".

5 І як некаторыя казалі празь сьвятых, што яна прыбрана харошым каменням а дарами, Ён сказаў: 6 „Прыйдучь дні, калі з таго, што вы бачыце, не застанецца камень на каменю, каторы ня быў бы сьціненны".

7 І папыталіся ў Яго, кажучы: „Вучыцелю, калі гэта будзе? і якая пазнака, калі гэта мае стацца?"

8 І сказаў Ён: „Уважайце, каб вас не зьвялі, бо шмат хто прыйдзе ў імя Мае, кажучы: „Гэта Я", і час дабліжыўся". Не хадзіце за імі. 9 Як жа пачуеце празь войны а заматні, не палохайцеся, бо гэта мае стацца ўперад, але ня зараз канец".

10 Тады сказаў ім: „Народ паўстане на народ, і гаспадарства на гаспадарства; 11 Будучь вялікія трасеньні зямлі ў розных месцах а галадові а ліпучкі а страшныя зьявы а вялікія знакі зь неба. 12 Але наўперад накладучь на вас рукі свае і будучь пераследаўчы, выдаючы ў бажніцы й вязьніцы, прыводзячы да каралёў а дзяржаўцаў за імя Мае. 13 Будзе ж гэта вам на сьветчаньне.

14 „Затым пакладзіце ў сэрцы свае не абдумаўчы загадзя абароны; 15 Бо Я вам дам вусны а мудрасьць, каторым ня будучь магчы перачыць ані працівіцца ўсі праціўнікі вашыя. 16 І вы будзеце выдадзены нават бацькамі а братамі а сваякамі а прыяцелямі, і заб'юць нека-

торых із вас; 17 І будучь ненавідзіць вас усі за імя Мае. 18 Але й волас із галавы вашае не загіне. 19 Цярплівай трывалкосьцяй сваёй прыдбаеце душы свае.

20 „А як і абачыце Ерузалім абступлены войскам, тады ведайце, што спустошаньне яго дабліжылася. 21 Тады тыя, што ў Юдэі, уцякайце ў горы; і хто ў ім, выходзь із яго; і хто ў ваколіцы, ня ўходзь у яго; 22 Бо гэта дні помсты, каб усе напісанае выпаўнілася. 23 І бяда цяжарным а сочым тых дзён, бо будзе вялікая нястача на зямлі і гнеў на люд гэты. 24 І падуць адляза мяча, і будучь заведзены ў палон да ўсіх народаў; і Ерузалім будзе таптань народамі, пакуль ня скончацца часы народаў.

25 „І будучь знакі на сонцу а месяцу а гвездах, і на зямлі трывога народаў у заматні, равеньне а хваляваньне мора. 26 Людзі будучь паміраць із страху а спадзяваньня прыходзячага на ўвесь свет, бо сілы нябёсныя захістаюцца.

27 „І тады абачаць Сына Людзкага, у булакох із сілаю а славаю вялікай ідучага. 28 Як жа пачнець гэта дзеяцца, глядзіце і ўзьнімайце галавы свае, бо бліжыцца адкупленьне вашае".

29 І сказаў ім прыпавесць: „Глядзіце на фігу а на ўсі дзервы. 30 Як яны ўжо пукаюцца, то ведаеце самы, гледзячы на гэта, што лета блізка. 31 Дык таксама, як абачыце, што гэта дзеецца, ведайце, што гаспадарства Божае блізка. 32 Запраўды кажу вам, што ня мінець род гэты, як усе станецца. 33 Неба й зямля мінуць, але словы мае а ніяк ня мінуць. 34 Шануйцеся, каб сэрцы вашыя наагул не цяжарыліся прырасьцю а п'янствам а жыццёвымі рупатамі, і каб дзень тый не засьпеў вас якга, неўспадзеўкі; 35 Бо, як пасадка, ён прыйдзе на ўсіх тых, што жывуць на відзе ўсяе зямлі.

36 Дык будучь чукавыя кажнае пары, молячыся, каб вы маглі ўсцерагчыся ад усяго таго, што мае стацца, і стаць перад Сынам Людзкім".

37 І ўдзень Ён навучаў у сьвятыхні, а ночы, выходзячы, заставаўся вонках на гары, званай Аліўнай. 38 І ўвесь люд прыходзіў рана на раніцы да Яго, слушаць Яго.

22 Бліжылася сьвята Праснакоў, званае Пасхаю. 2 І шукалі найвышшыя сьвятары а кніжнікі, як загубіць Яго, бо баяліся люду.

3 І ўвыйшоў шайтан у Юду, званана Іскарыйт, каторы быў зь ліку двананцаў. 4 І ён пайшоў, і гуртарыў із найвышшымі сьвятарамі а ўраднікамі, як бы Яго ім выдаць. 5 Яны ўзрадаваліся і згадзіліся даць яму грошы. 6 І ён згадзіўся зрабіць гэта, і шукаў прыгоднага часу выдаць Яго ім бяз гурбы.

7 І настаў дзень Праснакоў, каторага мела быць зарэзана пасха. 8 І паслаў Пётру а Яана, кажучы: „Ідзіце й прыгатуйце есьці нам пасху". 9 І яны казалі Яму: „Ідзе хочаш, каб мы прыгатавалі?" 10 І сказаў Ён ім: „Вось, як вы ўвыйдзеце ў места, стрэнецца вам чалавек, нясуцы жбан вады; ідзіце за ім да дому, да каторага ён увыйдзе; 11 І скажыце гаспадару дому: „Вучыцель кажа тэ: ідзе гасьцінны пакой, у каторым быць Імне есьці пасху з вучанікамі Сваімі?" 12 І тый пакажа вам вялікі верхні пакой засланы; там прыгатуйце". 13 І, пайшоўшы, знайшлі, як сказаў ім, і прыгатавалі пасху. 14 І, як настала гадзіна, Ён узьлёг за стол, і апосталы зь ім. 15 І сказаў ім: „Жаданьням жадаў Я есьці гэтую пасху з вамі перад Сваім цяргеньнем; 16 Бо кажу вам, што ўжо ня буду есьці яе, пакуль яна ня здеецца ў гаспадарстве Божым". 17 І ўзяўшы чару, і ўчыніўшы падзяку, сказаў: „Вазьміце яе і падзяліцеся мяжсобою; 18 Бо ка-

жу вам, што ня буду піць із плоду віннага, пакуль ня прыйдзе гаспадарства Божае". 19 І ўзяўшы бутэчку, учыніўшы падзяку, паламіў а даў ім, кажучы: „Гэта ё цела Мае, данае за вас; рабіце гэта на памятку Маю". 20 Таксама чару па вячэры, кажучы: „Гэтая чара ё новая змова ў крыві Маёй, што за вас разьліваецца.

21 „І вось, рука таго ізраджачага Мяне з Імною за сталом, 22 Бо Сын Людзкі запраўды йдзець, як наканаваў; бяда, адылі, чалавеку таму, каторым Ён ізраджаецца". 23 І яны пачалі разважаць мяжсобою, хто зь іх быў бы, што зробі гэта.

24 Была ж і сьпярэчка памеж іх, хто зь іх здаецца быць вялікім. 25 І сказаў Ён ім: „Каралёве народаў пануюць над імі, і маючы ўладу над імі завуцца дабрадзямі. 26 А вы ня так: але вялікі з памеж вас будзь, як малодшы, і радзячы, як слугуючы. 27 Бо хто вялікі, хто ўзьляжыць, ці хто слугуе? ці ня тый, што ўзьляжыць? Але Я сярод вас як тый, што слугуе.

28 „Але вы тыя, што ператрывалі з Імною ў спакусах Маіх; 29 І Я прызначаю вам, як Айцец Мой прызначыў Імне, гаспадарства, 30 Каб вы маглі есьці й піць за сталом Маім у Маім гаспадарстве і сядзелі на пасадах, судзячы двананцаў пакаленьняў Ізраэлявых".

31 І Спадар сказаў: „Сымоне, Сымоне, гля, шайтан дужа прасіў, каб ён мог сеіць сітам вас, як пшонку; 32 Але Я маліў за цябе, каб ня скवलела вера твая; і ты нэкалі, навярунўшыся, маціў братоў сваіх". 33 І ён сказаў Яму: „Спадару, з Табою Я гатоў у вязьніцу й на сьмерць ісьці". 34 Ён жа сказаў: „Кажу тэ, Пётру, перш чымся певень запяець сядні, ты трычы выпрашся, што знаеш Мяне". 35 І сказаў ім: „Як пасылаў Я вас без капшука а без хатуля а бяз вобую, ці мелі вы ў

чым нястачу?" Яны казалі: „Ні ў чым". 36 Тады кажа ім: „Але цяпер, хто мае капшук, някай возьме яго, таксама й катуль; а хто ня мае, прадай адзецье свае і купі меч; 37 Бо кажу вам, што напісанае мае выйпаўніцца на Імне: „І залічаны да бяспраўнікаў". Бо запраўды ўзглядам Мянне прыходзе да канца". 38 І яны казалі: „Спадару, во тут два мячы". І Ён сказаў ім: „Досыць".

39 І, выпашы, пайшоў, падле звычаю Свайго, на гару Аліўную; і вучанікі таксама пайшлі за ім. 40 І, як быў на месцу, сказаў ім: „Маліцеся, каб ня лучыць у спакусу". 41 І Ён адхінуўся ад іх, як дапусьціць камень, і, уклікшы, маліўся, 42 Кажучы: „Войча, калі Ты хочаш, аддаць гэтую чару ад Мянне! адылі не Мая воля, але Твая становіцца".

43 І англі із неба стаў да Яго, мадзячы Яго. 44 І, труднячыся, уляглівей маліўся; і стаўся пот Ягоны, як капкі крыві, на зямлю капачыся.

45 І, устаўшы з малітвы, пайшоў да вучанікаў, і засьпеў іх сьпячых з гора, 46 І сказаў ім: „Што вы сьпіце? устаньце й маліцеся, каб ня лучыць у спакусу".

47 Як Ён яшчэ казаў, вось гурба, і званы Юдаю, адзін із двананцацёх, сьпераду іх, і ён дабліжыўся да Ісуса, каб пацалаваць Яго. 48 І Ісус сказаў яму: „Юда, цалаваньням выдасі Сына Людзкага?"

49 І бачачы тыя, што былі зь Ім, да чаго даходзе, казалі: „Спадару, ці ня выцяць нам мячом?" 50 І выцяў адзін із памеж іх слугу найвышшага сьвятара, і адцяў яму правае вуха; 51 І адказуючы, Ісус сказаў: „Пакінь, досыць" і, дакрануўшыся да вуха ягонага, уздаравіў яго.

52 І сказаў Ісус найвышшым сьвятаром а ўраднікам сьвятыхі а старцом, што вышлі супроці Яго: „Як

на грабежніка вышлі вы зь мячамі а кіямі. 53 Як кажны дзень бываў Я з вамі ў сьвятыхі, вы ня выпягнулі рук сваіх на Мянне; але цяпер ваша гадзіна і ўлада цямноты".

54 І, узляўшы Яго, павялі яго прывялі да дому найвышшага сьвятара. Пётра ж ішоў за Ім воддаць. 55 І, як расклалі цяпло сярод падворку і селі разам, Пётра сеў памеж іх. 56 І адна дзеўка згледзела, як ён сядзеў ля сьвятла, і ўцяміўшыся ў яго, сказала: „І гэты быў з Ім". 57 Але ён выперся, кажучы: „Жонка, я ня знаю Яго". 58 І за часіну другі, абачыўшы яго, сказаў: „І ты зь іх". Але Пётра сказаў: „Чалавеча, я не". 59 Потым блізу за гадзіну іншы станаўко цвёрдзіў: „Запраўды й гэты быў зь Ім, бо ён запраўды Галілеянін". 60 Але Пётра сказаў: „Чалавеча, ня ведаю, што ты кажаш" І якга, яшчэ ён казаў, певень запяў. 61 І Спадар, абярнуўшыся, глянуў на Пётру, і Пётра ўспомнеў слова Спдарова, як Ён казаў яму: „Перш чымся певень запяець, ты трэйчы выпрашася Мянне". 62 І Пётра, выпашы, горка плакаў.

63 І людзі, што дзяржалі Яго, насьміхаліся зь Яго, б'ючы; 64 І, накрываючы Яго, пыталіся ў Яго, кажучы: „Прарачы, хто выцяў Цябе?" 65 І гукалі шмат блявузганана на Яго.

66 І як настаў дзень, зьберліся старцы людю, найвышшых сьвятары а кніжнікі і ўвялі Яго ў сьнедрыён свой, кажучы: 67 „Ці Ты Хрыстос? скажы нам". Ён жа сказаў ім: „Калі скажу вам, вы ані не павярнеце; 68 І калі папытаюся ў вас вы ані не адкажыце Імне і не адпусьціце Мянне. 69 Адгэтуль Сын Людзкі будзе сядзець па правіцы моцы Божай". 70 І ўсі казалі: „Дык Ты Сын Божы?" І Ён сказаў ім: „Вы кажаце, што Я". 71 І казалі: „Нам

то нам надабе балеі сьветак? бо мы самы чулі з вуснаў Ягоных".

23 І ўся множасьць іх, устаўшы, павялі Яго да Пілата. 2 І пачалі жалаваць на Яго, кажучы: „Мы знайшлі, што Гэты псеуец народ наш і бароне даваць падачкі цэсару, кажучы, што Ён сам Хрыстос, Кароль". 3 Пілат жа папытаўся ў Яго, кажучы: „Ці Ты кароль Юдэйскі?" І, адказуючы, Ён сказаў яму: „Ты кажаш". 4 І Пілат сказаў найвышшым сьвятаром а гурбе: „Я не знаходжу выступу ў гэтым чалавеку". 5 Але яны ўпіраліся, кажучы: „Ён узрушае люд, навукаючы па ўсёй Юдэі, пачынаючы ад Галілеі аж да гетуль". 6 Пілат жа, пачуўшы „Галілея", папытаўся, ці гэты чалавек быў Галілеянін. 7 І даведаўшыся, што Ён быў прысуду Гірадавага, адаслаў Яго да Гірада, каторы сам таксама быў у Ерузаліме тых дзён.

8 Гірад, абачыўшы Ісуса, вельма ўсьцешыўся, бо даўно жадаў бачыць Яго, бо чуў шмат прась Яго і спадзяваўся бачыць які-коледы знак, учынены Ім. 9 І шмат пытаўся ў Яго, але Ён нічога яму не адказаў. 10 А найвышшых сьвятары а кніжнікі стаялі і заўята жалавалі на Яго. 11 І Гірад із воямі сваімі ўлегчы замеў Яго, і, насьміяўшыся зь Яго, накінуўшы на Яго белое адзецье, адаслаў назад да Пілата. 12 І сталі таго дня Пілат і Гірад прыцельмі мяжсобоку, бо ўперад яны былі ў непрыязьністве із сабою.

13 А Пілат, пагукаўшы найвышшых сьвятароў а дзяржаўцаў а люд, 14 Сказаў ім: „Вы прывялі да мяне Гэтага Чалавека, як узрушаючага люд; і вось, я выпытаў Яго перад вамі і не знайшоў нічога выступнага ў Гэтым Чалавеку ў тым, у чым жаўцуе на Яго; 15 Ані Гірад, бо я паслаў вас да яго, і вось, нічога вартага сьмерці ня зроблена Ім. 16 Дык, пакараўшы, звольню Яго". 17 Ён быў абавязаны звольніць ім

аднаго на сьвята. 18 Але яны закрычалі разам із усім гурдам, кажучы: „Вон із Ім! вазьмі гэтага! а вывальні нам Вараўву", 19 Каторы быў пасаджаны ў вязьніцу за бунт, узняты ў месце, і за ўбіўства. 20 Дык Пілат ізноў загукіў, зьвучачы звольніць Ісуса. 21 Але яны, адказуючы, крычалі: „Укрыжуй, укрыжуй Яго!"

22 І ён сказаў ім трэйці раз: „Што ж благога ўчыніў Ён? я не знайшоў у Ім нікае прычыны да сьмерці. Дык, пакараўшы, звольню Яго". 23 Але яны былі ўпорыстыя, вялікімі галасамі просячы, каб Ён быў укрываваны. І перамаглі галасы іхныя а найвышшых сьвятароў. 24 І Пілат рассудзіў досыць учыніць жадаўню іхнаму. 25 І ён звольніў, каго яны прасілі, каторы за бунт а ўбіўства быў пасаджаны ў вязьніцу, а Ісуса выдаў на іх волю.

26 І як павялі Яго, то, няўшы нейкага Сымона Кірынеяніна, з поля йдучага, улажылі крыж на яго, каб нёс за Ісусам.

27 І йшлі за Ім вялікія множасьці людю а жанок, каторыя плакалі а галасілі па Ім. 28 А Ісус, абярнуўшыся да іх, сказаў: „Дачкі ерузалімскія, ня плачча па Імне, але плачча па самых сабе а па дзяцёх сваіх; 29 Бо вось, надыходзяць дні, каторых скажучь: „Шчасьлівыя бясплодныя а ўлоньне, што не радзіла, і пелькі, што не саілі!" 30 Тады пачнуць казаць горам: „Зваліцеся на нас!" і ўзгоркам: „Пакрыйце нас!" 31 Бо калі на сакаўным дзерве гэта дзеецца, што будзе на сусім?"

32 Вялі зь ім на сьмерць і двух іншых, ліхадзеяў. 33 І як прышлі на месца, званае Чарэпнішча, там укрывавалі Яго і ліхадзеяў, аднаго паправе, а другога палева.

34 І казаў Ісус: „Войча, даруй ім, бо ня ведаюць, што робяць".

І, дзелячы адзецье Ягонае, кідалі на жэрабя.

35 І стаяў люд, глядзячы; і старцы таксама насміхаліся, кажучы: „Іншых спасаў, няхай спасець Самога Сябе, калі Ён Хрыстос, абранец Божы”. 36 Таксама й жаўнеры насміхаліся зь Яго, падькодзячы, і падаючы Яму воцат, 37 І кажучы: „Калі Ты Кароль Юдэйскі, спасі Сябе Самога”.

38 І быў над Ім надпіс грэцкімі а рымскімі а гэбрэйскімі літарамі: „Гэта Кароль Юдэйскі”.

39 Адзін із павешаных ліхадзеяў блявузгаў на Яго, кажучы: „Калі ты Хрыстос, спасі Сябе й нас”. 40 Але другі, адказуючы, зганіў яго, кажучы: „Ці не баішся Бога, ты, што пад тым самым рассудкам? 41 І мы запраўды справядліва, бо адзяжалі справядлівую заплату за тое, што мы зрабілі; а Ён нічога благога не зрабіў”. 42 І сказаў Ісусу: „Успомні Мяне, Спадару! як прыйдзеш да гаспадарства Сваёго”. 43 І сказаў яму Ісус: „Запраўды кажу табе, сядні будзеш із Імваю ў раю”.

44 І было каля шостае гадзіны, і сталася цемнь па ўсёй зямлі аж да гадзіны дзявятае. 45 І сонца зацьмела, і запова ў святыхіні разьдзерлася па сярэдзіне. 46 І Ісус, загукнуўшы вялікім голасам, сказаў: „Войча, у рукі Твае аддаю дух Мой!” І, сказаўшы гэта, выпусціў дух.

47 Сотнік жа, бачачы, што сталася, уславіў Бога, кажучы: „Запраўды чалавек гэты быў справядлівы”. 48 І ўсі гурбы, што зышліся на гэту відаль, бачачы, што сталася, білі сябе ў грудзі, зварачаючыся. 49 І ўсі, што зналі Яго, стаялі воддаль, таксама жанкі, што прапушчалі Яго з Галілеі, глядзелі на ўсе гэта.

50 І вась, чалавек, на імя Язэп, райца, муж добры а справядлівы, — 51 Ён не згаджаўся з радаю а ўчынкам ейным, — з Арымафеі, места юдэйскага, што таксама чакаў гаспадарства Божага, 52 Прыступіўшы

да Пілата, прасіў цела Ісусавага. 53 І, зьняўшы яго, завярнуў яго цянюсенькае палатно, і паклаў яго ў гробе, высечаным у скале, ідзе яшчэ ніхто ня быў ніколі пакладзены. 54 І быў гэта дзень прыгатовы а сыбота наставала.

55 І пайшлі жанкі, што прышлі зь Ім із Галілеі, глядзець гробу і я цела Ягонае клалася. 56 І, зьвярнуўшыся, прыгатавалі пахі а масьці, і заставаліся супакойныя ў сыботу падле расказанья.

24 Але назаўтрае па сыбоце, вельма рана нараніцы, пайшлі яны да гробу, нясучы пахі, што былі прыгатаваўшы; 2 І знайшлі камень адкочаны ад гробу, 3 І, увыйшоўшы, не знайшлі цела Спадара Ісуса.

4 І сталася, як яны былі заклапаціўшыся з гэтага, што вась, два чалавекі сталі перад імі ў зьзяючым адзеццю. 5 І як яны працяліся страхам і нахінулі віды свае да зямлі, сказалі ім: „Чаму шукаеце жывога памеж памерлых? 6 Яго няма тут, але Ён ускрэс; успомніце, які Ён казаў вам, будучы яшчэ ў Галілеі, кажучы: 7 „Сын Людзкі мае быць выданы ў рукі грэшнікаў, мае быць укрываваны, і трэцяга дня мае ўскрэснуць”. 8 І яны ўспомнелі словы Ягоныя; 9 І, зьвярнуўшыся ад гробу, асьветчылі прасусё гэта адзінанцадзем а ўсім заставалым.

10 Былі ж Марыя Магдалена Яяна а Марыя Якавава а іншыя з імі, што павэдалі ўсе гэта апосталам. 11 І здаліся словы тыя ў вачох іхных неразумнымі, і не паверылі ім. 12 Але Пётра, устаўшы, пабег да гробу і, нахінуўшыся, бача, што палатно толькі там ляжыць, і пайшоў дамоў, дзвючыся з таго, што сталася.

13 І вась, таго самага дня два із іх падарожжавалі да сяла, званага Эммаус, што шасьцідзясят стадаў ад Ерузаліму; 14 І мужавалі

мяжсобку праз усі здарэньні. 15 І сталася, як яны мужавалі а разважалі, што Ісус Сам, дабліжыўшыся, ішоў зь імі. 16 Але вочы іхныя былі дзяржаныя так, каб не пазналі Яго. 17 Ён жа сказаў ім: „Што за гаворка ў вас, ідучы, і чаму вы смутныя?” 18 І адзін, імям Клеопа, сказаў Яму: „Ты адзін із даведаннікаў у Ерузаліме і ня ведаеш, што сталася ў ім гэтых дзён?” 19 А Ён сказаў ім: „Што?” І яны сказалі Яму: „Празь Ісуса Назарэцянна, Каторы быў прарока, магучы ў учынку і ў слове перад Богам і ўсім людям; 20 І як найвышшыя сьвятары а нашы старцы выдалі Яго на засуджэньне на смерць, і ўкрыжавалі Яго. 21 А мы спадзяваліся, што Ён меў адкупіць Ізраеля; але цяпер з усім гэтым сядні трэйці дзень, як гэта сталася. 22 І некаторыя жанкі з памеж нас зумелі нас: будучы вельмі рана ў гробе, 23 І, не знайшоўшы цела Ягонага, прышлі, кажучы, што яны таксама відзелі відзень ангілаў, каторыя кажучы, што Ён жывы. 24 І пайшлі некаторыя з нас да гробу, і знайшлі яго так, як жанкі казалі, але Яго ня бачылі”.

25 І сказаў ім: „О неразумныя і лентага сэрца, каб паверыць усяму, што казалі прарокі! 26 Ці не належыла Хрысту цярпець усяго гэтага і ўвыйсьці ў славу?” 27 І, пачуўшы ад Масея а ад усіх прарокаў, выкладаў ім у вусіх тых Пісьмах тое, што датыкалася Яго Самога.

28 І дабліжыліся яны да сяла, да каторага йшлі, і Ён выглядаў, быццам хоча йсьці далей. 29 Але яны прынукалі Яго, кажучы: „Застанься з намі, бо дзень ужо сыхінуўся да вечара”. І Ён увыйшоў, каб застацца зь імі. 30 І сталася, як Ён узьляжаў зь імі: узяўшы хлеб, дабраславіў і, паламіўшы, даў яго ім. 31 І вочы іхныя адчыніліся, і яны

пазналі Яго. Але Ён стаў нявідомы ім.

32 І яны сказалі адзін аднаму: „Ці не гарэла ў нас сэрца нашае, як Ён казаў нам у дарозе, і як адкрываў Пісьмы нам?”

33 І, устаўшы тае самае гадзіны, зьвярнуліся да Ерузаліму, і знайшлі адзінанцадзех, што былі зьбершыся, і тых, што былі зь імі, 34 Каторыя казалі: „Спадар запраўды ўскрэс і зьвіўся Сымону”. 35 І яны павядалі, што сталася ў дарозе, і як яны пазналі Яго ў ламеньню хлеба.

36 І, як яны гукалі гэта, Ён Сам стаў сярод іх і кажа: „Супакой вам!” 37 Але яны, заклапаціўшыся а спалохаўшыся, падумалі, што бачаць духа. 38 І сказаў Ён ім: „Чаго засмуціліся і чаму думкі паўстаюць у сэрцах вашых? 39 Во рукі Мае і ногі Мае, што гэта Я Сам. Дакрапіцеся да Мяне й бачча, бо дух ня мае цела й косцяў, як бачыце ў Мяне”. 40 І сказаўшы гэта, паказаў ім рукі й ногі Свае. 41 Як жа яны яшчэ з радасьці ня верылі і былі здзіваваўшыся, Ён сказаў ім: „Маеце што тут есьці?”. 42 І далі яму часьць печанае рыбы й мядовае наўзы. 43 І, узяўшы, еў перад імі. 44 І сказаў ім: „Гэта словы, што Я казаў вам, як яшчэ быў з вамі, што належа выпаўніцца ўсяму, напісанаму празь Мяне ў Законе Масеявым а ў прароках а ў псалмах”. 45 Тады адчыніў ім розум разумець Пісьмы. 46 І сказаў ім: „Гэтака напісана, і гэтак належыла Хрысту цярпець, і ўскрэснуць із мертвых на трэйці дзень, 47 І быць абяшчанай у імя Ягонае каяце на дараваньне грахоў у вусіх народах, пачынаючы з Ерузаліму. 48 Вы ж сьветкі гэтага. 49 І вась, Я пашлю абятніцу Айца Сваёго на вас, але вы заставайцеся ў месцы, пакуль не ахініцеся сілаю з вышні”. 50 І вывеў іх вонкі аж да Віфані,

і, падняўшы рукі Свае, дабраславіў іх. 51 І сталася, як дабраславіў іх, што адлучаўся ад іх і ўзносіўся на неба. 52 А яны, пакланіўшыся Яму, звярнуліся да Ерузаліму зь вялікай радасцяй. 53 І кажначасна былі ў сьвятыні, хвалячы а дабраславычы Бога.

ЕВАНГЕЛЯ ПОДЛЕ СВ. ЯНА

1 На пачатку было Слова, і Слова было з Богам, і Слова было Бог. 2 Яно было на пачатку з Богам. 3 Усе перазь Яго сталася, і безь Яго нічога ня было стаўшыся, што сталася. 4 У Ім было жыццё, і жыццё было сьвятлінёю людзёў. 5 І сьвятліня сьвеце ў цямноце, і цямнота яе не агарнула.

6 Быў чалавек пасланы ад Бога, імя ягонае Ян. 7 Ён прышоў дзеля сьветчання, каб сьветчыць празь Сьвятліню, каб усі ўверылі перазь яго. 8 Ён ня быў Сьвятліня, але каб сьветчыць празь Сьвятліню.

9 Была праўдзівая Сьвятліня, што асьвятчае кажнага чалавека, на сьвет прыходзячага. 10 На сьвеце быў, і сьвет стаўся перазь Яго, і сьвет Яго не пазнаў. 11 Да сваіх собскіх прышоў, і собскія Ягонія не прынялі Яго. 12 Але ўсім тым, што прынялі Яго, даў ім права стаць дзецьмі Божымі, тым, што вераць у імя Ягонае, 13 Каторыя ня з крыві, ані з волі цела, ані з волі мужа, але з Бога нарадзіліся.

14 І Слова стала целам, і вітала памеж нас (і мы бачылі славу Ягоную, славу як адзінароднага ад Айца), поўнае ласкі а праўды.

15 Ян сьветча празь Яго і гукі, кажучы: „Гэта быў тый, праз Каторага я сказаў: „Хто прыходзе за імною, выперадзіў мяне, бо быў перад імною“; 16 Бо з паўніні Ягонае ўсі мы прынялі і ласку на ласку. 17 Бо Бог закон Масеям быў даўшы; ласка а праўда сталася перазь Ісуса Хрыста. 18 Бога ніколі ня бачыў, адзінародны Сын,

што ёсьць у ўлоньню Айцоўскім, Ён аб'явіў.

19 І гэта сьветчаньне Яанава, яе паслалі да Яго Юдэі зь Ерузаліму сьвятароў а Левітаў, каб маглі папытацца ў Яго: „Хто Ты?“ 20 І ён вызнаў, і не заперачыў, і вызнаў: „Я ня Хрыстос“. 21 І папыталіся ў Яго: „Дык што ж? ты Ільля?“ і ён адказаў: „Не“. „Прарока?“ і ён адказаў: „Не“. 22 Дык казалі яму: „Хто ж ты, каб мы далі адказ тым, што паслалі нас; што ты скажаш празь сябе самога?“ 23 Ён сказаў: „Я голас гукіючага на пустыні: „Прастаяце сьцежку Спадару“, як сказаў Ісая прарока“. 24 Пасланыя ж былі з фарысэяў; 25 І яны папыталіся ў яго, і казалі яму: „Чаму ты хрысьціш, калі ты ня Хрыстос, ані Ільля, ані прарока?“

26 Ян адказаў ім, кажучы: „Я хрышчу ў вадзе; стаіць сярод вас Каторага ня знаеце, 27 Тый, што прыходзе за імною, у Каторага волю я ня гожа разьвязаць роменьчыка“. 28 Гэта сталася ў Віфані за Ёрданом, ідзе Ян хрысьціў.

29 Назаўтрае бача ён ідучага да сябе Ісуса і кажа: „Во Ягнётка Божае, што бярэць грэх сьвету. 30 Ён ё праз Каторага я сказаў: „За імном ідзець муж, Каторы выперадзіў мяне, бо ён быў уперад за мяне. 31 І я ня знаў Яго, але каб Ён быў выяўлены Ізраелю, дзеля таго я прышоў хрысьціць у вадзе“.

32 І сьветчыў Ян, кажучы: „Я бачыў Духа, што зыходзіў, як голуба, зь неба, ды перабываў на Ім. 33 І я ня знаў Яго; але Тый, што

паслаў мяне хрысьціць у вадзе, Тый сказаў імне: „Над кім абачыш Духа, што зыходзе і застаецца на Ім, Тый ё, што хрысьце ў Духу Сьвятым“; 34 І я бачыў, і сьветчыў, што Гэты ё Сын Божы“.

35 Назаўтрае ізноў стаяў Ян і двух вучанікаў ягоных. 36 І, абачыўшы ідучага Ісуса, сказаў: „Гэта Ягнётка Божае“.

37 І пачулі два вучанікі, як ён казаў, і пайшлі за Ісусам. 38 Ісус жа, абярнуўшыся і абачыўшы іх ідучых за Ім, кажа ім: „Чаго шукаеце?“ А яны казалі яму: „Раббі! (што знача ў перакладзе: Вучыцелю!) ідзе перабываеш?“ 39 Кажа ім: „Прыйдзіце й абачча“. Дык яны пайшлі й абачылі, ідзе Ён перабывае, і прабылі ў Яго тый дзень. Было каля дзясятае гадзіны.

40 Андрэй, брат Сымона Пётры, быў адзін із двух, што чулі ад Яана і пайшлі за Ім. 41 Знаходзе ён першы брата свайго собскага Сымона і кажа яму: „Мы знайшлі Месію“, што знача ў перакладзе: Хрыстос. 42 І прывёў яго да Ісуса. Ісус, глядзячы на яго, сказаў: „Ты Сымон, сын Ёнін; ты будзеш звацца Кіфа, што ў перакладзе: камень.“

43 Назаўтрае хацеў Ісус ісьці да Галілеі, і знаходзе Піліпа, і кажа яму: „Ідзі за Імною“.

44 Піліп жа быў зь Віфсаіды, места Андрэявага а Пётравага. 45 Піліп знаходзе Нафанаілу і кажа яму: „Мы знайшлі Таго, праз Каторага Масей пісаў у законе а прарокі, Ісуса, сына Язэпавага з Назарэту“. 46 А Нафанаіла кажа яму: „Ці можа з Назарэту быць што добрае?“ Піліп кажа яму: „Ідзі й глянь“. 47 Ісус, абачыўшы ідучага да Яго Нафанаілу, кажа празь яго: „Вось, запраўды Ізраелянін, у каторым няма хітрыні“. 48 Нафанаіла кажа Яму: „Скуль Ты мяне знаеш?“ Адказаў Ісус і сказаў яму: „Уперад чымся Піліп гукнуў цябе,

як ты быў пад фігаю, Я бачыў цябе“. 49 Нафанаіла адказаў Яму: „Раббі! Ты Сын Божы, Ты Кароль Ізраельскі“. 50 Ісус адказаў і сказаў яму: „Затым што Я сказаў табе: „Я бачыў цябе пад фігаю“, — ты верыш? абачыш балей за гэта“. 51 І кажа яму: „Запраўды, запраўды кажу вам: адгэтуль абачыце неба адчыненае й ангілаў Божых узыходзячых і зыходзячых на Сына Людзкога“.

2 Пазаўтра спраўлялі вясельле ў Кане Галілейскай, і маці Ісусава была там. 2 І таксама Ісус і вучанікі Ягонія былі пазваны на вясельле. 3 І, як не ставала віна, маці Ісусава кажа Яму: „Віна ня маюць“. 4 Ісус кажа ёй: „Што Імне й табе, жонка? яшчэ ня прышла гадзіна Мая“. 5 Маці Ягоная кажа слугам: „Што Ён скажа вам, рабіце“. 6 І сталася там, падле звычаю ачышчэньня юдэйскага, шэсьць каменных судзінаў да вады, што зьмяшчалі дзьве альбо тры меры кажная. 7 Кажа ім Ісус: „Напоўніце судзіны вадой“. І напоўнілі іх упычрк. 8 І кажа ім: „Цяпер засіліце й нясіце да загадніка чэсьці“. І панёсьлі. 9 Як жа загаднік чэсьці паспытаўся вады, абярненае ў віно, — а ён ня ведаў, скуль яна была, але паслугачыя, што сілялі ваду, ведалі, — тады загаднік гукіе маладога. 10 І кажа яму: „Кажная людзіна найперш даець добрае віна, а як нап'юцца, тады горшае; ты дзяржаў добрае віно дагэтуль“. 11 Гэты пачатак знакоў учыніў Ісус у Кане Галілейскай і зьявіў славу Сваю; і вучанікі Ягонія ўверылі ў Яго.

12 Просьле гэтага зышоў Ён да Капернауму, Ён а маці Ягоная а браты Ягонія а вучанікі Ягонія; і прабылі там троху дзён.

13 І блізка была Пасха юдэйская, і Ісус узышоў да Ерузаліму; 14 І засьпеў у сьвятыні прадаўнікоў валюў а авец а галубоў, і пенезяменаў

седзячых. 15 І, зрабіўшы пугу з аборака, усіх выгнаў із сьвятыні, і авечкі і валы; а грошы пенезяме-нам рассыпаў і сталы абярнуў. 16 А прадаўніком галубоў сказаў: „Вазьміце гэта адгэтуль, не рабіце дому Айца Майго таварыю”. 17 Вучанікі Ягонья прыпомнелі, што напісана: „Рупатлівасьць праз дом Твой зьядае Мяне”.

18 Затым Юдэі, адказуючы, сказалі Яму: „Які знак пакажаш Ты нам, чаму гэта робіш?” 19 Ісус, адказуючы, сказаў ім: „Разбурыце гэты Дом Божы, і за тры дні Я на-нава пастанаўлю яго”. 20 Затым Юдэі сказалі: „Сорак шэсьць год гэты Дом Божы становілі, а Ты на-нава пастановіш Яго за тры дні?” 21 Але Ён казаў праз Дом Божы цела Свайго. 22 Затым, як Ён ускрэс із мертвых, вучанікі Ягонья ўспом-нелі, што Ён казаў гэта, і паверылі Пісьму а слову, што Ісус сказаў.

23 І як Ён быў у Ерузаліме на сьвяце Паскі, шмат хто ўверыў у імя Ягонае, бачачы знакі, каторыя Ён чыніў. 24 Але Сам Ісус не да-вяраўся ім, бо знаў усіх, 25 І за-тым не патрабаваў, каб хто сьвет-чыў праз чалавека, бо Сам ведаў, што было ў чалавеку.

3 Быў жа чалавек із фарысэяў, імя ягонае Мікадым, старац юдэйскі. 2 Ён прышоў да Ісуса но-чы й сказаў Яму: „Раббі, мы ве-даем, што Ты вучыцель, прыйшлы ад Бога, бо ніхто ня можа чыніць такіх знакоў, якія Ты чыніш, калі ня будзе Бога зь ім”. 3 Ісус, адка-зуючы, сказаў яму: „Запраўды, за-праўды кажу табе: калі хто не на-родзіцца згары, ня можа бачыць гаспадарства Богага”. 4 Мікадым кажа Яму: „Як можа людзіна на-радзіцца, будучы стары? нягож мо-жа ён другі раз увыйсьці ў вулонь-не маці свае, каб нарадзіцца?” 5 Ісус адказаў: „Запраўды, запраў-ды кажу табе: калі хто не народзіц-

ца з вады й Духа, ня можа ўвый-сьці ў гаспадарства Богае. 6 На-роджанья зь цела ё цела; а наро-джанья з Духа ё дух. 7 Ня дзівуй-ся, што Я сказаў Табе: „Маеце на-радзіцца нанова”. 8 Вечер вее, ідзе хоча, і гук яго чуеш, але ня ве-даеш, скуль прыходзе й куды йдзець. Гэтак кажны, народжаны з Духа”. 9 Мікадым адказаў і сказаў Яму: „Як гэта можа быць?” 10 Ісус адказаў і сказаў яму: „Ты вучыцель Ізраеляў і ня ведаеш гэтага? 11 За-праўды, запраўды кажу табе: мы кажам тое, што ведаем, і сьвет-чым праз тое, што бачылі, але вы сьветчанья нашага ня прыём-маеце. 12 Калі Я сказаў вам: „Земнае, і вы ня верыце; як па-верыце, калі скажу вам нябёснае”? 13 І ніхто ня ўзышоў на неба, адно-хто зышоў зь неба, Сын Людзкі, Ка-торы ёсьць у небе. 14 І як Масей узняў гада на пустыні, так мае Сын Людзкі быць узняты, 15 Ка-жжны, што ўвера ў Яго, меў жыць-цё вечнае. 16 Бо так умілаваў Бог сьвет, што Сына Свайго адзінаро-днага Ён аддаў, каб кажны, хто вер-у ў Яго, не загінуў, але меў жыцьцё вечнае. 17 Бо не паслаў Бог Сына Свайго на сьвет, каб судзіць сьвет, але каб сьвет спасены быў пераз Яго. 18. Хто вера ў Яго, ня будзе суджаны; а хто ня вера, ужо за-суджаны, бо ня ўверыў у імя адзі-народнага Сына Богага.

19 „Гэта ж ё суд, што сьвятлі-на прыйшла на сьвет, але людзі ўмі-лалі цямноту балей за сьвятлінаю, бо ўчынікі іхныя былі благія. 20 Бо кажны, што робе ліха, ненавідзі сьвятліні і ня йдзець да сьвятлі-на каб ня былі ганены ўчынікі ягоныя. 21 Але хто чыне праўду, ідзець да сьвятліні, каб учынікі ягоныя вы-віліся, што ў Богу ўчынены яны”.

22 Просьле гэтага прыйшоў Ісус а вучанікі Ягонья да зямлі Юдэ-скае, і там Ён жыў зь ім, і хры-

сьціў. 23 А Яан тамака хрысьціў у Еноне, ля Саліму, бо там было шмат вады; і яны прыходзілі, і хрысьці-ліся. 24 Бо Яан ня быў яшчэ паса-джаны ў вязьніцу.

25 І ўзьнікла сыпярэчка памеж вучанікаў Яанавых і Юдэяў праз ачышчэньне. 26 І прыйшлі да Яана, і сказалі яму: „Раббі, Тыг, што быў із табоя за Ёрданом, праз Каторага ты сьветчыў, гля, Ён хрысьце, і ўсі прыходзяць да Яго”. 27 Яан, адка-зуючы, сказаў: „Ня можа людзіна ўзяць нічога, калі ня дана ёй із неба. 28 Вы самы Імне пасьветчыце, што Я сказаў: „Я ня Хрыстос, але што Я пасланы перад Ім”. 29 Хто мае княгіню маладую, тый князь малады; а прыяцель князеў, што стаіць і слухае яго, вельма цешыцца з голасу князявага. Дык рада-сьць мая споўнілася. 30 Ён мае ра-сьці, а я меншаць. 31 Хто прыходзе з вышы, Тый над усімі. Хто па-ходзе із зямлі, ё земны, і гўкае, як земны. Хто прыходзе зь неба, ё над усімі. 32 Што Ён бачыў а чуў, праз тое сьветча; і ніхто ня прыймае сьветчанья Ягонага. 33 Хто пры-няў сьветчаньне Ягонае, тый пры-пячатаваў, што Бог праўдзівы. 34 Бо тый, каго паслаў Бог, кажа словы Божыя; бо ня мераю даець Бог Ду-ха. 35 Айцец мілуе Сына і ўсе даў у рукў Ягоную. 36 Хто вера ў Сы-на, мае жыцьцё вечнае; але хто ня вера ў Сына, не абача жыцьця, але гнеў Божы перабывае на ім”.

4 Як жа даведаўся Спадар, што фарысэі чулі, што Ісус балей прыдбаець вучанікаў і хрысьце, чымся Яан, — 2 Хоць Ісус Сам ня хрысьціў, але вучанікі Ягонья, — 3 Ён пакінуў Юдэю і пайшоў ізноў да Галілеі. 4 І належыла Яму пра-ходзіць пераз Самару.

5 Дык прыходзе Ён да места са-марскага, званага Сыхар, ля лапіны зямлі, што Якаў даў сыну свайму Язэпу. 6 Жарало Якава было там.

Дык Ісус, здарожыўшыся, сеў ля жарала. Было каля шостае гадзіны. 7 Прыходзе жонка із Самары засі-ліць вады. Ісус кажа ёй: „Дай Імне піць”. 8 (Бо вучанікі Ягонья адхі-нуліся да места купіць ежы). 9 Са-маранка ж кажа Яму: „Як Ты, бу-дучы Юдэям, просіш піць у мяне Самаранкі?” бо Юдэі ня маюць узаем'я із Самаранмі. 10 Адказаў Ісус і сказаў ёй: „Калі б ты ведала дар Божы, і Хто кажа табе: „Дай Імне піць”, прасіла б у Яго, і Ён даў бы табе жывое вады”. 11 Яна кажа Яму: „Спадару, Ты й засіліць ня маеш чым, і студня глыбокая; дык скуль жа маеш жывую ваду? 12 Нягож ты вялікшы за айца на-шага Якава, каторы даў нам гэтую студню, і сам піў зь яе, і сынове ягоныя, і статак ягоны?” 13 Адка-заў Ісус і сказаў ёй: „Кажны, хто п'ець гэтую ваду, ізноў усмягне; 14 А хто п'ець ваду, каторую Я дам яму, ня ўсмягне на векі; але вада, што я дам яму, станеца ў ім жаралом вады, што цячэць у жыцьцё вечнае”. 15 Жонка кажа: „Спадару, дай імне тае вады, каб я ня сьмягла і ня прыходзіла сюды сі-ляць”. 16 Ісус кажа ёй: „Пайдзі, па-гукай мужа свайго і прыйдзі сюды”. 17 Адказала жонка й сказала: „Я ня маю мужа”. Ісус кажа ёй: „Доб-ра ты сказала, што ня маеш мужа; 18 Бо ты мела пяцёх мужоў, і тый, каторага цяпер маеш, ня муж табе; гэта праўдзіва ты сказала”. 19 Жон-ка кажа Яму: „Спадару, бачу, што Ты прарока. 20 Айцове нашы кла-няліся на гэтай гары, а вы кажаце, што ў Ерузаліме месца, ідзе належа кланяцца”. 21 Ісус кажа ёй: „Жон-ка, павер Імне, што настаець гадзі-на, калі і не на гэтай гары, і не ў Ерузаліме будзеце кланяцца Айцу. 22 Вы кланяецеся таму, чаго ня ве-даеце; мы кланяемся таму, што ве-даем, бо спасеньне ад Юдэяў. 23 Але настаець гадзіна, і цяпер ё, калі

праўдзівых багамолцы будуць кланяцца Айцу ў духу а ў праўдзе; бо такowych багамолцаў Айцец шукае Сабе. 24 Бог — дух, і тыя, што кланяюцца Яму, маюць кланяцца ў духу а ў праўдзе". 25 Жонка кажа Яму: „Я ведаю, што прыходзе Месія, званы Хрыстом; як Ён прыйдзе, паведаме нам усе". 26 Ісус кажа ёй: „Гэта Я, Каторы гутару з табою".

27 На гэта прыйшлі вучанікі Ягоныя і дзіваваліся, што Ён гутарыў із жонкаю; ні водзін із іх, адылі, не сказаў: „Чаго шукаеш?" альбо: „Чаму гутарыш із ёю?"

28 Тады жонка пакінула вядро свае, і пайшла да места, і кажа людзям:

29 „Пайдзіце, абачча чалавека, каторы сказаў імне ўсе, што я раблю, ці ня Хрыстос Ён?" 30 Яны вышлі зь места й прыйшлі да Яго.

31 Прымеж таго вучанікі прасілі Яго, кажучы: „Раббі, еж". 32 Але Ён сказаў ім: „Я маю ежу есці, каторае вы ня знаеце". 33 Затым вучанікі казалі аднаму: „Ці ня прынёс хто Яму есці?" 34 Ісус кажа ім: „Мая ежа ё чыніць волю Таго, хто паслаў Мяне, і скончыць работу Ягоную. 35 Ці ня кажаце вы, што яшчэ чатыры месяцы, і настане жніўе? Вось, Я кажу вам: узніміце вочы свае й глядзіце на нівы, бо яны ўжо пабялелі, каб жаць. 36 Хто жнец, тый адержуе запла-ту й зьбірае плады да жыцця вечнага, каб хто сее і хто жнец разам цешыліся. 37 Бо ў гэтым слова праўдзівае: адзін сее, а другі жнец. 38 Я паслаў вас жаць тое, над чым вы не працавалі: іншыя працавалі, а вы ўвэйшлі ў працу іхную".

39 Шмат жа хто із Самаран места таго ўверылі ў Яго на слова жонкі, што сьветчыла: „Ён сказаў імне ўсе, што я зрабіла". 40 Затым, як прыйшлі да Яго Самаране, прасілі Яго застацца зь імі; і Ён пабыў там два дні. 41 І яшчэ шмат баляй уверыла

дзеля слова Ягонага. 42 І сказалі тэй жонцы: „Ужо ня дзеля паведання твайго верым, бо мы самы чулі Яго й ведаем, што гэта запраўды Спас сьвету".

43 Просьле ж двух дзён Ён вышаў стуль і пайшоў да Галілеі; 44 Бо Сам Ісус сьветчыў, што прарока ня мае сьці ў краіне сваёй. 45 А як прыйшоў Ён да Галілеі, Галілеяне прынялі Яго, бачычы, што ўчыніў Ён у Ерузаліме ў сьвята, бо й яны былі прышоўшы на сьвята.

46 Дык Ён ізноў прыйшоў да Ка-ны Галілейскае, ідзе быў абярнуўшы ваду ў віно. І там быў адзін дваранін у Капернауме, каторага сын быў хворы. 47 Ён, пачуўшы, што Ісус прыйшоў зь Юдэі да Галілеі, прыйшоў да Яго і прасіў ісступіць і ўздаравіць сына ягонага, каторы канаў. 48 Затым сказаў яму Ісус: „Калі не абачыце знакоў а чудосаў ня ўверыце". 49 Дваранін кажа яму: „Спадару, іступі, пакуль мае дзяц не памерла". 50 Ісус кажа яму: „Пайдзі, сын твой живець". 51 І чалавек паверыў слову, што Ісус сказаў яму, і пайшоў. Але ўжо, як ён выходзіў, нявольнікі ягоныя перанялі яго, кажучы, што дзяцюк твой живець. 52 Дык ён папытаўся ў іх праз гадзіну, калі яму палепшала. Яму казалі: „Учора а сёмай гадзіне палепшаў яго". 53 Дык бацька даведаўся, што тае ж гадзіны каторае Ісус сказаў яму: „Сын твой живець". І ён уверыў сам і ўвёс дом ягоны. 54 Гэты другі знак учыніў Ісус, прыйшоўшы зь Юдэі да Галілеі.

5 Просьле гэтага было сьвята юдэйскае, і Ісус прыйшоў да Ерузаліму. 2 Ёсць жа ў Ерузаліме ля Авечае брамы копань ізь пяцямі ганкамі, званая пагэбрэйску Віфаз да. 3 І ў іх ляжала множасьць хворых, нявісных, кульгавых, сьляпых, што чакалі руху вады; 4 Бо ад часу да часу выходзіў да копань

ангіл і кратай ваду, і хто першы ўходзіў у пакратаную ваду, ачуняваў, на якую б хваробу ён ні хворыў.

5 І там быў адзін чалавек, хворы трыццаць васьмі год. 6 Ісус, бачычы яго лежачага й ведаючы, што ён ляжыць ужо даўгі час, кажа яму: „Ці хочаш ачуняць?" 7 Хворы адказаў Яму: „Спадару, я ня маю людзіны, каб, як вада пакратаная, апусціла мяне да копані; як жа я йду, іншы выпераджае мяне". 8 Ісус кажа яму: „Устань, вазьмі пасьцелю сваю й хадзі". 9 І якга тый чалавек ачуняў, і ўзяў пасьцелю сваю, і пайшоў. І была сыбота таго дня. 10 Затым Юдэі казалі ўздараўленаму: „Сыбота, не дазволена табе правам браць пасьцелі свае". 11 Ён адказаў ім: „Хто ўздаравіў мяне, сказаў імне: „Вазьмі пасьцелю сваю й хадзі". 12 Яны папыталіся ў яго: „Хто тый чалавек, што сказаў табе: „Вазьмі пасьцелю сваю й хадзі"?". 13 Але ўздараўлены ня ведаў, хто гэта быў, бо Ісус, там будучы, адхінуўся ад гурбы ў тым месцу.

14 Просьле гэтага Ісус засьпяець яго ў сьвятыні і кажа яму: „Вось, ты ачуняў; не грашы ж ужо, каб чаго горшага ня сталася табе". 15 Чалавек тый пайшоў і сказаў Юдэям, што гэта быў Ісус, каторы ўздаравіў яго. 16 І за тое Юдэі перасьледавалі Ісуса, што Ён учыніў гэта ў сыботу.

17 Але Ісус адказаў ім: „Ацец Мой аж дагэтуль працуе, і Я працую". 18 За гэта яшчэ баляй Юдэі шукалі забіць Яго, бо Ён ня толькі ўзрушаў сыботу, але й сказаў, што Бог быў айцец Ягоны, раўнуючы Сябе да Бога. 19 Дык адказаў Ісус і сказаў ім: „Запраўды, запраўды кажу вам: Сын нічога ня можа чыніць Сам ад Сябе, адно што бача Айца чынячага; бо што-колечы Ён чыне, тое й Сын чыне таксама. 20 Бо Ацец любе Сына й паказуе

Яму ўсе, што Ён Сам чыне; і пакажа Яму ўчынікі большыя за гэтыя, каб вы дзіваваліся. 21 Бо як Ацец ускрышае памерлых і ажыўляе іх, так і Сын ажыўляе, каго хоча. 22 Бо Ацец і ня судзе нікога, але аддаў увесь суд Сыну; 23 Каб усі сьцілі Сына, як сьцілі Айца. Хто ня сьціць Сына, ня сьціць Айца, Каторы паслаў Яго. 24 Запраўды, запраўды кажу вам: хто слухае слова Мае й вера таму, хто паслаў Мяне, мае жыцьцё вечнае; і ня прыйдзе на суд, але перайшоў ад сьмерці да жыцьця. 25 Запраўды, запраўды кажу вам, што настаець гадзіна, і цяпер ё, калі мертвыя пачуюць голас Сына Бога, і каторыя пачуюць, будуць жыць. 26 Бо як Ацец мае жыцьцё ў Самым Сабе, так і Сын даў мепі жыцьцё ў Самым Сабе. 27 І даў Яму ўладу чыніць суд, бо Ён ё Сын Людзкі. 28 Ня дзіўуйцеся з гэтага, бо настаець гадзіна, у каторай усі, што ў грабох, пачуюць голас Ягоны; 29 І пойдуць тыя, што чынілі дабро, на ўскрысеньне жыцьця, а каторыя ліха чынілі, на ўскрысеньне суду. 30 Я нічога не магу чыніць Сам ад Сябе. Як чую, так і суджу; і суд Мой справядлівы; бо Я ня шукаю волі Свае, але волі таго, хто паслаў Мяне.

31 „Калі Я сьветчу Сам празь Сябе, сьветчаньне Мае ня ё праўдзівае. 32 Ё іншы, што сьветча празь Мяне, і Я ведаю, што праўдзівае тое сьветчаньне, каторым Ён сьветча празь Мяне. 33 Вы пасылалі да Яана, і ён пасьветчыў праз праўду. 34 Не ад людзіны, адылі, я прыймаю сьветчаньне, але кажу гэта, каб вы спасьліся. 35 Ён быў лянпаю, што гарэла а сьвяціла, і вы хацелі якісь час пацешыцца ў сьвятліні ягонай.

36 „Я ж маю сьветчаньне большае за Яанава, бо справы, што даў Імне Ацец скончыць, самыя тыя справы, каторыя Я спраўляю, сьветчаць празь Мяне, што Ацец паслаў Мяне.

37 І Апец, што паслаў Мяне, Сам сьветчыў празь Мяне. Вы ані гола-су Ягонага ніколі ня чулі, ані віду Ягонага ня бачылі, 38 І ня маеце прабываючага ў сабе слова Ягонага, бо каго паслаў Ён, таму ня верыце.

39 „Дасьлядуйце Пісьмы, бо думаеце, што ў іх маеце жыцьцё вечнае; а яны сьветчаць празь Мяне. 40 Але вы ня хочаце прыйсьці да Мяне, каб мець жыцьцё. 41 Ня прыймаю славы ад людзей, 42 Але пазнаў вас, што вы любіце Бога ня маеце ў сабе. 43 Я прышоў у імя Айца Сваёго, і вы ня прыймаеце Мяне; калі б іншы прышоў у імя сваё, таго прымаеце. 44 Як можаце вы верыць, калі адзін ад аднаго прымаеце славу, і ня шукаеце славы, каторая ад адзінаго Бога? 45 Ня думайце, што Я буду вінаваць вас перад Айцом: ё хто абвінуе вас — Масей, на Каторага спадзяецца. 46 Бо калі б вы верылі Масею, паверылі б Імне, бо ён пісаў празь Мяне. 47 Але калі ня верыце Пісьмам, як паверыце Маім словам?”

6 Просьце гэтага пайшоў Ісус за мора Галілейскае Тыерады. 2 І вялікі груд пайшоў за Ім, бо бачылі знакі, што Ён чыніў над хворымі. 3 Ісус жа ўзышоў на гару і там сядзеў з вучанікамі Сваімі. 4 Бліжылася ж Паска, сьвята юдэйскае. 5 Тады Ісус, узняўшы вочы Свае й пабачыўшы, што вялікі груд ідзець да Яго, кажа Піліпу: „Скуль мы купім букаткаў, каб яны маглі есьці?” 6 Казаў жа гэта, прабуючы іх, бо ён ведаў, што маніўся ўчыніць. 7 Піліп адказаў Яму: „Букаткаў за дзевяць дынароў ня стане ім, каб кажны з іх крыху дастаў”. 8 Кажа Яму адзін з вучанікаў Ягоньх, Андрэй, брат Сымона Пётры: 9 „Ё дзяцюк тут, што мае пяць ячнх букаткаў і дзеве рыбі, але што гэта на так шмат?” 10 Ісус сказаў: „Загадайце, каб людзі ўзял-

лі”. Было шмат травы на тым месцу. Дык людзі ўзялі ў ліку каля пяціх тысячаў. 11 Ісус, узняўшы букаткі і ўчыніўшы падзяку, раздаў вучанікам, а вучанікі лежачым; і таксама рыбі, колькі хацелі. 12 І, як пад’елі, кажа вучанікам Сваім: „Зьбярыце тыя кавалкі, што заста-ліся, каб нічога не загінула”. 13 Яны зьберлі й напоўнілі дванаццаць поўных кашоў кавалкамі з пяціх букаткаў, што засталіся ў тых, каторыя елі.

14 Тады людзі, бачачы знак, што Ісус учыніў, казалі: „Гэта запраўды прарока, каторы меў прыйсьці на сьвет”. 15 Ісус жа, ведаючы, што маніліся прыйсьці і няць Яго, каб пастанавіць за караля, ізноў адыйшоў на гару адзін.

16 Як жа настаў вечар, вучанікі Ягоньы зышлі над мора 17 І, увыйшоўшы ў струг, плылі на другі бок мора, да Капернауму. І ўжо сьцямнела, і Ісус ня прыходзіў да іх. 18 Мора ж хвалавалася, бо веаў вялікі вецер. 19 Адплыўшы каля дваццаць пяціх або трыццаць стадаў яны абачылі, што Ісус ішоў па мору і бліжыўся да стругу, і спалохаліся. 20 Але Ён сказаў ім: „Гэта Я, ня бойцеся”. 21 І ўзялі Яго ахвотна да стругу, і зараз струг быў на месцу, куды яны ськіраваліся.

22 Назаўтрае груд, што стаяў на другім баку мора, абачылі, што ня было іншага струга, апрача таго, у каторы ўвыйшлі вучанікі Ягоньы, і што Ісус ня ўвыйшоў у струг з вучанікамі Сваімі, але вучанікі Ягоньы адплылі адны. 23 Іншыя, адылі, лодкі прыплылі з Тыерады блізка да таго месца, ідзе елі хлеб як дзякі ўчыніў Спадар. 24 Затым як груд абачыў, што там ня было Ісуса ані вучанікаў Ягоньх, увыйшлі ў струг і прыбылі да Капернауму, шукаючы Ісуса. 25 І, знайшоўшы Яго на другім баку мора, казалі Яму: „Раббі, калі Ты пры-

сходзі?” 26 Адказаў ім Ісус і сказаў: „Запраўды, запраўды кажу вам: вы шукаеце Мяне не затым, што бачылі знакі, але затым, што елі з букаткаў і пад’елі. 27 Працуйце не на ежу, каторая гіне, але на ежу, што застаецца да жыцьця вечнага, каторую Сын Людзі дасьць вам; бо на Ім паклаў пячаць Апец, Бог”.

28 Дык казалі Яму: „Што нам рабіць, каб спраўляць справы Божыя?” 29 Адказаў Ісус і сказаў ім: „Гэта ё справа Божая, каб вы верылі ў Таго, каго Ён паслаў”. 30 Яны ж казалі Яму: „Што ж за знак чыніш, каб мы бачылі й верылі Табе? што Ты дзееш? 31 Айцове нашы елі манну на пустыні, як напісана: „Даў ім хлеб із неба есьці”. 32 Тады Ісус сказаў ім: „Запраўды, запраўды кажу вам: не Масей даў вам хлеб із неба, але Апец Мой даець вам праўдзівы хлеб із неба; 33 Бо хлеб Божы ё тый, што зыходзе з неба і даець жыцьцё сьвету”. 34 І казалі Яму: „Спадару, давай нам хлеба гэтага заўсёды”. 35 Ісус сказаў ім: „Я хлеб жыцьця; хто прыходзе да Мяне, ніяк ня будзе прагці, і хто вера ў Мяне, ніколі ня будзе сьмягці. 36 Але Я сказаў вам, што вы й бачылі Мяне, і ня верыце. 37 Усе, што даець Імне Айцё, да Мяне прыйдзе, і прыходзячага да Мяне ня выжана вон, 38 Бо Я зышоў з неба не каб чыніць волю Сваю, але волю таго, хто паслаў Мяне. 39 І гэта ё воля таго, хто паслаў Мяне, каб із усяго, што Ён даў Імне, нічога ня згубіць, але ўскрысьці апошняга дня; 40 Бо гэта ё воля Айца Майго, каб кажны, што бача Сына і вера ў Яго, меў жыцьцё вечнае; і Я ўскрышу яго апошняга дня”.

41 Юдзі наракалі на Яго за тое, што Ён сказаў: „Я хлеб, што зышоў з неба”. 42 І казалі яны: „Ці ня Ісус гэта, сын Язэпаў, каторага айца й маці мы знаем? Як жа Ён кажа:

„Я зышоў з неба?” 43 Адказаў Ісус і сказаў ім: „Не наракайце мяж-собку. 44 Ніхто ня можа прыйсьці да Мяне, калі не пацягне яго Айцё Мой, што паслаў Мяне; і Я ўскрышу яго апошняга дня. 45 У прарокаў напісана: „І ўсі будучы навучаны Богам.” Кажны, каторы чуў ад Айца і навучыўся, прыходзе да Мяне. 46 Не, каб хто бачыў Айца, апрача таго, каторы ё з Богам; Тый бачыў Айца. 47 Запраўды, запраўды кажу вам: хто вера ў Мяне, мае жыцьцё вечнае. 48 Я хлеб жыцьця. 49 Айцове вашы елі манну на пустыні і памерлі. 50 Гэта ё хлеб, што зыходзе з неба; хто будзе есьці яго, не памрэць. 51 Я — хлеб жыцьця, што зышоў з неба; калі хто будзе есьці гэты хлеб, будзе жыць на векі. Хлеб жа, каторы Я дам, ё цела Маё, каторае Я аддам за жыцьцё сьвету”.

52 Тады Юдзі сьперачаліся між-собку, кажучы: „Як можа гэты даць нам цела есьці?” 53 Дык Ісус сказаў ім: „Запраўды, запраўды кажу вам: калі не есьць цела Сына Людзі-кога і ня п’іць крыві Ягонае, ня маеце жыцьця ў сабе. 54 Хто есьць цела Маё і п’іць кроў Маю, мае жыцьцё вечнае, і Я ўскрышу яго апошняга дня; 55 Бо цела Маё запраўды ё ежа, і кроў Мая запраўды ё піценьне. 56 Хто есьць цела Маё і п’іць кроў Маю, перабывае ў Імне, і Я ў ім. 57 Як жывы Айцё паслаў Мяне, і Я жыву Айцом, таксама хто есьць Мяне, будзе жыць таксама Імню. 58 Гэта хлеб, што зышоў з неба. Не як айцове елі й памерлі: хто есьць гэты хлеб, будзе жыць на векі”.

59 Гэта сказаў Ён у бажніцы, вучачы ў Капернауме. 60 Затым шмат хто з вучанікаў Ягоньх, чуючы, казалі: „Цяжкое гэта слова! хто можа служаць гэта?” 61 Але Ісус, ведаючы Сам у Сабе, што вучанікі Ягоньы наракаюць на гэта, сказаў ім: „Ці гэта ўражае вас? 62 Што ж, ка-

лі б вы абачылі Сына Людзкаго ўзыходзячага туды, ідзе быў уперад? 63 Гэта дух, што ажыўляе; цела нічога не памагае. Словы, што Я кажу вам, ё ё дух і жыццё. 64 Але з памеж вас ё некаторыя, што ня вераць". Бо Ісус спачатку ведаў, хто няверныя, і хто ізрадзе Яго. 65 І сказаў: „Затым Я кажу вам, што нікто ня можа прыйсці да Мяне, калі ня будзе гэта дана яму ад Айца”.

66 Адгэтуль шмат хто з вучанікаў Ягоных адышлі ад Яго і ўжо не хадзілі зь Ім. 67 Тады Ісус сказаў двананцадзям: „Ці вы таксама хочаце адысці?” 68 Сымон Пётра адказаў Яму: „Спадару, да каго мы пойдзем? Словы жыцця вечнага Ты маеш, 69 І мы ўверылі й пазналі, што Ты Сьвяты Божы”.

70 Ісус адказаў ім: „Ці не двананцадзям абраў Я вас, адзін із вас, адылі, дзявал”. 71 Сказаў жа празь Юду Сымонавага Іскарыёта, бо гэты маніўся выдаць Яго, будучы адзін із двананцадзям.

7 Потым жа Ісус хадзіў па Галілеі, бо не хацеў хадзіць у Юдэю, бо Юдэя шукалі забіць Яго. 2 І бліжэла юдэйскае сьвята Будкаў. 3 Тады браты Ягоныя казалі Яму: „Выйдзі адгэтуль і йдзі да Юдэі, каб і вучанікі Твае бачылі ўчынкі Твае, каторыя Ты чыніш; 4 Бо нікто ня робе нічога ў тайбе, і хоча сам быць ведамым; калі Ты чыніш гэтыя ўчынкі, зьявіся сьвету”. 5 Бо й браты Ягоныя ня верылі ў Яго. 6 І кажа ім Ісус: „Мая пара яшчэ ня прышла, а вам заўсёды пара. 7 Сьвет ня можа ненавідзіць вас, але Мяне ён ненавідзе, бо Я сьветчу празь яго, што ўчынкі ягоныя лікія. 8 Вы ўзыйдзіце на гэта сьвята; Я яшчэ ня ўзыйду на гэта сьвята, бо час Мой яшчэ ня выпаўніўся”. 9 Скажаўшы гэта ім, застаўся ў Галілеі.

10 Але як браты Ягоныя ўзыйшлі на сьвята, тады Ён таксама ўзыйшоў на

сьвята, ня яўна, а як бы тойма. 11 Юдэі ж шукалі Яго ў сьвята і казалі: „Ідзе Ён?” 12 І шмат было нараканьня на Яго памеж гурдамі. Адноя казалі: „Ён добры”, другія казалі: „Не, але зводзе гурды”. 13 Нікто, адылі, ня гўкаў празь Яго яўна, баючыся Юдэяў.

14 Але ўжо ў палавіцы сьвята Ісус увыйшоў у сьвятыню і навучаў. 15 І дзіваліся Юдэі, кажучы: „Як знае Ён пісьмы, ніколі ня вучыўшыся?” 16 Дык адказаў Ісус і сказаў: „Мая навука не Мая, але таго, хто Мяне паслаў. 17 Хто зыча чыніць волю Ягоную, тый даведаецца праз гэта навуку, ці ад Бога яна, ці Ясам ад Сябе кажу. 18 Хто гўкае сам ад сябе, шукае славы свае; а хто шукае славы таго, хто паслаў Яго, Тый праўдзівы, і няма несправядлівасьці ў Ім. 19 Ці ня даў вам Масей права? і нікто не дзяржыць права. Чаму шукаеце забіць Мяне?”

20 Адказаў гурд: „Нячысьціка маеш; хто шукае забіць Цябе?” 21 Адказаў Ісус і сказаў ім: „Я зрабіў адзін учынак, і ўсі вы дзівуецеся. 22 Масей даў вам абразаньне, — не каб яго было ад Масея, але ад айцоў, — і вы ў сыботу абразаеце чалавека. 23 Калі чалавек прыймае абразаньне ў сыботу, каб ня быў узрушаны закон Масеяў, чаму на Мяне злупецца, што Я цэлага чалавека ўздараў у сыботу? 24 Ня судзіце подле выгляду, але судзіце суд справядлівы”.

25 Тады некаторыя зь Ерузалімаў казалі: „Ці ня гэта Тый, Каторага шукаюць забіць? 26 І вось, Ён гўкае яўна, і нічога ня кажуць Яму. Ці старцы запраўды прызналі, што гэты ё Хрыстос? 27 Але праз гэтыя мы ведаем, скуль Ён: Хрыстос жа як прыйдзе, нікто ня будзе ведаць скуль Ён”.

28 І загукіў Ісус у сьвятыню, вучачы а кажучы: „І знаеце Мяне і ведаеце скуль Я; але Я прышоў на

Сам ад Сябе, а Тый, што паслаў Мяне, ё праўдзівы, каторага ня знаеце. 29 Я знаю Яго, бо Я ад Яго, і Ён паслаў Мяне”.

30 І шукалі няць Яго, і нікто не наклаў рукі свае на Яго, бо яшчэ ня прышла гадзіна Ягоная. 31 Але шмат із гурду ўверылі ў Яго й казалі: „Ці Хрыстос, як прыйдзе, учыне знакоў балей за тыя, што Гэты ўчыніў?”

32 Пачулі фарысэі гэтыя дзейкі цішком празь Яго ў гурбе, і паслалі фарысэі а найвышшыя сьвятары паслугачоў, няць Яго. 33 Тады Ісус сказаў: „Яшчэ малы час Я з вамі, і пайду да Тога, Хто паслаў Мяне. 34 Будзеце шукаць Мяне, і ня знойдзеце; і йдзе буду Я, вы ня можаце прыйсці”. 35 Дык Юдэі гўкалі адны адным: „Куды Ён пойдзе, што мы ня знойдзем Яго? Ці не маліцца Ён ісьці да расьцярушэньня памеж Грэкаў і навучаць Грэкаў? 36 Што за слова, каторае Ён сказаў: „Будзеце шукаць Мяне, і ня знойдзеце; і йдзе буду Я, вы ня можаце прыйсці”?”

37 Апошняя дня вялікага сьвята Ісус стаў і гўкаў, кажучы: „Хто сьмягне, ідзі да Мяне й напіся. 38 Хто вера ў Мяне, як сказана ў Пісьме, „Рэкі жывое вады пацякуць із улоньня ягонага”. 39 А гэта сказаў Ён праз Духа, Каторы мелі адзяржаць тыя, што верылі ў Яго, бо Духа на іх ня было яшчэ, бо Ісус ня быў яшчэ ўслаўлены. 40 Тады з гурду, пачуўшы гэтае слова, казалі: „Гэта запраўды тый прарока”. 41 Другія казалі: „Гэта Хрыстос”. Іншыя гўкалі: „Ціж із Галілеі прыйдзе Хрыстос? 42 Ці не сказала Пісьмо, што Хрыстос прыйдзе з насеньня Давідавага і із сямля Бэтлему, скуль Давід быў?” 43 Дык быў падзел у гурдзе што да Яго. 44 Некаторыя ж зь іх згылілі няць Яго, але нікто не наклаў рукі на Яго. 45 Дык паслугачыя прышлі да

найвышшых сьвятароў а фарысэяў, і гэтыя казалі ім: „Чаму вы не прывялі Яго?” 46 Паслугачыя адказалі: „Ніколі чалавек ня гўкаў так, як Гэты Чалавек”. 47 І фарысэі адказалі ім: „Нягож і вы зьведзены? 48 Ці хто із староў уверыў у Яго альбо з фарысэяў? 49 Але гэты гурд, каторы ня знае Права, пракляты ён”. 50 Кажі ім Мікадым, тый, што прыходзіў да Яго ўперад, будучы адзін із іх: 51 „Ці судзе Права наша чалавека, ня выслушаўшы яго ўперад і не даведаўшыся, што ён робе?” 52 Адказалі й сказалі Яму: „Ці й ты не з Галілеі? Скумай і глядзі, што ніякі прарока не паўстаець із Галілеі”. 53 І пайшлі да дамоў сваіх.

8 Ісус жа пайшоў на гару Аліўную. 2 А рана нараніцы прышоў ізноў да сьвятыні, і ўвесь люд прыходзіў да Яго, і Ён сеў і навучаў іх. 3 І прыводзяць кніжнікі а фарысэі жонку, застрэтую ў чужалостве, і, паставіўшы яе пасярэдзіне, 4 Кажуць Яму: „Вучыцелю, гэтая жонка застрэта на ўчынку чужалоства; 5 А ў Праве Масей казаў нам укаменаваць такую. Дык што скажаш Ты?” 6 Яны ж казалі гэта, спакушаючы Яго, каб магчы жалаваць на Яго. Але Ісус, нахінуўшыся даю, пісаў палцам Сваім на зямлі. 7 Як жа ўсе пыталіся ў Яго, Ён выпрастаўся й сказаў ім: „Хто з вас бяз грэху, няхай першы кіне камень у яе”. 8 І ўзноў, нахінуўшыся даю, пісаў на зямлі. 9 Яны ж, пачуўшы, вышлі адзін за адным, пачынаючы із старшых аж да апошняга, і застаўся адзін Ісус і жонка, стоячы пасярэдзіне. 10 І Ісус, выпрастаўшыся і нікога не абачыўшы, апрача жонкі, сказаў ёй: „Жонка, ідзе вінаваньнікі твае? Нікто не засудзіў цябе?” 11 Яна ж сказала: „Нікто, Спадару”. І Ісус сказаў ёй: „І Я цябе не засуджую. Ідзі і наперад не грашы”.

12 Тады ізноў казаў ім Ісус: „Я святло свету; хто ідзець за Імнем, ня будзе мець святло жыцця”. 13 Тады сказалі Яму фарысеі: „Ты Сам празь Сябе святчыш; светчаньне Твае непраўдзівае”. 14 Ісус адказаў і сказаў ім: „Нават калі Я Сам празь Сябе светчу, светчаньне Мае праўдзівае, бо Я ведаю, скуль Я прышоў і куды йду; а вы ня ведаеце, скуль Я прышоў і куды йду. 15 Вы судзіце падле цела; Я ня суджу нікога. 16 Калі ж і Я суджу, суд Мой праўдзівы, бо Я не адзін, але й Айцец, што паслаў Мяне. 17 І ў Праве вашым напісана, што светчаньне двух чалавекаў праўдзівае. 18 Я Сам светчу празь Сябе, і Айцец, што паслаў Мяне, светча празь Мяне”. 19 Дык яны сказалі Яму: „Ідзе Айцец Твой?” Ісус адказаў: „Вы ня знаеце Мяне, ані Айца Майго; калі б вы зналі Мяне, зналі б і Айца Майго”. 20 Гэтыя словы казаў Ён ля скарбонкі, навучаючы ў святых; і ніхто ня няў Яго, бо яшчэ ня была прышоўшы гадзіна Ягоная.

21 І ўзноў сказаў Ён ім: „Я йду, і будзеце шукаць Мяне, і ў грэху сваім памрыце. Куды Я йду, вы ня можаце прыйсці”. 22 І гукалі Юдэі: „Ці Ён заб'ець Сябе Самога, што кажа: „Куды Я йду, вы ня можаце прыйсці?”” 23 І сказаў Ён ім: „Вы з далюя, Я з гары; вы з гэтага свету, Я ня із свету гэтага. 24 Затым Я сказаў вам, што вы памрыце ў грахах сваіх; бо калі ня ўверыце, што Я ё, памрыце ў грахах сваіх”. 25 Тады яны сказалі Яму: „Ты хто?” Ісус сказаў ім: „Супоўна тое, што Я кажу вам. 26 Шмат маю казач і судзіць праз вас, але Тыг, што паслаў Мяне, ё праўдзівы, і Я, што чуў ад Яго, тое кажу свету”. 27 Яны не разумелі, што Ён казаў ім праз Айца. 28 Дык Ісус сказаў ім: „Як уздымеце Сына Людзкага,

тады пазнаеце, што Я ё, і нічога не раблю Сам ад Сябе, але, як Айцец навучыў, тое кажу. 29 І Тыг, што паслаў Мяне, ё з Імнем; бо Ён не пакінуў Мяне аднаго, бо Я заўсёды чыню, што Ён падабае”.

30 Як Ён гукаў гэта, шмат хто ўверыў у Яго. 31 Тады Ісус сказаў Юдэям, каторыя ўверылі ў Яго: „Калі застаніцеся ў слове Маім, вы запраўды вучанікі Мае; 32 І пазнаеце праўду, і праўда вывальне вас”. 33 Яны адказалі Яму: „Мы насеньне Абрагамова і нічымі нявольнікамі ня былі ніколі; як жа Ты кажаш: „Вы станеце вольныя?”” 34 Ісус адказаў ім: „Запраўды, запраўды кажу вам: кажны, хто грэша, ё нявольнік грэху. 35 Але нявольнік не застаецца ў доме на веки; Сын застаецца на веки. 36 Дык, калі Сын вывальне вас, будзеце запраўды вольныя. 37 Ведаю, што вы насеньне Абрагамова; шукаеце, адылі, забіць Мяне, бо слова Мае не змяшчаецца ў вас. 38 Я кажу, што бачыў у Вайца Свайго; а вы робіце, што чулі ад айца свайго”. 39 Адказалі яны й сказалі Яму: „Айцец наш Абрагам”. Кажа ім Ісус: „Калі б вы былі дзеці Абрагамовы, чынілі б учынкi Абрагамовы. 40 А цяпер шукаеце забіць Мяне, Чалавека, што сказаў вам праўду, каторую Я пачуў ад Бога. Гэтага Абрагам не рабіў. 41 Вы чыніце учынкi айца свайго”. Сказалі Яму: „Мы не народжаныя ў бязустве; аднаго Айца маем, Бога”.

42 Ісус сказаў ім: „Калі б Бог быў Айцец вашы, вы мілавалі б Мяне, бо Я ад Бога вышаў і прышоў; бо Я ня Сам ад Сябе прышоў, але Ён Мяне паслаў. 43 Чаму вы ня ціміце мовы мае? Бо ня можае чужь слова Майго. 44 Вы — ад айца дзявала і хочаце чыніць жады айца свайго. Ён быў убіўца з пачатку і ня вытрынаў у праўдзе, бо нямаш праўды ў ім. Як ён гукае ману, гу-

кае із свайго собскага, бо ён манюка і айцец маны. 45 А як Я праўду кажу, ня верыце Імне. 46 Хто з вас абвінуе Мяне што да грэху? Калі Я праўду кажу, чаму ня верыце Імне? 47 Хто ад Бога, чуе словы Божыя. Вы затым ня чуеце, што вы не ад Бога”.

48 Юдэі адказалі і сказалі Яму: „Ці ня добра мы сказалі, што ты — Самаранін і маеш нячысьціка?” 49 Ісус адказаў: „Я ня маю нячысьціка, але Я тшчу Айца Свайго, а вы зьневажаеце Мяне. 50 Я ж ня шукаю славы Свае, — ё хто шукае й судзе. 51 Запраўды, запраўды кажу вам: калі хто будзе дзяржаць слова Мае, сьмерці аніак не абача на веки”. 52 Сказалі Яму Юдэі: „Цяпер мы даведаліся, што Ты маеш нячысьціка. Абрагам памер а прарокі, а Ты кажаш: „Калі хто дзяржыць слова Мае, аніак не абача сьмерці на веки”. 53 Нягож Ты вялікішы за айца нашага Абрагама, каторы памер? і прарокі памерлі. Кім ты Сябе чыніш?” 54 Ісус адказаў: „Калі Я слаўлю Сябе, Мая слава нішто. Ё Айцец Мой, што славе Мяне, праз Каторага вы кажаце, што Ён Бог ваш. 55 І вы ня знаеце Яго, але Я знаю Яго; і калі б Я сказаў, што ня знаю Яго, то быў бы манюка, як вы. Але Я знаю Яго і слова Ягонае дзяржу. 56 Айцец ваш Абрагам першыўся, што меў бачыць дзень Мой; і бачыў, і весяліўся”. 57 Юдэі сказалі Яму: „Табе няма яшчэ пяцідзят год, і Ты бачыў Абрагама?” 58 Ісус сказаў ім: „Запраўды, запраўды кажу вам: уперад чымся быў Абрагам, Я ё”. 59 Тады ўзялі каменны, каб кінуць у Яго; але Ісус стаўся і вышаў із святых, прайшоўшы сярод іх; і гэтак адышоў.

9 І. праходзячы, абачыў чалавека, нявіснага ад нараджэньня. 2 І вучанікі папыталіся ў Яго, кажучы: „Раббі, хто ізграшыў, ён, ці

бацькі ягоныя, што ён нарадзіўся нявісны?” 3 Ісус адказаў: „Ані гэты ізграшыў, ані бацькі ягоныя, але каб выяўлены былі ўчынкi Божыя на ім. 4 Я маю спраўляць справы Таго, хто паслаў Мяне, пакуль ё дзень; надыходзе ноч, калі ніхто ня будзе спраўляць. 5 Пакуль Я на свеце, Я святліня свету”. 6 Сказаўшы гэта, Ён плонуў на зямлю, і зрабіў балотца із сыліны, і памазаў балотцам, як масьцяй, вочы нявіснаму, 7 І сказаў яму: „Ідзі, умыйся ў копані Сылоам (што перакладаецца: Пасланы)”. Дык ён пайшоў, і ўмыўся, і прышоў празь рыўшчы. 8 Затым суседзі а тыя, што звычайна бачылі яго ўперад, што ён быў убогі, сказалі: „Ці ня тыг ён, што сядзеў а прасіў?” 9 Некатрыя казалі: „Гэта ён”, а іншыя казалі: „Не, але падобны да яго”; тыг жа сказаў: „Гэта я”. 10 Тады яны сказалі яму: „Як твае вочы адчыніліся?” 11 Ён адказаў: „Чалавек, званы Ісус, зрабіў балотца, памазаў вочы мае і сказаў Імне: „Ідзі да Сылоаму і ўмыйся”. Затым я пайшоў, умыйся й празь рыў”. 12 Тады сказалі яму: „Ідзе Ён?” Ён кажа: „Ня ведаю”.

13 Вядуць яго, былога нявіснага, да фарысеяў. 14 А была сыбота таго дня, калі Ісус зрабіў балотца і ачысьціў вочы яму. 15 І фарысеі ізноў пыталіся ў яго, як ён празь рыў. І ён сказаў ім: „Ён паклаў балотца на вочы мае, і я ўмыўся, і бачу”. 16 Тады некатрыя з фарысеяў сказалі: „Гэны чалавек не ад Бога, бо сыботы не дзяржыць”. Іншыя казалі: „Як можа грэшны чалавек чыніць такія знакі?” І быў падзел памеж іх. 17 Затым ізноў кажуць нявіснаму: „Што ты кажаш праз тога, што адчыніў вочы табе?” І ён сказаў: „Ён прарока”. 18 І ня верылі Юдэі ўзглядам яго, што ён быў нявісны і празь рыў, пакуль не пагукалі бацькоў таго, што пражэ-

рыў. 19 І пытаўся ў іх, кажучы: „Гэта сын вашы, праз каторага вы кажаце, што ён быў нявісны? Дык як ён цяпер бача?“ 20 І адказалі бацькі ягоныя, і сказалі: „Мы ведаем, што гэты сын нашы і што ён радзіўся нявісны; 21 Але як ён цяпер бача, ня ведаем, альбо хто адчыніў яму вочы, мы ня ведаем; пытаўся ў яго, ён выраслы, сам праз сябе скажа“. 22 Бацькі ягоныя казалі гэта, бо баяліся Юдэяў; бо Юдэі ўжо згадзіліся, што, калі б хто вызнаў Яго за Хрыста, тый меў бы быць вылучаны з бажніцы. 23 Затым бацькі ягоныя сказалі: „Ён выраслы, выпытайце ў яго“

24 Дык удругава пагукалі чалавека, што быў нявісны, і сказалі яму: „Уздай хвалу Богу, мы ведаем, што гэты чалавек грэшны“. 25 Ён жа адказаў: „Ці ён грэшны, я ня ведаю; адно ведаю, што, будучы нявісны, цяпер бачу“. 26 І сказалі яму ізноў: „Што ён зрабіў табе? як адчыніў табе вочы?“ 27 Ён адказаў ім: „Я ўжо казаў вам, і вы не пачулі? чаму ізноў хочаце чуць? ці ня зычыце вы стаць вучанікамі Ягонымі?“ 28 І вылаялі яго, і сказалі: „Ты вучанік Гэнага, а мы Масеявы вучанікі. 29 Мы ведаем, што Масеям казаў Бог, а праз Гэнага мы ня ведаем, скуль ён“. 30 Адказаў чалавек ім: „Гэта й дзіўна, што вы ня ведаеце, скуль ён, а ён адчыніў імне вочы. 31 Мы ведаем, што Бог грэшнікаў ня слухае; але калі хто баіцца Бога й волю Ягоную паўніць, таго слухае. 32 Ад веку ня чувана, каб хто адчыніў вочы нявісному ад нараджэння. 33 Калі б ён ня быў ад Бога, ня мог бы чыніць нічога“. 34 Адказалі яны й сказалі яму: „У грахох ты ўвесь нарадзіўся, і ты вучыш нас?“ І выкінулі яго вон.

35 Пачуў Ісус, што выкінулі яго вон, і, знайшоўшы яго, сказаў: „Верны ты ў Сына Людзкаго?“ 36 Гэты адказаў і сказаў: „А хто ён,

спадару, каб я ўверыў у Яго?“ 37 Сказаў яму Ісус: „І бачыў ты Яго, і Каторы гукіае з табой — гэта ён“. 38 І ён сказаў: „Веру, Спадару!“ і пакланіўся Яму. 39 І сказаў Ісус: „На суд прышоў Я на свет гэты, каб нявідомыя бачылі, а відучыя занявісьнелі“. 40 І пачулі гэта тыя з фарысэяў, што былі зь ім, і сказалі Яму: „Няго ж і мы нявісныя?“ 41 Сказаў ім Ісус: „Калі б вы былі нявісныя, ня мелі б грэху; цяпер жа вы кажаце: „Мы бачым“, — грэх вашы застаецца.

10 „Запраўды, запраўды кажу вам: хто ня ўходзе перазь дзверы да авечніка, але ўлазе іншай дарогаю, тый злодзей а глабаньнік; 2 А хто ўходзе перазь дзверы, тый пастыр авец. 3 Яму брамнік адчыняе, і авечкі голас ягоны чуюць, і ён гукіае авечкі свае найма, і выводзе іх. 4 Як ён усі свае выпусьце, сьпераду іх ідзець, і авечкі за ім ідуць, ба знаюць голас ягоны. 5 А за чужыкам ніяк ня йдуць, але ўцякаюць ад яго, бо ня знаюць голасу ягонага“. 6 Гэта сказаў Ісус атумекамі ім, але яны ня ведалі, што гэта было, што ім мовіў.

7 Дык Ісус ізноў сказаў ім: „Запраўды, запраўды кажу вам: Я — дзверы авечыя. 8 Усі, колькі іх перад Імною прышло, злодзеі а глабаньнікі; але авечкі ня служалі іх. 9 Я — дзверы: калі хто ўвайдзе перазь Мяне, спасёны будзе, і ўвайдзе, і выйдзе, і пасьцьбішча знойдзе. 10 Злодзей прыходзе адно на тое, каб украсьці а забіць а загубіць. Я прышоў, каб жыцьцё мелі і ў збытку мелі. 11 Я — Пастыр добры. Пастыр добры жыцьцё свае аддае за авечкі. 12 А найміт, не пастыр, каму авечкі не свае, бача прыходзячага ваўка, і пакідае авечкі, і ўцякае; і воўк хапае іх, і разганяе авечкі; 13 А найміт уцякае, бо ён найміт, і ня рупіцца праз авечкі. 14 Я — Пастыр добры і знаю сваіх

і знаюць Мяне Мае. 15 Як Айцец знае Мяне, і Я знаю Айца, і жыцьцё Свае аддаю за авечкі. 16 Ё ў Мяне й іншыя авечкі, што ня з гэтага авечніка, тых таксама належа Імне прывесці: і голас Мой яны пачуюць, і будзе адна чарада і адзін пастыр. 17 Затым Мяне мілуй Айцец, што Я аддаю жыцьцё Свае, каб узяць яго ізноў. 18 Ніхто не бярэць яго ад Мяне, але Я Сам аддаю яго. Я маю ўладу аддаць яго і маю ўладу ўзяць яго ізноў. Я адзяраю гэта расказаньне ад Айца Сваёго“.

19 Ізноў быў падзел у Юдэяў з прычыны гэтых слоў. 20 Шмат хто зь іх казаў: „Ён мае нячысьціка й шалее; чаму вы слухаеце Яго?“ 21 Іншыя казалі: „Гэтыя словы ня ёсьць апанаванага нячысьцікам; ці можа нячысьцік адчыняць нявісным вочы?“

22 Было свята пасьвячэньня ў Ерузаліме, і была зіма. 23 І кадзіў Ісус у святах на ганку Саломонавым. 24 Тады абступілі Яго Юдэі і казалі Яму: „Пакуль будзеш дзяржаць душу нашу ў няпэўнасьці? Калі Ты Хрыстос, скажы нам яўна“. 25 Ісус адказаў ім: „Я сказаў вам, і вы ня верыце; справы, што Я чыню ў імя Айца Сваёго, яны сьветчаць празь Мяне; 26 Але вы ня верыце, бо вы не з авец Маіх. 27 Авечкі Мае голас Мой чуюць, і Я знаю іх, і яны йдуць за Імною. 28 І Я даю ім жыцьцё вечнае, і ніколі яны не загінучуць, і ніхто ня ўхопе іх із рукі Мае. 29 Айцец Мой, што даў іх Імне, вялікіш за ўсіх, і ніхто ня можа ўхапіць іх із рукі Айца Майго. 30 Я й Айцец — адно“.

31 Тады ізноў схапілі каменьне Юдэі, каб укаменаваць Яго. 32 Адказаў ім Ісус: „Шмат добрых справаў паказаў Я вам ад Айца Сваёго; за каторыя з гэтых справаў камянуеце Мяне?“ 33 Адказалі Яму Юдэі, кажучы: „За добрую справу не камянуем Цябе, але за бляву-

зганьне а за тое, што, будучы чалавекам, чыніш Сябе Богам“. 34 Адказаў ім Ісус: „Ці не напісана ў Праве вашым: „Я сказаў: вы багове“? 35 Калі назваў тых багамі, да каторых слова Божае прышло, — а Письмо ня можа быць узрушана, — 36 Вы таму, Каторага Айцец усьвяціў і паслаў на свет, кажаце: „Ты блявузгаеш“, што сказаў Я: „Я Сын Божы“? 37 Калі Я ня чыню справаў Айца Сваёго, ня верце Імне. 38 Але калі Я чыню, то нават, калі ня верыце Імне, паверце справам, каб ведалі й паверылі, што Айцец ёсьць у Імне, а Я ў Ім“. 39 Тады ізноў шукалі няць Яго, але ён адхінуўся ад рукі іхнае.

40 І пайшоў ізноў за Ёрдан на месца, ідзе Ян спачатку хрысьціў, і застаўся там. 41 І шмат прышло да Яго, і гукалі, што Ян ня ўчыніў ніякага знаку, але ўсе, што Ян сказаў празь Яго, было праўдзівае. 42 І шмат хто ўверыў у Яго там.

11 Быў жа хворы якісь Лазар із Віфані, із сяла Марыі а Мархвы, сястры ейнае. 2 Гэта была Марыя, што памазала Спадара масьцям і выцерла ногі Ягоныя валасамі сваімі; Лазар, брат ейны, быў хворы. 3 Дык сёстры паслалі да Яго, кажучы: „Спадару, вось, тый, каторага Ты любіш, хворы“. 4 Пачуўшы, Ісус сказаў: „Гэта хвароба не на смерць, але дзеля славы Божае, каб Сын Божы ўславіўся перазь яе“. 5 Ісус жа мілаваў Мархву а сястру яе а Лазара. 6 Дык як пачуў, што Лазар хворы, тады застаўся ён на два дні на тым месцу, ідзе быў. 7 Адлі, просьце гэтага, кажа вучанікам: „Пайдзіма ізноў да Юдэі“. 8 Вучанікі кажуць Яму: „Раббі, кадзе Юдэі шукалі ўкаменаваць Цябе, а Ты йдзеш ізноў туды?“ 9 Ісус адказаў: „Ці не двананцаць гадзінаў у дні? хто ходзе ўдзень, не спатыкаецца, бо бача сьвятліню гэтага сьвету. 10 А хто йдзець ночы, спа-

тыкаецца, бо святліні няма ў ім". 11 Скажаў Ён гэта й просьле гэтага кажа ім: „Лазар, прыяцель наш, заснуў, але Я йду пабудзіць яго". 12 Затым вучанікі сказалі Яму: „Спадару, калі заснуў, ачуняе". 13 Але Ісус сказаў празь сьмерць ягоную, а яны думалі, што кажа Ён празь спачын у сьне. 14 Тады Ісус сказаў ім выразьліва: „Лазар памер, 15 І Я цешуся дзеля вас, што Я ня быў там, каб вы ўверылі; але йдзіма да Яго". 16 Тады Хама, званы Блізьнюк, сказаў сябром сваім, вучанікам: „Пайдзіма таксама, каб памерці зь ім". 17 Тады, прышоўшы, Ісус засьпеў, што ён ужо быў чатыры дні ў гробе.

18 Віфания ж была ля Ерузаліму, стадаў пятнанцаў. 19 І шмат хто зь Юдэяў прышлі да Мархвы а Марыі пацешыць іх па брату іхнім. 20 Тады Мархва, як пачула, што Ісус ідзець, вышла наўпярэймы Яму; Марыя ж сядзела дома. 21 І сказала Мархва Ісусу: „Спадару, калі б Ты быў тут, не памер бы брат мой. 22 Але й цяпер я ведаю, што, чаго Ты просіш у Бога, Бог даець Табе". 23 Ісус кажа ёй: „Ускрэсьне брат твой". 24 Мархва кажа Яму: „Ведаю, што ўскрэсьне ў вускрысьне апошняга дня". 25 Ісус сказаў ёй: „Я ўскрэсьне а жыцьцё; хто вера ў Мяне, хоць бы памер, будзе жыць. 26 І кажны, што жыць і вера ў Мяне, ніяк ніколі не памрэць. Ці верыш ты гэтаму?" 27 Кажа яна Яму: „Але, Спадару, я веру, што Ты Хрыстос, Сын Божы, Каторы прышоў на сьвет". 28 І, сказаўшы гэта, яна пайшла й гукнула патай сястру сваю Марыю, кажучы: „Вучыцель тут і гукне дзябе". 29 Яна, як пачула, борзда ўстала й пайшла да Яго. 30 Яшчэ ж Ісус ня прышоў да сяла, але быў на месцу, ідзе Мархва прышла Яму наўпярэймы. 31 Затым тады Юдэі, што былі зь ёю ў доме й цешылі яе,

бачачы, што Марыя борзда ўстала й вышла, пайшлі за ёй, кажучы: „Яна ідзець да гробу, каб плакаць там". 32 А Марыя, як прышла, ідзець Ісус, абачыўшы Яго, пала ў ногі Яму, кажучы Яму: „Спадару, калі б Ты быў тут, не памер бы брат мой". 33 Ісус жа, як абачыў, што яна плача, і Юдэі, што прышлі зь ёю, плачуць, узрушаны ў духу і зьнемарасьціўся, і сказаў: 34 „Ідзе вы паклалі яго?" Сказалі Яму: „Спадару, ідзі й абач". 35 У Ісуса пакаціліся сьлёзы. 36 Юдэі ж казалі: „Вось, як Ён любіў яго". 37 А некаторыя зь іх казалі: „Ці ня мог бы Гэты, што адчыніў вочы нявісьному, учыніць, каб ён не памер?"

38 Ісус жа, ізноў застагнаўшы Сам у Сабе, прыходзе да гробу. Гэта была пачора, і камень ляжаў на ёй. 39 Ісус кажа: „Адгійміце камень". Мархва, сястра памерлага, кажа Яму: „Спадару, ужо аддаець ад яго, гэта ж ён чацьверты дзень". 40 Ісус кажа ёй: „Ці не казаў Я табе, што, калі ўверыш, абачыш славу Божаю?" 41 Дык яны аднялі камень. Ісус жа ўзьняў вочы свае дагары і сказаў: „Войча, дзякую Табе, што Ты пачуў Мяне. 42 Я ведаў, што заўсёды чуеш Мяне; але сказаў дзеля гуду, што навокал, каб яны ўверылі, што Ты паслаў Мяне". 43 Скажаўшы гэта, загукнуў вялікім голасам: „Лазару, выходзь!" 44 І памерлы вышаў, маючы зьвязаныя ногі й рукі пахоўнымі полкамі; і від ягоны быў завязаны хустачкаю. Ісус кажа ім: „Развяжыце яго, і няхай ідзець".

45 Тады шмат хто зь Юдэяў, каторыя былі прышоўшы да Марыі й бачылі, што Ён учыніў, уверылі ў Яго. 46 Але некаторыя зь іх пайшлі да фарысэяў і сказалі ім, што Ісус учыніў. 47 Тады найвышшым сьвятары а фарысэі зьберлі раду і сказалі: „Што нам рабіць? бо Гэты Чалавек шмат чыне знакоў. 48 Ка-

лі пакінем Яго так, дык усі ўвераць у Яго, і прыйдуць Рымляне, і забяруць месца нашае і народ нашы". 49 Адзін жа зь іх, Каіапа, будучы таго году найвышшым сьвятаром, сказаў ім: 50 „Вы нічога ня ведаеце ані разважаеце, што карысьней, каб адзін чалавек памер за люд, а ня ўвесь народ загинуў". 51 Гэта ж ён сказаў не ад сябе, але, будучы таго году найвышшым сьвятаром, прарок, што Ісус меў памерці за гэты народ; 52 І не адно за народ, але таксама, каб расьцярушаныя вонках дзеці Божыя зьберці ў вадно. 53 Дык ад таго дня яны зрадзіліся, каб забіць Яго. 54 Затым Ісус не хадзіў балеяў яўна памеж Юдэяў, але пайшоў адтуль да краіны ля пустыні, да места, званага Ефраім, і там заставаўся з вучанікамі.

55 А была блізка Пасха Юдэйская, і шмат хто з краіны тае прышоў да Ерузаліму перад Пасхаю, каб ачысьціцца. 56 І шукалі Ісуса, і размаўлялі мяжсёбку, стоячы ў сьвятыні: „Што вы думаеце? Ці Ён ані ня прыйдзе на сьвята?" 57 Найвышшым ж сьвятары а фарысэі выдалі загаду, каб, калі хто ведае, ідзе Ён, наказаць, каб няць Яго.

12 Тады Ісус за шэсьць дзён да Пасхі прышоў да Віфані, ідзе быў памершы Лазар, каторага Ісус ўскрысіў зь мёртвых. 2 І прыгатавалі Яму там вячэру, і Мархва служавала. Лазар жа быў адным із узлежачых із ім. 3 Марыя ж, узняўшы хунт дарагое масьці з чыстага нард, намазала ногі Ісусу й выцерла ногі Ягоныя валасамі сваімі; і дом напоўніўся пахам масьці. 4 Тады кажа адзін із вучанікаў Ягоных, Юда Сыманёна Іскарый, каторы маніўся Яго выдаць: 5 „Чаму не прадалі гэтае масьці за трыста дынароў і не далі бедным?" 6 Скажаў жа ён гэта не затым, каб рупіўся празь бедных, але затым, што быў злодзей, і, маючы хатуль, насіў, што

туды клалі. 7 Тады сказаў Ісус: „Пакінь яе; надабе было, каб захавала яна гэта на дзень пахову Майго; 8 Бо бедных заўсёды маеце із сабою, але Мяне не заўсёды маеце". 9 І даведаўся вялікі гуд із Юдэяў, што Ён быў там; і прышлі ня дзеля Ісуса толькі, але каб і Лазара абачыць, каторага Ён ўскрысіў зь мёртвых. 10 Найвышшым ж сьвятары зрадзіліся, каб забіць Лазара таксама, 11 Бо шмат хто зь Юдэяў прыходзілі дзеля яго і ўверылі ў Ісуса.

12 Назаўтрае вялізарны гуд, што быў прышоўшы на сьвята, пачуўшы, што Ісус ідзець да Ерузаліму. 13 Узалі пальмавыя галужкі, і вышлі наўпярэймы Яму, і гукалі: „Госанна! Дабраславёны Ідучы ў імя Спадарова, Кароль Израеля!" 14 Ісус жа, знайшоўшы асьляне, сеў на яго, як напісана: 15 „Ня бойся, дачка Сыёну, гля, Кароль твой ідзець, седзячы на асьляняці". 16 Гэтага ня ўдямлілі вучанікі Ягоныя сьпяраша, але як Ісус быў усьлаўлены, тады яны ўспомнелі, што гэта было празь Яго напісана, і зрабілі Яму гэта. 17 Сьветчыў жа гуд, каторы быў із ім, бо Ён гукнуў Лазара з гробу і ўскрысіў яго зь мёртвых. 18 Затым таксама гуд выпшаў наўпярэймы Яму, бо чулі, што Ён зрабіў гэты знак. 19 Фарысэі ж казалі адны адным: „Вы бачыце, што ані вы ня маеце дасьпеху, сьвет пайшоў за ім".

20 Былі ж некаторыя Грэкі памеж тых, што ўзьходзілі, каб пакланіцца ў сьвята. 21 Яны прыступілі да Піліпа, што быў із Віфсаіды Галілейскае, і прасілі яго, кажучы: „Спадару, нам хочацца бачыць Ісуса". 22 Прыходзе Піліп і кажа Андрэю; прыходзяць Андрэй а Піліп і кажуць Ісусу. 23 Ісус жа адказаў ім, кажучы: „Прышла гадзіна, каб усьлаўлены быў Сын Людзкі. 24 Запраўды, запраўды кажу вам: калі

зирне пшоннае, упаўшы на зямлю, не памраць, яно застаецца адно; калі ж памраць, родзе шмат плоду. 25 Хто лобе жыццё свае, загубе яго; а хто ненавідзе жыццё свае на сьвеце гэтым, захавае яго да жыцця вечнага. 26 Калі хто служа Імне, хай ідзець за Імнюю; і йдзе Я, там таксама будзе слуга Мой. Калі хто служа Імне, усьціць яго Айцец. 27 Цяпер душа Мая зьніма-рапчана; і што скажу Я? Войча! выбаў Мяне ад гадзіны гэтае? але дзеля гэтага Я прышоў на гадзіну гэтую. 28 Войча! усьціць імя Сваё. Тады прышоў голас з неба: „Усьціць і яшчэ ўсьціць”. 29 Груд жа, што стаяў і пачуў, гукі: „Загрымела”. Іншыя гукі: „Ангіл гукі да Яго”. 30 Адказаў Ісус і сказаў: „Ня дзеля Мяне голас гэты, але дзеля вас. 31 Цяпер суд сьвету гэтаму; цяпер князь сьвету гэтага выкінены будзе вон. 32 І Я, як буду ўзняты із зямлі, усіх прыцягну да Сябе”. 33 Гэта ж Ён сказаў, даючы зразумець, якой смерцю меў Ён памерці. 34 Груд адказаў Яму: „Мы чулі з Права, што Хрыстос перабывае на веці; як жа Ты кажаш, што Сын Людзкі мае быць узняты? хто гэта Сын Людзкі?” 35 Тады сказаў ім Ісус: „Яшчэ малы час ё сьвятліня з вамі; кадзіце, пакуль сьвятліню маеце, каб цямота не абняла вас; бо хто ходзе ў цямоте, ня ведае, куды йдзець. 36 Пакуль маеце сьвятліню, верце ў сьвятліню, каб вам стаць сынамі сьвятліні”.

Сказаўшы гэта, Ісус адыйшоў і стаўся ад іх. 37 Яны ня верылі ў Яго, дарма што Ён учыніў шмат знакаў перад імі. 38 Каб споўнілася слова Ісаі прарокі, каторы сказаў: „Спадару, хто паверыў чутаму ад нас, і плячо Спандарова каму аб'явілася?” 39 Яны затым не маглі верыць, што яшчэ Ісаі сказаў: 40 „Ён засьляпіў вочы іхныя і закаляніў

сэрца іхнае, каб не абачылі ачыма сваімі, і не зразумелі сэрцам сваім, і не навярнуліся, каб Я ўздараваў іх”. 41 Гэта сказаў Ісаі, бо бачыў славу Ягоную і гукі празь Яго. 42 Шмат хто, адылі, навет із старцоў, таксама ўверыў у Яго, але дзеля фарысэяў не вызнавалі, каб ня былі вылучаны з бажніцы; 43 Бо валеі мілавалі слав людзкую, чымся славу Бовую.

44 Ісус жа загукі і сказаў: „Хто вера ў Мяне, вера не ў Мяне, але ў Тога, хто паслаў Мяне; 45 І хто бача Мяне, бача Таго, хто паслаў Мяне. 46 Я прышоў на сьвет як сьвятліня, каб кажны, хто вера ў Мяне, не заставаўся ў цямоте. 47 І калі хто пачуе словы Мае, і не захавае, Я ня суджу яго, бо Я прышоў ня судзіць сьвет, але спасціць сьвет. 48 Хто адхінае Мяне і ня прыймае слоў Маіх, мае таго, хто судзе яго: слова, што Я кажу, будзе судзіць яго апошняга дня; 49 Бо Я не ад Сябе казаў, але Айцец, Я кажу, што маю казаць а што казаньне, што маю казаць а што гукі. 50 І Я ведаю, што казаньне Ягонае ё жыццё вечнае. Дык, што Я кажу, як сказаў Айцец Імне, так Я кажу”.

13 А перад сьвятам Паскі Ісус, ведаючы, што прышла гадзіна Ягоная, каб адыйсьці з гэтага сьвету да Айца, умілаваўшы Сваіх са-біх, што на сьвеце, улюбів іх да канца. 2 І ў часе вячэры, — а дзявал ужо быў укінуты ў сэрца Юды Сыманёнка Іскарыёта, ізра-дзіць Яго. — 3 Ведаючы, што Ай-цец даў Яму ўсе ў рукі Ягоныя, і што Ён ад Бога вышаў і да Бога йдзець, 4 Устаець ад вячэры, і ад-кладае адзецьце, і, узыйшы ручнік, наперазаўся. 5 Адлі наліў вады ў мышэльнік, і пачаў мыць ногі вучанікам, і выціраць ручніком, ка-рым быў падперазаўшыся. 6 Пад-ходзе да Сымона Пётры, і гэты ка-

жа Яму: „Спадару, Ты імне мыць ногі?” 7 Адказаў Ісус і сказаў яму: „Што Я раблю, ты ня ведаеш ця-пер, але даведзешся потым”. 8 Пёт-ра каза Яму: „Ты ніколі ня бу-дзеш мыць ногі імне!” Ісус адказаў яму: „Калі не памыю цябе, ты ня будзеш мець часці з Імнюю”. 9 Сы-мон Пётра каза Яму: „Спадару, ня толькі ногі мае, але таксама рукі а галаву”. 10 Ісус каза яму: „Хто пакупаўшыся, не патрабуе мыць, апрача ног, але ўвесь ён чысты; і вы чыстыя, але ня ўсі”. 11 Бо ве-даў Ён праз ізрадніка Свайго, за-тым сказаў: „Ня ўсі вы чыстыя”.

12 Як жа Ён памыў ногі ім, і ўзяў адзецьце свае, і ўзьлёг ізноў, Ён сказаў ім: „Ці ведаеце, што Я зра-біў вам? 13 Вы завіце Мяне Вучы-цель а Спадар, і добра кажэце, бо Я ё. 14 Дык калі Я, Спадар а Вучыцель, памыў ногі вам, вы такса-ма маеце мыць ногі адзін аднаму. 15 Бо Я даў вам прыклад, каб, як Я зрабіў вам, вы рабілі таксама. 16 Запраўды, запраўды кажу вам: нявольнік не вялікшы за спадара свайго ані пасланы вялікшы за то-га, хто яго паслаў. 17 Калі вы ве-даеце гэта, пачаслівыя вы, калі ро-біце гэта. 18 Не праз усіх вас кажу: Я знаю тых, каторых абраў. Але каб выпайнілася Пісьмо: „Хто есьць із Імнюю хлеб, падняў пяту сваю на Мяне”. 19 Цяпер кажу вам, перш чымся сталася, каб, як станецца, ўверылі, што Я ё. 20 Запраўды, за-праўды кажу вам: хто прыймае ка-го-когачы, каго Я пашлю, Мяне прымае; а хто Мяне прымае, прымае Таго, Хто паслаў Мяне”.

21 Сказаўшы гэта, Ісус зьніма-расьціўся ў духу, і пасьветчыў, і сказаў: „Запраўды, запраўды кажу вам, што адзін із вас ізрадзе Мяне”. 22 Тады вучанікі пазіралі адзін на аднаго, сумляючыся праз каго Ён сказаў. 23 І адзін із вучанікаў, ка-торага Ісус мілаваў, узыхаў ля

грудзёў Ісусавых. 24 Затым Сымон Пётра кінуў і каза яму: „Папы-тай, хто бы гэта быў, праз каго Ён казаў”. 25 А ён, узыхаўшы на грудзі Ісусавы, каза Яму: „Спадару, хто гэта?” 26 Ісус каза: „Тый, каму Я зануру й дам гэты кавалак”. І, занурыўшы кавалак, даець яго Юду Сыманёнку Іскарыёту. 27 І тады, просьле гэтага кавалак, увыйшоў у яго шайтан. І Ісус каза яму: „Што робіш, рабі борзда”. 28 Але ніхто з іх узыхаўшы ня ведалі, чаму Ён сказаў яму гэта. 29 Бо некаторыя думалі, што каза яму Ісус: „Купі, што нам надабе на сьвята”, альбо, каб даў што ўбогім, бо ў Юды быў хатуль. 30 І ён, узыйшы тый кавалак, зараз вышаў. І была ноч.

31 Як ён вышаў, Ісус каза: „Ця-пер усьцілены Сын Людзкі, і Бог усьцілены ў Ім. 32 Калі Бог усьці-лены ў Ім, Бог таксама ўславе Яго ў Сабе, і неўзабаве ўславе Яго. 33 Дзеці! яшчэ крыху Я з вамі. Бу-дзецца шукаць Мяне, і, як Я сказаў Юдэям: „Куды Я йду, вы ня мо-жаце пайсьці”; кажу таксама вам цяпер. 34 Новае казаньне даю вам, каб вы мілавалі адзін аднаго; як Я мілаваў вас, каб і вы любілі адзін аднаго. 35 Па гэтым пазна-юць усі, што вы вучанікі Мае, калі будзеце мець любоў мяжсобку”. 36 Сымон Пётра каза Яму: „Спа-дару, куды Ты йдзеш?” Ісус адка-заў яму: „Куды Я йду, ты ня мо-жаш за Імнюю йсьці цяпер, але пой-дзеш за Імнюю потым”. 37 Пётра каза Яму: „Спадару, чаму я не магу йсьці за Табою цяпер? Я ад-дам жыццё свае за Цябе”. 38 Ісус адказаў: „Ты аддасі жыццё свае за Мяне? Запраўды, запраўды кажу табе: пятах не запяець, як ты вы-прашся Мяне трэцічы”.

14 „Няхай не парушаецца сэрца вапшае; верце ў Бога і ў Мяне верце. 2 У доме Айца Майго гаспо-даў шмат. Калі б ня так было, Я

сказаў бы вам; бо йду прыгатаваць вам месца. 3 І як пайду й прыгату вам месца, прыйду ізноў і прыйму вас да Сябе Самога, каб ідзе Я, і вы былі. 4 А вы ведаеце, куды Я йду, і ведаеце дарогу". 5 Хама кажа Яму: „Спадару, мы ня ведаем, куды Ты йдзеш, як жа можам дарогу ведаць?" 6 Ісус кажа яму: „Я — дарога а праўда а жыцьцё; ніхто ня прыходзе да Айца, адно перазь Мяне. 7 Калі б вы зналі Мяне, зналі б і Айца Майго. І адгэтуль вы знаеце Яго й бачыце Яго". 8 Піліп кажа Яму: „Спадару, пакажы нам Айца, і гэтага даволі нам". 9 Ісус кажа яму: „Ці цёперся Я з вамі, і ты ня знаеш Мяне, Піліпе? Хто бачыў Мяне, бачыў Айца; як жа ты кажаш: „Пакажы нам Айца"? 10 Ня верыш ты, што Я ў Вайцу, а Айцец у Імне? Словы, што Я кажу вам, Я не ад Сябе кажу, але Айцец, што перабывае ў Імне, чыне справы. 11 Верце, што Я ў Вайцу, і Айцец у Імне; калі ж не, дзеля тых самых справаў верце Імне. 12 Запраўды, запраўды кажу вам: хто вера ў Мяне, будзе чыніць справы, што Я чыню, і большыя за гэтыя будзе чыніць, бо Я йду да Айца. 13 І чаго толькі папросіце ў імя Мае, Я ўчыню, каб Айцец быў усялялены ў Сыну. 14 Калі чаго папросіце ў імя Мае, Я ўчыню.

15 „Калі вы мілуеце Мяне, расказаныя Мае дзяржыце. 16 А Я буду прасіць Айца, і дасць вам другога Пацяшыцеля, каб быў з вамі на веки, 17 Духа праўды, Каторага сьвет ня можа прыняць, бо ня бача Яго ані знае Яго; але вы знаеце Яго, бо Ён перабывае з вамі і ў вас будзе. 18 Не пакіну вас сіротамі; прыйду да вас. 19 Яшчэ крыху, і ўжо сьвет Мяне ня бача; але вы абачыце Мяне, бо Я жыву, і вы будзеце жыць. 20 Таго дня вы пазнаеце, што Я ў Вайцу Сваім, і вы ў Імне, і Я ў Вас. 21 Хто мае расказа-

заныя Маё й дзяржыць іх, тый мілуе Мяне; а хто мілуе Мяне, таго будзе мілаваць Айцец Мой, і Я буду мілаваць яго, і зьяўлю яму Самога Сябе".

22 Юда (не Іскарыёт) кажа Яму: „Спадару, як гэта, што Ты хочаш зьявіць Сябе нам, а ня сьвету?" 23 Адказаў Ісус і сказаў яму: „Калі хто мілуе Мяне, дзяржыць слова Мае, і Айцец Мой будзе мілаваць яго, і Мы да яго прыйдзем, і гаспадару Сабе ў яго ўчынім. 24 Хто ня мілуе Мяне, не дзяржыць слова Маё; а слова, што вы чуеце, не Маё, але Айца, Каторы паслаў Мяне.

25 „Гэта Я сказаў вам, перабываючы з вамі. 26 Пацяшыцель жа, Дух Сьвяты, Каторага пашлець Айцец у імя Мае, навуча вас усяго і прыпомне вам усе, што сказаў Я вам.

27 „Супакой пакідаю вам, супакой Свой даю вам; не, як сьвет даець, Я даю вам. Няхай сэрца вашыя не парушаецца і не лякаецца. 28 Вы чулі, што Я сказаў вам: „Я йду прыйду да вас". Калі б вы мілавалі Мяне, вы пачуліся б, што Я йду да Айца, бо Айцец вялікішы за Мяне.

29 „І цяпер Я сказаў вам уперад чымся сталася, каб, як станеца, вы ўверылі. 30 Я ўжо ня буду шмат мучаваць із вамі, бо йдзець князь сьвету і ў Імне ня мае нічога. 31 Але каб пазнаў сьвет, што Я мілую Айца, і, як расказаў Імне Айцец, тады чыню: устаньце, пайдзіма адгэтуль.

15 „Я — запраўднае віно, а Айцец Мой — вінар. 2 Кажную галузю на Імне, што ня родзе плоду, Ён забірае; і кажную, каторая родзе плод, абцінае, каб больш плоду радзіла. 3 Вы ўжо чыстыя пераз слова, што Я вам казаў. 4 Перабывайце ў Імне, а Я ў вас. Як галюза ня можа радзіць плоду сама із сябе

калі не застаецца на віне, так і вы, калі ня будзеце ў Імне.

5 „Я — віно, вы — галузы. Хто перабывае ў Імне, і Я ў ім, тый родзе шмат плоду, бо безь Мяне ня можаце чыніць нічога. 6 Калі хто не перабывае ў Імне, ён выкінены вон, як галюза, і ссох; і зьбіраюць іх, і ў цяпло кідаюць, і яны згараюць.

7 „Калі будзеце ў Імне, і словы Мае будуць перабываць у вас, — усяго, чаго зычыце, прасіце, і будзе вам. 8 У тым ёсьць Айцец Мой усялялены, што вы шмат плоду дасьце і станеце вучанікамі Маімі.

9 „Як Айцец умілаваў Мяне, так Я ўмілаваў вас; застаньцеся ў любові Маёй. 10 Калі вы расказаныя Мае будзеце дзяржаць, вы застаніцеся ў міласьці Маёй, як Я расказаныя Айца Сваёго здзяржаў і застаюся ў міласьці Ягонай. 11 Я гэта сказаў вам, каб радасьць Мая была ў вас, і радасьць ваша была поўная.

12 „Гэта — расказаныя Мае, каб вы мілавалі адзін аднаго, як Я ўмілаваў вас. 13 Ніхто ня мае большае міласьці за тую, як хто жыцьцё сваё аддасць за прыяцеляў сваіх. 14 Вы прыяцелі Мае, калі робіце тое, што Я расказую вам. 15 Я ўжо не заву вас нявольнікамі, бо нявольнік ня ведае, што робе гаспадар ягоны; але вас Я назваў прыяцелямі, бо ўсе, што пачуў у Вайца Сваёго, Я знайміў вам.

16 „Ня вы Мяне абралі, але Я абраў вас і прызначыў вас, каб вы йшлі й плод давалі, і плод вашы заставаўся б, каб даў вам Айцец, чаго толькі папросіце ў Яго ў імя Мае.

17 „Гэта расказую вам, каб вы мілавалі адзін аднаго. 18 Калі сьвет ненавідзе вас, ведайце, што Мяне ён уперад за вас зьненавідзіў. 19 Калі б вы былі із сьвету, сьвет любіў бы вас; а як вы ня із сьвету,

але Я абраў вас із сьвету, затым сьвет ненавідзе вас. 20 Памятуйце слова, што Я сказаў вам: „Нявольнік не вялікішы за гаспадара свайго". Калі перасьледавалі Мяне, будуць і вас перасьледаваць; калі б дзяржалі слова Мае, дзяржалі б і вашае. 21 Але гэта ўсе будуць рабіць вам за імя Мае, бо ня знаюць Таго, хто паслаў Мяне. 22 Калі б Я ня прышоў і не казаў ім, яны ня мелі б грэху; а цяпер ня маюць выбачэньня за грэх свой.

23 „Хто ненавідзе Мяне, і Айца Майго ненавідзе. 24 Калі б Я ня ўчыніў памеж іх справаў, каторых ніхто іншы ня ўчыніў, яны ня мелі б грэху; але цяпер бачылі і зьненавідзілі Мяне а Айца Майго. 25 Але каб споўнілася слова, напісанае ў Праве іхным: „Зьненавідзілі Мяне бяз прычыны". 26 А як прыйдзе Пацяшыцель, Каторага Я пашлю вам ад Айца, Дух праўды, што ад Айца паходзе, Ён будзе сьветчыць празь Мяне. 27 І вы таксама сьветча, бо ад пачатку вы з Імною.

16 „Гэта сказаў Я вам, каб вас не спадманулі. 2 Будуць вылучаць вас із бажніцаў; але, прыходзе гадзіна, што кажны, хто заб'ець вас, будзе думаць, што ён абракае службу Богу. 3 І гэта яны будуць рабіць, бо не пазналі Айца ані Мяне.

4 „Але гэта Я сказаў вам, каб, як прыйдзе тый час, вы памятавалі гэта, што Я сказаў вам; а не сказаў вам гэтага спачатку, бо быў з вамі. 5 А цяпер йду да Тога, Хто паслаў Мяне, і ніхто з вас ня пытаецца ў Мяне: „Куды йдзеш?" 6 Але ад таго, што Я гэта выказаў вам, смутак напоўніў сэрца вашае.

7 „Але Я праўду кажу вам: карысна вам, каб Я адыйшоў; бо, калі Я не адыйду, Пацяшыцель ня прыйдзе да вас; калі ж пайду, пашлю Яго да вас. 8 І, прышоўшы, Ён згане сьвет узглядам грэху а справядлівасьццю а суду: 9 Узглядам

грэху, бо ня вераць у Мяне; 10 Узглядям справядлівасці, бо Я йду да Айца, і ўжо ня будзеце бачыць Мяне; 11 Узглядям суду, бо князь гэтага сьвету засуджаны.

12 „Яшчэ казаць вам маю шмат, але вы ня здолееце перанесці гэтага цяпер. 13 А як прыйдзе Ён, Дух праўды, увядзець вас да ўсяе праўды, бо Ён ня будзе гўкаць ад Сябе, але будзе казаць тое, што будзе чуць, і йдучае абясцціць вам. 14 Ён Мяне ўславе, бо з Майго возьме Ён абясцціць вам. 15 Усе, што Айцец мае, ё ё Маё; затым Я й сказаў, што Ён із Майго возьме й абясцціць вам. 16 Часіна, і вы ня будзеце бачыць Мяне; і ўзноў часіна, і вы абачыце Мяне, бо Я йду да Айца”. 17 І некаторыя з вучанікаў гўкалі адзін аднаму: „Што гэта Ён кажа нам: „Часіна, і вы ня будзеце бачыць Мяне; і ўзноў часіна, і вы абачыце Мяне, бо Я йду да Айца?” 18 Дык яны гўкалі: „Што гэта такое Ён кажа: „Часіна”? Ня ведаем, што Ён кажа”. 19 І пазнаў Ісус, што зычылі ў Яго пытацца, і сказаў ім: „Ці праз тое вы разважаеце адзін із адным, што Я сказаў: „Часіна, і вы ня будзеце бачыць Мяне; і ўзноў часіна, і вы абачыце Мяне”? 20 Запраўды, запраўды кажу вам: вы будзеце плакаць а галасіць, але сьвет будзе десьціцца; вы будзеце зьнемарашчаны, але нэмарасць ваша абярнецца ў радасьць. 21 Жонка, як родзе, мае нэмарасць, бо гадзіна ейная прышла, але як народзе дзяцц, ужо ня памятуе атуці з радасьці, што людзіна на сьвет нарадзілася. 22 І вы цяпер маеце нэмарасць; але Я ўзноў абачу вас, і ўсьцешыцца сэрца вашае, і радасьці вашае ніхто не адбярэць у вас. 23 І таго дня вы нічога не папытаецеся ў Мяне. Запраўды, запраўды кажу вам: калі чаго папросіце ў Вайца, дасьць вам у імя Мае. 24 Дагэтуль вы нічога не прасілі ў імя Мае; пра-

сціце й адзержыць, каб радасьць ваша была поўная. 25 Гэта Я атумекам і казаў вам; настаець гадзіна, што Я ўжо ня буду гўкаць вам атумекам, але выразьліва праз Айца абясцціць вам. 26 Таго дня будзеце прасіць у імя Мае, і не кажу вам, што Я буду прасіць Айца за вас. 27 Бо Айцец Сам любіць вас, бо вы Мяне ўлюбілі і ўверылі, што Я ад Бога вышаў. 28 Вышаў ад Айца прышоў на сьвет; ізноў пакідае сьвет і йду да Айца”. 29 Кажучы Яму вучанікі Ягонныя: „Вось, цяпер Ты выразьліва кажаш, і атумекам ня гўкаеш. 30 Цяпер мы ведаем, што Ты ведаеш усе, і не патрабуеш каб хто ў Цябе пытаўся. Затым верым, што Ты ад Бога вышаў”. 31 Адказаў ім Ісус: „Цяпер верыце? 32 Вось, прыходзе гадзіна, і прышла, што вы рассяджушыцеся кажны да сябе самога і Мяне пакінеце аднаго; але Я не адзін, бо Айцец із Імною. 33 Гэта сказаў Я вам, каб вы ў Імне супакой мелі. У сьвеце будзеце мець атугу, але будзьце адважныя: Я перамогу сьвет”.

17 Гэта вымавіў Ісус і, узняўшы вочы Свае да неба, сказаў: „Войча! прышла гадзіна, услаў Сына Свайго, каб Сын Твой мог уславіць Цябе; 2 Бо Ты даў Яму ўладу над усім сьветам, каб усім, каторых Ты даў Яму, Ён даў жыцьцё вечнае. 3 А гэта ё жыцьцё вечнае, каб зналі Цябе, адзінага праўдзівага Бога, таго, Каторага Ты паслаў, Ісуса Хрыста. 4 Я ўславіў Цябе на зямлі скончыўшы справу, каторую Ты даў Імне ўчыніць. 5 І цяпер услаў Мяне, Войча, у Сабе Самым, славаю каторую Я меў у Табе ўперадчыма сьвету быў. 6 Я выявіў імя Твае людзём, каторых Ты даў Імне із сьвету; яны былі Твае, і Ты даў ім Імне, і яны здзяржалі слова Твае. 7 Цяпер яны пазналі, што ўсе, што Ты даў Імне, ад Цябе ё; 8 Бо сло-

вы, што Ты даў Імне, Я даў ім, і яны прынялі і пазналі запраўды, што Я вышаў ад Цябе, і ўверылі, што Ты паслаў Мяне. 9 Я за іх прашу, не за сьвет прашу, але за тых, каторых Ты даў Імне, бо яны — Твае; 10 І ўсе Мае — Твае, і Твае — Мае, і Я ўслаўлены ў іх. 11 І Я ўжо не на сьвеце, а яны на сьвеце, і Я йду да Цябе. Войча Сьвяты! захарай іх у імя Свае, каторых Ты даў Імне, каб яны былі адно, як мы. 12 Як Я быў зь імі, Я захаваў іх у імя Твае; каторых Ты даў Імне, Я ўсьцярог, і ні водзін із іх не загінюў, адно сын загубы, каб вышаўнілася Пісьмо. 13 Цяпер жа йду да Цябе, і кажу гэта на сьвеце, каб яны мелі радасьць Маю, напоўненую ў сабе. 14 Я даў ім слова Твае, і сьвет зьненавідзіў іх, бо яны не ад сьвету, як Я не ад сьвету. 15 Я не прашу, каб Ты ўзяў іх із сьвету, але каб захаваў іх ад ліха. 16 Яны не ад сьвету, як Я не ад сьвету. 17 Усьвяці іх у праўдзе! слова Твае — праўда. 18 Як Ты паслаў Мяне на сьвет, і Я паслаў іх у сьвет; 19 І за іх Я пасьвячаю Сябе, каб яны былі ўсьвячаны праўдаю. 20 І не за іх толькі Я прашу, але таксама за тых, што вераць у Мяне падле слова іхнага, 21 Каб усі былі адно; як Ты, Войча, у Імне, і Я ў Табе, каб і яны ў нас былі, каб верыў сьвет, што Ты Мяне паслаў. 22 І славу, што Ты даў Імне, Я даў ім, каб былі адно, як мы адно. 23 Я ў іх, і Ты ў Імне, каб яны сталі супоўна адным, каб сьвет пазнаў, што Ты паслаў Мяне, і каб Ты ўмілаваў іх, як Ты ўмілаваў Мяне. 24 Войча! каторых Ты даў Імне, Я зычу, каб ідзе Я, і яны былі з Імною, каб бачылі славу Маю, каторую Ты даў Імне, бо Ты ўмілаваў Мяне перад закладзімамі сьвету. 25 Войча справядлівы! і сьвет Цябе не пазнаў, але Я пазнаў Цябе, і яны пазналі, што Ты паслаў Мя-

не. 26 І Я паведамлю ім імя Твае і паведамлю, каб міласць, каторай Ты ўмілаваў Мяне, была ў іх, і Я ў іх”.

18 Сказаўшы гэта, Ісус вышаў з вучанікамі Сваімі за цурэй Кедрон, ідзе быў сад, да каторага Ён увыйшоў, Ён а вучанікі Ягонныя. 2 Знаў жа й Юда, што выдаў Яго, гэтае месца, бо Ісус часта зьбіраўся там із вучанікамі Сваімі.

3 Дык Юда, узняўшы адзездзел войска а паслугачых ад найвышшых сьвятароў а фарысэяў, прышоў туды зь ліхтарнямі а зь лянпамі а із зброяю.

4 Ісус жа, ведаючы ўсе, што прыходзіла на Яго, вышаўшы, сказаў ім: „Каго шукаеце?” 5 Яны адказалі Яму: „Ісуса Назарэцкага”. Ісус кажа ім: „Я ёсьць”. І таксама Юда, што выдаў Яго, стаяў зь імі. 6 І як Ён сказаў ім: „Я ёсьць”, яны адступіліся назад і ўпалі на зямлю. 7 Тады Ён ізноў папытаўся ў іх: „Каго шукаеце?” Яны казалі: „Ісуса Назарэцкага”. 8 Адказаў Ісус: „Я сказаў вам, што Я гэта. Дык, калі Мяне шукаеце, дазвольце гэтым адыйсьці”, 9 Каб споўнілася слова, што Ён сказаў: „З тых, каторых Ты даў Імне. Я ня згубіў ні воднага зь іх”.

10 Сымон жа Пётра, маючы меч, агаліў яго, і выпяў нявольніка найвышшага сьвятара, і адцяў яму правае вуха; было ж імя нявольніка Малх. 11 Ісус жа сказаў Пётру: „Укладзі меч у похву. Чару, што даў Імне Айцец, нягож Я ня буду піці яе?”

12 Дык аддзел а тысячнік а паслугачыя іудэйскія ўзялі Ісуса й зьвязалі Яго. 13 І завялі Яго сыяраша да Ганны, бо ён быў десьць Каяпы, што быў найвышшым сьвятаром таго году. 14 Быў жа Каяпа тый, каторы парадзіў Юдэям, што валей аднаму загінучь за люд.

15 Ішоў жа за Ісусам Сымон Пётра і другі вучанік. Вучанік жа тый

быў званы найвышшаму святару і ўвайшоў разам із Ісусам на панадворак найвышшага святара; 16 А Пётра стаяў ля дзвярэй знадворку. Вышаў тады тый вучанік, другі, званы найвышшаму святару, і сказаў брамніцы, і ўвёў Пётру.

17 Кажа тады Пётру паслугачабрамніца: „Ці й ты ня з вучанікаў Гэтага Чалавека?“ Ён кажа: „Я не“. 18 Прымеж таго нявольнікі а паслугачыя, расклаўшы цяпло з вугалля, — бо было сьцюдзена, — грэліся; і Пётра стаяў зь імі й грэўся.

19 Тады найвышшы святар пытаўся ў Ісуса праз вучанікаў Ягоных а праз навуку Ягоную. 20 Адказаў яму Ісус: „Я гўкаў яўна сьвету; Я заўсёды вучыў у бажніцы а ў сьвятыні, ідзе ўсі Юдэі зьбіраюцца, і тойма не казаў нічога. 21 Чаму ты пытаешся ў мяне? пытайся ў тых, каторыя чулі, што я казаў ім; яны ведаюць, што казаў Я“.

22 Як жа Ён сказаў гэта, адзін із паслугачых, што стаяў блізка, выпяў Ісуса, кажучы: „Гэтак адказуеш Ты найвышшаму святару?“ 23 Адказаў яму Ісус: „Калі Я блага сказаў, сьветч праз благое; а калі добра, чаму ты Мяне б'еш?“ 24 Тады Ганна паслаў Яго звязанага да Каяпы, найвышшага святара.

25 Сымон жа Пётра стаяў і грэўся. Сказалі тады яму: „Ці й ты ня з вучанікаў Ягоных?“ Ён заперачыў і сказаў: „Я не“.

26 Адзін із нявольнікаў найвышшага святара, сваяк таго, катораму Пётра адцяў вука, кажа: „Ці ня бачыў я цябе ў садзе зь Ім?“ 27 Тады Пётра ізноў заперачыў, і якга павень запяў.

28 І вялі Ісуса ад Каяпы да ратушы, а гэта было рана нараніцы. І ня ўвайшлі да ратушы, каб ня сплюгавіцца, і каб маглі есьці паску. 29 Тады Пілат выпшаў да іх вонкі і сказаў: „Што за жалабу маеце вы

на Гэтага Чалавека?“ 30 Адказалі яны й сказалі яму: „Калі б Ён не рабіў ліха, мы ня выдалі б табе Яго“.

31 Тады сказаў ім Пілат: „Вазьміце Яго й судзіце Яго подле Права свайго“. Юдэі ж адказалі яму: „Нам нікога не дазволена караць сьмерцяй“. 32 Каб споўнілася слова Ісусава, каторае Ён сказаў, зазначаючы, якою сьмерцяй Ён мае памерці.

33 Таы Пілат увыйшоў ізноў у ратушу, і пагукаў Ісуса, і сказаў яму: „Ці Ты Кароль Юдэйскі?“ 34 Ісус адказаў: „Ад сябе ты гэта кажаш ці іншыя сказалі гэта табе праз Мяне?“ 35 Пілат адказаў: „Альбо я Юдэй? Народ Твой і найвышшы святары выдалі Цябе імне. Што Ты зрабіў?“ 36 Ісус адказаў: „Гаспадарства Мае ня з гэтага сьвету; калі б гаспадарства Мае было з гэтага сьвету, слугі Мае ваявалі б, каб Я ня быў выданы Юдэям; цяпер жа гаспадарства Мае не адгэтуль“.

37 І сказаў яму Пілат: „Дык Ты Кароль?“ Адказаў Ісус: „Ты кажаш, што Я Кароль. Я радзіўся дзеля гэтага і дзеля гэтага прышоў на сьвет, каб сьветчыць праз праўду. Кажны, хто з праўды, слухае голасу Майго“.

38 Пілат казаў яму: „Што ё праўда?“ І, сказаўшы гэта, ён ізноў выпшаў да Юдэяў, і кажа ім: „Я не знаходжу ў Ім ніякае віны. 30 Ёсць кажа звычай у вас, каб я аднаго выпушчаў вам на Паску. Дык, хочаце каб я выпусьціў вам Караля Юдэйскага?“ 40 Тады закрычалі яны ўсі кажучы: „Ня гэтага, але Вараўву!“ Быў жа Вараўва разбойнік.

19 Дык тады ўзяў Пілат Ісуса і біў Яго пугамі. 2 І жаўнеры звяўшы карону зь цярня, узлажылі на галаву Яму, і адзецьце шкарлатнае накінулі на Яго, 3 І падходзілі да Яго, і казалі: „Здароў, Кароль Юдэйскі!“ І білі Яго на відзе.

4 А Пілат выпшаў ізноў вонкі і кажа ім: „Гля, я выводжу Яго да вас

каб вы даведаліся, што я ніякае віны не знаходжу ў Ім“. 5 Тады выпшаў Ісус вонкі ў цярнёвай кароне і ў шкарлатным адзецьцю. І кажа ім Пілат: „Во Чалавек!“ 6 Як жа абачылі Яго найвышшыя святары а паслугачыя, яны закрычалі: „Укрыжуй, укрыжуй Яго!“ Пілат кажа ім: „Вазьміце Яго й укрыжуйце, бо я не знаходжу віны ў Ім“. 7 Адказаў яму Юдэі: „Мы маем Закон, і подле Закону Ён мае памерці, бо выдаваў Сябе за Сына Божага“.

8 Як Пілат пачуў гэтае слова, ён больш зьякаўся. 9 І ўзноў увыйшоў да ратушы, і кажа Ісусу: „Скуль Ты?“ Але Ісус ня даў яму адказу.

10 Дык Пілат кажа яму: „Ня гутарыш із імною? альбо Ты ня ведаеш, што я маю ўладу выпусьціць Цябе і маю ўладу ўкрыжаваць Цябе?“ 11 Ісус адказаў: „Ты ня меў бы над Імною ніякае ўлады, калі б я было дана табе з вышшы; затым тый, хто Мяне выдаў табе, большы грэх мае“. 12 Адгэтуль Пілат шукаў выпусьціць Яго. Юдэі ж крычалі, кажучы: „Калі ты Гэтага выпусьціш, ты ня прыцель цэсару. Кажны, што выдаець сябе за караля, гўкае супроці цэсара“.

13 Тады Пілат, пачуўшы гэтыя словы, вывеў Ісуса вонкі і сеў на судовае седава, на месца званае Літостротос, а пагэбрэйску Габбата. 14 Была ж прыгатована да Пасхі, каля шостае гадзіны. І кажа ён Юдэям: „Во Кароль ваш!“ Але яны закрычалі: „Вазьмі, вазьмі, укрыжуй Яго!“ Пілат кажа ім: „Караля вашага ўкрыжую?“ Найвышшыя святары адказалі: „Няма ў нас караля, адно цэсар“. 16 Тады ён выдаў Яго ім, каб быў укрыжаваны.

17 І ўзялі Ісуса, і павялі. І Ён выпшаў, нясуцы крыж Свой на месца званае Чарэпнішча, пагэбрэйску Голгота, 18 Ідзе Яго ўкрыжавалі і зь Ім двух іншых паабাপал Яго, а Ісуса пасярэдзіне.

19 Пілат жа напісаў і напіс і павялі на крыж. Было ж напісана: „Ісус Назарэцкі, Кароль Юдэйскі“. 20 І гэты напіс шмат хто зь Юдэяў чытаў, бо блізка места было тое месца, ідзе Ісус быў укрыжаваны, і было напісана пагэбрэйску, пагэцку а палацінску.

21 Тады найвышшыя святары казалі Пілату: „Ня пішы „Кароль Юдэйскі“, але што Ён сказаў: „Я Кароль Юдэйскі““. 22 Пілат адказаў: „Што я напісаў, напісаў“.

23 Жаўнеры ж, як укрыжавалі Ісуса, узялі адзецьце Ягонае і зрабілі чатыры часці, кожнаму жаўнеру часць, і туніку; была ж туніка ня шпытая, цэлая вытканая із самага верху. 24 І сказалі яны адзін аднаму: „Не дзярыма яе, але кіньма на жэрабя на яе, чыя яна будзе“; каб споўнілася Пісьмо: „Падзялілі адзецьці Мае мяжсёбку і на адзежу Маю кінулі на жэрабя“. Жаўнеры гэта зрабілі.

25 Стаялі ж ля крыжа Ісусавага Маці Ягоная а сястра Маці Ягонае, Марыя Клеопова, а Марыя Магдалена. 26 Ісус жа, абачыўшы Маці Сваю а вучаніка, блізка стаячага, каторага Ён мілаваў, кажа Маці: „Жонка, во сын Твой“. 27 Потым кажа вучаніку: „Во Маці твая“. Адгэтуль узяў вучанік Яе да дому свайго.

28 Просьле гэтага Ісус, ведаючы, што ўжо ўсе здзеялася, кажа, каб споўнілася Пісьмо: „Сьмягну“. 29 Была ж там судзіна, поўная воцту. Тады яны, напоўніўшы губку воцтам і абклаўшы гізопам, падалі да вуснаў Ягоных. 30 І як паспытаўся Ісус воцту, Ён сказаў: „Сталася!“ І, сьхінуўшы галаву, выдаў дух.

31 А як была прыгатована, Юдэі, каб целы не заставаліся на крыжы ў сыботу, — бо дзень тае сыботы быў вялікі, — папрасілі ў Пілата, каб зламці у іх галёнку й зьняць.

32 Дык прышлі жаўнеры, і ў першага зламлі галёнку, і ў другога, укрыжаванага зь ім. 33 Прышоўшы ж да Ісуса, яны, як абачылі, што Ён ужо памер, не ламлі ў Яго галёнак. 34 Але адзін із жаўнераў дзідаю прабіў Яму бок, і якга вышля кроў і вада. 35 А тый, што бачыў гэта, сьветча, і сьветчаньне ягонае праўдзівае, і ён ведае, што праўдзівае кажа, каб вы верылі. 36 Бо гэта сталася, каб споўнілася Письмо: „Косьць Ягоная ня будзе зломлена”. 37 І ўзноў іншае Письмо кажа: „Будуць глядзець на Таго, Каго прабілі”.

38 А просьбе гэтага Язэп із Арымафеі, што быў патайным вучанікам Ісусавым із боязьні Юдэяў, прасіў у Пілата ўзяць цела Ісусава; і дазволіў Пілат. Дык ён прышоў і ўзяў цела Ісусава. 39 Прышоў жа й Мікадым, — што ўпяршыню прыходзіў да Ісуса ночы, — нясуць мешанку зь міры й алёю каля сту хунтаў.

40 Дык узялі яны цела Ісусава, і паклалі Яго ў палотны з пахамі, і завязалі, як гэта ё звычай у Юдэяў хаваць. 41 Быў жа гарод на тым месцу, ідзе Ён быў укрыжаваны, а ў гародзе гроб новы, у каторым ніхто яшчэ ня быў пахаваны. 42 Дык там, дзеля прыгатовы юдэйскае, бо гроб быў блізка, пахавалі Ісуса.

20 Першага ж дня тыдня Марыя Магдалена прыходзе да гробу рана нарапіцы, як яшчэ было пемна, і бача — камень адкочаны ад гробу. 2 Дык бяжыць і прыходзе да Сымона Пётры а да другога вучаніка, каторага любіў Ісус, і кажа ім: „Узялі Спадара з гробу, і ня ведаем, ідзе паклалі”.

3 Тады вышаў Пётра а другі вучанік і прышлі да гробу. 4 І абодва беглі разам, але другі вучанік бег барджэй за Пётру, і прышоў да гробу першы. 5 І, нахінуўшыся, аба-

чыў палотны лежачыя; але ня ўвайшоў.

6 Тады прыходзе Сымон Пётра, ідучы за ім, і ўвайшоў у гроб, і бача палотны лежачыя. 7 А хустку, што была на галаве Ягонай, не з палотнамі лежачую, але складзеную асобна. 8 Тады ўвайшоў і другі, што ўперад прышоў да гробу, і абачыў і ўверыў. 9 Бо яны яшчэ ня зналі Письма, што Яму належыла ўскрасьці зь мертвых.

10 Дык вучанікі пайшлі ізноў двору. 11 Але Марыя стаяла знадворку ля гробу, плачучы. І як плакала, нахінулася да гробу. 12 І бача двух ангёлаў, у белі седзячых, адзін ля ўзгалоўя, а другі ля ног, ідзе ляжа ла цела Ісусава.

13 І яны кажучь ёй: „Жонка, чаго ты плачаш?” Кажа ім: „Вузялі Спадара майго, і ня ведаю ідзе паклалі Яго”. 14 Сказаўшы гэта, яна абярнулася назад і бача, што стаіць Ісус, але ня ведала, што гэта быў Ісус. 15 Ісус кажа ёй: „Жонка, чаго ты плачаш? каго шукаеш?” Думаючы, што гэта гараднічы, кажа Яму: „Спадару, калі ты вынес Яго адгэтуль, скажы імні ідзе паклаў Яго, і я вазьму Яго”. 16 Кажа ёй Ісус: „Марыя!” Абяраўшыся, яна кажа пагэбрыску „Рабуні!”, што знача: „Вучыцелю”. 17 Ісус кажа ёй: „Не дакранайся да Мяне, бо Я яшчэ ня ўзьняўся да Айца Свайго; але йдзі да братоў Маіх і скажы ім: узыходжу да Айца Свайго і да Айца вашага, і да Бога Свайго і да Бога вашага”.

18 Прыходзе Марыя Магдалена, наказуючы вучанікам, што бачылі Спадара, і Ён гэта сказаў ёй.

19 Увечары таго дня, што бы першым днём тыдня, із страху перад Юдэямі, дзёверы былі замкнёныя, ідзе былі вучанікі, прышоў Ісус, і стаў пасярэдзіне, і кажа ім: „Супакой вам!” 20 І, сказаўшы гэта, Ён паказаў ім рукі а бок. І ўсьцеш-

ліся вучанікі, абачыўшы Спадара. 21 Тады сказаў ім ўзноў: „Супакой вам! як Мне паслаў Айцец, і Я пасылаю вас”. 22 І сказаўшы гэта, дыхнуў на іх, і кажа ім: „Прийміце Духа Сьвятога. 23 Каму даруеце грахі, дараваныя ім; каму задзяржыце, задзяржаныя”.

24 Хама ж, адзін із двананцаў, званы Блізеньюк, ня быў зь імі, як прыходзіў Ісус. 25 Казалі яму іншыя вучанікі: „Мы бачылі Спадара”. Ён жа сказаў ім: „Калі не абачу на руках Ягоных знаку ад гваздоў, і не ўкладу палца свайго ў раны ад гваздоў, і не ўкладу рукі свае ў бок Ягоны, не паверу”.

26 І за восьмі дзён ізноў былі вучанікі ў доме, і Хама зь імі. Прыходзе Ісус, як дзёверы былі замкнёныя; і стаў пасярэдзіне, і сказаў: „Супакой вам!” 27 Адлі кажа Хаме: „Выцягні палец свой сюды, і глянь на рукі Мае, і выцягні руку сваю, і ўкладзі ў бок Мой; і ня будзь нявернікам, але вернікам”. 28 Адказаў Хама і сказаў Яму: „Спадар мой і Бог мой!” 29 Кажа яму Ісус: „Ты ўверыў, бо абачыў Мяне; дабраславёныя, што ня бачылі і ўверылі”.

30 Шмат іншых знакоў учыніў таксама Ісус перад вучанікамі Сваймі, каторыя не запісаныя ў кнізе гэтай. 31 Але гэтыя запісаныя, каб вы верылі, што Ісус ё Хрыстос, сын Божы, і каб, верачы, мелі жыцьцё ў імя Ягонае.

21 Просьбе гэтага зьявіўся Ісус ізноў вучанікам ля мора Тыверадзкага. Зьявіўся ж гэтак: 2 Былі там разам Сымон Пётра а Хама, званы Блізеньюк, а Нафанайла з Каны Галілейскае а Зэведэенкі а двух іншых із вучанікаў Ягоных.

3 Сымон Пётра кажа ім: „Іду ла-віць рыбу”. Кажучь яму: „Ідзем і мы з табою”. І вышлі, і селі да стругу, і таё ночы нічога не злавлілі.

4 А рана нарапіцы, яшчэ золкам, стаў Ісус на беразе; вучанікі, адылі,

ня ведалі, што гэта быў Ісус. 5 Дык Ісус кажа ім: „Дзеці, ці маеце якую ежу?” Яны адказалі Яму: „Не”. 6 Ён жа сказаў ім: „Закіньце сець із правага боку струга, і знойдзеце”. Яны закінулі, і ўжо не маглі выцягнуць яе з прычыны множасьці рыбы.

7 Кажа тады Пётру вучанік тый, каторага мілаваў Ісус: „Гэта Спадар”. А Сымон Пётра, пачуўшы, што гэта Спадар, паперазаўся адзеццям, — бо быў голы, — і кінуўся ў мора. 8 А іншыя вучанікі прыплылі ў лодцы, бо недалёка былі ад зямлі, локцяў каля дзвесьце, цягнуць сець із рыбаю. 9 Як жа выселі на зямлю, бачаць цяпло з вугальля, і рыбу, на ім лежачую, і хлеб.

10 Кажа ім Ісус: „Прийнясьце з тае рыбы, што вы злавлілі цяпер”. 11 Пайшоў Сымон Пётра й выцягнуў сець на зямлю, поўную вялікае рыбы, каторае было сто пяцьдзясят тры; і ач было толькі, сець не парвалася.

12 Кажа ім Ісус: „Ідзіце, сьнедайте”. Ніхто, адылі, зь іх ня сьмеў папытацца ў Яго: „Хто Ты?” ведаючы, што гэта Спадар. 13 Прыходзе Ісус, і бярэць хлеб, і даець ім, і рыбу таксама. 14 Гэта ўжо трэйці раз зьявіўся Ісус вучанікам, ўскрасшы зь мертвых.

15 А як яны пасьнедалі, кажа Сымону Пётру Ісус: „Сымоне Ёнёнку, ці мілуеш ты Мяне балея, чымся гэтыя?” Кажа Яму: „Алё, Спадару, Ты ведаеш, што я люблю Цябе”. Кажа яму: „Пасі ягняты Мае”. 16 Кажа яму другім наваратам: „Сымоне Ёнёнку, ці мілуеш ты Мяне?” Кажа Яму: „Алё, Спадару, Ты ведаеш, што я люблю Цябе”. Кажа яму: „Будзь пастухом авец Маіх”. 17 Кажа яму трэйцім наваратам: „Сымоне Ёнёнку, ці любіш ты Мяне?” Засмуціўся Пётра, што Ён сказаў яму трэйці раз: „Ці любіш ты

Мяне?" і сказаў Яму: „Спадару, Ты ўсе ведаеш, Ты ведаеш, што я люблю Цябе". Ісус кажа яму: „Пасі авечкі Мае.

18 „Запраўды, запраўды кажу табе: як ты быў малодшы, ты папаяраваўся сам і йшоў, куды зычыў; але як застарэш, выпягнеш рукі свае, і іншы папаяража цябе і павядзець, куды ня зычыш". 19 А гэта Ён сказаў, зазначаючы, якой смерцю ўславе ён Бога. І, сказаўшы гэта, кажа яму: „Ідзі за Імнюю".

20 Пётра, абярнуўшыся, бача йдучага за ім вучаніка, каторага мілаваў Ісус, і каторы на вячэры, нахінуўшыся да грудзёў Ягоньх, сказаў: „Спадару, хто ізрадзе Цябе?"

21 Абачыўшы яго, Пётра кажа Ісу-

су: „Спадару, а ён што?" 22 Ісус кажа яму: „Калі Я зычу, каб ён застаўся, пакуль Я прыйду, што табе? ты за Імнюю йдзі".

23 Дык разышлося гэтае слова памеж братоў, што вучанік гэны не памрэць. Але не сказаў яму Ісус, што ён не памрэць, але: „Калі Я зычу, каб ён застаўся, пакуль Я прыйду, што табе?"

24 Гэта тый вучанік, што сьветча праз усе гэта, і каторы напісаў гэта, і мы ведаем, што праўдзівае сьветчаньне ягонае.

25 І шмат іншага таксама ё, што ўчыніў Ісус, каторае, калі б было напісана, думаю, што нават сам сьвет не зьмясціў бы тых напісаных кнігаў.

ДЗЕІ СВЯТЫХ АПОСТАЛАЎ

1 Першы нарыс, о Хажілю, уклаў я праз усе, што Ісус пачаў разам чыніць і навучаць, 2 Аж да таго дня, каторага Ён узьнісся, даўшы Сьвятым Духам расказаньне апосталам, каторых Ён абраў, 3 Перад каторымі й стаў жывы, па замучаньню, зь бесьпярэчнымі довадамі, будучы бачаны ім на працягу сараку дзён і кажучы праз гаспадарства Божае.

4 І, зьбершы, сказаў ім не адхінацца ад Ерузаліму, але „чакайце абяцанага ад Айца, што вы чулі ад Мяне; 5 Бо Ян запраўды хрысьціў у вадзе, а вы будзеце хрышчаны за колыі дзён Сьвятым Духам". 6 Затым яны, зышоўшыся, пыталіся ў Яго, кажучы: „Спадару, ці ня гэтага часу Ты адновіш гаспадарства Ізраелю?" 7 Ён жа сказаў ім: „Ня вам знаць часы альбо поры, каторыя Айпец паклаў у ўладзе Сваёй; 8 Але вы прыёмце магутнасць, як зыйдзе на вас Дух Сьвяты, і будзеце Імне сьветкамі ў Ерузаліме а ў вусей Юдэі а ў Самары а аж да

канца зямлі". 9 І, сказаўшы гэта, як яны глядзелі, Ён быў узятый, булак прыняў Яго ад ачоў іхных, 10 І як яны ўдзіміліся ў неба, як Ён ўзьходзіў, і вось, два мужы сталі перад ім у белым адзеньці, 11 І каторыя сказалі: „Мужы Галілейскія, чаго вы стаіце, глядзячы на неба? Гэта Ісус, узятый ад вас на неба, такім парадкам прыйдзе, як вы бачылі ўзьходзячага Яго на неба". 12 Тады яны звярнуліся да Ерузаліму з гары, званае Аліўнаю, што ля Ерузаліму, маючы сыботняга дня дарогу. 13 І, увыйшоўшы, узышлі да верхняга пакою, ідзе перабывалі разам Пётра а Яна а Якаў а Андрэй, Піліп а Хама, Баўтрамей а Мацьвей. Якаў Алфеенак а Сымон Зылот а Юда, брат Якаваў. 14 Гэтыя ўсі перабывалі згодна, кажначасна ў малітве із жанкамі а Марыяй, Маці Ісусавай, а з братамі Ягоньмі.

15 І тымі днямі Пётра, стаўшы пасярод братоў, — грудзі найма разам было каля сту дваццаціх, — сказаў: 16 „Мужы браты, належы-

ла выпаўніцца Пісьму, што Дух Сьвяты прарок вуснамі Давіда празь Юду, каторы стаў правадыром тых, што ўзялі Ісуса; 17 Бо ён лічыўся меж нас і адзяржаў дзель у службе гэтай. 18 Дык гэты купіў поле заплаціў за бяспраў'е і, стрымгалоў паўшы, раскляўся пасярэдзіне, і выпіў увесь нутр ягоны. 19 І гэта стала ведама ўсім жыхарам Ерузаліму, так што тое поле было названа ў нарэччу іхным собскім Акельдама, значыцца, поле крыві. 20 Бо напісана ў кнізе псалмаў: „Няхай дамова ягоная будзе пустая, і няхай ня будзе жывучага ў ёй", а „Урад ягоны вазьмі іншы". 21 Дык належыцца, каб із мужоў, што прапушчалі нас увесь час, у каторым Спдар Ісус ухodziў і выходзіў памеж нас, 22 Пачынаючы ад хрысту Яанавага аж да дня, як быў узятый ад нас, каб адзін із тых стаў сьветкаю з намі ўскрысьсеньня Ягонага". 23 І яны паставілі двух: Язэпа, званага Варава, каторага мянушка была Юст, і Мацьвея. 24 І, молячыся, сказалі: „Ты, Спадару, усіх сэрцаў ведамца, пакажы з гэтых двух аднаго, каторага Ты абраў, 25 Заняць месца ў службе гэтай і апосталства, ад каторага Юда адпаў, каб ісьці на месца свае". 26 І кінулі на жэрабя на іх, і пала жэрабя на Мацьвея, і ён быў залічаны да адзінанцаў апосталаў.

2 Як настаў дзень Пяцьдзясятніцы, усі яны былі разам на адным месцу. 2 І зьнепкі стаўся гук із неба, бы ад павеву буйнога ветру, і напоўніў увесь дом, ідзе яны сядзелі. 3 І з'явіліся ім падзеленыя языкі, бы агнёвыя, і асеў на каж-ным адзін із іх. 4 І напоўніліся ўсі Духам Сьвятым і пачалі гўкаць іншымі мовамі, як тый Дух даваў ім вымаўляць.

5 Былі ж там у Ерузаліме прыжджомыя Юдэі, людзі набожныя, ад усялякага народу пад нябёсамі.

6 Як жа стаўся гук, зышлася мно-жасьць, і былі зумеўшыся, бо каж-ны чуў іх гўкаючых да іх ягоным собскім нарэччам. 7 І ўсі зумяваліся а дзіваваліся, гўкаючы мяжсобку: „Ці ня ўсі гўкаючыя Галілеяне?" 8 Як жа мы чуем кажныя собскае нарэчча, у каторым нарадзіліся, 9 Парфяне а Мідзяне а Еламіды а жыхары Месопатамы а Юдэі а Каппадокі, Понту а Азі, 10 Фрыгі а Памфілі, Ягпту а часьцяў Лібы, сумежных із Кірэнаю, а прыжджомыя Рымляне, Юдэі а нова на веру наварненныя, 11 Крыцыяне а Арабаве, чуем іх нашымі мовамі гўкаючых празь вялікія справы Божыя?" 12 І ўсі зумяваліся, і ў клопатнай парусе гўкалі адны адным: „Што гэта значыцца?"

13 Але іншыя, насмехаючыся, гўкалі: „Яны ўпіліся новым віном".

14 Пётра ж, стаўшы з адзінанцаў, узняў голас свой і прамовіў да іх: „Мужы Юдэйскія і ўсі жыхары Ерузаліму! хай будзе ведама вам, і ўважайце на словы мае: 15 Яны не п'яныя, як вы ўвабражаеце сабе, бо трэйцяя гадзіна дня; 16 Але гэта сказаўнае прарокам Ёс-лям: 17 „І будзе апошніх дзён, кажа Бог, выльлю з Духа Сваёго на ўсе цела; і будучь праракаць сынове вашы а дачкі вашы, і маладзёны вашы будучь відзець відзені, і старыя вашыя будучь сьніць сны. 18 Але, і на слугаў Сваіх і на служэбкі Свае выльлю тых дзён із Духа Сваёго, і яны будучь праракаць. 19 І дам чудосы на небе ўгары і знакі на зямлі далавах, кроў а агонь а куродым. 20 Сонца абярнецца ў цемь, і месяц у кроў, уперад чым-ся настане дзень Спдароў, вялікі а славыты. 21 І станецца, што кажны, хто будзе гўкаць імя Спдарова, спасецца".

22 „Мужы ізраельскія! слухайце словы гэтыя: Ісуса Назарэцкага, мужа, пасьветчанага вам Богам

учынкамі магутнасці а чудосамі а знакамі, што Бог учыніў перазь Яго сярод вас, як вы самы ведаеце, 23 Яго радаю і перадаваннем Бо-жым выданага, вы рукою бяспраўных укрыжывалі а забілі. 24 Бог ускрысіў Яго, раскволіўшы пумы сьмерці, бо нельга было ёй удзяржаць Яго гэтымі. 25 Бо Давід кажа ўзглядам Яго: „Я бачыў Спадара кажначасна перад сабою; бо Ён на правіцы маёй, каб я не захістаўся. 26 Затым сэрца мае цешылася, і язык мой весяліўся, нават і цела мае будзе жыць у надзеі; 27 Бо Ты не пакінеш душы мае ў пекле, ані дасі Сьвятому бачыць расклад. 28 Ты даў імне пазнаць дарогі жыцьця; Ты напоўніў мяне радасьцяй перад відам Сваім“. 29 Мужы браты, няхай будзе дазволена гукіць выразліва праз патрыярха Давіда, што ён памер і пахаваны, і помнік ягоны памеж нас дагэтуль. 30 Будучы ж прарокам і ведаючы, што Бог із прысягаю абяцаў з плоду сыцёгнаў ягоных пасадзіць на пасадзе ягоным, 31 Ён перабачыўшы, гукіў праз ускрысьненне Хрыста, што не пакінены будзе Ён у пекле, ані абача цела Ягонае раскладу. 32 Гэтага Ісуса Бог ускрысіў, чаго ўсі мы сьветкі. 33 Дык, будучы ўзняты правіцаю Божай і адзяржаўшы ад Айца абятніцу Сьвятога Духа, Ён выліў тое, што бачыце а чуеце. 34 Бо Давід ня ўзьняўся да нябёс, але ён сам кажа: „Сказаў Спадару майму: сядзь на правіцы Маёй, 35 Пакуль Я пакладу непрыяцеляў Тваіх казулькаю пад ногі Твае“. 36 Дык няхай увесь дом Ізраеляў напоўна ведае, што Бог учыніў Яго, Гэтага Ісуса, Каторага вы ўкрыжывалі, Спадаром а Хрыстом“.

37 Пачутае баданула ім у сэрца, і казалі Пётру а іншым апосталам: „Што мы маем рабіць, мужы браты?“ 38 Пётра сказаў ім: „Пакайцеся а акрысьціцеся кожны з вас у

імя Ісуса Хрыста дзеля дарававання грахоў, — і адзяржыце дар Сьвятога Духа; 39 Бо вам ёсьць абятніца й дзяцём вашым і ўсім далёкім толькім, колькіх пагукіе Спадар Бог наш“.

40 І шмат якімі іншымі словамі ён урочыста сьветчыў і захававаў іх кажучы: „Ратуйцеся ад роду гэтага крутадушнага“. 41 Тады тыя, што ахвотна прынялі слова ягонае, былі ахрышчаны; і дадана таго дня душаў каля трох тысячаў. 42 І яны не парушлі трывалі ў навуцы апосталаў а ўзаем'ю, у ламеньню хлеба а ў малітвах.

43 І боязь агарнула кожную душу, і шмат чудосаў а знакаў было здзяеяна апосталамі. 44 І ўсі вернікі былі разам, і мелі ўсе супольнае. 45 І прадавалі двары свае а маема-сьці, і раздавалі ўсім, падле патрэбы кожнага.

46 І дзень пры дню непарушлі трывалі ў сьвятыні, і, ломячы хлеб на дамох, дзялілі ежу ў радасьці а ў прасьціні сэрца, 47 Хвалачы Бога і маючы зычлівасьць у ўсяго людю. Спадар жа што дзень дадаваў да царквы спасаных.

3 Пётра а Яна ўзыходзілі разам да сьвятыні на дзявятую гадзіну малітвы. 2 І быў нейкі чалавек культавы ад улоньня маці свае, каторага насілі й садзілі дзень пры дню ля дзьвярэй сьвятыні, званых Харашымі, прасіць убожніны ў вуходзячых да сьвятыні. 3 Ён, абачыўшы Пётру а Яна перад уходам іх у сьвятыню, прасіў у іх убожніны. 4 Пётра, глядзячы на яго зь Яанам, сказаў: „Глянь на нас“. 5 І ён уце-міўся ў іх, спадзяючыся адзяржаць ад іх што-колічы. 6 Але Пётра сказаў: „Срэбра а золата я ня маю, але што маю, тое даю тэ: у імя Ісуса Хрыста Назарэцкага ўстань а хадзі“. 7 І, узяўшы яго за правую руку, падняў; і якг ўмацаваліся ногі ягоныя а шчыкалаткі. 8 І, ускочыўшы

стаў, і хадзіў, і ўвыйшоў зь імі ў сьвятыню, ходзячы а падскокуючы а хвалачы Бога. 9 І увесь люд бачыў яго ходзячага а хвалачага Бога. 10 І пазналі яго, што гэта быў той, каторы сядзеў у Харашых дзьвярох сьвятыні дзеля ўбожніны; і працяліся жахам а зумленьням ад таго, што сталася яму. 11 І як ён дзяржаўся Пётры а Яана, увесь люд, вельма зумеўшыся, зьбегся да іх на ганак, званы Салімавым.

12 А Пётра, абачыўшы гэта, адказаў людю: „Мужы ізраельскія, чаму вы зумеліся з гэтага чалавека, альбо чаму прыцяміліся да нас, быццам мы сваёй сілаю альбо ба-жынасьцю ўчынілі, што ён ходзе? 13 Бог Абрагамоў а Ісакоў а Якаваў, Бог айцоў нашых, уславіў Дзяцё Свае Ісуса, Каторага вы выдалі й адракліся Яго ў прытомнасьці Пілата, як ён быў расудзіўшы выпусьціць Яго. 14 Але вы Сьвятога а Справядлівага адракліся, і прасілі падараваць вас забіўцам; 15 А пачынаньні-ка жыцьця вы забілі, Каторага Бог ускрысіў зь мёртвых, чаго мы сьветкі. 16 І вераю ў імя Ягонае, імя Ягонае ўмацавала гэтага, каторага вы бачыце й знаеце; і вера, што ад Яго, далі яму супольнае ўздараўленьне гэтае ў прытомнасьці вас усіх. 17 Але цяпер, браты, я ведаю, што вы зрабілі гэта зь нэведзі, як і старцы вашыя. 18 Бог жа, што наперад абясыў вуснамі ўсіх прарокаў, што меў Хрыстос царпець, так выпайніў. 19 Дык кайцеся й навярніцеся дзеля сьцярця грахоў сваіх, каб часы ка-ладку прышлі ад віду Спадаровага, 20 І каб паслаў Ён Ісуса Хрыста, накінаванага вам, 21 Каторага неба запраўды мела прыняць да часоў аднаўленьня ўсяго, праз што Бог казаў вуснамі сьвятых прарокаў Сваіх ад веку. 22 Масей запраўды сказаў: „Прароку Спадар Бог ваш узьніме вам із братоў вашых, як мяне; Яго слухайце ў вусім, што-

колічы Ён будзе казаць вам. 23 І будзе, што кожная душа, каторая не паслухае Прарокі таго, чыста будзе выгублена зь людю“. 24 І запраўды ўсі прарокі ад Самуілы й просьле яго, колькі іх казала, наперад абяшчалі гэтыя дні. 25 Вы сыноўе прарокаў а змовы, каторую Бог учыніў з бацькамі вашымі, кажучы Абрагаму: „І ў насеньню тваім дабраслаўлены будуць усі радзімы зямлі“. 26 Вам найперш Бог, узняўшы Дзяцё Свае, паслаў Яго, дабраслаўляючы вас, каб адвярнуць кожнага ад нягоднасьціў вашых“.

4 І як яны гукілі да людю, прыступілі да іх сьвятарове а ўраднікі сьвятыні а садукее, 2 Надта парушаючыся з тае прычыны, што яны наўчаюць люд і абяшчаюць у Ісусу ўскрысьненне зь мёртвых. 3 І наклалі на іх рукі, і пасадзілі іх да вязьніцы да раньня, бо ўжо быў вечар. 4 Але шмат хто з тых, што чулі слова, уверылі, і быў лік мужоў каля пяцёх тысячаў.

5 І сталася назаўтрае нараніцы, што зьберліся ў Ерузаліме начальнікі іхныя а старцы а кніжнікі. 6 А Ганна, найвышшы сьвятар, а Каяпа а Яна а Аляксандра, і колькі было іх із роду найвышшага сьвятара; 7 І, пастанавіўшы іх пасярэдзіне, пыталіся: „Якой сілаю альбо ў якім іменю вы ўчынілі гэта?“ 8 Тады Пётра, напоўніўшыся Духа Сьвятога, сказаў ім: „Начальнікі людю а старцы, 9 Калі мы сядні выпытаваны ўзглядам добрага ўчынку калеку, як ён быў уздароўлены; 10 Няхай будзе ведама вам усім і ўсяму людю ізраельскаму, што ў іменю Ісуса Хрыста Назарэцкага, Каторага вы ўкрыжывалі, Каторага Бог ускрысіў зь мёртвых, у Ім пастаноўлены ён тут перад вамі здаровы. 11 Ён ё камень, пагробаваны вамі будаўнічымі, Каторы стаў галаўным каменям, 12 І няма ні ў кім іншым спасеньня; бо няма іншага імені

пад небам, данага людзём, каторым мы маглі б спасціся". 13 І бачачы адвагу Пётраву а Янаву, і зацемяшчы, што яны някніжыны а прастыя, яны дзіваваліся; і пазналі, што яны былі з Ісусам; 14 Бачачы ж стаячага з ім уздароўленага чалавека, нічога не маглі сказаць напярэк. 15 І, расказаўшы ім выйсці з рады, разважалі мяжсобоку, 16 Кажучы: „Што нам рабіць із гэтымі людзьмі? бо, што запраўды яўны знак стаўся перазь іх, ведама ўсім жыхарам Ерузаліму, і мы ня можам заперачыць гэтага. 17 Але, каб далей гэта не пашыралася памеж людю, стродка прыгразіма ім наперад у гэтым імені нікому ня гучаць". 18 І, гукнуўшы іх, абавязалі не вымаўляць ані вучыць у імені Ісусавым. 19 Але Пётра а Ян, адказуючы, казалі ім: „Ці справядліва гэта перад Богам валей вас слушаць, чымся Бога? рассудзіце. 20 Што да нас, мы ня можам уздыржацца ад гукання таго, што мы бачылі й чулі". 21 А яны, пагразіўшы балей ім, адпусцілі іх, не знаходзячы спосабу пакараць іх, з прычыны людю; бо ўсі славілі Бога за сталае. 22 Бо звыш сараку год было таму чалавеку, што з ім стаўся гэты знак уздароўлення.

23 І, будучы адпушчаныя, яны прыйшлі да сваіх і паведамлілі ўсе, што старшыня святары а старцы казалі ім. 24 Яны ж, пачуўшы, згодна ўзнялі голас свой да Бога й казалі: „Спадару, Ты Тый, што ўчыніў неба й зямлю й мора і ўсе, што ў іх! 25 Ты вуснамі айца нашага Давіда, слугі Сваёго, сказаў Духам Святым: „Чаго пыжата шалеюць народы, і людзі выдумляюць лустое? 26 Каралёве земныя а дзяржаўцы зьберліся разам на Спадара а на Хрыста". 27 Бо запраўды зьберліся ў месце гэтым на Святое Дзяцё Твае Ісуса, памазанага Табою, Гірад а Понт Пілат із паганамі й

людям ізраельскім, 28 Каб зрабіць тое, што рука Твая а рада Твая на-канавала, каб сталася. 29 А цяпер, Спадару, глянь на пагрозы іхныя і дай слугам Сваім адважна казаць слова Твае, 30 У каторым Ты выцягуеш руку Сваю на ўздараўленне а на ўчыненне знакоў а чудосаў імям Святога Дзіцяці Твайго Ісуса". 31 І як яны маліліся, затрэслася месца, на каторым яны былі зьбершыся, і ўсі напоўніліся Духам Святым, і казалі слова Божае адважна.

32 І ў множасьці тых вернікаў было адно сэрца й адна душа; і ніхто не казаў, што што-лень з таго, што ён меў, было ягонае собскае, але ўсе ў іх было супольнае. 33 І з вялікай моцаю апосталы святчылі праз ускрысеньне Спадара Ісуса, і вялікая ласка была на іх усіх. 34 Ня было памеж іх нікога патрабуючага; бо каторыя былі собсьнікамі земляў альбо дамоў, прадаючы іх, прыносілі цэны праданых, 35 І клалі ля ног апосталаў; і дзялілі на кажнага падле яго патрэбы. 36 Гэтак Язеп, катораму апосталы далі мянушку Варнава, што знача „Сын пацяшэння", Левіт, родам Кіпрыянін, 37 Маючы зямлю, прадаўшы яе, прынёс грошы і паклаў іх ля ног апостальскіх.

5 Але якісь муж, імям Ананя, із жонкаю сваёй Сапфіраю, прадаўшы двор, 2 Прысавечыў з цаны зьведзі й жонкі свае, а некатрую часець прынёс і паклаў ля ног апостальскіх. 3 Пётра ж сказаў: „Ананя, чаму шайтан напоўніў сэрца твае, каб ты зманіў Духу Святому й прысавечыў з цаны зямлі? 4 Ціж тое, што ты меў, не твае было, і прадаеа ці не заставалася ў тваёй уладзе? Чаму ты паклаў готу справу ў сэрцу сваім? Ты зманіў ня людзём, але Богу". 5 Пачуўшы гэтыя словы, Ананя паў і сканаў; і жак працяў усіх, што чулі гэта. 6 І

устаўшы, маладзёны завярцелі яго да пахову і, вынесшы, пахавалі.

7 І сталася ў прамежку трох гадзінаў, што ўвайшла жонка ягоная, ня ведаючы, што прыгадзілася. 8 Пётра ж папытаўся ў яе: „Скажы імне, ці за толькі прадалі вы зямлю?" Яна сказала: „Але, за толькі".

9 Пётра ж сказаў ёй: „Што гэта згадзілася вы спакусіць Духа Спандаровага? вось, ногі тых, што пахавалі мужа твайго, ля дзвярэй; і цябе вынясуць". 10 І якга яна пала й сканала. І маладзёны, увыйшоўшы, знайшлі яе мёртвую, і, вынесшы, пахавалі ля мужа ейнага. 11 І вялікі страх працяў усю царкву і ўсіх, што чулі гэта.

12 Рукамі ж апосталаў дзеялася памеж людю шмат знакоў а чудосаў; і ўсі згодна бывалі на ганку Саломонавым. 13 Зь іншых жа ніхто ня важыўся прытачацца да іх, а люд ўзьялічаў іх. 14 Вернікаў жа балей а балей прылучалася да Спандара, множасьць мужчынаў і жанок; 15 Так што выносілі хворых на вуліцы й клалі на пасцелях а ложках, каб прынамясь сыцен Пётраў, як ён праходзіў, кідаўся на некаторых ізь іх. 16 І шмат таксама з акалічных местаў зыходзіліся да Ерузаліму, нясучы хворых і нячыстымі духамі апавананых, каторыя былі ўсі ўздараўлены.

17 А найвышшы святар паўстаў і ўсі зь ім, каторыя сэкты садукейскае, напоўніліся завідасцяй, 18 І наклалі рукі на апосталаў, і пасадзілі іх да грамадзкае вязьніцы. 19 Але англі Спандароў адчыніў ночы дзверы вязьніцы і, вывеўшы іх, сказаў: 20 „Ідзіце і, стаўшы ў святыні, кажыце людю ўсі словы жыцця гэтага". 21 Яны ж, выслухаўшы гэта, увыйшлі вельмі рана ў святыню й навучалі.

Найвышшы ж святар і тыя, што былі зь ім, прышоўшы, згукалі раду а ўвесь сынэдрыён із сыноў ізраель-

скіх і паслалі да вязьніцы прывесці іх. 22 Як жа паслугачыя прыйшлі, не знайшлі іх у вязьніцы і, звярнуўшыся, здалі лічбу, 23 Кажучы: „Мы знайшлі вязьніцу замкнёную з усёй абачлівасцяй і вартаўнікоў стаячых ля дзвярэй; але, адчыніўшы, не знайшлі ў ёй нікога".

24 Як пачулі словы гэтыя святар а вартаўнічы святыні а найвышшыя святары, былі ў клопатным парухеньню што да таго, як гэта магло стацца. 25 І хтось, прышоўшы, наказаў ім: „Гля, людзі, каторых вы пасадзілі ў вязьніцу, ёсць у святыні, стаяць і навучаюць люд". 26 Тады вартаўнічы, пайшоўшы з паслугачымі, прывёў іх, але бяз прынука, бо баяліся людю, каб ня быць укаменаванымі. 27 І прывёўшы іх, паставілі іх у сынэдрыёне. І пытаўся ў іх найвышшы святар, 28 Кажучы: „Ці ня стродка мы забаранілі вам навучаць у імя гэта? і вось, вы напоўнілі Ерузалім вашай навукаю і маніцёся навесці на нас кроў Гэтага Чалавека".

29 Адказуючы ж, Пётра а апосталы казалі: „Валей належа слушаць Бога, чымся людзём. 30 Бог айцоў нашых ускрысіў Ісуса, Каторага вы забілі, засіліўшы на дзерве. 31 Яго Бог вывышчыў правідаю Сваёй як начальніка а Спаса, каб даць Ізраелю каяту й дараваньне грахоў. 32 І мы сьветкі гэтага, а таксама Дух Святый, Каторага Бог даў тым, што слушаюць Яго". 33 Яны ж, пачуўшы гэта, надта зазлаваліся й маніліся забіць іх.

34 Тады ўстаў у радзе адзін фарысэй, імям Гамаліель, вучыцель права, паважаны ўсім людям, і сказаў вывесці людзём на часінку, 35 А ім сказаў: „Мужы ізраельскія, разважча самы із сабою што да людзём гэтых, што вы маніцёся зь імі рабіць. 36 Бо перад гэтымі днямі паўстаў Феўда, кажучы прась сябе, што ён штось, да каторага прылу-

чылася каля чатырыста чалавекаў; але ён быў забіты, і ўсі, колькі слухала яго, рассыпаліся й абярнуліся ў нішто. 37 Просьле яго ў часе сьпісаньня паўстаў Юда Галілеянін і падагнуў люд за сабою; але ён загинуў, і ўсі, колькі слухала яго, рассыпаліся. 38 І цяпер кажу вам: адлезьце ад гэтых людзей і пакіньце іх, бо калі рада гэтая альбо справа гэтая ад людзей, яна зьнішчыцца; 39 А калі ад Бога, вы ня зможаце зьнішчыць яе; каб і вам не апынуцца ходаньнікамі з Богам”.

40 І яны паслухалі рады ягонае, і пагукаўшы апосталаў, набілі іх, і забаранілі ім гўкаць у імя Ісусава, і адпусьцілі іх. 41 Яны ж пайшлі із сынадрыёну, цешачыся, што былі гожыя быць паганьбены за гэта імя. 42 І кажнага дня ў сьвятыні і з дому да дому не пераставалі навучаць а агалашаць дабравесць, што Ісус — Хрыстос.

6 І тых дзён, як павялічыўся лік вучанікаў, пачалось нараканьне Гэленістых на Гэбрэістых, што ўдовы іхныя занядбаны ў штадзенай паслузе. 2 Тады двананцадзех, згўкаўшы множасьць вучанікаў, сказалі: „Ня добра, каб мы, пакінуўшы слова Божае, служылі сталом. 3 Дык, браты, нагледзьце з памеж сябе сямёх добрае славы, поўных Духа а мудрасьці, каторых пастановім на гэты занятак, 4 А самы аддамося бязупынку малітве а службе слова”. 5 І ўпадабала гэтае слова ўся множасьць; і абралі Сьцепанана, мужа поўнага веры а Духа Сьвятога, а Піліпа а Прахора а Міканора а Тымона а Пармена а Міколу, нова-наверненага з Антыёхі, 6 Каторых пастанавілі перад апосталамі; і, памаліўшыся, яны ўзлажылі рукі на іх.

7 І слова Божае расло, і лік вучанікаў вельма мнажыўся ў Ерузаліме, і вялікі груд сьвятароў быў паслужменьы веры.

8 І Сьцяпан, поўны ласкі а моцы, чыніў чудосы а вялікія знакі памеж людю. 9 І паўсталі некаторыя з бажніцы, званай бажніцаю Свабодных а Кірынейцаў, і Александрыцых, тыя зь Кілікі а Азі, сьпэрачаючыся ізь Сьцепаном; 10 Але не маглі ўстоіць супроці мудрасьці а Духу. Каторым гўкаў. 11 Тады яны падвучылі некаторых, каторыя казалі: „Мы чулі, што ён гўкаў блявузгалныя словы на Масея а Бога”. 12 І паднялі люд а старцоў а кніжнікаў і, напаўшы, скапілі яго й павялі да сынадрыёну. 13 І пастанавілі хвалішывыя сьветкі, каторыя казалі: „Гэты чалавек не перастаець гўкаць на сьвятое месца а на Права; 14 Бо мы чулі, як ён казаў, што гэты Ісус Назарэянін зьнішча гэтае месца і зьмене абыхаі, каторыя Масей перадаў нам”. 15 І ўсі, што сядзелі ў сынадрыёне, ўцёміўшыся ў яго, бачылі від ягоны, як від ангіла.

7 Тады сказаў найвышшы сьвятар: „Ці так гэта?” 2 А ён сказаў:

„Мужы браты і айцове, паслухайце! Бог славы зьявіўся айцу нашаму Абрагаму, як ён быў у Месопатаме, уперад чымся ён жыхарыў у Гаране, 3 І сказаў яму: „Выйдзі ізь зямлі свае і ад радні свае, і прыйдзі да зямлі, што Я пакажу табе”. 4 Тады, вышаўшы ізь зямлі Хальдэйскае, ён жыхарыў у Гаране; а стуль, па сьмерці айца ягонага, Бог перасяліў яго да гэтае зямлі, у каторай цяпер жыхарыце. 5 І я даў яму ў гэту спадку ані на ступу нагі, але абяцаў даць яе ў дзяржаньне яму а насеньню ягонаму па ім, як ён ня меў дзіцяці. 6 І сказаў Бог гэтак: „Насеньне твае будзе прыходным у зямлі чужой, і паняволяць іх, і будуць блага абходзіцца чатырыста год. 7 І народ, у каторага яны будуць нявольнікамі, я буду судзіць, скажаў Бог; і просьле гэтага яны выйдучь і будуць кланяцца Імне на гэ-

тым месцу”. 8 І даў яму змову абразаньне. І гэтак ён нарадзіў Ісака, і абрэзаў яго восьмага дня; а Ісак Якава, а Якаў — двананцадзех патрыярхаў. 9 Патрыярхі ж, завідуючы Язэпу, прадалі Яго да Ягіпту; але Бог быў ізь ім, 10 І выбавіў яго ад усяе атугі, і даў яму зычлівасьць а мудрасць у ваччу фараона, караля ягіпецкага, і ён прызначыў яго за начальніка над Ягіптам а над усім домам сваім. 11 І галадоў настала і вялікая гарота ў вусей зямлі Ягіпецкай а Канаанскай, і бацькі нашы не знаходзілі еміны. 12 Якаў жа, па чуўшы, што ё збожжа ў Ягіпце, паслаў бацькоў нашых першы раз. 13 А другім разам Язэп даўся пазнаць братом сваім, і радзіма Язэпава стала ведамнай фараону. 14 І Язэп паслаў і пагукаў да сябе Якава, айца свайго, і ўсю радню семдзясят пяць душаў. 15 І зышоў Якаў да Ягіпту, і памер, ён а бацькі нашы; 16 І былі перанесены да Сыкему і пакладзены ў гробе, што Абрагам быў купіўшы за срэбла ў сыноў Гамора, айца Сыкемовага. 17 А як бліжэла пара абятніцы, каторую Бог прысягнуў Абрагаму, люд рос а мнажыўся ў Ягіпце, 18 Пакуль паўстаў іншы кароль, што ня знаў Юзэпа. 19 Гэты хітра абходзіўся з родам нашым і сіліў айцоў нашых выкідаць дзеці свае, каб яны не заставаліся жывыя. 20 У тым часе нарадзіўся Масей і быў пазорны. Тры месяцы ён быў жыўлены ў доме айца свайго, 21 А як быў выкінены, дачка фараонава ўзяла яго й прынесла да сябе за сына. 22 І навывытравы быў Масей у вусей мудрасьці Ягіпціян, і быў магутны ў словах і ўчынках. 23 А як выпайнілася яму сорок год, прышло яму на сэрца дараваць да братоў сваіх, сыноў Израелявых. 24 І, абачыўшы аднаго крыўджанага, абараніў яго і памсьціўся за ўцісьненага, забіваючы Егіпцяніна. 25 Ён думаў, што браты

ягонья зразумеюць, што Бог рукою ягонай даець ім вывальненьне; але яны не зразумелі. 26 А назаўтрае ён паказаўся да іх, як яны біліся, і стараўся іх пагадзіць, кажучы: „Мужы, вы браты, нашто крыўдзіце адзін аднаго?” 27 Але тый, што крыўдзіў суседа свайго, адапхнуў яго, кажучы: „Хто прызначыў цябе за начальніка а судзьдзю над намі?” 28 Ці ня хочаш ты забіць мяне, як забіў Егіпцяніна ўчора?” 29 І ўдэк Масей на гэтае слова, і стаў прыходным у зямлі Мадзямскай, ідзе ў яго скончылася сорок год, зьявіўся яму ў поламі агню ў кусьце. 31 І Масей, абачыўшы, дзіванаўся зь відзены; а як падходзіў разгледзець, быў голас Спадароў: 32 „Я Бог айцоў тваіх, Масей закалаціўся, і ня сьмеў назваць. 33 І сказаў яму Спадар: „Ра-зуй вобуй з ног сваіх, бо месца, на каторым ты стаіш, ё зямля сьвятая. 34 Я нагледзеўся на благое абходжаньне зь людям Маім у Ягіпце, і чуў стогн іхны, і зышоў вывальняць іх; дык ідзі, Я пашлю цябе да Ягіпту”. 35 Гэтага Масея, каторага яны адхінулі, сказаўшы: „Хто прызначыў цябе за начальніка а судзьдзю?”, гэтага Бог за начальніка а выбавіцеля паслаў рукою Ангіла, што зьявіўся яму ў кусьце. 36 Гэты вывеў іх, учыніўшы чудосы а знакі ў зямлі Ягіпецкай а на Чырвоным мору а на пустыні сорок год. 37 Гэ-Ізраелявым: „Прароку ўзьніме Бог вам із братоў вашых, як мяне; Яго слухайце”. 38 Гэта тый, што быў у збору на пустыні з Ангілам, каторы казаў яму на Сынайскай гары, і айцом нашым, каторы прыняў жы-выя словы, каб даць вам, 39 Катораму айцове нашы не хацелі быць паслужменьыя, але адапхнулі яго ад сябе і ў сэрцах сваіх зьявруліся да

Ягіпту, 40 Кажучы Аарону: „Зрабі нам багі, каторыя йшлі б перад намі, бо з Масеем гэтым, што вывеў нас із зямлі Ягіпецкае, ня ведаем, што прыгадзілася“. 41 І тых дзён зрабілі цялё, і абраклі аброк балвану, і цешыліся з работы рук сваіх собскіх. 42 Бог жа адварнуўся й выдаў іх служыць войску нябёснаму, як напісана ў кнігах прароцкіх: „Ціж вы абракалі Імне зарэзы а аб-рокі сорок год на пустыні, доме Израеляў? 43 Але вы ўзялі будан Молахаў і гвядзў бога Рэмфана, каторых зразы вы зрабілі, каб кланяцца ім: і Я перасялю вас за Бабілён“. 44 Будан святчанья мелі айцове напы на пустыні, як казаў Тый, што гўкаў Масеем зрабіць гэта подлє зразы, што ён бачыў; 45 Каторы ж, прыняўшы ад айцоў сваіх, айцове напы ўнеслі зь Ісусам, як ухадзілі ў дзяржаву народаў, выгнаных Богам ад віду айцоў нашых. 46 Гэтак было аж да дзён Давіда, каторы знайшоў ласку ў Бога і прасіў знайсці месца пад вітальню Богу Якаваму. 47 Салямон жа пастанавіў Яму дом. 48 Але Навышні жывець ня ў доме, зробленым рукамі, як кажа прарока: 49 „Неба пасады Мой, і зямля казулька пад ногі Мае. Што за дом пастаноўце Імне, кажа Спадар, альбо ідзе месца дзеля супачынку Майго? 50 Ці не Мая рука зрабіла ўсе гэта?“ 51 О каляныя шчы і неабрэзанага сэрца а вушэй! вы заўсёды працівіліся Духу Святому, як айцове вашы, так і вы. 52 Каго ж прарокаў не пераследавалі айцове вашы? Яны забілі тых, што наперад абяшчалі прыход Справядлівага, Каторага вы сталі ізраднікамі а забіўцамі, 53 Вы, каторыя прынялі права, як загадана Ангіламі, і не захавалі яго“.

54 Тады, слухаючы гэта, яны ірваліся сэрцам і скрыгталі на яго зубамі. 55 Але, будучы поўны Духа Святога, уцёміўшыся ачыма сваімі ў неба, ён бачыў славу Божую а Ісуса, па правіцы Бога стаячага; 56 І сказаў: „Гля, я бачу нябёсны рапчыненны і Сына Людзкага, па правіцы Бога стаячага“.

57 Але яны, закрычэўшы вялікім голасам, затыкалі вушы свае, і згодна пусьціліся на яго, 58 І, выкінуўшы за места, каменавалі яго. Сьветкі ж паклалі адзецьці свае ля ног маладзёна, званага Саўла. 59 І каменавалі Сьцепанá, каторы маліўся й казаў: „Спадáру Ісусе, прымі дух мой!“ 60 І, уклякшы, загукáў вялікім голасам: „Спадáру, не залічы ім грэху гэтага“. І, сказаўшы гэта, уснуў.

8 Саўла ж згадзіўся на забіцьцё яго.

І таго дня паўстала вялікае пераследаваньне царквы ў Ерузаліме, і ўсі, з выняткам апосталаў, рассыпаліся па краінах Юдэі а Самары.

2 Сьцепанá ж пахавалі набожныя людзі і справілі вялікае галашэньне па ім.

3 А Саўла пустошыў царкву, ухадзячы ў дамы ў вадзін за адным і выпягуючы мужчынаў і жанкі, аддаваў іх у вязьніцу.

4 Тый ж, што рассыпаліся, хадзілі, абяшчаючы дабравесць слова.

5 Вось, Піліп, зыходзячы да мест Самары, абяшчаў ім Хрыста. 6 Ён уважалі гурбы згодна на тое, што казаў Піліп, чуючы й бачачы знакі, каторыя ён чыніў; 7 Бо із шматкаго нячыстыя душы выходзілі, крочачы вялікім голасам, і шмат хтосьці паляржаваны а кульгавы ўздараўляўся. 8 І вялікая радасьць была ў тым месце.

9 Чалавек жа якісь, ім'ям Сымон, быў уперад у тым месце, чаруючы й зумяваючы народ самарскі, кажучы, што ён сам нейкі вялікі. 10 Ён яго зважалі ўсі ад найменшага а да найбольшага, кажучы: „Гэта можа Божая вялікая“. 11 Зважалі на яго

бо ён даўгі час зумяваў іх чарамі сваімі. 12 Але, як паверылі Піліпу, каторы абяшчаў дабравесць праз гаспадарства Божае а імя Ісуса Хрыста, хрысьціліся мужчыны й жанкі. 13 І сам Сымон таксама ўверыў і, будучы ахрышчаны, дзяржаўся Піліпа; і, бачачы знакі а вялікія чудосы чыненыя, зумяваўся.

14 Апосталы ж, што былі ў Ерузаліме, пачуўшы, што Самара прыняла слова Божае, паслалі да іх Пётру а Яана, 15 Каторыя, зышоўшыся, памаліліся за іх, каб яны прынялі Духа Святога; 16 Бо Ён ня зыходзіў яшчэ на іх, адно яны былі ахрышчаныя ў імя Спадара Ісуса. 17 Тады ўзлажылі на іх рукі свае, і яны прынялі Духа Святога.

18 Сымон жа, абачыўшы, што ўскладаньням рук апостальскіх даецца Дух Святы, прынёс ім грошы, кажучы: 19 „Дайце й імне гэтую ўладу, каб тый, на каго ўзлажу рукі, адзяржаў Духа Святога“. 20 Але Пётра сказаў яму: „Срэблатвае хай будзе на загубу з табою, бо ты падумаў, што дар Божы можа быць адзяржаны за грошы. 21 Ты ня маеш дзелі ані жэрабя ў гэтым, бо сэрца твае не пасьпівае перад Богам. 22 Дык пакайся за гэтую нягоднасьць сваю і малі Спадара, можа дараваны будзе табе гэты замёр сэрца твайго; 23 Бо я бачу цябе ў жоўці гарчыні і ў путах несправядлівасьці“. 24 Сымон жа, адказуючы, сказаў: „Маліце за мяне Спадара, каб нічога ня стрэла мяне з таго, што вы казалі“.

25 Дык яны, пасьветчыўшы й сказаўшы слова Спадарова, звярталіся да Ерузаліму й абяшчалі дабравесць шмат сёлам самарскім.

26 А Піліпу Англі Спадароў моваў, кажучы: „Устань а йдзі на паўдня, на дарогу, што зыходзе ад Ерузаліму да Газы, яна ж пустая“. 27 І ён устаў і пайшоў. І вось, Ефіоплянін, легчанец, Міністра Кан-

дакі, караліцы Ефіопскае, што быў над усім скарбам ейным, каторы прыяжджаў пакланіцца ў Ерузаліме, 28 І звараचाючыся і сядзячы на цялежках сваіх, чытаў прароку Ісаю. 29 Дух жа сказаў Піліпу: „Дабліжся а прылучыся да гэтых цялежак“. 30 І, падбегшы, Піліп пачуў, што ён чытае прароку Ісаю, і сказаў: „Гля, ці разумееш, што чытаеш?“ 31 А ён сказаў: „Як магу, калі хто не пакажа імне“. І папрасіў Піліпа ўзыйсьці й сесць зь ім. 32 Месца ж Пісьма, каторае ён чытаў, было гэткае: „Яго вялі як авечку на зарэз; і як ягнё безгалосае ў прытомнасьці стрыгучага яго, так Ён не адчыняе вуснаў Сваіх. 33 У паніжэньню Ягоным суд ад Яго адабраны быў. І хто зьясьніць род ягоны? бо жыцьцё Ягонае ўзята із зямлі“. 34 А легчанец, адказуючы Піліпу, сказаў: „Калі ласка, праз каго прарока кажа гэта? празь сябе самога ці праз каго іншага?“ 35 І Піліп, адчыніўшы вусны свае і пачаўшы з гэтага Пісьма, абяшчаў яму дабравесць празь Ісуса. 36 І, як ехалі далей дарогаю, прыехалі да аднае вады, і легчанец кажа: „Во вада, што перакажае імне хрысьціцца?“ 37 Піліп жа сказаў яму: „Калі верыш з усяго сэрца, можна“. Ён, адказуючы, сказаў: „Веру, што Ісус Хрыстос ё Сын Божы“. 38 І казаў спыніць цялежкі; і зышлі абодва ў ваду, Піліп а легчанец; і ахрысьціў яго. 39 Як жа яны вышлі з вады, Дух Спадароў няў Піліпа, і легчанец ня бачыў яго болей, бо паехаў сваёй дарогаю, цешачыся.

40 А Піліп апынуўся ўв Ашдодзе і, праходзячы, абяшчаў дабравесць усім месцам, пакуль прышоў да Цэсарэі.

9 Саўла ж, яшчэ дыхаючы паго-замі а забіўствам на вучанікаў Спадаровых, 2 Дабліжыўся да найвышшага сьвятара і папрасіў у яго лістоў да бажніцаў у Дамашку, каб,

калі знойдзе каго, хто быў бы гэтае Дарогі, мужчынаў і жанкі, прыводзіць звязаных да Ерузаліму. 3 Як жа ён падарожжаваў, дабляжачыся да Дамашку, сталася — зьнецікі зазьзяла навокал яго сьвятліня зь неба; 4 І, паўшы на зямлю, ён пачуў голас, кажучы яму: „Саўле, Саўле, чаму ты Мяне перасьлядуеш?” 5 І ён сказаў: „Хто Ты Спадару?” Ён жа сказаў: „Я Ісус, Каторага ты перасьлядуеш. Цяжка табе йсьці супроці восьцяў”. 6 Ён жа ў дрыгоце а жаху сказаў: „Спадару, што кажаш імне рабіць?” Спадар яму: „Устань а йдзі да места; і сказана будзе табе, што маеш рабіць”. 7 Мужы ж, што падарожжавалі зь ім, стаялі бязмоўныя, чуючы запраўды гук, але нікога ня бачачы. 8 Саўла ж устаў із зямлі і з адчыненымі ачыма нічога ня бачыў. І, вядучы за руку, прывялі яго да Дамашку. 9 І быў ён тры дні бязь відзеньня, і ня еў ані піў.

10 І быў адзін вучанік у Дамашку, імям Ананя; і Спадар у відзеньні сказаў яму: „Ананя!” І ён сказаў: „Во Я, Спадару”. 11 Спадар жа яму: „Устань а йдзі на вуліцу, званую Простая, і шукай у доме Юдзіным Тарсяніна, імям Саўла, бо вось, ён моліцца, 12 І бачыў у відзеньні мужа, на іммя Ананя, што прышоў і ўзлажыў руку сваю на яго, каб ён празерыў”. 13 Ананя ж адказаў: „Спадару, я чуў ад шмат каго ўзглядам гэтага чалавека, як шмат ліха ён зрабіў сьвятым у Ерузаліме; 14 І тут мае ўладу ад найвышшых сьвятароў вязаць усіх, што гукуюць іммя Твае”. 15 І сказаў яму Спадар: „Ідзі, бо ён абраная судзіна Імне, каб насіць іммя Мае перад народамі а каралямі а сынамі Ізраэлявымі. 16 Я ж пакажу яму, колькі ён мае выпярпець за іммя Мае”.

17 І Ананя пайшоў, і ўвэйшоў у дом, і, узлажыўшы на яго рукі свае, сказаў: „Браце Саўле, Спадар па-

слаў мяне, Ісус, што зьявіўся табе на дарозе, па каторай ты йшоў, каб ты празерыў і напоўніўся Сьвятога Духа”. 18 І якга, бы луска, спала з аччу ягоных, і ён празерыў, і устаўшы, быў ахрышчаны. 19 І, пасьцікаваўшыся, стаў дужы. І быў вучанікам, што ў Дамашку, колькі дзён.

20 І зараз абяшчаў у бажніцах Ісуса, што Ён сын Божы. 21 І ўсі, што чулі, зумываліся й казалі: „Ці ня тый ён, што губіў у Ерузаліме гукуючых іммя гэтае, дык сюды прышоў із заданьням прыводзіць іх звязаных да найвышшых сьвятароў?”. 22 А Саўла балей мадаваўся й прыводзіў у зямятню Жыдоў, што жылі ў Дамашку, даводзячы, што Гэты ё Хрыстос.

23 Як жа мінула шмат дзён, Жыды здрадзіліся забіць яго. 24 Але Саўла даведаўся праз змову іхнюю. А яны назіралі дзень і ноч ля брамы, каб зьнішчыць яго. 25 Але вучанікі ўзялі яго ночы і спусьцілі кашу перазь сьцяну.

26 Прыбыўшы ж да Ерузаліму ён сілаваўся прылучыцца да вучанікаў, але ўсі баляліся яго, ня верачы, што ён вучанік. 27 Варнава ж узяў яго, і прывёў яго да апосталаў, і паведаў ім, як ён бачыў Спадара ў дарозе, і што Ён казаў яму, і як у Дамашку ён гукваў адважні ў іммя Ісусава.

28 І быў ён із ім, ухадзячы й выходзячы ў Ерузаліме, 29 І гукуючы адважна ў іммя Ісусава. Таксама гукваў і сьперачаўся з Галеністымі; а яны прабаўалі забіць яго. 30 Браты ж, ведаючы гэта, прывялі яго да Цэсарэі і паслалі яго да Тарсу.

31 Цэрквы тады па ўсёй Юдэі а Галілеі а Самары мелі супакой, будучы навучаныя і ходзячы ў боязьні Спандаровай; і пацішэньням Духа Сьвятога мнажыліся.

32 Прыгледзілася ж, што Пётра, абходзячы ўсіх, зышоў таксама да

сьвятых, што жыхарылі ў Лідзьдзе; 33 І засьпеў там аднаго чалавека, на іммя Эней, што васьмі год ляжаў у пасьцелі паляржаваны. 34 І сказаў яму Пётра: „Энею, Ісус Хрыстос уздараўляе цябе; устань і пасьцялі сабе”; і ён якга ўстаў. 35 І бачылі гэта ўсі, што жыхарылі ў Лідзьдзе а ў Сароне, каторыя й наварнуліся да Спадара.

36 І ў Ёппе была адна вучаніца, на іммя Тавіта, што знача Сэрна; яна была поўная добрых справаў і чыніла убожніну. 37 І сталася тых дзён, што яна захварэла й памерла; і, памыўшы, паклалі яе ў верхнім пакою. 38 А як Лідда была блізка да Ёппы, вучанікі, пачуўшы, што Пётра быў там, паслалі двух мужоў да яго, просячы яго: „Не адвалакай прыйсьці да нас”. 39 І Пётра, устаўшы, пайшоў зь ім; як ён прышоў, прывялі яго да верхняга пакою, і ўсі ўдовы сталі перад ім, плачучы й паказуючы яму сарочкі а адзецьце, каторыя шыла Сэрна, як жыла зь ім. 40 Пётра ж, выправіўшы іх усіх вонкі і ўклякшы, памаліўся; і, зьвярнуўшыся да цела, сказаў: „Тавіта, устань!” І яна адчыніла вочы свае і, абачыўшы Пётру, села. 41 І, падаўшы ёй руку, падняў яе; і, пагукваўшы сьвятых а ўдовы, пастанаўіў ім яе жывую. 42 І гэта сталася ведамным па ўсёй Ёппе, і шмат уверыла ў Спадара.

43 І было, што ён заставаўся шмат дзён у Ёппе ў якогась Сымона кажамякі.

10 Муж жа адзін у Цэсарэі, імям Карніл, сотнік аддзелу, званата Італьяскім, 2 набожны а багатабойлівы з усім домам сваім, каторы даваў шмат убожніны люду і калі часна маліў Бога, 3 ясна відзеў у відзеньні каля дзявятае гадзіны дня ангіла Божага, што ўвэйшоў да яго й сказаў яму: „Карніле!” 4 Ён жа, уцёміўшыся ў яго і спалохаўшыся, сказаў: „Што, Спадару?” І

сказаў яму: „Малітвы твое а ўбожніны твае ўзышлі на памяць у Бога. 5 Дык пашлі да Ёппы і прывядзі Сымона, каторага мянушка Пётра. 6 Ён жыхара ў якогась Сымона кажамякі, каторага дом ля мора”.

7 Як жа ангіл, што казаў яму, адышоў, ён, пагукваўшы двух із чолдзі свае і набожнага жаўнера з тых, што калічасна былі зь ім, 8 І зьясьніўшы ўсе ім, паслаў іх да Ёппы.

9 Назаўтрае ж, як яны йшлі і бліжыліся да места, Пётра каля шостае гадзіны ўзышоў на дом моліцца. 10 І ён выгаладніўся, і захацеў есьці. Прымеж тога, як гатавалі, найшло на яго захапленне, 11 І бача адчыненае неба і выходзячую нейкую судзіну, бы вялікую пасьцілку, прывязаную за чатыры рагі, спущаную на зямлю, 12 У каторай былі ўсялякія чатыраногія а паўзуны а птушкі нябёсныя. 13 І быў голас яму: „Устань, Пётру, бі а еж”. 14 А Пётра сказаў: „Ніякім парадкам, Спадару, бо я ніколі ня еў нічога збудзенага альбо нячыстага”. 15 А голас ізноў удругава да яго: „Што Бог ачысьціў, таго не ўважай за нячыстае”. 16 І гэта было тройчы, і судзіна якга была ўзята на неба.

17 І як Пётра сумляўся, што значыла відзень, каторую ён відзеў, мужы, пасланьня Карнілам, распытаўшыся праз дом Сымонаў, сталі ля дзвярэй; 18 І гукнуўшы, папыталіся: „Ці тут жыхара Сымон, каторага мянушка Пётра?” 19 І як Пётра разважаў празь відзень, Дух сказаў яму: „Тры мужы шукаюць цябе; 20 Дык устань, зыйдзі далоў і йдзі зь ім, ані не сумляючыся, бо Я паслаў іх”. 21 І Пётра, зышоўшы да мужоў, сказаў: „Во я, каторага вы шукаеце; што за справа, дзеля якое вы прышлі?” 22 Яны ж казалі: „Карніл, сотнік, муж справядлівы а багатабойлівы, што мае сьвет-

чанні ад усяго народу жыдоўскага, навучаны святым ангілам паслаць па цябе, каб прывесці да дому яго-нага й чуць словы ад цябе". 23 Дык, пазваўшы іх, прыняў нанач.

А назаўтрае, устаўшы, пайшоў зь імі, і некаторыя з братоў зь Ёппы прапушчалі яго. 24 Назаўтрае ж прыйшлі яны да Цэсарэі.

Карніл жа чакаў іх, згукіаўшы радню а блізкіх прыяцеляў. 25 А як Пётра ўходзіў, Карніл вышаў яму наўпярэймы і, паўшы да ног яго-ных, пакланіўся. 26 Пётра ж падняў яго, кажучы: „Устань, таксама я сам людзіна". 27 І, гутарачы зь ім, увыйшоў, і засьпеў шмат, што былі зьбершыся, 28 І сказаў ім: „Вы разумееце, што бяспраўна Жыду мець узаем'е альбо давацца да чуказемца; але імне паказаў Бог не ўважаць нікога за збудзенага альбо нячыстым зваць людзіну. 29 І затым, будучы пазваны, я прыйшоў, не пярэчачы. Дык пытаюся, што за прычына, што вы паслалі па мяне?"

30 Карніл жа сказаў: „Ад чацьвертага дня я паставаў аж да гэтае гадзіны і а дзявятай маліўся ў доме сваім, і вось, стаў перад імноу муж у зырка-сьветлым адзеццю. 31 І сказаў: „Карніле, малітва твая пачута, і ўбожніны твае ўспомнены перад Богам; 32 Дык пашлі да Ёппы па Сымона, каторага мянушка Пётра; ён жыхара ў доме Сымона кажамыкі ля мора; ён прыйдзе й скажа табе". 33 Якга я паслаў да цябе, і ты добра зрабіў, прыйшоўшы. Дык цяпер мы ўсі стаім перад Богам, каб выслухаць, што казаў та Бог".

34 Пётра ж, адчыніўшы вусны свае, сказаў: „Запраўды я пазнаю, што Бог не глядзіць на асобы, 35 Але ў кожным народзе, хто баіцца Яго і чыне справядлівасьць, прыемны Яму. 36 Вы ведаеце Слова, каторае паслаў Ён сынам Ізраілявым, абяшчаючы супакой пе-

разь Ісуса Хрыста, Спадара ўсяго. 37 Сьветчаньне, што было абяшчана па ўсёй Юдэі, пачынаючы ад Галілеі, просьле хрысту, агалашанага Янанам; 38 Як Бог памазаў Ісуса Назарэту Духам сьвятым а моцаю. Каторы хадзіў усюды, чынячы дабра, а ўздараўляючы ўсіх, што былі апанаваныя нячысьцікам, бо Бог быў ізь ім. 39 І мы сьветкі ўсяго, што Ён учыніў у краю жыдоўскім а ў Ерузаліме, Каторага запраўды яны забілі, засліўшы на дзверях. 40 Але Бог ускрысіў Яго на трыццц дзень і даў яму быць бачаным. 41 Не ўсяму люду, але сьветкам уперад прызначаным Богам, нам каторыя елі а пілі зь ім па ўскрысьненьню Яго зь мёртвых. 42 І Ён казаў нам агалашаць люду і сьветчыць, што Ён ё наканаваў Богам Судзьдзя жывых і мёртвых. 43 Празь Яго ўсі прарокі сьветчаць, што кажны, што вера ў Яго, адзяржыць да раваньне грахоў імям Ягонім.

44 Як Пётра яшчэ казаў гэтыя словы, Дух сьвяты паў на тых, што слухалі слова. 45 І вернікі з абразаных, прыйшлыя зь Пётрам, былі зумеўшыся, што дар Сьвятога Духа выліўся на паган; 46 Бо чулі іх гукуючых мовамі і ўзьявілачых Бога. Тады Пётра адказаў:

47 „Ціж можа хто забараніць вады, каб ня былі ахрышчаны тыя, што, як і мы, адзяржалі Сьвятога Духа?" 48 І казаў ім хрысьціцца імям Спадара. Тады яны прасілі яго застацца на колькі дзён.

11 І Пачулі апосталы а браты, каторыя былі ў Юдэі, што пагане таксама адзяржалі слова Божае. 2 І як Пётра прыйшоў да Ерузаліму, абрэзаныя сыперачаліся зь ім, 3 Кажучы: „Ты хадзіў да людзей абрэзанных і еў зь імі".

4 Тады пачаў Пётра зьясьняць ім з парадку, кажучы: 5 „У месяце Ёппе я маліўся і відзеў у захапленьню відзень: зыходзіла нейкая сьвет-

на, бы вялікая пасьцілка, за чатыры рагі спущаная зь неба дамоў, і спусьцілася аж да мяне. 6 Уцёміўшыся ў яе, я зацеміў і абачыў чатыраногія земныя а дзікія зьвяры а паўзунны а птушкі нябёсныя. 7 І пачуў я таксама голас, кажучы імне: „Устань, Пётру, бі а еж". 8 А я сказаў: „Ніякім парадкам, Спадару, бо збудзенае альбо нячыстае ніколі ня ўвыйшло ў рот мой". 9 І ўдругава адказаў голас ізь неба: „Што Бог ачысьціў, не ўважай за збудзенае". 10 І гэта было трыччы, і ўзноў паднялося ўсе на неба. 11 І гля, раз тры чалавекі стаялі ля дому, у каторым я жыў, пасланыя да мяне з Цэсарэі. 12 І Дух сказаў імне ісьці зь імі, ані ня сумляючыся. І пайшлі з імноу таксама тыя пасьцёх братоў, і мы ўвыйшлі да дому таго чалавека. 13 І ён паведаў нам, як ён бачыў ангіла ў доме сваім, каторы стаў і сказаў яму: „Пашлі да Ёппы і пазаві Сымона, каторага мянушка Пётра, 14 Каторы скажа словы табе, якімі спасешся ты а ўвесь дом твой". 15 І як я пачаў казаць, паў на іх Дух Сьвяты, аднолькава, як і на нас спачатку. 16 І я ўспомнеў слова Спадарова, як Ён казаў: „Ян хрысьціў вадою, але вы будзеце ахрышчаны Духам сьвятым". 17 Дык калі Бог даў ім тый самы дар, як і нам, як мы ўверылі ў Спадара Ісуса Хрыста, хто ж я, каб мог пераказаць Богу?"

18 Выслухаўшы гэта, яны супакоіліся й славлілі Бога, кажучы: „Дык запраўды Бог і паганам даў каяту да жыцьця".

19 Прывеж тога тыя, што расьсыпаліся навоькі з прычыны атугі, каторая сталася ў зьвязку ізь Сыцепаном, прайшлі да Фінікі а Кіпру а Антыёхі, нікому ня кажучы слова, адно толькі Жыдом. 20 Былі ж некаторыя зь іх Кіпране а Кірынеяне, што, прыйшоўшы да Антыёхі, гукалі да Грэкаў, абяшчаючы дабраве-

сьць праз Спадара Ісуса. 21 І рука Спадарова была зь імі, і вялікі лік уверыў а навярнуўся да Спадара.

22 І дзейкі празь іх дайшлі да вучэй царквы Ерузалімскае, і яны паслалі Варнаву да Антыёхі, 23 Каторы, прыбыўшы й абачыўшы ласку Божую, усьцешыўся і зачочаваў усіх ізь станаўкім сэрцам трываць пры Спадару; 24 Бо ён быў муж добры і поўны Духа Сьвятога а веры. І вялікая грамада была дадана Спадару.

25 І пайшоў да Тарсу шукаць Саўлы, 26 І, знайшоўшы, прывёў яго да Антыёхі. І так было ў іх, што цэлы год яны зьбіраліся ў царкве і вучылі вялікую грамаду; і вучанікі ўв Антыёсе ўпяршыню называліся Хрысьціяні.

27 Тых жа дзён прарокі зышлі зь Ерузаліму да Антыёхі. 28 І, устаўшы, адзін ізь іх, імям Агаў, даў зразумець Духам, што будзе вялікая галадоў па ўсёй зямлі, каторая й сталася за Кляўда. 29 Тады вучанікі, кажны подле магчымасьці свае, пастававілі паслаць памогу братом, што жыхарылі ў Юдэі; 30 Што й зрабілі, паслаўшы старшым Варнава а Саўлам.

12 Таго часу Гірад кароль наклаў рукі на некаторых ізь царквы, каб зрабіць ім атугу. 2 І забіў Якова, брата Янавага, мячом. 3 А бачачы, што гэта прыемна Жыдом, дадаў, арыштаваўшы й Пётру. Тады былі дні праснакоў. 4 І, няўшы яго, пасадзіў у вязьніцу, паручыўшы чатыром чацьвёрам жаўнераў вартаваць яго, манючыся просьле Пасхі вывесці яго люду.

5 Дык Пётра быў дзяржаны ў вязьніцы; але гарачую малітву царква чыніла Богу за яго. 6 І як Гірад ішоў вывесці, тае ночы Пётра спаў памеж двух жаўнераў, скаваны двума ланцугамі, і вартаўнікі ля дзьвярэй сьдэраглі вязьніцу.

7 І гля, ангел Спадароў прыйшоў

42 А як выходзілі, прасілі казаць ім тыя словы ў наступную сыботу.

43 І як збор бажніцы быў распущаны, шмат хто із Жыдоў а з набожных нававернікаў пайшлі за Паўлам а Варнаваю, каторыя, гукаючы да іх, пераконавалі іх трываць у ласцы Божай.

44 А ў наступную сыботу блізу ўсе места зьберлася слухаць слова Божае. 45 Але Жыды, абачыўшы гурбы, напоўніліся завідасьцям і перачылі таму, што сказаў Паўла, працівячыся й блявузгаючы. 46 Паўла ж а Варнава гукалі адважна й казалі: „Надабе было, каб слова Божае перш вам было казана; але ад часу як вы адпіхаеце яго ад сябе і ўважаеце самы сябе за нягожых вечнага жыцця, вось, мы зварачамся да паганаў; 47 Бо так Спандар сказаў нам: „Я пастанавіў Цябе за светла паганам, каб Ты быў на спасенне да канца зямлі”.

48 І пагане, слухаючы гэта, цешыліся а ўслаўлялі слова Спандарова, і ўверыла іх толькі, колькі было на канавана да жыцця вечнага. 49 І слова Спандарова шырылася па ўсім краю.

50 Але Жыды падвучылі набожныя выдатныя жанкі і першых места, і ўзнялі перасьледаваньне на Паўлу а Варнаву, і выгналі іх із граніцаў сваіх. 51 Яны ж, атрусіўшы на іх пыл із ног сваіх, пайшлі да Іконі. 52 Вучанікі ж напоўніліся радасьцям а Духам Святым.

14 І сталася ў Іконі, што яны ўвэйшлі разам у жыдоўскую бажніцу, і так гукалі, што ўверыла вялікая множасьць як Жыдоў, так і Грэкаў. 2 А нявернікі Жыды падвучылі а атруцілі на братоў думкі паган. 3 Яны, адылі, заставаліся ладны час, адважна гукуючы ў Спандару, Каторы даў сьветчаньне слову ласкі Свае, даючы, каб знакі а чудосы чыніліся рукамі іхнімі.

4 І падзяліліся множасьць места:

адныя былі із Жыдамі, а другія з апосталамі. 5 А як пагане й Жыды з начальнікамі сваімі імкнуліся напасці на іх, каб зьняважыць а ўкаменаваць іх; 6 Яны, зацеміўшы гэта, уцяклі да местаў Лікаонскіх, Лістры а Дэрвы і аколіцаў іхных; 7 І там былі, абяшчаючы дабравесць.

8 Сядзеў жа адзін мужчына ў Лістры, каторы не валодаў нагамі сваімі, кульгавы ад улонья маці свае, каторы ніколі не хадзіў. 9 Гэты чуў Паўлу гукуючага, каторы, уцяміўшыся ў яго і бачачы, што ён меў веру дзеля ўздараўленьня, 10 Сказаў вялікім голасам: „Стань проста на ногі свае!” і ён ускочыў, і хадзіў. 11 Гурбы ж, абачыўшы, што Паўла ўчыніў, узнялі галасы свае палікаонску, кажучы: „Багове, перакінуўшыся ў людзёў, зышлі да нас!” 12 І назвалі Варнаву Зэўсам, а Паўлу Гэрмам, бо ён быў галоўны прамоўца.

13 Сьвятар жа Зэўсаў, што быў перад месам, прывёўшы валы і прынёсшы янкі да брамы, хацеў з гурбамі абрачы аброк. 14 Але апосталы, Варнава а Паўла, пачуўшы, раздзерлі адзецьці свае і кінуліся да гурбаў, крычачы а кажучы:

15 „Мужы! нашто вы гэта робіце? і мы людзі, падобныя прыродаю да вас, і прыносім вам дабравесць, каб наварнуць вас ад марнасьці гэтых да жывога Бога, Каторы ўчыніў неба й зямлю, і мора, і ўсе ў іх; 16 Каторы ў мінулых пакаленьнях дазволіў усім народам хадзіць сваімі сабскімі дарогамі, 17 Ходзь запраўды не пакінуў Сябе бязь сьветчанья, дзеючы дабро й даючы зь неба дождж а ўродлівыя поры, поўнячы ежаю а пацехаю сэрцы вашыя”. 18 І, кажучы гэта ўсе, яны ледзь удзяржалі гурбы ад абраканья ім.

19 Але прышлі Жыды з Антыёх а Іконі, і пераканалі гурбы, і ўкаменавалі Паўлу, выцягнулі яго з места, дапушчаючы, што ён паман

20 Як жа вучанікі абступілі яго, ён устаў і пайшоў да места, а назаўтрае пайшоў а Варнаваю да Дэрвы.

21 І абясцідзіўшы дабравесць гэтаму месту, і прыдбаўшы шмат вучанікаў, зьявіўся да Лістры а Іконі а Антыёхі, 22 Мацуючы душы вучанікаў, захочуючы іх трываць у веры і навучаючы, што шмат якімі атугамі маем увыйсьці ў гаспадарства Божае.

23 І прызначыўшы ім старшых у кожнай царкве, памаліўшыся з постама, паручылі іх Спандару, у Каторага ўверылі.

24 І, перайшоўшы перазь Пісцыду, прышлі да Памфілі. 25 І, кажучы слова ў Перзе, зышлі да Аталі; 26 А стуль адплылі да Антыёхі, скуль былі паручаны ласцы Божай на працу, каторую й здзеялі.

27 І прыбыўшы, і зьбершы царкву, яны здалі лічбу ім з усяго, што Бог учыніў імі, і што Ён адчыніў паганам дзверы веры. 28 І заставаліся немалы час із вучанікамі.

15 І некаторыя, зышоўшы зь Юдэі, навучалі братоў: „Калі не абражаецеся падле абычаю Масеявага, ня можаце спасьціся”. 2 А як Паўла а Варнава мелі немалую нязгоду а сьпярэчку зь імі, Паўла а Варнава і некаторыя іншыя былі прызначаны йсьці ў гэтай справе да Ерузаліму да апосталаў а старшых. 3 Дык, будучы прапушчаныя царквою, ішлі перазь Фініку а Самару, драбязна павядаючы праз наварненне паган, і прычыніліся да вялікае радасьці ўсіх братоў.

4 Прыбыўшы ж да Ерузаліму, яны былі прыняты царквою а апосталамі а старшымі, і здалі лічбу з усяго, што Бог учыніў імі. 5 І паўсталі некаторыя з памеж тых, што, будучы з гэрэсі фарысэйскае, ўверылі, і казалі, што маюць абразаць іх і расказаць ім дзяржаць закон Масея. 6 І зьберліся апосталы а сьвятарове разгледзіць гэтую справу.

7 Па вялікай сьпярэчцы, Пётра, устаўшы, сказаў ім: „Мужы браты! вы разумееце, што ад найраньшых дзён Бог з памеж вас абраў мяне, каб із вуснаў маіх пагане чулі слова дабравесці і ўверылі; 8 І Бог, ведамец сэрца, даў ім сьветчаньне, даючы Духа Сьвятога, як і нам; 9 І ня ўчыніў розьніцы памеж нас і іх, ачысьціўшы сэрцы іхныя вераю. 10 Цяпер жа, нашто вы спрабуеце Спандара, кладучы йго на шыю вучанікаў, каторага не маглі панесці айцове нашы ані мы? 11 Але мы верым, што спасем ласкаю Спандара Ісуса, тэю самую сьцежкаю, як і яны”.

12 І ўся множасьць маўчала, і служалі Варнаву а Паўлу, што павядалі праз знакі а чудосы, якія Бог учыніў імі паганам. 13 А як яны змоўклі, адказаў Якаў, кажучы: „Браты, паслухайце мяне! 14 Сымон паведаў, як Бог найперш даведаўся, каб узяць із паган люд да імені Сваёго. 15 І з гэтым згаджаюцца словы прарокаў, як напісана: 16 „Потым зьявіўся, і адбудую ўпалы будан Давідаў, і адбудую разьвярненьні яго, і пастанаўлю яго, 17 Каб шукалі Спандара засталыя людзі і ўсі народы, над якімі гукана імя Мае, кажа Спандар, што чыне гэта. 18 Ведамныя Богу ад вечнасьці ўсі працы Ягоныя”. 19 Затым я пастанавіў не задаваць клопату тым, што з паган наварачаюцца да Бога, 20 А напісаць ім, каб уздэержаваліся ад забрудзяньня балванамі і ад бязульства, і ад душанага, і ад крыві, і не рабілі іншым таго, чаго ня хочуць сабе. 21 Бо Масей ад старавечных пакаленьняў мае ў кожным месце тых, што абяшчаюць яго, чытаны ў бажніцах кожнае сыботы”.

22 Тады бачылася добрым апосталам а сьвятаром із усёй царквою, паслаць абраных з памеж сябе з Паўлам а Варнаваю да Антыёхі:

Юду, званага Варсава, а Сілу, мужоў-правадыроў памеж братоў. 23 Напісаўшы пераз рукі іхныя:

„Апосталы а старшыя а браты братам, што з памеж паган ув Антыёсе а Сыры а Кіліцы: здараваньне! 24 З тае прычыны, што мы пачулі, што некаторыя, прышлыя ад нас, задалі вам клопату словамі, захістаўшы душы вашы, кажучы, што маеце быць абразаны й дзяржаць Закон, чаго мы ім не паручалі; 25 Дык бачылася добрым нам, дайшоўшы да адназгоднага рассудку, паслаць абраных мужоў да вас із нашымі любовымі Варнаваю а Паўлам, 26 Мужамі, што далі жыццё свае дзеля імені Спадара нашага Ісуса Хрыста. 27 Дык мы паслалі Юду а Сілу, каторыя самы скажуць вам і словамі тое самае. 28 Во бачылася Духу Святому й нам не накладаць на вас большага цяжару, апроча гэтага канечне патрэбнага: 29 Узьдэргавацца ад абраканага балваком і ад крыві, і ад задушанага, і ад бязульта. Дзяржаць гэта, добра зробіце. Бывайце здаровы!”

30 Дык яны, будучы выпраўленыя, зышлі да Антыёхі і, зьбершы множасьць, даручылі ліст. 31 І, прачытаўшы ліст, яны цешыліся з даменьня гэтага. 32 Юда ж а Сіла, будучы самы прарокамі, дамянялі братам чысьленымі гутаркамі і ўмацавалі іх. 33 Як яны пабылі там якісь час, яны ў супакою былі адпушчаны братамі да тых, што іх паслалі. 34 Сілу, адылі, бачылася застацца там, а Юда зьвярнуўся да Ерузаліму.

35 Паўла ж а Варнава заставаліся ў Антыёсе, вучачы а абяшчаючы слова Спадарова із шмат якімі іншымі.

36 За колькі ж дзён Паўла сказаў Варнаве: „Зьвярнімася й даведаймася да братоў у кожным месцы, ідзе мы абяшчалі слова Спадарова, як яны маюцца”. 37 Варнава ж па-

зычыў узяць із сабою таксама Яна, званага Маркам; 38 Але Паўла думаў, што ня добра браць із сабою таго, каторы адышоў ад іх із Памфілі і ня йшоў зь ім да тае працы. 39 І паўстала войстрая сьпярэчка, ажно яны разлучыліся адзін із адным; Варнава ўзяў Марку із сабою і паплыў да Кіпры; 40 А Паўла, абраўшы Сілу, пайшоў, будучы паручаны братамі ласцы Божай. 41 І праходзіў Сыру а Кіліку, мацуючы цэрквы.

16 І зышоў ён да Дэрвы а Лістры. І вось, быў там адзін вучанік, імем Цімох, сын Жыдзіцы верніцы, але бацька Грэк; 2 Празь яго сьветлылі браты ў Лістры а Іконі. 3 Паўла зычыў, каб ён ішоў із ім; і ўзяўшы, абразаў яго дзеля Жыдоў, што былі ў тых месцах, бо ўсі ведалі, што бацька ягоны быў Грэк.

4 А як яны праходзілі па месцах, перадавалі ім заковаць пастановы, прызначаныя апосталамі а старшымі ў Ерузаліме. 5 Дык цэрквы мацніліся ў веры і што дня павялічаліся лікам.

6 Як прайшлі Фрыгу а Галыцыю край, забараніў ім Дух Сьвяты казаць слова ўв Азі. 7 Зышоўшы да Місі, прабавалі йсьці да Віфіні, але Дух Ісусаў не дазволіў ім. 8 Мінуўшы ж Місію, зышлі да Троады.

9 І зьявілася відзень Паўлу ночы: стаў адзін Македанянін, молячы яго й кажучы: „Перайшоўшы да Македоні, памажы нам”. 10 І як ён відзеў відзень, зараз мы сілаваліся йсьці да Македоні, зрабіўшы вывад, што Бог пагукаў нас абяшчаць там дабравесьць.

11 Дык, адплыўшы ад Троады, проста прыбылі да Самотракі, а назаўтрае да Неаполью, 12 Скуль жа да Піліпаў, каторае першае места гэтае часьці Македоні, колёня. І заставаліся ў гэтым месцы колькі дзён.

13 У сыботні ж дзень вышлі з

браму да ракі, ідзе бываў звычай маліцца; і, сеўшы, гукалі жалкам, што былі зьбершыся.

14 І адна жонка, імем Ліда, зь места Тыятыра, прадаўніца шкарлату, што сьціла Бога, слухала; і Спадар адчыніў сэрца ёй уважаць, што казаў Паўла. 15 Як жа яна ахрысьцілася а хатнія ейныя, яна прасіла, кажучы: „Калі вы ўважалі мяне за верную Спадару, увыйдзіце ў дом мой і пабудзьце”. І яна прынучыла нас.

16 І прыгадзілася, як мы йшлі да месца малітвы, што стрэлася нам адна дзеўка, каторая мела духа вешчаванья; яна давала гаспадаром сваім шмат прыбытку вешчаваньнем. 17 Яна, ідучы за Паўлам а намі, крычала, кажучы: „Гэтыя людзі слугі Навышняга Бога, каторыя абяшчаюць нам дарогу спасеньня”. 18 А гэта яна рабіла шмат дзён. Паўла ж, парушыўшыся, абярнуўся й сказаў духу: „Імем Ісуса Хрыста раскажы табе выйсьці зь яе”. І вышаў тае ж гадзіны.

19 І бачачы гаспадары ейныя, што шчэзла надзея прыбытку іхнага, нялі Паўлу а Сілу і пацягнулі на рынак да ўраднікаў. 20 І, прывёўшы іх да прэтораў, казалі: „Гэтыя людзі, будучы Жыдамі, парушаюць места нашае 21 І агалашаюць звычай, каторых мы Рымляне ня маем права прыймаць або паўніць.

22 І груд таксама паўстаў на іх; і прэторы, зьняўшы зь іх адзецце, далі загаду сьцёбаць. 23 І, даўшы ім шмат выгнаў, укінулі ў вязьніцу, расказаўшы вязьнічнаму вартаўніку моцна сьцерагчы іх; 24 Каторы, адзяржаўшы такое расказаньне, укінуў іх у нутраную вязьніцу і ногі іхныя замкнуў у калодкі.

25 І а поўначы Паўла а Сіла, молячыся, хвалілі Бога пяццём, і вязьні слухалі іх. 26 І разам было вялікае трасеньне зямлі, ажно поды

вязьніцы затрэсьліся, і ўсі дзьверы якга рашчыніліся, і пугы ўсіх распуталіся. 27 А вартаўнік, прачнуўшыся й абачыўшы, што дзьверы вязьніцы рашчыненыя, агаліў меч і вось, вось, гатоў быў забіць, думаючы, што вязьні ўцяклі. 28 Але Паўла выгукнуў вялікім голасам, кажучы: „Не рабі сабе ніякага ліха, бо ўсі мы тут!”

29 І, папрасіўшы сьветла, ён убег і, калоцячыся, паў перад Паўлам а Сілаю. 30 І, вывеўшы іх вонкі, сказаў: „Спадарове, што імне належа рабіць, каб спасьціся?” 31 Яны ж казалі: „Вер у Спадара Ісуса, і спасешся ты а дом твой”. 32 І гукалі яму слова Спадарова і ўсім, што былі ў доме ягоным.

33 І ўзяў іх тае ж гадзіны ночы, і абмыв раны іхныя, і без адвалокі хрысьціўся ён і ўсі ягоныя. 34 І, прывёўшы іх да дому свайго, заставіў стол і цешыўся з усім домам сваім, што ўверыў у Бога.

35 Як разаднела, прэторы паслалі паслугачых сказаць: „Выпусьці гэтых людзей”. 36 Вартаўнік жа паведаміў гэтыя словы Паўлу: „Прэторы прыслалі, каб вы былі вывалены; дык выйдзіце цяпер і йдзіце ў супакою”. 37 Але Паўла сказаў ім: „Нас, Рымлян, незасуджаных прынародна білі і ўкінулі нас у вязьніцу, а цяпер тойма? Не, няхай самы прыйдуць і выведуць нас”.

38 Паслугачыя паведамілі гэтыя словы прэторам, і тыя спалохаліся, як пачулі, што яны Рымляне. 39 І, прышоўшы, малілі, і, вывеўшы, прасілі выйсьці зь места. 40 Вышаўшы зь вязьніцы, яны прышлі да Ліды, і, абачыўшы братоў, дамянілі ім, і адышлі.

17 І падарожжуючы пераз Амфіполь а Аполёню, яны прышлі да Салуня, ідзе была бажніца жыдоўская. 2 Тады Паўла, подлечыўшы свайго, увыйшоў да іх і тры сыботы разважаў зь ім зь Пісьма,

3 Адчыняючы й даводзячы, што Хрыстос меў цяпець і ўскрэснаў з мёртвых, і што гэты Хрыстос ё Ісус, Каторага абяшчаю вам.

4 І некаторыя зь іх пераканаліся і прылучыліся да Паўлы а Сілы, і з Грэкаў, што сыцілі, вялікая множасьць, і з выдатных жанок ня мала.

5 Але Жыды, пазавідаваўшы і ўзяўшы некаторых нягоднікаў з памеж дзяньгубаў з торгу, зьберліся гурбаю, збунтавалі места і, напаўшы на дом Ясонаў, сілаваліся вывесці іх да гурбы. 6 Не знайшоўшы ж іх, павалаклі Ясона й некаторых братоў да месца ўлады, крычачы: „Гэтыя, што перавярнулі сьвет дагары нагамі, прыбылі таксама сюды! 7 І Ясон прыняў іх, і яны дзеюць супроці загадаў цэсаравых, кажучы, што ё другі кароль, Ісус”.

8 І парушылася гурба і месцкая ўлада, як пачулі гэта. 9 Але, узяўшы заручу зь Ягона а і з застальных, пусьцілі іх.

10 Браты ж без адвалокі выправілі ночы Паўлу а Сілу да Веры, куды прыбыўшы, яны пайшлі да бажніцы жыдоўскае. 11 Гэтыя ж былі дабрадзейшыя за тых салунскіх; яны прынялі Слова з усёй гатоўю, што дзя дасьлядуючы Пісьмо, ці гэта так. 12 І шмат хто зь іх уверыў, і з пачэсьлівых грэцкіх і з мужчын ня мала.

13 Але як салунскія Жыды даведліся, што і ў Веры Паўла абяшчаў слова Божае, яны прышлі таксама туды, узрушаючы а бунтуючы. 14 І тады без адвалокі браты выправілі Паўлу йсьці аж да мора; а Сіла а Цімох засталіся там.

15 Тыя ж, што пралушчалі Паўлу, прывялі яго аж да Атэн і, адзяржаўшы расказаньне да Сілы а Цімоха, каб яны прышлі да яго так борзда як магчыма, адышлі.

16 Як Паўла чакаў іх ув Атэнах,

дух ягоны ўзрушаўся, бачачы гэтае места, поўнае балванаў. 17 Дык ён разважаў у бажніцы і з Жыдамі і з тымі, што сыцілі, і што дзя на тэргу і з сустраканымі.

18 Некаторыя таксама з эпікурскіх а стоіцкіх філэзофаў сьпэраліся зь ім. І некаторыя казалі: „Што хоча сказаць гэты пустамлён?” А іншыя: „Здаецца гэта абесьнік чужых дэманаў, бо ён абяшчаў дабравесьць Ісуса а ўскрысьненне”.

19 І, узяўшы яго, прывялі да Аропагу, кажучы: „Ці можам мы ведаць, што гэта за новая навукка, каторую ты павядаеш? 20 Бо прыносіш штось зумяваючае ў вушы нашы. Затым хочам ведаць, што гэта значыцца? 21 Атэняне ж усё і чужаземцы, што прабывалі там, ні чым іншым не праводзілі час, як у павяданьню й слуханьню навінаў”.

22 І, стаўшы Паўла сярод Аропагу, сказаў: „Атэняне! з усяго бачу, што вы асабліва набожныя; 23 Бо, праходзячы й аглядаючы вашы сьвятасьці, я знайшоў таксама аброчнік, на каторым нарысавана „Няведамаму Богу”. Дык таго, каторага вы сыціце, ня ведаючы, я абяшчаю вам. 24 Бог, што ўчыніў сьвет і ўсе, што ё на ім, будучы Спандаром неба й зямлі, не ў дамох, зробленых рукамі, жывец 25 І не патрабуе службы рук людзкіх, быццам патрабуючы чаго-колечы, Сам даець усяму жыцьцё а дыханьне а ўсе. 26 І ўчыніў з аднае крыві людзёў кажнага народу па ўсім відзе зямлі, прызначыўшы накінаваньня часы й граніцы жыхараньню іх, 27 Каб яны шукалі Бога, ці не адчуюць Яго і цня знойдуць Яго, хоць Ён і недалёка ад кажнага з нас; 28 Бо „мы ў Ім жывем, і кратаемся, і існуем”, як і запраўды некаторыя з вашых павядаў казалі: „Бо мы й атожылы Ягоныя”. 29 Дык мы, будучы атожыламі Божымі, ня маем думаць, што Боства падобнае да золата, або да

срэбра, або да каменя, выразанае мастацтвам і ўвабражэньням людзкім. 30 Дык Бог, не зважаючы на час нэведзі, цяпер расказуе ўсім людзём, каб усюдых каяліся; 31 Бо Ён прызначыў дзень, у каторым мае судзіць зямлю ў справядлівасьці прызначаным Ім Мужам, даўшы довад усім, ускрысіўшы Яго з мёртвых”.

32 Пачуўшы праз ускрысьненне зь мёртвых, некаторыя сьміяліся, а іншыя мовілі: „Паслухаем цябе праз гэта другі разам”. 33 Дык Паўла вышаў з памеж іх.

34 Некаторы ж мужы, прылучыўшыся да яго, уверылі; памеж іх быў Дзяніс Аропагіт а жонка, на ймя Дамар, і іншыя зь імі.

18 Просьле гэтага, пакінуўшы Атэны, ён прышоў да Карынту. 2 І знайшоўшы якоегось Жыда, на ймя Аквіла, родам із Понту, што кагандзе прыбыў з Італі, і Прыскілу, жонку ягоную (бо Кляўд казаў усім Жыдом пакінуць Рым), прышоў да іх; 3 І, быўшы аднолькавага рамяства, застаўся ў іх і рабіў; бо рамяством іхным было гатаваць буданы. 4 Кажную ж сыботу ён разважаў у бажніцы і пераконаваў Жыдоў а Грэкаў.

5 А як зышлі з Македоні Сіла а Цімох, Паўла, ацяжараны ў дуку словам, урочыста сьветчыў Жыдом, што Ісус ё Хрыстос. 6 Але як яны працівіліся й блявузгалі, ён атрос адзецьце свае й сказаў ім: „Кроў ваша на галаву вашу; я чысты; адгэтуль пайду да паган”.

7 І, адышоўшы стуль, прышоў да дому аднаго чалавека, на ймя Юст, што сыціў Бога, каторага дом стыкаўся з бажніцаю. 8 Крысп жа, начальнік бажніцы, уверыў у Спандара з усім домам сваім, і шмат хто з Корынціян, слухаючы, уверылі й ахрысьціліся.

9 Спандар жа сказаў у відзені ночы Паўлу: „Ня бойся, але кажы і не

змаўкай; 10 Бо Я з табою, і нікто ня ўкрыўдзе цябе; бо ў Мяне шмат людзёў у гэтым месце”. 11 І ён заставаўся год а шэсьць месяцаў, вучачы іх слова Божага.

12 А як Галё быў праконсулам ув Ахаі, Жыды згодна паўсталі на Паўлу і прывялі яго да трыбуналу, 13 Кажучы: „Гэты пераконуе людзёў сыціць Бога супроці Закону”.

14 Як жа Паўла хацеў адчыніць вусны, Галё сказаў Жыдом: „Жыды! калі б запраўды была якая крыўда, альбо выступнасьць, я цяпеў бы вас. 15 Але калі будзе сьпярэчка праз слова а ймёны а Закон вашы, разглядайце самы: я не маюся быць судзьдзёю ў гэтым”. 16 І прагнаў іх ад суду.

17 А ўсі Грэкі, схапіўшы Сосьфена, начальніка бажніцы, білі яго перад трыбуналам; і Галё ані не парушаўся гэтым.

18 Паўла ж, пабыўшы яшчэ шмат дзён, разьвітаўся з братамі і паплыў да Сыры, — і зь ім Прыскіла а Аквіла, — агаліўшы галаву ў Кенхрэх, бо ўчыніў абятніцу.

19 Прыбыўшы да Ефэсу, пакінуў іх там, сам жа, увыйшоўшы да бажніцы, даводзіў Жыдом. 20 А як яны прасілі яго пабыць даўжэй, ён не згадзіўся, 21 Але разьвітаўся зь імі, кажучы: „Я маю канечне сьвяткаваць надыходзячае сьвята ў Ерузаліме; да вас ізноў зьвярнуся, калі будзе Божая воля”; і адплыў зь Ефэсу (Аквіла ж а Прыскіла засталіся ў Ефэсе). 22 Высеўшы ў Цэсарэі, ён прышоў, паздароваў царкву і зышоў да Антыёхі.

23 Правёўшы там якісь час, адышоў і хадзіў зь месца да месца з парадку па краю Галыціім а Фрыгі, мацячы ўсіх вучанікаў.

24 І якісь Жыд, на ймя Аполёс, родам із Аляксандры, муж вымоўны, моцны ў Пісьме, прыбыў да Ефэсу. 25 Ён быў навучаны дарогі Спандаровае і, палаючы духам, гукаў

плыўшы стуль, назаўтрае былі супроці Хіосу, а наступнога дня прыплылі да Самосу і, пабыўшы ў Трогілі, наступнога дня прыбылі да Мілету; 16 Бо Паўла пастанавіў абмінуць Ефэс, каб ня длякацца ўв Азі, бо ён барздыіў, калі магчыма, быць на дзень Пяцідзясятніцы ў Ерузаліме.

17 Зь Мілету ж, паслаўшы да Ефэсу, ён наказаў прыбыць старшым царквы. 18 І, як яны прышлі да яго, ён сказаў ім: „Вы ведаеце, як я зь першага дня, каторага прыбыў да Азі, увесь час быў із вамі, 19 Служачы Спадару з усёй пако-раю а ізь слязьмі, сярод спакусаў, што прылучаліся імне із змовы Жыдоў; 20 Як я ня здэргаваўся ад нічога карыснага, праз што б вам не абяшчаў і чаго ня вучыў бы вас прынародна і з дому ў дом, 21 Урочыста сьветчачы Жыдом а Грэкам каяту перад Богам і веру ў Спадара нашага Ісуса Хрыста. 22 І цяпер, вось, звязаны духам, іду да Ерузаліму, ня ведаючы, што станеца імне ў ім; 23 Адно Дух Сьвяты ў кожным месяце ўрочыста сьветча імне, кажучы, што пуга а атуга чакаюць мяне. 24 Але я ня маю жыцця свайго за якую-коледы вартасць ані за каштоўнае самому сабе, адно каб скончыць дзеяльнасьць сваю ў службу, што я прыняў ад Спадара Ісуса, урочыста сьветчыць дабравесць ласкі Божай. 25 І цяпер, вось, я ведаю, што наперад віду майго не абячыце вы ўсі, меж каторых я хадзіў, абяшчаючы гаспадарства Божае. 26 Затым сьветчу вам гэтага дня, што чысты я ад крыві ўсіх; 27 Бо я ня здэргаваўся ад абяшчання вам усёй рады Божае. 28 Дык рупсёя праз самых сябе а праз усю чараду, у каторай Дух Сьвяты пастанавіў вас за нагляднікаў, пасьвід царкву Божую, каторую Ён прыдбаў собскай крывёю Сваёй. 29 Я ведаю, што, па ады-

ходзе маім, увыйдуць памеж вас злыя ваўкі, што не шкадуюць царквы; 30 І з памеж вас самых паўстануць людзі, што будуць гўкаць крутадушнае, каб пацягнуць вучанікаў за сабою. 31 Затым будзьце чукавыя, памятуючы, што тры гады ўдзень і ночы я не пераставаў ізь сьлязьмі навучаць кожнага з вас. 32 І цяпер паручаю вас Богу а слову ласкі Ягонае, Каторы можа пабудаваць вас і даць вам спадак памеж усіх пасьвячаных. 33 Срэбля, ані золата, ані адзежы я ад нікога не пажадаў. 34 Вы самы ведаеце, што гэтыя рукі служылі да патрэбаў маіх і тых, што былі з імною. 35 Я паказаў вам усім, што, так працуючы, маем памагаць слабым і памятаваць словы Спадара Ісуса, што Ён Сам сказаў: „Шчаслівей даваць, чымся браць”.

36 І, сказаўшы гэта, Ён укланіўся і маліўся з усімі імі. 37 І быў вялікі плач у усіх, і, падаючы на шыю Паўлу, горача цалавалі яго. 38 Асабліва балела ім ад слова, каторае ён сказаў ім, што наперад яны не абячаць віду ягонага. І прапушчалі яго аж да карабля.

21 Як жа мы, расстаўшыся зь імі, адплылі, дык прастай дарогаю прыплылі да Косу, назаўтрае да Родосу і стуль да Патары. 2 І засьпеўшы караб, што йшоў да Фінікі, узышлі на яго й адплылі. 3 І відаць быў Кіпра, і, пакінуўшы яго палеве, мы плылі да Сыры, і выселі ў Тыру, бо там караб меў выкласьці свой наклад.

4 І, засьпеўшы вучанікаў, заставаліся там сем дзён. Яны з Духа казалі Паўлу ня йсьці да Ерузаліму. 5 Як жа скончыліся гэтыя дні, вышлі й пайшлі, і нас прапушчалі ўсі і з жанкамі а дзецьмі аж да места; а на беразе, укланішы, памаліліся. 6 І, разьвітаўшыся адзін із адным, мы ўзышлі на караб, а яны звярнуліся двору.

7 Мы ж, скончыўшы плаўбу, прыбылі з Тыру да Птолемаіды і, паздароваўшы братаў, засталіся адзін дзень ізь імі. 8 А назаўтрае Паўла а мы, бытыя зь ім, вышаўшы, прышлі да Цэсарэі і, увыйшоўшы ў дом Пільпа евангелістага, аднаго ізь сямёх, заставаліся ў яго. 9 У яго былі чатыры дачкі дзавушчыя, праракаючыя.

10 Прымеж тога, як мы заставаліся ў іх шмат дзён, прышоў зь Юдэі якісь прарока, на ймя Агаў; 11 І, увыйшоўшы да нас, узяў пояс Паўла і, звязавшы сабе рукі й ногі, сказаў: „Гэтак кажа Дух Сьвяты: мужа, чый гэты пояс, гэтак звязуюць у Ерузаліме Жыцы і выдадуць у рукі паган”. 12 Як жа мы пачулі гэта, то й мы й тамашнія прасілі, каб ён ня йшоў да Ерузаліму. 13 Але Паўла адказаў: „Што вы робіце, плачучы а нэмарасьцячы сэрца мае? бо я гатоў ня толькі быць звязаным, але таксама памерці ў Ерузаліме за імя Спадара Ісуса”. 14 Ня здолеўшы ўмовіць яго, мы змоўклі, кажучы: „Станься воля Спадара!”

15 Просьле гэтых дзён, прыгатаваўшыся, пайшлі мы да Ерузаліму. 16 І з вучанікаў з Цэсарэі йшлі з намі, вядучы якогась Мнасона, Кіпраніна, даўнейшага вучаніка, у каторага мы былі б на гасподзе.

17 А, як мы прыбылі да Ерузаліму, браты рада прынялі нас. 18 А назаўтрае Паўла прышоў з намі да Якава, і ўсі старшыя прышлі туды. 19 І, паздароваўшы іх, ён паведаў з парадку ўсе, што Бог учыніў службаю ягонаю. 20 Яны ж, пачуўшы, славілі Бога і казалі яму: „Бачыш, браце, колькі тысячаў ёсьць із Жыдоў, што ўверылі, і ўсі рупатлівыя праз Закон. 21 Але праз цябе маюць ведамку, што ты вучыш усіх Жыдоў, што памеж народаў, адступніцтва ад Масея, кажучы, што яны ня маюць абразаць дзеці свае ані

заховаць абычай. 22 Дык што ж? Множасьць канечне зьбяраецца, бо пачуюць, што ты прышоў. 23 Зрабі ж, што мы скажам тэ: ёсьць у нас чатыры чалавекі, што маюць на сабе абятніцы. 24 Вазьмі іх, і ачысьціся зь імі, і заплаці выдаткі за іх, каб яны агалілі галавы свае, — і даведаюцца ўсі, што няма нічога праўдзівага з чутага імі празь цябе, але што й сам ты жывеш заховаючы Закон. 25 А ўзглядам тых, што ўверылі з паган, то мы пісалі, пастанавіўшы, каб яны ўздэргаваліся ад абраканага балваном, ад крыві, ад задушанага і ад бязульства”.

26 Тады Паўла, узяўшы тых мужоў, назаўтрае ачысьціўшыся, увыйшоў зь імі ў сьвятыню, асьвятчаючы, што дні ачышчэньня скончаны і абрэчаны аброк за кожнага зь іх.

27 Як жа сем дзён канчаліся, Жыцы з Азі, абачыўшы яго ў сьвятыні, узрушылі ўсю гурбу і наклалі рукі на яго, 28 Крычачы: „Мужы ізраельскія, памажыце! гэты чалавек усіх усюдых вуча супроці людю а Закону а месца гэтага, а нават прывёў Грэкаў у сьвятыню і збудзёніў сьвятое месца”. 29 Бо перад тым яны бачылі зь ім у месцы Трахіма Ефэсяніна й думалі, што Паўла быў увёўшы яго ў сьвятыню.

30 І ўсе места узрушылася, і зьбегліся людзі; і, скапіўшы Паўлу, пацягнулі яго вон ізь сьвятыні, і якга замкнёны былі дзьверы. 31 Як жа яны хацелі забіць яго, ведамка прышла да тысячніка аддзелу, што ўвесь Ерузалім узрунуўся. 32 Ён, зараз узяўшы жаўнераў а сотнікаў, пабег на іх. Яны ж, абачыўшы тысячніка а жаўнераў, перасталі біць Паўлу. 33 Тады тысячнік, прышоўшы, узяў яго й казаў закаваць двума ланцугамі, і пытаўся, хто ён і што зрабіў.

34 У гурбе ж крычэлі адныя адно, другія другое. Ён жа, ня могучы з прычыны суматні даведацца нічога пэўнага, расказаў весьці яго да го-

раду. 35 Як жа ён быў на ўсходках, жаўнерам давалася несці яго з прычыны ўсіх гурбы, 36 Бо многасць людю йшла за ім, крычачы: „Вон яго!”

37 Ля ўходу ў горад Паўла сказаў тысячніку: „Ці можна імне сказаць тэ штось?” А гэты сказаў: „Ты знаеш пагрэцку? 38 Дык ці ня ты тый Егіпцянін, што надоечы ўзяняў бунт і вывёў на пустыню чатыры тысячы чалавекаў, гэтых разбойнікаў (Сыкоран)”. 39 Паўла ж сказаў: „Я Жыд, Тарсянін, грамадзянін не апошняга места кіліцкага; дык, калі ласка, дазволь імне прамовіць да людю”. 40 Як жа тый дазволіў, Паўла, стоячы на ўсходках, кінуў рукою людю і, як сталася вялікая цішыня, прамовіў да іх гэбрэйскай моваю, кажучы:

22 „Мужы браты й айцове, паслухайце цяпер мае апавяданне перад вамі”. 2 Пачуўшы, што ён загукіў да іх гэбрэйскай моваю, яны яшчэ балей сціхлі. А ён сказаў: 3 „Я Жыд, радзіўся ў Тарсе Кіліцкім, а ўгадаваны ў гэтым месцы ля ног Гамаліеля, дакладна наўчаны Права айцоў, будучы рупатлівы дзеля Бога, як вы ўсі сядзі; 4 Каторы пераследаваў гэтую Дарогу аж да сьмерці, вязжучы а дастаўляючы да вязьніцы мужчынаў і жанкі, 5 Як пасьветча празь мяне найвышшы сьвятар а ўсі старцы, ад каторых і лісты адзяржаўшы да братоў, што жывуць у Дамашку, я падарожжаваў, каб тамашніх прывесці ў зьлезак да Ерузаліму, каб былі пакараны. 6 І сталася, як я падарожжаваў і бліжэй да Дамашку, што каля паўдня разам агарнула мяне вялікая сьвятліна зь неба. 7 І я паў на зямлю, і чуў голас, што казаў імне: „Саўле! Саўле! чаму ты пераследуеш Мяне?” 8 А я адказаў: „Хто Ты, Спадару?” І сказаў імне: „Я Ісус Назарэцкі, Каторага ты пераследуеш”. 9 Тыя ж, што былі з

імною, запраўды бачылі сьвятліну, але ня чулі голасу таго, што казаў імне. 10 І я сказаў: „Спадару, што я маю рабіць?” І Спадар сказаў імне: „Устань і йдзі да Дамашку, і там скажучь тэ ўсе, што прызначана табе рабіць”. 11 А як я спабыў відзеньне ад славы сьвятліні тае, то былыя з імною за руку прыцялі мяне да Дамашку. 12 І веданыя Ананя, муж набожны падле Права, маючы сьветчаньне ад усіх Жыдоў, што жылі там, 13 Прышоў да мяне і стаўшы, сказаў імне:

„Саўле браце, глянь!” І я тае ж гадзіны празерў і абачыў яго. 14 Ён жа сказаў: „Бог айцоў нашых накіраваў цябе пазнаць волю Ягожую, і бачыць Справядлівага, і чуць голас із вуснаў Ягоных; 15 Бо ты будзеш сьветкаю Яму ў вусіх людзёў праз тое, што ты бачыў а чуў”. 16 Дык чаму адвалакаеш? Устань і ахрысьціся, і абмый грахі свае гукуючы імя Ягонае”. 17 І сталася, як я зьвярнуўся да Ерузаліму й маляўся ў сьвятліні, што я быў у захапленню, 18 І абачыў Яго, імя кажучага: „Сьпяшайся й выйдз ўборзды зь Ерузаліму, бо тут ня пріймуць твайго сьветчанья празь Мяне”. 19 Я ж сказаў: „Спадару яны ведаюць, што я садзіў у вязьніцу і біў па бакніцах тых, што вераць у Цябе; 20 І як лілася кроў Сыцепані, сьветкі Твайго, я таксама там стаяў, і згаджаўся, і сыяроў адзецьці тых, што забівалі яго”. 21 Ён сказаў імне: „Ідзі, Я пашлю цябе далёка да народаў”.

22 Дагэтуль слухалі яго, а па гэтым слове ўзялі крык, кажучы: „Вон ізь зямлі такога! ён ня мае жыць”.

23 Як жа яны веращэлі, і шпурлялі адзецьцям сваім, і кідалі пылу у паветра, 24 Тысячнік сказаў веращэць яго да гораду, кажучы, што сьцёбаньням мае быць выпытаным

каб даведацца, зь якое прычыны яны так крычэлі на яго.

25 Яле, як зьвязалі яго рэменьмі, Паўла сказаў сотніку, што стаў тут: „Ціж дазволена вам сьцёбаць Рымляніна, ды не засуджанага?” 26 Пачуўшы гэта, сотнік дабліжыўся да тысячніка і здаў лічбу, кажучы: „Глянь, што ты робіш? гэты ж чалавек Рымлянін”. 27 Тады тысячнік, дабліжыўшыся да яго, сказаў: „Скажы імне, ты Рымлянін?” Ён сказаў: „Алэ”. 28 І адказаў тысячнік: „Я за вялікую суму прыдбаў гэта грамадзянства”. А Паўла сказаў: „А я й нарадзіўся таковы”. 29 Тады зараз адступілі ад яго тыя, што хацелі выпытаваць яго. А тысячнік, даведаўшыся, што ён быў Рымлянін, спалохаўся, што зьвязаў яго.

30 Назаўтрае ж, хочучы даведацца пэўна, у чым яго вінавалі Жыды, вывальніў яго, і сказаў зыйсьціся найвышшым сьвятаром а ўсяму сынэдріёну, і, вывеўшы Паўлу, паставіў яго перад імі.

23 Тады Паўла, уцёміўшыся ў сынэдріён, сказаў: „Мужы браты, я з усім добрым сумленьнем жыў перад Богам дагэтуль”. 2 Найвышшы ж сьвятар Ананя сказаў тым, што стаялі ля яго, біць яго па вуснах. 3 Тады Паўла сказаў яму: „Бог вытне цябе, пабеленая сыяна; ты ж сядзіш, судзячы мяне з права, і напярэк праву расказуеш мяне біць”.

4 Прытомныя ж казалі: „На найвышшага сьвятара Божага вернеш?” 5 І сказаў Паўла: „Я ня ведаў, браты, што ён найвышшы сьвятар; бо напісана: „Ня гукай ліха на дзяржаўцу людю свайго””.

6 Паўла ж, ведаючы, што адна часць была садукееў, а другая фарысэў, загукіў у сынэдріёне: „Мужы браты, я фарысэй, сын фарысэў, мяне судзяць за спадзеву а ўскрысьленьне мертвых!” 7 Як жа ён

сказаў гэта, паўстала нязгода памеж фарысэў і садукееў, і збор падзяліўся; 8 Бо садукееў кажучь, што няма ўскрысьленьня, ані ангіла, ані духа; а фарысэў вызнаюць абое. 9 І быў вялікі вераск, і кніжнікі фарысэўскае часці, стаўшы, сьперачаліся, кажучы: „Мы не знаходзім ліха ў гэтым чалавеку. Калі дух гукіў яму альбо ангіл, не ваюйма з Богам”. 10 Як жа вялікая сумятня паўстала, тысячнік, баючыся, каб яны не разарвалі Паўлы, расказаў жаўнерам зыйсьці ўзяць яго з пасярод іх і прывесці да гораду.

11 Наступное ж ночы Спадар стаў ля яго і сказаў: „Асьмелься, бо як ты сьветчыў празь Мяне ў Ерузаліме, так маеш сьветчыць і ў Рыме”.

12 А як разаднела, Жыды змовіліся, паставіўшы пад праклёнам, кажучы, што ня будуць есці ані піць, пакуль не заб'юць Паўлы. 13 Было ж балей за сорок, што задзіночыліся гэтай змоваю. 14 І пайшлі яны да найвышшых сьвятароў а старцоў, кажучы: „Мы прысягнулі праклёнам нічога не паспытацца, пакуль не заб'ем Паўлы. 15 Дык вы цяпер асьветча тысячніку і сынэдріёну, каб ён вывёў яго да вас, быццам хочаце дакладней разгледзіць справу ягоную; мы ж, уперад чымся ён дабліжыцца, гатовы забіць яго”.

16 Але сын сястры Паўлавае, пачуўшы праз змову, прышоў, і ўвэйшоў да гораду, і наказаў Паўлу. 17 Паўла ж, пагукіўшы аднаго із сотнікаў, сказаў: „Вазьмі гэтага маладзёна да тысячніка, бо ён мае штось наказаць яму”. 18 Дык ён, узяўшы яго, прывёў да тысячніка й кажа: „Вязень Паўла пагукіў мяне і прасіў завесці да цябе гэтага маладзёна, каторы мае штось сказаць табе”.

19 Тысячнік жа, узяўшы яго за руку і адышоўшы на бок, папытаўся: „Што ты хочаш сказаць імне?” 20 Тады ён сказаў: „Жыды змовілі-

ся прасіць цябе, каб ты вывеў Паўлу заўтра да сынэдрыёну, быццам дакладней выпітаць празь яго: 21 Але ты ня дайся ўмовіць ім, бо зь іх цікуюць на яго больш за сорок чалавекаў, каторыя паставілі пад праклёнам ня есці ані піць, пакуль не заб'юць яго; і цяпер гатовы, чакаючы твае загады". 22 Тады тысячнік адпусціў маладзёна, расказаўшы яму: „Нікому не кажы, што ты паведаў імне гэта”.

23 І, пагукаўшы двух сотнікаў, сказаў: „На трэцюю гадзіну ночы прыгатуйце дзвесьце жаўнераў, семдзясят коньнікаў і дзвесьце дзіднікаў, ісьці аж да Цэсарэі. 24 І жыўёла хай будзе прыгатавана, каб, пасадыць Паўлу на іх і прывесці бяспечна да Хвэлікса, вайводы”.

25 Напісаў і ліст гэткае хормы: 26 „Кляўд Ліс Найпачэсьліўшаму Вайводзе Хвэліксу — здраваньне. 27 Мужа гэтага Жыды, няўшы, раз маніліся забіць; я насыпеў іх жаўнерамі і выратаваў з рук іхніх, даведаўшыся, што ён Рымлянін. 28 І, зычачы даведацца, у чым вінавалі яго, прывёў яго да сынэдрыёну іхнага, 29 І знайшоў, што яго вінуюць у нейкіх пытаньнях права іхнага, але няма ў ім ніякае віны, гожае сьмерці альбо зьлезьць. 30 Адзяраў жаўшы ж ведамку праз змову на сьмерць на гэтага чалавека, я без адвалокі паслаў яго да цябе, расказаўшы й жалабнікам гўкаць перад табою, што ё супроці яго. Заставайся здароў!”

31 Дык жаўнеры, за расказаньнем ім, узьлі Паўлу й прывялі яго ночы да Антыпатрыды. 32 А назаўтрае, пакінуўшы коньнікаў ісьці зь ім, звярнуліся да гораду. 33 А тыя, прышоўшы да Цэсарэі і аддаўшы ліст вайводзе, паставілі Паўлу таксама яму.

34 Прачытаўшы ліст, папытаўся, зь якое краіны ён быў, і даведаўшыся, што зь Ёлікіі, сказаў: 35 „Я

выслухаю цябе, як пазоўнікі твае таксама стануць. І расказаў яго сыцерагчы ў доме Гірадавым.

24 За пяць ж дзён прышоў найвышшы сьвятар Ананія і старцамі а зь якімсь прамоўцам Тэртулям, каторыя паведамілі вайводу праз Паўлу. 2 Як яго пагукалі, Тэртуль пачаў вінаваць кажучы: „Шмат супакою адержуем перазь цябе, і палепшаньні прыходзяць гэтаму народу ад твае абачлівасьці, — 3 Мы ў вусім і ўсюдых сардэчна прыймаем гэта, найдабрачэсьліўшы Хвэліксе, зь усёй падзякаю. 4 Але каб лішне доўга не задэржаваць цябе, калі ласка, выслухай нас каратка і зь свае бачнасьці. 5 Бо, знайшоўшы, што гэты чалавек — болыка, і падвучае да бунту ўсіх Жыдоў па сьвеце, і кіраўнік сэкты назарэцкае, 6 Каторы важыўся нават збудзеці сьвятыню, мы яго нялі і судзілі падле права свайго; 7 Але тысячнік Ліс, прышоўшы, зь вялікім усільствам адабраў яго з рук нашых. 8 Расказаўшы пазоўнікам прыйсці да цябе. Ты можаш сам, выпітаўшы, даведацца напэўна, у чым мы яго вінуем”. 9 І Жыды таксама прылучыліся да жалабы, пацьвердзіўшы, што гэта было так.

10 Але Паўла, як вайвода кінуў яму гўкаць, адказаў: „Ведаючы, што даўгія гады ты быў судзьдзёю народу гэтага, я тым свабаднай хачу барацьбіць у сваёй справе. 11 І ты можаш балей даведацца, што адгэтуль, як я прышоў на паклон да Ерузаліму, няма больш за дванаццаць дзён. 12 І не засьпелі яны мяне, каб я сьпэрачаўся зь кім, і ня зьбіраў я гурбы ані ў бажніцах, ані ў месцы; 13 І ня могуць давесць таго, у чым цяпер вінуюць мяне. 14 Але ў тым прызнаюся табе, што ў тэй Дарозе, каторую яны завуць сэктаю, я служу Богу айцоў сваіх, верачы ўсяму падле Закону і ўсяму ў пракох запісанаму, 15 Маючы надзею

ў Богу, што будзе ўскрысеньне справядлівых і несправядлівых, чаго й самы яны чакаюць. 16 Затым я таксама рухнуўся мець у вусім сумленьне безаганнае перад Богам і людзьмі. 17 Па шмат гадох я прыбыў, прыносячы ўбожыну народу свайму й аброкі. 18 Тады знайшлі мяне ачышчанага ў сьвятыні, ня з гурбаю ані замятнёю; але некаторыя Жыды з Азі, 19 Каторыя мелі б стаць перад табою і абвінаваць, калі маюць штось супроці мяне. 20 Альбо няхай яны самы скажучь, што за бяспраўе знайшлі ў імне, як я стаю перад сынэдрыёнам, 21 Хіба што да слова, каторае я гўкнуў, стоячы памеж іх: „Я суджаны сядні вамі за ўскрысеньне зь мёртвых”. 22 І, выслухаўшы гэта, Хвэлікс адклаў ім, кажучы: „Каб праз гэта Дарогу дакладней даведацца, рассуджу вашу справу, як тысячнік Ліс прыедзе”.

23 І расказаў сотніку сыцерагчы яго, і палягчыць яму, і не бараніць нікому і зь сваіх ягоньх слугаваць яму і даведацца да яго.

24 За колькі дзён Хвэлікс, прыбыўшы з Друзілаю, жонкаю сваёй, каторая была Жыдзіца, паслаў па Паўлу і слухаў яго што да веры ў Хрыста. 25 І як ён разважаў праз справядлівасьць а ўздэжэліваць а будучы суд, Хвэлікс, зьякаўшыся, адказаў: „Цяпер ідзі, у дагодным часе пашлю па цябе”. 26 У тым самым часе ён спадзяваўся, што Паўла дасьць яму грошы; затым пасылаў па яго часцей і гутарыў зь ім. 27 Як мінулі два гады, наступнікам Хвэліксавым стаў Порц Фэст. Хочучы дагадзіць Жыдом, Хвэлікс пакінуў Паўлу ў вязьніцы.

25 Дык Фэст, прыбыўшы да павату, за тры дні выправіўся з Цэсарэі да Ерузаліму. 2 Тады найвышшыя сьвятары а галоўныя і з Жыдоў паведамілі яго супроці Паўлы і малёгалі яго, 3 Зрабіць ласку —

даставіць яго да Ерузаліму, цікуючы, каб забіць яго ў дарозе.

4 Але Фэст адказаў, што Паўла ў Цэсарэі пад вартаю, і што ён сам уборзьдзе прыедзе туды. 5 „Дык няхай, кажа ён, асобы з улады памеж вас ідуць і з імю і, калі што ёсьць у гэтым чалавеку, вінуюць яго”.

6 І, пабыўшы памеж іх не балей як восьмі альбо дзесяць дзён, звярнуўся да Цэсарэі; і наступнога дня, сеўшы на судовым седаве, расказаў прывесці Паўлу. 7 І, як ён стаў, Жыды, што прыйшлі з Ерузаліму, воступіцаю выказавалі шмат цяжкіх жалабаў, каторых не маглі давесці.

8 Паўла ж на аправаньне свае сказаў: „Ані супроці Права жыдоўскага, ані супроці сьвятыні, ані супроці цэсара я ні ў чым не ізграшыў”.

9 Але Фэст, зычачы ўбіцца Жыдом у ласку, адказуючы Паўлу, сказаў: „Ці зычыш узыйсці да Ерузаліму, каб я там судзіў цябе што да гэтага?” 10 Паўла ж сказаў: „Я стаю перад судом цэсаравым, ідзе імне належа быць суджаным. Жыдом я нічога благога не зрабіў, як ты таксама добра ведаеш; 11 Бо калі запраўды мая няпраўда і зрабіў я што-колечы гожае сьмерці, то не адмаўляюся памерці; а калі нічога таго няма, у чым гэтыя вінуюць мяне, то ніхто ня можа выдаць мяне ім; адзываюся да цэсара”.

12 Тады Фэст, пагутарыўшы з радаю, адказаў: „Ты адазваўся да цэсара, да цэсара й пойдзеш”.

13 Як мінула колькі дзён, кароль Агрыпа а Верніка прыйшлі да Цэсарэі паздароваць Фэста. 14 І, як яны правялі там шмат дзён, Фэст выклаў перад каралём справу Паўлаву, кажучы: „Тут ё нейкі вязень, пакінены Хвэліксам, 15 Праз каторага, як я быў у Ерузаліме, паведамілі найвышшыя сьвятары а старцы жыдоўскія, вымагаючы засуджэньня яго. 16 Я адказаў ім, што няма

абычаю ў Рымлян выдаваць чалавека, перш чымся абжалаваны будзе мець жалабнікаў аблічна і адзяржыць магчымасць абароны ад абвінавачвання. 17 Як жа яны прыйшлі сюды, то, без адвалокі, назаўтрае я сеў на судовое седава і расказаў прывесці таго чалавека. 18 Жалабнікі, стоячы тут, праз нішто такое не вінавалі, праз што я дапушчаў; 19 Але яны мелі некаторыя сьпярэчкі зь ім празь іх веру і празь якогась Ісуса памерлага, праз каторага Паўла цьвердзіў, што Ён жывы. 20 І, як я сам быў у клопаце што да гэтае справы, я сказаў: ці ня хоча ён ісьці да Ерузаліму і там быць суджаны што да гэтага? 21 Але як Паўла адазваўся, быць пакінутым на рассудак Аўгустаў, я расказаў дзяржаць яго, пакуль пашлю яго да цэсара".

22 Агрыпа ж сказаў Фэсту: „Я сам таксама хацеў бы паслухаць гэтага чалавека". „Заўтра, сказаў тый, ты пачуеш яго".

23 Дык назаўтрае Агрыпа а Верніка прыйшлі зь вялікай пазорнасьцю і ўвайшлі ў судовую гасподу з тысячнікамі а з начальнікамі места, і Фэст даў расказаньне прывесці Паўлу. 24 І сказаў Фэст: „Каролію Агрыпа а ўсі прытомныя з намі мужы, вы бачыце гэтага, супроці каторага ўся множасьць Жыдоў зьварнулася да мяне з просьбаю ў Ерузаліме й тут, крычачы, што ён ня мае балей жыць. 25 Але я даведаўся, што ён не зрабіў нічога гожага сьмерці, і ён сам адазваўся да Аўгуста, дык я пастанавіў паслаць яго. 26 Я ня маю нічога пэўнага напісаць свайму гаспадару; затым прывёў яго перад вас і асабліва перад цябе, каролію Агрыпа, каб, па разглядзе, было імне што напісаць; 27 Бо імне здаецца, што неразважа, пасылаючы вязьня, ня выявіць жалабаў на яго".

26 І Агрыпа сказаў Паўлу: „Дазволена тэ гўкаць за сябе".

Тады Паўла, выпягнуўшы руку сваю, адказаў на сваю абарону: 2 „Каролію Агрыпа, маю за шчасьце, што сядні магу бараніцца перад табою што да ўсяго, у чым мяне вінуюць Жыды; 3 Асабліва затым, што ты ведаець усіх звячаў а справаў сярод Жыдоў. Затым прашу цябе выслушаць мяне царліва. 4 Парадак жыцьця майго, каторае спачатку я праводзіў сярод народу свайго ў Ерузаліме, ад малодасьці ведамны ўсім Жыдом; 5 Яны здаўна ведаюць празь мяне, калі захоўваў сьветчыць, што я жыў фарысэям, подле найстродшае сэкты ў нашай веры. 6 І цяпер я стаю перад судам за спадзеву абятніцы, даеае Богам айцом нашым; 7 Каторай ужыцьцяўленьне спадзяюцца абачыць нашы двананцаць плямёнаў, шчыра служачы Богу дзень і ноч. Вось за гэтую спадзеву, каролію Агрыпа, вінуюць мяне Жыды. 8 Чаму вы ўважаеце за непраўдападобнае ў вачах, што Бог ускрышае мёртвых? 9 Праўда, і я думаю, што маю шмат дзеяць супроці імені Ісуса Назарэцкага. 10 Гэта я й рабіў у Ерузаліме: адзяржаўшы ўладу ад найвышшых сьвятароў, я шмат сьвятых зачымаў у вязьніцы і, як забіваў іх, я даваў свой голас. 11 І па ўсіх бажаньнях а шмат разоў мучыў іх і сіліблявузгаць; і, у надзвычайнай на іх злосьці, перасьледаваў нават і ў навагонных мэтах. 12 Дзеля гэтага йдуць да Дамашку з уладаю а паручэньням ад найвышшых сьвятароў. 13 Серадня на дарозе я абачыў, каролію, зь неба сьвятліню, ясьнейшую за зьзяньне сонечнае, каторая засьвятліла навокал мяне й тых, што йшлі з імною. 14 І, як усі мы паднялі галасы, што казаў, імне габрэйскай моваю: „Саўле, Саўле, чаму перасьледуеш ты Мяне, цяжка табе йсьці супроці васьцяў"

15 А я сказаў: „Хто ты Спадару?" А Спадар сказаў: „Я Ісус, Каторага ты перасьледуеш. 16 Але ўстань і стань на ногі свае, бо Я на тое зьвіўся табе, каб прызначыць цябе за слугу а сьветку таго, што ты бачыў і што Я аб'яўлю табе, 17 Выбаўляючы цябе зь людзмі гэтага і з народаў, да каторых пасылаю цябе, 18 Адчыніць вочы ім, каб яны абярнуліся ад цемні да сьвятліні і ад улады шайтана да Бога, каб вераю ў Мяне адзяржалі дараваньне грахоў і дзель із пасьвячанымі". 19 Затым, каролію Агрыпа, я ня быў непаслужмены гэтай нябёснай відзёні; 20 Але сьпярга жыхарам Дамашку а таксама Ерузаліму, адлі ўсяму краю Юдэйскаму а народам абяшчаў, каб каяліся й навярнуліся да Бога, робячы ўчынкi гожаы каяты. 21 За гэта Жыды, няўшы мяне ў сьвятыні, спрабавалі забіць мяне. 22 Але, адзяржаўшы помач ад Бога, яшчэ дагэтуль стаю, сьветчачы малым і вялікім, ня кажучы нічога іншага, як тое, што мела стацца, кажаае прарокамі а Масеям, 23 Што меў Хрыстос цяпець і, першы ўскрэшшы зь мёртвых, абясыціць сьвятліню людзям а народам". 24 І, як ён адказаў на абарону сваю ад ўсяго, Фэст кажа вялікім голасам: „Шалееш ты, Паўле! шмат навукі да шалу прыводзе цябе". 25 Але Паўла сказаў: „Я не шалёны, найпачэсьліўшы Фэсьце, але выказую словы праўды а здаровага розуму; 26 Бо ведае праз гэта кароль, перад каторым свабодна гўкаю; бо я пераканаўшыся, што ад яго нічога з гэтага не схавана, бо ня ў купе гэта дзеялася. 27 Ці верыш ты, каролію Агрыпа, прарокам? ведаю, што верыш".

28 Тады Агрыпа сказаў Паўлу: „За малым ты не пераканаў мяне стаць хрысьціянінам". 29 А Паўла сказаў: „Маліў бы я Бога, каб ці малта, ці шмат, не адно ты, але ўсі,

што слухаюць мяне сядні, сталі такімі; як Я, з выняткам гэтых залезаў".

30 І ўстаў кароль, і вайвода, і Верніка, і тыя, што сядзелі зь імі; 31 І, адышоўшы, яны гўкалі мяжсобку, кажучы: „Гэты чалавек нічога гожага сьмерці альбо зялезаў не зрабіў". І сказаў Агрыпа Фэсту: „Гэты чалавек мог бы быць звольнены, калі б ён не адазваўся да цэсара".

27 Як пастаноўлена было плысьці нам да Італі, перадалі Паўлу й некаторых іншых вязьняў сотніку палку Аўгуставага, наймя Юль. 2 Тады, узышоўшы на караб адраміцкі, каб плысьці ля местаў аскіх, мы паплылі. 3 намі быў Арыстарх Македонянін із Салуня. 3 Назаўтрае прыбылі да Сыдону. Юль жа абходзіўся з Паўлам добра і дазваляў яму хадзіць да прыяцеляў, каб апекаваліся ім.

4 І, выплыўшы стуль, плылі ля Кіпры, бо вятры былі праціўныя. 5 І, пераплыўшы мора супроці Кілікіі а Памфіліі, прыбылі да Міры Ліцкае. 6 Там сотнік знайшоў караб аляксандрыскі, што плыў да Італі, і пасадзіў нас на яго. 7 І памалу плывучы шмат дзён, і ледзь даплыўшы супроці Кніда — вятры ня прыялі нам — мы даплылі аж да Крыту ля Сальмона. 8 І, плывучы зь цяжкасьцяй міма яго, прыбылі на адно месца, званае Добрая Прыстань, ад каторае было блізка места Лясэя.

9 І мінула шмат часу, і плаўба была ўжо небяспечная, бо й пост ужо мінуў, дык Паўла радзіў, 10 Кажучы ім: „Мужы, я бачу, што плаўба будзе із шкодаю а зь вялікаю стратаю ня толькі накладу а карабля, але таксама нашаму жыцьцю". 11 Сотнік, адылі, валеі верыў штырніку а собсьніку карабля, чымся сказаанаму Паўлам. 12 А як Прыстань ня была прытарнавана да зімавання, бальшыня радзіла плысьці

стуль, каб, калі магчыма, як-колечы дасягчы Фэніку Крыцкага, ськіраванага на паўночны ўсход і паўднёвы ўсход, і перазімаваць.

13 А як лагодна павяў паўднёвы вецер, думалі, што дасяглі мэты, паднялі калатоўку й паплылі ўздоўж Крыту, блізка берагу. 14 Але неўзабаве ўдырыў у яго гураган, званы аўроклідон. 15 І як караб схпіла, ён ня мог працівіцца ветру, і мы аддаліся яму й панесліся. 16 І, набегшы зь ветрам на абточак, званы Кляўда, мы ледзь маглі кіраваць, каб удзяржаць лодку; 17 Сьцягнуўшы яе, ужывалі сяродкаў абвязаць караб; тады, баючыся, каб не набегчы на Сырт, спусьцілі ветразі і гэтак насіліся.

18 І, як бура нас кідала, назаўтрае выкідалі наклад. 19 А пазаўтра сваімі рукамі выкідалі карабельныя снасы. 20 Ані сонца, ані зоры не паказаваліся шмат дзён, і немалая бура напірала на нас; наапошку ўся надзея ратунку шчэзла.

21 І як доўга ўздзяржаваліся ад ежы, тады Паўла, стаўшы пасярод іх, сказаў: „Мужы, надабе было паслухаць мяне і не адплываць ад Крыту, і ня мелі б гэтае шкоды ані страты. 22 А цяпер раджу вам асьмеліцца, бо ня будзе страты жыцця каго-колечы з вас, адно карабля: 23 Бо стаў ля мяне гэтае ночы Ангел Бога, Чый я і Катораму служу, кажучы: 24 „Ня бойся, Паўле, ты маеш стаць перад цэсарам, і вось, Бог падараваў цябе ўсімі тымі, што плывуць із табою“. 25 Затым, мужы, асьмеліцеся, бо я веру Богу, што будзе так, як імне сказана. 26 Але мы маем наткнуцца на нейкі абток“.

27 І як мінула чатырнанцатая ноч, як мы былі ношаны па Адры, каля поўначы, плаўбіты дапусьталі, што бліжацца да яко-колечы зямлі. 28 І, памераўшы глыбіню, знайшлі дваццаць сажняў; а крыху далей, ізноў памераўшы, знайшлі пятнан-

цаць сажняў. 29 Баючыся, каб не луньць на скальныя месцы, кінулі із штырна чатыры калатоўкі і нецярпліва чакалі дня.

30 Як жа плаўбіты, манючыся ўцячы з карабля, спусьцілі на мора лодку пад прыклепам, быццам хочучь кінуць калатоўкі зь пераду. 31 Паўла сказаў сотніку а жаўнерам: „Калі гэтыя не застануцца на караблём, вы ня можаце ўратавацца“. 32 Тады жаўнеры адцялі паварозы лодкі, і яна апала.

33 І на додніцы Паўла ўмаўляў ізьбесьці, кажучы: „Сядзі чатырнацаты дзень, як вы, у спадзяваньню застаіцеся бяз ежы, нічога не паспытаўшыся. 34 Затым прашу вас ізьбесьці: гэта памога ратунку нашаму, бо ані волас із галавы вашае ні ў кога не загіне“. 35 І, сказаўшы гэта, узяў хлеб, і, падзякаваўшы Богу, у прытомнасьці ўсіх разламаў і пачаў есьці. 36 Тады ўсі, асьмеліўшыся, пачалі есьці. 37 Было ж усіх нас на караблём дзвесце семдзесяць шэсьць душ. 38 І, пад'ёўшы, палічалі караб, выкідаючы шпонку з мора.

39 І, як разаднела, зямлі не паказалі, адно ўгледзелі нейкую заток, із спусьцістым берагам, да каторага й наважылі, калі магчыма, ськіраваць караб. 40 І, выцягнуўшы калатоўкі, паплылі па мору; у тым самым часе, развязаўшы паварозы штырна і падняўшы малую ветразь із ветрам, ськіраваліся да берагу. 41 І як луньці на тое месца, ідзе два моры сходзяцца, караб спыніўся на мельцыні. Пярэдні канец карабля, удырыўшыся, стаў на рухома, зад жа ламіўся сілаю хваляў.

42 Жаўнеры зраділіся забіць вязняў, каб хто-колечы, выплыўшы, ня ўпёк. 43 Але сотнік, манючыся выратаваць Паўлу, забараніў ім гэты замёр і казаў умеючым плаваць кінуцца першым, каб выплыць сыці на зямлю. 44 Засталыя ж не-

трыя на дошках, некаторыя на кавалках карабля; і гэтак сталася, што ўсі выратаваліся на зямлю.

28 Выратаваўшыся, даведаліся, што абток завецца Меліта. 2 І барбары выказалі нам немалую дабрыню, бо, расклаўшы цяпло, прынялі ўсіх нас, бо быў дождж а сьцюжа. 3 Як жа Паўла зьбер бярамца галля і клаў на цяпло, гад, удзякаючы ад гарачыні, прыліп да рукі ягонае. 4 І як барбары абачылі павіслае на руцэ ягонай зверанё, гукалі адзін аднаму: „Гэты чалавек, пэўне, забіўца, калі ўцекламу з мора справядлівасьць не дазволіла жыць“. 5 Ён, адылі, строс зверанё ў цяпло, не дазваўшы ніякае шкоды. 6 Яны ж спадзяваліся, што спокне альбо зьнецікі паваліцца мертвы; але як яны чакалі доўга і бачылі, што нічога надзвычайнага ня сталася яму, зьмянілі свой пагляд і казалі, што ён бог.

7 У суседстве места таго былі землі начальніка абтоку, наймя Публь, каторы прывеціў нас і тры дні вельма прыязліва частаваў. 8 І прыгадзілася, што айцец Публяў ляжаў хворы ў гаручцы а крываўцы. Паўла ўвайшоў да яго, і памаліўся, і, узлажыўшы рукі свае на яго, уздаравіў яго. 9 Як жа гэта сталася, іншыя, што на тым абтоку былі хворыя, прыходзілі і былі ўздараўляны; 10 Каторыя таксама рабілі нам шмат сыці і, як мы адплывалі, далі нам падаркі на нашы патрэбы.

11 За тры месяцы мы адплылі караблём, што зімаваў на абтоку, александрыскім, гэрбу Дыхэскуры. 12 І, прыплыўшы да Сыракуз, заставаліся тры дні; 13 Скуль, наўкола плывучы, прыбылі да Рэгі; і як за дзень адмяніўся веда на паўднёвы, назаўтрае прыбылі да Путэолі, 14 Ідзе знайшлі братоў, каторыя прасілі нас застацца зь імі дзён сем.

І гэтак мы прыбылі да Рыму. 15 І адгэтуль браты, пачуўшы праз нас,

вышлі нам наўпярэймы аж да Апавае роўнядзі а Трох корчмаў, каторых абачыўшы, Паўла дзякаваў Богу і акрыяў.

16 А як прышлі да Рыму, сотнік дастаніў вязняў вайводцу, а Паўлу дазволена было застацца апроч із жаўнерам, што яго сьцярог.

17 І сталася за тры дні, што ён згукваў галоўных із Жыдоў і, як яны зышліся, казаў ім: „Мужы браты! не зрабіўшы нічога супроці людзям альбо звычайна айдоеўскіх, я быў выданы як вязень із Ерузаліму ў рукі Рымлян. 18 Яны, выпытаўшы мяне, хацелі выпальніць, бо нямаш у мяне ніякае прычыны, гожае сьмерці. 19 Але Жыды перачылі, дык я мусіў адазвацца да цэсара, але не каб вінаваць за што-колечы народ свой. 20 З гэтае прычыны я гукваў вас, каб пабачыцца з вамі і памужаваць із вамі, бо за надзею Ізраэляву спутаны я гэтымі зямлямі“.

21 Яны ж казалі яму: „Мы лістоў не адзяржалі празь цябе зь Юдэі, ані з прыходзячых братоў нішто не наказаў празь цябе і не сказаў чаго-колечы благога; 22 Але ўважаем за важнае пачуць ад цябе, як ты думаеш; бо ведама нам, што праз гэту гэрэсь усюдых сьперачуюцца“.

23 І, прызначыўшы яму дзень, вельма шмат прышло да яго да гасподы; і ён з раньня да вечара ўрочыста сьветчыў ім праз гаспадарства Божае, пераконуючы іх празь Ісуса з права Масеявага а з прарокаў. 24 І адныя пераканаваліся скананым ім, а другія ня верылі. 25 І, не згаджаючыся мяжсобою, яны выхадзілі, як Паўла сказаў ім адно слова: „Добра казаў Дух Сьвяты Ісаям прарокам айцом нашым, кажучы: 26 „Ідзі да людзям гэтага і скажы: слухам пачуеце, і ніякім падаркам не зразумеете; і гледзячы

глядзець будзеце, і ніякім парадкам не абачыце; 27 Бо заплыло тукам сэрца людю гэтага, і ледзь чуюць вушамі сваімі, і зачынілі вочы свае, каб неяк не пабачыць ачыма сваімі, і ня чуць вушамі, і не зразумець сэрцам сваім, і не наварнуцца, каб Ё ўздаравіў іх'. 28 Дык ведайце, што спасенне Божае паслана народам;

ЛІСТ СЬВ. ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА РЫМЛЯН

1 Паўла, нявольнік Ісуса Хрыста, пагуканы апостал, апрычаны да дабравесці Божае, 2 Каторую Ён уперад абяцаў прарокамі Сваімі ў Пісьмах сьвятых, 3 Праз Сына Сваёго, Каторы прышоў падле цела з насення Давідавага, 4 Агалашаны Сынам Божым у сіле, падле Духа сьвятасці, пераз ускрасенне зь мертвых, празь Ісуса Хрыста, Спадара нашага, 5 Пераз Каторага мы адзяжалі ласку а апосталства да паслужменства веры памеж усіх народаў дзеля імені Ягонага, 6 Памеж каторых і вы, пагуканы Ісусам Хрыстом, — 7 Усім, што ў Рыме, умілаваным Божым, пагуканым сьвятым: ласка вам і супакой ад Бога, Айца нашага, і ад Спадара Ісуса Хрыста.

8 Наўперад дзякую Богу свайму перазь Ісуса Хрыста за ўсіх вас, што вера ваша абяшчаецца па ўсім сьвеце; 9 Бо сьветка імне Бог, Катораму служу духам сваім у дабравесці Сына Ягонага, што бязупынку мяну вас, 10 Заўсёды просячы ў малітвах сваіх, каб як-колечы й калі-колечы з волі Божае я мог даць перада вас прысці. 11 Бо я вельма жадаю бачыць вас, каб даць вам некаторы дар духоўны дзеля ўмацавання вашага, 12 Значыцца, каб пацешыцца разам із вамі супольнай вераю вашай і маёй.

13 Не хачу ж, браты, каб вы ня ведалі, што я часта маніўся пры-

яны й пачуюць". 29 І, як ён сказаў гэта, Жыды адышлі, вельма сьперачаючыся мяжсобку.

30 І заставаўся ён два гады ў сармайскай найманай гасподзе, і прыймаў усіх, што прыходзілі да Яго, 31 Абяшчаючы гаспадарства Божае і вучачы праз Спадара Ісуса Хрыста усім адважна, без пераказаў.

быць да вас, (але пераказы меў ад дагэтуль,) каб мець які плод і ў вас, як запраўды і ў іншых народаў.

14 Я даўжбіт Грэкам і барбарам мудрым і неразумным. 15 Дык, паколькі ад мяне залежа, я гатоў абяшчаць дабравесць і вам, каторыя ў Рыме. 16 Бо я не саромлюся дабравесці, бо гэта ё магутнасць Божая да спасення кожнаму вера чаму, перш Жыду й Грэку.

17 Бо справядлівасць Божа аб'яўляецца ў ёй зь веры ў веру, як напісана: „Але справядлівы перакжы будзе“.

18 Бо аб'яўляецца гнеў Божы з неба на кожную бязбожнасць а не справядлівасць людзкую, што за дзержуе праўду ў несправядлівасці.

19 Бо што можна ведаць праз Бога, яўна ім, бо Бог аб'явіў ім; 20 Бо нявідомыя Ягоныя, вечная сіла Ягоная а Боства, ясна відомыя ад стварэння сьвету пераз разгляданьня стварэнняў, так што няма ім выбачаньня. 21 Бо, пазнаўшы Бога, не сцілі Яго як Бога і ня дзякавалі Яму, але сталі марныя ў падумках сваіх, і зацемянена нямудрае сэрца іхнае: 22 Маючы сябе за мудрых сталі неразумныя, 23 І адмянілі славу нязнышчальнага Бога на абразы падобнасці смяротнага чалавека і птушак а чацьвераногіх а наўзуючы.

24 Затым і выдаў іх Бог у жадае сэрцаў іхных нечысці, аганьбіццелы свае мяжсобку. 25 Яны адмя-

нілі праўду Божую на ману, і сцілі, і служылі стварэнню замест Стварыцелю, дабраслаўленаму на векі. Амінь.

26 Затым выдаў іх Бог на саромныя жады, ажко жаккі іхныя адмянілі прыроднае ўжыванне на праціўнае прыродзе; 27 Падобна й мужчыны, пакінуўшы прыроднае ўжыванне жонкі, загараліся ў сваёй жадзе адзін да аднаго, мужчына з мужчынам робячы нягожае і адержуючы самы ў сабе заплату, іхнаму аблуду адказуючую.

28 А як яны не ўважалі за патрэбнае мець Бога ў сваім розуме, дык выдаў іх Бог бязульнаму розуму, рабіць неналежае. 29 Яны напоўненыя ўсялякай несправядлівасцю, бязульствам, нягоднасцю, прагавітасцю, злосьцю, поўныя завідасці, забіўства, сьпярэчкі, хітрыні, благіх абыхаёў, удаваньнікі, 30 Абмоўцы, ненавісьнікі Бога, нацэпныя, пыхатыя, хвалькі, вынаходнікі на ліха, непаслужменныя бацькам, 31 Неразважныя, 32 Няверныя, бяз прыродных пачуццяў, нягодлівыя, неміласэрныя. 32 Яны, ведаючы праз справядлівы суд Божы, што гэтак чынячыя гожаы сьмерці, ня толькі робяць гэта, але й захапляюцца тымі, што робяць гэта.

2 Дык невыбачальны ты, о чалавеча, каторы судзіш; бо тым жа судам, якім судзіш іншага, засуджаеш самога сябе, бо, судзячы, чыніш тое самае. 2 А мы ведаем, што суд Божы ё падле праўды на чынячых такіх рэчы.

3 Ці ўважаеш ты, о чалавеча, каторы судзіш чынячых такіх учынкi і робіш іх, што ўдзячэш ад суду Божага? 4 Ці ўлегчы маеш багацьце дабрыні Ягонае а выбачнасць ацярплівосць, ня ведаючы, што дабрыня Божая відзець цябе да каяты? 5 Але падле калынасці свае а някайтнага сэрца збіраеш сам сабе гнеў на дзень гнева а аб'яўленьня

справядлівага суду Божага, 6 Каторы адплаце кожнаму падле учынкаў ягоных: 7 Тым, што вытрываласяццяй у добрых учынках шукаюць славы а сці а нязнышчальнасці — жыццё вечнае; 8 А звадлівым а непаслужменым праўдзе, але паслужменым несправядлівасці, гнеў а абурэнне. 9 Атуга а гарота кожнай душы чалавека, што робе ліха, перш Жыду й Грэку; 10 Але слава а чэсьць а супакой кожнаму, што робе дабро, перш Жыду й Грэку! 11 Бо нямаш у Бога прыняня асобам.

12 Бо хто ізграшыў вонках Закону, вонках Закону й загіне; а хто ізграшыў пад Законом, будзе суджаны падле Закону, — 13 Бо ня тыя, што слухаюць Закон, справядлівы перад Богам, але дзяржачы Закон будуць аправены; 14 Бо, калі пагане, Закону ня маючы, дзеюць падле прыроды законнае, яны, ня маючы Закону, самы сабе закон; 15 Каторыя паказуюць, што справа закону напісана ў іх у сэрцах, праз што сьветча сумленне іхнае а думкі іхныя, то вінуць, то праўдзячы адна адну, — 16 У дзень, калі, падле дабравесці маё, Бог будзе судзіць таемныя рэчы людзкія перазь Ісуса Хрыста.

17 Вось, ты завешся Жыдам, і здаешся на Закон, і хвалішся Богам, 18 І знаеш волю, і, адрознюючы, скумаеш, што найлепшае, навучаны із Закону, 19 І пэўны, што ты павадыр нявісных і сьвятло тым, што ў цямноте, 20 Наўчыцель неразумных, вучыцель бязьцетак, маючы зразу веды а праўды ў Законе. 21 Як жа ты, вучачы іншых, ня вучыш сябе самога? Агалашаючы ня красці, крадэш? 22 Кажучы ня чужаложыць, чужаложыш? брыдзячыся балванамі, грабіш сьвятыні? 23 Ты, каторы хвалішся Законом, выступам із Закону зьлеважаш Бога? 24 Бо, „з прычыны вас на імя Бо-

жае блявузгаюць у народаў", як напісана.

25 Абразаньне карыснае, калі поўніш Закон; а калі ты выступнік із Закону, абразаньне твае стала неабразаньнем. 26 Значыцца, калі неабрэзаны дзяржыць пастановы Закону, дык ці ня будзе неабразаньне ягонае залічана за абразаньне? 27 І неабрэзаны падле прыроды, дзяржаць закон, ці не засудзе цябе, узрушыцеля Закону, што маеш літару а абразаньне?

28 Бо ня тый Жыд, што звонку, ані тое абразаньне, што навойнае, на целе; 29 Але тый Жыд, хто патай, і абразаньне сэрца, у духу, ня літарую, катораму пахвала не ад людзей, але ад Бога.

3 Дык што за перавага ў Жыда, альбо што за карысьць із абразаньня? 2 Шмат усяляк. Наўперад, што ім былі давераны Пісьмы Божыя. 3 Бо што ж? Калі некаторыя былі няверныя, нявернасьць іхная памяцьвіць вернасьць Божую? 5 Няхай ня станецца! Але няхай будзе Бог праўдзівы, а кажны чалавек манлівы, як напісана: „Каб Ты быў аправены ў словах Сваіх і перамог, як будзеш у судзе Сваім". 5 А калі наша несправядлівасьць адкрывае справядлівасьць Божую, дык што мы скажам? што Бог несправядлівы, калі выказуе гнеў? (кажу палюдзку). 6 Няхай ня станецца! Бо як Богу судзіць сьвет? 7 Бо калі праўда Божая маёй manoю была ў збытку на славу Яму, чаму ж яшчэ я таксама бываю суджаны, як грэшнік? 8 І ці ня чыньма ліха, каб сталася дабро, як нас крыўдна вінуецца, і як некаторыя несправядліва цьвердзяць, што мы казалі? Справядлівы суд на такіх.

9 Дык што ж? Ці мы лепшыя? Ані не. Бо мы ўперад давалі, што як Жыды, так і Грэкі, усі пад грэхам, 10 Як было напісана: „Няма справядлівага ні воднага, 11 Няма

разумеючага, ніхто ня шукае Бога, 12 Усі адвярнуліся разам, сталі бескарыснымі; няма чыньчага дабрачынна, няма ні воднага. 13 Горла іхнае — адчынены гроб; языкі іхныя ашукуюць; атрута гадава пад вуснамі іхнымі. 14 Рот іхны поўны прахлону а гарчэлі. 15 Ногі іхныя борзды на разьліцьцё крыві; 16 Разьвярненьне а згуба на дарогах іхных; 17 І дарогі супакою яны не пазналі. 18 Няма страху Божага перад ачыма іхнымі".

19 Вось жа, мы ведаем, што што колечы Закон кажа, кажа да тых што пад Законом, каб кажны роўзаткнёны быў і ўвесь сьвет апынуўся пад судам Божым, 20 Бо ўчынкімі Закону не апраўца ніякае чалавек перад Ім, бо Законам пазнаецца грэх.

21 Але цяпер без Закону справядлівасьць Божая зьявілася, пасьветлаяя Законам а прарокамі, 22 Справядлівасьць Божая перазь веру Ісуса Хрыста, у усіх і на усіх вернікаў; бо нямаш розьніцы, 23 Бо ўсіх ізграшылі і спабыты славы Божай. 24 аддзяжваюць аправеньне дарма з ласкі Ягонае, адкупленьнем у Хрысту Ісусу, 25 Каторага Бог выдаў на адкупленьне перазь веру Ісусу Ягоную, дзеля паказаньня справядлівасьці Свае ў дараваньні грахоў, уперад учыненых, у часе цярапліўсьці Божай, 26 Да паказаньня справядлівасьці Свае ў цяперашнім часе, каб Ён справядлівым быў і праўдзячым таго, хто зь веры Ісусавае.

27 Дык ідзе хваляньне? яна вылучана. Якім законам? учынкамі? Не, але законам веры. 28 Бо мы ўважаем, што людзіна правіцца вераю без учынкаў Закону. 29 Ці Бог Жыдоў толькі? ці не народаў таксама? Але, таксама народаў; 30 Бо запраўды Бог адзін, Каторы праўдзе абразаньне падле веры і неабразаньне вераю.

31 Дык мы касуем Закон вераю? Няхай ня станецца так! але Закон мацуем.

4 Што, скажам, Абрагам, айцец наш, прыдбаў падле цела? 2 Бо калі Абрагам аправіўся ўчынкімі, ён мае чым хваліцца, але не перад Богам. 3 Бо што кажа Пісьмо? „І паверыў Абрагам Богу, і гэта залічылася яму за справядлівасьць". 4 Таму, хто робе, ня з ласкі залічаецца заплата, але з абавязку; 5 А таму, хто ня робе, але вера ў Таго, хто праўдзе бязбожнага, вера ягоная залічаецца за справядлівасьць. 6 Гэта так нават Давід завець шчасьлівай людзіну, каторай Бог залічае справядлівасьць незалежна ад учынкаў: 7 „Шчасьлівыя, чые бяспраўі дараваньня і чые грахі пакрытыя. 8 Шчасьлівая людзіна, каторай Спадар не залічыў грэху".

9 Дык дабраслаўства гэта належана абразаньню ці й неабразаньню? Мы кажам, што Абрагаму вера залічана за справядлівасьць. 10 Дык як гэта было залічана? у абразаньню ці ў неабразаньню? Не ў абразаньню, але ў неабразаньню. 11 І знак абразаньня ён адзяржаў, як пячаць справядлівасьці веры, што была ў неабразаньню, так што ён можа быць айцом усіх вернікаў у неабразаньню, каб і ім залічалася справядлівасьць, 12 І айцом абразаньня тых, што ня толькі з абразаньня, але таксама каторыя ходзяць сыядамі веры айца нашага Абрагама, што была перад абразаньнем.

13 Бо не Законам дана Абрагаму або насеньню ягонаму быць спадкаемцам сьвету, але справядлівасьці веры. 14 Бо калі тыя, што із Закону, спадкаемцы, дык змарнава на вера, і абятніца ня дзее; 15 Бо Закон дзее гнеў, і йдзе няма Закону, няма й выступу.

16 Дык із веры ё, каб магло быць падле ласкі, каб абятніца была пэўная ўсяму насеньню, ня толькі тым,

што із Закону, але й тым, што зь веры Абрагамавае, каторы айцец усіх нас, 17 (Як напісана: „І прызначыў цябе за айца шмат народаў") перад Богам, Катораму ён паверыў, Каторы ажыўляе мёртвых і завець няяснуючае, як існуючае. 18 Каторы звыш надзеі веры ў надзею, што будзе айцом шмат народаў, падле сказаўнага: „Так будзе насеньне твае". 19 І, ня будучы млявым у веры, ён не зважаў на собскае цела свае, што, будучы стагодняе, ужо памярцьвела, ані на памярцьвеньне ўлоньня Сорынага; 20 Ня сумляўся ў ваятніцы Божай нявераю, але пасіліўся вераю, даўшы хвалу Богу, 21 І будучы супоўна пераканаўшыся, што што-колечы Ён абяцаў, можа й зрабіць. 22 І затым гэта было залічана яму за справядлівасьць".

23 Вось жа, гэта ж было напісана не празь яго аднаго, што яму залічана будзе, 24 Але й нам, тым будзе залічана, што вераць у Таго, Каторы ўскрысіў Ісуса, Спадара нашага, зь мёртвых, 25 Каторы выданы за грахі нашы і быў ускрэшаны дзеля аправеньня нашага.

5 Дык, аправіўшыся вераю, мы маем мір із Богам перазь Спадара нашага Ісуса Хрыста, 2 Пераз Каторага вераю й адзяржалі мы прыступ да тае ласкі, у каторай стаім і хвалімся надзеяю славы Божай.

3 І не адно ёю, але хвалімся й атуга, ведаючы, што атуга вытварае цярапліўсьць, 4 Ад цярапліўсьці ўзумаем, ад узумеласьці надзея, 5 А надзея не засароме, бо міласць Божая вылілася ў сэрцы нашыя Духам Сьвятым, даным нам. 6 Бо, як мы яшчэ млявыя былі, Хрыстос у належным часе памер за бязбожных. 7 Бо за справядлівага бадай ніхто не памрзе, яшчэ бо за добрага можа хто й адважыўся 8 памерці. 8 Але Бог Сваю міласць да нас даводзе тым, што, як мы былі

яшчэ грэшнікамі, Хрыстос памер за нас. 9 Затым пагадове цяпер, будучы аправеныя Крывёю Ягонай, спасемся ім ад гневу. 10 Бо, калі, будучы неспрыяцелямі, мы былі пагоджаны з Богам смерцю Сына Ягонага, дык пагадове, пагадзіўшыся, спасемся жыццём Ягоным. 11 І ня толькі гэтак, але й хвалімся Богам пераз Спадара нашага Ісуса Хрыста, пераз Каторага мы адзяржалі цяпер пагаджэнне.

12 Затым, як пераз аднаго чалавека ўвайшоў на сьвет грэх, а пераз грэх — смерць, так увыйшла смерць на ўсіх людзей, бо ў ім усіх ізграшылі. 13 Бо й да Закону быў грэх на свеце; але грэх не залічаецца, як няма Закону. 14 Смерць, адылі, радзіла ад Адама аж да Маісея і тых, што не грашылі падобна да выступу Адамовага, каторы ёсць абраз прыйдучага.

15 Але не як выступ, быў свабодны дар. Бо калі пераз выступ аднаго шмат памерла, шмат балей ласка Божая а дар із ласкі тае аднае Людзіны Ісуса Хрыста шчодро выліты на шмат. 16 І дар не як дзеянне грэху таго аднаго чалавека; бо суд за адзін выступ на засуджэнне, а дар на аправенне ад шмат выступаў. 17 Калі, з прычыны выступу аднаго чалавека смерць радзіла пераз аднаго таго чалавека, шмат больш тых, што прымуць багацце ласкі і дар справядлівасці, будучы радзіць у жыццё пераз таго аднаго Ісуса Хрыста.

18 Затым, як выступ аднаго прыводзе на ўсіх людзей засуджэнне, так учынак справядлівасці прыводзе ўсіх людзей да аправення жыцця. 19 Бо, як непаслужменствам аднаго чалавека шмат хто стаў грэшным, так і паслужменствам аднаго стане справядлівым шмат хто. 20 Закон прышоў пасля, і памнажыўся выступ; але йдзе грэх збытна памнажыўся, тым больш бы-

ла збытная ласка, 21 Каб, як грэх радзіў у смерці, так і ласка радзіла пераз справядлівасць да жыцця вечнага пераз Ісуса Хрыста Спадара нашага.

6 Што ж скажам? ці маем заставацца ў грэху, каб ласка павялічалася? 2 Няхай ня станеца так! Мы памерлі што да грэху: як мы далей будзем жыць у ім? 3 Ці вы ня ведаеце, што хто хрысціўся Хрыста Ісуса, у смерць Ягоную хрысціўся? 4 Дык мы пакаваны з Ім хрыстом у смерць, каб, як Хрыстос ускрэс із мертвых славаю Айца, так і нам кадзіць у вадноўленым жыццё. 5 Бо, калі мы задзіночыліся з Ім падобнасцяй смерці Ягонай, дык і ўскрэснем будзем, 6 Ведаючы тое, што стары чалавек наш укрываваны з Ім, каб памерць была цела грэху, 7 Бо мы ня служылі далей грэху; 8 Вось жа, калі мы памерлі з Хрыстом, мы верым што й жыць будзем із Ім. 9 Ведаючы, што Хрыстос, ускрэспіў смерць, болей не памірае смерць, яна мае над Ім улады. 10 Бо што ён памер, памер аднойчы грэху; але што живець, живець Богу. 11 Гэтак і вы ўважаеце сябе за мертвых грэху, але за жывых Богу ў Хрысту Ісусу, Спадару нашым.

12 Дык няхай ня радзе грэх у смяротным цэле вашым, каб служачы жадаў яго, 13 Ані аддавайце чалавоў сваіх на снадзі несправядлівасці да грэху, але самы сябе Богу аддавайце, як жывыя з мертвых і чаланы свае на снадзі справядлівасці Богу. 14 Бо грэх ня мае мец улады над вамі, бо вы не пад Законом, але пад ласкаю.

15 Што ж? будзем грашыць, бо мы не пад Законом, але пад ласкаю? Няхай ня станеца так. 16 Ці вы ня ведаеце, што каму вы аддаеце сябе за слугаў да паслужменства

таму вы слугі, каго слухаеце, або слугі грэху да смерці, або паслужменства да справядлівасці? 17 Але дзякі Богу, быўшы ўперад слугамі грэху, ад сэрца паслужалі таго спосабу навукі, якога навучаны. 18 Вывальніўшыся ж ад грэху, вы сталі слугамі справядлівасці.

Гукаю палюдзку, дзея слабацы ці цела вашага. 19 Бо, як вы аддавалі чаланы свае на службу нечысці а бяспраўя да бяспраўя, так цяпер аддавайце чаланы свае на службу справядлівасці да ўсвятчэння. 20 Бо, як вы былі слугамі грэху, вы былі вольныя ад справядлівасці. 21 Дык што за плод мелі вы тады з таго, што цяпер сароміцеся? бо канец іх — смерць. 22 Але цяпер, вывальніўшыся ад грэху і стаўшы слугамі Богу, вы маеце плод свой да святасці і канец — жыццё вечнае. 23 Бо адплата за грэх — смерць, але ласка Божая — вечнае жыццё ў Хрысту Ісусу, Спадару нашым.

7 Альбо вы ня ведаеце, браты (бо гукаю значым Закон), што Закон радзе людзін, пакуль яна живець? 2 Замужка прывязана законам да жывога мужа; а калі муж памрэць, яна вольная ад права мужняга. 3 Затым назавуць чужаложніцаю, калі выйдзе за другога, пакуль муж живець; калі ж памрэць муж, яна вольная ад Закону і ня будзе чужаложніцаю, выпшаўшы за другога мужа.

4 Гэтак і вы, браты, памерлі Закону пераз цела Хрыстова, каб былі іншага, Таго, Каторы ўскрэс із мертвых, каб мы давалі плады Богу. 5 Бо, як мы былі ў цэле, жады грахоў пераз Закон дзеялі ў чалакох нашых, каб даваць плады смерці; 6 Але цяпер мы вольныя ад Закону, памершы таму, у чым былі дзяржаныя, так што маем служыць у навіне духа, а ня ў старацы літары.

7 Што ж скажам? Закон грэх? Няхай ня станеца так! Але я не пазнаў бы грэху, каб не пераз Закон; я не разумеў бы й пажадання, калі б Закон не сказаў: „Не пажадай”. 8 Але хрэх, узайшы прычыну ад расказання, здзеяў у імне ўсялякае пажаданне; бо без Закону грэх мертвы.

9 Я жыў калісь без Закону; але як прышло расказанне, то грэх ажыў, а я памер; 10 І такім парадкам расказанне да жыцця было да смерці, 11 Бо грэх, узайшы прычыну пераз расказанне, ізвёў мяне і забіў ім. 12 Затым Закон сьвяты, і расказанне сьвятое, і справядлівае, і добрае.

13 Дык добрае сталася смерцяй імне? Няхай ня станеца так! але грэх, каб выявіцца грэхам, дзеяў у імне смерць пераз добро, так што грэх становіцца надта грэшным пераз расказанне.

14 Бо мы ведаем, што Закон духоўны, а я цялесны, праданы грэху. 15 Бо я ня ведаю, што раблю; бо ня чыню, што зычу, але што ненавіджу, тое дзею. 16 Калі ж дзею тое, чаго ня зычу, дык згаджаюся із Законом, што ён добры; 17 Затым цяпер ня я раблю тое, але жывучы ў імне грэх. 18 Бо ведаю, што ня живець у імне, значыцца ў цэле маім, добрае; бо зычанне добра ёсць у імне, але каб зрабіць добрае, не знаходжу. 19 Добра, каторага зычу, ня дзею, а ліха, каторага ня зычу, чыню. 20 Калі ж дзею тое, чаго ня зычу, ужо ня я раблю тое, але жывучы ў імне грэх. 21 Дык знаходжу закон, што як я зычу дзеяць добрае, благое дзяржыцца мяне. 22 Бо подле нутранага чалавека знаходжу прыемнасць у Законе Божым; 23 Але ў чалакох сваіх бачу закон іншы, што ваюе із законам розуму майго і робе мяне палоненікам закону грэшнага, што ёсць у чалакох маіх. 24 Няшчас-

ная я людзіна! Хто выбаве мяне ад гэтага цела сьмерці? 25 Дзякую Богу перазь Ісуса Хрыста, Спадара нашага. Дык тый жа самы я розумам служу Закону Божаму, але цэлам закону грэху.

8 Дык няма цяпер ніякага засуджэньня тым, што ў Хрысту Ісусу жывуць ня падле цела, але падле духа, 2 Бо закон духа жыцьця ў Хрысту Ісусу вывальніў мяне ад закону грэху а сьмерці. 3 Як Закон, скволены цэлам, быў слабы, дык Бог паслаў Сына Свайго ў падобнасьці цела грэшнага за грэх і засудзіў грэх у цэле, 4 Каб вымагаьне Закону споўнілася ў нас, каторыя жывем ня падле цела, але падле духа.

5 Бо жывучыя падле цела празь цялеснае думают, а жывучыя падле духа — праз духоўнае. 6 Падумкі цялесныя ё сьмерць, а падумкі духоўныя — жыцьцё а супакой, 7 Бо цялесныя падумкі ё непрыязьніцтва супроці Бога, бо яны не паддаюцца закону Божаму, дык запраўды ня могуць. 8 Затым тыя, што ў цэле, ня могуць угадзіць Богу.

9 Але вы ня ў цэле, але ў Духу, калі запраўды Дух Божы жывець у вас. Калі ж хто ня мае Духа Хрыстовага, тый не Ягоны. 10 А калі Хрыстос у вас, цела запраўды мёртвае да грэху, але дух жывы да справядлівасьці. 11 Калі ж Дух Таго, хто ўскрысіў Ісуса зь мёртвых, жывець у вас, Тый, што ўскрысіў Ісуса зь мёртвых, ажыве сьмяротныя целы вашыя Духам Сваім, Каторы жывець у вас.

12 Дык, браты, мы даўжбіты ня целу, каб жыць падле цела; 13 Бо, калі жывіце падле цела, маеце памерці; але калі духам забіваеце ўчынкi цела, жывыя будзеце. 14 Бо ўсі, воджаныя Духам Божым, ё сынове Божыя; 15 Бо вы не прынялі духа няволі ізноў дзеля страху, але прынялі духа ўсынаўленьня, кат-

рым гукіаём: „Аўва! Войча!“ 16 Гэты самы Дух сьветча духу нашаму, што мы — дзеці Божыя. 17 А калі дзеці, дык і спадкаемцы; спадкаемцы Божыя, суспадкаемцы Хрыстовы, калі запраўды цярпім ізь Ім, каб ізь Ім і ўславіцца.

18 Бо ўважаю, што цяперашнія цярпеньні не раўня прыйдучай славе, што аб'явіцца нам. 19 Бо, рупаліва выглядаючы, стварэнцы спадзяюцца аб'яўленьня сыноў Божых. — 20 Бо стварэнцы паддаліся марнасьці не самахоць, але з волі таго, хто паддаў іх, — у надзеі, 21 Што й самы стварэнцы вывальнены будуць ізь няволі раскладу да свабо-ды славы дзяцей Божых.

22 Бо мы ведаем, што ўсе стварэнне разам стогне і разам трудніцца ў болю аж дагэтуль; 23 І не адно яно, але й мы самы, маючы пачатак Духа, і мы ў сабе стогнем, рымсьцячы чакаем усынаўленьня, адкупленьня надзеяй. Але надзея відомая ня ё надзея; бо, калі хто бача, чаго яму й спадзявацца? 25 Але калі спадзяемся таго, чаго ня бачым, тады, рымсьцячы, спадзяемся ў цярплівосці.

26 І падобна таксама Дух памагае нам у нашых кволасьцях; бо мы ня ведаем, як маем маліцца, але Сам Дух прычыняецца за нас стогнамі нявымоўнымі. 27 Тый жа, хто дасьлядуе сэрцы, ведае, якая думка ў Духа, бо Ён прычыняецца за сьвятых з волі Божае. 28 Мы ж ведаем, што любячым Бога ўсе дзеіцца дзеля добра, тым, што пагуканыя падле замеру.

29 Бо каго Ён перадведаў, тым і наканаву быць падобнымі да абраза Сына Свайго, каб Ён быў першаком памеж шмат братоў. 30 А каго Ён наканаву, тых і пагукну; а каго пагукну, тых і аправіў; а каго аправіў, тых і ўславіў.

31 Што ж скажам на гэта? Калі

Бог за нас, хто супроці нас? 32 Тый, Каторы Сына Свайго не пашчаджаў, але аддаў Яго за ўсіх нас, як ізь Ім не падаруе нас шчодрэ і ўсім? 33 Хто будзе вінаваць абраных Божых? Бог праўдзе іх. 34 Хто засуджае? Хрыстос памер, але і ўскрэс: Ён і паправе Бога, Ён і прычыняецца за нас.

35 Хто адлуча нас ад міласці Божае: атуга, ці гарота, ці перасьледаваньне, ці галадоў, ці голасьць, ці небясьпечнасьць, ці меч? 36 Як напісана: „За Цябе забіваюць нас кажны дзень; мелі нас за авечкі на зарэз“. 37 Але ўсе перамагаем пераз Таго, хто ўмілаваў нас. 38 Бо я пераконаўшыся, што ані сьмерць, ані жыцьцё, ані ангiлы, ані князствы, ані цяперашнія, ані будучыя, ані сілы, 39 Ані вышыня, ані глыбіня, ані якое іншае стварэнне не адлуча нас ад любосьці Божае ў Хрысту Ісусу, Спадару нашым.

9 Праўду кажу ў Хрысту, не маю, сьветча імне сумленьне мае ў Духу Сьвятым, 2 Што вялікі імне смутак і бязупынная мука сэрцу майму: 3 Я зычыў бы сам быць адлучаным ад Хрыста за братоў сваіх, радні імне падле цела, 4 Значыцца, Ізраэлян, каторых усынаўленьне а слава а ўмовы а Законуданьне а служба а абятніцы; 5 Ад іх айцове, і ад іх Хрыстос падле цела, існуючы над усім Бог, дабраслаўлены на векі, амін.

Але ня тое, каб слова Божае ня было дасьпешнае. 6 Бо ня ўсі Ізраэляне, што ад Ізраэля, 7 І ня ўсі дзеці Абрагамовы, што ад насеньня ягонага; але: „У Ісаку названа будзе насеньне твае“. 8 Значыцца, не цялесныя дзеці ё дзеці Божыя, але дзеці абятніцы ўважаюць за насеньне. 9 А слова абятніцы гэткае: „У гэтым жа часе прыйду, і ў Сорры будзе сын“.

10 І не адно гэта, але так было й з Рэвекаю, як яна ад аднаго зачала

двух сыноў, ад Ісака, айца нашага; 11 Бо яшчэ перад нараджэньням і перш, чымся што добрае альбо благое зрабілі, — каб замёр Божы падле абраньня дзеяўся ня з учынкаў, але з Гукіаючага, — 12 Сказана было ёй: „Большы будзе служыць меншаму“, 13 Як напісана: „Якава Я ўлюбіў, а Ісава зьненавідзіў“.

14 Што ж скажам? Няго ж несправядлівасьць у Бога? Няхай ня станеца так! 15 Бо Ён кажа Ма-сею: „Зьмілюся, над кім зьмілюся; і пажалею, каго пажалею“. 16 Дык залежа не ад таго, хто хоча, ані ад таго, хто бяжыць, але ад міласэрдыя Божага. 17 Бо Пісьмо кажа фараону: „Дзеля таго самага Я ўзьняў цябе, каб гэтака паказаць на табе магутнасьць Сваю і каб абяшчана было імя Мае па ўсёй зямлі“. 18 Дык зьмілюецца, над кім зыча; і каляне, каго зыча. 19 Дык ты скажаш імне:

„Чаму ж яшчэ вінуе? Бо Хто спрацівіцца волі Ягонай?“ 20 А ты хто, чалавеча, што цярэчыш Богу? Ці выраб скажа вырабніку: „Чаму ты мяне так вырабіў?“ 21 Альбо ці ня мае ўлады ганчар над глінаю, каб із таго самага мэсiва зрабіць адну судзіну да славы, а другую да няславы? 22 Што ж, калі Бог, зычачы паказаць гнеў Свой і паведаміць моц Сваю, трываў ізь вялікай цярплівосцю із судзінамі гневу, гатовымі да загубы, 23 Каб паведаміць багацьце славы Свае над судзінамі міласэрдыя, што Ён прыгатаваў да славы, 24 Нам, каторых Ён і пагукну, ня толькі із Жыдоў, але і з паганаў?“ 25 Як і кажа ў Госі: „І ня Свой люд назаву „Люд Мой“, і нялюбовую назаву „Любовая Мая““. 26 І на тым самым месцу, ідзе было сказана ім: „Вы ня Мой люд“, названы будучь „Сынове Бога жывога“. 27 А Ісаа гукіае празь Ізраэля: „Хоць бы лік сыноў Ізраэлявых быў, як пясок морскі, спа-

сепца астача; 28 Бо справу канчае і борада ў справядлівасці, бо справу скончаную здэе Спатар на зямлі". 29 І, як уперад сказаў Ісая: „Калі б Спатар войскаў не пакінуў нам насення, мы былі б, як Садома, і сталі б падобныя да Гоморы".

30 Што ж скажам? Народы, што ня гналіся за справядлівасцяй, дасяглі справядлівасці, што з веры. 31 А Ізраель, гонячыся за Законам справядлівасці, не дасяг Закону. 32 Чаму? бо ня з веры, але з учынкаў. Спатыкнуліся аб камень спатыкнення, 33 Як напісана: „Вось, кладу на Сыёне камень спатыкнення і скалу спадмаў, і тый, хто ўвера ў Яго, ня будзе засаромлены".

10 Браты! прыемнасць сэрца майго і маленьне да Бога за іх ё, каб яны былі спасены. 2 Бо сьветчу ім, што рупатлівасць да Бога маюць, але ня подле веды. 3 Бо, ня ведаючы справядлівасці Божэе і сілуючыся закласыць сваю собскую справядлівасць, не паддаліся справядлівасці Божай; 4 Бо канец Закону — Хрыстос, да справядлівасці кажнага верніка.

5 Бо Масей піша праз справядлівасць, каторая із Закону: „Чалавек, што чыніў бы гэта, жывы будзе ім". 6 Але справядлівасць із веры кажа гэтак: не кажы ў сэрцу сваім: „Хто ўзыйдзе на неба?" (значыцца, Хрыста зьвесці); 7 Або: „Хто зыйдзе да бяздоння?" (значыцца, Хрыста зь мертвых узвесці). 8 Але што кажа гэта? „Слова блізка да цябе, у роце тваім а ў сэрцу тваім", значыцца, слова веры, каторае абяшчае. 9 Бо, калі вуснамі сваімі будзеш вызнаваць Ісуса за Спадара і сэрцам сваім верыць, што Бог ускрысіў Яго зь мертвых, дык спасешся; 10 Бо сэрцам вераць да справядлівасці, а вуснамі вызнаюць да спасення. 11 Бо Пісьмо кажа: „Кажы, што вера ў Яго, ня будзе заса-

ромлены". 12 Тут нямаш розніцы памеж Жыда й Грэка, бо адзін Спатар у вусіх, багаты да ўсіх, што гукуюць Яго. 13 Бо „кажны, што будзе гукань імя Спатарова, спасецца".

14 Але як гукань таго, у каго не ўверылі? і як верыць у таго, праз каго ня чулі? і як чуюць без абяшчаючага? 15 І як абяшчаць, калі ня будуць пасланы? як напісана: „Якія харошыя ногі тых, што абяшчаюць дабравесць супакою, што абяшчаюць дабравесць добра!" 16 Але ня ўсі паслухалі дабравесці. Бо Ісая кажа: „Спадору, хто паверыў чутаму ад нас?". 17 Дык вера ад слухання, а слуханьне ад слова Божэга. 18 Але кажу: ці яны ня чулі? Але, напэўна, бо „Па ўсёй зямлі прайшоў голас іхны, і да канцоў сьвету слова іхнае".

19 Але кажу: ці Ізраель ня ведаў? Першы Масей кажа: „Я выклічу ў вас завідасць народам, каторы не народ; народам неразумным да гневу ўквялю вас". 20 А Ісая вельма адважна кажа: „Мяне знайшлі тыя, што ня шукалі Мяне; Я стаў яўны тым, што ня пыталіся празь Мяне". 21 Праз Ізраеля кажа: „Цэлы дзень я выцягаў рукі Свае да людю непаслужменага а праціўнага".

11 Дык кажу: ціж адхінуў Бог люд Свой? Няхай ня станецца так! Бо я таксама Ізраелянін, з насення Абрамавага, з плямені Венаміновага. 2 Не адхінуў Бог людю Свайго, каторы Ён наперад знаў. Ці ня ведаеце вы, што Пісьмо кажа ў „Ільлю", як ён адзываецца да Бога супроці Ізраеля? 3 „Спадору, пра рокаў Тваіх яны забілі, аброчнікі Твае абурьлі, і я застаўся адзін, і шукаюць жыцця майго". 4 Што ж кажа яму адказ? „Я пакінуў Сабе сем тысячаў мужоў, каторыя ня клякалі перад Ваалам". 5 Гэтак і цяпер засталася астача подле абрання ласкі. 6 Але калі ласкаю, дык

ня з учынкаў; нахш ласка ня была б ужо ласкаю. А калі з учынкаў, дык ужо няма з ласкі; нахш учынак ня быў бы ўчынак.

7 Што ж? Чаго шукаў Ізраель, таго не адзяржаў, але абраныя адзяржалі, а засталыя закаляялі, 8 Як напісана: „Бог даў ім духа соннасьці, вочы ня бачаць, і вушы ня чуюць, дагетуль". 9 І Давід кажа: „Няхай будзе стол іхны сілом а пасадкаю а спадманам і адплатаю ім; 10 Няхай вочы іхныя пацямнеюць, і хрыбет іхны будзе скрыўлены назаўсёды".

11 Дык кажу: ці яны спатыкнуліся, каб паваліцца? Няхай ня станеца так! Але ўпадак іхны ё спасенне народам, каб выклікаць завісць у іх. 12 Калі ж упадак іхны — багацьце сьвету, і страта іхная — багацьце народам, тым большая паўніня іхная.

13 Бо вам кажу, народам: як апостал народаў, я ўслаўлю службу сваю, 14 Каб якім-кольчы парадкам выклікаць завісць тых, што майго цела, і спасці некаторых із іх. 15 Бо калі адхіненне іх будзе пагаджаньнем сьвету, то што прыймо, як ня жыцьцё зь мертвых? 16 Калі першы абраканы кавалак сьвяты, дык і цеста сьвятое; а калі карэнь сьвяты, дык і галузы.

17 Калі ж некаторыя з галузаў адламіліся, а ты, дзікая аліва, прышчапілася на месца іхнае і стала ўчаўніцаю караня й туку алівы, 18 Не хваліся супроці галузаў. Калі ж хвалішся, ведай, што ня ты карэнь нясеш, але карэнь цябе.

19 Скажам: „Галіны адламіліся, каб імне прышчапіцца". 20 Добра. Яны адламіліся нявераю, а ты дзяржышся вераю; не вальмуйся, але бойся. 21 Бо калі Бог прыродных галузаў не пашчаджаў, ці й цябе пашчаджае. 22 Дык бачыш дабрыню й стродкасць Божую: стродкасць да адпалых, дабрыню Божую

да цябе, калі будзеш трымаць у дабрыні; нахш і ты будзеш адцяты. 23 Але й тыя, калі не застанупца ў няверы, прышчапіцца, бо Бог дуж ізноў прышчапіць іх. 24 Бо калі ты адцяты зь дзікое прыродаю алівы і супроці прыроды прышчаплены да добрае алівы, пагатоўе тыя прыродныя прышчапіцца да свае собскае алівы.

25 Бо я ня зычу, браты, каб вы былі ў нэведзі што да гэтае тайны, — каб вы не мудрагелілі, — што закаляненне часткава сталася Ізраелю, пакуль ня ўзыйдзе паўніня народаў, 26 І гэтак увесь Ізраель спасецца, як напісана: „Прыйдзе із Сыёну Выбавіцель і адверне бязбожнасьць ад Якава; 27 І гэта ўмова ім ад Мяне, як Я здыйму зь іх грахі іхныя".

28 Узглядам дабравесці яны непрыяцелі вам; а ўзглядам абраныя любовыя дзеля айцоў. 29 Бо дары а пагуканьне Божыя нязьменныя. 30 Бо як вы некалі былі непаслужменныя Богу, а цяпер дасяглі міласэрдыя з прычыны іх непаслужменства, 31 Так і яны цяпер не паслужалі, каб дзеля міласэрдыя вам і яны міласэрдыя дасяглі. 32 Бо Бог замкнуў усіх у непаслужменстве, каб над усімі зьмілавацца.

33 О глыбіня багацьцяў мудрасці а ведзі Божэе! Як неспатачальныя суды Ягоныя, і недасьледавальныя дарогі Ягоныя! 34 Бо хто пазнаў розум Спатароў? Або хто быў Яму параднікам? 35 Або хто даў яму ўперад, каб Ён меў аддаць яму? 36 Бо ўсе зь Яго а Ім а да Яго. Яму слава на веки, аминь.

12 Дык малю вас, браты міласэрдыям Божым, пасьвяціце целы свае на аброк жывы, сьвяты, Богу любы, значыцца разумную службу сваю; 2 І не тарну́йдзеся да веку гэтага, але адмяніцеся аднаўленьням думкі свае, каб вы пераканаліся што

за добрая а прыемная а дасканалая воля Божая.

3 Бо падле ласкі, данае імне, кажу кажнаму з памеж вас: ня думайце празь сябе болей, чымся належа думаць; але думайце сьціпла, кажны падле меры веры, каторую Бог удзяліў яму. 4 Бо, як у вадным целе ў нас шмат чаланоў, але ня ў усіх чаланоў тая самая дзейнасць, 5 Так нас шмат складае адно цела ў Хрысту, а паасобку адны адным сяброве. 6 Але, маючы розныя дары, падле ласкі, данае нам: ці працтва, падле меры веры; 7 Ці то службы — у службе; ці хто вучэння — у вучэнню; 8 Ці хто навучае — у навучанню; хто падзяляецца — у прасьціні; хто кіруе — кіруй улегліва; хто чыне міласэрдзе, чыні рада.

9 Міласць хай будзе без прыдавання; гідзьеся ліха, ліпніце да добра; 10 У брацкай любові адны да адных будзьце кунежныя; у павазе адны адных выпераджайце; 11 З рупатлівасцяй не агіляйцеся; духам гарыце; Спадару служыце; 12 У надзеі цешчася; у ватугах будзьце вытрывалыя, у малітве кажначасныя; 13 Да патрэбаў сьвятых будзьце падзелілівыя, да гасьціннасьці ганіцеся.

14 Дабраслаўце тых, што перасьлядуць вас; дабраслаўце а ня клініце. 15 Цешчася з тымі, што цешацца; плачча з тымі, што плачуць. 16 Майце тую самую павагу адны да адных; не мудрагельце высака, але да нізкіх хініцеся; ня будзьце мудрыя ў вачох сваіх;

17 Нікому ліхам за ліха не аддавайце; дбайце праз тое, што добрае ў вачох усіх людзей. 18 Калі магчыма, паколькі залежа ад вас, шукайце супакою з усімі людзьмі. 19 Ня імсьціцеся самы, любовыя, але дайце месца гневу Божаму. Бо напісана: „Помста ў Мяне, Я адплачу, кажа Спадар”. 20 Дык, „Калі твой непрыяцель галодны, дай яму есьці;

калі сьмягне, дай яму піць, бо, так робячы, ты зьбярэш на галаву ягоную жар”. 21 Ня будзь пераможаным ліхам, але перамагай ліха дабром.

13 Кажная душа будзь паддана вышшай уладзе, бо няма ўлады не ад Бога; існуючыя ж улады Богам устаноўленыя. 2 Затым, хто працівіцца ўладзе, працівіцца загадзе Божай. А праціўнікі самы сабе рассудак віны прыдбаюць.

3 Бо начальнікі ня страх добрым учынкам, але благім. Хочаш не баяцца ўлады? Рабі дабро і адзярыш пахвалу ад яе; 4 Бо гэта слуга Божы на дабро табе. Але, калі ты дзееш ліха, бойся, бо не дарма ён носе меч; бо ён слуга Божы, помсьнік у гневе на дзеючага ліха. 5 Затым надабе быць падданым не адно дзеля гневу, але й дзеля сумленьня.

6 Дзеля таго вы й падачкі плаціце, бо яны слугі Божыя, кажначасна гэтым занятыя. 7 Давайце каму належнае: каму падачкі — падачкі; каму мыта — мыта; каму страх — страх; каму чэсьць — чэсьць.

8 Нікому ня бывайце нічога віныя апрача ўзаемнае міласьці; бо хто любіе другога, тый споўніў Закон. 9 Не чужалож, не забівай, не крадзі, ня сьветч хвалышыва, не пажадай, і калі іншае будзе расказаньне зьмяшчаюцца ў вадным гэтым слове, найма: „любі бліжняга свайго як сябе самога”. 10 Любосьць ня робі бліжняму ліха; дык любосьць споўніў Закону.

11 І гэта рабіце, ведаючы час, што ўжо пара нам працхнуцца, бо цяпер спасьеньне да нас бліжшае, чымся яны ўверылі. 12 Ноч мінула, а дзень дабліжыўся: дык адкіньма учынкi цямоты, а надзенна зброю сьвята ліні. 13 Як удзень, паступайма яналежа, не ў гасьцінах а п’янчанню, ані ў бязульстве а жадлівасьці; ані ў звадзе а завідасьці; 14 Але

адзеньцеся ў Спадара Ісуса Хрыста, і рупнасьць празь цела не абарачайце ў жаду.

14 Млявых жа ў веры прыймайце ня дзеля суджэньня паглядаў. 2 Хтось пэўны, што ён можа есьці ўсе, але слабы есьць гародніну. 3 Хто есьць, ня май улегцы таго, хто ня есьць; а хто ня есьць, ня судзі таго, хто есьць, бо Бог прыняў яго. 4 Хто ты, што судзіш чужога слугу? Перад сваім Спадаром стаіць ён або валіцца; і будзе пастаноўлены, бо Спадар можа пастанавіць яго. 5 Адзін адрозьняе дні, другі важа кажны дзень аднолькава. Няхай кажны будзе супоўна пераканаўшыся ў сваім собскім паглядзе. 6 Хто адрозьняе дні, дзеля Спадара адрозьняе. І хто есьць, дзеля Спадара есьць, бо дзякуе Богу; і хто ня есьць, дзеля Спадара ня есьць і дзякуе Богу.

7 Бо ніхто з нас ня жывець сам дзеля сябе, і ніхто не памірае сам дзеля сябе; 8 Бо ці жывем, дзеля Спадара жывем, ці паміраем, дзеля Спадара паміраем. І затым ці жывем, ці паміраем — мы Спадаровы. 9 Бо Хрыстос дзеля таго памер і жывець, каб радзіць мертвых і жывых.

10 А ты чаму судзіш брата свайго? Або ізноў, чаму ўлегцы маеш брата свайго? Мы ж усі станем перад судовым пасадам Хрыстовым. 11 Бо напісана: „Жыў Я, кажа Спадар, перад Імню ўклякне кажнае калена, і кажны язык будзе вызнаваць Бога”. 12 Дык кажны з нас здасьць лічбу за сябе Богу.

13 Ня судзіма болей адзін аднаго, але валей на тое ўважайце, каб ня класьці брату спатыкнення альбо спадману. 14 Я ведаю і пераканаўшыся ў Ісусе Хрысту, што няма нічога ў сабе самым нячыстага, адно хто ўважае што-коліч за нячыстае, таму нячыстае. 15 Бо калі за ежу немарасьціцца брат твой, ты ўжо

ня падле міласьці абходзішся. Ня губі сваёй ежаю таго, за каго Хрыстос памер. 16 Няхай ня будзе блавузана на ваша добрае. 17 Бо гаспадарства Божае ня ежа ані піценьне, але справядлівасьць а супакой а радасьць у Духу Сьвятым. 18 Бо, хто гэтым сьлужа Хрысту, тый любі Богу й прызнаны людзьмі.

19 Дык будзем імкнуцца да таго, што сьлужа супакою а ўзаемнаму збудаванню. 20 Дзеля ежы ня бурай справы Божае. Усе чыстае, але блага людзіне, каторая есьць на спадману. 21 Добра ня есьці мяса, ані піць віна, ані рабіць чаго-коліч, ад чаго брат твой спатыкаецца, альбо спадманяецца, альбо слабянее.

22 Маеш ты веру? май сам у сабе перад Богам. Шчаслівы, каторы ня судзе сябе самога ў тым, што прызнаець сабе за добрае. 23 Але тый, што сумляецца, як есьць, будзе засуджаны, бо ня зь веры; а што-коліч ня зь веры, грэх.

15 Мы, дужыя, маем песьці няўздоленыя квольны, а не гадзіць самым сабе. 2 Няхай кажны з нас годзе бліжняму да добра, дзеля збудавання. 3 Бо й Хрыстос не Сабе гадзіў, але як напісана: „Ганьбеньні ганьбачых Цябе палі на Мяне”. 4 А ўсе, што пісана было ўперад, напісана нам на навуку, каб прыплівоўся і пацяшэньням Пісьмаў мелі надзею.

5 Бог жа прыплівоўся і пацяшэньня няхай дасьць вам жыць у згодзе адным і адным падле Хрыста Ісуса, 6 Каб вы згодна, аднымі вуснамі славлілі Бога і Айца Спадара нашага Ісуса Хрыста.

7 Дык прыймайце адзін аднаго, як і Хрыстос прыняў вас да славы Божае. 8 Бо кажу, што Ісус Хрыстос стаў слугою абразаньня дзеля праўды Божае, каб пацвярдзіць абятніцу айцом; 9 І каб народы славлілі Бога за міласэрдзе, як напісана:

„За гэта вызнаю Цябе памеж народаў і імені Твайму буду пяць“. 10 І ўзноў кажа: „Цешчася, народы, зь людзям Ягоным“. 11 І ўзноў: „Хваліце Спадара, усі народы, і выхваляйце Яго, усі людзю“. 12 І ўзноў Ісая кажа: „Будзе карэнь Есаў, і паўстане радзіцц народы; на Яго народы спадзявацца будуць“. 13 А цяпер жа Бог надзеі няхай напоўне вас усялякай радасццй а супакоям у веры, каб вы, моцаю Духа Святога, былі вельмі багатыя надзеяю.

14 Але я пераканаўшыся, браты мае, я таксама ўзглядам вас, што й вы поўныя дабрны, напоўненыя ўсялякім знацьцём і можаце навучаць адны адных; 15 Але пісаў вам, браты, сьмялей, часткава, каб дамаціць, падле ласкі, данае імне Богам, 16 Быць слугачым Хрыста Ісуса народам, дзеючы аброчную службу дабравесці Божай, каб аброк народаў, пасвячаны Духам Сьвятым, быў прыемны Богу.

17 Дык я магу пахваліцца Божым у Хрысту Ісусу; 18 Бо ня важуся сказаць чаго-коледы такога, чаго ня здзеяў Хрыстос імною да паслужменства народаў, словам і ўчынкам, 19 Моцаю знакоў а чудаў, сілаю Духа Божага, так што ад Ерузаліму а аколідаў аж да Ілірыку напоўніў дабравесццй Хрыстовай. 20 Ды я імкнуўся абяшчаць дабравесць ня там, ідзе быў менаваны Хрыстос, каб ня ставіць на подзе другога; 21 Але як напісана: „Каторым нічога не павядалі празь Яго, абачаць, і нячуючыя зразумеюць“.

22 Гэта шмат разоў і пераказала імне прысьці да вас. 23 Цяпер жа, ня маючы ўжо месца ў гэтых краях, а маючы ад шмат год вялікае жаданьне прысьці да вас, 24 Як толькі буду падарожжаваць да Гішпані, прыду да вас. Бо спадзяюся бачыць вас, як буду падарожжаваць, і вы правядзіце мяне туды, як сьлярша

пабуду ў вашым таварыстве, хоць часткава.

25 Але цяпер іду да Ерузаліму, паслужыць сьвятым; 26 Бо Македоня а Ахая ўважалі за добрае даць памогу бедным сьвятым, што ў Ерузаліме. 27 Яны ўважалі гэта за добрае ды і даўжбіты яны іхныя. Бо калі іншыя народы сталі ўчаснікамі ў іх духоўным, яны маюць паслужыць і ім у цялесным.

28 Споўніўшы гэта і прыпчатаваўшы ім плод гэты, я выпраўлюся пераз вас да Гішпані. 29 Я ведаю, што, як прыйду да вас, в паўнінью дабраслаўства Хрыстовага прыйду.

30 Прымеж тога малю вас, браты, Снадаром нашым Ісусам Хрыстом а міласцьцю Духа, каб вы сілаваліся разам із імною маліцца за мяне Богу, 31 Каб выбавіцца імне ад непаслужменных у Ерузаліме, і каб служба мая гэта была прыймальна сьвятым; 32 Каб імне, з волі Божай, прысьці да вас у радасці і можа супацьці із вамі. 33 Бог жа супакою будзь із усімі вамі. Амін.

16 Паручаю вам Фіву, сястру нашу, служэчку царквы ў Кенхры. 2 Каб вы яе прынялі ў Снадару, як гожа сьвятым, і памаглі ёй, чаго б патрабавала, бо таксама яна была памачніцаю шмат каму й імне самому.

3 Паздаровайце Прыськілу а Аквілу, супрацаўнёў маіх у Хрысту Ісусу, 4 Каторыя рызыкавалі горлам сваім за жыцьцё мае, каторым ня толькі ўдзячны, але таксама ўсё царквы іншых народаў; 5 Таксама хатнюю царкву іхую.

Паздаровайце Елінега, любовага майго, каторы ё першым плодом Азі дзеля Хрыста.

6 Паздаровайце Марыю, каторая шмат папрацавала дзеля вас.

7 Паздаровайце Андроніка а Юна сваякоў а сувязьнёў маіх, славуць

сярод апосталаў, каторыя запраўды ўперад за мяне былі ў Хрысту.

8 Паздаровайце Амплія, любовага майго ў Снадару.

9 Паздаровайце Гурбаня, супрацаўня нашага ў Хрысту, а Стаха, любовага майго.

10 Паздаровайце Апеля, дазнанага ў Хрысту.

Паздаровайце Арыставулавых.

11 Паздаровайце Радзівона, сваяка майго.

Паздаровайце Нарцызавых, каторыя ў Снадару.

12 Паздаровайце Трыфену а Трыфосу, што працуюць у Снадару.

Паздаровайце Пэрсиду любовую, што шмат папрацавала ў Снадару.

13 Паздаровайце Руфа, абранца ў Снадару, і маці ягоную а маю.

14 Паздаровайце Асынкрыта, Флегона, Гэрма, Патрова, Гэрмена і брацоў зь імі.

15 Паздаровайце Філілэга а Юлю, Нірэя а сястру ягоную а Алімпа а ўсё сьвятых ізь імі.

16 Здаровайце адны адных із цалаваньням сьвятым. Здароваюць вас усі царквы Хрыстовы.

17 Малю ж вас, браты, зважайце на тых, што ствараюць падзелы а спадманы напярэк навучцы, каторай вы навучыліся, і адхінайцеся ад іх; 18 Бо такія служаць не Снадару на-

шаму Ісусу Хрысту, але собскаму чэраву свайму, і ліпкой моваю і лісьлівай моваю зводзяць сэрцы простых. 19 Бо ваша паслужменства дайшло да ўсёх; затым я цешуся з вас, але згучу быць мудрымі да дабра, а простымі да ліха.

20 Бог жа супакою патрышча шайтана пад нагамі вашымі неўзбавае. Ласка Спадара нашага Ісуса Хрыста з вамі! Амін.

21 Здароваюць вас Цімох, супрапавень мой, а Луц а Ясон а Сосыпатра, сваякі мае.

22 Здароваю вас у Снадару і я Тэрт, што пісаў гэты ліст.

23 Здаровае вас Гай, гаспадар дамовы мой і ўсё царквы.

Здаровае вас Эраст, скарбнік мескі, а брат Кварт.

24 Ласка Спадара нашага Ісуса Хрыста з усімі вамі. Амін.

25 А таму, Каторы можа змаціць вас падле дабравесці мае і абяшчання Ісуса Хрыста, падле аб'яўленьня тайны, ад часоў вечных замоўчанае, 26 Але цяпер аб'яўленае Пісьмамі прарокімі, падле расказанья вечнага Бога, да паслужменства веры ўсім народам азнаймленае, — 27 Адзінаму мудраму Богу празь Ісуса Хрыста слава на векі Амін.

ПЕРШЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА КАРЫНЦЯН

1 Паўла, воляю Божою пагуканы апостал Ісуса Хрыста, а Сосьфен брат, 2 Царкве Божай, што ў Карынце, пасвячаным у Хрысту Ісусу, пагуканым сьвятым, з усімі, што гукуюць імя Спадара нашага Ісуса Хрыста на кожным месцы, у іх і ў нас: 3 Ласка вам а супакой ад Бога, Айца нашага, а Спадара Ісуса Хрыста.

4 Дзякую Богу свайму заўсёды

за вас узглядам ласкі Божай, данае нам у Ісусу Хрысту, 5 Што ўсім вы забагацелі ў Ім, усялякім словам і ўсялякім веданьнем, — 6 Бо светчаньне Хрыстова ўмацавалася ў вас, — 7 Так што вы ня маеце нястачы ні ў якім дару, чакаючы зьяўленьня Спадара нашага Ісуса Хрыста, 8 Каторы і ўмацуе вас аж да канца быць бязьвіннымі на дзень Спадара нашага Ісуса Хрыста. 9 Верны Бог, Ка-

торым вы пагуканыя да ўзаем'я Сына Ягонага Ісуса Хрыста, Спадара нашага.

10 Вось жа малю вас, браты, імям Спадара нашага Ісуса Хрыста, каб усі вы гўкалі адно, і ня было меж вас падзелаў, але каб вы супоўна задзіночыліся ў тэй самай думцы і ў тым самым паглядзе. 11 Бо ад Хлоіных стала імне ведама, браты мае, праз вас, што сьпярэчкі ё памеж вас. 12 Я гўкаю праз тое, што кажны з вас кажа: „Я запраўды Паўлаў”, а „Я Апалосаў”, а „Я Кіфія”, а „Я Хрыстоў”. 13 Нягож Хрыстос падзяліўся? альбо Паўла быў укрываваны за вас? альбо ў імя Паўлы вы хрысьціліся?

14 Дзякую Богу, што нікога з вас ня хрысьціў, апроча Крыспа а Гая, 15 Што ніхто ня можа сказаць, што я хрысьціў у імя свае собскае. 16 Але, я хрысьціў і дом Сыдепаноў; але балей ня ведаю, ці хрысьціў каго іншага. 17 Бо Хрыстос не паслаў мяне хрысьціць, але абяшчаць дабравесць, ня ў мудрасьці слова, каб ня быў змарнаваны крыж Хрыстоў.

18 Бо слова праз крыж гінучым ё дурніна, але нам спасаным — сіла Божая. 19 Бо напісана: „Загублю мудрасьць мудрыцоў, а розум разумных адхіну”. 20 Ідзе мудрэц? ідзе кніжнік? ідзе сьпярэчнік гэтага веку? Ці не абярнуў Бог мудрасьць гэтага сьвету ў дурноту? 21 Бо як сьвет мудрасьцяў не пазнаў Бога ў мудрасьці Божай, зьлюбо Богу было дурноту абяшчаньня спасьці вернікаў. 22 Бо Жыды вымагаюць знакоў, а Грэкі шукаюць мудрасьці; 23 Мы ж абяшчаем укрываванага Хрыста, Жыдом спадмана, а народам дурнота, 24 Але пагуканым, Жыдом і Грэкам, Хрыста, моц Божую а мудрасьць Божую; 25 Бо дурнота Божая мудрэйшая за людзёў, а млявае ў Бога дужшае за людзёў.

1-ШЫ ЛІСТ ДА КАРЫНЦІ. 1, 2

26 Разважча, браты, хто вы пагуканыя, што ня шмат мудрых подле цела, ня шмат дужых, ня шмат дабародных; 27 Бо Бог абраў дурноту гэтага сьвету, каб засароміць мудрых, і Бог абраў млявае гэтага сьвету, каб засароміць дужасьць; 28 І нізкае сьвету, і пагрэбаваных абраў Бог, і няіснуючае, каб існуючае зьнішчыць, — 29 Так, каб не хвалілася перад Богам ніяка цела.

30 Ад Яго й вы ў Хрысту Ісусе, Каторы стаў нам мудрасьцю ад Бога, як і справядлівасьцю а пасьвячэньням а адкупленьням, 31 Як напісана: „Хто хваліцца, Спадаром хваліся”.

2 І я, прыходзячы да вас, браты, прыходзіў ня з выборнай моваю або мудрасьцяй, абяшчаючы вам сьветчаньне Божае, 2 Бо я пастанаўіў быць у вас няведачым нічога, апроча Ісуса Хрыста, дык укрываванага; 3 І быў я ў вас у млявасьці а ў страху а ў вялікай дрыгоце. 4 І слова мае, і казань мая не ў пераконуючых словах мудрасьці, але ў паказе Духа а сілы, 5 Каб вера ваша стаяла не на мудрасьці людзкой, але на сіле Божай.

6 Мудрасьць жа гўкаем памеж дасканалых, але мудрасьць ня гэтага веку ані князёў гэтага веку мінулых; 7 Але гўкаем мудрасьць Божую, тайную, каторую Бог накінаваў перад вякамі да славы нашае, 8 Каторай ніхто з князёў гэтага веку не пазнаў; бо, калі б пазналі, не ўкрывавалі б Спадара славы. 9 Але, як напісана: „Ня бачыла таго вока, і ня чула вуха, і ня прыходзіла тое на сэрца людзіне, як шмат прыгатаваў Бог тым, што мілююць Яго”. 10 А нам Бог аб'явіў Духам, бо Дух усе дасьлядуе, нават глыбіні Божыя. 11 Бо хто зь людзёў ведае, што ёсьць у чалавеку, апроча духа людзкога, каторы ў ім? Так і Богага ніхто ня ведае, апроча Духа Богага.

1-ШЫ ЛІСТ ДА КАРЫНЦІ. 2, 3, 4

12 Але мы прынялі ня духа сьвету гэтага, але Духа ад Бога, каб ведаць, чым Бог дараваў нас, 13 Што й гўкаем ня людзкой мудрасьцяй навучанымі словамі, але навучаным Духам, раўнуючы духоўнае да духоўнага. 14 Але душэўная людзіна ня прыймае таго, што ад Духа Богага, бо яно дурнота яму; і ня можа цяміць, бо яно духоўна адрозьняецца. 15 Але духоўны адрозьняе ўсе, сам жа не адрозьняецца нікім. 16 „Бо хто пазнаў розум Спадароў, хто Яго вучыць будзе?” Але мы маем розум Хрыстоў.

3 І я, браты, ня мог гўкаць із вамі, як із духоўнымі, але як із цялеснымі, як із бязьлеткамі ў Хрысту. 2 Я даў нам малако піць, ня ежу, бо вы яшчэ не маглі есьці яе ані можаце яшчэ, 3 Бо вы яшчэ цялесныя. Бо калі меж вас завідаць а сьпярэчкі а падзел, дык ці не цялесныя вы? і ці ня ходзіце подле сьвецкае людзіны? 4 Бо калі хто кажа: „Я Паўлаў”, а другі: „Я Апалосаў”, дык ці не цялесныя вы людзі? Хто Паўла? хто Апалос? Яны адно слугачыя, пераз каторых вы ўверылі, ды колькі кажнаму даў Спадар. 6 Я засадзіў, Апалос палівае, ё штось, але Бог, што рост даець. 8 Тыі, што садзе, і тыі, што палівае, адно; але кажны адзяржыць сваю заплату подле свае працы. 9 Бо мы супрацаўні ў Бога, вы Божая ніва, Божая будоўля вы.

10 Подле данае імне ад Бога ласкі, я, як мудры будаўнічы, паклаў под, а другі будзе на ім; але кажны глядзі, як будзе на ім. 11 Бо ніхто ня можа пакласьці поду іншага, апроча пакладзенага, каторы ё Ісус Хрыстос. 12 Ці станове хто на гэтым подзе із золата, срэбра, дарагіх камянёў, дзерва, травы, саломы, — 13 Кажнага работа выявіцца; бо

дзець пакажа, бо ў вагню выкрынаецца, і агонь выпрабуе работу кажнага, якая яна ёсьць. 14 Калі чыя работа застанецца, каторую ён на ім будаваў, тыі адзяржыць заплату; 15 А ў каго работа згарыць, тыі будзе мець шкоду, але сам спасецца, адылі бы з агню.

16 Ціж вы ня ведаеце, што вы дом Божы, і Дух Божы живець у вас? 17 Калі хто папсуець дом Божы, таго Бог папсуець, бо дом Божы сьвяты; а гэта вы.

18 Ніхто ня зводзь самога сябе. Калі хто з вас думае быць мудрым у гэтым веку, тыі стань неразумным, каб быць мудрым. 19 Бо мудрасьць сьвету гэтага ё дурнота перад Богам, як напісана: „Каторы лове мудрых у хітрыні іхнай”. 20 І ўзноў: „Спадар ведае думкі мудрыцоў, што яны марныя”. 21 Дык няхай ніхто ня хваліцца людзьмі, бо ўсе вашае: 22 Ці Паўла, ці Апалос, ці Кіфа, ці сьвет, ці жыцьцё, ці сьмерць, ці цяперашніня, ці будучыня, — усе вашае; 23 Вы ж — Хрыстовы, а Хрыстос — Божы.

4 Дык кажны мае ўважаць нас за слугачых Хрыстовых а вернікаў тайнаў Божых. 2 Ад вернікаў жа вымагаюць, каб кажны быў верны. 3 Імне вельма мала знача, што судзіце празь мяне вы або людзкі суд; я й сам ня суджу празь сябе. 4 Бо я нічога ня знаю за сабою, але гэтым не апраўлены; судзьдзя ж імне Бог. 5 Затым ня судзіце без пары, пакуль ня прыйдзе Спадар, Каторы й асьвеце схаванае ў цемрадзі і выяве рады сэрца, і тады кажны будзе мець пахвалу ад Бога.

6 Гэта, браты, прытарнаваў я да сябе а Апалоса дзеля вас, каб вы навучыліся ад нас не мудрагеліць звыш тога, што напісана, і не падыймаліся адзіна перад адным. 7 Бо хто адрозьняе цябе? Што ты маеш, чаго б не адзяржаў? А калі адзяржаў, чаму хвалішся, быццам не

адзяржаў? Ужо вы перасыціліся, ужо вы забагацелі, вы радзілі бяз нас. Я хацеў бы, каб вы радзілі, каб мы таксама радзілі з вамі! 9 Бо я думаю, што Бог нас, апосталаў, пастанавіў за апошніх, бы на сьмерць прызначаных; бо мы сталі дзівосамі сьвету, ангілам і людзям. 10 Мы дурныя дзеля Хрыста, але мы разважныя ў Хрысту; мы млявыя, але мы моцныя, мы пачэсьлівыя, але мы ў ганьбе. 11 Аж дагэтуль прагнем і сьмягнем, і голыя, і бітыя, і бяздомныя, 12 І працуем, робячы сваімі собскімі рукамі. Абмаўляюць нас, мы дабраславім; перасьлядуць нас, мы цярпім; 13 Уражваюць нас, мы молім; мы сталі сьвету, як шумецьце, адкідаючы ўсімі аж дагэтуль.

14 Ня пішу гэта, каб засароміць вас, але каб перасьцерагчы вас, як любовныя дзеці свае. 15 Бо хоць бы вы мелі дзесяць тысячаў наўчыцеляў у Хрысту, ня шмат, адылі, айцоў; я радзіў вас у Хрысту Ісусу дабравесцяй. 16 Затым малою вас: будзьце маімі перайманьнікамі. 17 Дзеля таго я паслаў да вас Цімоха, свайго любовага а вернага ў Спадару сына, каторы дамене вам дарогі мае ў Хрысту, як я вучу ўсюдых у кожнай царкве.

18 Некатрыя запыхацелі, як быццам я не маніўся прыйсьці да вас; 19 Але я ўборзды прыйду да вас, калі Бог дазволі, і пазнаю ня словы запыхацельх, але моц, 20 Бо гаспадарства Божае ня ўслове, але ў моцы. 21 Чаго вы хочаце? з дубцом прыйсьці да вас, ці з міласьцяй і з духам лагоднасьці?

5 Агульна чуць, што бязульства сярод вас, ды такое бязульства, што не раўня народам, ажно хтось мае жонку айца свайго. 2 А вы запыхацелі, а ці ня мелі б валей плакаць, каб тый, што зрабіў такі ўчынак, быў выкінены з памеж вас? 3 А я, няпрытомны цела, але пры-

томны духам, ужо пастанавіў, бы будучы ў вас, каб таго, хто зрабіў гэта, 4 Вы, зышоўшыся ў імя Спадара нашага Ісуса Хрыста, разам з духам маім, сілаю Спадара нашага Ісуса Хрыста, 5 Перадалі яго такога шайтану на загубу цела, каб дух быў спасены ў дзень Спадара Ісуса.

6 Хвальня ваша ня добрая. Або вы ня ведаеце, што ад малое закісі ўсе цеста кісьне? 7 Ачысьціце старую закісь, каб вы былі новым цестам, бо вы прэсныя, бо Пасха ж нашая, Хрыстос, быў абрэчаны. 8 Затым сьвяткуйма сьвята не із старой закісай ані із закісай злосьці а нягоднасьці, але з праснакамі шчырасьці а праўды.

9 Я пісаў вам у лісьце, не сябраваць із бязулямі; 10 Не наагул із бязулямі гэтага сьвету, альбо з прагавітымі а дзярлівымі, альбо з балвахваламі, бо мусілі б выйсьці з гэтага сьвету; 11 Але я пісаў вам не сябраваць із тым, хто, завучыся братам, застаецца бязулям, або прагавітым, або балвахвалам, або абмоўцам, або п'яніцам, або дзяруном, з таковым нават ня ежча разам.

12 Бо што імне судзіць і навоных? Ці не нутраных вы судзіце? 13 Навонных жа судзе Бог. Выкіньце нягоднага з памеж сябе.

6 Ці вахыцца хто з вас, правуючыся з другім, прававацца і несправядлівых, а не ў сьвятых? 2 Ці ня ведаеце, што сьвятыя будучь судзіць сьвет? А калі сьветамі будзе суджаць, ці вы нягожыя найменшага суджэньня? 3 Ці вы ня ведаеце, што мы будзем судзіць ангілаў? Пагатове справы гэтага жыцця.

4 А вы, як мелі справы гэтага жыцця, пасадзілі судзіць пагрэбаваных у царкве. 5 На сорам вам кажу: нягож няма памеж вас і воднага разумага, што мог бы расудзіць памеж братоў сваіх? 6 Але

брат із братам правуюцца, ды перад нявернікамі.

7 У такім прылучаю ўжо запраўды заганаю наагул у вас ё, што вы правуюцесь мяжсобку. Чаму валей ня церпіце крыўды? чаму валей не застаіцесь ашуканымі? 8 Але вы крыўдзіце а шкодзіце, ды гэта братоў. 9 Ці вы ня ведаеце, што несправядлівым не спадзець гаспадарства Божае? Не давайцесь зводзіць: ані бязулям, ані балвахвалам, ані чужаложнікам, ані вельма скупа, нежаным, ані мужаложнікам, 10 Ані злодзеям, ані галылівым, ані п'яніцам, ані абмоўцам, ані дзяруном не спадзець гаспадарства Божае. 11 І гэткімі былі некатрыя з вас; але абмыты, але ўсьвячаны, але аправены імям Спадара нашага Ісуса Хрыста і Духам Бога нашага.

12 Усе імне дазволена, але ня ўсе карысна; усе імне дазволена, але ня буду я пад уладаю чаго-колечы. 13 Ежа да жывата, і живот да ежы; але Бог зынішча адно й рдугое. Цела не да бязульства, але да Спадара, і Спадар да цела. 14 Бог ускрысіў Спадара, ускрысіць і нас магутнасьцю Сваёй.

15 Ці вы ня ведаеце, што целы вашы — гэта чаланы Хрыстовы? Дык ці адыйму чаланы ў Хрыста, каб зрабіць іх чаланамі бязулі? Няхай ня станеца так! 16 Альбо ня ведаеце, што тый, каторы лучыцца зь бязуляю, ёсьць адно цела зь ёю, бо кажацца: „Двое будучь адно цела”. 17 Але тый, што адзіночыцца із Спадаром, ёсьць адзін Дух.

18 Упакайце ад бязульства: кажны грэх, які робе людзіна, ё вонках цела; а бязуля грэша супроці собскага цела свайго. 19 Ці ня ведаеце, што целы вашы ё дом жывачага ў вас Сьвятога Духа, Каторага вы маеце ад Бога, і вы не свае? 20 Бо вы купленыя цанюю. Затым услаўляйце Бога ў целах сваіх.

7 Што ж да таго, праз што вы пісалі, дык добра чалавеку не датыкацца жонкі. 2 Але, каб усьцерагчыся бязульства, кажны май собскую жонку сваю, і кажная май собскага мужа свайго. 3 Муж няхай аддаець належнае жонцы, падобна жонка мужу. 4 Жонка ня мае ўлады над целама сваім, але муж; падобна й муж ня мае ўлады над целама сваім, але жонка.

5 Не спабывайце адно аднаго, кі-ба із згоды, на якісь час, каб пасьвяціцца да посту а малітвы, і ўзноў будзьце разам, каб шайтан не спакушаў вас зь нястачы самавалоданьня вашага. 6 Кажу гэта, адылі, як дазвол, не як расказаньне. 7 Бо зычу, каб усі людзі былі, нават як я; але кажны мае свой дар ад Бога, адзін гэтак, другі гэнак.

8 Нежаватым жа і ўдовам кажу: добра ім, калі б засталіся, як я. 9 Але калі ня могуць валодаваць самы сабою, няхай жэняцца; бо валей жаніцца, чымся распаляцца. 10 А тым, што пабяруцца, ня я расказую, але Спадар: жонцы не разлучацца з мужам; 11 А калі разлучыцца, дык мае заставацца незамужнай або пагадзіцца з мужам сваім, і мужу не пакідаць жонкі.

12 Іншым жа я кажу, а не Спадар: калі які брат мае жонку няверніцу, і яна згодная жыць із ім, няхай не пакідае яе; 13 І жонка, што мае мужа няверніка, і ён згодны жыць із ёю, няхай не пакідае яго; 14 Бо нявернік муж усьвячаецца жонкаю верніцаю, і жонка няверніца ўсьвячаецца мужам вернікам. Накш дзеці вашыя былі б нячыстыя, а цяпер сьвятыя.

15 Калі ж нявернік хоча разлучыцца, хай разлучаецца; брат або сястра ў такіх прылучаёх не прыняволены, бо Бог пагукнуў нас да супакою. 16 Скуль ведаеш ты, жонка, ці не спасеш мужа? Або скуль ведаеш ты, мужу, ці не спасеш жон-

кі? 17 Толькі кажны рабі так, як Бог яму прызначыў, і кажны, як Спадар пагукáў. Гэтак я загадую па ўсіх цэрквах. 18 Калі хто пагуканы абрэзаным, не хавайся; калі хто пагуканы неабрэзаным, не абразайся. 19 Абразаньне нішто і неабразаньне нішто, але дзяржаньне расказаньняў Божых.

20 Хай кажны застаецца ў тым пагуканьню, у якім пагуканы. 21 Калі нявольнікам ты пагуканы, не парушайся гэтым; але калі можаш стаць вольным, дык вале́й карыста́й з гэтага. 22 Бо нявольнік, пагуканы ў Спадару, завецца вольнік Спадароў; аднолькава й пагуканы вольным завецца нявольнік Хрыстоў. 23 Вы куплены цаною; ня будзьце нявольнікамі людзкімі. 24 Браты, няхай кажны, якім пагуканы, такім заставайся перад Богам.

25 Узглядам дзявоцтва я ня маю расказаньня Спадаровага, але даю раду, як тый, катораму зь міласэрдыя Свайго даў Спадар быць верным. 26 Я дапушчаю, што добра дзеля цяперашняе патрэбы, значыцца, добра чалавеку застацца так, як ён ёсьць. 27 Злучаны ты із жонкаю? ня шукай вывальнення. Вывальнены ад жонкі, ня шукай жонкі. 28 Калі, адылі, ажэнішся, ня ізгрэшыш; і калі дзеўка выйдзе замуж, ня ізгрэша. Але таковыя будуць мець атугу ў целе; а я вас жалею.

29 Але гэта я вам кажу, браты: час засталы скарочаны, каб маючыя жонкі былі як ня маючыя; 30 І тыя, што плачуць, як ня плачучыя; і тыя, што цешацца, як тыя, што ня цешацца; і купляючыя, як не дзяржаць; 31 І тыя, што ўжываюць сьвету гэтага, як ненадужываючыя; бо мінае абраз сьвету гэтага. 32 А я зычу, каб вы былі бяз клопату.

Нежанаты рупіцца праз справы

Спадаровы, як падабацца Спадару. 33 А жанаты рупіцца праз справы сьвету, як падабацца жонцы. 34 Розныя памеж замужкі й дзеўкі; незамужняя рупіцца праз справы Спадаровы, каб быць сьвятой целаю і духам; а замужняя рупіцца праз справы сьвету, як падабацца мужу свайму.

35 Кажу гэта дзеля вашае ж карысьці, не каб зрабіць абмежаньне вам, але дзеля таго, што гэта належана і каб служылі Спадару без адхіленьня. 36 Але калі хто ўважае, што ня лець дзеўцы ягонаі, каб яна, будучы ў цьвеце, заставалася так, дык няхай робе, што хоця, — ня ізгрэша; хай выходзяць замуж. 37 Але хто стаіць цьверда ў сэрцу сваім, ня прысілены патрэбаю, але, маючы ўладу над воляю свай, паставіў у сэрцу сваім дзяржаць яе дзеўкаю, тый добра робе. 38 Затым, хто выдаець замуж дзеўку сваю, добра робе; а хто не выдаець, робе ляпей.

39 Жонка зьвязана, пакуль жые муж; калі ж муж ейны памрэць, вольная выйсьці за каго хоча, адно ў Спадару. 40 Але яна шчасліўшая, калі застаецца так, падле пагляду майго; а, думаю, і я маю Духа Бога жага.

8 А што да абраканнага балваном, мы ведаем, бо мы ўсі маем веданьне; веданьне надывае, але любосьць будзе. 2 Калі хто думае, што ён знае што-колечы, тый нічога няшчэ не знае так, як мае знаць. 3 Але хто любе Бога, таму дана знацьцё ад Яго.

4 Дык, што да ядзеньня абраканнага балваном, мы ведаем, што балван на сьведзе нішто, і што няма іншага Бога, апроч Аднаго. 5 Бо хоць і ё так званыя багі, або на небе, або на зямлі, бо ё шмат багоў і панюў шмат; 6 Але ў нас адзін Бог Айцец, з Каторага ўсе, і мы дзеля Яго, і адзін Спадар Ісус Хры-

стос, Каторым усе, і мы Ім. 7 Але ня ў усіх такое веданьне: некаторыя із сумленьняў што да балваной, дагэтуль ядуць, як абраканнае балваном, і сумленьне іхнае, будучы млявым, брудзяніцца.

8 Ежа не паручае нас Богу: калі мы ямо, ня маем перавагі; калі не ямо, нічога ня трацім. 9 Глядзіце, адылі, каб гэтае права ня было спатыкненьням квольным.

10 Бо калі хто-колечы абача, што ты, маючы веданьне, сядзіш за сталом у доме балваной, дык сумленьне ягонае, як кволага, ці не захоце яго есьці абраканнае балвану? 11 І ад веданьня твайго загіне кволы брат твой, за каторага памер Хрыстос. 12 Вось жа, гэтак грэшчы супроці братоў і ранячы млявае сумленьне іхнае, вы грэшчы супроці Хрыста. 13 Затым, калі ежа спадманьне брата майго, ня буду есьці мяса на векі, каб не спадмануць брата свайго.

9 Ці ня вольны я? Ці не апостал я? Ці ня бачыў я Ісуса Хрыста, Спадара нашага? Ці не мая праца вы ў Спадару? 2 Калі іншым я не апостал, дык запраўды вам; бо пячаць майго апосталства вы ў Спадару.

3 Во мая абарона ад судлівых мяне. 4 Ці мы ня маем права есьці й піць? 5 Ці ня маем права мець спадарожніцаю сястру жану, як і іншыя апосталы а браты ў Спадару а Кіфа? 6 Або адзін я а Варнава ня маем права не рабіць? 7 І які жаўнер ваюе на свой кошт? Хто, засадзіўшы вінішча, ня есьць пладоў із яго? Хто, пасучы чараду, ня есьць малака ад чарады?

8 Ці я кажу гэта палюдзку? Ці й Закон гэтага ня кажа? 9 Во ў Законе Масеевым напісана: „Не завяжаш пыску валу малоцчачаму”. Ці праз валы рупіцца Бог? 10 Ці ня супоўна дзеля нас кажацца? Бо нам гэта напісана; бо хто араць, мае

араць із надзеяю, хто малоце, із спадзеваю мець дзель.

11 Калі мы пасеялі ў вас духоўнае, ці вялікае гэта, калі пажнем у вас цялеснае? 12 Калі іншыя маюць у вас права мець дзель, ці не пагатоў мы? Мы, адылі, не карыстаем із гэтага права, але ўсе церпім, каб не зрабіць нікага заміну дабравесці Хрыстовай.

13 Ці вы ня ведаеце, што працуючыя каля святых рэчаў жывяцца із сьвятыні? што слугуючыя ля аброчніка маюць дзель із аброчніка? 14 Гэтак і Спадар загадаў, каб абяшчаючы дабравесць жылі з дабравесці. 15 Але я не карыстаў зь нічога гэтага. І напісаў гэта ня дзеля таго, каб так было імне; бо імне валеі памерці, чымся каб хто змарнаваў пахвалу маю.

16 Бо, калі я абяшчаю дабравесць, дык няма імне чым хваліцца, бо гэта мой абавязак, і бяда імне, калі б я не абяшчаў дабравесці! 17 Бо калі я раблю гэта самахоць, дык буду мець заплату, але калі не самахоць, дык спаўняю павераны імне ўрад. 18 За што ж імне заплаці? За тое, што, абяшчаючы дабравесць, абяшчаю дарма, не карыстаючы з належнага імне права ў дабравесці.

19 Бо, будучы вольны ад усіх, я ўчыніў сябе нявольнікам усіх, каб найбалеі прыдбаць. 20 І быў да Жыдоў як Жыд, каб магчы прыдбаць Жыдоў; да тых, што пад Законам, як пад Законом, ня будучы сам пад Законом, каб магчы прыдбаць тых, што пад Законом; 21 Да тых без Закону, як без Закону, ня будучы без закону Богага, але пад законам Хрыстовым, каб прыдбаць тых, што без Закону; 22 Да млявых стаў млявым, каб прыдбаць млявых. Да ўсіх я стаў усім, каб спасці прынамся некаторых. 23 А ўсе гэта раблю дзеля дабравесці, каб учасьнікам не быць.

24 Ціж ня ведаеце, што выпераднікі на выперадках бягуць усі, але адзін адзержуе надгароду? Дык бяжыце, каб адзяржаць. 25 Кажны ж дужэль захове самавалоданьне: тыя запраўды, каб адзяржаць вяннок псавальны, а мы — непсавальны. 26 Затым я бягу ня так, як на няпэўнае, б'юся ня так, быццам б'ю паветра; 27 Але слышу цела свае і няволю яго, каб, абяшчаючы іншым, самому ня быць адхіненым.

10 Не хачу ж, каб вы, браты, ня ведалі, што айпове нашы ўсі пад булаком былі і ўсі перайшлі пераз мора; 2 І ўсі хрысьціліся ў Масея ў булаку і ў мору; 3 І ўсі елі тую самую духоўную ежу; 4 І ўсі пілі тый самы духоўны напітак, бо пілі з духоўнае скалы, што йшла за імі; скала ж была Хрыстос. 5 Бог, адылі, не ўпадабаў бальшыні зь іх, бо яны расьцярушыліся па пустыні.

6 Гэта ж сталася як праабразы нам, каб мы ня галіліся на благое, як запраўды пагаліліся яны. 7 І ня будзьце балвахваламі, як некаторыя зь іх, як напісана: „Люд сеў есьці а піць, і ўстаў гуляць”. 8 І не бязульма, як некаторыя зь іх бязулілі, і за адзін дзень загінула іх дваццаць тры тысячы. 9 Ані спакушайма Хрыста, як некаторыя зь іх спакупалі, і загінулі ад гадаў. 10 Ані наракайце, як некаторыя зь іх наракалі, і загінулі ад згубцы.

11 Гэта ж усе сталася ім, як праабразы, і напісана на навуку нам, каторых дасяглі апошнія вякі. 12 Затым, хто думае, што ён стаіць, глядзі, каб не паваліцца. 13 Вас стрэла спакуса ня іншая, як людзкая; і верны Бог, Каторы не дапусьце вас спакушаць звыш магчымасьці вашае, але із спакусаю дасьць і палётку, каб вы маглі вытрываць.

14 Дык, любовыя мае, уцякайце ад балвахвалства. 15 Я кажу як ра-

зумным, разважча, што кажу. 16 Чара дабраславеньня, каторую дабраславім, ці ня ёсьць узаем'е крыві Хрыстовае? Хлеб, што ломім, ці ня ёсьць узаем'е цела Хрыстовага? 17 Бо адзін хлеб, адно цела шмат нас, бо ўсі мы ўчасьнікі аднаго хлеба.

18 Гляньце на Ізраеля подле цела: тыя, што ядуць аброкі, ці ня ўчасьнікі аброчніка? 19 Што я кажу? Ці тое, што балван ё ёшто-колечы, або абраканае балваном знача што-колечы? 20 Але што абракаюць пагане, нячысьцікам абракаюць, а ня Богу. А я ня зычу, каб вы былі ў вузаем'ю зь нячысьцікамі. 21 Ня можаце піць чары Спадаровае і чары нячысьцікавае, ня можаце быць ўчасьнікамі столу Спадаровага і столу нячысьцікавага. 22 Ці будзем даводзіць Спадара да завьісьці? Ці мы дужыны за Яго? ?

23 Усе дазволена, але ня ўсе карысна; усе дазволена, але ня ўсе будзе. 24 Ніхто ня шукай свайго, але кажны другога. 25 Усе, што прадаецца ў мясных крамах, ежча бязь ніякага выпытываньня дзеля сумленьня; 26 Бо „зямля Спадарова, і ўся паўніня яе”.

27 Калі хто зь нявернікаў пазавець вас, і хочаце йсьці, усе, што пасулена вам, ежча бязь ніякага выпытываньня дзеля сумленьня. 28 Але калі хто скажа вам: „Гэта балваном абраканае”; дык ня ежча дзеля таго, хто азнайміў вам, і дзеля сумленьня. (Бо зямля Спадарова, і паўніня яе). 29 Сумленьне ж разуменне твае, але таго другога; бо чаму мая свабода была б суджана чужым сумленьням? 30 Калі я з падыкаю спажываю, то нашто ганіцца мяне за тое, за што я дзякую? 31 Дык ці ясьцё, ці п'іце, ці што іншае робіце, усе робіце на славу Божую.

32 Ня будзьце спадманаю Жыдом

ані Грэкам, ані царкве Божай, 33 Як я гаджу ўсім у вусім, шукаючы карысьці не свае, але шмат чые, каб спасьліся.

11 Будзьце перайманьнікамі ў мяне, як я ў Хрыста. 2 Але хвалю вас, браты, што вы ўсе мае памятуеце, і дзяржыце падавыні, як я падаў вам. 3 Хачу таксама, каб вы ведалі, што кажнага мужа галава Хрыстос; галава жончына — муж; а галава Хрыста — Бог.

4 Каторы муж моліцца альбо прапракае з накрытай галавою, сароме галаву сваю. 5 А кажная жонка, што моліцца альбо прапракае праставалосая, сароме галаву сваю; бо гэта тое самое, як калі б яна была пагаліўшыся. 6 Бо калі жонка ня хоча накрывацца, няхай таксама быць пастрыжанай альбо паголенай, няхай накрываецца.

7 Бо муж ня мае накрываць галавы, бо ён абраз а слава Божая; а жонка — слава мужава. 8 Бо ня муж із жонкі, але жонка з мужа; 9 Бо таксама ня муж створаны дзеля жонкі, але жонка дзеля мужа. 10 Затым і мае мець жонка на галаве сваёй знак улады дзеля ангілаў. 11 Адылі, ані жонка бяз мужа, ані муж бяз жонкі ў Спадару. 12 Бо як жонка з мужа, так і муж пераз жонку; усе ж — з Бога.

13 Разважча самы, ці гожа жонцы праставалосай маліцца Богу? 14 Ціж сама прырода ня вуча вас, што калі муж мае даўгія валасы, няслава яму гэта; 15 Але калі жонка мае даўгія валасы, ёй слава, бо даўгія валасы даны ёй замест прыкрыцьця. 16 Але калі б хто думаў быць звадлівым, мы ня маем такога звычаю ані царквы Божыя.

17 Але, сулячы гэта, не хвалю, што вы зьбіраецеся ня дзеля лепшага, але дзеля горшага. 18 Бо, першае, запраўды чую, што, як вы зыходзіцеся на збор, памеж вас бы-

ваюць падзелы, чаму часткава й веру. 19 Бо мусяць быць таксама гэрасі памеж вас, каб выявіліся памеж вас узумелыя.

20 Адлі, як зьбіраецеся, дык ня дзеля вярэры Спадаровае; 21 Бо кажны барэздзіць уперад есьці сваю ежу, і адзін галадуе, а другі п'яны. 22 Ціж у вас няма дамоў, каб есьці й піць? Або грэбуеце царквою Божай і сароміце тых, што ня маюць? Што сказаць вам? ці пахваліць вас за гэта? за гэта не пахвалю.

23 Бо я прыняў ад Спадара тое, што й перадаў вам, што Спадар Ісус тае ночы, каторае быў выданы, узяў хлеб 24 І, даўшы падзяку, паламіў і сказаў: „Гэта цела Мае, каторае за вас ломіцца; гэта рабіце на Маю памятку”. 25 Таксама й чару па вярэры, кажучы: „Гэта чара ё новай ўмова ў крыві Маёй, гэта рабіце так часта, як п'іце, на Маю памятку”.

26 Так часта, як вы ясьцё хлеб гэты і п'іце чару гэтую, сьмерць Спадарову абяшчаеце, пакуль Ён прыйдзе.

27 Затым, хто будзе есьці хлеб гэты або піць чару Спадарову ня годна, вінен будзе Цела й Крыві Спадаровае. 28 Няхай жа спрабуе сябе людзіна, і гэтак еж із хлеба таго і з чары тае. 29 Бо хто есьць а п'ець ня годна, тый есьць а п'ець засуджэньне сабе, не разважчаючы празь Цела. 30 Ад гэтага шмат хто з вас кволы а хворы і ня мала засынае.

31 Бо, калі б мы судзілі самы сябе, дык ня былі б суджаныя; 32 Будучы ж суджаныя, мы казьнераныя Спадаром, каб ня былі засуджаныя ізь сьветам. 33 Затым, браты мае, зьбіраючыся на вярэру, жджыце адзін аднаго. 34 Калі хто хоча есьці, няхай есьць дома, каб зьбірацца вам не на засуджэньне. Засталае ўладжу, як прыйдзю.

12 Узглядам жа духоўных дароў, браты, не хачу, каб вы ня ведалі.

2 Ведаеце, што, як вы былі пагане, дык жадзілі да бязмоўных балванаў, бы воджаныя. 3 Затым азнайму вам, што ніхто, Духам Божым гўкаючы, ня скажа: „Праклён на Ісуса!“ і ніхто ня можа сказаць: „Спадар Ісус“, хіба Духам Сьвятым.

4 Дары ж розныя, але Дух тый самы; 5 І службы розныя, а Спадар тый самы; 6 І дзеянні розныя, а Бог тый самы, Каторы дзее ўсе ў васіх. 7 Але кажнаму даецца выяўленьне Духа на карысьць: 8 Аднаму даецца Духам слова мудрасьці, другому слова веды, тым жа Духам; 9 Іншаму вера, тым жа Духам; а іншаму дары ўздараўленьня, тым адным Духам; 10 А іншаму чыньенне магутнасьцяў, іншаму прароцтвы, іншаму адрозьненне духоў, іншаму розныя мовы, іншаму зьясьненне моваў. 11 Але ўсе гэта дзее адзін а тый самы Дух, удзяляючы апырчона кажнаму, падле замэру свайго. 12 Бо як цела адно, але мае шмат чалавоў, і ўсі чаланы адно цела, хоць шмат, але адно цела, — так і Хрыстос. 13 Бо запраўды адным Духам хрысьціліся ўсі мы ў вадно цела, ці то Жыды ці то Грэкі, ці то нявольнікі ці то вольнікі; і ўсім даны піць адзін Дух.

14 Бо запраўды цела не адзін чалон, але шмат. 15 Калі нага скажа: „Я ня часьць цела, бо я ня рука“, дык нягож яна затым ня часьць цела? 16 І калі вуха скажа: „Я ня вока, дык я ня часьць цела“, дык нягож яно затым ня часьць цела? 17 Калі ўсе цела вока, дык ідзе чутасьць? Калі ўсе чутасьць, дык ідзе нюх? 18 Але Бог расклаў чаланы, кажны зь іх у цэле, як Ён зычыў. 19 Калі б усі былі адзін чалон, дык ідзе цела? 20 Але цяпер чалавоў шмат, а цела адно. 21 Ня можа вока сказаць рупцэ: „Ты імне непатрэбная“; альбо таксама галава нагам: „Вы імне непатрэбныя“. 22 Наадварот, чаланы цела, што здаюцца

слабшыя, шмат патрабнейшыя. 23 А каторыя мы ўважаем за меней пачэсныя ў нашым цэле, тыя акружаем большым збыткам, і нашы менш пачэсныя чаланы ў большым збытку прыгажосць маюць; 24 А нашы прыгожыя таго не патрабуюць. Але Бог так сумерна ўладзіў цела, даючы чэсьць у большым збытку патрабуючым сыці, 25 Каб ня было падзелу ў цэле, але каб чаланы мелі тую самую рупнасьць адзін праз аднаго. 26 І калі адзін чалон церпе, усі чаланы церпяць зь ім; і калі адзін чалон славіцца, усі чаланы пешацца зь ім. 27 І вы — цела Хрыстова, а паасобку — чаланы. 28 А іншых Бог пастанаўіў у царкве, першае — апосталаў, другое — прарокаў, трэйцае — вучыцеляў; адлі магутнасьці, тады дары ўздараўленьня, памогі, раджаньня розныя мовы. 29 Ці ўсі апосталы? ці ўсі прарокі? ці ўсі вучыцелі? ці ўсі магутнасьці? 30 Ці ўсі маюць дары ўздараўленьня? ці ўсі гўкаюць мовамі? ці ўсі зьясьняюць? 31 Але жадайце гарача дароў большых; і яшчэ вышшыя дарогі пакажу вам.

13 Калі б я гўкаў мовамі людзкімі й ангільскімі, а міласьці ня меў дык я — медзь зьвінячая і цымбалы гучныя. І калі б я меў прароцтвы, і ведаў усі тайны, і меў усялякае знацьцё, і меў бы ўсю веру ажно горы перасуваў, а міласьці ня меў, — то я нічога. 3 І калі б раздаў усе меньне свае, і калі б аддаў цела свае на спаленьне, а міласьці ня меў, — дык гэта імне не карысна.

4 Міласьць цярплівая, зычлівая, міласьць не завідная, міласьць не вьяльмееца, не пыхаецца, 5 Не захаваецца нялець, ня шукае свайго собскага, ня квеліцца, ня думае ліха, 6 Ня пешыцца зь бяспраўя, але пешыцца з праўды; 7 Усе пакрывае

ўсяму вера, усяго спадзяецца, у усім трывае.

8 Міласьць ніколі не перастаецца, хоць ё прароцтвы, але перастануць, хоць ё мовы, але перастануць, хоць ё веда, але перастане. 9 Бо мы часткава ведаем і часткава праракаем. 10 Як настане дасканалнае, тады часткавае аддзіліцца.

11 Як я быў бязьлеткам, я зюкаў, як бязьлетак, я думаў, як бязьлетак, я разважаў, як бязьлетак; а як стаў мужам, дык пакінаў бязьлетнас. 12. Цяпер мы глядзім, бы перазшко, наўманы, але тады відам да віду; цяпер я ведаю часткава, а тады пазнаю, падобна як я супоўна пазнаны.

13 Цяпер трываюць тры: вера, надзея, міласьць; гэтыя тры, але большая зь іх міласьць.

14 Ганіцеся за міласьцяй і гарача жадайце духоўных дароў, асабліва, каб вы маглі праракаць. 2 Бо хто гўкае моваю, ня гўкае людзём, але Богу; бо ніхто ня слухае, ён тайны гўкае духам; 3 А хто праракае, тый гўкае людзём збудаваньне а захавааньне а пацяшэньне.

4 Хто гўкае моваю, будзе сябе; а хто праракае, тый будзе царкву. 5 Я зычу, каб вы ўсі гўкалі мовамі; але валеі, каб праракалі, бо хто праракае, тый пераходзе гўкаючага мовамі, хіба, што ён зьясьніць, каб царква адзяржала збудаваньне.

6 Дык цяпер, браты, калі я прыйдучу да вас, гўкаючы мовамі, дык што за карысьць вам, калі ня буду гўкаць аб'яўленьням, або знацьцём, або прароцтвам, або навукаю? 7 Гэта ж і няжывыя рэчы, што выдаюць гук, як дудка альбо гарпа; калі б ня было розьніцы ў гуках, як пазнаць, што дудзіць альбо грае гарпа? 8 Таксама калі труба выдаецца неазначаны гук, хто будзе гатавацца да бітвы? 9 Гэтак і вы, калі языком вымаўляеце незразумелыя словы, дык як пазнаюць, што вы гўка-

еце? Вы будзеце гўкаць у паветра.

10 Колькі, прыкладам, розных словаў на сьвеце, і ні воднага зь іх няма без азначанага гуку. 11 Калі ж я ня знаю моцы гуку, буду таму, што гўкае, чужаземцам, і тый, што гўкае, імне чужаземец. 12 Гэтак і вы, будучы рупатлівыя духоўных дароў, старайцеся збыткаваць на збудаваньне царквы.

13 Затым тый, хто гўкае моваю, хай моліцца, каб мог зьясьніць. 14 Бо калі я малюся моваю, дух мой моліцца, але розум мой бязплодны.

15 Дык што ж? Буду маліцца духам, але буду маліцца й розумам; буду пляць духам, але буду пляць і розумам. 16 Бо, напх кажучы, калі ты дабраславіш духам, як можа тый, што займае месца простага, сказаць „Амін“ на твае дзякаваньне? Бо ён ня ведае, што ты кажаш.

17 Бо ты запраўды добра дзякуеш, але другі ня будзеца. 18 Дзякую Богу, што балей за ўсіх вас мовамі гўкаю; 19 Але ў царкве зычу валеі пляць словаў сказаць розумам сваім, каб і іншых навучыць, чымся дзесяць тысячаў словаў моваю.

20 Браты! ня будзьце дзеці розумам: на ліха будзьце бязьлеткі, але розумам будзьце выраслыя. 21 Напісана ў Законе: „Людзьмі іншых моваў і чужымі вуснамі буду гўкаць да людю гэтага, але й гэтак не паслухаюць Мяне, кажа Спадар“. 22 Дык мовы ё на знак ня вернікам, але нявернікам; а прароцтвы не нявернікам, але вернікам.

23 Калі ўся царква зыйдзеца разам, і ўсі будуць гўкаць мовамі, і простыя ўвядуць альбо нявернікі, дык ці ня скажуць яны, што вы шалёныя? 24 Але як усі праракаюць, і ўвядуць які нявернік альбо просты, яго ўсі пераконуюць, усі судзяць яго. 25 І тайны сэрца яго нага выяўляюцца, і ён падае ніцма,

кляняецца Богу і скажа, што зап-
раўды з вамі Бог.

26 Дык што ж, браты? Як вы
зыходзіцеся, кажны з вас мае псал-
му, мае навуку, мае мову, мае аб'яў-
ленне, мае выклад, — усе няхай
будзе на збудаваўне.

27 Калі хто гўкае моваю, хай бу-
дзе дзуж альбо найбалеі трох, ды
паасобку, і адзін зьясьняй. 28 Ка-
лі ж ня будзе зьясьняньніка, няхай
ён маўчыць у царкве, а гўкае само-
му сабе і Богу.

29 Прарокі ж няхай два або тры
гўкаюць, а іншыя няхай разважа-
юць. 30 Калі ж іншаму седзячаму
было аб'яўленне, няхай першы
маўчыць. 31 Бо можаце ўсі адзін за
адным праракаць, каб ўсі вучыліся
і ўсі захочаваліся. 32 І дужі праро-
кія падданыя прарокам; 33 Бо Бог
ня ё Бог няраду, але супакою, як
у вусіх царквах святых.

34 Няхай жанкі маўчаць у царк-
вах, бо не дазволена ім гутарыць,
але быць падданымі, як і Права ка-
жа. 35 Але, калі яны зычаць наву-
чыцца чагось, няхай пытаюцца ў
мужоў сваіх дома, бо сорам жонцы
гутарыць у царкве. 36 Ціж ад вас
вышла слова Божае? Або да вас ад-
ных дасягло?

37 Калі хто ўважае сябе за пра-
року альбо духоўнага, няхай паз-
наець, што я пішу вам, што гэта
расказаньне Спадарова; 38 А хто
ня ведае, няхай ня ведае. 39 Дык,
браты, рупцеся праракаць, але не
бараніце гўкаць мовамі. 40 Ня-
хай жа ўсе дзеіцца гожа а радна.

15 Прыпамінаю вам, браты, Добра-
весьць, каторую я абяшчаў вам,
каторую вы й прынялі, у каторай
стаіце. 2 Каторай і спасяецца, калі
дзяржыце моцна слова, каторае я
абяшчаў вам, як Дабравесьць, хіба
што надарма ўверылі.

3 Бо я перш-наперш падаў вам,
што й я прыняў, што Хрыстос памер
за грахі нашы, падле Пісьмаў, 4 І

што Ён быў пахаваны, і што ўскрас-
на трэці дзень, падле Пісьмаў, 5 І
што зьявіўся Кіфе, адлі дванацца-
цём; 6 Адлі зьявіўся звыш пяцсот
братом адразу, з каторых большыня
перабылае дагэтуль, але некаторыя
й заснулі; 7 Потым зьявіўся Якаву,
адлі ўсім апосталам.

8 І, наапошку, як нейкаму ськіне-
наму, зьявіўся й імне. 9 Бо я най-
меншы з апосталаў і нягодны зваць-
ца апосталам, бо я перасьледаваў
царкву Божую. 10 Але ласка Бо-
жаю я ё тое, што я ё; і ласка Яго-
ная ў імне ня была дарма, але я
папрацаваў найпладней за ўсіх іх;
ня я, адылі, але ласка Божая, што
з імною. 11 Дык ці я, ці яны, мы
так абяшчаем і так верым.

12 Калі ж праз Хрыста абяш-
чаюць, што Ён ускрас ізь мертвых,
дык як некаторыя з памеж вас ка-
жуць, што ўскрасеньня мертвых
няма? 13 Калі няма ўскрасеньня мерт-
вых, дык і Хрыстос ня ўскрас. 14 А
калі Хрыстос ня ўскрас, тады за-
праўды й абяшчаньне наша пустое,
пустая й вера нашая. 15 Ды мы
апынуліся б і хвальшывымі сьвет-
камі Бога, бо сьветчылі б праз Бо-
га, што Ён ускрысіў Хрыста, Като-
рага Ён ня ўскрышаў, калі запраў-
ды мертвыя ня ўскрасаюць; 16 Бо
калі мертвыя ня ўскрасаюць, дык
і Хрыстос ня ўскрас; 17 А калі
Хрыстос ня ўскрас, дык вера вашая
бескарысная: вы яшчэ ў грахох сва-
іх; 18 Тады й тыя, што заснулі ў
Хрысту, загинулі б. 19 Калі толькі
ў гэтым жыццю надзею маем ў
Хрысту, мы найняпчасьнейшыя з
усіх людзей.

20 Вось жа, Хрыстос ускрас ізь
мертвых, пяршак ізь заснулых. 21 Бо
як сьмерць перазь людзін, перазь
людзін у ўскрасеньне зь мертвых.

22 Бо як ув Адаму ўсі паміраюць,
так таксама ў Хрысту ўсі ажывуць.

23 Але кажны ў собскім парадку
сваім: пяршак Хрыстос, потым

Хрыстовыя ў часе прыходу Ягона-
га. 24 Адлі канец, як Ён перадасць
гаспадарства Богу а Айцу, як ска-
суе ўсялякі ўрад і ўсялякую ўладу
а магутнасьць; 25 Бо яму нале-
жыцца гаспадарстваваць, пакуль не
пакладзець усіх непрыяцеляў пад
ногі Свае.

26 Апошні ж скасаваны непрыя-
цель — сьмерць, 27, „Бо ўсе паддаў
пад ногі Ягоныя“. Калі ж сказана,
што ўсе паддана, дык ясна, што ап-
рача таго, хто паддаў Яму ўсе.
28 Калі ж усе будзе паддана Яму,
тады Сын і Сам паддасца Таму, хто
паддаў усе Яму, каб Бог быў усе
ў усім.

29 Бо што ўчыняць тыя, што хры-
сьцяцця дзеля мертвых? Калі мерт-
выя ня ўскрасаюць сусім, дык наш-
то й хрысьціцця дзеля мертвых?
30 Нашто ж і мы церпім небяспеч-
насьць кажнае гадзіны? 31 Я кажны
дзень паміраю, падле пахвалы ва-
шае, браты, каторую я маю ў Хры-
сту Ісусу, Спадару нашым.

32 Калі гўкаць палюдзку, як я
змагаўся ізь звераньнямі ў Ефэсе,
што за карысьць імне, калі мертвыя
ня ўскрасаюць? Ежма а піма, бо
заўтра памрэм! 33 Ня дайцеся зво-
дзіць: благія таварыствы псуюць
добрыя звычкі. 34 Прачхніцеся зап-
раўды і не грашыце, бо некаторыя
ня маюць знацьца Бога. На сорам
вам гэта кажу.

35 Але хто-колечы скажа: „Як
ўскрасаюць мертвыя і ў якім целе
прыходзяць?“ 36 Неразумны; што
ты сееш, не ажывець, калі не пам-
рэць. 37 І што сееш, сееш ня цела
будучае, але голае зярнё, можа
пшонку альбо што іншае. 38 Але
Бог даець яму цела, як хоча, і каж-
наму насеньню свае цела.

39 Ня кажнае цела такое ж це-
ла; але накішае цела ў людзёў, накі-
шае ў зверанят, накішае ў рыбы,
накішае ў птушак. 40 Ё цэлы ня-

бёсныя і цэлы земныя, але накішае
слава нябёсных, а накішае земных;
41 Накішае слава сонца, і накішае
слава месяца, і накішае слава гве-
здаў, бо гвезда ад гвядзы розьніцца
славаю.

42 Гэтак і ўскрасеньне зь мерт-
вых: сеецца псавальнае, ўскрасьне
непсавальнае; 43 Сеецца ў няславе,
паўстаець у славе; сеецца ў квола-
сьці, паўстаець у магутнасьці; 44 Се-
ецца цела душэўнае, паўстане цела
духоўнае. Ё цела душэўнае, ёсьць
і цела духоўнае. 45 Гэтак і напіса-
на: „Першы чалавек Адам стаў ду-
шою жывучай, апошні Адам духам
жыцьцё даючым“.

46 Але ня духоўнае ўперад, а ду-
шэўнае, адлі духоўнае. 47 Першая
людзіна — ізь зямлі, земная; дру-
гая людзіна — зь неба. 48 Якоў тый
земны, таковыя й земныя; і якоў
тый нябёсны, таковыя й нябёс-
ныя. 49 І я мы несьлі абраз зем-
нага, так панясем і абраз нябёснага.

50 Але гэта кажу, браты, што
целу а крыві ня можа спасьці гас-
падарства Божае ані папсуцьцю
спасьці непсавальнае. 51 Вось, ка-
жу вам тайну: ня ўсі мы засьнем,
але ўсі зьменімся, 52 Разам, якга,
міг вока, на трубенне апошняе; бо
затрубе, і мертвыя ўскраснуць не-
псавальнымі, а мы зьменімся; 53 Бо
псавальнаму належа адзецца ў не-
псавальнае, і сьмяротнаму — у не-
сьмяротнае. 54 Як жа псавальнае
адзенецца ў непсавальнае, і сьмя-
ротнае адзенецца ў несьмяротнае,
тады ўжыцьцёвіцца слова напіса-
нае: „Глынена сьмерць перамогаю“.
55 „Сьмерць! ідзе жыгала твае?
пекла! ідзе перамога твая?“

56 Жыгала ж сьмерці — грэх, а
сіла грэху Закон. 57 Але дзякі Бо-
гу, Каторы даець нам перамогу пе-
раз Спадара нашага Ісуса Хрыста.

58 Дык, браты мае любовныя,
будзьце моцныя, непахісныя, збыт-

куйце ў працы Спадаровай заўсёды, ведаючы, што праца вашая не дарма ў Спадару.

16 Узглядам збору на сьвятых рабіце так, як я паставіў у цэрквах Галаяцкіх: 2 Першага дня тыдня няхайжны з вас адкладае дома, кладучы падле можнасьці, каб не тады былі зьбіраньні, як я прыйду. 3 Як жа прыйду, дык, каторых вы прызнаеце за годных, тых я пашлю зь лістамі даставіць гэту ласку да Ерузаліму. 4 А калі лепш будзе, каб я таксама пайшоў, яны пойдучы із імю.

5 Я прыйду да вас, як прайду Македоню; бо я йду пераз Македоню. 6 А ў вас, хіба, пажырку або й перазіму, каб вы мяне праводзілі, куды-лень пайду. 7 Бо я не хачу бачыцца з вамі цяпер, праходзячы, бо спадзяюся застацца з вамі якісь час, калі Спадар дазволі. 8 У Ефэсе я застануся да Пяцьдзясятніцы, 9 Бо вялікія дзверы адчыненыя імне, ды моцныя, а праціўнікі шмат.

10 Як прыйдзе да вас Цімох, глядзіце, каб ён быў у вас бяз страху; бо ён паўніць справу Спадарову, як і я. 11 Дык ніхто ня май яго ўлегчы, але прапусьціце яго із супакоям, каб ён прышоў да мяне, бо я чакаю яго з братамі.

ДРУГІ ЛІСТ СЬВ. ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА КАРЫНЦЯН

1 Паўла, з волі Богае апостал Ісуса Хрыста, а Цімох брат, цэркве Божай, што ў Карынце, з усімі сьвятымі, што ў вусей Ахаі: 2 ласка вам а супакой ад Бога Айца а Спадара Ісуса Хрыста.

3 Дабраславёны Бог а Апец Спадара нашага Ісуса Хрыста, Апец міласэрдыя і Бог усялякага пацяшэньня, 4 Каторы цеша нас у кажнай атузе нашай, каб і мы маглі цешыць тых,

1-ШЫ ЛІСТ ДА КАРЫНЦ. 15, 16

12 А што да брата Апалоса, я вельмі прасіў яго, каб ён із братамі пайшоў да вас; але ён ніяк не хачеў ісьці цяпер, але прыйдзе тады, як будзе мець добрую прыгоду.

13 Будзьце чукавыя, стойце ў веры, будзьце мужныя, дужыя; 14 Усе ў вас хай будзе зь любовьцю.

15 Прашу вас, браты, — вы знаеце радзіму Сыцэпанову, што яна першы плод Ахаі, і што яны пасьвяцілі сябе на службу сьвятым, — 16 Будзьце й вы падданыя таковым і кожнаму супрадаўню а гарапаніку.

17 Я цешуся з прыбыцьця Сыцэпана а Фортуната а Ахаіка, бо яны запоўнілі нястачу вас; 18 Бо яны тачырсьцвілі мой дух і ваш, прынайце такіх.

19 Здраваюць вас цэрквы аскія, здраваюць вас шчыра ў Спадару Аквіла а Прыскіла з цэрквою, што ў доме іхнім. 20 Усі браты здраваюць вас. Здравайце адно аднаго сьвятым палаваньням.

21 Здарованьне Паўлава собскаю рукою.

22 Хто ня любіць Спадара, анафема яму, маран-афа.

23 Ласка Спадара нашага Ісуса Хрыста з вамі, 24 І міласць мая з усімі вамі ў Хрысту Ісусу. Амін

што былі б у якой-лень атузе, тым пацяшэньням, каторым Бог цеша нас самых! 5 Бо як збыткуюць у нас цяпенні Хрыстовы, так пераз Хрыста збыткуюць таксама пацяшэньні нашы.

6 Калі мы ў ватузе, дык дзеля нашага пацяшэньня а спасэньня, каторае дзеецца ператрываньням тым самым цяпеньням, каторыя й мы церпім;

2-ГІ ЛІСТ ДА КАРЫНЦ. 1, 2

7 І надзея наша на вас пэўная. Каліж цешымся, дык із вашага пацяшэньня а спасэньня, ведаючы, што як вы ўчасныкі цяпення, так і пацяшэньня.

8 Бо мы ня зычым, каб вы ня ведалі, браты, праз атугу, каторая сталася нам ув Азі, што мы аджараны былі звыш меры а сілы, ажно былі ў безнадзеяньню ўзглядам жыцьця. 9 Але самы ў сабе мелі рассудак сьмерці, каб не спадзявацца на самых сябе, але на Бога, Каторы ўскрывае мёртвых, 10 Каторы выбавіў нас ад так блізкае сьмерці і выбаўляе, і на Каторага спадзяемся, што й яшчэ выбаве. 11 І вы супрацаваць будзеце малітвамі за нас, каб за дары нам, за прычынаю шмат каго, дзякаваньне было за нас.

12 Бо пахвала нашая гэта, сьветчаньне сумленьня нашага, што ў прасьціні а шчырасьці перад Богам, ня ў мудрасьці цялеснай, але ў ласцы Божай, мы паступалі на сьвеце, асабліва ж із вамі. 13 Бо мы ня пішам вам нічога іншага, але што вы чытаеце й разумеете, і спадзяюся, што будзеце разумець аж да канца; 14 Бо вы часткава й даведліся ўжо, што мы будзем вашай пахваляю, аднолькава й вы нашай, у дзень Спадара нашага Ісуса.

15 З гэтай пэўнасьцю я маніўся прыйсьці да вас уперад, каб вы ўдругава ласку мелі, 16 І пераз вас прайсьці да Македоні, з Македоні ж ізноў прыйсьці да вас, а вы праводзілі б мяне да Юдэі.

17 Ці ўлегчы я зрабіў, маючы такі замёр? Ці што я замяраю, падле цела замяраю, так што ў мяне „Але, але” і „Не, не”? 18 Вось жа, верны Бог, што слова наша да вас ня ёсьць „Але” й „Не”. 19 Бо Сын Божы, Ісус Хрыстос, абяшчаны памеж вас намі, імю а Сіланом а Цімохам, ня быў „Але” й „Не”; але ў Ім

было „Але”, 20 Бо ўсі абяцаныя Божыя ў Ім „Але” і ў Ім „Амін”, — на славу Божую пераз нас. 21 А тыі, што зацьварджае нас із вамі ў Хрысту і памазаў нас, ё Бог, 22 Каторы таксама запячатаваў нас і даў задатку Духа ў сэрцы нашы.

23 Бо гукію Бога за сьветку на душу сваю, што, пчаджаючы вас, я дагэтуль ня прыходзіў да Карынту, 24 Не затым, быццам мы бярэм уладу над вераю вашаю; але мы супрадаўні радасьці вашае: бо вераю вы стаіце.

2 Я разважыў гэта сабе ня прыйсьці да вас ізноў із смуткам. 2 Бо, калі я засмучу вас, хто разьвяселе мяне, калі ня тыі, хто засмучаны імю. 3 І гэта самае я пісаў вам, каб, прышоўшы, ня мець смутку ад тых, з каторых меў бы цешыцца, маючы пэўнасьць праз усіх вас, што радасьць мая ёсьць усіх вас. 4 Бо зь вялікае атугі а неўпакою сэрца я пісаў вам із шмат сьлязьмі, не каб засмучыць вас, але каб вы пазналі любовіць, каторую я із збыткам маю да вас.

5 Калі ж хто засмучіў, ён не мяне засмучіў, але часткава ўсіх вас, каб я ня быў перацяжараны. 6 Такому досыць гэтае кары ад балышыні. 7 Так што вы наадварот вайце і даруйце й пацешча, каб можна надзвычайны смутак не пажэр яго. 8 Затым малою вас змаціць да яго міласць. 9 Бо я дзеля таго й пісаў, каб даведацца довады праз вас, ці ў вусім вы паслужмеды.

10 Каму ж вы што даруеце, то й я; бо й я што дараваў, калі дараваў што, дзеля вас перад відам Хрыстовым, 11 Каб нас шайтан не перайшоў, бо нам не няведамныя задумы ягоныя.

12 Як жа я прышоў да Троады дзеля Дабравесці Хрыстовае, хоць дзверы былі адчыненыя імне Спадаром, 13 Я ня меў супакою духу

свайму, не знайшоўшы Ціта, брата свайго; але, разьвітаўшыся зь імі, я пайшоў да Македоні. 14 Але дзякуй Богу, Каторы заўсёды вядзеццё нас да перамогі ў Хрысту і пак знацьця Сябе выяўляе намі на кожным месцу. 15 Бо вы пак Хрыстоў Богу у спасаньх і ў гінулых: 16 Адным пак сьмяротны на сьмерць, другім пак жыцьця на жыцьцё. І хто здольны на гэта?

17 Бо мы, не як іншыя, каторыя багацеюць хвальшаваньням слова Божага, але як із шчырасьці, але як ад Бога, перад Богам гучаем у Хрысту.

3 Ці ізноў нам пачынаць самых сябе паручаць? Або патрабуем, як некаторыя, паручных лістоў да вас альбо ад вас? 2 Вы — ліст наш, напісаны ў сэрцах нашых, пазнаваны а чытаньні ўсімі людзьмі, 3 Выяўлены ліст Хрыстоў, выслужаны намі, напісаны ня чэрняю, але Духам Бога живога, не на каменных дошчачках, але на цялесных дошчачках сэрца.

4 А такі давер мы маем пераз Хрыста да Бога; 5 Не каб мы самы былі здольныя мысьліць што-лень, як самы із сябе, але здольнасьць наша з Бога, 6 Каторы ўчыніў нас здольнымі слугачымі новае ўмовы, ня літары, але духа; бо літара забівае, а дух ажыўляе.

7 Калі ж слугаваньне сьмерці, літарамі выразае на камянях, было слаўнае, ажно не маглі цёміцца сынове Израелявы ў від Масеяў з прычыны славы віду ягонага мінуцае, 8 Дык ці не пагатове мае быць шмат слаўнейшае слугаваньне Духа? 9 Бо калі слугаваньне засуджэньня слаўнае, пагатове слугаваньне справядлівасьці збыткуе ў славе. 10 Бо й услаўленае ня было ўслаўлена, раўнуючы да пераходзячае славы. 11 Бо калі мінаючае слаўнае, пагатове трываючае ў славе.

12 Затым, маючы такую надзею, мы дзеём вельмі адважна, 13 А ня так, як Масей, што клаў запінашку на від свой, так што сынове Израелявы яя цёміліся ў канец мінаючага. 14 Але розумы іхныя закаляныя, бо аж дагэтуль тая самая запінашка пры чытаньню Старога Закону застаецца, ня будучы расхвіленая; аддалаецца Хрыстом. 15 Значыцца, аж дагэтуль, як Масея чытаюць, запінашка ляжыць на сэрцу іхным. 16 Але, як наварачаюцца да Спадара, запінашка гэна здымаецца. 17 Спадар ё Дух; а йдзе Дух Спадароў, там свабода.

18 Мы ж усі, з каторых віду зьнята запінашка, сузіраючы, як углядзелцы, славу Спдарову, адмяняемся ў тый самы абраз ад славы ў славу, як ад Духа Спдаровага.

4 Затым, маючы гэта слугаваньне, адзяраючы міласэрдзе, мы не слабеем 2 Але мы адракліся патайных саромных рэчаў, ня ходзячы ў хітрыні, ані хвальшуючы слова Божага, але праяўляючы праўду, паручаемся сумленьню кажнага чалавека перад Богам. 3 Калі ж запраўды й затоена Дабравесьць наша, дык затоена ад тых, што гінуць, 4 Нявернікаў, у каторых бог сьвету гэтага асьляпіў розумы, каб ім не зазьзяла сьвятло Дабравесьці славы Хрыстовае, Каторы ёсьць абраз Божы. 5 Бо мы не сябе абяшчаем, але Хрыста Ісуса Спадара; а сябе самых, як сьлугаў вашых дзеля Ісуса. 6 Бо Бог Каторы сказаў, каб ізь цямын сьвятліня зазьзяла, асьвяціў сэрцы нашыя да сьвятла знацьця славы Божае ў відзе Ісуса Хрыста.

7 Але мы маем гэты скарб у судзьдзі гліняным каб вялікасьці магутнасьці была Божая, а ня з нас. 8 Адусюль мы засмучоныя, але ня сьцісьненыя; заклапочаныя, але не без надзеі; 9 Перасьледаваныя, але

не пакіненыя; упалыя, але не загубленыя; 10 Заўсёды носім у целе мертвасць Ісуса, каб і жыцьцё Ісусава магло зьявіцца ў целе нашым. 11 Бо мы жывыя заўсёды выдаваныя на сьмерць за Ісуса, каб і жыцьцё Ісусава зьявілася ў сьмяротным целе нашым, 12 Так што сьмерць дзее ў нас, а жыцьцё ў вас.

13 І маючы тый самы дух веры, подле напісанага: „Я верыў і затым казаў“, і мы верым, затым і кажам, 14 Ведаючы, што Тый, хто ўскрысіў Спадара Ісуса, ускрэсе й нас ізь Ісусам і пастанове з вамі. 15 Бо ўсе дзеля вас, каб ласка, збыткуючы перазь дзякаваньне шмат каго, збыткавала на славу Божую.

16 Затым мы не слабеем; але калі навоны наш чалавек раскладаецца, нутраны, адылі, дзень у дзень аднаўляецца. 17 Бо часныя лягкія цяпенні нашы дзеюць нам нязмерную славу вечнае вайгі. 18 Як мы глядзім не на відмае, але на нявідмае; бо відмае часнае, а нявідмае вечнае.

5 Бо ведаем, што калі земны дом-вітальня наша абурыцца, мы маем харому ад Бога, дом ня рукамі пастапоўлены, вечны ў нябёсах. 2 Бо запраўды ў гэтым мы ўздыхаем, вельмі жадаючы адзецца домам нашым, што зь нябёсаў; 3 Затым, будучы адзеўшыся, ня будзем засьпеты голыя. 4 Бо мы ў гэтай вітальні ўздыхаем, будучы аджараныя, бо ня зычым зьдзецца, але адзецца, каб сьмяротнае было пражынена жыцьцём.

5 А Тый, хто ўчыніў нас да гэтага самага, ё Бог, Каторы й даў нам задатак Духа. 6 Дык мы заўсёды акрыялыя, ведаючы, што ў цялесным доме мы аддалены ад Спадара, — 7 Бо мы ходзім вераю, ня відзеньням, — 8 Мы акрыялыя і ўважаем, што валей выйсьці зь

цела і перайсьці да харомы Спадаравае.

9 Затым мы й рупімся, ці дома, ці вонках, падабацца Яму; 10 Бо ўсі мы маем стаць перад судовым пасадам Хрыстовым, каб кожны адзяражаў зробленае ў целе, подле таго, што ён зрабіў, добрае ці благое.

11 Дык, знаючы страх Спдароў, мы пераконуюем людзёў, Богу ж мы адкрытыя; спадзяюся, што адкрытыя й вашым сумленьням. 12 Ня ізноў мы паручаемся вам, але даем вам прыклеп хваліцца намі, каб вы мелі што супроці тых, што хваляцца відам, а ня сэрцам. 13 Бо калі мы выходзім із сябе, дык дзеля Бога; калі ж уздэрглівыя, дык дзеля вас. 14 Бо міласць Хрыстова сьціскае нас, што разважаем гэтак: калі адзін памер за ўсіх, дык усі былі памершы. 15 А Ён за ўсіх памер, каб жывучыя ўжо ня дзеля сябе жылі, але дзеля памерлага за іх і ўскрэслага.

16 Затым адгэтуль мы нікога ня знаем подле цела; калі ж і зналі Хрыста подле цела, дык цяпер ужо ня знаем. 17 Дык, хто ў Хрысту, тый новы стварэнец; старое мінула, гля, усе сталася новае. 18 І ўсе ад Бога, Каторы пагадзіў нас із Сабою Хрыстом і даў нам слугаваньне пагаджэньня; 19 Бо Бог быў у Хрысту, годзячы сьвет із Сабою, не залічаючы ім выступаў іхных, і даў нам слова таго пагаджэньня.

20 Дык мы — паслове ад Хрыста, быццам Бог моле намі; молім ад Хрыста: пагадзіцеся з Богам. 21 Таго, хто ня знаў грэху, за нас учыніў грэхам, каб мы сталі справядліва-сьці Божай у Ім.

6 А, як супрацаўні, мы таксама молім, каб ласкі Божае вы дарма не прынялі. 2 Бо кажа: „У часе прыгодным Я пачуў цябе і ў дзень спасеньня памог табе“. Вось, цяпер

час прыгодны, вось, цяпер дзень спасення. 3 Мы ня робім ніякае пераказу ні ў чым, каб ня было вінавана слугаванне; 4 Але ў вусім паручаючыся, як слугачыя Божыя, у вялікай трываласці, у няшчасцях, у патрабах, у ватугах, 5 У вытнях, у вязьніцах, сумятні, у гарашнасьці, у чукавасці, у пастоках, 6 У чысьціні, у ведзе, у цяплівосці, у дабрыні, у Духу Сьвятым, у нядвудушнай міласці, 7 У слове праўды, у сіле Божай, із зброяй справядлівасці ў правай і левай руцэ, 8 Праз славу й няславу, пераза бліяга дзейкі й добрыя дзейкі, як ашуканцы й праўдзівыя; 9 Як няведамыя й добра ведамыя; як паміраючыя, але, вось, мы жывыя; як каранія, але не забітыя; 10 Як смутныя, але заўсёды радыя; як убогія, але багаццям шмат каго; як нічога нямаючыя, але дзяржацькі ўсе.

11 Вусны нашы адчыненыя да вас, Карыняне, сэрца наша расшырана. 12 Вы ня сыцісьненыя ў нас, але сыцісьненыя ў нутрох сваіх. 13 І ўзаемна (кажу, як дзяцём) — няхай таксама расшырыцца сэрца вашае.

14 У нясобствавае йго не ўпрагайцеся зь нявернікамі; бо што за супалка справядлівасці зь бяспраўям? або што за ўзаем'е сьвятліні зь цямнотаю? 15 І што за згода Хрыста зь веларом? або што за дзель верніку зь нявернікамі? 16 І што за задзіночаньне дому Богага з балванамі? Бо вы дом Бога жывога, як Бог сказаў: „Буду жыхарыць сярод іх і хадзіць сярод іх; і буду іх Богам, а яны будуць Маім людям. 17 Затым выйдзіце з пасярод іх і будзьце адзеленыя, кажа Спідар, і не дакрайцеся да нячыстага, і Я рада прыму вас; 18 І буду вам за Айца, а вы Імне будзеце за сыноў і дачкі, кажа Спідар Усемагучы”.

7 Дык, любовія, маючы такую абытніцу, ачысьцімае ад усяе

брыды цела й духа, дасканалы сьвятасць у боязьні Божай.

2 Дайце месца нам. Мы нікога не ўкрыўдзілі, нікому не пашкодзілі нікога не ашукалі. 3 Не кажу на засуджэньне; бо я ўперад сказаў, што вы ў сэрцах нашых, каб разам памерці і разам жыць. 4 Вялікая мая адвага да вас, шмат вамі хвалюся, я перапоўнены пацежаю ў вусім няшчасцю нашым.

5 Бо запраўды, як мы прышлі да Макадоні, цела нашае ня мела супачынку; але мы былі сыцісьнены адусюль: звонку бітвы, унутры страхі. 6 Але Ты, што цеша паніжаных Бог, пацешыў нас прыходам Цітавым, 7 І не адно прыходам ягоным, але і пацяшэньням, каторым ён цешыўся з вас, павядаючы нам гарачае жадацьне ваша, вашу жалобу рупатлівасць вашу да мяне, ажне я балей цешыўся.

8 Калі я й засмуціў вас лістам, не шкадую, хоць шкадаваў гэтага; бо бачу, што ліст гэты, хоць на малы час, засмуціў вас. 9 Цяпер я цешуся ня з таго, што вы засмуціліся, але што вы засмуціліся да каяты; бо вы засмуціліся падле Бога, што нічым ад мяне ня мелі шкоды. 10 Бо смутак падле Бога дзее каяту да спасення, і ніколі не шкада яго смутак сьвецкі дзее сьмерць.

11 Бо самае тое, што вы засмуціліся падле Бога, гля якую гэту шчырасць учыніла ў вас а праўленьне а бурэньне а страх а гарачае жадацьне а рупатлівасць помсту! У ўсім вы паказалі, што вачыстыя ў гэтай справе. 12 Значыцца, калі я пісаў да вас, дык ня дзеля ўкрыўдзіка ані дзеля ўкрыўджанага, але дзеля выяўленьня шчырасці нашае да вас, каб паказана было вам перад Богам. 13 Затым мы ўсцешыліся.

І апрача собскага пацяшэньня нашага, мы яшчэ балей цешыліся радасці Цітавае, бо вы ўсі супакоі

дух ягоны; 14 Дык калі я хваліўся яму ў чым вамі, то не засароміўся; але як мы гукалі вам усю праўду, так і хваленьне наша Ціту было праўдзівае. 15 І сэрца ягонае балей прые вам, успамінаючы паслужэнства вас усіх, як вы із страхам а дрыготаю прынялі яго. 16 Я цешыўся, што ў вусім магу даверыць вам.

8 Наказую вам, браты, праз ласку Божую, даную цэрквам Макадонскім; 2 Бо яны сярод вялікага дазнаньня атугамі маюць збытак радасцяў; і вялікая галіта іхная збытківала багаццям шчодрасці. 3 Бо сьветчу, што падле магчымасці і звыш магчымасці ахвотныя былі, 4 Просячы нас із вялікім маленьням прыняць дар а ўзаем'е ў службе сьвятым; 5 І ня толькі, як мы спадзяваліся, але яны самых сябе перш аддалі Спідару і нам з волі Божае.

6 Затым мы прасілі Ціта, каб ён, як уперад пачаў, так і скончыў узглядаў вас гэтую ласку таксама. 7 І аднолькава як вы шчодрія ў вусім: у веры а ў слове а ў ведзі а ў кажнай улеглівасці а ў міласці сваёй да нас, каб былі шчодрія і ў гэтай ласцы.

8 Не кажу вам як расказаньне, але рупатлівасцяй іншых прабую шчырасць і міласці вашае. 9 Бо вы знаеце ласку Спідара нашага Ісуса Хрыста, што Ён дзеля нас, будучы багаты, зьбяднеў, каб вы забагацелі галітою Ягонаю. 10 І даю раду да гэтага, бо яна карысная вам, каторыя ня толькі рабіць, але й хацець пачалі першыя летась. 11 Вось жа, цяпер і ўчынкам завяршыце гэта, каб, як гатовае было хадзеньне, так і ўчыненне з таго, што маеце. 12 Бо калі будзе імкненьне, яго прыймаюць узглядам тога, што хто мае, а ня ўзглядам тога, што ня мае.

13 Не каб іншым была палёгка, а вам ацяжарэньне, 14 Але роўнасьць. Цяпер дастатак вашы да нястачы іхнае, каб дастатак іхны мог быць да нястачы вашае, каб была роўнасьць, 15 Як напісана: „Хто зьбер шмат, ня меў нястачы; і хто — мала, ня меў нястачы”.

16 Але дзякі Богу, Каторы такую самую шчырую рупатлівасць да вас даець у сэрца Цітава; 17 Бо ён запраўды прыняў маленьне і, будучы поўны рупатлівасці, самахоць пайшоў да вас. 18 Паслалі ж мы зь ім брата, хваленага ў Дабравесці ў вусіх цэрквах, 19 Ды абранага цэрквамі за спадарожніка нашага з гэтай ласкаю, каторай мы служым на славу Самага Спідара й парываньня вашага, 20 Сыцерагучыся таго, каб хто ня зганіў нас за дастатак, каторым слугуем; 21 Бо мы стараемся праз дабро не адно перад Спідаром, але й перад людзьмі.

22 І зь імі мы паслалі брата свайго, каторы шмат разоў даў, што рупны, і цяпер рупнейшы з прычыны вялікага даверу да вас. 23 Што да Ціта, гэта — мой сябра а супрадавец у вас; што да братаў нашых, гэта — паслове цэркваў, слава Хрыстова. 24 Дык перад цэрквамі дайце ім довад міласці вашае й нашага хваленьня вамі.

9 Бо праз памогу сьвятым лішне імне пісаць вам, 2 Бо ведаю гатоў вашу, каторай я хваліўся Макадонянам, што Ахая прыгатаваўшыся ад леташняга году, і рупатлівасць ваша захоціла вялікі лік. 3 Братоў жа я паслаў, каб гона пахвала наша вамі ня была пустой узглядам гэтага, каб, як я казаў, вы былі прыгатаваўшыся, 4 Каб не прылучылася, як прыйдучы із імнога Макадоняне і засьпеюць вас непрыгатаваўшыся, што былі б мы (не кажу вы) засаромлены з гэтага даверу. 5 Затым я ўважаў за канечне

патрэбнае маліць братоў пайсьці да вас і загадзя скончыць уперад абещанае дабраслаўства вашае, каб яно магло быць гатова, як дабраслаўства, а ня як гальлівасьць.

6 Гэта ж так: хто сее шчадна, і жаць будзе шчадна; а хто сее дабраслаўства, і пажнецць дабраслаўства. 7 Кажны, як замэрыў у сэрцу сваім, ня ў смутку ані з прынуку, бо ахвотна даючага любе Бог. 8 Бог жа можа забагаціць вас какнай ласкаю, каб вы заўсёды і ўсяго мелі даволі, каб былі багатыя кожным добрым учынкам, 9 Як напісана: „Рассыпаў, даў бедным, справядлівасьць Ягоная трывае на векі”.

10 Тый жа, што дастаўляе сяўбу сяўбіту, даставе й хлеб на ежу, і памножа сяўбу вапу, і прыспора плады справядлівасьці вашае, 11 Каб вы ўсяляк забагацілі дзеля какнае шчырае шчодрасьці, каторая пераз нас дзее дзякаваньне Богу. 12 Бо памога слугаваньня гэтага ня толькі запаўняе нястачу святых, але й збыткуе ў шмат дзякаваньняў Богу. 13 З даведаньня гэтае службы яны славяць Бога за падаўкосць вызнаньня вашага Дабравесьці Хрыстовае і за шчырае ўзаем’е зь ім і а з усімі, 14 І моляцца за вас, і тужаць па вас з прычыны нязьмернае ласкі Божай вам. 15 Дзякі Богу за неапісальны дар Ягоны!

10 Я ж сам, Паўла, малю вас дабрыняй Хрыстовай; я, як прытомны, запраўды сыціплы ў вас, але, ня будучы меж вас, адважны да вас. 2 Прашу ж, каб, прытомны, я ня быў адважны з тэй пэўнасьцяй, каторай думаю быць адважны да тых, што ўважаюць нас за ходзячых падле цела. 3 Бо, ходзячы ў целе, не ваюем падле цела; 4 Бо зброя ваяваньня нашага не цялесная, але дужа́я Богама да бураньня гарадоў: 5 Мы бурэем задумы й какную вы-

шчыню, што падыймаецца супроці пазнаньня Бога, і імаем у палон какную думку да паслужэньства Хрысту, 6 І маем гатовай помсту какнаму непаслужэньству, як выпайніцца паслужэньства вашае.

7 Ці на выгляд глядзіце? Калі хто пэўны ў сабе, што ён Хрыстоў, няхай уважае ізноў сам падле сябе, што, як ён Хрыстоў, так і мы Хрыстовы. 8 Бо калі б я й балеў хваліўся ўладаю нашай, каторую Спадар даў на будаваньне, а не на бураньне, я не засароміўся б. 9 Хай ня здасца, што я страшу вас лістамі; 10 Бо кажа: „Лісты ягонныя ва́жкія а моцныя, але цялесная прытомнасьць ягоная млявая, і мова ягоная пагрэбаваная”. 11 Гэта няхай такі ўважае, што якія мы словам лістамі няпрытомныя, такія й прытомныя ўчынкам.

12 Бо мы ня важым ставіць сябе побач альбо раўнавацца да некарых, каторыя самы сябе паручаюць. Яны неразумныя, мераючы сябе самымі сабою і раўнуючы сябе да сябе. 13 Мы ж не бязь меры хваліцца будзем, але падле меры будавальнае праўды, каторую меру прызначыў нам Бог, каб дасягчы аж вас.

14 Бо мы ня робім, нату́жаючыся, як недасяглыя вас, бо мы прышлі й да вас у Дабравесьці Хрыстовай. 15 Мы ня бязь меры хвалімся чужымі працамі, але спадзяемся, ростам веры вашае, што багата пащырылася ў вас падле праўды нашае, 16 Яшчэ багацей абяшчаю Дабравесьць за вамі, ня ў чужой дзелі, ня хвалічыся гатовым. 17 Але хто хваліцца, у Спадару хваліся. Ён тый, хто сам сябе паручае, прызнаны, але каго Спадар паручае.

11 О каб вы крыху цяпелі маёму неразумнасьці! Але й запраўды цяпелі мяне. 2 Бо ўзглядаючы на гэтыя завясны завясцы Божай, бо я заручыў вас аддаць аднаму му-

жу, Хрысту, дзавушчай дзвучынаю. 3 Але я баюся, каб, як гад хітрыняю сваёй ізвёў Еву, якім-колечы парадкам ня былі папсаваныя думкі вашы, адхінаючыся ад прасьціні й чысьціні ў Хрысту. 4 Бо калі б запраўды хто, прышоўшы, абяшчаў другога Ісуса, каторага мы не абяшчалі, альбо вы адзяржалі іншага духа, каторага не адзяржалі, альбо іншую дабравесьць, каторае ня прымалі, дык вы цяпелі б.

5 Але я ўважаю, што я ў нічым не застаўся ад апосталаў вышшых. 6 Але калі я няўзрумельны ў мове, ня ў ведзе, адылі, але ў вусім усюдых выяўлены вам.

7 Ці я ізграшыву, паніжаючы сябе, каб павышыць вас, што я дарма абяшчаў вам Дабравесьць Божую? 8 Іншыя цэрквы я грабіў, адержуючы за плату за слугаваньне вам; 9 І, будучы ў вас, і патрабуючы, не цяжарыў нікога, бо браты, што прышлі з Македоні, даставілі, чаго я патрабаваў; і ў вусім сьцярогся й сьцерагчыся буду ня быць цяжарам вам.

10 Як ё праўда Хрыстова ў імне, пахвала гэта ня будзе замоўчана ўзглядам мяне ў краінах Ахаі. 11 Ча-му? Што ня люблю вас? Бог ведае! 12 Але што раблю, і буду рабіць, каб ня даць прыклепу тым, што зычаць прыклепу, каб у тым, чым хваляцца, былі знойдзены такімі, як і мы. 13 Бо такія хвальшывыя апосталы, ашукныя работнікі, прыдаюцца апосталамі Хрыстовымі. 14 І няма дзіва, бо сам шайтан прыдаецца ангілам сьвятліні. 15 Затым гэта не вялікая рэч, калі й слугачыя ягонны прыдаюцца слугачымі справядлівасьці; канец іх будзе падле ўчынкаў іхных.

16 Ізноў кажу: няхай хтось ня думае, што я неразумны; але калі нахп, дык прыміце мяне, як неразумнага, каб я таксама крыху пахваліўся. 17 Што кажу, не кажу як ад Спадара, але як у неразумнасьці

ў гэтай адвазе хваленьня. 18 Як шмат хто хваліцца падле цела, дык і я буду хваліцца. 19 Бо вы, людзі мудрыя, ахвотна цяпелі неразумных. 20 Вы цяпелі, як вас хто няволе, як хто аб’ядае, як хто адбірае, як хто вывышаецца, як хто поўшыць вас. 21 На сорама кажу, быццам мы былі слабыя; а ў чым хто адважны (гўкаю ў неразумнасьці), адважны й я.

22 Яны Гэбрэі? я таксама. Яны Ізраэляне? я таксама. Яны насеньне Абраамава? я таксама. 23 Слугачыя Хрыстовыя яны? (неразумна кажу) я балеў. Я шмат балеў у гарапашнасьці, нязьмерна ў ранах, балеў у вязьніцах і шмат разоў прысьмерці. 24 Ад Жыдоў пяць разоў я адзяржаў сорок без аднаго. 25 Трэйчы быў біты кіямі, аднойчы каменаваны, трэйчы з імёнаю разбіўся караб, ноч і дзень прабыў на глыбіні; 26 Шмат разоў у падарожжах, у небясьпечнасьцях на рэках, у небясьпечнасьцях ад разбойнікаў, у небясьпечнасьцях ад сваіх, у небясьпечнасьцях ад паган, у небясьпечнасьцях у месцы, у небясьпечнасьцях на пустыні, у небясьпечнасьцях на мору, у небясьпечнасьцях памеж хвальшывых братоў, 27 У гарапашнасьці а ў высіленьню, бяз сну часта, у голадзе а смазе, часта ў пастох, на сьцюжы і ў голасьці.

28 Апрача таго, што звонку, навала какнага дня, рупнасьць праз усі цэрквы. 29 Хто няўздолею? Хто спатыкаецца, ці я не няўздолею? 30 Калі маю хваліцца, няўздолянямі сваімі хваліцца буду. 31 Бог а Ацец Спадара Ісуса, дабраслаўлены на векі, ведае, што я не маню. 32 У Дамашку вайвода караля Арэты сьцярог места Дамашку, хочучы няць мяне, 33 І я быў спущаны пераз акно ў каху ізь сьцяны і ўцёк із рук ягонных.

12 Я маю чым хваліцца, але гэта запраўды не карысна, бо я прыйду да відзенняў і аб'яўленьняў Спадаровых. **2** Знаю чалавека ў Хрысту, каторы чатырнанцаць год таму (ці ў целе, ня ведаю, ці вонкаж цела, ня ведаю; Бог ведае) быў ухоплены аж да трэйцяга неба. **3** І знаю я такога чалавека (ці ў целе, ці вонкаж цела, ня ведаю; Бог ведае), **4** Што быў ухоплены да раю і чуў нявымоўныя рэчы, каторыя не дазволена чалавеку вымаўляць.

5 Такім буду хваліцца, але сабою ня буду хваліцца, хіба няўздольнасьцямі сваімі. **6** Бо калі я зычу хваліцца, я ня буду неразумны, бо скажу праўду; але я ўздэержуюся, каб хто не падумаў празь мяне балей, чымся колькі ў імне бача, або чужа ад мяне.

7 І каб я не вялмуваўся надзвычайнай вялікасьцяй аб'яўленьняў, дана імне бадзюка ў цела, пасланец пайтана, каб ён поўшыў мяне, каб я не вялмуваўся. **8** Затым я трэйчы маліў Спадара, каб яна адступіла ад мяне. **9** Але Ён сказаў імне: „Досыць табе ласкі Мае, бо сіла Мая дасканаліцца ў кволасьці“. І затым я буду найахватней хваліцца сваімі кволасьцямі, каб жыхарыла ў імне сіла Хрыстова. **10** Затым я маю прыемнасьць у кволасьцях, у крыўдах, у патрэбах, у перасьледаваньнях, у вуцсках дзеля Хрыста; бо як я кволы, тады я дужы.

11 Я стаў неразумны, хвалячыся; вы прысілілі мяне. Вы бы мелі паручаць мяне, бо я ані ня быў застаўшыся ад вышшых апосталаў, дарма што я нішто. **12** Запраўды пазнакі апостала паказаны памеж вас у вусёй вытрываласьці, у знаках а чудосах а магутнасьцях. **13** Бо ў чым вы былі ніжшыя за засталыя цэрквы, хіба што я сам ня быў, дзяньгубячы, вялічны вам? Даруйце імне гэтую крыўду.

14 Вось, ужо трэйці раз я гатоў

ісьці да вас, і ня буду, дзяньгубячы, вялічны, бо я шукаю ня вашага, але вас; бо ня дзеці маюць збіраць маемасьць бацьком, але бацькі дзяцём. **15** Я ж надта ахвотна буду рабіць выдаткі і супоўна высілюся за душы вашы, дарма што, надзвычайна любячы вас, я меней мілаваны вамі.

16 Але няхай так будзе, што я вас не цяжарыў, але, будучы хітры, браў вас падходам. **17** Ці выкарыстаў я вас кім-коледы з тых, каторых пасылаў да вас? **18** Я ўпрасіў Ціта і паслаў зь ім таго брата: ці Ціт выкарыстаў чым вас? ці не хадзілі мы ў тым самым духу? ня тымі самымі сігамі?

19 Ці ня думаеце ўжо, што мы правімся перад вамі? Мы гукаем перад Богам, у Хрысту, і ўсе, любовыя, да збудаванья вашага. **20** Бо я баюся, каб, можа, прышоўшы, не засыпеў вас такімі, якімі ня зычу, і каб вы не знайшлі мяне такім, якім ня зычыце, каб ня было сыпярэчак, завідасьцяў, гневаў, знадаў абмоваў, удаваньняў, пыхі, неўпакоюў, **21** Каб ізноў, як прыйду мяне не паніжыў у вас Бог мой, і каб я ня плакаў па шмат із тых што ізграшылі ўперад і не пакаяліся за нечысьць, бязульства а распусту, якія рабілі.

13 Гэта трэйці раз іду да вас. Лявуснаў дзвюх або трох стванецца кажная справа. **2** Я асьвятчаў уперад і кажу наперад, быццам будучы ў вас другі раз, а цяпер няпрытомны, тым, што грашылі ўперад, і ўсім іншым засталым, што, як прыйду ізноў, не пашчаджаю. **3** Бо вы шукаеце доваду, ці гукаў у імне Хрыстос, Каторы да вас не слабы, але дужы ў вас. **4** Бо хоча запраўды Ён быў укрываваны ў кволасьці, жывець, адыду, ці гукаў; і мы кволы ў Ім, але жывы будзем ізь Ім сілаю Божай у вас.

5 Прабуйце самы сябе, ці вы

веры, самы сябе правярайце. Хіба вы ня знаеце самы сябе добра, што Ісус Хрыстос у вас? Хіба, што вы адкіненыя. **6** Я ж спадзяюся, што вы пазнаеце, што мы не адкіненыя.

7 Але молім Бога, каб вы не рабілі ніякага ліха; не каб мы паказаліся аправеныя, але каб вы рабілі добрае, а мы былі як адкіненыя. **8** Бо мы нічога ня можам рабіць супроці праўды, але дзеля праўды. **9** Мы цешымся, калі мы будзем кволыя, а вы дужыя; за гэта й молімся, каб вы былі дасканальныя.

10 Затым я пішу гэта, ня будучы

з вамі, каб, будучы з вамі, ня ўжыць стродкасьці падле ўлады, каторую Спадар даў імне на будаваньне, а не на бураньне.

11 Ано, браты, цешчася, будзьце дасканальныя, будзьце адважныя, будзьце аднае думкі, будзьце ў супакою, і Бог міласьці а супакою будзе з вамі.

12 Здаровайце адны адных сьвятым цалаваньням. **13** Здароваюць вас усі сьвятыя. **14** Ласка Спадара Ісуса Хрыста а міласьць Божая а ўзаем'е Духа Сьвятога з усімі вамі. Амін.

ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ГАЛІЯТАЎ

1 Паўла апостал, не ад людзёў ані пераз чалавека, але пераз Ісуса Хрыста а Бога Айца, Каторы ўскрысьціў Яго зь мёртвых, **2** І ўсі браты з імною — цэрквам Галіцкім: **3** Ласка вам а супакой ад Бога Айца а Спадара нашага Ісуса Хрыста, **4** Каторы аддаў Сябе за грахі нашы, каб выбавіць нас ад цяперашняга благаго веку, падле волі Бога й Айца нашага, **5** Катораму слава на векі вякоў. Амін.

6 Дзіўлюся, што вы так уборзьдзе адхінаецеся да іншае дабравесьці ад таго, хто вас пагукаў да ласкі Хрыстовае, **7** Каторая ня іншая, але ё некаторыя, што вас парушаюць і хочучь абярнуць Евангелю Хрыстову. **8** Але калі б нават мы альбо ангіл ізь неба дабравесьціў, апрача таго, што мы дабравесьцім, няхай будзе пракляты. **9** Як мы казалі ўперад, і цяпер ізноў кажу: калі б хто абяшчаў вам Евангелю, апрача тае, што вы прынялі, няхай будзе пракляты.

10 Бо ці ў людзёў я шукаю зычлівасьці, ці ў Бога? або ці людзём гадзіць стараюся? Калі б я яшчэ гадзіў людзём, ня быў бы нявольнік Хрыстоў.

11 Паведамляю вам, браты, што Евангеля, каторую я абяшчаў, ня ё падле чалавека; **12** Бо й я прыняў яе й навучыўся не ад чалавека, але з аб'яўленьня Ісуса Хрыста.

13 Вы чулі праз пярэдні паступак мой у Юдаізьме, што я надзвычайна перасьледаваў царкву Божую й губіў яе, **14** І выпераджаў у Юдаізьме шмат каго з равесьнікаў у народзе сваім, будучы намерна рупатлівы праз навуку айцоў сваіх. **15** Як жа Бог, Каторы аддзяліў мяне ад улонья маці мае і пагукаў мяне ласкаю Сваёй, **16** Аб'явіў Сына Сваёго імне, каб я мог абяшчаць Дабравесьць Ягоную памеж народаў, — я зараз не парадзіўся зь цэлам а крывёй, **17** Ані зышоў да Ерузаліму да тых апосталаў, што былі перад імною, але пайшоў да Арабы і ўзноў зьвярнуўся да Дамашку. **18** Потым, за тры гады, я хадзіў да Ерузаліму даведацца да Кіфы і заставаўся зь ім дзён пятнанцаць. **19** Ніякага ж іншага з апосталаў я ня бачыў, апрача Якава, брата Спадаровага. **20** (Цяпер, што я пішу вам, вось, перад Богам, не маю).

21 Тады я пайшоў да краёў Сыры

а Кілікі. 22 Але ня быў я ведамны асабіста цэрквам у Юдэі, каторыя ў Хрысту; 23 Толькі яны чулі, што „Тый, каторы пераследаваў нас некалі, цяпер абяшчае Евангелю веры, каторую калісь губіў“, 24 І славілі за мяне Бога.

2 Потым, за чатырнаццаць год, я ізноў хадзіў да Ерузаліму з Варнава, узяўшы із сабою й Ціта. 2 Узяўшы жа падле аб'яўленьня і пакладаў перад імі Евангелю, каторую я абяшчаю меж народаў, але асобна выдатным, каб можа дарма ня бегаць цяпер і ўперад.

3 Але й Ціт, што, будучы Грэкам, быў з імною, ня быў прысілены абразацца. 4 І дзеля хвалышывых брацоў, што былі прыведзены патай, каторыя цікавалі, каб падгледзіць свабоду нашу, каторую маем у Хрысту Ісусу, каб панявольіць нас, 5 Мы ані на гадзіну ня ўступілі і не паддаліся, каб праўда Евангелі заставалася ў вас.

6 І ў значных чымсь, чым-колючы яны ня былі б, імне няма нічога асаблівага: Бог не глядзіць на асобу людзіны. І значныя імне нічога не дадалі; 7 Але наадварот, бачачы, што Дабравесць неабразаным была даверана імне, як Пётру абразаным, — 8 Бо Тый, што дзеяў у Пётру дзеля апосталства ў вабрэзаных, дзеяў таксама ў імне ўзглядам паган, — 9 І ведаючы ласку, даючую імне, Якаў а Кіфа а Яан, каторых мелі за стапоў, далі імне а Варнаве правіцу ўзаем'я, каб мы йшлі да паган, а яны да абразаньня, 10 Адно, каб мы памятавалі бедных, што я жадаў рабіць.

11 Як жа Пётра прышоў да Антыёхі, дык я аблічна спрацівіўся яму, бо ён годзен быў ганеньня. 12 Бо, да прыбыцця некаторых ад Якава, еў з тымі з народаў, а як яны прышлі, ён адсунуўся а адзяліўся, баючыся абразаньня. 13 І зь

ім засталыя із Жыдоў прыдаваліся, ажно Варнава паддаўся іх двудушнасці.

14 Але як я абачыў, што яны ня проста ходзяць падле праўды Евангелі, я сказаў Пётру перад усімі: „Калі ты, будучы Жыдам, жывеш, як няжыд, а не як Жыды, дык чаю сільш няжыдоў да Юдаізму?“ 15 Мы з прыроды Жыды, а ня грэшнікі з народаў; 16 Але, ведаючы, што людзіна правіцца ня ўчынкам, а вераю ў Ісуса Хрыста, і мы ўверылі ў Хрыста Ісуса, каб аправіцца вераю ў Хрыста, а ня ўчынками Закону; бо ўчынками Закону ніякае цела не аправіцца.

17 Калі ж, шукаючы апраўленьня ў Хрысту, мы й самы аказаліся грэшнікамі, — дык нягож Хрыстос слуга грэху? Няхай ня станецца так! 18 Бо калі я ізноў станаўлю, што абурў, дык сам сябе рабляю выступнікам. 19 Законам я памер дзеля Закону, каб жыць дзеля Бога. 20 Я ўкрыжаваны з Хрыстом, і ня жыў ужо я, але Хрыстос жыве ў імне. А што цяпер жыў у целе, то жыў вераю ў Сына Бога, што ўлюбіў мяне і аддаў Сябе Самага за мяне. 21 Не адхінаю ласкі Бога, а калі справядлівасць Законам, дык Хрыстос памер дарма.

3 О неразумныя Галяты! хто ачараваў вас ня быць паслужнымі праўдзе, у каторых перад ачыма Ісус Хрыстос уперад быў апісаны, бы ўкрыжаваны? 2 Адно гэта я хачу даведацца ў вас: з учынкаў Закону вы прынялі Духа, ці і слуханьня веры? 3 Ці такія вы неразумныя, што пачаўшы Духам, цяпер канчаеце целама? 4 Ці гэтулькі вы выперпелі дарма? І калі б за праўды дарма!

5 Дык Тый, што дастаўляе вас Духа і чыне магутнасьці памеж вас учынками закону чыне, ці слуханьням веры? 6 Так Абрагам паверыў

Богу, і залічана яму гэта да справедлівасці.

7 Дык пазнайце, што вернікі ё сынове Абрагамовы. 8 І Пісьмо, перадбачы, што Бог вераю аправе паган, абяшчала наперад Дабравесць Абрагаму: „У табе будуць дабраслаўлены ўсі народы“. 9 Дык вернікі дабраславяцца зь верным Абрагамам.

10 А ўсі тыя, што здаюцца на ўчынкі Закону, тыя пад праклёнам. Бо напісана: „Пракляты кажны, хтс не застаецца ў вусім, што напісана ў кнізе Закону, каб чыніць іх“. 11 А што Законам ніхто ня правіцца перад Богам, гэта відавочна, бо „Справядлівы вераю жыў будзе“. 12 А Закон ня падле веры, але хто спаўняе яго, тый жыў будзе ім.

13 Хрыстос адкупіў нас ад праклёнаў Закону, стаўшы за нас праклёнам; (бо напісана: „Пракляты кажны, хто вісіць на дзеве“), 14 Каб дабраславенства Абрагамова перазь Ісуса Хрыста магло быць на народах, каб мы прынялі абяцанага Духа вераю.

15 Браты! кажу палюдзку: нават людзіною зацверджанае змовы ніхто не касуе і не дадаець. 16 Абрагам даны былі абятніцы і семені ягонаму. Не сказана: „І сяменьню“, бы праз шмат, але як праз аднаго: „І семені твайму“, каторае ё Хрыстос. 17 І гэта я кажу: змова, перад Богам зацверджаная, тарнуецца да Хрыста; а Закон, што настаў за чатырыста трыццаць год, не касуе, каб абятніца страціла сілу. 18 Бо калі спадак із Закону, дык ужо не з абятніцы; але Абрагам Бог падараваў змоваю падле абятніцы.

19 Дык нашто ж Закон? Ён прыданы з прычыны выступаў да прыходу Семені, Катораму была зроблена абятніца, загаданы ангіламі рукою пасярэдніка. 20 Але пасярэднік не з адным, Бог жа адзін.

21 Дык Закон супроці абятніцаў Божых? Няхай ня станецца так! Бо калі б такі Закон быў даны, што можа ажыўляць, тады запраўды справедлівасць была б із Закону. 22 Але Пісьмо ўсіх замкнула пад грэхам, каб абятніца вернікам дана была зь веры ў Ісуса Хрыста.

23 А да прыходу веры мы замкнёныя былі пад вартаю Закону, аж пакуль мела зьявіцца вера. 24 Так што Закон быў нашым дзяціным павадзіром да Хрыста, каб мы аправіліся вераю. 25 Але як прышла вера, мы ўжо не пад дзяціным павадзіром. 26 Бо ўсі вы сынове Божыя перазь веру ў Хрыста Ісуса; 27 Бо колькі ў Хрыста хрысьцілася, толькі ў Хрыста адзелася. 28 Няма Жыда, ані Грэка; няма нявольніка, ані вольніка; няма мужчынскага стану, ані жаночкага стану: бо ўсі вы адно ў Хрысту Ісусу. 29 Калі ж вы Хрыстовы, дык вы насеньне Абрагамова, спадкаемцы падле абятніцы.

4 Вось жа скажу: пакуль спадкаемца бязьлетак, ён нічым ня розніцца ад нявольніка, хоць і спадар усяго; 2 Але ён падданы аякуном а дамаверам аж да року айцом прызначанага. 3 Гэта і мы, пакуль былі бязьлеткамі, былі паняволены наваламі сьвету; 4 Але як прышла паўніня часу, Бог пастослаў Сына Свайго, народжанага із жонкі, народжанага пад Законам, 5 Каб адкупіць тых, што пад Законам, каб мы адзяржалі ўсынаўленьне. 6 А як вы сынове, Бог пастослаў у сэрцы вапшыя Духа Сына Свайго, Каторы гукэ: „Аўва, Войча!“ 7 Затым ты ўжо не нявольнік, але сын; а калі сын, дык спадкаемца Божы пераз Хрыста.

8 Але тады запраўды, ня знаўшы Бога, вы былі ў няволі ў тых, што з прыроды не багі; 9 Цяпер жа, пазнаўшы Бога, або валеі кажучы,

будучы пазнаньня Богам, нашто звачаецеся ізноў да квольг а галетных навалаў, у каторых ізноў наанава хочаце быць у няволі? 10 Назірайце дні а месяцы а поры а гады. 11 Баюся за вас, ці запраўды не дарма я прадаваў меж вас.

12 Будзьце, як я; бо я, як вы; браты, пращу вас. Вы нічым ня ўкрыўдзілі мяне. 13 Бо ведаеце, што ў кволасці цела я абяшчаў Евангелю вам уперад, 14 І спакусы мае ў целе маім вы ўлегчы ня мелі, і не адхінулі з грэбаваньням, але прынялі мяне, як ангіла Божага, як Хрыста Ісуса!

15 Што за шчасьце тады было ваша! Сьветчу вам, што, калі б л҃га было, вы вылучылі б вочы свае і далі імне. 16 Дык нягож я стаў, нэпрыяцелям вашым, кажучы вам праўду? 17 Ня добрая рупатлівасьць іхная праз вас, бо хочучь аддзяліць вас, каб вы рупіліся празь іх.

18 Добры рупіцца заўсёды праз добрае, а ня толькі, як я прытомны ў вас. 19 Дзеткі мае, дзеля каторых я ізноў у трудненьню, пакуль не ўхармуецца ў вас Хрыстос! 20 Зычыў бы я цяпер быць із вамі і адмяніць голас свой, бо я заклапочаны ўзглядам вас.

21 Скажыце імне вы, што зычыце быць пад Законам, хіба вы ня слухаеце Закону? 22 Бо напісана, што Абрагам меў двух сыноў, аднаго з нявольніцы, а другога з вольніцы. 23 Але тый, што з нявольніцы, быў народжаны падле цела; а тый, што з вольніцы — падле абятніцы. 24 У гэтым ёсьць атумекі; бо гэта дзьве змовы: адна з гары Сынайскае, што родзе ў няволю, каторая ё Гагар, 25 бо Гагар ё гара Сынай ув Арабе і адказуе цяперашняму Ерузаліму, бо ён ізь дзецьмі сваімі ў няволі.

26 А вышні Ерузалім вольны; ён — маці ўсіх нас. 27 Бо напісана: „Цешся бесплодная, каторая не ра-

дзіла; крыкні а загукай ты, што ня труднішся родамі; бо ў пакіненай шмат болей дзяцей, чымся ў маючай мужа”.

28 А мы, браты, дзеці абятніцы падле сразы Ісака. 29 Але як тады народжаны падле цела перасьледаваў народжанага падле духа, так і цяперака. 30 Але што кажа Письмо? „Выкінь нявольніцу й сына ейнага, бо ніяк сын нявольнічын ня будзе спадкаемцам разам із сынам вольнічыным”. 31 Дык, браты, мы дзеці не нявольнічыны, але вольнічыны.

5 Хрыстос вывальніў нас да волі, дык стойце цьверда і не падавайцеся ізноў пад іго няволі.

2 Вось, я Паўла кажу вам: калі вы абразаецеся, ня будзе вам ніякае карысьці ад Хрыста. 3 Яшчэ сьветчу кажнаму чалавеку, каторы абразаецца, што ён мае споўніць увес Закон. 4 Вы, што правіцеся Законам, спабыліся Хрыста, адпалі ад ласкі, 5 Бо мы Духам зь веры жджом справядлівасьці; 6 Бо Хрысту Ісусу ня мае сілы ані абразаньне, ані неабразаньне, але вера, што дзее міласьцію.

7 Вы беглі добра; хто пераказіў вам, каб вы ня слухалі праўды? 8 Гэтае перакананьне не ад Гукіючага вас. 9 Ад малое закісі кісьне ўсе цеста. 10 Я спадзяюся ўзглядаю вас у Спадара, што вы ня будзеце думаць накш; а хто вас парушае будзе мець рассудак свой, хто б ён ня быў. 11 Чаму, браты, мяне яшчэ перасьледуюць, калі я яшчэ абяшчаю абразаньне? Тады спатыкненьне крыжа было б аддалена. 12 Каб былі нават адрэзаны тыя, што вас прушаюць!

13 Бо вы, браты, пагуканыя да свабоды, адно каб пад прыклепан свабоды не гадзіць целу; але міласьцію слугуйце адзін аднаму. 14 Бо ўвесь Закон у вадным слове

закрываецца: „Любі бліжняга свайго, як самога сябе”. 15 Калі ж вы адны адных грызіце а ясьцё, глядзіце, каб ня выгубілі адны адных.

16 Я кажу: хадзіце Духам, і вы ніяк ня будзеце чыніць досьщ жадлівасьціям цела; 17 Бо цела жадае напярэк Духа, і Дух — напярэк цела: яны праціўныя адно аднаму, каб вы не рабілі таго, чаго хочаце. 18 Калі ж вы воджаны Духам, дык вы не пад Законам.

19 Учынкі цела яўныя, яны ё: чужалоства, бязульства, нечысьціня, аблуд, 20 Балвахвалства, чары, ненавіднасьць, сыпярэчкі, завідаць, гнёў, нязгода, падманы, падзелы, гэрэсі, 21 Завісьць, забіўствы, п'янства, буянства і да гэтых падобныя. Кажу наперад, як і ўперад казаў, што гэта чынячым не спадзець гаспадарства Божае.

22 Плод жа Духа: міласьць, радасьць, супакой, цяплівосьць, зычлівасьць, дабрыня, вернасьць, 23 Лагоднасьць, валоданьне сабою. На гэтых няма Закону.

24 Але тыя, што Хрыстовы, укрывавалі цела із жадобамі й жадамі. 25 Калі мы жывем Духам, хадзіма таксама Духам. 26 Ня гальмасы на пустую славу, квелячы адзін аднаго, завідуючы адзін аднаму.

6 Браты! калі запраўды людзіне луча выступ, вы духоўныя праўце таковага ў духу лагоднасьці, назіраючы кажны за сабою, каб ня быць спакушаным. 2 Насіце цяжары адзін аднаго і гэтак вы споўніце закон Хрыстоў. 3 Бо хто ўважае сябе за што-колечы, будучы нішто,

тый ашукуе сам сябе. 4 Кажны няхай спробуе свой учынак, і тады будзе мець пахвалу толькі ў сабе, а ня ў другім; 5 Бо кажны паясьцець свой цяжар.

6 Навучаны словам дзяліся кажным дабром із навучаючым. 7 Ня дайся зводзіць; Бога не асьмяеш. Бо што пасее людзіна, тое й пажнець. 8 Бо хто сее ў цела свае, пажнець расклад; а хто сее ў Дух, з Духа пажнець жыцьцё вечнае. 9 Робячы дабро, не безнадзейся; бо ўпару пажнем, калі ня скволеем. 10 Дык, пакуль ё час, рабіма дабро ўсім, і пагадове катнім зь веры.

11 Бачыце, якімі вялікімі літарамі я напісаў вам сваёй рукою.

12 Зычачыя хваліцца целама сіляць вас абразацца адно дзеля таго, каб ня быць перасьледаванымі за крыж Хрыстоў; 13 Бо й самы тыя, што абразаюцца, не дзяржаць Закону, але хочучь, каб вы абразаліся, каб пахваліцца целама вашым.

14 Але што да мяне, я ня буду хваліцца, хіба адно крыжам Спадара нашага Ісуса Хрыста, Каторым дзеля мяне сьвет укрываваны, і я дзеля сьвету. 15 Бо ў Хрысту Ісусу нічога ня знача ані абразаньне, ані неабразаньне, але новы стварэнец. 16 Тым, што ходзяць падле гэтага правіла, супакой ім а міласэрдзе, і Израелю Божаю.

17 Наапошку, няхай ніхто не цяжарыць мяне, бо я нашу на целе сваім большкі Спадара Ісуса Хрыста.

18 Ласка Спадара нашага Ісуса Хрыста з духам вашым, браты. Амін.

ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ЕФЭСЯН

1 Паўла, з волі Божае апостал Бога, Айца нашага, і Спадара Ісуса Хрыста, сьвятым а верным у Хрысту Ісусу, каторыя ў

Ефэсе: 2 Ласка вам а супакой ад дара нашага Ісуса Хрыста, Каторы

падабраславіў нас кажным духоўным дабраслаўствам у нябёсах у Хрысту; 4 Як Ён абраў нас у Ім перад закладзінамі сьвету, каб мы былі сьвятых а бязгрэшных перад Ім у міласьці, 5 Наканавіўшы ўсынавіць нас Сябе перазь Ісуса Хрыста, падле зычлівае волі Свае, 6 На хвалу славы ласкі Свае, каторай Ён ласку ўчыніў нам у ўмілаваным, 7 У Каторым мы маем адкупленьне крывёй Ягонай, дараваньне выступіў, падле багацьця ласкі Ягонае, 8 Каторай Ён заблагаў нас усёй мудрасьцяй а разуменьням, 9 Аб'явіўшы нам тайну волі Свае падле зычлівасьці Свае, каторую Ён замерыў у Самым Сябе, 10 да загады паўнінёю часоў, каб усе нябёснае й земнае задзіночыць пад галавою Хрыстовай;

11 У Ім, у Каторым і спаў спадак нам, на канаваным падле замеры Таго, Каторы ўсе дзеяе падле рады волі Свае, 12 Каб мы былі да хвалы славы Ягонае, мы, што перш спадзяваліся ў Хрысту; 13 І ў Каторым і вы, пачуўшы слова праўды, Дабравесьці спасеньня свайго, у Каторага таксама ўверыўшы, запячатаваны абяцаным Сьвятым Духам, 14 Каторы ё заатак спадку нашага на адкупленьне прыдбанае собкасьці да хвалы славы Ягонае.

15 Затым і я, пачуўшы празь веру вашу ў Спадара Ісуса а празь міласць да ўсіх сьвятых, 16 Бязупынку дзякую за вас Богу, мянуючы вас у малітвах сваіх, 17 Каб Бог Спадара нашага Ісуса Хрыста, Ацец славы, даў нам духа мудрасьці а аб'яўленьня да супоўнага пазнаньня Яго, 18 І асьвятці сьвятлом вочы сэрца вашага, каб вы пазналі, што за надзея пагуканьня Ягонага, і што за багацьце славы спадку Ягонага ў сьвятых, 19 І што за нязмерная вялікасьць сілы Ягонае ў нас, што верым падле дзеяньня ма-

гутнасьці сілы Ягонае, 20 Каторай Ён дзеліў у Хрысту, ускрысіўшы Яго зь мёртвых і пасадзіўшы на правае Сябе на нябёсах, 21 Над кажнае князства а ўладу а сілу а панаваньне а кажнае імя, менаванае ня толькі ў гэтым веку, але і ў прыйдучым,

22 І ўсе паддаў пад ногі Ягоныя, і даў Яго над усе — за галаву царквы, 23 Каторая ё цела Ягонае, паўніня ўсе ў вусім Напаўняючага.

2 І нас, мёртвых у выступак а грахох вашых, 2 У каторых вы некалі хадзілі, падле звычайу сьвету гэтага, падле дзяржаўцы ўлады ў паветру, духа, што цяпер дзеяе ў сынох непаслухменьства, 3 Памеж каторых і мы ўсі жылі калісь у жадах цела нашага, робячы зычэньне цела й разуменьня, і з прыроды былі дзецьмі гневу, як і іншыя,

4 Бог, багаты міласэрдыям, зь вялікае міласьці Свае, каторай ўмілаваў нас, 5 І нас, мёртвых у выступак, ажывіў з Хрыстом, 6 І ўскрысіў разам, і пасадзіў у нябёсах у Хрысту Ісусу, 7 Каб паказаць у прыйдучых вякох нязмернае багацьце ласкі Свае з дабрыні да нас у Хрысту Ісусу.

8 Бо вы спасены ласкаю перазь веру, і гэта не ад вас, Божы дар; 9 Не ад учынкаў, каб ніхто не хваліўся. 10 Бо мы — твор Ягоны, створаны ў Хрысту Ісусу да добрых учынкаў, каторыя Бог на канававіў каб мы хадзілі ў іх.

11 Дык паметуйце, што вы, калісь пагане падле цела, каторыя звалі неабразанымі званьня абразаньням на цэле, зробленым рукамі. 12 Што вы былі таго часу бяз Хрыста, аддалены ад грамадства Ізраельскага, чужыя да ўмоваў абятніцы, надзеі нямаючыя, і бяз Бога на сьвеце; 13 А цяпер у Хрысту Ісусу вы, што былі калісь да лёкія, сталі блізкія крывёю Хры-

товаю. 14 Бо Ён ё супакой наш, Каторы ўчыніў з абодвых адно і паламіў перагародку, што стаяла пасярэдзіне, 15 Памярцьвіў непрыязьніства целама Сваім, Закон расказаньняў у вустах Ён абурьў, каб із двух учыніць у Сябе Самым аднаго новага чалавека, робячы супакой, 16 І ў вадным цэле пагадзіць абодвых із Богам перазь крыж, забіўшы непрыязьніства на ім;

17 І, прышоўшы, абяшчаў Дабравесьць супакою вам, далёкім і блізкім, 18 Бо перазь Яго абодвым маем прыступ да Айца, у вадным духу. 19 Дык вы ўжо не чужнікі ані чужаземцы, але сутрамадзяне сьвятых і дамовы Божае, 20 Выўшы пабудаваны на падзе апосталаў а прарокаў, маючы вугольным каменям самога Ісуса Хрыста, 21 На Каторым уся будоўля, тарнуючыся разам, вырастае ў сьвятый дом Спадароў, 22 У каторым і вы будзецеся разам на сялібу Божую ў Духу.

3 З тае прычыны Я Паўла стаў вязьням Хрыста Ісуса за нас, народы. 2 Як запраўды вы чулі праз загаду ласкі Божае, данае імне дзеля вас, 3 Што перазь аб'яўленьне паведамлена імне тайна (праз што я пярвей пісаў коратка); 4 З чаго, чытаючы, можаце зразумець разуменьне мае тайны Хрыстовае, 5 Каторая ў іншых пакаленьнях ня была паведамлена сыном людзкім, як цяпер аб'яўлена сьвятым апосталам Ягоным а прарокам Духам, 6 Каб народы маглі быць суспадкаемцамі а супольным целама а сучасьнікамі абятніцы Ягонае ў Хрысту Ісусу перазь Евангелю, 7 Каторае слугачым стаў я з дару ласкі Божае, данае імне дзеяньням магутнасьці Ягонае. 8 Імне, найменшаму з усіх сьвятых, дана ласка гэтая — абяшчаць народам Дабравесьць недасяжнага багацьця Хрыстовага, 9 І асьвятціць усіх сьвятлом, чым ёсьць загада

тайны, схаванае ад вякоў у Богу, Каторы стварыў усе Ісусам Хрыстом,

10 Каб цяпер стала ведамнай пераз Царкву князствам а ўладам на нябёсах найразьнейшая мудрасьць Божае, 11 Падле спрадвечнага замеры, каторы Ён замерыў у Хрысту Ісусу, Спадару нашым, 12 У Каторым мы маем адвагу а прыступ із даверам вераю ў Яго. 13 Затым прашу ня кволець з прычыны мае атуці дзеля вас, каторая ваша слава.

14 Дзеля таго клякаю перад Айцом Спадара нашага Ісуса Хрыста, 15 Ад Каторага кажнае айцоўства мянуецца на небе й на зямлі, — 16 Каб даў вам, падле багацьця славы свае, дужа ўмацавацца Духам Ягоным у нутраным чалавеку, 17 Каб Хрыстос усяліўся вераю ў сэрцы нашыя, каб вы, будучы ўкаранены а закладзены ў міласьці, 18 Маглі спатачыць із усімі сьвятымі, што шырыня й даўжыня, і глыбіня й вышыня, 19 І пазнаць міласць Хрыстова, што пераходзе веда, каб вы напоўніліся ўсялякай паўнінёю Божай.

20 А Таму, хто дзеючай у нас магутнасьцю можа зрабіць нязмерна больш за ўсе, чаго просім альбо праз што думаем, 21 Таму слава ў Царкве і ў Хрысту Ісусу ў вусіх пакаленьнях на векі вякоў. Амін.

4 Дык я, вязень у Спадару, малю вас хадзіць годна пагуканьня, да каторага вы пагуканы, 2 З усёю пакораю а лагоднасьцю, зь цярдлівасьцю, выбачаючы адзін аднаму ў міласьці, 3 Сілуочыся заховаваць суцэльнасьць Духа ў зьвязе супакою. 4 Адно цела й адзін дуж, як вы й пагуканы ў ваднай надзеі пагуканьня свайго; 5 Адзін Спадар, адна вера, адзін хрест, 6 Адзін Бог і Ацец усіх, Каторы над усімі, і пераз усіх, і ў вусіх нас.

7 Кажнаму ж з нас дана ласка падле меры дару Хрыстовага. 8 Затым кажэ: „Узышоўшы на вышыню, апаланіў палон і даў дары людзём”. 9 Але тое, што ўзышоў, што гэта, як ня тое, што таксама зышоў да найніжшых часцяў зямлі? 10 Тый, што зышоў, ё тый самы, што і ўзышоў над усі нябёсы, каб напоўніць усе.

11 І Ён прызначыў некаторых за апосталаў, а некаторых за прарокаў, а некаторых за евангелістых, а некаторых за пастыроў а вучыцеляў, 12 Да дасканалення святых, да справы службы, да будавання цела Хрыстовага, 13 Пакуль усі ня прыйдзем у суцэльнасць веры і супоўнае пазнаньне Сына Божлага, у мужа выраслага, у меру поўнага росту Хрыстовага; 14 Каб мы ня былі балея бязьлеткамі, везнымі а ношанымі кажным ветрам навукі ў падходзе людзкім, у лісьлівай хітрыні абмыль; 15 Але, будучы праўдамоўнымі ў міласьці, усяляк урасці ў Тога, Каторы галава, Хрыстос, 16 З Каторага ўсе цела, належна злучана а зьвязана ўзаемна кажнай саставаю, у меру дзеяньня кажнае часьці, дзеяе прырост да збудаваньня самога сябе ў міласьці.

17 Затым я кажу й сьветчу Спадаром, каб наперад вы не хадзілі, як ходзяць пагане, падле марнасьці розуму свайго, 18 Будучы зацёмнены ў розуме, аддалены ад жыцьця Божлага з прычыны неведзі, каторая ў іх, з прычыны закалянасьці сэрцаў іхных; 19 Яны, стаўшы нячутлівымі, аддаліся аблуду, каб дзеяць усялякую нечысьціню із жадою.

20 Але вы ня так пазналі Хрыста, 21 Калі вы праўды чулі Яго і былі навучаны ў Ім, што праўда ў Ісусу, 22 Каб ськінуць усе, што датыкаецца нярэдняга паступку старога чалавека, што раскладаецца ў ва-

шукных жадах, 23 І аднавіцца духам розуму свайго, 24 І адзецца ў новага чалавека, створанага падле Бога ў справядлівасьці а сьвятасьці праўды.

25 Затым, адхінуўшы ману, кажыце праўду кажны бліжняму свайму, бо мы сучаланы адзін аднаму. 26 Абураючыся, не грашыце; сонца хай ня зойдзе ў вугневаньне вашым. 27 І не давайце месца дзямбл. 28 Хто краў, няхай не крадзець, але валея няхай працуе, робячы рукамі сваімі добрае, каб меў удзельніцтва прабуаючаму.

29 Ніякае гнілое слова хай ня выходзе з вуснаў вашых, але калі якое добрае да патрэбнага збудаваньня, каб дало ласку слухаючым. 30 І не засмучайце Сьвятога Духа Божлага, Каторым вы запячатаваны на дзень адкупленьня.

31 Усялякая гарчэль а гнеў а абурэньне а вераск а блявузганьня няхай будуць аддалены ад вас а усёй злоснасьці; 32 І будзьце зычлівы адзін да аднаго, спагадлівы, даруючы адзін аднаму, як і Бог у Хрысту дараваў вам.

5 Дык будзьце перайманьнікам Бога, як мілаваныя дзеці; 2 І хадзіце ў міласьці, як і Хрыстос мілаваў нас і выдаў Сябе за нас, дар а аброк Богу на прыемны пак. 3 А бязульства а ўсялякая нечысьціня або жада няхай ня будуць нават менаваны памеж вас, як лець сьвятым. 4 І брыда, і дурная гаворка альбо шкелі, усе нягожае, але валея дзякаваньне; 5 Бо ведаецца, што ніяк бязульства, альбо нячысты, альбо прагавіты, каторы балвахвал, ня будзе мець спадку ў гаспадарстве Хрыста а Бога.

6 Няхай ніхто не ашукуе вас пустымі словамі, бо за гэта прыходзе гнеў Божы на сыноў непаслухмянасьці; 7 Дык ня будзьце сябрамі іхнымі. 8 Бо вы былі калісь цямнот-

а а цяпер — сьвятліня ў Спадару: ка-дзіце, як дзеці сьвятліні 9 (бо плод сьвятліні ў кажнай дабрыні а справядлівасьці а праўдзе), 10 Прабуючы, што падабае Спадару.

11 І ня майце ўчасьця зь бясцелымі ўчынкамі цямноты, але валея ганьце. 12 Бо праз тое, што яны робяць патай, сорамна й гучаць. 13 Усеж, упіканае сьвятлінёю, робіцца яўным; бо ўсе, што робіцца яўным, сьвятліня ё; 14 Затым кажэ: „Устань сыпачы, і ўскрэсьні зь мёртвых, і асьвеце цябе Хрыстос”.

15 Дык бача, як вам хадзіць асьцярожна, не як нямудрым, але як мудрым, 16 Важачы час, бо дні благія. 17 Затым ня будзьце дурныя, але разуменьчыя, што ё воля Спадарова. 18 І ня ўпівайцеся віном, у каторым бязульства, але поўніцеся Духам, 19 Размаўляючы мяжсобку псалмамі а гімнамі а песнямі духоўнымі, пляючы а напляваючы сэрцам сваім Спадару, 20 Дзякуючы заўсёды за ўсё Богу а Айцу, у імя Спадара нашага Ісуса Хрыста.

21 Паддаючыся адзін аднаму ў страху Хрыстовым.

22 Жонкі, паддавайцеся мужом сваім, як Спадару, 23 Бо муж ё галава жонцы, як і Хрыстос галава Царкве, Ён Спас цела; 24 Але як Царква паддана Хрысту, так і жонкі мужом сваім у ўсім.

25 Мужы, любіце жонкі свае, як і Хрыстос любіў Царкву і аддаўся за яе, 26 Каб усьвяціць яе, ачысьціўшы абмываньнем водным у слове; 27 Каб паставіць яе Сабе славаў Царквою, плямы ня маючай, маршчака альбо чаго-колечы такога, але каб была сьвятой а беззаганнай.

28 Ды так маюць мужы любіць жонкі свае, як собскае цела свае: хто любіць жонку сваю, любіць самога сябе. 29 Бо ніхто ня мае ў нена-

вісьці собскага цела свайго, але жы-ве а кукобе, як і Хрыстос Царкву; 30 Бо мы чаланы цела Ягонага, ад цела Ягонага і ад косцяў Ягоных. 31 Затым хай „пакіне чалавек ай-ца свайго і маці сваю і прыліпне да жонкі свае, і будуць двое адно цела”.

32 Тайна гэта вялікая, але я кажу ўзглядам Хрыста і ўзглядам Царквы. 33 Вось жа, кажны з вас няхай любіць жонку сваю, як самога сябе; жонка ж хай байца мужа.

6 Дзеці, слухайце бацькоў сваіх у Спадару, бо гэта справядліва. 2 „Сыці айца свайго і маці”, гэта — першае расказаньне з абятніцаю: 3 „Каб было табе добра, і каб ты быў даўгавечны на зямлі”.

4 І, бацькі не кваліце дзяцей сваіх да гневу, але гадуіце іх у зыру а навуцы Спадарова.

5 Нявольнікі, слухайце гаспадароў сваіх падле цела, з боязьняю а дрыжэньнем, у прасьціні сэрца свайго, як Хрыста, 6 Ня дзеля вока службыце, як угоднікі людзкія, але як нявольнікі Хрыстовы, чынячы волю Божую ад душы, 7 Служачы шчыра, як Спадару, а ня людзём, 8 Ведаючы, што кажны адзярыць ад Спадара падле добра, каторае ён зрабіў, ці нявольнік, ці вольнік.

9 А вы, гаспадары, рабіце тое самае ўзглядам іх, пакідаючы пагрозы, ведаючы, што Гаспадар іхны й ваш у нябёсах і што няма ў Яго прыняня асобам.

10 Наапошку, браты, мацуйцеся ў Спадару і ў магутнасьці сілы Ягонага; 11 Адзеньцеся ў поўную зброю Божую, каб вы маглі стаць супроці хітрыкаў дьявольскіх; 12 Бо наша бітва ня з крывёю а целам, але з князствамі, з уладамі, із сьветнымі панамі цямноты гэтае, з духовай гарынай сілаю нягоднасьці. 13 Дзе-ля гэтага вазьміце поўную зброю

Божую, каб вы маглі стаць супроці ў благі дзень і, учыніўшы ўсе, вытрываць.

14 Дык станьце, падперазаўшы сыцёгны свае праўдаю, і адзеўшыся ў панцыр справядлівасці, 15 І азуўшы ногі свае ў гатоў дабравесці супакою. 16 Апрача ўсяго, возьміце шчыт веры, каторым зможаце згасіць усе распаленыя стрэлы нягоднага; 17 Вазьміце таксама шолам спасення і меч Духа, каторым ё слова Божае; 18 Усялякаю малітваю а просьбаю маліцеся кожнага часу ў Духу, і рупцеся да гэтага самага з усёй кажначаснасцый і маленьням за ўсіх святых 19 І за мяне, каб

ЛІСТ СВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ПІЛІПІЯ

1 Паўла а Цімох, нявольнікі Ісуса Хрыста, да ўсіх святых у Хрысту Ісусу, каторыя ў Піліпах, зь япіскапамі а дзяканамі: 2 Ласка вам а супакой ад Бога, Айца нашага, а Спадара Ісуса Хрыста!

3 Дзякую Богу свайму пры кожным успаміне вас, 4 Заўсёды ў кожным маленьню сваім чынячы з радасцый малітву за ўсіх вас, 5 За ўзаем'е ваша ў Евангелі ад першага дня аж дагэтуль, 6 Маючы давер у тым, што тый, хто пачаў у вас добрую справу, сконча яе да дня Ісуса Хрыста;

7 Як справядліва імне думаць гэта праз усіх вас, бо я маю вас у сэрцу сваім; як у зязлах маіх, так і ў вабароне а ў пацверджанню Евангелі вы ўсі ўчаснікі ў ласцы маёй. 8 Бо Бог сьветка імне, як тужу я па ўсіх вас любосцый нутра Хрыста Ісуса.

9 І малюся праз тое, каб міласць ваша яшчэ балей а балей мнажылася ў супоўным знацьцю а ўсялякім разуменьню; 10 Каб вы маглі дазнаць розьніцы, каб вы маглі

імне дана была вымоўнасць у вадчыненьню вуснах сваіх паведамляць адважна тайну Евангелі, 20 Да каторае я пасол у зязлах, каб я адважна, як мае быць, гўкаў.

21 А каб і вы ведалі ўзглядаю мяне, што я раблю, умілаваны брат і верны слугачы ў Спадару, Тыхік, праз усе накажа вам, 22 Каторага я паслаў да вас дзеля гэтага самага, каб вы даведаліся праз справы нашы, і каб ён пацешыў сэрцы вашы.

23 Супакой братам а міласць із вераю ад Бога Айца і Спадара Ісуса Хрыста. 24 Ласка з усімі, што мілуець Спадара нашага Ісуса Хрыста міласцый непасавальнай.

быць шчырымі а беззаганнымі на дзень Хрыстоў, 11 Напоўненыя пладамі справядлівасці Ісусам Хрыстом на славу а пахвалу Божую.

12 Я хацеў бы, браты, каб вы ведалі, што акалічнасці, у каторых я апынуўся, вышлі на дасьпех Евангелі; 13 Так што зязезы мае ў Хрысту сталі ведаемымі ўсёй прэторы а ўсім іншым; 14 І большыня з братоў у Спадару, асьмеліўшыся зязезамі маімі, адважна гўкаюць слова Божае, без страху.

15 Некатрыя, праўда, із завідасці а супарства, але некатрыя таксама з добрае волі абяшчаюць Хрыста 16 Гэтыя запраўды зь міласці, ведаючы, што я прызначаны да абароны Дабравесці; 17 А гэныя дзеля супарства абяшчаюць Хрыста, ня чысціні, думаючы, што прыдадуць атуці да зязезаў маіх.

18 Дык што? Якім бы парадкам абяшчалі Хрыста, прыдаючыся ці праўдзе, я з гэтага цешуся і буду цешыцца; 19 Бо я ведаю, што гэта будзе імне на спасенне, вашаі малітваю й даставаю Духа Ісуса Хрыста

та, 20 Подле гарачага чакання а надзеі мае, што я ні ў чым ня буду паганбены, але з усёй адвагаю, як заўсёды, таксама цяпер Хрыстос будзе ўзвылічаны ў цэле маім, ці то жыццём, ці сьмерцый. 21 Бо імне жыццё — Хрыстос, а сьмерць — прыдбаньне.

22 Але калі жыццё ў цэле даець плодную працу імне, то што абраць, я яшчэ не пераканаўся. 23 Цягне мяне адно й другое: маю зычэнне адыйсці й быць із Хрыстом, бо гэта шмат ляпей; 24 А заставацца ў цэле патрабней дзеля вас. 25 І, маючы пэўнасць гэтага, я ведаю, што стануся й пабуду з вамі ўсімі дзеля дасьпеху вашага а радасці веры, 26 Каб пахвала ваша ў Хрысту Ісусу памнажылася перазь мяне прытомнасцый маёй ізноў у вас.

27 Адно няхай паступак будзе годны дабравесці Хрыстовае, каб, ці я прыйду і абачу вас, ці, няпрытомны, пачуў праз вас, што вы стаіце ў вадным духу, адной душою, разам сілкуючыся за веру евангельскую, 28 І не лякайцеся ні ў чым праціўнікаў; гэта ім ё довад загіны, а вам — спасення. І гэта ад Бога; 29 Бо вам дана дзеля Хрыста ня толькі верыць у Яго, але й цяпець за Яго, 30 Маючы тое самое змаганьне, што бачылі ў імне і цяпер чуюце празь мяне.

2 Дык калі ё такое захочаньне ў Хрысту, калі якое пацяшэнне міласцый, калі якое ўзаем'е Духа, калі якая спагада а жаль, 2 Дык напоўніце радасць маю, каб вы думалі тое самае, мелі тую самую міласць, задзіночыліся душою, праз адно думалі; 3 Няхай нічога ня будзе ў духу сьпірання альбо пустое славы, але ў пакоры адны адных за вышшых за сябе майце. 4 Не глядзі кажны толькі сябе, але кажы таксама іншых.

5 Бо няхай тая думка будзе ў вас,

якая і ў Хрысту Ісусу, 6 Каторы, будучы ў хорме Божай, не ўважаў сабе за грабеж быць роўным із Богам; 7 Але паніжыў Сябе Самога, бяручы хорму нявольніка, стаўшы падобным да людзёў, 8 І з выгляду стаў як людзіна; паніжыўся, стаў паслужным аж да сьмерці, і сьмерці крыжавой.

9 Затым і Бог высака ўзняў Яго і даў Яму імя над кожнае імя, 10 Каб у імя Ісусава кожнае калена клякала на небе, і на зямлі, і пад зямлёю, 11 І кожны язык вызнаваў, што Ісус Хрыстос ё Спадар на славу Бога Айца.

12 Дык, любовыя мае, як вы заўсёды былі паслужныя, ня толькі ў прытомнасці маёй, але шмат балей цяпер у часе няпрытомнасці мае, із страхам а дрыготаю дзейце спасенне свае, 13 Бо Бог дзее ў вас і хаценьне і дзеянне, подле добрае волі Свае.

14 Усе рабіце без наракання а сьпярэчак, 15 Каб вы былі беззаганныя й простыя бязупічныя дзеці Божыя сярод непасцывага а крутадушнага пакалення, памеж каторага вы, як сьветлы на сьвеце, 16 Держачы слова жыцця, на пахвалу маю дня Хрыстовага, каб я не дарма бег ані дарма працаваў. 17 Але хоць бы я быў выліты як узыліваньне на аброк а паслугу веры вашае, я цешуся і цешуся супольна з усімі вамі. 18 Гэтак жа й вы цешчыся і цешчыся з імною.

19 Я ж спадзяюся ў Спадару Ісусу неўзабаве паслаць Цімоха да вас, каб і я пацешыўся, даведаўшыся праз вас. 20 Бо я ня маю аднадумца, каторы бы так шчыра рупіўся праз тое, як вы маецеся; 21 Бо ўсі шукаюць свайго, а не таго, што Ісуса Хрыста, 22 А вы ведаеце ўзуглядзі кажны толькі сябе, але кажы таксама іншых. 23 Дык яго я спадзяюся без адва-

локі паслаць, як толькі абачу, што будзе дзеяцца з імюю. 24 Але я спадзяюся ў Спадару, што я сам аборэздзе прыйду да вас.

25 Ано я ўважаю за патрэбнае паслаць да вас Епафродыта, брата а супрацаўня а сужаўнера майго, а вашага пасланца й слугачага ў патрэбе маёй, 26 Бо ён тужыў па ўсіх вас і быў зьнемарашчаны з тога, што вы пачулі, што ён быў хворы. 27 Бо запраўды ён быў хворы пры смерці, але Бог зьмілаваўся над ім і не над адным ім, але й над імюю, каб я ня меў смутку да смутку.

28 Затым я ахватней паслаў яго, каб вы, абачыўшы яго ізноў, усьцешыліся, і я быў меней смутны. 29 Прыміце яго ў Спадару з усёй радасьцяй і майце такіх у сьці, 30 Бо за справу Хрыстову ён быў блізка смерці, рызыкуючы жыцьцём сваім, каб запоўніць нястачу вашых паслугаў імне.

3 Наапошку, браты мае, цешчася ў Спадару. Пісаць вам тое самае ня нудна імне, а вам бясспечна.

2 Сыцеражыцеся сабак, сыцеражыцеся благіх работнікаў, сыцеражыцеся калечаньня, 3 Бо мы — абразаньне, каторыя сьцім Бога Духам і хвалімся Хрыстом Ісусам, а не спадзяемся на цела;

4 Хоць я мог бы спадзявацца й на цела. Калі хто іншы думае спадзявацца на цела, дык пагатоўе я, 5 Абрэзаны восьмага дня, з роду Ізраелявага, пакаленьня Веняміновага, Гэбрэй із Гэбрэяў, падле закону фарысэй, 6 Падле рупатлівасьці перасьледаваньнік Царквы, падле справядлівасьці законнай беззаганны.

7 Але што імне было прыдбаньням, тое дзеля Хрыста я замеў за страту. 8 Дый усе маю за страту дзеля пераважнага пазнаньня Хрыста Ісуса, Спадара свайго, дзеля Каторага я ўсе страціў, і ўсе маю за

гной, каб прыдбаць Хрыста, 9 Знайсціся ў Ім, ня маючы справядлівасьці свае, што із Закону, але тую, што зь веры Хрыстовае, справядлівасьць, што ад Бога вераю; 10 Каб пазнаць Яго, і магутнасьць ускрысьсеньня Ягонага, і мець узаем'е ў мукх Ягоных, тарнуючыся да сьмерці Ягонае, 11 Каб дасягчы ўскрысьсеньня зь мертвых.

12 Не каб я ўжо дасяг альбо ўдасканаліўся; але імкнуся, ці не дасягну й я, як дасяг мяне Хрыстос. 13 Браты, я ня маю сябе за дасяглага, але адно — забываючыся задняе, прасьцягаючыся наперад, 14 Імкнуся да мэты, да нагароды высокага пагуканьня Богага ў Хрысту Ісусу.

15 Дык каторыя з нас дасканалныя, гэтак думайма; калі ж вы праз што-коледы нахш думаеце, дык і гэта вам Бог аб'яве. 16 Чаго мы, адылі, дасяглі, хадзіма так.

17 Будзьце перайманьнікамі змяне, браты, і ўзірайцеся на тых, што ходзяць падле зразы, якую маеце ў нас. 18 Бо шмат хто, праз каторых я часта гўкаў вам, а цяпер нават із плачам гўкаю, што яны ё як вёпрыяцелі крыжа Хрыстовага; 19 Каторых канец — загуба каторых бог — брукх, і слава іхная — у сораме; яны думаюць празіземнае;

20 Бо грамадзянства наша ў небе, скуль мы жджэм і Спаса, Спадара Ісуса Хрыста, 21 Каторы адмене цела наша з паніжэньня ў згоднасьці із целама славы Свае, дзеянньям сілы, каторай Ён і паддаець Сабое ўсе.

4 Дык, браты мае любовныя а жаданьня, радасьць а карона мая, стойце так моцна ў Спадару, умілаваныя.

2 Захочую Еводу а Сынтыху быць тае самае думкі ў Спадару. 3 Але, і цябе прашу, праўдзівы сябру, па-

магай тым жанкам, каторыя ў Дабравесьці разам із імюю змагаліся, і з Клімам і зь іншымі супрацаўнямі маімі, каторых імёны ў кнізе жыцьця.

4 Цешчася заўсёды ў Спадару, яшчэ кажучы: цешчася. 5 Сыціпласць ваша няхай будзе ведамная ўсім людзём. Спадар блізка.

6 Не парушайцеся празь нішто, але ў вусім малітваю а просьбаю а падзякаю няхай зычаныяны вашы будучы ўчынены ведамныя Богу, 7 І супакой Божы, што пераходзе кажны розум, усьцеражэць сэрцы вашыя і думкі вашыя ў Хрысту Ісусу.

8 Наапошку, браты, што праўдзівае, што пасьцівае, што справядлівае, што чыстае, што любовае, што добрае славы, калі якая цнота і калі якая пахвала, гэта разважайце. 9 Чаго вы навучыліся а прынялі а чулі а бачылі ў імне, гэта рабіце, — і Бог супакою будзе з вамі.

10 Цяпер я вельмі ўсьцешыўся ў Спадару, што, наапошку, вы ізноў пачалі думаць празь мяне, хоць напэўна й думалі, але ня мелі прыгоды. 11 Ня дзеля нястачы кажу, бо я навучыўся быць здаволены з тога, што маю: 12 Ведаю, як быць паніжаным, ведаю, як быць і ў да-

статку; навывытыўся да ўсяго і ў вусім: быць у сьці і галадаваць, быць у збытку і ў нястачы. 13 Да ўсяго я дуж у Тым, хто даець імне дужасьць.

14 Вы, адылі, добра зрабілі, узяўшы ўчасьце ў маёй атузе. 15 Ведаеце ж і вы, Піліпіяне, што на пачатку Дабравесьці, як я выпшаў з Македоні, ні водная царква не ўдзяліла імне ані дару, ані прыёма, з выняткам вас адных; 16 Бо й да Салуня раз і ўдругарэдзь вы прыслалі імне на маю патрэбу. 17 Не каб я шукаў падарку, але я шукаю плоду, каторы расьцець на вашу карысьць.

18 Я маю ўсе і збыткую; маю поўна, адзержаўшы ад Епафродыта пасланае вамі: духмяныя пахі, прыемны аброк, любы Богу. 19 Бог мой хай запоўне ўсялякую патрэбу вашу, падле багацьця Свайго ў славе, Хрыстом Ісусам.

20 Богу ж а Айцу нашаму слава на веки вякоў! Амін. 21 Паздароўце кажнага сьвятога ў Хрысту Ісусу. Здароваюць вас браты, што з імюю. 22 Здароваюць вас усі сьвятыя, асабліва тыя, што з дому цэсаравага.

23 Ласка Спадара Ісуса Хрыста з духам вашым. Амін.

ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА КОЛОСЯН

1 Паўла, з волі Богае апостал Хрыста Ісуса, а Цімох брат, 2 Сьвятым а верным братом у Хрысту, каторы ў Колосе: ласка вам а супакой ад Бога Айца нашага а Спадара Ісуса Хрыста.

3 Дзякуем Богу а Айцу Спадара нашага Ісуса Хрыста, кажначасна молячыся за вас, 4 Чуўшы празь веру вашу ў Хрысту Ісусу а празь міласць, каторую вы маеце да ўсіх сьвятых 5 Дзеля надзеі, пакладзе-

най вам у нябёсах, праз што вы ўперад чулі ў слове праўды Дабравесьці, 6 Каторая прышла да вас, як і на ўвесь сьвет, даець плады й расьціць, як і памеж вас, з тога дня, калі вы пачулі й запраўды пазналі ласку Божую ў праўдзе, 7 Як і навучыліся ад Епафры, любовага сунявольніка нашага і вернага слугачага Хрыстовага дзеля вас, 8 Каторы і наказаў нам праз міласць вашу ў Духу.

9 Затым і мы з тога дня, як пачулі, не перастаем маліцца і праціць за вас, каб вы напоўніліся праўдным веданнем волі Ягонае ў усіх мудрасці і разуменню духоўным; 10 Каб хадзілі годна Спадара ў усіх годзях, даючы плод у кожнай добрай працы і растучы праўдзвым знацьцём Бога, 11 Магучыся кожнай сілаю падле магучасці славы Ягонае ў усіх трываласці і цярплівасці і радасці, 12 Дзякуючы Айцу, Каторы ўчыніў нас годнымі да ўчасці ў дзель і святых на сьвеце, 13 Каторы выбавіў нас ад улады цемні і перавёў да гаспадарства ўмілаванага Сына Свайго, 14 У каторым мы маем адкупленне, дараванне грахоў, 15 Каторы ё абраз Бога нявідомы, народжаны ўперад за ўсе стварэнне; 16 Бо Ён створана ўсе, што на нябёсах і што на зямлі, відомае і нявідомое: ці пасады, ці спадарствы, ці княствы, ці ўлады, — усе Ём і дзеля Яго створана; 17 І Ён ёсць уперад за ўсе, і ўсе Ём дзяржыцца. 18 І Ён галава цела царквы; Ён — пачатак, першае і змертвае, каб Ён меў першынство ў усіх; 19 Бо ўзлюб было Айцу, каб у Ём жыхарыла ўся паўніня, 20 І каб пагадзіць Ём усе із Сабою, сціхамірыўшы Ём, крывёй крыжа Ягонага, ці то зямнае, ці то нябёснае. 21 І вас, што калісь былі аддаленыя і непрыяцелі ў душы, робячы благія ўчынкі, 22 Цяпер Ён пагадзіў цэлам сваім перазь сьмерць, каб пастанавіць вас сьвятымі а беззаганнымі а бясплечнымі перад Сабою, 23 Калі запраўды трываеце ў веры непахісна і не адхінаецеся ад надзеі Евангелі, каторую вы чулі, каторая абяшана ўсім стварэнцам пад неба, каторай я, Паўла, стаў слугачым.

24 Цяпер я пешуся зь цяпленняў сваіх за вас і дапаўняю нястачу атугаў Хрыстовых на целе сваім за

цела Ягонае, каторае ё Царква; 25 Каторай я стаў слугачым падле загады Божае, данае імне ўзглядам вас, каб выпайніць слова Божае; 26 Тайну, закрытую ад вякоў і пакаленняў, але цяпер аб'яўленую сьвятым Ягоным, 27 Каторым Бог зычыў наказаць, што за багацце было б славае тайны гэтае памеж народаў, каторая ё Хрыстос у вас, надзея славы, 28 Каторага мы абяшчаем, перасьцерагаючы кожную людзіну і навукаючы кожную людзіну ўсё мудрасці, каб пастанавіць кожную людзіну дасканальнай у Хрысту; 29 Дзеля чаго я і працягваю, змагаючыся падле дзеяння Ягонага, каторае дзее ў імне магуча.

2 Бо зычу, каб вы ведалі, якое змаганне маю я за вас і за тых у Ляодыцы, і за тых, што на бачылі віду майго ў целе, 2 Каб пачебылі сэрцы іхныя, задзіночаныя ў міласці дзеля ўсяго багацця супоўнае пэўнасці, разумення поўнага знацьця тайны Бога і Айца ў Хрыста, 3 У Каторым схаваны ўскорбы мудрасці а знацьця. 4 А гэта кажу я вам, каб ніхто не спадмануў вас пераконуючай моваю; 5 Бо хоць запраўды я няпрытомны цэлам, я, адылі, з вамі духам, пешачыся і бачышы парадак ваш ўмацаваньне веры вашае ў Хрыста.

6 Затым, як вы прынялі Хрыста Ісуса Спадара, так і хадзіце ў ім; 7 Укараненыя а збудаваныя ў ўмацаваньне ў веры, як навучанія збыткуючы дзякаваньнем. 8 Глядзіце, каб хто не аглабаў вас філзофаю і пустою ашукаю, падле паданняў людзкіх, падле наваляў сьвету, а ня падле Хрыста; 9 Бо ў ім жыхара ўся паўніня Боства цялесна; 10 І вы паўніня ў ім, Каторы ё галава ўсяго княства а ўлады; 11 У ім вы і абразаны абразаньнем на рукамі зробленым, сьцягненым

грэшнага цела, абразаньнем Хрыстовым; 12 Пахаваны зь ім у хрысьце, у каторым і ўскрэсьлі зь ім вераю ў дзеянне Божае, Каторы ўскрэсьціў Яго з мёртвых, 13 І вас, каторыя былі мёртвыя і ў неабразаньню цела вашага, Ён ажывіў разам із ім, дараваўшы вам усіх выступы, 14 Скасаваньшы рукапісы пастановаў на нас, што былі супроці нас, Ён адхінуў іх, прыбіўшы іх гваздамі да крыжа; 15 Разброўшы князствы а ўладу, выставіў іх прынародна на паказ, перамогшы іх Сабою.

16 Дык ніхто хай ня судзе вас за ежу, альбо за піццё, альбо за якое сьвята, альбо маладзкі, альбо сыботы, 17 Каторыя сьцень прыйдучага, але цела — Хрыстова. 18 Няхай ніхто ашукна не спабыае вас нагароды самадыйнай пакораю і службаю ангілаў, мяшаючыся ў тое, чаго ня бачыў, дарма надумаючыся цялесным розумам сваім 19 І ня дзяржачыся Галавы, ад Каторае ўсе цела, суставамі а вязямі злучана, расьцець ростам Божым.

20 Дык калі вы з Хрыстом памерлі наваля сьвету, чаму вы, як жывучыя ў сьвеце, дзяржыце пастановы: 21 „Не дакравайся, ня спытайвай, не чапай“, — 22 Што ўсе раскладаецца ад ужываньня, — падле забароны і навукі людзкае? 23 Каторыя маюць толькі выгляд мудрасці ў самадыйнай службе а пакоры а стродкасці ўзглядам цела, у некаторым улегчыменьню ўзглядам досыць учынення цела.

3 Значыцца, калі вы суўскрэсьлі з Хрыстом, дык шукайце гарыннага, ідзе Хрыстос сядзіць правое Бога. 2 Праз гарыннае думайце, а не празь зямнае. 3 Бо вы памерлі, і жыцьцё ваша схавана з Хрыстом у Богу. 4 Як жа Хрыстос зьявіцца, жыцьцё нашае, тады і вы зьявіцеся зь ім у славе.

5 Дык памярцьвіце зямныя чалавечыя: бязульства, нечысьціню, жарсьць, нягодную жадлівасьць а гальлівасьць, каторая балвахвалства, 6 За каторыя гнеў Божы прыйдзе на сыноў непаслужнаства, 7 У каторых вы калісь абарачаліся, як жылі ў іх. 8 Але цяпер і вы адкладзіце ўсе: абурэнне, гнеў, злосьнасьць, блявузганьне, брыдкую мову з вуснаў сваіх.

9 Не маіце адны адным, зьдзеўшы старую людзіну з учынкамі ейнымі, 10 І адзеўшыся ў новую, што аднаўляецца ў супоўным знацьцю падле абразы Таго, Каторы стварыў яе, 11 Ідзе няма Грэха ані Жыда, абразаньня а неабразаньня, барбара, ськіта, нявольніка, вольніка, але ўсе і ў усіх Хрыстос.

12 Дык адзеніцеся, як абранцы Божыя, сьвятые а любовыя, у нутр міласэрдыя, дабрыню, пакору, лагоднасьць, цяплівасьць, 13 Маючы выбачнасьць адно аднаму і даруючы адно аднаму, калі хто мае жалабу на каго: як Хрыстос, запраўды дараваў вам, таксама і вы. 14 А над усім гэтым майце любосьць, каторая ё зьвязак дасканальнасці. 15 І няхай супакой Хрыстоў мае правод у сэрцах вашых, да каторага вы і пагуканы ў вадным целе, і будзьце ўдзячныя.

16 Слова Хрыстова няхай жыхара ў вас багата, з усіх мудрасцяў, навукаючы а дамяняючы адно аднаму псалмамі, гімнамі, духоўнымі песьнямі, з ласкаю пяючы ў сэрцах сваіх Богу. 17 І што-коледчы вы робіце словам альбо ўчынкам, рабіце ўсе ў імя Спадара Ісуса, дзякуючы перазь Яго Богу Айцу.

18 Жонкі, будзьце падданія мужом, як прыходна ў Спадару.

19 Мужы, любіце жонкі свае і не дапушчайце да сябе гарчэлі да іх.

20 Дзеці, слухайце бацькоў сваіх у усіх, бо гэта любя Спадару.

21 Бацькі, не квяліце дзяцей сваіх, каб яны не безахоціліся.

22 Слугі, слухайце ў вусім гаспадароў сваіх падле цела, ня дзеля вока, як угоднікі людзкія, але ў прасьціні сэрца, баючыся Спадара. 23 Што-коледы робіце, рабіце шчыра, як Спадара, а ня людзём, 24 Ведаючы, што ад Спадара адзяржыце заплацу спадку: Спадара Хрысту вы служыце. 25 Бо крыўднік адзяржыць падле таго, што ён крыўдзіў, бо няма прыняў асобам.

4 Гаспадарове, справядліва й пасьціва із слугамі абходзьцеся, ведаючы, што й вы маеце Гаспадара ў нябёсах.

2 Трывайце ў малітве, будучы чужбымі ў ёй з падзякаю; 3 Маліцеся заразом і за нас, каб Бог адчыніў нам дзьверы слова казаць тайну Хрыстову, за каторую я спутаны, 4 Каб я аб'яўляў яе, як належа казаць.

5 З навонымі абходзьцеся мудра, карыстаючы з прыгоднага часу. 6 Няхай слова ваша заўсёды будзе ў ласцы, закрапана сольлю, каб вы ведалі, як адказваць кажнаму.

7 Празь мяне паведаме вам усе Тыхік, умілаваны брат а верны слугачы а сунявольнік у Спадара, 8 Каторага я паслаў да вас дзеля таго самага, каб вы даведаліся, як мы маемся, і каб пацешыць сэрцы

вашыя, 9 З Анісімам, верным а ўмілаваным братам, каторы з вас. Яны накінуць вам праз усе туташняе.

10 Здаровае вас Арыстарх, сувязень мой, а Марка, сястрыч Варнавы (праз каторага вы адзяржалі паручэньне: як прыйдзе да вас, прыміце яго), 11 А Ісус, званы Юстам, каторы з абразаньня. Гэта адзіны супрацаўні дзеля гаспадарства Божага, што былі пацежаю імне.

12 Здаровае вас Епафра, з вас нявольнік Хрыста Ісуса, што заўсёды змагаецца за вас у малітвах, каб трывалі дасканалыя й супоўна пераканаўшыся ў вусей волі Божай. 13 Сьветчу празь яго, што ён мае вялікую рупатлівасьць празь вас тых, што ў Ляодыцы а ў Гіераполю.

14 Здаровае вас Лука, лекар умілаваны, а Дзімас. 15 Паздароўце братоў у Ляодыцы а Німфу а Царкву, што ў доме ягоным.

16 Як толькі ліст гэты будзе прачытаны ў вас, парупцеся, каб ён быў прачытаны і ў Царкве Ляодыцкай і каб вы таксама прачыталі, каторы зь Ляодыкі. 17 І скажыце Архіпу „Глядзі, каб ты выпайніў службу каторую ты прыняў у Спадара”.

18 Здарованьне рукою маёй Паўлавай. Памятуйце на пугы мае. Ласка з вамі.

ПЕРШЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА САЛУНЯН

1 Паўла а Сілан а Цімох царкве Салунскай у Богу Айцу а Спадара Ісусу Хрысту: ласка вам а супакой.

2 Мы заўсёды дзякуем Богу за вас усіх, мянуючы вас у малітвах сваіх, 3 Вязупынку памятуючы ваш учынак веры і працу міласьці і цяплі-восьць надзеі на Спадара нашага Ісуса Хрыста перад Богам а Айцом нашым,

4 Ведаючы, любячы Богу браты праз абраньне ваша; 5 Бо Дабравесць наша была ў вас ня ў словы толькі, але і ў магутнасьці, і ў Духу Сьвятым, і ў шмат якім перакананьню. 6 І вы сталі перайманьнікам нашымі й Божымі, прыняўшы слова ў шмат атугах із радасьцяй Духа Сьвятога; 7 Так што вы сталі зразаю ўсім вернікам у Македоні а ў Ахаі. 8 Бо ад вас прагучэла слова

1-ШЫ ЛІСТ ДА САЛУНЯН 1, 2, 3

Спадарава ня толькі ў Македоні а Ахаі, але ў кожным месцы вера ваша ўзглядам Бога разьнеслася, так што мы не патрабуем нічога казаць.

9 Бо яны самы павядаюць праз нас, які ўход мелі мы да вас, і як вы наварнуліся да Бога ад балваной, каб служыць Богу жывому й праўдзіваму 10 І чакаць із нябёс Сына Ягонага, Каторага Ён ускрысіў із мёртвых, Ісуса, што збаўляе нас ад прыйдучага гневу.

2 Бо вы самы ведаеце, браты, што наш уход да вас ня быў дарма; 2 Але ўперад памучыўшыся і ўражаны, як вы ведаеце, у Піліпах, мы важылі ў Богу нашым гукі вам Дабравесць Божую зь вялікім трудненьнем. 3 Бо навучаньне нашае ня было з абмылы ані зь нечысьціні, ані з падходу; 4 Але як Бог прызнаў нас за годных, паручыць нам Дабравесць, так мы гукі, годзячы ня людзём, але Богу, Каторы прабуе сэрцы нашы. 5 Бо гутарка наша з вамі ніколі ня была лясьліва, як вы ведаеце, ані было гальлівасьці пад якім-коледы прыклепам: Бог сьветка! 6 Ня шукаем славы людзкае ані ад вас, ані ад іншых, хоць мы маглі б быць із вагаю, як апосталы Хрыстовы, 7 Але мы былі лагодныя сярод вас, як нянька, што кукобе собскія дзеці свае. 8 Гэтак прыяючы вам, мы гатовы былі ўдзяліць ня толькі Евангелі Божае, але й собскія душы свае, бо вы сталі мілаванымі нам.

9 Бо вы памятуеце, браты, працу а гаралапнасьць нашу: ноч і дзень працуючы, каб не аджарыць вас чым-коледы, мы абшчалі вам Дабравесць Божую. 10 Сьветкі вы й Бог, як сьвята, справядліва а беззаганна мы былі да вас вернікаў. 11 Як вы ведаеце, кажнага з вас, як ацц дзеці свае, мы навучалі й цешылі й сьветчылі, 12 Каб вы жылі

годна Бога, Каторы пагукі вас да гаспадарства Сваёго а славы.

13 І за гэта мы кажначасна дзякуем Богу, што, прыняўшы ад нас слова Божае, вы прынялі ня слова людзкае, але, як запраўды ёсьць, слова Божае, каторае й дзее ў вас вернікаў. 14 Бо вы, браты, сталі перайманьнікам у царкваў Божых, што ў Юдэі ў Хрысту Ісусу, бо вы тое ж цяпелі ад родзічаў сваіх, што яны ад Жыдоў, 15 Каторыя забілі Спадара Ісуса а прарокаў, і нас выганяючы, і ня годзяць Богу, і праціўныя ўсім людзём, 16 Боронячы нам гукі народам, каб гэтыя спасьліся; гэтак заўсёды поўняць меру грахоў сваіх. Але, наапошну, бліжыцца на іх гнеў Спадараў.

17 Мы ж, браты, будучы спабыты вас і разлучаны на часіну відам, ня сэрцам, з большым жадаваньнем стараліся бачыць вас аблічна. 18 Затым мы хацелі прыйсьці да вас, асабліва я Паўла, раз і другі раз, але шайтан пераказаў нам. 19 Бо хто надзея наша, альбо радасьць, альбо карона хвальбы? Ці ня вы таксама перад Спадаром нашым Ісусам у часе прыходу Ягонага? 20 Бо вы слава наша а радасьць.

3 Затым, ня могучы трымаць балей, мы ўважалі, што будзе добра застацца ўв Атэнах адным, 2 І паслалі Цімоха, брата нашага а супрацаўна Божага ў Евангелі Хрыстовай, умацаваць вас і навучыць веры вашае, 3 Каб ніхто не захістаўся ў ватугах гэтых; бо вы самы ведаеце, што мы прызначаны да гэтага. 4 Бо і ўперад, як мы былі ў вас, мы казалі вам, што будзем мець атугу, як і сталася, і вы ведаеце.

5 Затым, як я ня мог трымаць балей, паслаў давацца празь веру вашу, каб вас які спакусіцель не спакусіў, і ня стала дарэмнай праца наша. 6 Цяпер жа Цімох прышоў да нас ад вас і прынёс нам добрую

ведамку празь веру а міласць вашу, і што вы заўсёды добра ўспамінаеце праз нас, вельмі зычачы бачыць нас, як і мы вас — 7 Дык, у усёй галіце а атузе нашай, мы ўсцешыліся з вас, браты, дзеля веры вашае; 8 Бо цяпер мы жывы, калі вы стаіце ў Спадару.

9 Што за падзяку мы можам уздаць Спадару за вас, за ўсю радасць, каторай мы цешымся з вас перад Богам нашым, 10 Ноч і дзень горача молячы, каб бачыць аблічча вас і паправіць, чаго не стае веры вашай?

11 Сам жа Бог а Апец наш а Спадар наш Ісус Хрыстос няхай ськіруе дарогу нашу да вас. 12 А вас хай Спадар напоўне, ды ў збытку, міласці аднаго да аднаго і да ўсіх, як і нас да вас, 13 Каб утрывалі сэрцы вашыя безаганнымі ў сьвятасці перад Богам а Айцом нашым у часе прыходу Спадара нашага Ісуса з усімі сьвятымі Ягонымі.

4 Наапошку, браты, просім а молім вас Спадаром Ісусам, каб, як вы прынялі ад нас, як належа паступаць і гадзіць Богу, так і жывіце, каб вы збыткавалі яшчэ баблей; 2 Бо вы ведаеце, што за расказаньні мы далі вам Спадаром Ісусам.

3 Бо гэта ё воля Божая, — пасьвячэньне вашае, каб вы ўздзяжваліся ад бязульства; 4 Каб кажны з вас умеў як дзяржаць судзіну сваю ў пасьвячэньню а сьці, 5 А не ў жарсці жады, як пагане, што ня знаюць Бога. 6 Не выступаце з права і ня крыўдзьце брата свайго ў справе, бо Спадар помсьнік за ўсе гэта, як мы вам уперад казалі і сьветчылі. 7 Бо пагукі нас Бог не да нечысьціні, але да сьвятасці. 8 Дык хто гэта адхінае, не людзіну адхінае, але Бога, Каторы й даў вам Духа Сьвятога Свайго.

9 Вось жа празь любовіць брат-

нюю няма патрэбы пісаць вам, бо вы самы навучаны Богам любіць адно аднаго; 10 Бо гэта запраўды вы й робіце ўзглядам усіх братоў па ўсёй Македоні. Але заходзем вас, браты, рабіць так баблей 11 І рупатліва імкнуцца жыць супакойна, і глядзець сваіх спраў, і рабіць сваімі рукамі, як мы расказалі вам; 12 Каб вы прыходна жылі перад навонымі і нічога не патрабавалі.

13 Не качу ж, браты, каб вы былі ў нэведзі ўзглядам сыпачых, каб вы ня смуціліся, як іншыя, што ня маюць надзеі. 14 Бо калі мы верым, што Ісус памер і ўскрэс, дык і Бог перазь Ісуса прывядзець ізь Ім заступных. 15 Бо гэта кажам вам словам Спадаровым, што мы жывыя, засталыя да прыходу Спадаровага, ніякім парадкам ня выперадзім заступных; 16 Бо Сам Спадар із гукам расказаньня, з голасам архангела-вым і трубою Божай зыйдзе зь неба, і мертвыя ў Хрысту ўскрэснуць першыя; 17 Тады жывыя засталыя ўхоплены будзем разам ізь імі ў булакох наўпярэймы Спадару ў паветру, і гэтак заўсёды будзем ізь Спадаром. 18 Дык цешча адны адных гэтымі словамі.

5 Праз часы ж а поры, браты, не маеце вы патрэбы, каб пісаць вам, 2 Бо самы вы дабрусенька ведаеце, што дзень Спадароў, як злодзей ночы, прыйдзе. 3 Як будучы гукіць: „Супакой а бясчэпнасьць“, тады зьнецікі прыйдзе загуба на іх, як трудненьне на тую, што зь дзяцём, і ніяк не ўцякуць.

4 Але вы, браты, ня ў цемні, каб дзень засьпеў вас, як злодзей; 5 Бо ўсі вы сынове сьвятліні а сынове дня: мы — ня сынове ночы а цемні. 6 Дык ня сьпіма, як засталыя, але будзьма чукавыя а цвярозныя. 7 Бо сыпачыя сыпачы ночы, і п'янчачыя п'янчачыя ночы. 8 Мы ж будучы сынамі дня, цыверазімся

надзеўшы панцыр веры а міласці і шолам надзеі спасеньня.

9 Бо Бог прызначыў нас не на гнеў, але на адзяржаньне спасеньня пераз Спадара нашага Ісуса Хрыста, 10 Памерлага за нас, каб, ці чукавыя мы, ці сьпім, жылі разам ізь Ім. 11 Дык цешча адны адных і будзьце адны адных, як вы й робіце.

12 І просім вас, браты, знаць працуючых у вас і тых, што дамяняюць вам, 13 І надта паважаць іх у любові за працу іхную; будзьце ў супакою мяжсобою.

14 Мы ж заклікаем вас, браты, дамяняйце лянным, цешча лентых, памагайце слабым, будзьце цярплівыя з усімі. 15 Глядзіце, каб ніхто не аддаваў каму ліхам за ліха, але заўсёды імкніцеся да добра адзін да аднаго і да ўсіх.

16 Заўсёды цешчася. 17 Бязупын-

ку маліцеся. 18 За ўсе дзякуйце, бо гэта ё воля Божая праз вас у Хрысту Ісусу.

19 Духа не гасіце. 20 Прароцтвы ўлегчы ня майце. 21 Усяго прабуўце, добрага моцна дзяржыцеся. 22 Уздзяржуйцеся ад кажнага роду нягоднасьці.

23 Сам жа Бог супакою няхай супоўна пасьвяціць вас, і ўсё дух вашы, і душа, і цела няхай захаваюцца безаганнымі на прыход Спадара нашага Ісуса Хрыста. 24 Верны Тый, Каторы гукіае вас, Каторы запраўды ўчыне гэта.

25 Браты, маліцеся за нас.

26 Паздаровайце ўсіх братоў ізь сьвятым цалаваньням.

27 Присягаю вас Спадаром працягаць гэты ліст усім братам.

28 Ласка Спадара нашага Ісуса Хрыста з вамі.

ДРУГІ ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА САЛУНЯН

1 Паўла а Сілван а Цімох — царкве Салунскай у Богу, Айцу нашым, а Спадару Ісусу Хрысту: 2 Ласка вам а супакой ад Бога, Айца нашага, а Спадара Ісуса Хрыста.

3 Мы маем заўсёды дзякаваць Богу за вас, браты, як належа, бо вера ваша вельма расьпець, і міласць кажнага з усіх вас аднаго да аднаго многыцца; 4 Так што мы самы хвалімся вамі ў царквах Божых трывалкосьці вашай і вераю ў вусіх перасьледаваньнях а атугах, каторыя вы пераносіце. 5 Гэта яўны довад справядлівага суду Божага, каб вы былі годныя гаспадарства Божага, дзеля каторага церпіце. 6 Бо запраўды справядліва ў Бога адплаціць нэмарасьці тым, каторыя вас нэмарасьціць, 7 А вам, нэмарашчаным, супацінак ізь намі ў часе зьяўленьня Спадара Ісуса зь

неба, з ангіламі магутнасьці Ягонае,

8 У палаючым агню, імсьцячыся тым, каторыя ня знаюць Бога, і тым, каторыя не паддаюцца Дабравесці Спадара нашага Ісуса Хрыста, 9 Каторыя будуць плаціць кару вечнае загубы, ад віду Спадаровага і ад славы магутнасьці Ягонае, 10 Як Ён прыйдзе таго дня ўславіцца ў сьвятых Сваіх, і захопача Ім усі верачыя, бо паверылі сьветчаньню нашаму вам.

11 Дзеля гэтага мы заўсёды молімся за вас, каб Бог наш учыніў вас годнымі пагуканьня і споўніў усе зычэньне дабрыні і ўчынак веры ў магутнасьці, 12 Так што ўславіцца імя Спадара нашага Ісуса Хрыста ў вас, і вы ў Ім, подле ласкі Бога нашага а Спадара Ісуса Хрыста.

2 Цяпер жа, браты, просім вас прыходам Спадара нашага Ісуса

са Хрыста і зберцям нашым да Яго. 2 Не сыхайцеся хістацца ў розуме сваім або трывожыцца ані ад духа, ані ад слова, ані ад лісту, бы ад нас, быццам дзень Хрыстоў настаець. 3 Някай ніхто ня ізводзе вас ніякім парадкам, бо гэтага ня будзе, пакуль ня прыйдзе ўперад адступленне і не аб'явіцца чалавек бяспраўя, сын загубы, 4 Што працівіцца ён вывышаецца над усе, менаванае Богам, альбо годнае кланяння, ажно ён сядзе ў доме Божым, прыдаючыся Богам.

5 Ці ня пам'ятуеце, што, будучы яшчэ з вамі, я казаў вам гэта? 6 І цяпер вы ведаеце, што здержуе аб'явіцца яму ў сваім часе. 7 Бо тайна бяспраўя ўжо дзее, адно там ё тый, хто цяпер уздержуе, пакуль ня будзе ён вонка асяродку. 8 І тады аб'явіцца бяспраўнік, каторага Спалар Ісус заб'ець духам вуснаў Сваіх і звышча зьяўленьням зыркага прыходу Сваёго.

9 Таго, бяспраўніка прыход, падле дзеяння шайтана, будзе з усёй сілаю а знакам а чудосамі манлівымі 10 А з усёю несправядліваю ашукваю гінучых, бо не прынялі міласці праўды, каб спасціся. 11 І за гэта пашлець ім Бог дзеянне абмылы, каб верылі мане, 12 Каб былі засуджаны ўсі, каторыя ня верылі праўдзе, але ўпадабалі несправядлівасць.

13 Мы ж маем заўсёды дзякаваць Богу за вас, умілаваныя Спаларом браты, што Бог ад пачатку абраў вас да спасення ў пасвячэнню Духа і ў веры праўды. 14 Да гэтага Ён пагукнуў вас Дабравесцяй нашай да дасягнення славы Спалара нашага Ісуса Хрыста. 15 Дык, браты, стойце ў дзяржыце падання, каторых вы навучаны або словам або лістам нашым.

16 Сам жа Спалар наш Ісус Хры-

стос а Бог і Апец наш, што ўмілаваў нас і даў вечную пацеху а добрую надзею ласкаю, 17 Хай пацеша сэрцы вашыя і ўмацуе вас у кожным добрым учынку й слове.

3 Наапошку, маліцеся, браты, за нас, каб Слова Спалара шырылася і ўславілася запраўды, як і ў вас; 2 І каб нам збавіцца ад нягодных а благіх людзей, бо ня ў усіх вера. 3 Але верны Спалар, Каторы ўмацуе вас і ўсцеражаець ад злага. 4 А мы пераканаўшыся ў Спалару ўзглядам вас, што вы робіце і будзеце рабіць, што мы расказуем. 5 А Спалар хай ськіруе сэрцы вашыя да міласці Божай і да цяплівосці Хрыстовай.

6 Расказуем жа вам, браты, імем Спалара нашага Ісуса Хрыста, каб вы адступалі ад кожнага брата, дзяньгубна жывучага, а ня подле падання, што вы прынялі ад нас, 7 Бо вы самы ведаеце, як маеце пераймаць у нас, бо мы ня жылі дзяньгубна ў вас, 8 Ані елі хлеба ў каго з вас дарма, але ў гарапашнасці а натузе працавалі ноч дзень, каб не цяжарыць каго з вас, 9 Не каб мы ня мелі права, але каб самых сябе даць вам за зразу, каб вы пераймалі ў нас.

10 Бо й як мы былі ў вас, дык казалі гэта: калі хто ня хоча працаваць, тый ня еж. 11 Бо чуем, што некаторыя ў вас жывуць дзяньгубна, нічога ня робяць, а мітусяцца. 12 Вось жа, такім расказуем і навучаем Спаларом Ісусам Хрыстом, каб моўчыкам робячы, елі хлеб свой.

13 Вы ж, браты, не слабянейце, добра робячы. 14 Калі ж хто не паслухае слова нашага гэтым лістам, таго зацеце і не ўзаемцеся з ім, каб ён засароміўся. 15 Ня майце адылі, яго за непрыцяля, але дамяняйце, як брата.

16 Сам жа Спалар супакою дасць вам супакой заўсёды на кожнай сьцержы. Спалар із усімі вамі.

17 Здарованне маёй рукою Паў-

лавай, каторая ё знакам у кожным лесе; гэтак я пішу:

18 Ласка Спалара нашага Ісуса Хрыста з усімі вамі.

ПЕРШЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ЦІМОХА.

1 Паўла, апостал Ісуса Хрыста, з расказання Бога, Спаса нашага, а Спалара Ісуса Хрыста, надзеі нашае, 2 Цімоху, праўдзіваму сыну ў веры: ласка, міласэрдзе, супакой ад Бога, Айца нашага, а Хрыста Ісуса, Спалара нашага.

3 Як я прасіў цябе застацца ў Ефэсе, як я адходзіў да Македоні, каб ты расказаў некаторым ня вучыць накіп 4 Ані зварацаць увагі да байкаў а бясконцых радаводаў, каторыя больш прыводзяць да сьпірчак, чымся да Божай збудавання, каторае ў веры.

5 Матаю ж загады ё міласць із чыстага сэрца а з добрага сумленьня а з нядвудушнае веры, 6 Ад чаго некаторыя, ня лучыўшы, адхінуліся да пустое гаворкі, 7 Зыгачы быць вучыцелямі Закону, не разумеючы ані таго, што гукуюць, ані таго, што моцна цьвердзяць.

8 Мы ж ведаем, што Закон добры, калі хто праўна ўжывае яго, 9 Ведаючы тое, што Закон не тарнуюць да справядлівага, але да бяспраўнікаў а нясуворных, да бязбожных а грэшных, да несв'ятых а будзеньных, да ўбіўцаў айцоў а маткаў а людзей, 10 Да бязуляў, садонікаў, людакрадаў, манюкаў, хвалыва прысягаючых і да ўсяго, праціўнага здаровай навуцы, 11 Подле Дабравесці славы дабраслаўнага Бога, каторая імне даверана.

12 Дзякую Хрысту Ісусу, Спалару нашаму, Каторы даў імне сілу, што прызнаў мяне за вернага, прызначыўшы на службу, 13 Мяне, каторы быў уперад блявузганьнікам а перасьледаваньнікам а шкоднікам,

але адзяржаў міласэрдзе, бо дзеяў зь неведзі, у няверы; 14 Але ласка Спалара нашага надзвычайна збыткавала зь вераю а міласцівай, каторыя ў Хрысту Ісусу.

15 Вернае слова і годнае ўсялякага прыйма, што Хрыстос Ісус прышоў на сьвет спасці грэшнікаў, з каторых я першы. 16 Але дзеля таго я прыдбаў міласэрдзе, каб у імне першым паказаў Ісус Хрыстос усю цяплівосць да прыкладу тым, што ўвераць у Яго да жыцця вечнага. 17 Каралю ж вякоў, нераскладальнаму, нявідому, адзінаму Богу чэсьць а хвала на векі вякоў. Амін.

18 Гэтую загаду даю табе, дзяцё Цімоша, згодна з былымі прасьба прароцтвамі, каб ты ваяваў згодна з ім да добрую вайну, 19 Маючы веру ў добрае сумленьне, каторае некаторы адхінуўшы, мелі разьбіцьце карабля веры свае; 20 Меж іх Гімен а Аляксандра, каторых я выдаў шайтану, каб навучыліся не блявузгаць.

2 Дык наўперд дамяняю чыніць просьбы, малітвы, прычынны, падзякі за ўсіх людзей, 2 За караляў і за ўсіх, што займаюць высокія становішчы, каб мы ціхое а супакойнае жыцьцё вялі ў кожнай набожнасці і ўрочыстасці; 3 Бо гэта добра а прыемна Спасу нашаму Богу, 4 Каторы зыча, каб усі людзі спасліся й дасяглі пазнання праўды. 5 Бо адзін Бог, і пасярэднік памеж Бога й людзей адзін, чалавек Ісус Хрыстос, 6 Каторы даў Сябе на адкупленне за ўсіх, праз што сьветчана ўпару, 7 Да чаго я

быў прызначаны за агалашэнніка а апостала (я кажу праўду, не маю) а вучыцеля народаў у веры а праўдзе.

8 Дык я хачу, каб мужы на кажным месцу маліліся, узьнімаючы пасвячаныя рукі бяз гневу й сумлеву.

9 Падобна, каб жанкі, у прыходнай адзежы, сьціпла й разумна, прыбіраліся не пляценням а золатам або перламі, або дарагімі ўборами, 10 Але добрымі ўчынкамі, што ўходзе жанкам, боязьню Божую вьзнаючым.

11 Няхай жонка вучыцца моўчыкам з усім падаўням; 12 Але я не дазваляю, каб жонка вучыла й мела ўладу над мужам, але хай застаецца ў маўчаньню. 13 Бо Адам быў ухормаваны першы, а потым Ева; 14 І не Адам быў апуканы, але жонка, будучы апуканай, стала выступніцаю; 15 Яна, адылі, будзе ўратавана радзеньням дзяцей, калі будзе трыццаць у веры а ў міласьці а ў сьвятасьці з розумам.

3 Вернае слова: калі хто імкнецца мець нагляд, добрае працы зыча. 2 Але нагляднік (япіскап) мае быць беззаганны, муж аднае жонкі, цьвярозы, разумны, прыходны, гасьцінны, здольны вучыць, 3 Ня п'яніца, ня бігун, але лагодны, несьпіярэчлівы, не прагавіты, 4 Што добра радзе дамову сваю, мае дзеці свае ў паслухменстве з усёй пасьці-васьцяй; 5 Бо хто ня знае як радзіць дамову сваю, як ён можа апекавацца царквою Божай? 6 Ня мае быць нова-навернены, каб, будучы пыхаты, ня ўпаў у віну дзявальскую. 7 Але надабе, каб празь яго таксама добра сьветчылі звонку, каб ня ўпаў пад упікі і ў пастку дзявальскую.

8 Дзяканы маюць таксама быць зважныя, ня двуслоўныя, не адда-ныя шмат віну, ня шукаючыя не-

справядлівае карысьці, 9 Дзержачыя тайну веры з чыстым сумлень-ням. 10 Хай яны таксама спачатку будучы выпрабаваныя; тады, будучы беззаганнымі, няхай служаць.

11 Жонкі таксама хай будучы зважныя, не абмоўцы, цьвярозыя, у вусім верныя.

12 Дзяканы хай будучы мужы аднае жонкі, каторыя добра кірава-лі б дзеці свае й дом свой; 13 Бо тыя, што добра служылі б, адзя-жаць сабе добрае становішча і вя-лікую адвагу ў веры, каторая ў Хрысту Ісусу.

14 Гэта пішу табе, спадзяючыся неўзабаве прысьці да цябе, 15 Але, калі забавлюся, каб ты ведаў, як маеш паступаць у доме Божым, каторы ё Царква Бога Жывога, стоўп а под праўды. 16 І яўна вялікая тайна набожнасьці: Бог зьявіўся ў цэле, аправіўся ў Духу, быў бачаны ангіламі, абяшаны ў народах, уве-рылі ў Яго на сьвеце, узяты ў га-рыню ў славе.

4 Дух жа выразьліва кажа, што ў вапощні дні адступіць не-катрыя ад гэтае веры, зважваючы на ашукных духоў і навукі дзяваль-скія, 2 У двудушнасьці ману гўка-ючых, із спаленым сумленьням сва-ім, 3 Што бароняць жаніцца, раска-зуюць уздэргавацца ад ежы, ка-торую Бог стварыў, каб верныя й пазналыя праўду прыёмалі з па-дзякаю. 4 Бо кажнае стварэньне Бо-жае добрае, і нішто ня мае быць адхінена, будучы прыёмана з падзя-каю, 5 Бо пасьвячаецца словам Бо-жым і маленьням.

6 Пакладаючы гэта перад брата-мі, будзеш добры слугачы Хрыста Ісуса, гадаваныя словамі веры і доб-рай навукаю, за каторай ты пай-шоў. 7 Сьвецкіх жа а старых бабаў байкаў чурайся, але ўкладайся ў на-божнасьці. 8 Бо цялеснае ўкладань-не мала карыснае, але набожнае ка-

рыснае да ўсёга, маючы абятніцу жыцьця цяперашняга й прыйдуча-га. 9 Слова гэтае вернае й кажнага прыйма годнае. 10 Бо мы дзеля та-го гарапашнічаем а труднімся, што спадзяемся на Бога жывога, Като-ры ё Спас усіх людзёў, асабліва ж вернікаў.

11 Загадуй гэта й вучы. 12 Ніхто няхай ня мае ўлегцы маладосьці твае, але будзь зразю вернікам у слове, у паступку, у міласьці, у ве-ры, у чысьціні. 13 Пакуль ня прый-ду, зважай на чытаньне, навучань-не, вучэньне. 14 Не занедбай дару ў сабе, данага табе подле прароцтва з ускладам рук старшых. 15 Праз гэта рулса, будзь увесь у гэтым, каб дасьпех твой быў відавочны ўсім. 16 Глядзі самога сябе й на-вучаньня, трывай у гэтым, бо, так робячы, спасеш самога сябе і тых, што служаюць цябе.

5 Ня гань старога, але навучай, як айца; маладых, як братоў; 2 Старых жанкі, як маткі; маладых, як сёстры, з усёй чысьцінёю.

3 Удовы паважай, запраўдныя ўдовы. 4 Калі ж якая ўдава мае дзеці альбо ўнукаў, дык хай яны перш вучацца паказаць набож-насьць сваю да радзімы свае і ад-плачаваць бацьком, бо гэта прыем-на Богу.

5 Запраўдная ўдава і адзіотная спадзяецца на Бога і трывае ў ма-леньнях а малітвах ноч і дзень; 6 Але каторая живець пагураючы самой сабе, тая жывая памерла.

7 І гэта загадуй ім, каб былі беззаганныя. 8 Калі ж хто праз сва-іх собскіх і асабліва праз хатніх ня рупіцца, тый выперся веры і гор-шы за няверніка.

9 Удава мае быць запісаваная да сьпісаньня ня меней, як пасьцьдзе-сяцігодняя, каторая была жонкаю аднаго мужа, 10 Маючая сьветчань-не праз добрыя ўчынкі, калі выга-

давала дзеці, калі частавала пада-рожных, калі ўмывала ногі сьвя-тым, калі памагала гаротным, калі ўлягала ў кажную добрую справу.

11 Малодшым жа ўдовам адмаў-ляй, бо калі яны стануць жадлівыя напярэк Хрыста, хочуць выходзіць замуж, 12 І гэтак падпадалі б пад засуджэньне, бо ўзрушылі б пер-шую веру. 13 Ды ў тым самым часе яны вучацца быць дзяньгубнымі, ходзячы ад дому да дому; ды ня толькі дзяньгубнымі, але й брахлі-вымі, мяшаюцца ў чужыя справы, гўкаючы няпрыходнае.

14 Дык я хачу, каб малодшыя выходзілі замуж, радзілі дзеці, кі-равалі дом, не давалі праціўніку прыклепу да абмовы. 15 Бо не-катрыя ўжо абярнуліся за шайта-ном. 16 Калі які вернік альбо вер-ніца мае ўдовы, няхай памагае ім, а не цяжарыць царквы, каб яна магла памагаць удовам запраўдным.

17 Старшыя, што кіруюць добра, няхай будучы уважаны за годных падвойнай сьці, асабліва працуючы ў слове а навуццы. 18 Бо Пісьмо ка-жа: „Ня кілзай вала малоцьячага”; і: „Працавень годны заплаты свае”.

19 На старшых ня прыймай віна-ваньня, хіба з дзьвюма альбо трыма сьветкамі. 20 Тых, што грэшаць, ві-нуў перад усімі, каб і засталыя страх мелі.

21 Асьвятчаю перад Богам а Хры-стом Ісусам а абранымі ангіламі, каб ты дзяржаў гэта без засуджэнь-ня наперад, нічога ня робячы з пры-хіннасьці.

22 Не сьпяшайся на нікога ўскла-даць рук і ня будзь учасьнікам у грахах іншых. Захавай сябе чыста-га.

23 Наперад пі не адну вад, але ўжывай троху віна дзеля трыбуха свайго і частых няўздольнаў сваіх.

24 Грахі некаторых людзёў яўныя, вядучы да суду, а грахі іншых ідуць

за імі. 25 Аднолькава й добрыя ўчынкі яўныя, а калі не таковыя, ня могуць быць схавааныя.

6 Усі тыя нявольнікі, што пад іго́м, някай уважаюць гаспадароў сваіх за годных усялякае сьці, каб імя Божае і навука ня былі блявузганы. 2 Тыя ж, што маюць гаспадароў-вернікаў, кай ня маюць іх улегчы, затым што яны браты, але тым балей някай служаць ім із падданьням, бо верныя й мілаваныя тыя, што карыстаюць із добрае службы іхнае. Гэтага вучы й заочуй. 3 Калі хто вуча накш і не згаджаецца із здаровымі словамі Спадара нашага Ісуса Хрыста і навукаю ўзглядам набожнасьці, 4 Тый пыхаты, нічога ня цяме, хворы на супарства а сьпярэчкі праз словы, з каторых паўстаюць завідасьць, нязгоды, блявузганьне, благія падзрэньні, 5 Штчасныя сваркі людзёў папсаванага розуму і спабытае праўды, каторыя думаюць, што набожнасьць ё дзеля прыбытку.

6 Вялікае прыдбаньне набожнасьць із здавальняньям. 7 Бо мы нічога ня прынеслі на сьвет; ясна, што нічога ня можам і вынесці. 8 Але, маючы еміну й адзежу, будзем здаваліўшыся з гэтага. 9 А зычачыя багаццёў упадаюць у спакусу а пасадку і ў шмат неразумных а шкодных жаданьняў, каторыя топяць людзёў у загубу а разьвярненьне; 10 Бо карэнь усяго ліха ё любосьць грошы, за каторымі гонячыся, некаторыя адьшлі ад гэтае веры і працілі самы сябе шмат якімі болямі.

ДРУГІ ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ЦІМОХА

1 Паўла, з волі Божае апостал Ісуса Хрыста, падле абятніцы жыцьця ў Хрысту Ісусу, 2 Цімоху, любовому дзяцяці: ласка, міласэр-

1-ШЫ ЛІСТ ДА ЦІМОХА 5, 6

11 Але ты, о чалавеча Божы, уцякай ад гэтага і ганіся за справядлівасьцяй, набожнасьцяй, вераю, міласьцяй, цярдлівасьцяй, лагоднасьцяй; 12 Змагайся добрым змаганьням веры, ухаліся за вечнае жыцьцё, да каторага ты пагуканы і вызнаў добрае вызнаньне перад шмат сьветкамі.

13 Перад Богам, што даець жыцьцё ўсім, і перад Хрыстом Ісусам, Каторы асьветчыў перад Понтам Пілатам добрае вызнаньне, 14 Расказую табе зьдзяржаць расказаньне беззаганна, бязупічна аж да зьяленьня Спадара нашага Ісуса Хрыста, 15 Каторае ўпару пакажа дабраслаўёны й адзіны Гаспадар Кароль каралёў і Спадар спадароў, 16 Адзіны, Каторы мае бясьсьмерце, жыхара ў непрыступной сьвятліні, Каторага нікая людзіна ня бачыла ані можа бачыць, Катораму часьць і вечная ўлада. Амін.

17 Расказуй багатым цяперашняга веку, каб яны ня былі пыхатыя ані здаваліся на няпэўнае багацце, але на Бога, Каторы даець нам шчодро ўсяго на любату, 18 Рабіць дабро, быць багатым добрымі ўчынкамі, быць шчодрымі а ўдзельлівымі, 19 Кладучы сабе добры под пад будучыню, каб ухапіцца за жыцьцё запраўднае.

20 О Цімоша, сьцеражы даверанае, адварачайся ад сьвецкае пустое чаўпні і перачэньняў, хвальшыва менаваных ведаю, 21 Каторую некаторыя вызнаючы, адкінуліся ад веры. Ласка з табою.

2-ГІ ЛІСТ ДА ЦІМОХА 1, 2

ням, як штчасна ўспамінаю цябе ў маленькіх сваіх ноч і дзень, 4 Жадаю бачыць цябе, успамінаючы сьлёзы твае, каб імне напоўніцца радасьцяй, 5 Успамінаючы шчырую веру тваю, што была ўперад у бабулі тваёй Лойдзе і ў матцы тваёй Еўніцы, і я пераканаўшыся, што і ў табе.

6 З гэтае прычыны дамяняю табе разьдзьмухаваць поламя дару Божага, каторы ў табе пераз узлажэньне рук маіх; 7 Бо даў нам Бог духа ня боязыні, але магутнасьці а міласьці а самавалоданьня. 8 Дык не саромся сьветчаньня Спадара нашага ані мяне, вязьня Ягонага; але цярдзі з Дабравесьцяй падле магутнасьці Божае, 9 Каторы спас нас і пагукнуў нас сьвятым пагуканьням ня падле ўчынкаў нашых, але падле собскага заміру Свайго і ласкі, данае нам у Хрысту Ісусу перад вечнымі часамі, 10 А выяўленае цяпер зьяўленьням Спаса нашага Ісуса Хрыста, Каторы памярцьвіў сьмерць і вынес на сьвятліну жыцьцё і нераскладальнасьць пераз Евангелю, 11 Да каторае я прызначаны за агалашэньніка а апостала а вучыцеля народаў.

12 З гэтае прычыны я й цярдлю гэта; але не саромлюся. Бо я ведаю, у каго я ўверыў, і я пераканаўшыся, што Ён дуж захаваць задатак мой аж да тога дня.

13 Моцна дзяржыся зразы здаровых слоў, што ты чуў ад мяне ў веры а міласьці, каторыя ў Хрысту Ісусу. 14 Сьцеражы добры задатак, давераны Духам Сьвятым, Каторы жыхара ў нас.

15 Ты ведаеш, што адварнуліся ад мяне ўсі аскія, з каторых Фігель а Гэрмаген. 16 Някай Спадар зьмілуецца над домам Анісіфаровым, бо ён часта чырсьцьвіў мяне і не сароміўся зьлезьці маіх, 17 Але, прыбыўшы да Рыму, рупна шукаў мяне

і знайшоў. 18 Кай дасьць яму Спадар знайсці міласэрдзе ў Спадара таго дня; а колькі ён служыў у Ефесе, ты вельма добра ведаеш.

2 Дык, дзяцё мае, маўдзіся ў ласцы, каторая ў Хрысту Ісусу; 2 І што чуў ад мяне ў прытомнасьці шмат сьветак, давер верным людзём, каторыя былі б здольныя і іншых навучаць.

3 Цярдзі болі, як добры жаўнер Ісуса Хрыста. 4 Ніякі жаўнер не мяшаецца ў справы жыцьця, каб угадзіць таму, хто запісаў яго за жаўнера. 5 І калі хто дужаецца, яму не даюць вянка, калі ня дужаецца праўна. 6 Ралейніку, каторы працуе, належыцца першаму паспытацца пладоў.

7 Скумай тое, што я кажу, бо Спадар дасьць табе зразуменьне ўсяго.

8 Памятуў Ісуса Хрыста з насеньня Давідавага, ускрэслага зь мёртвых падле мае Дабравесьці, 9 У каторай я цярдлю аж да путаў, як ліхадзей, але Слова Божае ня спутанае. 10 Затым я ўсе цярдлю дзеля абраных, каб і яны маглі адзяржаць спасьеньне ў Ісусу Хрысту зь вечнай славаю.

11 Слова вернае, бо калі мы памерлі разам із Ім, дык будзем таксама жыць разам; 12 Калі цярдзім, будзем таксама караляваць разам; калі выпераемся, Ён таксама выперадца нас; 13 Калі мы няверныя, Ён застаецца верны, бо Ён ня можа выперціся Самога Сябе.

14 Дамяняй ім гэта, сьветчачы ўрочыста перад Спадаром, каб не сьперачаліся за словы, што бескарыснае, але адно да бураньня слухачых. 15 Сілуйся, каб стаць да Бога ўзумелым работнікам, што ня мае за што сароміцца, рэжучы проста слова праўды. 16 А сьцеражыся сьвецкае пустое чаўпні, бо яна павядзець да большае нябожнасьці,

17 І слова іхнае, як гангрэна, будзе мець пажыву. Зь іх ё Гімен а Філіт, 18 Што зблудзілі з дарогі праўды, кажучы, што ўскрысеньне ўжо сталася, і яны пераварачаюць веру некаторых.

19 Цьварды, адылі, под Божы стаіць, маючы гэтую пячаць: „Спадар знае Сваіх”; і: „Кажны, што мянуе імя Спадарова, няхай адыходзе ад бяспраўя”.

20 Але ў вялікім доме ё ня толькі залатое а срэбнае судзьдэ, але таксама дзярвянае а глінянае, некаторыя да сыці, а некаторыя да несцы. 21 Дык, калі хто ачысьціцца ад гэтых, будзе судзіно да сыці, пасьвячаны, карысны Гаспадару, прыгатаваны да кожнага добрага ўчынку.

22 Але ад маладзёнскіх жадлівасьцяў уцякай, а імкніся да справядлівасьці, веры, міласці, супакою з тымі, што гукваюць Спадара з чыстага сэрца. 23 Ад дурных а ненавуковых сьлярчак адмаўляйся, ведаючы, што ад іх родзіцца вадзі; 24 Нявольнік Спадароў ня мае вадзіцца, але быць лагодным да ўсіх, умелым вучыць, выбачным, 25 Лагодна навучаючы спраціўнікаў, ці ня дасьць ім Бог каяты да пазнаньня праўды, 26 Каб яны вывальніліся ад сіла дзявальскага, што ўжапіў іх у сваю волю.

3 А ведай, што ў вапошнія дні настануць часы цяжкія. 2 Бо людзі будуць самалюбы, грашалюбы, хвалькі, пышкі, блявузганьнікі, непаслухменны бацьком, няўдзячныя, несьвятыя, 3 Бяз прыродных нахінаў, няўмольныя, абмоўцы, няўздэжжлівыя, неміласьціўныя, ня любячыя добра, 4 Зраднікі, нядбайлыя, надзьмутыя, любячыя балей прыемнасьці, чымся любячыя Бога, 5 Што маюць хормы набожнасьці, але адракліся сілы яе. Адварачайся ад іх.

6 Бо з гэтых тыя, што лісьлі-

васьцяй улазяць да дамоў і зводзяць недасьціпныя жанкі, ацяжараныя, грахамі, воджаныя рознымі жадлівасьцямі, 7 Што заўсёды вучацца і ніколі ня могуць дайсьці да супольнага пазнаньня праўды.

8 Вось жа, як Яны а Ямра працівіліся Масею, так і гэтыя працівяцца праўдзе, людзі папсаванага розуму, распусныя ўзглядам веры. 9 Але яны далёка не пасунуцца наперад, бо дурнота іхная выявіцца ўсім, як гэта сталася і з гэнымі.

10 Але ты дакладна пайшоў за імноу навукаю, паступкам, заданьням, вераю, цярдлівасьцяй, міласьцяй, трывалкосьцяй, 11 Перасьледаваньнямі, цярдзеньнямі, што страціліся імне ўв Антыёсе, Іконі, Лістрах, таковыя перасьледаваньні я ператрываў, і з каторых усіх Спадар выбавіў мяне.

12 І запраўды ўсі, што зычаць набожна жыць у Хрысту Ісусу, будуць перасьледаваны. 13 А нягоднікі а ашуканцы будуць мець дасьпех у ліху, ашукуючыя й ашуканыя.

14 А ты трывай у тым, чаго навучыўся, і ў чым ты пэўны, ведаючы, у каго ты навучыўся, 15 І што з маленства ты знаеш Сьвятыя Пісьмы, каторыя могуць цябе ўчыніць мудрым да спасеньня вераю ў Хрыста Ісуса. 16 Кажнае Пісьмо натханае Богам і карыснае да вучэньня, да вінаваньня, да паправы да навучаньня ў справядлівасьці. 17 Каб людзіна Божая была дасканалая, супольна прыгатаваўшыся да кожнага добрага ўчынку.

4 Урочыста паручаю табе перад Богам а Хрыстом Ісусам, Каторы будзе судзіць жывых і мёртвых у зьяўленьню Сваім і ў гаспадарстве Сваім: 2 Агалапай слова, будзь упорысты ўпару і вонках пары, вінуў, гань, захочуй із ўсёй цярдлівасьцяй і навукаю.

3 Бо прыйдзе час, калі здаровае

навукі ня сьцярпаць, але подле собскіх жадаў сваіх, маючы сьвярбячыя вушы, будуць набіраць сабе вучыцеляў; 4 І адвернуць вушы свае ад праўды, і зьвернуцца да байкаў.

5 Але ты будзь цьвярозы ў вусім, цярдлі атўгі, рабі работу евангелістага, паўні службу сваю.

6 Бо я ўжо выліваны, і пара адходу майго настала. 7 Я бег у добрых выперадках, бег скончыў, веру захаваў. 8 Адгэтуль карона справядлівасьці адкладзена імне, каторую дасьць імне Спадар, справядлівы Судзьдзя, таго дня; і не адно імне, але таксама ўсім, што ўлюбілі зьяўленьне Яго.

9 Сьляпайся прыісьці да мяне ўборзьдзе. 10 Бо Дзімас пакінуў мяне, палюбіўшы цяперашні век, і пайшоў да Салуны, Крыськент да Галляты, Ціт да Далматы; 11 Адзім Лука з імноу. Марку вазьмі й прывядзі із сабою, бо ён імне патрэбны да службы. 12 А Тыхіка я паслаў да Ефэсу.

13 Як пойдзеш, прынясі ахілім,

каторы я пакінуў у Троадзе ў Карпы, і зьвіткі, асабліва скураныя.

14 Аляксандра катляр шмат ліха ўчыніў імне. Няхай яму Спадар адплаце подле ўчынкаў ягоных. 15 Сьцеражыся яго й ты, бо ён вельма працівіўся словам нашым.

16 У часе першае абароны мае нікога ня было з імноу, але ўсі мяне пакінулі. Няхай ім не залічыцца гэта! 17 Але Спадар стаяў ля мяне і даў імне змогу, каб перазьмяне агалашэньне было поўна зроблена, і ўсі народы пачулі; і я быў вывальнены зь лавінае ляпы. 18 Выбаве мяне Спадар ад кожнага нягоднага ўчынку і захавае мяне да нябёснага гаспадарства Сваёго. Яму слава на векі вякоў. Амін.

19 Паздаровай Прыску а Аквілу і дом Анісіфараў. 20 Ераст застаўся ў Корынце, а Трахіма я пакінуў у Мілеце хворага.

21 Пабарзьдзі прыісьці да зімы.

Здароваюць цябе Еўвул а Пуд а Лін а Кляўда а ўсі браты.

22 Спадар Ісус Хрыстос із духам тваім. Ласка з вамі. Амін.

ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ЦІТА

1 Паўла, нявольнік Божы й апостал Ісуса Хрыста, подле веры абраных Божых і супольнага знацьця праўды, каторая подле набожнасьці, 2 У надзеі жыцьця вечнага, Каторае Бог, што ня можа маціць, абяцаў перад вякамі часу, 3 А ў сваім часе зьявіў Слова Свае ў вагалашэньню, каторае даверана імне подле расказаньня Спаса нашага Бога, 4 Ціту, праўдзіваму дзяцяці подле супольнае веры: ласка а супакой ад Бога Айца а Хрыста Ісуса, Спаса нашага.

5 Дзеся таго я пакінуў цябе ў Крыце, каб ты мог балей упарадкаваць, што засталася неўпарадка-

ванае, і прызначыў старшых у кожным месцы, як я расказаў табе: 6 Калі хто безаганьны, муж аднае жонкі, мае дзеці верныя, не вінаваныя ў бязульстве або ў непакоры. 7 Бо нагляднік мае быць безаганьны, як вернік Божы, не самадзіўны, не гняўлівы, не адданы віну, ня бігтун, не прагавіты на несправядлівыя прыбыткі, 8 Але гасьцінны, любячы добра, разумны, справядлівы, сьвяты, уздэжжлівы, 9 Каторы дзяржыцца вернага слова, як быў наўчаны, каб быў дуж захаваць а навучаць здарова, пераконаваць праціўнікаў.

10 Бо ё шмат і непакорных, пу-

стамлёнаў і ашуканцаў, асабліва з абразаньня, 11 Каторым надабе зачыніць рот, каторыя пераварачаюць пэлыя дамы, вучачы рэчаў дзеля нягоднага прыбытку, каторых ня надабе вучыць. 12 Адзін із іх, собскі прарока іхны, сказаў: „Крытанцы заўсёды манюкі, благія дзікія зьвяры, жарлівыя, лянныя”.

13 Сьветчаньне гэта праўдзівае, затым гань іх стродка, каб яны былі здаровыя ў веры, 14 Не ўважалі на жыдоўскія байкі і расказаньні людзёў, што перакручваюць праўду. 15 Усе чыстае чыстым; а забрудзяненым а няверным нічога няма чыстага, але розум і сумленьне іхнае забрудзяненыя. 16 Яны вызнаюць, што знаюць Бога, але ўчынкімі выпіраюцца, будучы гідкія а непаслукхменья і няздольныя да ніякага добрага ўчынку.

2 А ты кажы тое, што годзіцца да здаровае навукі:

2 Каб старыя былі цвярозыя, зважныя, разумныя, здаровыя ў веры, у міласьці, у вытрываласьці;

3 Каб старыя жанкі таксама былі набожнага паступку, не абмоўцы або не падняволеныя шмат якому віну, вучыцелкі добра; 4 Каб маглі вучыць маладзіцы любіць мужоў сваіх і дзеці свае, 5 Быць разумнымі, чыстымі, катнімі работніцамі, добрымі, пакорнымі сваім собскім мужом, каб Слова Божае ня было блявузгана.

6 Таксама захочуй маладзёнаў быць разумнымі. 7 У вусім паказуй самога сябе зразаю добрых учынкаў, у навучцы чысьціню, зважнасьць, непалсавальнасьць, 8 Слова здаровае, бязупічнае, каб праціўнік быў засаромлены, ня маючы нічога сказаць праз нас благога.

9 Нявольнікі маюць быць паддачнымі гаспадаром сваім у вусім, добра гадзіць, не перачыць, 10 Не сабе чыць, але ў вусім выказаваць до-

брую вернасьць, каб яны ў вусім прыбіралі навуку Спаса нашага Бога.

11 Бо зьявілася ласка Божая, што спасае ўсіх людзёў, 12 Што вуча нас, каб мы, адрокшыся нязбожнасьці і сьведкіх жадлівасьцяў, жылі разумна а справядліва а набожна ў цяперашнім веку, 13 Чакаючы добра-славёнае надзеі і зьяўленьня славы вялікага Бога і Спаса Ісуса Хрыста, 14 Каторы даў Сябе за нас, каб выкупіць нас ад усяго бяспраўя і ачысьціць Сабе люд собскі, рупатлівы да добрых учынкаў.

15 Гэта кажы і захочуй і гань з усёй уладаю. Няхай ніхто ня мае цябе ўлегчы.

3 Дамянй ім, каб былі паддачныя начальнікам а ўладзе, каб былі паслукхменья, гатовыя да кажнага добрага ўчынку, 2 На нікога не вярнулі, ня былі звадлівыя, былі рахманьня, выказуючы ўсялякую лагоднасьць да ўсіх людзёў. 3 Бо й мы былі калісь неразумныя, непаслукхменья, зьведзеныя, служачыя жадлівасьцям і розным прыемнасьцям, жывучы ў злосьці а завідасьці, ненавіджаньня, ненавідзячыя адны адных.

4 Але як зьявілася добрасць а любосьць да людзёў Спаса нашага, Бога, 5 Ён спас нас ня з учынкаў справядлівасьці, учыненых намі, але падле міласэрдыя Свайго абмыццём адраджэньня й аднаўленьня Духам Сьвятым, 6 Каторага выліў на нас багата перазь Ісуса Хрыста, Спаса нашага, 7 Каб, будучы апраўленыя ласкаю, мы сталі спадкаемцамі падле надзеі вечнага жыцьця.

8 Слова гэта вернае, і я зычу, каб ты ў гэтым быў упорысты, каб тыя, што ўверылі ў Бога, рупіліся быць улеглівымі ў добрыя ўчынкі. Гэта добра і карысна людзём.

9 Дурных жа пытаньняў а рада-

водаў а сыпярэчак а звадаў праз Закон сьдэражыся, бо яны бескарысныя й пустыя. 10 Ад гэрэтыка, папершым і другім дамяненьню, здаляйся, 11 Ведаючы, што такі папсавашыся й грэша, будучы сам сабою засуджаны.

12 Як прышло да цябе Арцёма альбо Тьхіка, пабарзды прыйсьці да мяне да Нікаполю, бо я паста-

навіў зімаваць там. 13 Зіну праўніка а Апалоса парупся выправіць так, каб у іх ні ў чым ня было нястачы. 14 Хай і нашы вучацца займацца добрымі справамі дзеля канечных патрэбаў, каб ня былі бяс-плодныя.

15 Усі, што з імною, здароваюць цябе. Паздарвай тых, што любяць нас у веры. Ласка з усімі вамі.

ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ХІЛІМОНА

1 Паўла, вязень Хрыста Ісуса, а Пімох брат, Хілімону любоваму й супрацаўню нашаму 2 А сястры Апфе а Архіпу, сябру-жаўнеру нашаму, а царкве, што ў доме ягоньм: 3 Ласка вам а супакой ад Бога, Айца нашага, а Спадара Ісуса Хрыста.

4 Дзякую Богу свайму, заўсёды мянуючы цябе ў малітвах сваіх, 5 Чуючы празь міласць а веру тваю, каторую маеш да Спадара Ісуса і да ўсіх сьвятых, 6 Каб учасьце твае ў веры папрыяла ў супоўным пазнаньню кажнага добрага, каторае ёсьць у нас узглядам Хрыста. 7 Бо мы маем вялікую радасьць а пацеху зь міласьці твае, бо табою, браце, пасілена сэрца сьвятых.

8 Затым, маючы вялікую ў Хрысту адвагу расказаваць табе, што належыцца, 9 Зь міласьці я вaley дужа прашу, будучы такі, як Паўла, стары, а цяпер і вязень Ісуса Хрыста; 10 Дужа прашу цябе за дзяцё мае Анісіма, каторага я радзіў у зязьлах сваіх. 11 (Ён быў калісь бескарысны табе, але цяпер карысны табе й імне),

12 Каторага я паслаў назад да цябе, ты ж прыймі яго, як мае сэрца. 13 Я зыччу дзяржаць яго пры сабе, каб ён мог замест цябе паслу-

жыць імне ў зязьлах дзеля Добра-весьці; 14 Але бяз згоды твае нічога не хацеў рабіць, каб добры ўчынак твой быў ня высілены, а самахвотны. 15 Бо можа дзеля тога ён адхінуўся на час, каб ты меў яго супоўна на векі, 16 Ужо не як нявольніка, але выпшэй за нявольніка, любовага брата, асабліва імне, і пагатове табе, і падле цела, і ў Спадару.

17 Дык, калі ты маеш мяне за сябру, прыймі яго, як мяне. 18 Але калі ён цябе ўкрыўдзіў у чым або што вінен, лічы гэта зь мяне. 19 Я, Паўла, напісаў собскаю рукою сваёй: я заплачу; не кажу табе, што ты запраўды сябе самога імне вінен. 20 Але, браце, я хацеў бы мець карысьць ізь цябе ў Спадару, пасілі сэрца мае ў Хрысту.

21 Будучы пэўны паслукхменства твайго, я напісаў табе, ведаючы, што ты зробіш і болей, чымся я кажу. 22 Але заразом прыгатуй імне гасподу, бо я спадзяюся, што пераз малітвы вапшы буду вам даны.

23 Здаровае цябе Епафра, сувязень мой у Хрысту Ісусу, 24 Марка, Арыстарх, Дзімас, Лука, супрацаўні мае.

25 Ласка Спадара нашага Ісуса Хрыста будзь із духам тваім.

ЛІСТ СЬВЯТОГА ПАЎЛЫ АПОСТАЛА ДА ЖЫДОЎ

1 Бог, што шмат разоў і ўсялякімі спосабамі гўкаў здаўна айцом прарокамі, 2 Апошнімі гэтымі днямі Сынам, Каторага ўстанавіў спадкаемцам усяго, пераз Каторага запраўды й вякі ўчыніў, 3 Каторы, будучы зьвязаным славы Ягонае і дакладным выразам істасьці Ягонае і дзержачы ўсе словам магутнасьці Свае, учыніў Сабою ачышчэньне грахоў, сеў на правіцы Вялікасьці на вышнях,

4 Стаўшы толькі пераходзячым ангілаў, колькі выпішае за іх спала Яму імя. 5 Бо катораму з ангілаў сказаў калі: „Ты Сын Мой, гэтага дня Я нарадзіў Цябе”? і ўзноў: „Я буду Яму Айцом, а Ён будзе Імне Сынам”? 6 І, як узноў уводзе Першароднага на зямлю, кажа: „І няжай паклоняцца Яму ўсі англы Божыя”. 7 А ўзглядам ангілаў кажа: „Каторы чыне ангілаў Сваіх духамі і слугачых Сваіх палаючым агнём”. 8 Але ўзглядам Сына: „Пасад Твой, Божа, на векі вякоў, і ськіпэтра справядлівасьці ё ськіпэтра гаспадарства Твайго. 9 Ты ўлюбіў справядлівасьць і зьненавідзіў бяспраўе; затым памазаў Цябе, Божа, Бог Твой алеям весялосьці над сяброў Тваіх”.

10 І: „На пачатку Ты, Спадару, заклаў зямлю, і работа рук Тваіх нябёсы. 11 Яны загінуць, але Ты застаешся; і ўсі, як адзецьце, застарэюць, 12 І, як ахілім, скруціш іх, і, як адзецьце, зьменяцца; але Ты тый самы, і гады Твае ня скончацца”.

13 А ўзглядам каторага з ангілаў сказаў калі: „Сядзі паправае Мяне, пакуль пакладу непрыяцеляў Тваіх казулькаю пад ногі Твае”? 14 Ці ня ўсі яны паслугуючыя духі, пасыланыя на паслугу тым, каторым спадзець спасьленьне?

2 Затым мы маем быць асабліва ўважлівыя да чутага, каб не пакаўзнуцца. 2 Бо калі ангіламі гўканае слова было непакіснае, і кажны выступ а непаслухменства адзержавалі справядлівую адплату, 3 Як уцячэм, калі мы занядаем такое вялікае спасьленьне, каторае было прынята на пачатку, каб быць казаным Спадаром, нам тымі, што чулі гэта, было пацьверджана, 4 Каторае Бог пасьветчыў знакамі а чудосамі а рознымі ўчынкамі магутнасьці а разьдзяленьням Духа Сьвятога падле волі Свае?

5 Бо ня ангілам Ён паддаў прыйдучы сьвет, праз каторы мы гўкаем. 6 Але хтось пасьветчыў нейдзе, кажучы: „Што ё чалавек, што Ты яго пам’ятуеш? альбо сын людзкі, што Ты давадаешся да яго? 7 Ты яго ўчыніў троху ніжшым за ангілаў, славаю а сьцёй укаранавуў яго і пастанавіў яго над ўчынкамі рук Сваіх;

„Усе паддаў пад ногі ягоныя”. 8 Калі ж паддаў яму ўсе, дык не пакінуў нічога не падданым яму. Цяпер жа яшчэ ня бачым, каб усе было яму паддана; 9 Але бачым, што Ісус, Каторы на малы час быў учынены ніжшым за ангілаў, за цяргеньне сьмерці быў укаранаваны славаю а сьцёю, каб з ласкі Божае паспытацца сьмерці за ўсіх. 10 Бо належыла Яму, каб Тый, Катораму ўсе і пераз Каторага ўсе, Каторы прыводзе шмат сыноў да славы, Правадыр спасьленьня іхнага стаў дасканальным пераз цяргеньне.

11 Бо Тый, што пасьвячае, і пасьвячаныя ўсі ад Адзінага; з гэтае прычыны Ён не сароміцца зваць іх братамі, 12 Кажучы: „Абшччу імя Твае братам Маім, сярод царквы буду выхваляць цябе”. 13 І ўзноў: „Я

буду спадзявацца на Яго”. І ўзноў: „Гля, Я й дзеці, каторыя даў Імне Бог”.

14 Калі ж дзеці маюць супольнасьць цела й крыві, Ён таксама падобным парадкам узяў учасьце ў тых самых, каб сьмерццй зьнішчыць таго, што мае моц сьмерці, значыцца дзяўла, 15 І выбавіць тых, што із страху сьмерці, усе жыцьцё былі пад няволяю.

16 Бо запраўды ня прыняў ангілаў, але прыняў насеньне Абрамава. 17 Адгэтуль Ён меў быць у вусім падобны да братоў, каб быць міласэрным і верным найвышшым сьвятаром перад Богам, дзеля ўмаленьня за грахі людю. 18 Бо, як Сам цяргнеў, быўшы спакушаны, дык можа і спакушаным памагчы.

3 Дык, браты сьвятыя, учасьнікі ў нябёсным пагуканьню, разглядаце Апостала й Найвышшага Сьвятара вызнаньня нашага, Ісуса, 2 Каторы верны Таму, хто Яго ўстанавіў, як і Масей у вусёй дамове Ягонай. 3 Бо быў уважаны за годнага тым большае славы над Масея, чым большую часьць мае будаўнічы чымся дом. 4 Бо кажны дом збудаваны кімсь, а Тый, хто збудаваў усе, ё Бог. 5 І Масей запраўды верны ў вусёй дамове Ягонай, як слугачы, дзеля сьветчання таго, што мела быць сказана пасьлей. 6 А Хрыстос — як Сын у дамове Сваей, Каторага дамова мы, калі давер і пахвалу надзеі моцна дадзяржым аж да канца.

7 Затым, як кажа Дух Сьвяты: „Цяпер, як пачуецца голас Ягоны, 8 Не калянцце сэрцаў сваіх, як у часе ўзбурэньня ў дзень спакушэньня на пустыні, 9 Ідзе спакупалі Мяне айцове вапшы, прабуючы Мяне, і бачылі ўчынкі мае сорок год. 10 Затым Я ўгневаўся на тое пакаленьне й сказаў: „Яны заўсёды блудзяць сэрцам, не пазналі яны дарогаў Ма-

іх”; 11 Затым, Я прысягнуў у гневе Сваім: „Хіба яны ўвыйдуць у супакой Мой?”

12 Глядзіце, браты, каб ня было ў кім-коледы з вас нягоднага сэрца няверы, што адступала б ад Бога жывога. 13 Але захочуйце самы сябе кажнага дня, пакуль завецца „Цяпер”, каб ніхто з вас не закалянеў ашукнасьццй грэху;

14 Бо мы сталі сябрамі Хрыстовымі, калі запраўды пачатак пэўнасьці цьверда захаваем аж да канца, 15 Пакуль кажацца: „Цяпер, як вы пачуецца голас Ягоны, не калянцце сэрцаў сваіх, як у часе ўзбурэньня”.

16 Бо хто гэта былі, што, пачуўшы, узбурэліся? Ці ня ўсі, што вышлі зь Ягіпту з Масеям? 17 І на кога Ён гневаўся сорок год? Ці не на тых, што ізграшылі, каторых трупы палі на пустыні? 18 І каму прысягаў, што ня ўвыйдуць у супакой Ягоны, як ня тым, што былі непаслухменныя?? 19 І мы бачым, што яны не маглі ўвыйсьці з прычыны няверы.

4 Затым боймаса, каб, як застаецца абятніца ўходу да супакою Ягонага, не спазьніўся ніхто з вас. 2 Бо запраўды мы мемі Евангелю, даную нам, аднолькава як яны; але не дало ім карысьці чутая, не рашчыненае вераю слугачых. 3 Бо мы, каторыя ўверылі, увыйдем да супакою, як Ён сказаў: „Як Я прысягаў у гневе Сваім: „Яны ня ўвыйдуць у супакой Мой”, хоць учынкі былі скончаны ад закладзінаў сьвету. 4 Бо нейдзе сказана празь сёмы гэтак: „І супацьгу Бог сёмага дня ад усіх учынкаў Сваіх”. 5 І ўзноў на тым месцу: „Ня ўвыйдуць у супакой Мой?”

6 Дык бачым, што некаторым застаецца ўвыйсьці ў яго, а тыя, што першыя чулі Дабравесьць, ня ўвыйшлі з прычыны непаслухменства. 7 І зноў прызначае якісь дзень, ка-

жучы ў Давіда „Цяпер”, па такім часе, як сказана вышэй: „Цяпер, як пачуеце голас Ягоны, не каляньце сэрцаў сваіх”.

8 Бо, калі Ё Ісус Нунянок даў ім супакой, не казаў бы паслэй празь іншы дзень. 9 Значыцца, застаецца сыбоцтва люду Божаму. 10 Бо хто ўвайшоў у супакой Ягоны, тый таксама супачыў ад працаў сваіх, як Бог ад Сваіх.

11 Дык стараймась ўвайсьці ў тый супакой, каб ніхто ня ўпаў падле прыкладу таго ў няслуханьне. 12 Бо слова Божае жывое а дзеючае, і астрэйшае за калны абаротны меч, і праходзячае да падзелу душы й духа, суставаў і шпіку, і распазнаець думкі а замёры сэрца. 13 І няма стварэння, няяўнага Яму, але ўсе аголена а адкрыта перад ачымі Ягонымі: Яму здамо лічбу.

14 Дык, маючы вялікага найвышшага Сьвятара, што перайшоў нябёсы, Ісуса, Сына Божага, дзяржымася моцна вызнаньня. 15 Бо мы маем не такога найвышшага сьвятара, што ня здольны быў бы спагадаць нам у няўздоленых нашых: Ён быў спакушаны ў вусім, будучы ў нашай падобнасьці, але бяз граху. 16 Затым дабліжмась з адвагаю да пасаду ласкі, каб адзяржаць міласэрдзе і знайсці ласку да парвое помачы.

5 Бо кажнага найвышшага сьвятара, зь людзёў бранага, прызначаюць да людзёў у справах, што належаць да Бога, каб абракаў дары а аброкі за грахі, 2 Каторы бы мог быць спагядлівым узглядам нясьведамых а блудзячых, бо сам таксама быў абняты няўздоленямі, 3 І затым меў як за люд, так і за сябе абракаць за грахі. 4 І ніхто сам сабе гэтае сьці не бярэць, але пагуканы Богам, як і Аарон.

5 Гэтак і Хрыстос ня Сам Сабе прысабечь сьлаву, стаць найвыш-

шым сьвятаром, але Тый, хто сказаў Яму: „Ты Сын Мой, Я сядні нарадзіў Цябе”; 6 Як і ў іншым месцу кажа: „Ты сьвятар на векі падле парадку Мельхісэдэкавага”.

7 Ён за дзён цела Сваёго зь вялікім галашэньням а ізь сыляым аброк просьбы а маленькі могучаму спасьці Яго ад сьмерці, і пачуты за набожнасьць; 8 Хоць Ён Сын, адбылі цяргеньням наўчыўся паслужнаства; 9 І, будучы дасканальным, стаў усім, паслужным Яму, прычынаю спасьеньня вечнага, 10 Быўшы менаваны ад Бога Найвышшым Сьвятаром падле парадку Мельхісэдэкавага.

11 Праз Гэтага мы мелі б шмат казаць, але цяжка зьзясьняць у мове, бо вы сталі тупыя слухаць. 12 Бо калі, падле часу, вы мелі б быць вучыцелямі, вы ізноў патрабуеце быць вучаньня першых пачаткаў слова Божага, і сталі патрабуючымі малака, а не цьвёрдое ежы. 13 Бо кажны, жывены малаком, ненавытырыўшыся ў слове справядлівасьці, бо ён дзеянётка; 14 Цьвёрдая ж ежа належа выраслым людзём, у каторых, дзякуючы прызычцы, чупці разьвіліся да пазнаньня і добрага і благога.

6 Затым, пакінуўшы пачатак Слова Хрыстовага, зьвярнімась да вырасласьці, не закладаючы ізноў поду каяты за мертвыя ўчынкі і поду ўзглядам веры ў Бога, 2 Навукі праз хрысты а праз усклад рук а праз ускрысьеньне мертвых а праз суд вечны. 3 І гэта зробім, калі Бог дазволі.

4 Бо нельга — аднойчы асьвечаных, каторыя, і паспыталіся дару нябёснага, і сталі ўчаснікамі Духа Сьвятога, 5 І паспыталіся добрага Слова Божага і магутнасьці будучага веку, 6 І адпалі, ізноў аднаўляць каятаю, калі яны ізноў кры-

жуюць у сабе Сына Божага і выстаўляюць Яго на здзек.

7 Бо зямля, каторая г’ець дождж, што часта зыходзе на яе, расьціць рошчу, карысную тым, дзеля каторых урабляецца, прыймае дабраслаўства ад Бога; 8 Але даючая церне а асот адхіненая і блізкая да праклёну, каторага канец — спаленьне.

9 Узглядам жа вас, любовыя, мы пэўныя лепшага і злучанага ізь спасьеньням, нават калі гўкаем гэтак. 10 Бо не несправядлівы Бог, каб забыцца справу нашу і міласць, каторую вы паказалі ў імя Ягонае, служыўшы й служачы сьвятым. 11 Зычым жа, каб калны з вас, дзеля супоўнае пэўнасьці надзеі, выказаваў такую самую рупатлівасьць да канца; 12 Каб вы ня былі тупыя, але перайманьнікамі тых, што вераю а цярглівосьцяй сталі спадкаемцамі абятніцы.

13 Бо Бог, даючы абятніцу Абрагаму, як ня меў на нікога вялікшага прысягаць, прысяг на Самога Сябе, 14 Кажучы: „Запраўды дабраслаўчы дабраслаўлю цябе і размнажаючы размнажу цябе”. 15 Гэтак, цяргліва чакаючы, адзяржаў абятніцу.

16 Бо людзі запраўды прысягаюць на вялікшага і гэтым падцьверджаньням прысягаю канчаюць калную сыпярэчку. 17 Затым і Бог, зычачы мацней паказаць спадкаемцам абятніцы неадменнасьць пастановы Сваёй, ужыў як сяродку прысягі, 18 Каб у дзвюх неадменных рэчах, у каторых немагчыма Богу змаціць, моцную пацеху мелі мы, уцеклыя да адзяржаньня ляжачае перад намі надзеі, 19 Каторая дзеля душы ё быццам калатоўка бясьпечная а непакісная, і ўходзе аж у нутр за запону, 20 Куды, як пераходзец за нас, увыйшоў Ісус, стаў на векі найвышшым сьвятаром падле парадку Мельхісэдэкавага.

7 Бо гэты Мельхісэдэк, кароль Саліму, сьвятар найвышшага Бога, тый, што вышаў наўпярэймы Абрагаму, каторы зварачаўся ад паразы каралёў, і дабраславіў яго, 2 Катораму Абрагам запраўды й дзясятую дзель даў з усяго, каторы найперш выкладаецца „кароль справядлівасьці”, адлі й „кароль Саліму”, значыцца, „кароль супакою”, 3 Без айца, бяз маці, без радаводу, ані пачатку дзён, ані канца жыцьця ня маючы, але ўпадобнены да Сына Божага, застаецца сьвятаром на векі.

4 Гляньце ж, які вялікі тый, катораму патрыярха Абрагам даў дзесяціну з усяго здабытку. 5 І тыя запраўды ізь сыноў Левавых, што адзержуюць сьвятарства, маюць расказаньне — браць з права дзесяціну зь люду, значыцца з братаў сваіх, хоць гэтыя пайшлі ізь сыцёгнаў Абрагамовых. 6 Але гэны, што не паходзе з роду іхнага, узяў дзесяціну ад Абрагама і дабраславіў таго, каторы меў абятніцы. 7 Бязь ніякага перачэньня меншага дабраславе вышшы.

8 І тут, з аднаго боку, дзесяціну адзержуюць людзі сьмяротныя; а там, праз каторага ё сьветчаьне, што ён жывець. 9 І, казаў тый, таксама Леў, што адзержуе дзесяціны, пераз Абрагама дзесяціну даў: 10 Бо ён быў яшчэ ў сыцёгнах айца свайго, як Мельхісэдэк пераняў яго.

11 Дык, калі б запраўды дасканальнасьць была перазь сьвятарства Левіцкае (бо зь ім зьвязаны даны люду Закон іхны), што за патрэба была б паўставаць іншаму сьвятару падле парадку Мельхісэдэкавага, а не менавацца падле парадку Ааронавага? 12 Бо калі мяняецца сьвятарства, канечне мяняецца й Закон. 13 Бо Тый, праз Каторага кажадца гэта, належа да іншага плямёні, з каторага ніхто ня прыступіў да

службы ля аброчніка; 14 Бо яўна, што Спатар наш пайшоў зь Юды, праз каторага плямя Масей нічога не сказаў узглядам сьвятарства.

15 І гэта яшчэ яўней, што паўстаець сьвятар іншы, подле парадку Мельхісэдэкавага, 16 Каторы ўстаноўлены ня подле закону расказанья цялеснага, але подле магутнасьці жыцця нераспусьчальнага. 17 Бо пасьветчана: „Ты сьвятар на векі подле парадку Мельхісэдэкавага”.

18 Бо скасаваньне пярэдняга расказанья бывае з прычыны яго слабасьці а бескарыснасьці, 19 Бо Закон нічога ня прывёў да дасканалнасьці, але ўведзена лепшая надзея, каторай бліжымся да Бога.

20 І паколькі гэта было не бяз прысягі, 21 (Бо тыя сталі сьвятарамі бяз прысягі, а Гэты з прысягаю Таго, Хто сказаў празь Яго: „Прысягаў Спатар і ня будзе каляца: „Ты сьвятар навекі подле парадку Мельхісэдэкавага””), 22 Пачаў Ісус стаў паручнікам лепшае ўмовы.

23 Ды тых сьвятароў было шмат, бо сьмерць пераказала трываць ім; 24 А Гэты мае сьвятарства нямінаючае, бо застаецца на векі; 25 Затым і запраўды можа супоўна спацаць тых, што бліжачца перазь Яго да Бога, будучы заўсёды жывы, каб прычыняцца за іх.

26 Бо такі найвышшы сьвятар годзіцца нам: сьвяты, нявінны, беззаганны, адзелены ад грэшнікаў і сталы над нябёсы, 27 Каторы ня мае патрэбы дзень у дзень, як тыя найвышшы сьвятарове, абракаць аброкі сыярыша за грахі свае, потым за грахі людю; бо Ён здзеяў гэта за адзін раз, абрэкшы сябе Самога. 28 Бо Закон станове за найвышшых сьвятароў людзёў, што маюць заганы, але Слова прысяглае, просьле Закону, паставіла Сына, на векі дасканалнага.

8 Галоўны зьмест таго, праз што кажам, ё: мы маем такога найвышшага Сьвятара, Каторы сеў правее пасадку Вялікасьці, 2 Слугача сьвятыні і тае праўдзівае вітальні, каторую збудаваў Спатар, а не чалавек.

3 Бо кажнага найвышшага сьвятара прызначаюць абракаць дары а аброкі; затым надае было, каб і Гэты меў штось, што аброк бы. 4 Вось жа, калі б запраўды Ён быў на зямлі, ня быў бы нават сьвятаром, бо тут сьвятарове абракаюць дары з права, 5 Каторыя служаць абразу а сьценю нябёсных рэчаў, як сказана было натханьням Масею, як ён меў скончыць вітальню: „Глядзі, кажа Ён, каб ты зрабіў усе подлэ зразы, каторая была паказана табе на гары”.

6 Цяпер жа тым гаднейшае дасягь службы, чым лепшае Ён пасярэднік змовы, каторая на лепшых абятніцах устаноўлена. 7 Бо калі б тая першая была без заганы, ня шукалі б месца другой.

8 Бо, знаходзячы заганы, кажа ім „Абач, настануць дні, кажа Спатар і Я ўчыню з домам Ізраэлявым а домам Юдзіным змову новую, 9 Ня подлэ змовы тае, каторую Я ўчыніў з айцамі іхнімі ў дзень, як Я ўзяў іх за руку, каб вывесці іх із зямлі Ёгіпецкае; бо яны ня трывалі з змове Маёй, і Я ўлегчы замеў іх кажа Спатар. 10 Бо тая змова, каторай Я змоўлюся з домам Ізраэлявым просьле тых дзён, кажа Спатар: укладу правы Свае ў думкі іхныя, і на сэрцах іхных напішу іх і буду ім Богам, а яны будуць Імю людям. 11 І ня будуць ніякім парадкам вучыць кажны бліжняга свайго і кажны брата свайго, кажучы: „Пазнай Спадара”, бо ўсі, ад найменшага аж да найбольшага зь іх, будуць знаць Мяне. 12 Бо Я буду міласэрны да несправядлівасьцяў іх

ных а да грахоў іхных і наперад бяспраўяў іхных ня ўспомню”.

13 Гэтым кажа: „Новая” ўчыніла першую старой; а труклеючае а старэючае блізкае да шчэзьненьня.

9 Першая ж таксама запраўды мела загады службы і сьвятыні зямнае; 2 Бо зроблена была вітальня першая, у каторай сьветаць а стол а пакладаньне букаткаў, каторая заведца „Сьвятая”. 3 За другой жа запонаю вітальня, званая „Сьвятая Сьвятых”, 4 У каторай залатая кадзільніца і скрыня змовы, абкладзеная з усіх бакоў золатам, у каторай ваза залатая з маннаю, расцьвіты пасах Ааронаў а дошчачкі змовы; 5 А над ёй херувы славы, што ахіналі сялібу міласэрдыя. Праз гэта няма патрэбы цяпер гўкаць падрабязна.

6 То ж, як гэтак зроблена, у першую вітальню заўсёды ўходзяць сьвятарове, правіць службу; 7 А ў другую — адно найвышшы сьвятар аднойчы ў год, не бяз крыві, каторую абракае за сябе і за нясьведам’е людю.

8 Дух Сьвяты паказуе гэтым, што яшчэ не адкрыта дарога да Сьвятога Сьвятых, пакуль стаіць першая вітальня, 9 Каторая — абраз цяперашняга часу, у каторым абракаюць дары а аброкі, што ня могуць учыніць абракаючага дасканалным у сумленьню, 10 Складаючыся толькі зь ежаў а піценьняў а розных абмяняньняў, загадаў цялесных, устаноўленых да часу паправы.

11 Але Хрыстос, Найвышшы Сьвятар будучага добра, зьявіўшыся з большай а дасканалнейшай вітальняю, ня рукамі зробленаю, значыцца ня гэткага стварэньня, 12 Ані з крывёю казлоў а цялят, але із собскай крывёю, увыйшоўшы аднойчы назаўсёды да сьвятыні, прыдбаў вечны выкуп. 13 Бо калі кроў казлоў а бычкоў і по-

пел цяліцаў, кропячы забрудзеньных, пасьвячае да ачышчэньня цела, 14 Як шмат болей кроў Хрыстова, Каторы Духам вечным аброк Самога Сябе беззаганнага Богу, ачысьце сумленьне нашае ад мёртвых учынкаў на службу Богу жытому!

15 І затым Ён пасярэднік новае змовы, каб сьмерцый, дзеля выкупленьня ад выступаў з пад першае змовы, пагуканья маглі адзяражаць абятніцу вечнага спадаку. 16 Бо йдзе духоўніца, там надабе, каб сьмерць настала чынячага духоўніцу; 17 Бо духоўніца правамочная, калі людзі на памерла; але яна ніякім парадкам ня мае моцы, калі чынячы духоўніцу жывы. 18 Затым і першая была зацьверджана не бяз крыві. 19 Бо Масей, вымавіўшы ўсі расказанні з права перад усім людям, узяў кроў цялят а казлоў з вадю а чырвовай воўнаю а гізопам і пакрапіў самую кнігу і ўвесь люд. 20 Кажучы: „Гэта кроў змовы, каторую Бог расказаў вам”. 21 Падобным парадкам пакрапіў крывёю й вітальню, і ўсе судзьдэ службы.

22 Дый блізу ўсе з права ачышчаецца крывёю, а без разьліцця крыві ня бывае дараванья. 23 Дык, з аднаго боку, зразы нябёснага мелі ачышчацца гэтымі, самае ж нябёснае лепшымі за гэтыя аброкамі. 24 Бо Хрыстос увыйшоў да сьвятыні ня рукамі зробленае подлэ зразы праўдзівае, але да самага неба, каб стаць цяпер за нас перад відам Божым, 25 А не каб часта абракаць Сябе, як найвышшы сьвятар ухадзе да сьвятыні кажнага году з чужой крывёю; 26 Бо Ён меў бы часта цяпець ад закладзінаў сьвету. Ён жа аднойчы пры канчатку вякоў зьявіўся дзеля скасаванья грэху аброкам Сваім.

27 І як людзём накіравана аднойчы памерці, а потым суд, 28 Так

і Хрыстос, аднойчы аброкшы Сябе за грахі шмат каго, другі раз бяз грэху зьявіцца тым, што чакаюць Яго да спасеньня.

10 Закон жа, маючы сьцень будучага добра, а ня сам абраз рэчаў, ніколі ня можа тымі самымі аброкамі, кажны год кажначасна абраканымі, удасканаліць прыступаючых. **2** Накш перасталі б абракаць, бо абракаючыя аброк, быўшы аднойчы ачышчаны, ня мелі б ужо ніякага сьведам'я грахоў. **3** Але гэтымі прыпамінаньне грахоў дзеецца кажнага году; **4** Бо нельга, каб кроў быкоў а казлоў касавала грахі.

5 Затым Уходзячы на сьвет, кажа: „Аброкаў а дароў Ты не хацеў, але цела прыгатаваў Імне. **6** Усепаленьні а аброкі за грэх ня лобы Табе. **7** Тады Я сказаў: „Гля, іду ўчыніць волю Тваю, Божа“, як напісана празь Мяне на пачатку кнігі”.

8 Сказаўшы ўперад: „Ты не хацеў ані ўпадабаў аброкаў ані дароў, ані ўсепаленьняў, ані аброкаў за грэх“, (каторыя абракаюць падле Закону), **9** Тады сказаў: „Гля, іду ўчыніць волю Тваю“. Касуе першае, каб устанавіць другое. **10** Падле гэтае волі пасьвячаны мы аброкам цела Ісуса Хрыста аднойчы назаўсёды.

11 І кажны сьвятар што дня стаіць, правячы а абракаючы часта тых самых аброкі, каторыя ніколі ня могуць змазаць грахоў. **12** Ён жа, аброкшы адзін аброк за грахі, на векі сеў палправе Бога, **13** Адлі чакаючы, пакуль варагі Ягоньня будучы пакладзены казулькаю пад ногі Ягоньня. **14** Бо Ён адным аброкам на векі ўчыніў дасканальнымі пасьвячаных.

15 Праз гэта сьветча нам і Дух Сьвяты; бо просьле гэтага сказана: **16** „Бо змова, каторую Я ўстанаўлю ім просьле тых дзён, кажа Спадар:

дам законы Свае ў сэрцы іхня і напішу іх у думках іхных, **17** І перад грахоў іхных і бяспраўяў іхных ня ўспомню”. **18** А йдзе дараваньне, там ня надабе аброку за грэх.

19 Дык, браты, маючы адвагу ўходзіць да Сьвятога Сьвятых пераз кроў Ісусава, **20** Новай і жывой дарогаю, каторую нам пасьвяціў пераз запону, значыцца, цела Свае, **21** І маючы вялікага Сьвятара над домам Божым, **22** Бліжмаса з праўдзівым сэрцам, із супоўнай пэўнасьці веры, пакрапленьням ачысьціўшы сэрца ад нягоднага сумленьня абмыўшы цела вадою чыстаю, **23** Моцна дзяржымаса бяз хістаньня вызнаньня надзеі, бо верны Ты, што абяцаў.

24 Будзьма ўважлівыя адзін да аднаго, захочучы да міласці а добрыя учынкаў, **25** Не пакідаючы збораў сваіх, як ёсьць у некаторых звычэй; але захочучы, і тым болей, чым болей бачыце, што тый дзень бліжыцца. **26** Бо калі б мы самахоць грашылі па адзяржаньню супоўнага знацьця праўды, не заставалася б ужо аброку за грахі, **27** Але нейкае страшнае спадзяваньне суду й гарачыня агню, што мае пажэрці праціўнікаў.

28 Калі хто ўлегчы замеў закон Масей, на сьветчаньне дзвюх альбо трох сьветак памірае безь міласэрдыя, — **29** Дык якой горшай кары, думаеце, варты будзе тый, што патаптаў Сына Божага, і Кроў змовы, каторай пасьвячаны, мае за звычайную, і Духа ласкі зьневажае? **30** Бо мы знаем Таго, хто сказаў: „Імне помста, Я адплачу, кажа Спадар“. І ўзноў: „Спадар будзе судзіць люд Свой”. **31** Страшна ўпасці ў рукі Бога жывога!

32 Успомніце прэдрэдня дні, калі будучы асьвечаныя, вытрывалі вялікую бітву прыпняў, **33** З аднаго

боку, як былі выстаўлены на ўпкі атугу, а, з другога, як сталі сябрамі тых, што дазвалялі таго ж; **34** Бо вы спагадалі вязьням і прынялі з радасьцяй грабеж мення свайго, ведаючы, што маеце сабе лепшую маюмасьць і трываючую.

35 Дык не адхінайце даверу свайго, каторы мае вялікую адплату. **36** Бо трывалосьці надабе вам, каб, учыніўшы волю Божую, адзяржаць абятніцу; **37** „Бо яшчэ трошчкі, трошчкі, і Ты, што мае прыйсьці, прыйдзе і не адвалачэць. **38** Справядлівы ж вераю жыць будзе; а калі адступе, не ўпадабае таго душа Мая”. **39** Мы ж не адступаючыя на загину, але ў веры да спасеньня душы.

11 Вось жа, вера ёсьць ужыцьцяўленьне спадзяванага й перакананьне празь нявіднае. **2** Ёю сьветчаньня дасяглі старавечныя.

3 Вераю ж разумеем, што вякі ухармаваны словам Божым, так што нявіднае стала відным.

4 Вераю Авель аброк Богу аброк лепшы, чымся Каін; ёю адзяржаў сьветчаньне, што ён справядлівы, Бог пасьветчыў празь дары ягоньня; ёю ён, памершы, яшчэ гўкае.

5 Вераю Енох быў перанесены, каб ня бачыць сьмерці; і ня знойдзены, бо Бог перанёс Яго. Бо ўперад, чымся быў перанесены, меў сьветчаньне, што падабаў Бог яго. **6** Бязь веры ж нельга падабацца; бо хто бліжыцца да Бога, мае верыць, што Ён ё, і шукаючым Яго адплачуе.

7 Вераю Ной, перасьцяражаны Богам празь яшчэ нявіднае, багабойліва прыгатаваў караб да спасеньня дому свайго; ёю засудзіў сьвет і стаў спадкаемцам справядлівасьці, што зь веры.

8 Вераю Абрагам, пагуканы, паслужаў ісьці да месца, каторае меў адзяржаць на спадак; і вышаў, ня

ведаючы, куды йдзець. **9** Вераю падарожжаваў ён па зямлі абяцанай, як чуж-чужанін, жыкарачы ў будавах з Ісаком а Якавам, суспадкаемцамі тае ж абятніцы; **10** Бо ён спадзяваўся месца, што мела под, каторага мастак а будаўнічы Бог.

11 Вераю й сама Сорра адзяржала моч да прыйма семени, і вонках паравога веку, бо мела за вернага Таго, Хто абяцаў. **12** І затым запраўды ад аднаго, ды зьмярцьвелага, нарадзілася так шмат, як зораў на небе і як няшчысьлёны пясок на беразе морскім.

13 Усі гэтыя памерлі ў веры, не адзяржаўшы абятніцаў, адно здалёку бачылі іх, і вецілі, і вызнавалі, што яны чужнікі а прыходныя на зямлі;

14 Бо тых, што так кажуць, паказуюць, што яны шукаюць айтчыны. **15** І калі б яны ў думках мелі тую, з каторае вышлі, дык мелі спасобнасьць зьвярнуцца; **16** Але яны імкнуліся да лепшага, значыцца да нябёснага; затым і Бог не сароміцца звацца іх Богам, бо Ён прыгатаваў ім месца.

17 Вераю Абрагам, спрабаваны, аброк Ісака, ды ён аброк адзінароднага свайго, каторы прыняў абятніцу, **18** Катораму было сказана: „У Ісаку названа будзе табе насеньне”; **19** Бо ён уважаў, што Бог дуж і зь мертвых ускрысьціць. Затым і адзяржаў яго як праабраз.

20 Вераю ў будучыню Ісак дабраславіў Якава а Ісава.

21 Вераю Якаў, паміраючы, дабраславіў кажнага сына Язэпавага і сьхінуўся на верх посаха свайго. **22** Вераю Язэп, паміраючы, зрабіў менку празь выхад сыноў Ізраэлявых і даў паручэньне ўзглядам касцей сваіх.

23 Вераю Масей па нараджэньню быў хаваны тры месяцы бацькамі сваімі, бо яны бачылі дзеяннётка

пазорнае і не пабаяліся загады каралеўскае.

24 Вераю Масей, вырасшы, адмовіўся звацца сынам дачкі фараонавае; 25 Валей абраўшы царпець гароту зь людям Божым, чымся мець часную прыемнасьць раскошы, 26 Маючы вярненьне Хрыстова за большае багацьце, чымся ягіпецкія скарбы; бо ён уважаў на адплату.

27 Вераю пакінуў ён Ягіпет, не пабаяўшыся гневу каралеўскага, бо ён, быццам бачачы Нявідомага, быў станаўкі.

28 Вераю справіў ён Пасху і разьліцьцё крыві, каб нішчэньнік першакоў не даткнуўся да іх.

29 Вераю прайшлі яны Чырвонае мора, як па зямлі, чаго паспрабавалі, Ягіпцяне патанулі.

30 Вераю паваліліся сьцены ерыхонскія па сямідзённым абходжаньню.

31 Вераю Рагаў бязуля, прыняўшы із супакоям узьведнікаў (і правёўшы іх другой дарогаю), не загінупа зь нявернымі.

32 І што яшчэ скажу? Ня стане імне часу, каб павядаць празь Гідэона а Варака а Самсона а Еффая а Давіда а Самуйлу а прарокаў, 33 Каторыя вераю перамагалі гаспадарствы, чынілі справядлівасьць, аддзяжалі абятніцы, зачынялі ляпы лявом, 34 Гасілі сілу агню, уцякалі ад ляза мяча, мацаваліся ад кволасьці, былі дужыя на вайне, праганялі войскі чужых; 35 Жалкі аддзяжалі памерлых сваіх ускрэслымі;

іншыя ж замучаныя былі, не адзяржаўшы вывальненьня, каб дастаць лепшае ўскрысьсеньне; 36 А іншыя дзканалі насмеханьняў а біцьця розкамі а путаў а вязьніцы; 37 Былі каменяваны, спакушаны, паміралі ад мяча, туляліся ў навечных а казіных скурах, у нястачы, атугаж, бліжэй абходжаньню; 38 Като-

рых сьвет ня быў годны, цягаліся па пустынях а гарах а пачорах а раськепінах зямлі.

39 І ўсі гэтыя, дасягшы сьветчаньня вераю, не адзяржалі абятніцы, 40 Бо Бог штось лепшае нам перадачыў, каб яны не бяз нас сталі дасканальныя.

12 Затым і мы, маючы такі вялікі булак сьветак навокал сябе, ськіньма із сябе кажны цяжар а грэх, што так чыста аблытуе нас, бажыма зь трывалосьцяй на выперадкі, што перад намі, 2 Уцёміўшыся ў Ісуса, правадыра й даканчаньніка веры, Каторы, маючы наўвядзе радасьць, што была перад Ім, перацярпеў крыж, пагрэбаваўшы ганьбаю, і сеў направе пасаду Божага. 3 Бо зважча, які Тыў, што цярпеў перачэньне ад грэшнікаў, каб вы ня прысталі, замлеўшы ў душах сваіх.

4 Яшчэ вы аж да крыві не спрацівіліся, хожаючыся супроці грэху; 5 І вы сусім забыліся ўмаўляньня, каторае кажа вам, як сыном: „Сыну Мой! ня май улегцы зыру Спадаровага, ня траць адвагі, як ты жураны Ім. 6 Бо каго Спадар любіць, таго зыра, і сьцёбае кажнага сына, каторага прыймае”. 7 Калі вы церпіце зыр, Бог ставіцца да вас, як да сыноў. Бо ці ё які сын, якога бацька ня зырыў бы? 8 Калі ж вы бяз зыраньня, каторае супольнае ўсім, дык вы бязбацькавічы, а ня сынове.

9 Адлі, мы мелі айцоў цялесных, каторыя нас зырылі, і мы паважалі іх, дык ці ня шмат болей маем быць у падданстве Айцу духоў і жыць? 10 Яны запраўды зырылі дзеля няшмат дзён, як здавалася патрэбным ім, а Гэты — дзеля карысьці, дзеля ўчасьця ў сьвятасьці Ягонай. 11 Ніякае ж зыраньне ў цяперашнім часе не здаецца радасьцяй, але смуткам пасьлей, адылі, навітыраным ім

даець супакойны плод справядлівасьці.

12 Дык падыйміце апушчаныя рукі і аслабянелыя калені 13 І рабіце простыя сьцежкі нагам сваім, каб кульгавае ня скуруцілася, але валей каб уздаравілася.

14 Ганіцеся да супакою з усімі і сьвятасьці, без каторых ніхто не абача Спадара. 15 Назірайце, каб хто не спабыўся ласкі Божае, каб які „карэнь гарчэлі” ня вынік і не нарабіў клопату, і перазь яго шмат хто не забрудзяніўся; 16 Каб ня было якога бязулі альбо нязбожніка, як Есаў, што за адну ежу прадаў першародства свае. 17 Бо вы ведаеце, што просьле тога ён, жадаючы мець дабраслаўства, быў адхінены, дарма што шукаў яго горача із сьлязьмі, бо не знайшоў месца да каяты.

18 Бо вы дабліжыліся не да гары, каб лґа было даткнуцца, але гарэла агнём, не да цямын а цемры а буры, 19 Не да трубнага гуку а голасу словаў, каторы чуючыя, праўдзячы сябе, прасілі, каб слова ня было гукана да іх болей. 20 Бо яны не маглі сьцёрпець таго, што расказана было: „Калі й жыўла даткнецца да гары, будзе ўкаменавана”. 21 І такое жажлівае было бачанае, што Масей сказаў: „Я надзвычайна спалохаўся і ўвесь дрыжу”.

22 Але вы дабліжыліся да гары Сыёнскае а да места Бога жывога, нябёснага Ерузаліму, а да няшчыслёных ангілаў 23 А да збору а царквы першакоў, запісаных на нябёсах, а да Бога, судзьдзі ўсіх, а да духоў справядлівых, дасканальных, 24 А да Ісуса, пасярэдніка новае змовы, а да крыві крапленьня, што гукіае ляпей за Авеляву.

25 Глядзіце, каб вы не адмовілі Таму, Хто гукіае. Бо калі тыя не ўцяклі, што адмовілі таму, каторы

навукаў на зямлі, шмат болей мы, калі адвернемся ад Тога, Хто навукаў зь неба, 26 Чый голас тады захістаў зямлю; а цяпер Ён абяцаў, кажучы: „Яшчэ раз захістаю ня толькі зямлю, але й неба”. 27 Гэта ж „Яшчэ раз” знача аддаленьне хістанага, як учыненага, каб непакіснае засталася.

28 Дык мы, прыймаючы гаспадарства непакіснае, майма ласку, каторай служым любя Богу із сьцёю й страхам, 29 Бо Бог наш ёсьць агонь зьдаючы.

13 Братняя любосьць няхай трывае. 2 Гасьціннасьці не забывайцеся, бо перазь яе некаторыя, ня ведаючы, ангілаў гасьцінна прыймалі. 3 Памятуйце празь вязьняў, бы спутаныя зь імі, і тых, што церпяць, бо вы таксама ў целе.

4 Жаліміства пасьпівае ў усім і ложка незабрудзянены; бязуляў жа а чужаложнікаў будзе судзіць Бог.

5 Няхай жыцьцё вашае будзе бязь любосьці грошы, здаваліся тым, што ё. Бо сказаў: „Не пакіну цябе і ня кіну цябе”; 6 Так што мы адважна кажам: „Спадар імне памачнік, і не баюся; што зробі імне людзіна?”

7 Памятуйце кіраўнікоў сваіх, каторыя казалі вам Слова Божае; разглядаючы вынік паступку іхнага, пераймайце веру іхную. 8 Ісус Хрыстос учорах і сядні тый самы, і на веці.

9 Навукамі рознымі й чужымі ня дайцеся быць зьведзенымі; бо добра ласкаю сіліць сэрцы, а ня ежамі, з каторых не адзяржалі карысьці тыя, што імі займаліся. 10 Мы маем аброцнік, з каторага тыя ня маюць права жыцьця, што служаць вітальні. 11 Бо каторае жыцьцё кроў уносе найвышшы сьвятар за грэх да Сьвятога Сьвятых, тае мяса спалюць вонках табару, —

12 Затым і Ісус, каб пасьвяціць людзеў крывёю Сваёй, пацярпеў вонках брамы. 13 Дык выйдзіма да яго за табар, носячы паганьбеньне Ягонае; 14 Бо мы ня маем тут шта-часнага места, але шукаем прыйдучага. 15 Дык будзем перазь Яго бя-зупынку абракаць Богу аброк хва-лы, значыцца плод вуснаў, імя Яго-нае вызнаючых.

16 Дабрадзейства а ўдзельлівасці не забывайцеся, бо такія аброкі лю-бы Богу.

17 Слухайце кіраўнікоў сваіх і бу-дзьце пакорныя, бо яны дбаюць праз душы вашыя, як тыя, што ма-юць здаць лічбу; каб яны рабілі гэта з радасцяй, а ня ўздыхаючы, бо вам гэта некарысна.

18 Маліцеся за нас, бо мы пера-канаўшыся, што маем добрае сум-ленне, у вусім зычачы паступаць

добра. 19 Асабліва ж прашу рабіць гэта, каб я барджэй вернены быў вам.

20 Бог жа супакою, Каторы ўс-крысіў зь мертвых Спадара нашага Ісуса Хрыста, вялікага пастыра́ авец, крывёю змовы вечнае, 21 Хай удасканалё вас у кожнай добрай справе да чынення волі Ягонае, дзеючы ў вас любое Яму перазь Ісу-са Хрыста, Катораму слава на векі вякоў. Амін.

22 Прашу ж вас, браты, сьцягнуць гэтае слова захочаньня; я ж ня шмат і напісаў вам.

23 Ведайце, што брат наш Цімох вывальнены; і я разам із ім (калі ён уборьдзе прыйдзе) абачу вас.

24 Здаровайце ўсіх кіраўнікоў сва-іх і ўсіх сьвятых. Здароваюць вас італьяскія.

25 Ласка з усімі вамі. Амін.

СУБОРНЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ЯКАВА АПОСТАЛА

1 Якаў, нявольнік Божы і Спада-ра Ісуса Хрыста, двананцацём плямёнам у расьцярушэньню, — здра-вораньне.

2 За ўсю радасьць майце, браты мае, як упадаеце ў розныя дазнань-ні, 3 Ведаючы, што прабаваньне ве-ры вашае вытварае цярдлівосьць; 4 А цярдлівосьць няхай вырабляе дасканальнае дзеянне, каб вы былі дасканальныя а супоўныя, бязь ні-якае нястачы.

5 Калі ж у каго з вас не стаець мудрасьці, няхай просе ў Бога, Ка-торы даець усім шчодро і ня ўпікае, — і дасца яму. 6 Але няхай просе зь вераю, ані не сумляючыся, бо хто сумляецца, тый падобны да мор-скае хвалі, ветрам узніманай а разьвяванай. 7 Дык няхай такая лю-дзіна не гадае, што яна адзяржыць што-коледчы ад Спадара. 8 Людзіна з дваячнымі думкамі не канчас-ная ў вусіх дарогах сваіх.

9 Няхай хваліцца брат паніжаны вывышэньням сваім, 10 А багаты — паніжэньням сваім, бо ён мінець, як краса на траве. 11 Усходзе сонца а палючым вадам сваім, і трава ссох-ла, і краса ейная апала, і харашы-ня выгляду ейнага шчэзла; так і багаты зьвяне ў дарогах сваіх.

12 Дабраславёная людзіна, кат-орая вытрывала дазнаньні, бо, буду-чы выпрабаваная, адзяржыць каро-ну жыцьця, што Ён абяцаў тым, каторыя любяць Яго. 13 Няхай ні-хто, прабаваўшы, ня кажа: „Я спа-кушаны Богам“, бо Бог ня можа быць спакушаны ліхам, і Ён Сам нікога не спакушае, 14 Але кожны спакушаецца собскім жадлівасьцямі сваімі, каторыя яго захапляюць а надзяць. 15 Жадлівасьць жа, пачаў-шы, родзе грэх; а супоўна разьвіты грэх прыводзе да сьмерці. 16 Ня блудзіце, браты мае любовыя.

17 Кажнае добрае даньне і кожны

дасканальны дар зыходзе з гары, ад Айца сьвятліні, у Каторага няма зьмены ані сьленю адвярненьня.

18 Подле собскае волі Свае зрадзіў Ён нас словам праўды, каб мы былі некаторым пачаткам стварэньняў Ягоньх.

19 Дык, браты мае любовыя, ня-хай кожная людзіна будзе борздая да слуханьня, памалыная да гавары, памалыная да гневу; 20 Бо гнеў людзікі ня чыне справядлівасьці Бо-жае. 21 Затым, адхінуўшы кожную бруды і збуялае сердаво, у лагод-насьці прыміце саджанае слова, ка-торае можа спасьці душы вашы. 22 Але будзьце дзейнікамі Слова, а ня слухачымі толькі, што звод-зяць самых сябе. 23 Бо слухачы Слова, а ня дзейнік, падобны да лю-дзіны, што прыроджаныя рысы віду свайго разглядае ў глядзельцы; 24 Бо ён паглядзеў на сябе і адышоў, і якга забыўся, якоў ён. 25 Бо хто ўцёміцца ў дасканальнае права, пра-ва свабоды, і трывае ў ім, будучы не забудзькам слухачым, але дзей-нікам учынку, тый будзе дабрасла-вёны ў вучынку сваім.

26 Калі хто думае празь сябе, што ён набожны, ня кілзаючы языка свайго, але зводзячы сэрца свае, у тога набожнасьць пустая. 27 Чыстая а беззаганная набожнасьць перад Богам а Айцом ё гэта: давадацца сіротаў а ўдоваў у ватутах іхных, дзяржаць сябе незабруджаным ад сьвету.

2 Браты мае, майце веру ў Ісуса Хрыста нашага, Спадара славы, не зважаючы на асобы. 2 Бо калі да бажніцы вашае ўвыйдзе чалавек із залатой жуконікаю і ў пазо-рыстым адзецьцю, увыйдзе ж і бед-ны ў рызьню; 3 І вы, глядзячы на тога, што адзеўшыся ў пазорыстае адзецьце, скажаце яму: „Табе добра сесці тут“, а беднаму скажаце: „Ты стань там“ або: „Садзіся тут ля ног

маіх“, 4 Дык ціж вы не зрабілі розь-ніцы мяжобку і сталі судзьдзямі з блажымі думкамі?

5 Паслухайце, браты мае любо-выя: ці ня бедных сьвету абраў Бог быць багатымі вераю і спадкаемпа-мі гаспадарства, каторае Ён абяцаў тым, што любяць Яго? 6 А вы па-грэбавалі бедным. Ці не багатыя ўціскаюць вас і цягнуць вас да су-доў? 7 І ці не блявузгаюць на да-сканальнае імя, каторым вы завіце-ся?

8 Калі вы поўніце закон кара-леўскі, подле Пісьма: „Будзеш лю-біць бліжняга, як самога сябе“, доб-ра робіце; 9 Але калі зважаеце на асобы, грэх чыніце, будучы засу-джаны законам як выступнікі.

10 Бо хто зьдзяржыць увесь За-кон і спатыкнецца ў вадным чым-коледчы, тый стаецца вінным у вусім. 11 Бо тый жа, хто сказаў: „Не чу-жалож“, сказаў і: „Не забі“; затым, калі ты не чужаложыш, але заб'еш, ты стаў выступнікам із Закону. 12 Гэтак кажыце і гэтак рабіце, як ма-ючыя быць суджаны подле закону свабоды. 13 Бо суд безь міласэрдыі таму, хто ня выказаў міласэрдыі; міласэрдые ўзьнімаецца над судам.

14 Што за карысьць, браты мае, калі хто кажа, што ён мае веру, але ўчынкаў ня мае? ці можа вера спа-сьці яго? 15 Вось жа, калі брат аль-бо сястра голыя і ня маюць шта-дзеннае ежы, 16 І хтось з памеж вас скажа ім: „Ідзіце ў супакою, грэйцеся й жывіцеся“, але ня дашыць ім патрэбнага дзеля цела: што за карысьць? 17 Гэтак і вера, калі ня мае ўчынкаў, мертвая сама ў сабе.

18 Але хто-коледчы скажа: „Ты маеш веру, а я маю ўчынкi: пакажы імне веру сваю бяз учынкаў сваіх, а я пакажу тэ' веру сваю з учын-каў сваіх“. 19 Ты верыш, што Бог адзі: добра робіш; і нячысьцікі ве-раць і дрыжаць.

20 Але ці хочаш верыць, марны чалавеча, што вера бяз учынкаў мертвая? 21 Ці ня ўчынкамі аправіўся Абрагам, айцец наш, як аброк на аброчнік Ісака, сына свайго? 22 Ты бачыш, што вера судзеяла з учынкамі ягоньнімі, і ўчынкамі вера стала дасканалнай. 23 І выпаўнілася Пісьмо, каторае кажа: „Веруў Абрагам Богу, і гэта было залічана яму за справядлівасьць“, і ён названы прыяцелям Божым.

24 Ці бачыце, што чалавек правіцца ўчынкамі, а ня вераю толькі? 25 Падобна й Рагаў бязуля ціж ня ўчынкамі аправілася, як яна прыняла ўчынкамі, а ня вераю толькі? дарогаю? 26 Бо, як цела бяз духа мертвае, так і вера бяз учынкаў мертвая.

3 Няхай вас ня шмат будзе вучыцелямі, браты мае, ведаючы, што цяжыш суд адзяржым, 2 Бо мы ўсі часта спатыкаемся. Хто не спатыкаецца ў слове, тый дасканалны муж, дуж закілаць і ўсе цела свае. 3 Гля, мы кілаем коні, каб яны слухалі нас і кіруем усе цела іхнае. 4 Вось, і караблі, такія вялікія і гнаныя буйнымі вятрамі, кіруюць малюсенькім штырном, куды хоча штырнік. 5 Так і язык — малюсенькі орган, а вялікімі рэчамі вяльмуецца.

Гля, малюсенькі агонь як шмат лесу пале. 6 Язык — агонь, сьвет несправядлівасьці; язык так пастапоўлены памеж органаў нашых, што брудзяне ўсе цела і запалае кола прыроды, запаланы агнём пекляным.

7 Бо ўсялякая прырода зьвяроў і птушак, паўзуноў і морскае жывёлы слышыцца і ўслышана прыродаю людзкой, 8 А языка ніхто з людзей ўслышыць ня можа: гэта няўздэжжанае ліха, поўны сьмяротнае атруты. 9 Ім дабраславім Спадара а Айца, ім клінем людзей, на падобнасьць Божую ўчыненых:

10 3 тых жа вуснаў выходзе добра славенства й кляцьба.

Ня мае так быць, браты мае. 11 Ці пыркае з тае самае адтуліны жарала салодкая й гаркая вада? 12 Ня можа, браты мае, фіга радзіць аліўкі альбо віно фігі? Гэтак, жарало салонае й салодкае вады не вылівае.

13 Хто мудры а разумны з вас? пакажы добрым паступкам учынкі свае ў лагоднай мудрасьці. 14 Але калі ў сэрпу сваім вы маеце гаркуню завідасьць а звадлівасьць, не хваліцеся й не маңіце на праўду: 15 Гэта ня мудрасьць, што зыходзе згары, але земная, прыродная, дзявальская; 16 Бо йдзе завідасьць а звадлівасьць, там вераск і ўсе благое.

17 Але мудрасьць згары, першае, чыстая, адлі супакойная, лагодная, падаўкая, поўная міласэрдыя і добрых пладоў, бесстаронняя, нядвудушная. 18 Плод жа справядлівасьці ў супакою сеецца тым, што чыняць супакой.

4 Скуль бітвы й ходаньне памеж вас? ці ня стуль, ці не з раскошаў вапых, што б'юцца ў чаланоз вапых? 2 Жадаеце — і ня маеце; забіваеце й завідуеце — і ня можаце дасягчы; хоцаецеся й б'іцеся — і ня маеце, бо ня просіце; 3 Просіце, і не адзержуеце, бо просіце на ліха, каб ужыць у сваіх раскошах.

4 Чужаложнікі а чужаложніцы! ці ня ведаеце, што прыязьніцтва із сьветам ё непрыязьніцтва з Богам? Дык, хто хацеў бы быць прыяцелям сьвету, стаецца непрыяцелям Богу. 5 Ці вы думаеце, што Пісьмо кажа дарма: „Аж да завьспі жадае Дух, што ў нас жыкара“? 6 Але большую даец ласку; затым і кажа: „Бог гордым працівіцца, і даец ласку пакорным“.

7 Дык паддайцеся Богу; спраціўцеся дзявалу, і ўцячэць ад вас. 8 Дабліжчаеся да Бога, і дабліжчае да вас; памыіце рукі, грэшнікі,

ачысьціце сэрцы, двудушныя; 9 Будуйце й будзьце ў жалобе і плачча; няхай сьмех вашы абярнецца ў жалобу, і радасьць — у смутак. 10 Укарыцеся перад Спадаром, і ўзьніме вас.

11 Ня гўкайце адны на адных, браты: хто гўкае на брата альбо судзе брата, гўкае на Закон і судзе Закон; а калі ты судзіш Закон, ты не спаўняльнік Закону, але судзьдзя. 12 Адзін Правадаўца а Судзьдзя, Каторы можа спасьці й загубіць а ты хто, што судзіш бліжняга свайго?

13 Цяпер паслухайце вы, што кажаце: „Сядні або заўтра выправімся да такога а такога места, і пабудзем там год, і будзем таргаваць і зарабляць“; 14 Вы, каторыя ня ведаеце, што будзе заўтра, бо што такое жыцьцё вашае? пара, што зьяўляецца на малы час, а потым запраўды чэзьне. 15 Замест того, каб вы казалі: „Калі зьлюб будзе Спадару, і жывы будзем, дык зробім гэта й гэта“, 16 Вы ж вяльмуецеся ў пысе сваёй: усялякае такое вяльмуваньне ё ліха. 17 Дык хто ўмее чыніць дабро, і ня чыне, таму грэх.

5 Паслухайце цяпер вы, багатыя: плачча а зохайце над злыбедамі сваімі, што на вас прыходзяць. 2 Багацьце вашае згніло, і адзецьці вашы зьедзены мольлю. 3 Золата ваша а срэбра ваша зьедзена, і іржа іх будзе сьветчыць на вас і ізьесьць целы вапшы, як агонь: вы зьберлі сабе скарбы на апошнія дні.

4 Вось, плата работнікаў вапых, што зжалі поле вашае, задыржаная вамі, гукіае, і гуканьні тых жнеяў увыйшлі ў вушы Спадара войскаў. 5 Вы жылі раскошна на зямлі і буяна; укармілі сэрцы свае, бы на дзень зарэзу. 6 Вы засудзілі, забілі справядлівага; ён не працівіўся вам.

7 Дык, браты, майце цярплівосьць да прыходу Спадаровага. Вось, ра-

лейнік чакае дарагога плоду із зямлі, маючы цярплівосьць, пакуль яна прыйме дождж раньні й позны. 8 Майце цярплівосьць і вы, умацуйце сэрцы свае, бо прыход Спадароў блізкі.

9 Не наракайце, браты, адзін на аднаго, каб ня быць засуджанымі: вось Судзьдзя стаіць ля дзвярэй.

10 Бярыце прыклад, браты, з цярпеньня а цярплівасьці прарокаў, што гукалі ў імя Спадарава. 11 Вось, мы маем за дабраслаўных тых, што трывалі. Вы чулі праз трываньне Ёвава і бачылі канец ягоны ад Спадара, бо Спадар вельма міласэрны а спагадлівы.

12 Але наўперад, браты мае, не прысягайце ані небам, ані зямлёю, ані якой іншай прысягаю, але няхай будзе ў вас „Але, але“ і „Не, не“, каб не падпасьці пад суд.

13 Церпіць хто ліха з памеж вас? няхай моліцца; васьёлы хто? няхай пняець псальмы. 14 Хворы хто з памеж вас? няхай пагукіае старшых Царквы, і хай памоляцца над ім, памазаўшы яго алеям у імя Спадарава, — 15 І малітва веры ўздэроўіць хворага, і Спадар падыйме яго; і, калі ён учыніў грахі, будуць дараваны яму.

16 Вызнавайце ж адны адным грахі свае і маліцеся адны за адных, каб вы былі ўздэроўлены: вялікую мае сілу гарачая малітва справядлівага. 17 Іллія быў чалавек падобны жарсьцым да нас, і малітваю памаліўся, каб ня было дажджу: і ня было дажджу на зямлі тры гады і шэсьць месяцаў; 18 І ўзноў памаліўся: і неба дало дождж, і зямля вырасьціла плод свой.

19 Браты мае, калі хто з вас блудзе ад праўды, і наварнуў яго хто, 20 Ведай, што тый, хто наварнуў грэшніка з абмыльнае дарогі ягонае, спасець душу ад сьмерці і пакрые множасьць грахоў.

ПЕРШЫ СУБОРНЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ПЁТРЫ АПОСТАЛА

1 Пётра, апостал Ісуса Хрыста, прыходным расхадзіўшыся ў Понце, Галіцы, Кападоцы, Азі і Віфіні, абраным 2 Зь перадавання Бога Айца, пасьвячэнням Духа, да паслужэнства і пакрапленьня крывёй Ісуса Хрыста: ласка вам і супакой няхай памножацца.

3 Дабраславёны Бог і Айцец Спадара нашага Ісуса Хрыста, Каторы, подле вялікага міласэрдыя Свайго, адрадыў нас да надзеі жыццё перазускрысеньне Ісуса Хрыста зь мёртвых, 4 Да непасвальнага і незабруджанага і нязвычайнага спадку, захаваўшы ў нябёсах вам, 5 Сілаю Божаю перазь веру сьцеражонных да спасеньня, гатовага аб'явіцца ў апошнім часе.

6 Гэтым захапляйцеся, пасмуціўшыся цяпер крыху (калі надабе) ад розных дазнаньняў, 7 Каб выпрабаваная вера ваша была дарожная за гінуцае, хоць прабавае агнём, золата, да пахвалы і славы і сьці ў зьяўленьне Ісуса Хрыста, 8 Каторага, ня бачыўшы, мілуйце, Каторага цяпер ня бачыць, але верачы, захапляецеся радасьцям нявымоўнай і найславутшай, 9 Аддержуючы канец веры сваёй — спасеньне душы.

10 Прапрокі, што праракалі ласку вам, даведваліся і дасьледавалі гэтакое спасеньне, 11 Дасьледуючы, на каторы або на які час зьявіўся Дух Хрыстоў, каторы быў у іх, сьветачы наперад празь цяпеньні Хрыстовы і славу па іх. 12 Ём аб'яўлена было, што ня ім самым, але нам служыла тое, што цяпер абешчана вам тымі, каторыя зьясьняюць вам Дабравесць Духам Сьвятым, пасланым із нябёс, на што ангелы жадаюць глядзець.

13 Затым, паперазаўшы сьцёгны розуму свайго, будучы цвярозым,

супоўна спадзявайцеся ласкі, катораю будзе дана вам у зьяўленьне Ісуса Хрыста. 14 Як паслужэнныя дзеці, не таргуючыся да цярдніх жадлівасьцяў у нясьведаньне сваім; 15 Але як Тый, што пагукаў вас, ё сьвяты, будзьце таксама сьвятыя ў вусім паступку; 16 Бо напісана: „Будзьце сьвятыя, бо Я сьвяты“.

17 І калі вы завіце Айцом Таго, Хто, не зважаючы на асобы, судзіць кожнага подле ўчынкаў ягоных, каторыя стаў галавою вугла, 8 І „Каменям спатыкненьня, і скалаю спадману“ тым, каторыя спатыкаюцца на словы, будучы непаслужменныя, да каторых яны й прызначаны. 9 Але вы — род абраны, каралеўскае сьвятарства, народ сьвяты, люд да дзяржання, каб вы маглі зьясьняць дасканальнасьць Таго, хто пагукаў вас із цяматы да чужоўнае сьвятліні Свае; 10 Каторыя калісь ня люд, але цяпер люд Божы, над каторымі ня было зьмілаваньня, але цяпер ё зьмілаваньне.

11 Умільваньня! заховаю вас, як прыходных і чужаземцаў, уздымаючы ад цялесных жадлівасьцяў, каторыя хоцаюцца з душою, 12 Паступак свой меж паган маючы пасьцівы, каб замест таго, ідзе абмаўляюць вас, як ліхадзеяў, добрыя ўчынкі вашы бачачы, славілі Бога ў дзень даваданага.

13 Будзьце падданымі дзеля Спадара кажнаму людзкому ўраду: ці то каралю, як найвышшаму, 14 Ці то дзяржаўцам, пасланым ім да помсты ліхадзеям і пахвалы добра дзеючым, — 15 Бо такая ё воля Божая, каб вы, добра дзеючы, сілілі маўчаць дурных і нясьведаных, — 16 Як вольныя, не як маючыя свабоду да прыкрыцьця ліха, але як нявольнікі Божыя. 17 Усіх паважаючы, брацтва мілуйце, Бога бойцеся, караля сьціце.

4 Прыступаючы да Яго, каменя жыцця, людзмі запраўды адхіненнага, але Богам абранага, дарагога, 5 І самы, як жывыя камяні, збудуйце дом духоўны, сьвятарства сьвятое, абракаць духоўныя аброкі, прыемныя Богу Ісусам Хрыстом.

6 Бо зьмешчана ў Пісьме: „Вось, Я кладу на Сьёне вугольны камень, абраны, дарагі, і хто вера ў яго, не засароміцца“. 7 Дык вам, вернікам, каштоўнасьць, але непаслужменным камень, што адхінулі будаўнічыя, каторыя стаў галавою вугла, 8 І „Каменям спатыкненьня, і скалаю спадману“ тым, каторыя спатыкаюцца на словы, будучы непаслужменныя, да каторых яны й прызначаны. 9 Але вы — род абраны, каралеўскае сьвятарства, народ сьвяты, люд да дзяржання, каб вы маглі зьясьняць дасканальнасьць Таго, хто пагукаў вас із цяматы да чужоўнае сьвятліні Свае; 10 Каторыя калісь ня люд, але цяпер люд Божы, над каторымі ня было зьмілаваньня, але цяпер ё зьмілаваньне.

11 Умільваньня! заховаю вас, як прыходных і чужаземцаў, уздымаючы ад цялесных жадлівасьцяў, каторыя хоцаюцца з душою, 12 Паступак свой меж паган маючы пасьцівы, каб замест таго, ідзе абмаўляюць вас, як ліхадзеяў, добрыя ўчынкі вашы бачачы, славілі Бога ў дзень даваданага.

13 Будзьце падданымі дзеля Спадара кажнаму людзкому ўраду: ці то каралю, як найвышшаму, 14 Ці то дзяржаўцам, пасланым ім да помсты ліхадзеям і пахвалы добра дзеючым, — 15 Бо такая ё воля Божая, каб вы, добра дзеючы, сілілі маўчаць дурных і нясьведаных, — 16 Як вольныя, не як маючыя свабоду да прыкрыцьця ліха, але як нявольнікі Божыя. 17 Усіх паважаючы, брацтва мілуйце, Бога бойцеся, караля сьціце.

18 Слугі, з усёй боязьняй служайце гаспадароў сваіх, ня толькі добрых і рахманых, але й прыкрых. 19 Бо гэта прымальна, калі хто дзеля сумленьня перад Богам трымае смутак, церпячы несправядліва. 20 Бо што за пахвала, калі, грэшачы, вы трымаеце й кулакі? Але калі, добра робячы і церпячы, вы трымаеце, гэта прымальна Богу.

21 Бо да гэтага вы пагуканы, бо й Хрыстос цяпеў за вас, пакінуўшы вам зразу, каб вы йшлі па сьлядох Ягоных. 22 Ён не зрабіў ніякага грэху, і ня было лестачкаў у вуснах Ягоных. 23 Як на Яго выдумлялі, Ён не выдумляў узаемна; церпячы, не пагражаў, але перадаваў у рукі судзячага справядліва. 24 Ён грахі нашыя ўзьнёс целаю Сваім на дзержаву, каб, памершы грахам, жылі дзеля справядлівасьці; ранами Ягонымі вы ўздараўлены.

25 Бо вы былі, як авечкі заблудныя; але цяпер зьявіліся да Пастыра і Наглядніка душы вашых.

3 Таксама, жонкі, будзьце падданымі мужам сваім, каб калі нават некаторыя непаслужменныя Слову, паступкам жонак сваіх былі прыдбаваны бяз слова, 2 Бачачы чысты паступак вашы ў боязьні. 3 Няхай прыборам вашым будзе не навонынае заплятаньне валасоў ані залатыя прыборы, ані ўборы, 4 Але схаваны чалавек сэрца ў непасвальным, лагоднага і рахманага духа, дарагі перад відам Божым. 5 Бо гэтак некалі і сьвятыя жонкі, каторыя спадзяваліся на Бога, прыбіраліся, будучы падданымі мужам сваім. 6 Гэтак Сорра слухала Абраама, завучы яго спадаром, катораю дзецьмі вы сталі, робячы дабро і нічога не палюхаючыся.

7 Таксама, мужы, жыхарце зь імі подле знацьця, як із слабай жаноцкай судзіною, выказуючы ім часьць, як запраўды супадкаемцам

ласкі жыцця, каб ня былі перажыты малітвы вашы.

8 Наапошку, будзьце ўсі аднае думкі, спагадлівыя, любіце братоў, міласэрныя, пакорныя. 9 Не аддавайце ліхам за ліха або лаянкаю за лаянку; але, наадварот, дабраслаўце, бо вы пагуканы да таго, каб вам спала дабраслаўства. 10 Бо „хто хоча любіць жыццё і бацьцё добрых дні, няхай уздэрыць язык свой ад ліха і вусны свае, каб яны ня гукалі паходу; 11 І няхай адвернецца ад ліха і робе дабро, няхай шукае супакою і імкнецца да яго; 12 Бо вочы Спадаровы да справядлівых, і вушы Ягоныя да малітвы іхнае, але від Спадароў супроці дзеючых ліха”.

13 І хто ўкрыўдзе вас, калі вы сталі перайманьнікамі добрага? 14 А калі і церпіце за справядлівасць, дык вы дабраслаўлены; а страху іх не лякайцеся ані парушайцеся. 15 А Спадара Хрыста сваяце ў сэрцах сваіх, заўсёды гатовыя да абароны ад кажнага, слова ў вас пытаючага ўзглядам надзеі вапшае, з лагоднасцяй і боязнняй. 16 Майце добрае сумленне, каб тыя, што абмаўляюць вас, як ліхадзеяў, былі засаромлены, тыя, каторыя ганяць добры паступак ваш у Хрысту. 17 Бо, калі злюб волі Божай, валеі цяпець за добрыя ўчынкі, чымся за бліягі;

18 Бо запраўды Хрыстос аднойчы памер за грахі, справядлівы за несправядлівых, каб прывесці нас да Бога, быўшы забіты целаю, але ажыўшы Духам, 19 Каторым, зышоўшы, Ён абяшчаў духом у вязніцы, 20 Калісь непаслушным, як цяплівосць Божая чакала за дзён Ноя, у часе будавання карабля, у каторым мала, значыцца восьмі душаў, уратаваліся ад вады.

21 Гэтак, падобны да гэтага аб-

раза хрест, не цялеснага броду абмыцця, але абяцанне Богу добрага сумлення, спасе й нас цяпер ускрысеньням Ісуса Хрыста, 22 Каторы, узышоўшы на неба, ё паправе Бога; ангёлы а ўлады а сілы паданы Яму.

4 Дык, як Хрыстос цяпеў за нас у целе, узбройцеся й вы тое самаю думкаю; бо тый, што цяпеў у целе, перастаець грашыць, 2 Каб засталы час у целе жыць ня падле жадлівасцяў людзкіх, але падле волі Божай. 3 Бо досыць, што ў мінулым часе чынілі волю паган, ходзячы ў бязустве, жадах, у ўпіваньню, гульбах, у гасьцінным п'янчаньню а забароненым балвахвалстве; 4 Затым яны дзівуюцца, блявузаючы, затое, што вы не бяжыце з імі ў тое самае багнішча папсаванасці. 5 Яны здадуць лічбу Гатоваму судзіць жывых і мёртвых. 6 Бо дзеля таго й мёртвым была Дабравесць абяшчана, каб суджаны былі падле людзей узглядам цела, але жылі падле Бога духам.

7 Але канец усяго бліжыцца. Дык будзьце цыварозыя й чукавыя да малітваў. 8 Наўперад жа майце гартую міласць мяжобку, бо міласць пакрывае множасць грахоў. 9 Гасцінным будзьце адзін да аднаго без наракання. 10 Служыце адзін аднаму, кажны такім дарам, які адзяржаў, як добрыя вернікі рознае ласкі Божай. 11 Калі гукне хто — як вяшчун Божы; калі служба, хто — падле сілы, якую Бог дае, каб у вусім уладзіўся Бог перазь Ісуса Хрыста, Катораму слава й магутнасць на векі вякоў. Амін.

12 Умілаваныя! агню дазнання, што лучаецца вам дзеля спробы, ня чурайцеся, як чагось дзіўнога, што прыгадзілася вам; 13 Але як вы маеце дзель у цяпленнях Хрысто-

вых, радуйцеся, каб і ў часе зьяўлення славы Ягонае радавацца, захапляючыся. 14 Калі вам упікаюць у імя Хрыста — дабраслаўлены, бо Дух славы й Дух Божы супачвае на вас.

15 Няхай ніхто з вас ня перпе запраўды, як забіўца, або злодзея, або ліхадзея, або як тый, што ўрываецца ў справы іншых людзей; 16 А калі як хрысціянін, няхай не сароміцца, але славе Бога за гэта. 17 Бо пара пачацца суду з дому Божай; калі ж уперад із нас, дык які канец тым, што ня слухаюць Дабравесці Божай? 18 І калі справядлівы ледзь спасаецца, ідзе ня збожны а грэшнік зьявіцца?

19 Дык няхай і тыя, што цяпца з волі Божай, добра робячы, паручаць душы свае вернаму Стварыцелю.

5 Старшых, што сярод вас, зачую я сустаршы а сьветка цяпленняў Хрыстовых а ўчаснік у славе, што мае зьявіцца: 2 Пасце чараду Божую, што памеж вас, ня з прынуці, але самахоць, пабожаму, ня дзеля брудзянае карысці, але рупатліва, 3 Не пануючы над спадкам, але будучы зразаю чарадзе, — 4 І як Галоўны пастыр зьявіцца, вы аддэрыце нявянучы вянок славы.

ДРУГІ СУБОРНЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ПЁТРЫ АПОСТАЛА

1 Сымон Пётра, нявольнік а апостал Ісуса Хрыста, тым, што прынялі з намі аднакаштоўную веру пераз справядлівасць Бога нашага а Спаса Ісуса Хрыста: 2 Ласка а супакой вам хай памножацца супоўным знацьцём Бога а Ісуса, Спадара нашага.

3 Як Боская сіла Ягоная дала нам усе, да жыцця а набожнасці належачае, супоўным знацьцём Та-

5 Таксама малодшых будзьце падданыя старшым, і ўсі карыціся адзін аднаму, бо Бог працівіцца велягурным, але пакорным даець ласку.

6 Дык скарыцеся пад моцную рукую Божую, каб узняцца ўгару; 7 Усі клопаты свае здайце Яму, бо Ён апякуецца вамі.

8 Будзьце цыварозыя, чукавыя. Праціўнік вапы дзявал, як равучы леў, абходзе, шукаючы каго пажэрці; 9 Яму праціўцеся непахіснай вераю, ведаючы, што такіх самых цяпленняў дазнаюць браты вапшы ў сьвеце.

10 Бог жа ўсялякае ласкі, Каторы пагукнуў вас Сам да вечнае славы Свае ў Хрысту Ісусу, калі крыж пацярпіце, учыне вас дасканалымі, цывардымі, моцнымі, непахіснымі. 11 Яму слава а моц на векі вякоў. Амін.

12 Сіланом, верныя братам, як дучую, напісаў я вам коратка, зачуючы й сьветачы, што гэта праўдзівая ласка Божая, у каторай вы стаіце.

13 Здаровае вас абраная з вамі царква, што ў Бабілёне, і Марка, сын мой.

14 Здаровайце адны адных палаваньням любовісці.

Супакой з вамі ўсімі, каторыя ў Хрысту.

го, хто пагукнуў нас сваёй славаю й цнотай, 4 Каторымі даў нам найвялікшыя й каштоўныя абятніцы, каб вы імі сталі ўчаснікамі Боскае прыроды, уцекшы ад папсаванасці, каторая на сьвеце жадою, —

5 То вы, ужыўшы да гэтага ўсю ўлегласць, замейце да веры свае цноту, у цноте знацьце, 6 У знацьцю ўздэрылі васьці, у ўздэрылі васьці цяплівосць, у цяплівосці

набожнасьць, 7 У набожнасьці брацтва, у брацтве міласьць. 8 Бо калі гэта ў вас ё і збыткуе, не бязьдзейнымі ані бясплоднымі ўчыне вас узглядам супоўнага знацьця Спадара нашага Ісуса Хрыста; 9 А ў каго няма гэтага ўсяго, тый нявісны, паніклівы і забыўся праз ачышчэньне зь парэдніх грахоў.

10 Затым валеі, браты, улягайце чыніць пагуканьне а абраньне свае моцным, бо, чынячы гэта, ніколі не ўпадзіце, 11 Бо гэтак шырака адчыніцца вам уход да вечнага гаспадарства Спадара нашага а Спаса Ісуса Хрыста.

12 Дзеля таго я буду заўсёды дамяняць вам праз гэта, дарма што вы зналыя і ўмацаваныя ў цяперашняй праўдзе. 13 Бо я маю за справядлівае, пакуль я ў гэтым будане, надбіць вас дамяняньнем, 14 Ведаючы, што я ўборэдзе маю пакінуць будан свой, як і Спадар наш Ісус Хрыстос паказаў імне. 15 Але я ўлягу, каб просьле майго адходу вы таксама заўсёды прыпаміналі гэта. 16 Бо мы абсяцілі вам сілу й прыход Спадара нашага Ісуса Хрыста, ня йдучы за хітра выдуманымі байкамі, але былі вочнікамі Ягонае вялікасьці. 17 Бо Ён прыняў ад Бога Айца чэсьць а славу, як прышоў яму такі голас ад дасканалнае славы: „Гэта Сын Мой умілаваны, Каторага Я ўпадабаў”. 18 І гэты голас, прышлы зь нябёс, мы чулі, будучы зь Ім на сьвятой гары.

19 Ды мы маем найпэўнейшае прароцкае слова, і вы добра робіце, што зварачаецеся да яго, як да ляньпы, што зьяе ў цёмным месцу аж да сьвятаньня і ўсходу дзяньніцы ў сэрцах вашых, 20 Ведаючы наўперад, што ніякае прароцтва Пісьма не залежа ад собскага выкладу. 21 Бо ніколі прароцтва ня было вымаўлена воляю людзкою, але вы-

маўлялі яго сьвятыя людзі Божыя, несеныя Духам Сьвятым.

2 Былі й хвальшывыя прарокі сярод людю, як і запраўды сярод вас будуць хвальшывыя вучыцелі, каторыя патай уявдуць згубныя гэрэсі і Спадара, Каторы іх выкупіў, адракуцца, прыводзячы самы на сябе борзую загубу. 2 І шмат пойдзе за распустаю іхнаю, ад чаго дарога праўды будзе блявузгана. 3 І з прагавітасьці будуць таргаваць вамі выдуманымі словамі, каторых суд ня длякаецца, і загуба іхная ня дрэме.

4 Бо калі ангілаў, што ізграшылі, Бог не пашчаджаў, але ў ялезакцямноты, ськінуўшы да тартару, аддаў, дзяржаць да суду; 5 І не пашчаджаў старога сьвету, але захаваў Ноя сама восьмага, казаньніка справядлівасьці, навіўшы патоку на сьвет бязбожных; 6 І калі месцы садомскія а гоморскія абярнуў у попел, засудзіў на абурэньне, даўшы прыклад тым, што жылі б бязбожным жыццём; 7 А справядлівага Лота, стамаванага паступкам самадыйных бязуляў, выбавіў, — 8 Бо гэты справядлівы, жывучы памеж іх, дзень у дзень мучыўся ў справядлівай душы, бачачы й чуючы ўчынкі бяспраўныя, —

9 Дык ведае Спадар, як выбаўляць набожных ад спакусаў і дзяржаць несправядлівых да дня суду, дзеля пакараньня, 10 І асабліва тых, што ходзяць за цэлам у нячыстай жадзе і грэбуюць уладаю, гарэзньня, самадыйныя і не баяцца блявузгаць на славытых, 11 Калі ангілы, вялікішы моцай а магутнасьцяй, ня выносяць на іх перад Спадаром блявузгальнага. 12 Гэтыя ж, як неразумная жывёла прыроды, зроджаная на лаўбу а расклад, блявузгаючы на тое, чаго не разумеюць, у папсаванасьці сваёй запраў-

ды папсуюцца; 13 Яны адзяржаць адплату несправядлівасьці.

Яны кажнадзеннае бязульства маюць за прыемнасьць, самы плямя а ганьба, маюць любату ў сваіх апшуках, гасьцючы з вамі. 14 Вочы ў іх поўныя чужалоства і не астаюцца ад грэху, надзячы неўмацаваным душы, маючы сэрца навітыранае да гальлівасьці, сынове праклёну. 15 Пакінуўшы простую дарогу, яны заблудзілі, ідучы дарогаю Валаама Восоронка, што ўлюбіў адплату несправядлівасьці, 16 Але меў ган за сваю нягоднасьць: немая асьліца, прамовіўшы людзкім голасам, спыніла дурноту прарокі.

17 Гэта — бязводныя жаролы, булакі, гнаныя бураю, каторым цемрадзь цямноты прыгатавана на векі. 18 Бо, гўкаючы вялікія, гарынныя словы марнасьці, яны надзяць цялеснай жадою, бязульствам ледзь упеклых ад ходзячых у ваблудзе; 19 Абцяюць ім свабоду, прымеж тога яны самы нявольнікі папсаванасьці; бо хто кім пераможаны, тый таму й нявольнік.

20 Бо, калі, упекшы ад брыды сьвету супоўным знацьцём Спадара а Спаса Ісуса Хрыста, ізноў блытаюцца ў ёй і перамагаюцца ёю, дык апошняе становіцца горшае за першае. 21 Валеі бы ім не пазнаць дарогі справядлівасьці, чымся, супоўна пазнаўшы, адварнуцца ад паданага ім сьвятога расказаньня. 22 Але ім прыгадзілася падле праўдзівае прыказі: сабака зварачаецца да варацакаў сваіх, і памытая свінья качаецца ў балоце.

3 Гэта ўжо другі ліст, умілаваныя, пішу вам; і ў іх дамяненьням узрушаю шчырую думку вашу, 2 Каб вы памятавалі словы, уперад сказаныя сьвятымі прарокамі, і расказаньне Спадара а Спаса апосталамі вашымі.

3 Наўперад ведайце, што ў ва-

пошніх днёх прыйдучь насміханьнікі, падле собскіх жадаў сваіх ходзячыя 4 А кажучыя: „Ідзе абятніца прыходу Ягонага? бо адгэнуль, як пачалі паміраць айцове, ад пачатку стварэньня, усе застаецца таксама”.

5 Бо гэта схавана ад іх із собскае волі іхнае, што нябёсы здаўна, а зямля, трываючы словам Божым, з вады і ў вадзе, 6 Катораю тагачасны сьвет, затоплены вадю, загінуў. 7 А цяперашнія нябёсы й зямля словам Ягоным захаваны, дзяржаны агню на дзень суду і загубы бязбожных.

8 Але няхай ня будзе схавана ад вас, умілаваныя, тое адно, што ў Спадара адзін дзень, як тысяча год, і тысяча год, як адзін дзень. 9 Не адвалакае Спадар з абятніцы, як некаторыя маюць за адвалоку, але доўга церпе нам, ня хоча, каб хто-колечы загінуў, але каб усі прышлі да каяты.

10 Але дзень Спадароў прыйдзе, як злодзей ночы, тады з грукатам неба мінецца, і навалы, разгарэўшыся, растопяцца, і зямля і ўчынкі на ёй згараць.

11 Калі такім парадкам ўсе гэта растопіцца, дык якімі маеце быць вы ў сьвятым паступку й набожнасьці, 12 Каторыя чакаеце й барзьдзіце да прыходу дня Божага, з каторага прычыны нябёсы, будучы запалены, растопяцца, і навалы, угарэўшыся, растаюць? 13 Але мы, падле абятніцы Ягонае, чакаем новых нябёсаў і новае зямлі, у каторых прабывае справядлівасьць.

14 Дык умілаваныя, чакаючы гэтага, улягайце, каб бяз плямы й заганы знойдзены былі Ім у супакою; 15 І цярплівосць Спадара нашага майце за спасеньне, як і ўмілаваны брат наш Паўла, падле данае яму мудрасьці, напісаў вам, 16 Як і ў вусіх лістох, кажучы праз тое ж, у каторых некаторыя рэчы

цяжка разумець, каторыя ненавучаныя й неўмацаваныя перакручваюць, як і засталыя Пісьмы, на собскую згубу сваю.

17 Дык, любовыя, ведаючы гэта наперад, сьцеражыцеся, каб, будучы

звездзены абмылаю нягодных, вы не адпалі ад свайго ўмацаваньня, 18 Але расьціце ў ласцы і ў знацьцю Спадара нашага а Спаса Ісуса Хрыста. Яму слава цяпер і ў дзень вечнасьці. Амін.

ПЕРШЫ СУБОРНЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ЯАНА АПОСТАЛА БАГАСЛОВА

1 Праз тое, што было ад пачатку, тое, што мы чулі, што бачылі ачыма сваімі, да чаго прыглядаліся і да чаго датыкаліся рукамі сваімі, — праз Слова жыцьця, — 2 Бо жыцьцё зьявілася, і мы бачылі, і сьветлым, і абяшчаем вам гэта жыцьцё вечнае, каторае было ў Вайца і зьявілася нам, — 3 Праз тое, што мы бачылі й чулі, абяшчаем вам, каб і вы мелі ўзаем'е з намі; а наша ўзаем'е — з Айцом а Сынам Ягоньм, Ісусам Хрыстом. 4 І гэта пішам вам, каб радасьць вашая была супоўная.

5 І готую ведамку, што мы чулі ад Яго, і агалашаем вам, што Бог ёсьць сьвятліня, і цямноты ў Ім ані няма.

6 Калі мы скажам, што маем узаем'е зь Ім, а ходзім у цемні, дык мы манім і ня чынім праўды.

7 Але калі ходзім у сьвятліні, як Ён у сьвятліні, дык маем узаем'е адзін із адным, і кроў Ісуса Хрыста, Сына Ягонага, ачышчае нас ад усялякага грэху.

8 Калі кажам, што ня маем грэху, — ашукуем самых сябе, і праўды няма ў нас. 9 Калі вызнаваем грахі свае, дык Ён, верны а справядлівы, каб дараваць нам грахі і ачысьціць нас ад усялякае несправядлівасьці. 10 Калі кажам, што мы не ізграшылі, чым Ім Яго манюкаю, і Слова Ягонага няма ў нас.

2 Дзеці мае! гэта пішу вам, каб вы не грашылі; а калі б хто ізграшыў, дык мы маем Прычынцу перад Айцом, Ісуса Хрыста, Спра-

вядлівага. 2 І Ён залашчаньне за грахі нашы, і ня толькі за нашы, але й за ўсяго сьвету.

3 А што мы пазналі Яго, даведземся з тога, што дзяржым расказаньні Ягоньм. 4 Хто кажа: „Я пазнаў Яго“, але расказаньняў Ягоньм не дзяржыць, тый манюка, і няма ў ім праўды; 5 А хто дзяржыць Слова Ягонае, у тым запраўды любосьць Божая дасканальная: з гэтага даведземся, што мы ў Ім. 6 Хто кажа, што перабывае ў Ім, мае так хадзіць, як Ён хадзіў.

7 Умілаваньня! пішу вам ня новае расказаньне, але расказаньне старое, каторае вы мелі ад пачатку. Расказаньне старое ёсьць слова, каторае вы чулі ад пачатку. 8 Яшчэ новае расказаньне пішу вам, праўдзівае ў Ім і ў вас; бо цямнота мінае, а праўдзівае сьвятло ўжо сьвеце. 9 Хто кажа, што ён у сьвятліні, а ненавідзе брата свайго, тый у цямноце дагэтуль. 10 Хто любе брата свайго, тый перабывае ў сьвятліні, і няма ў ім спадману; 11 А хто ненавідзе брата свайго, тый у цямноце, і ў цямноце ходзе, і ня ведае, куды йдзець, бо цямнота сусьляпіла яму вочы.

12 Пішу вам, дзеці, бо дараваны вам грахі дзеля імені Ягонага.

13 Пішу вам, айцове, бо вы пазналі Таго, Каторы ёсьць ад пачатку. Пішу вам, маладзёны, бо вы перамаглі злога. Пішу вам, жлопцы, бо вы пазналі Айца.

14 Я напісаў вам, айцове, бо вы

пазналі Таго, Каторы ёсьць ад пачатку.

Я напісаў вам, маладзёны, бо вы дужыя, і Слова Божэ перабывае ў вас, і вы перамаглі злога.

15 Ня мілуйце сьвету ані тога, што ў сьвеце: хто мілуй сьвет, у тым няма любові Айцоўскае; 16 Бо ўсе, што ў сьвеце: жада цела а жада аччу а пыха жыцьцяваля, тое ня ёсьць ад Айца, але ад сьвету гэтага. 17 І сьвет мінае, і жада ягонае, а тый, што чыне волю Божую, трывае на веки.

18 Дзеці! апошняя гадзіна. І як вы чулі, што прыйдзе антыхрыст, і цяпер зьявілася шмат антыхрыстаў, адгэтуль мы пазнаём, што апошняя гадзіна. 19 Яны вышлі ад нас, але ня былі з нас; бо калі б яны былі з нас, то напэўна засталіся б з намі; але каб было выяўленьня, што ня ўсі з нас.

20 Вы, адылі, маеце памазаньне ад Сьвятога і ведаеце ўсе. 21 Я напісаў вам не затым, каб вы ня зналі праўды, але што яе знаеце, і што ўсялякая мана ня з праўды.

22 Хто маньш, калі ня тый, хто перачыць, што Ісус ёсьць Хрыстос? Гэта — антыхрыст, што выпіраецца Айца а Сына. 23 Кажны, хто адракаецца Сына, ня мае Айца; а хто вызнавае Сына, мае й Айца.

24 Дык, што вы чулі ад пачатку, тое няхай застаецца ў вас; калі застанецца ў вас тое, што вы чулі ад пачатку, дык і вы застаніцеся ў Сыну а ў Вайцу. 25 А тая абятніца, каторую абяцаў вам, ёсьць жыцьцё вечнае.

26 Гэта я напісаў вам узглядам тых, што вас зводзяць. 27 А памазаньне, каторае вы адзяржалі ад Яго, трывае ў вас, і вы не патрабуеце, каб хто-колечы вучыў вас; але як тое самае памазаньне вучае вас усяго, і яно праўдзівае й не-

манлівае, дык, чаго яно навучыла вас, у тым трывайце.

28 Дык, дзеткі, трывайце ў Ім, каб, як Ён зьявіцца, мы мелі адвагу і не засароміліся перад Ім у часе прыходу Ягонага. 29 А калі вы ведаеце, што Ён справядлівы, ведайце, што кажны, хто чыне справядлівасьць, народжаны зь Яго.

3 Глядзіце, што за міласць даў нам Айцец, каб нам звацца дзецьмі Божымі, і мы імі ёсьць. Сьвет затым ня знае нас, што не пазнаў Яго.

2 Умілаваньня! мы цяпер дзеткі Божыя; але яшчэ ня зьяўлена, што будзем. Ведаем толькі, што, як зьявіцца, будзем падобныя да Яго, бо абачым Яго, як Ён ёсьць. 3 І кажны, што мае гэтую надзею на Яго, ачышчае сябе, як ёсьць чысты.

4 Кажны, хто чыне грэх, чыне й бяспраўе; і грэх ёсьць бяспраўе. 5 І вы ведаеце, што Ён зьявіўся, каб узяць грахі нашы, а ў Ім няма грэху. 6 Кажны, хто трывае ў Ім, ня грэша; кажны, хто грэша, ня бачыў Яго ані пазнаў Яго.

7 Дзеткі! няхай ня зводзе вас ніхто. Хто чыне справядлівасьць, тый справядлівы, як і Ён справядлівы; 8 Хто чыне грэх, тый ад дзявала, бо ад пачатку дзявал грэша. Дзеля таго зьявіўся Сын Божы, каб памярцьвіць учынкi дзявалавы.

9 Кажны, хто нарадзіўся з Бога, ня чыне грэху, бо семья Ягонае трывае ў ім; і ён ня можа грашыць, бо народжаны з Бога. 10 Гэтым паказаны дзеці Божыя й дзеці дзявалавы: кажны, хто ня чыне справядлівасьці, ня ёсьць з Бога, і хто ня любе брата свайго. 11 Бо гэтка ведамка, што вы чулі ад пачатку, каб мы мілавалі адно аднаго, 12 Ня як Каін, што быў із злога і забіў брата свайго. І чаму забіў яго? Бо ўчынкі ягоныя былі нягодныя, а брата ягонага справядліва.

13 Ня дзівуйцеся, браты, калі

сьвет ненавідзе вас. 14 Мы ведаем, што мы перайшлі ізь сьмерці да жыцьця, бо мілуем братоў; хто ня мілуе брата, трывае ў сьмерці. 15 Кажны, хто ненавідзе брата свайго, ёсьць убійца; а вы ведаеце, што ніякі ўбіўца ня мае жыцьця, ў ім трываючага. 16 Міласць пазналі мы з таго, што Ён аддаў за нас жыцьцё Свае: і мы маем за братоў аддаваць жыцьці свае. 17 Бо хто бы меў меньне гэтага сьвету, і бачыў брата свайго ў нудзе, і зачыніў сэрца свае перад ім, — як трывае міласць Божая ў ім?

18 Дзеткі! мілуйма ня словам ані языком, але ўчынкамі а праўдаю. 19 З гэтага пазнаём, што мы з праўды, і супакоім сэрцы свае перад Ім; 20 Бо калі сэрца наша судзе нас, пагатове Бог, вялікшы за сэрца нашае і зналы ўсяго.

21 Умілаваньня! калі сэрца наша ня судзе нас, мы маем адвагу да Бога, 22 І, чаго толькі папросім у Яго, адзяржым, бо дзяржым расказаньні Ягоньня і чынім любое перад Ім. 23 А гэта расказаньне Ягонае, каб мы верылі ў імя Сына Ягонага, Ісуса Хрыста, і мілавалі адзін аднаго, як Ён выдаў нам расказаньне. 24 І хто дзяржыць расказаньні Ягоньня, тый трывае ў Ім, і Ён у тым. І з таго пазнаём, што Ён перабывае ў нас, з Духа, каторага Ён даў нам.

4 Умілаваньня! ня кажнаму духу верце, але спробуйце духоў, ці ад Бога яны, бо пшмат хвальшывых прарокаў зьявілася на сьвеце. 2 Духа Божлага пазнавайце гэтак: кажны дух, каторы вызнавае Ісуса Хрыста, прышлага ў цэле, ёсьць ад Бога; 3 А кажны дух, што не вызнавае Ісуса Хрыста, прышлага ў цэле, ня ёсьць ад Бога, але гэта дух антыхрыстаў, праз каторага вы чулі, што ён прыходзе, і цяпер ёсьць ужо на сьвеце.

4 Дзеткі, вы з Бога, і перамаглі іх; бо вялікшы Тый, хто ў вас, за таго, хто на сьвеце. 5 Яны ізь сьвету, затым і гўкаюць празь сьвет, і сьвет слухае іх. 6 Мы ад Бога: хто знае Бога, слухае нас; хто ня знае Бога, ня слухае нас. 3 Гэтага пазнаём духа праўды і духа аблуду.

7 Умілаваньня! Мілуйма адзін аднаго, бо міласць ад Бога, і кажны, хто мілуе, з Бога нарадзіўся і знае Бога; 8 Хто ня мілуе, тый не пазнаў Бога, бо Бог ё міласць. 9 У тым міласць Божая да нас аб'явілася, што Бог паслаў на сьвет адзінароджанага Сына Свайго, каб мы жылі перазь Яго. 10 У тым міласць, ня што мы ўмілавалі Бога, але што Ён умілаваў нас і паслаў Сына Свайго на залашчаньне за грахі нашы.

11 Умілаваньня! калі Бог так умілаваў нас, мы таксама маем мілаваць адзін аднаго. 12 Бога ніхто ніколі ня бачыў. Калі мы мілуем адзін аднаго, дык Бог перабывае ў нас, і міласць Ягоная дасканаліцца ў нас. 13 З таго пазнаём, што мы перабываем у Ім, а Ён у нас, што Ён даў нам із Духа Свайго. 14 І мы бачылі й сьветчылі, што Айцец паслаў Сына, Спаса сьвету.

15 Хто вызнавае, што Ісус ё Сын Божы, у тым перабывае Бог, і ён у Богу. 16 І мы пазналі і ўверылі ў міласць, каторую Бог мае да нас. Бог ё міласць, і тый, хто трывае ў міласці, трывае ў Богу, і Бог у ім.

17 У тым удасканалілася міласць у нас, каб мы мелі адвагу ў дзень суду, бо які Ён, такія мы на гэтым сьвеце. 18 Няма страху ў міласці, але міласць дасканальная праганяе страх, бо ў страху ё мука. Хто баіцца, тый не дасканальны ў міласці. 19 Мы мілуем Яго, бо Ён уперад умілаваў нас.

20 Калі хто кажа: „Я мілую Бога“, а брата свайго ненавідзе, тый маньш; бо калі ня любе брата свайго, каторага бача, як можа любіць Бога, Каторага ня бача? 21 І мы маем ад Яго гэтае расказаньне, каб тый, хто мілуе Бога, мілаваў і брата свайго.

5 Кажны, хто вера, што Ісус ё Хрыстос, з Бога нарадзіўся, і кажны, хто мілуе Таго, Каторы нарадзіў, мілуе й народжанага зь Яго. 2 З таго пазнаём, што мы мілуем дзеці Божыя, калі мілуем Бога й дзяржым расказаньні Ягоньня. 3 Бо гэта ё міласць Бога, каб мы дзяржалі расказаньні Ягоньня; і расказаньні Ягоньня не цяжкія. 4 Бо ўсе, што нарадзілася з Бога, перамагае сьвет; і гэта ё перамога, што перамагла сьвет, вера наша. 5 Хто перамагае сьвет, калі ня тый, хто вера, што Ісус ё Сын Божы?

6 Гэты ё Ісус Хрыстос, прышлы вадою й крывёю, не вадою адно, але вадою й крывёю; і Дух сьветча празь Яго, бо Дух ё праўда. 7 Бо тры сьветчаць на небе: Айцец, Слова а Дух сьвяты; і гэтыя тры адно. 8 І тры, што сьветчаць на зямлі: дух і вада і кроў; і гэтыя тры згодныя ў вадным.

9 Калі мы прыймаем сьветчаньне людзкае, сьветчаньне Божое — большае, бо гэта ё сьветчаньне Божое, каторым пасьветчыў праз Сына Свайго. 10 Хто вера ў Сына Божлага, мае сьветчаньне ў сабе самым; хто

ня вера Богу, мае Яго за маньша, бо не паверыў сьветчаньню, каторым Бог пасьветчыў праз Сына Свайго. 11 І гэта ё сьветчаньне, што Бог даў нам жыцьцё вечнае, а гэта жыцьцё ё ў Сыну Ягоньнім. 12 Хто мае Сына, мае жыцьцё; хто ня мае Сына, ня мае жыцьця.

13 Гэта напісаў я вам, каб вы ведалі, што вы, каторыя верыце ў імя Сына Божлага, маеце жыцьцё вечнае. 14 І вось, адвага, каторую мы маем да Яго, што калі просім у Яго чаго-колечы падле волі Ягонае, Ён слухае нас; 15 А калі мы ведаем, што Ён слухае нас, чаго-колечы толькі просім, — ведаем, што адзяржым прошае ў Яго.

16 Калі хто бача брата свайго, што грэша грэхам не да сьмерці, няхай просе, і Ён дасьць яму жыцьцё, таму, што ня грэша да сьмерці. Ё грэх да сьмерці: не праз тый кажу, каб ён маліўся. 17 Кажная несправядлівасьць ё грэх, ды ё грэх не да сьмерці.

18 Мы ведаем, што кажны, народжаны з Бога, ня грэша; але народжаны з Бога заховуе сябе, і злы не датыкаецца да яго. 19 Мы ведаем, што мы з Бога, і што ўвесь сьвет ляжыць у нягоднасьці. 20 І ведаем, што Сын Божы прышоў і даў нам розум, каб мы зналі Таго, Хто ё праўда, і мы ў Тым, Каторы праўда, у Сыну Ягоньнім Ісусу Хрысту: Гэты ё праўдзівы Бог і жыцьцё вечнае.

21 Дзеткі! сьцеражыцеся быльнаў.

ДРУГІ ЛІСТ СЬВЯТОГА ЯАНА АПОСТАЛА БАГАСЛОВА

1 Старшы — абранай спадарыні будзе з вамі ласка, міласэрдзе, супакой ад Бога Айца а ад Спадара Ісуса Хрыста, Сына Айцовага, у праўдзе і міласці.

4 Я вельма ўсьцешыўся, што знайшоў зь дзетак тваіх ходзячых у

праўдзе, як мы адзяржалі расказаньне ад Айца. 5 І цяпер прашу цябе, спадарыня, не як новае расказаньне пішучы тэ, але тое, што маем ад пачатку, каб мы мілавалі адно аднаго. 6 А гэта міласць, каб мы хадзілі падле расказаньняў Ягоньх. Гэта — тое расказаньне, каторае вы чулі ад пачатку, каб хадзілі ў ім.

7 Бо шмат спадманцоў вышлі ў сьвет, яны не вызнаваюць Ісуса Хрыста, прыйшлага ў цэле. Такі — спадманец а антыхрыст. 8 Глядзіце сябе, каб вы ня страцілі таго, над чым працавалі, але адзяржалі супоўную адплату.

ТРЭЦІ ЛІСТ СЬВЯТОГА ЯНА АПОСТАЛА БАГАСЛОВА

1 Старшы — любоваму Гаю, каторага я люблю запраўды. 2 Умілаваны! зычу, каб у вусім ты добра меўся і здаровы быў, таксама як душа твая добра маецца. 3 Бо я вельма ўсьцешыўся, як прыйшлі браты й пасьветчылі праўду тваю, як ты жывеш у праўдзе. 4 Імне няма большае радасьці, як чуць, што дзеці мае жывуць у праўдзе.

5 Умілаваны! верна робіш тым, што чыніш братам і падарожным, 6 Каторыя сьветчаць перад царквою празь міласць тваю. Ты добра зробіш, калі адпусціш іх, як годна ў Богу, 7 Бо дзеля Імені Ягонага яны пайшлі, ня ўзяўшы нічога ад паган. 8 Дык мы маем гасьцінна прыймаць такіх, каб быць супрадаўнямі праўды.

9 Я пісаў штось царкве, але Дыятрэф, каторы любе быць першым у іх, ня прыймае нас. 10 Затым,

9 Кажны, хто выступае і ня трымае ў навуццы Хрыстовай, ня мае Бога; хто трымае ў гэтай навуццы, мае Айца й Сына.

10 Калі хто прыходзе да вас і ня прыносе гэтае навукі, ня прыймайце яго да дому і ня ведаце яго; 11 Бо хто ведае яго, тый мае ўчасьце ў нягодных учынках ягоньх.

12 Шмат чаго маю вам пісаць, але не хачу на паперы чэрняю, а спадзяюся прыйсьці да вас і гўкаць вуснамі да вуснаў, каб радасьць наша была супоўная.

13 Здароваюць цябе дзеткі твае абранае сястры.

калі я прыйду, я прыпомню ўчынкi ягоньх, каторыя ён чыне, гўкаючы на нас благія словы, і, ня маючы гэтага досьці, і сам ня прыймае братаў, і тых, што хацелі б, узьдэргнуе й выганяе з царквы.

11 Умілаваны! не пераймай бласлава, але добрае. Хто робе дабро, тый з Бога; хто робе ліха, тый ня бачыў Бога.

12 Празь Зьмітру пасьветчана ўсім і самою праўдаю; сьветчым таксама й мы, і вы ведаеце, што сьветчаньне наша праўдзіва.

13 Шмат я меў пісаць, але не хачу пісаць да цябе чэрняю й пяром, 14 А спадзяюся ўборзьдзе бачыць цябе, і будзем мужаваць вуснамі да вуснаў.

15 Супакой табе; паздаровай прыяцеляў, паздаровай прыяцеляў най-мя.

СУБОРНЫ ЛІСТ СЬВЯТОГА ЮДЫ АПОСТАЛА

1 Юда, нявольнік Ісуса Хрыста, а брат Якаваў, пагуканым, умілаваным у Богу Айцу і захаваным Ісусу Хрысту: 2 Ласка вам а супакой а міласць няхай памножацца.

3 Умілаваныя! улегліва стараючыся напісаць вам праз наша супольнае спасьеньне, я быў абавязаны напісаць вам захочаньне рупаліва ходацца за веру, аднойчы падаваю сьвятым. 4 Бо прыцікаліся некаторыя людзі, здаўна наканаваўныя на гэта засуджэньне, бязбожныя, каторыя абарачаюць ласку Бога нашага ў распусту і адхінаюць адзінага Валадара а Спадара нашага Ісуса Хрыста.

5 Вось жа я маюся дамаўляць вам, зналым гэта, што Спдар, выбавіўшы люд зямлі Ягіпецкае, потым загубіў тых, каторыя ня верылі, 6 І ангілаў, каторыя не захавалі свайго спачатага стану, але пакінулі сялібу сваю, дзяржыць у вечных путах, пад цемрадзяю, на суд вялікага дня. 7 Як Содом а Гомора а акалічныя месты, што падобна да іх іншым целах, падпаўшы пад суд агню вечнага, пастаноўлены як прыклад, — 8 Таксама падобна й тыя лятукі брудзяныя цела, і грэбуюць уладаю, і блявузгаюць на славурых.

9 Міхайла архангiл, як, ходаючыся зь дзявалам, сыпераўся за цела Масеява, ня важыўся вымавіць лайлівага расудку на яго, але сказаў: „Спдар згане цябе”. 10 А гэты лаяць тое, чаго ня знаюць; а што з прыроды знаюць, як неразумная жывёла, тым псууюцца.

11 Бада ім! бо пайшлі дарогаю Каінавай, і ўдаюцца ў вабмылу Валамову за заплаату, і гінуць у правіўленьню Коравым.

12 Гэткія бываюць скаламі падводнымі на вашых гасьцінах міласці: гасьціючы з вамі, бяз страху пасуць сябе; булакі бязводныя, ношаныя вятрамі, восенскія дзервы, бязплодныя, двойчы памерлыя, выкараненыя; 13 Шалёныя хвалі морскія, што шумуюць сорамамі сваімі, зоры блудныя, каторым захавана цемрадзь цямоты на вечнасьць.

14 Празь іх праракаў Энох, сёмы ад Адама, кажучы: „Вось, ідзець Спдар ізь мірыядамі сьвятых Сваіх, 15 Учынці суд над усімі і винаваць усіх бязбожных ізь іх за ўсі ўчынкi бязбожнасьці, каторыя яны ўчынілі бязбожна, і за ўсі каляныя словы, што мовілі на Яго бязбожныя грэшнікі”.

16 Гэта мурмялі, нараканьнікі, падле сваіх жадлівасьцяў ходзячыя, вусны іхныя вымаўляюць велігустыя словы, падлыгуючы асобам дзеля карысьці.

17 Але вы, умілаваныя, памятуйце словы, сказаныя наперад апосталамі Спадара нашага Ісуса Хрыста, 18 Каторыя казалі вам, што ў валошнім часе будуць насміханьнікі, падле сваіх собскіх жадлівасьцяў ходзячыя ў бязбожнасьці. 19 Гэта тыя, што аддзяляюць сябе, душоўныя, духа ня маючыя.

20 Але вы, умілаваныя, будуючы сябе на найсьвятнай веры сваёй, у Духу Сьвятым молячыся, 21 Заховайце сябе ў міласці Божай, спадзяючыся міласэрдыя ад Спадара нашага Ісуса Хрыста да вечнага жыцьця. 22 І адным, што сумляюцца, спагадайце; 23 А другіх спасайце страхам, выкапліваючы з агню, ненавідзячы нават адзеньце, сплямленае целах.

24 А Таму, Каторы можа захаваць вас без спатыкненьня і паста-

навіць перад славаю Сваёй беззаганнымі з радасцяй, 25 Адзінаму, мудраму Богу, Спасу нашаму перазь го веку і цяпер і на ўсі вякі. Амін.

КНІГА АБ'ЯЎЛЕНЬНЯ СЬВЯТОГА ЯНА БАГАСЛОВА

1 Аб'яўленьне Ісуса Хрыста, каторае даў Яму Бог, каб паказаць слугам Сваім, што мае стацца неўзабаве. Ён жа наказаў, паслаўшы Ангілам Сваім нявольніку Свайму Янану, 2 Каторы сьветчыў слова Божае й сьветчаньне Ісуса Хрыста, — усе, што ён бачыў.

3 Дабраславёны тый, што чытае, і тыя, што служаюць словы прарокства гэтага й дзяржаць напісанае ў ім; бо час блізка.

4 Ян сямём цэрквам, што ўв Азі: ласка вам а супакой ад Тога, Каторы ё, і быў, і прыйдзе, і ад сямёх дукоў, што перад пасадам Ягоным, 5 І ад Ісуса Хрыста, вернага сьветкі, першака зь мёртвых і валадара каралёў земных. Яму, Каторы ўмілаваў нас і выпальніў нас ад грахоў нашых крывёю Сваёй, 6 І ўчыніў нас гаспадарамі і сьвятарамі Богу а Айцу Свайму, слава а сіла на векі вякоў! Амін.

7 Вось ідзець із булакамі, і кажнае вока абача Яго, і тыя, што прабалі Яго; і зазохаюць перад Ім усі плямёны зямлі. Амін.

8 „Я ё Альфа й Омэга”, кажа Спадар Бог, Каторы ё, і быў, і прыйдзе, Усемагучы.

9 Я Ян, брат ваш і сябра ў ватузе і ў гаспадарстве і ў цярдлівасьці Ісуса, быў на абтоку, званым Патмос, дзеля Слова Божага і дзеля сьветчаньня Ісуса. 10 Я быў у духу ў Спадароў дзень і пачуў адзаду сябе вялікі голас, бы трубны, 11 Кажучы: „Запішы, што ты бачыш, у сувоў і пашлі сямём цэрквам: да Ефэсу а да Сьмірны а Пэргаму а Тыятыры

а да Сардаў а Філядэльфы а да Ляодыкі”.

12 І я абярнуўся, каб бачыць голас, што казаў імне; і, абярнуўшыся, абачыў сем залатых сьветачаў. 13 І, пасярод сьветачаў, падобнага да Сына людзкога, адзетага ў вадзецьце да ног, і па грудзёх ён быў перазаўшыся залатым поясам. 14 Галава Ягоная й валасы белыя, як белая воўна, як сьнег; вочы Ягоныя, як паламя агню; 15 І ногі Ягоныя падобныя да пазорыстае медзі, бы ў печы распаленае; і голас Ягоны, як гук шмат водаў. 16 І меў у правайці Сваёй сем зор; і з вуснаў Ягоных выходзіў абаротны войстры меч; і від Ягоны, як сонца, калі зьзяе ў сіле сваёй.

17 І як я абачыў Яго, дык паў у ногі Яму, як мёртвы. І Ён паклаў на мяне правіцу Сваю, кажучы: „Не палохайся; Я першы й апошні, 18 І жывы; і быў мёртвы, вось, жывы на векі вякоў; і маю ключы сьмерці і пеклы.

19 „Дык напішы, што ты бачыў, і што ё, і што будзе просьле гэтага 20 Тайна сямёх зораў, што ты бачыў у правайці Маёй, і сямёх залатых сьветачаў: сем зораў — гэта ангільны сямёх цэркваў; а сем сьветачаў, каторыя ты бачыў — сем цэркваў.

2 „Ангілу царквы Ефэскае напішы: „Гэта кажа Тый, што дзяржыць сем зораў у правайці Сваёй. Каторы ходзе сярод сямёх залатых сьветачаў:

2 „Знаю ўчынкi твае, і працу тваю і трывалкосьць тваю, і тое, што ты

ня можаш цяпець блaгiх, і ты спрабаваў тых, што завуць сябе апосталамі, але ня ё, і знайшоў, што яны мянкі, 3 І маеш трывалкосьць, і цярдпiш дзеля iмeнi Майго, і не стамаваўся. 4 Але маю супроці цябe тое, што ты пакiнуў першую мiласць сваю. 5 Дык успомнi, скуль ты спаў, і пакайся, і чынi першыя ўчынкi; а калi не, уборзьдзе прыйдзi да цябe і скрану сьветач iз мeсца ягo, хiба пакаешся. 6 Тое, адылi, ты маеш, што ненавiдiш ўчынкi Мiколцаў, каторых і Я ненавiджу. 7 Хто мае вухa, хай чye, што Дух кажа цэрквам: перамагаючаму дам есьцi зь дзeрва жыцьцiя, каторае ў раю Божым”.

8 „І ангiлу царквы Сьмiрнскае напішы: „Гэта кажа Першы й Апошнi, Каторы быў мёртвы і ажыў:

9 „Знаю атуту тваю а галiту (але ты багаты) а лаянку тых, каторыя кажуць празь сябе, што яны Жыды, а ня ё, але бажнiца шайтанская. 10 Не лякайся нiчога з тога, што маеш цяпець. Вось, дзявал ўкiне з вас у вязьнiцу, каб выпрабаваць вас, і будзеце мець атуту дзeн дзесяць. Будзь верны аж да сьмерцi, і дам табе карону жыцьцiя. 11 Хто мае вухa, хай чye, што Дух кажа цэрквам: хто перамагае, нiякiм парадкам ня будзе папкоджаны другой сьмерцiй”.

12 „І ангiлу царквы Пэргамскае напішы: „Гэта кажа Тый, што мае абаротны войстры меч:

13 „Ведаю, iдзе ты жывеш, iдзе пасад шайтана, і дзяржыш iмя Мае, і ня выракся веры Мае нават у днi Анцiпавы, вернага сьветкi Майго, каторы быў забiты ў вас, iдзе шайтан жыхара. 14 Але маю крыху супроці цябe, што ты маеш тых, што дзяржацца навукi Валаамовае, каторы вучыў Валака пастанавiць пасадку перад сынамі Iзраелявымі — есьцi абраканае балваном і бязу-

лiць. 15 Дык маеш і ты тых, што дзяржацца таксама навукi Мiколцаў, што Я ненавiджу. 16 Дык пакайся, а калi не, уборзьдзе прыйдзi да цябe і буду ходацца зь iмi мячом вуснаў Сваiх. 17 Хто мае вухa, няхай чye, што Дух кажа цэрквам: перамагаючаму дам схаваную манну, і дам яму белы камень, а на каменю напісанае новае iмя, каторага нiхто ня ведае, адно тый, што аддзяржуе”.

18 „І ангiлу царквы Тыятырскае напішы: „Гэта кажа Сын Божы, у Каторага вочы, як паламя агняное, а ногi падобныя да пазорыстае мeдзi: 19 Знаю ўчынкi твае а мiласць а веру а службу а вятрываласць тваю, і апошнiя ўчынкi твае большыя за першыя. 20 Але маю супроці цябe, што ты дазваляеш жонцы Забэлi, каторая завець сябе прарокаю, вуча й зводзе слугаў Маiх да бязульства й яды абраканага балваном. 21 І Я даў ёй час, каб яна пакаялася зь бязульства свайго, а яна не пакаялася. 22 Вось, Я кiну яе на пасьцелю, а тых, што чужаложаць iз ёю, у вялiкую атуту, хiба што пакаяцца з ўчынкаў сваiх. 23 І дзецi ейныя заб'ю сьмерцiй, і даведаюцца ўсi цэрквы, што Я дасьлядую нiркi й сэрцы; і дам вам кажнаму подлe ўчынкаў вашых. 24 Але вам, засталым у Тыятыры, каторыя ня маюць гэтае навукi, каторыя не пазналi глыбiнiяў шайтанскiх, як кажуць, кажу, што не накіну на вас якога-коледчы iншага цяжару; 25 Што, адылi маеце, дзяржыце, пакуль прыйдзi. 26 А хто перамагае й дзяржыць ўчынкi Мае аж да канца, таму дам уладу над народамі, 27 І ён будзе пасьцiць iх прутом зьлезным, як і Я аддзяржаў ад Айца Свайго; як судзьдзе ганчарскае яны паторы вучыў Валака пастанавiць пасадку перад сынамі Iзраелявымі — есьцi абраканае балваном і бязу-

3 „Ангілу царквы Сардзкае напішы: „Гэта кажа Тый, што мае сямёх духоў Божых і сем зораў: Ведаю ўчынкі твае; ты маеш імя, быццам жывы, але ты мертвы. 2 Будзь чукавы й мацні засталае, каторае ля сьмерці; бо Я не знаходжу, каб учынкі твае былі супоўныя перад Богам Маім. 3 Дык успомні, што ты прыняў і чуў, зачотуй і пакайся. А калі ня будзеш чукавы, дык Я прыйду на цябе, як злодзей, і ты няк не даведаешся, каторае гадзіны прыйду на цябе. 4 Маеш ты, адылі, колькі імёнаў у Сардах, што не забрудзілі адзецьцяў сваіх, і будуча хадзіць з Імною ў белым, бо яны годныя. 5 Хто парамагае, тый адзенецца ў белыя адзецьці; і Я ня ізмажу імені ягонага із сувою жыцця, і вызнаю імя ягонае перад Айцом Сваім і перад ангіламі Ягонымі. 6 Хто мае вуха, някай чуе, што Дух кажа царквам”.

7 „І ангілу царквы Філадэльфскае напішы: „Гэта кажа Сьвяты, Праўдзівы, Каторы мае ключ Давідаў, Каторы адчыняе, і ніхто не зачыняе; і зачыняе, і ніхто не адчыняе: 8 Ведаю ўчынкі твае; вась, перад табою дзьверы, адчыненыя Імною, каторых ніхто ня можа зачыніць; ты мала маеш сілы, і захаваў Слова Мае, і не адрокся імені Майго. 9 Вось, Я ўчыню тым із бажніцы шайтанскае, каторыя кажуць, што яны Жыды, а ня ё, але маяць, — вась, Я ўчыню, што яны прыйдуць і паклоняцца ў ногі табе, і пазнаюць, што Я ўмілаваў цябе. 10 Як ты захаваў слова трывалкосьці Мае, Я таксама захаваю цябе ад гадзіны спробы, каторая вась, вась, мае прысьці на ўвесь сьвет, выпрабаваць жывучых на зямлі. 11 Я прыйду ўборздзе; дзяржы, што маеш, каб ніхто ня ўзяў кароны твае. 12 Хто парамагае, таго ўчыню стаўпом у доме Бога Свайго, і ён ужо ня выйдзе вонкі; і напішу на ім імя Бога

Свайго й імя места Свайго, новага Ерузаліму, каторы выходзе зь нябёс ад Бога Майго, і імя Мае новае. 13 Хто мае вуха, някай чуе, што Дух кажа царквам”.

14 „І ангілу царквы ляодыцкае напішы: „Гэта кажа Амін, верны а праўдзівы сьветка, пачатак стварэньня Богага: 15 Ведаю ўчынкі твае, што ты ані сыцюдзены, ані гарачы; о каб ты быў сыцюдзены або гарачы! 16 Затым што ты летны, а ня сыцюдзены ані гарачы, Я выплюну цябе з роту Свайго. 17 Бо ты кажаш: „Я багаты, забагацеў і нічога не патрабую”, а ня ведаеш, што ты нуднік а небарака а бедны а нявісны а голы. 18 Раджу табе купіць у Мяне золата, агнём ачышчанае, каб ты быў багаты, і белае адзецьце, каб адзенецца і каб ня відаць быў сорама голасці твае, і вочнай масьцяй памаж вочы свае, каб бачыць. 19 Я ганю а зыру толькіх, колькіх люблю. Дык будзь рупатлівы й пакайся. 20 Вось, стаю ля дзьвяроў і стукаю. Калі хто пачуе голас Мой і адчыняе дзьверы, увыйду да яго і буду вячэраць із ім, і ён із Імною. 21 Хто парамагае, таму дам сесьці з Імною на пасадзе Маім, як і Я перамог і сеў з Айцом Сваім на пасадзе Ягоным. 22 Хто мае вуха, някай чуе, што Дух кажа царквам”.

4 Просьле гэтага я глянуў, і гля, дзьверы рашчыненыя на неба, і першы голас, каторы я чуў бы гук трубы, гўкаючы з імною, сказаў: „Увыйдзі сюды, і пакажу табе, што мае стацца просьле гэтага”.

2 І якта я быў у дуку; і вась пасад стаіць на небе, і на пасадзе быў Седзячы; **3** І тый Седзячы выглядаў быў падобны да каменя ясьпісу а сардысу; і вясёлка навокал пасаду, выглядаў падобная да шмарагду.

4 І навокал пасаду дваццаць чатыры пасады; а на пасадах дваццаць чатырох старых, што сядзелі

ў белых адзецьцях, і на галавах іхных залатыя кароны.

5 І з пасаду выходзілі маланьні а галасы а пяруны, і сем лянпаў агняных гарэла перад пасадам, каторыя — сямёх духоў Божых. **6** І перад пасадам — бы мора шкляное, падобнае да крышталу;

і сярод пасаду і навокал пасаду чатыры жывыя стварэньні, поўныя вочаў сьпераду й адзаду. **7** І першае жывое стварэньне падобнае да лява, і другое жывое стварэньне падобнае да цяляці, і трэйцяе жывое стварэньне мела від, як людзіна, і чацьвертае жывое стварэньне падобнае да арла лятучага. **8** І чатыры жывыя стварэньні, — кажнае зь іх мела па шэсьць крылаў навокал, а ўнутры яны поўныя вочаў; і воддышы ня маюць удзень ані ночы, кажучы: „Сьвяты, сьвяты, сьвяты Спадар Бог Усемагучы, Каторы быў, і Каторы ё, і Каторы прыйдзе”.

9 І як жывыя стварэньні ўздзілі славу а чэсьць а падзяку Таму, Каторы сядзіць на пасадзе, Каторы жывец на веці вякоў, **10** Тады дваццаць чатырох старых падаюць перад Седзячым на пасадзе, і кланяюцца Таму, што жывец на веці вякоў, і кідаюць кароны перад пасадам, кажучы: **11** „Годны Ты, Спацаць чатырох старых падаюць пэву а чэсьць а сілу, бо Ты стварыў усе, і ўсе з волі Твае трывае й створана”.

5 І бачыў я ў правіцы Седзячага на пасадзе сувой, запісаны ўнутры й звонку, запячатаваны сьмя пачацьмі. **2** І бачыў я дужога ангіла, што агалашаў вялікім голасам: „Хто годны разьвіць гэты сувой і пакволіць пачаць яго?” **3** І ніхто ня мог на небе ані на зямлі, ані пад зямлёю разьвіць гэты сувой альбо глянуць у яго.

4 І я шмат плакаў, што нікога не знайшлося годнага разьвіць сувой

або глянуць у яго. **5** І адзін із старых кажа імяе: „Ня плач; вась, леў з плямені Юдзінага, карэнь Давідаў, перамог, каб разьвіць гэты сувой і пакволіць сем пачаць яго”.

6 І глянуў я, і вась, сярод пасаду, і чатырох жывых стварэньняў, і сярод старых стаіць Баранчык бы зарэзаны, Каторы мае сем рогаў і сем ачоў, каторыя — сямёх духоў Божых, пасланых на ўсю зямлю. **7** І Ён прышоў, і ўзяў з правіцы Седзячага на пасадзе. **8** І як Ён узяў сувой, чатыры жывыя стварэньні і дваццаць чатырох старых палі перад Баранчыкам, маючы важны гарпу і залатыя чары, поўныя кадзіла, каторыя — малітвы святых.

9 І пяюць новую песню, кажучы: „Ты годны ўзяць сувой расьпячатаваць яго, бо Ты быў зарэзаны, і крывёю сваёй выкупіў Богу з кажнага плямені, і мовы, і людю, і народу, **10** І ўчыніў іх гаспадарамі й сьвятарамі Богу нашаму; і яны будуча гаспадарстваваць на зямлі”.

11 І я бачыў, і чуў голас шмат ангілаў навокал пасаду і жывых стварэньняў і старых; і лік іх быў дзесяць тысячаў дзесяцёх тысячаў і тысячы тысячаў, **12** Каторыя казалі вялікім голасам: „Годны Баранчык зарэзаны прыняць сілу а багацьце а мудрасьць а моць а чэсьць а славу а дабраслаўства!”

13 І кажнае стварэньне, што на небе і на зямлі, і пад зямлёю, і на мору, і ўсе, што ў іх, я чуў, казала: „Седзячаму на пасадзе а Баранчыку дабраслаўства а чэсьць а слава а моць на веці вякоў”.

14 І чатыры жывыя стварэньні сказалі: „Амін”. І старыя палі й пакланіліся.

6 І я бачыў, як Баранчык зьняў першую із сямёх пачаць, і я пачуў адно з чатырох стварэньняў, што, бы голасам грому, сказала: „Падыйдзі й глянь!” **2** І я глянуў,

і вось, конь белы, і на ім коньнік із лугам, і дана была яму карона; і вышаў ён пераможны, і каб перамагаць.

3 І як Ён зьняў другую пячаць, я чуў другое жывое стварэньне, што казала: „Падыйдзі й глянь!” 4 І вышаў другі конь, руды; і коньніку, што сядзеў на ім, дана ўзяць супакой із зямлі, каб забівалі адзін аднаго; і даны яму вялікі меч.

5 І як ён зьняў трэцюю пячаць, я чуў трэцяе жывое стварэньне, што казала: „Падыйдзі й глянь!” І я глянуў, і вось, конь вараны, і на ім коньнік із вагою ў рудцэ сваёй. 6 І чуў я голас пасярод чатырох жывых стварэньняў, што казалі: „Карэц шпюнкі за дынар, і тры карцы ячменю за дынар; аліве ж а віну ня шкодзь”.

7 І як Ён зьняў чацьвертую пячаць, я пачуў голас чацьвертага жывога стварэньня, што казала: „Падыйдзі й глянь!” 8 І я бачыў, і вось, конь палавы, і на ім коньнік, імя ягонае сьмерць; і пекла ішла за ім, і дана ім улада над чацьвертай зямлі — забіваць мячом і галадоўю, і сьмерцай, і зьвярамі зямнымі.

9 І як Ён зьняў пятую пячаць, я абачыў пад аброчнікам душы забітых за слова Божэе а за сьветчаньне, каторае сьветчылі. 10 І загаласілі яны вялікім голасам, кажучы: „Пакуль, Валадару, сьвяты а праўдзівы, ня судзіш і ня імсьціш жывучым на зямлі за кроў нашу?”

11 І даны былі кажнаму зь іх адзеццы белыя, каб яны супакоіліся яшчэ на малы час, пакуль супрадаўні іхныя а браты іхныя, каторыя будуць забіты, дапоўняць.

12 І я глянуў, як ён зьняў шостую пячаць, і сталася вялікае трасеньне зямлі, і сонца сьпямнела, як зрэбіна, і месяц стаў, як кроў; 13 І гвезды нябёсныя палі на зямлю, як

фіга, трасеная вялікім ветрам, страшае няспелыя фіры свае; 14 І неба зьвілося, бы сувой зьвіваецца; і каменная гара й абток скрануліся зь месцаў сваіх.

15 І каралёве земныя, і вялікія, і тысячнікі, і багатыя, і дужыя, і кажны нявольнік, і кажны вольнік схаваліся ў пячоры і ў скалы гор; 16 І кажуць горам а скалам: „Зваліцця на нас і закрыйце нас ад віду Седзячага на пасадзе і ад гневу Баранчыкавага”; 17 Бо прышоў вялікі дзень гневу Ягонага, і хто можа вытрываць?

7 І просьле гэтага бачыў я чатырох ангілаў, што стаялі на чатырох рагох зямлі, дзяржалі чатыры вятры земныя, каб ня веяў вецер на зямлю ані на мора, ані на якое дзерва. 2 І бачыў я іншага ангіла, што ўзыходзіў ад усходу сонца і меў пячаць Бога жывога. І гукнуў ён вялікім голасам да чатырох ангілаў, каторым дана шкодзіць зямлі й мору, 3 Кажучы: „Ня шкодзьце зямлі ані мору, ані дзервам, пакуль не пазначым пячацяй на чолах слугаў Бога нашага!”

4 І чуў я лік пазначаных пячацяй з кажнага плямені сыноў Ізраэлявых, сто сорок чатыры тысячы пазначаных пячацяй. 5 З плямені Юдзінага пазначана пячацяй двананцаць тысячаў; з плямені Рувінавага — двананцаць тысячаў; з плямені Гадавага — двананцаць тысячаў; 6 З плямені Ашэравага — двананцаць тысячаў; з плямені Неффалімовага — двананцаць тысячаў; з плямені Манасавага — двананцаць тысячаў; 7 З плямені Сымонавага — двананцаць тысячаў; з плямені Левага — двананцаць тысячаў; з плямені Ісасхаравага — двананцаць тысячаў; 8 З плямені Завулонавага — двананцаць тысячаў; з плямені Яэпавага — двананцаць тысячаў; з плямені

Веняміновага — двананцаць тысячаў пазначаных пячацяй.

9 Просьле гэтага глянуў я, і гля, вялікі груд, каторага ніхто ня мог зьлічыць, з усіх народаў а плямёнаў а людцаў а моваў стаў перад пасадам а перад Баранчыкам у белых адзеццях і з пальмовымі галузкамі ў руках сваіх. 10 І гукалі вялікім голасам, кажучы: „Спасеньне Богу нашаму, што сядзіць на пасадзе, і Баранчыку!”

11 І ўсі ангілы стаялі навокал пасаду і старых і навокал жывых стварэньняў, і палі перад пасадам на відзеньні свае, і пакланіліся Богу, 12 Кажучы: „Амін! дабраславенства а слава а мудрасьць а падыяка а часьць а сіла а моц Богу нашаму на векі вякоў. Амін”.

13 І адзін із старых сказаў імне: „Гэтыя, адзеўшыся ў белыя адзеццы, хто і скуль прыйшлі?” 14 І я сказаў яму: „Ведаеш, спадару мой”. І ён сказаў імне: „Гэта тыя, што прыйшлі зь вялікае агуті, і абмылі адзеццы свае, і выбялілі ў крыві Баранчыкавай. 15 За тое яны перад пасадам Божым і служаць Яму дзень і ноч у доме Ягоным; і Тый, што сядзіць на пасадзе, разапнець будан Свой над імі. 16 Яны ня будуць ужо прагнуць ані сьмягнуць, і ня будуць пячы іх сонца і ніякі вад; Бо Баранчык, што сярод пасаду, будзе пасьпіць іх, павядзець із да жаролаў жывое вады, і абатрэць Бог кажную сьлізу з ачоў іхных.”

8 І як Ён зьняў сёмую пячаць, сталася маўчанка на небе каля паўгадзіны. 2 І я бачыў сямёх ангілаў, што стаялі перад Богам, і дана ім сем трубаў. 3 І прышоў іншы ангіл, і стаў перад аброчнікам, маючы залатую кадзільніцу; і дана яму шмат кадзіла, каб да малітваў усіх сьвятых ён дадаў на залаты аброчнік, што перад пасадам. 4 І ўзняўся перад Богам дым із кадзіла з ма-

літваю сьвятых із рукі ангілавае. 5 І ўзяў ангіл кадзільніцу, і напоўніў яе агнём із аброчніка, і кінуў на зямлю; і здзеяліся галасы а громы а маланыя і трасеньне зямлі.

6 І сямёх ангілаў, што мелі сем трубаў, прыгатаваліся трубіць.

7 І першы затрубіў, і стаўся град і агонь, зьмешаныя з крывёй, і былі кінены на зямлю; і трэйцяя часьць зямлі згарэла, і трэйцяя часьць дзерваў згарэла, і ўся зялёная трава згарэла.

8 І другі ангіл затрубіў, і быццам вялікая гара, агнём палаючая, ськінулася ў мора; і трэйцяя часьць мора стала крывёю, 9 І здохла трэйцяя часьць жывых стварэньняў, каторыя ў мору, і трэйцяя часьць караблёў была зьнішчана.

10 І трэйці ангіл затрубіў, і звалілася зь неба вялікая гвезда, гаручы як лянпа, і пала на трэцюю часьць рэкаў а на жаролы водаў. 11 А імлае гвядзды Палын; і трэйцяя часьць водаў стала палыном, і шмат із людзеў памерла з водаў, бо яны сталі гаркія.

12 І чацьверты ангіл затрубіў, і выцята была трэйцяя часьць сонца, і трэйцяя часьць месяца, і трэйцяя часьць гвездаў, ажно трэйцяя часьць іх зацьмела, і трайціна дня не сьвяціла, таксама й ночы.

13 І бачыў я і чуў аднаго арла, што ляцеў сярод неба й казаў вялікім голасам: „Бяда, бяда, бяда тым, што жывуць на зямлі, ад засталых трубных галасоў трох ангілаў, каторыя будуць трубіць!”

9 І пяты ангіл затрубіў, і я абачыў гвядзду, палую зь неба на зямлю, і даны быў ёй ключ бяздонья. 2 І яна адчыніла яму бяздонья, і вышаў дым із ямы, як дым із вялікае печы; і сонца і паветра сьдямнелі ад дыму ямы.

3 І з дыму вышла шаранча на зямлю, і дана ёй улада, якую маюць

земныя скорпіены. 4 І сказа́на было ёй, каб ня шкодзіла земнай траве ані якому зяленіву, ані дзервам, адно людзём, каторыя ня маюць п'ячаці на чолах сваіх. 5 І дана ёй не забіваць іх, адно мучыць пяць месяцаў; і мучэньне ад іх, як мучэньне ад скорпіёна, як укусе людзіну. 6 І тых дзён людзі будуць шукаць сьмерці, але ніяк ня знойдуць яе; і захочуць памерці, але сьмерць уцячаць ад іх.

7 І выгляд шаранчы, як коні, прыгатаваных на вайну; і на галавах у яе быццам вянкi, падобныя да залатых, віды ж ейныя — як віды людзкія; 8 І валасы ў іх — як валасы ў жанок, а зубы ў іх былі, як у лявоў. 9 На іх былі панцыры, як панцыры зязьленыя, а шум ад крыльця іхнага, як грукат ад цяляжак, калі шмат коні бяжыць на вайну.

10 І ў іх былі хвасты, як у скорпіёнаў, і жыгалы; улада ж іхная ў хвастох іхных — раніць людзёў пяць месяцаў. 11 Каралём над сабою мелі яны ангiла бяздоньня; імя ягонае пагэбрайску Аваддон, а паграцку Аполён. 12 Першая бяда мінула; вось, ідуць за гэтай яшчэ дзьве бяды.

13 І шосты ангiл затрубiў, і я пачуў адзін голас ад чатырох рагоў залатога аброчніка, што перад Богам, 14 Каторы казаў шостаму ангiлу, што меў трубу: „Вывальні чатырох ангiлаў, звязаных ля вялікае ракі Еўфрату”. 15 І вывальнены былі чатыры ангiлы, прыгатаваныя на гадзіну а дзень а месяц а год, каб забіць трайціну людзёў. 16 Лік коннага войска быў двойчы дзесяць тысячаў дзесяцёх тысячаў; і я чуў лік яго.

17 Гэтак відзеў я ў відзені коні і на іх коньнікаў, што мелі на сабе панцыры агняныя а гіяцпавыя а серкавыя; галавы ў коні, як у ля-

воў, і з роту ў іх выходзіў агонь а дым а серка.

18 Гэтымі трыма болькамі, агнём а дымам а серкаю, што выходзілі з роту ў іх, была забіта трайціна людзёў; 19 Во сіла коняў у роце ў іх і ў хвастох у іх; а хвасты іхныя падобныя да гадаў, і мелі галавы, і імі яны шкодзілі.

20 Засталіся ж людзі, што ня былі забіты гэтымі болькамі, не пакаяліся з учынкаў рук сваіх, каб ня кланяцца нячысьцікам, і залатым, і срэбным, і бранзовым, і кам'яным, і дзярвяным балваном, каторыя ня могуць бачыць ані чуць, ані хадзіць. 21 І не пакаяліся яны з убіўстваў сваіх ані з чараў сваіх, ані з бязульстра свайго, ані із зладзеяства свайго.

10 І бачыў я другога ангiла дужога, што зыходзіў зь неба, будучы адзеўшыся булаком, і над галавою ў яго была вясёлка, і від ягоны, як сонца, і ногі ягоныя, як стаўпы агняныя; 2 І меў у руцэ сваёй сувойчык разьвіты. І пастанаўіў ён правую нагу сваю на мора, а левую на зямлю, 3 І гукнуў вялікім голасам, як равец леў; і як ён гукнуў, тады сем громаў прамовілі галасамі сваімі.

4 І як сем громаў прамовілі, я вось, збіраўся пісаць; але пачуў голас ізь неба, што казаў: „Запчатуй, што прамовілі сем громаў, і ня пішы гэтага”.

5 І ангiл, што я бачыў, як стаяў на мору й на зямлі, падняў правіцу сваю да неба 6 І прысягаў на Жывучага на векі вякоў, Каторы стварыў неба й тое, што на ім, і зямлю й тое, што на ёй, і мора й тое, што ў ім, што балеі адвалокі ня будзе; 7 Але ў днёх голасу сёмага ангiла, як ён затрубе, здзеецца тайна Божая, як Ён абясцiў Добрую навіну слугам Сваім, прарокам.

8 І тый голас, што я чуў зь неба,

ізноў гутарыў з імною, і сказаў: „Ідзі, вазьмі разьвіты сувой з рукі ангiла, каторы стаіць на мору і на зямлі”. 9 І я пайшоў да ангiла, і сказаў яму: „Дай імне гэты сувойчык”. І ён каза імне: „Вазьмі й зьеж яго; ён будзе гаркі ў жываце тваім, але ў роце тваім будзе салодкі, як мёд”.

10 І ўзяў я сувойчык із рукі ў вангіла, і зьеў яго; і ён у роце маім быў, як мёд салодкі; як жа я ізьеў яго, горка стала ў жываце маім. 11 І сказаў ён імне: „Ты маеш ізноў праракаць людям а народам а мовам а шмат якім каралём”.

11 І дана імне трысьціна, падобная да прута, і сказа́на: „Устань, і памерай дом Божы а аброчнік, і тых, што кланяюцца ў ім. 2 А навожны панадворак дому Божага вылуч і ня мерай яго, бо ён даны паганам: яны будуць таптаць сьвятое месца сорок два месяцы. 3 І дам сілу двум сьветкам Сваім, і яны будуць праракаць тысяча дзвесьце шасьцьдзясят дзён, адзеўшыся ў зрэбніну”.

4 Гэта дзьве аліўкі й два сьветаць, каторыя стаяць перад Богам зямлі. 5 І калі хто захоча ім шкодзіць, дык агонь выйдзе з роту ў іх і пажарэць непрыцеляў іхных; калі хто захоча ім шкодзіць, гэтак мае быць забіты.

6 Яны маюць уладу зачыніць неба, каб дождж ня йшоў на зямлю за дзён прараканьня іхнага; і маюць уладу над водамі — абарацаць іх у кроў і разіць зямлю ўсялякай болькаю, колькі разоў захочуць.

7 І як скончаць яны сьветчаньне свае, зьвер, каторы выходзе зь бяздоньня, будзе ваяваць ізь імі, і пераможа іх, і заб'е іх, 8 І трупы іхныя будуць на вуліцы вялікага места, каторае духоўна завецца Содома й Ягіпет, ідзе ў Спадар нашы ўкрыжаваны. 9 І зь людаў а плямёнаў а языкоў а народаў будуць гля-

дзець на трупы іхныя тры дні з палавіцаю, і не дазваляць пакласьці трупы іхныя да грабоў. 10 І жывучыя на зямлі будуць цешыцца з гэтага а весяліцца, і папшюць дары адны адным, бо гэтыя два прарокі мучылі жывучых на зямлі.

11 Але просьле трох дзён із палавіцаю ўвыйшоў у іх ад Бога дух жыцьця, і яны сталі на ногі свае, і вялікі страх напаў на тых, каторыя глядзелі на іх. 12 І я пачуў вялікі голас ізь неба, што казаў ім: „Увыйдзіце сюды”. І яны ўзышлі на неба ў булаку; і глядзелі на іх непрыцелі іхныя.

13 І тае ж гадзіны здзеелася вялікае трасеньне зямлі, і дзясятая часць места пала, і сем тысячаў імянаў людзкіх было забіта ў тым землятрасеньню; і засталіся працты былі жахам, і ўздаль славу Богу нябёснаму.

14 Другая бяда мінула; вось, ідзець уборзьдзе трэйцяя бяда.

15 І сёмы ангiл затрубiў, і разлягліся на небе вялікія галасы, кажучы: „Гаспадарства сьвету сталася Спадара нашага а Хрыста Ягонага, і будзе гаспадарстваваць на векі вякоў”.

16 І дваццаць чатырох старых, што сядзелі на пасадах сваіх перад Богам, палі на віды свае й пакланіліся Богу, 17 Кажучы: „Дзякуем Табе, Спадару Божам Ўсемагуты, Каторы ёсьць і быў, што Ты прыняў вялікую сілу Сваю і загаспадарстваваў. 18 І ўлаваляліся народы; і прышоў гнеў Твой, і пара судзіць мертвых, і даць адплату слугам Тваім прарокам а сьвятым а тым, што баяцца імені Твайго, малым і вялікім, і загубіць тых, што губілі зямлю”.

19 І рашчэніўся дом Божы на небе, і відаць скрыня ўмовы Ягонае ў доме Ягоным; і сталіся маланьні а

галасы а громы а трасеньне зямлі а вялікі град.

12 І вялікі знак быў відаць на небе: жонка, адзеўшыся ў сонца; і пад нагамі ейнымі месяц, і на галаве ў яе карона з дванаццаціх гвездаў. **2** І, будучы ўцяжку, яна крычала ў трудненьню, у болю раджэньня.

3 І другі знак быў відаць на небе: вось, вялікі чырвоны смок із сьмя галавамі і дзесяцма рагамі, і на галавах у яго сем дыядамаў; **4** І хвост ягоны павалок із неба трайціну гвездаў і кінуў іх на зямлю.

І смок гэты стаў перад жонкаю, каторая мела радзіць, каб, як яна народзе, зжэрці дзецяне ейнае.

5 І нарадзіла яна хлопчыка, каторы меў пасьціць усі народы зямлі прутом жалезным, і ўхоплена было дзецяне ейнае да Бога й пасаду Ягонага. **6** А жонка ўцякла на пустыню, ідзе Бог прыгатаваў ёй месца, каб яны жылі яе там тысяча дзвесьце шасьцьдзясят дзён.

7 І здзялялася на небе вайна: Міхайла а англі ягоныя ваявалі із смокам, і смок і англі ягоныя ваявалі. **8** І ён не перамог, і не знайшлося ўжо месца іхнага на небе. **9** І ськінены быў на зямлю вялікі смок, старавечны гад, званы дзявалам а шайтаном, каторы зводзіў увесь сьвет, ськінены на зямлю, і англі ягоныя ськінены зь ім.

10 І чуў я вялікі голас на небе, каторы казаў: „Цяпер настала спасеньне а магутнасьць а гаспадарства Бога нашага а ўлада Хрыста Ягонага, бо ськінены вінаваньнік братоў нашых, каторы вінаваў іх перад Богам нашым дзень і ноч; **11** І яны перамаглі яго крывёю Баранчыкавай і словам сьветчання свайго, і ня ўмілавалі жыцьця свайго аж да сьмерці. **12** Дык весяліцеся нябёсы і жыхарчыя на іх! Бяда зямлі й мору, бо дзявал зьшоў да

вас у вялікай злосьці, ведаючы, што мала ў яго часу!”

13 Як смок абачыў, што ськінены на зямлю, пачаў перасьледаваць жонку, каторая нарадзіла мужчыну. **14** І даны былі жонцы два крылы вялікага арла, каб яна ляцела ад віду галавага на пустыню на свае месца, і йдзе яе жылі б час а часы а поў часу.

15 І пусьціў гад із ляпы свае за жонкаю ваду, як раку, каб захапіць яе ракою. **16** Але зямля памагла жонцы, і рашчыніла зямля вусны свае, праглынула раку, што пусьціў смок із ляпы свае. **17** І ўзлаваўся смок на жонку, і пайшоў ваяваць із засталымі ад семени ейнага каторыя заховаюць расказаньні Божыя і маюць сьветчаньне Ісусава.

13 І стаў я на пяску морскім, і абачыў выходзячага з мора зьвера зь дзесяцма рагамі й сьмя галавамі; на рогах у яго было дзесяць дыядамаў, а на галавах ягоных імёны блявузгалыны. **2** І звер, каторага я бачыў, быў падобны да рыся; ногі ў яго — як у медзьвядзя а ляпа ў яго — як ляпа ў лява, і даў яму смок магутнасьць сваю і пасада свой і вялікую ўладу. **3** І бачыў я, што адна з галоў ягоных быццам зьбіта была на сьмерць, але гэтая сьмяротная рана выпалася. І дзівалася ўся зямля, сочачы зьвера; **4** І пакланіліся سموу, бо ён даў уладу зьверу, і пакланіліся зьверу, кажучы: „Хто падобны да зьвера гэтага? і хто можа ваяваць із ім?”

5 І дана была яму ляпа, што гукала вялічча а блявузганьні, і дана яму ўлада дзеяць сорок два месяцы. **6** І разавіў ён ляпу да блявузганьня на Бога, блявузгаць на імя Ягонае, і на вітальню Ягоную, і на жыхарчых на небе. **7** І дана было яму ваяваць із сьвятымі і перамагчы іх; і дана была яму ўлада

над кожным племям а людам а маю а народам.

8 І паклоняцца яму ўсі жывучыя на зямлі, каторых імёны не напісаныя ў кнізе жыцьця ў Баранчыка, забітага ад закладзінаў сьвету. **9** Хто мае вуша, няхай чуе. **10** Хто вядзец у палон, тый ідзець у палон; хто мячом забівае, тый мае быць забіты мячом. Тут трывалосьць і вера сьвятых.

11 І бачыў я другога зьвера, што выходзіў із зямлі; ён меў два рагі, падобныя да Баранчыкавых, і гукі як смок. **12** І ён дзе з усёй уладаю першага зьвера перад ім, і чыне, што зямля і жывучыя на ёй кланяюцца першаму зьверу, у каторага сьмяротная рана выпалася. **13** І чыне вялікія знакі, ажно агонь зводзе зь неба на зямлю перад людзьмі. **14** І зводзе жывучых на зямлі знакамі, каторыя дана яму чыніць перад зьверам, кажучы жывучым на зямлі зрабіць абраз зьвера, што мае раку ад мяча, але ажыў.

15 І дана было яму даць дух у набраз зьвера, каб абраз зьвераў гукі а чыніў так, каб кожны, хто ня будзе кланяцца абразу зьвера, быў забіваны.

16 І ён учыне, што ўсім — малым і вялікім, багатым і ўбогім, вольнікам і нявольнікам — зроблены быў знак на правай рупцэ іхнай альбо на чале іхным, **17** І што нікому ня можна будзе купляць альбо прадаваць, апрача таго, хто мае знак імені зьвярынага альбо лік іменнаў ягоных.

18 Тут мудрасьць. Хто мае розум, палічы лік зьвера, бо гэта лік людзкі. Лік ягоны шасьцьсот шасьцьдзясяць.

14 І глянуў я, і вось, Баранчык стаіць на гары Сьціне, і зь ім сто сорок чатыры тысячы, што маюць імя Ягонае а імя Айца Ягонага, напісаныя на чолах сваіх. **2** І па-

чуў я голас із неба, як шум ад шмат водаў і як гук вялікага грому; і пачуў гук гарністых, што граюць на гарпах сваіх,

3 І пяюць новую песню перад пасадам, і перад чатырма жывымі стварэньнямі, і перад старымі; і ніхто ня мог наўчыцца гэтае песні, апрача гэтых сту сораку чатырох тысячаў, выкупленых із зямлі. **4** Гэта тыя, што не забрудзіліся із жанкамі, бо яны дзявушчыя; гэта тыя, што йдуць за Баранчыкам, куды-коледы Ён ідзець. Яны выкупленыя зь людзёў, як першакі Богу а Баранчыку. **5** І ў вуснах іхных няма мань; яны беззаганныя.

6 І абачыў я другога англа, што ляцеў па сярэдзіне неба, каторы меў вечную Евангелю, каб абяшчаць жыхарчым на зямлі а кожнаму народу а плямені а мове а люду; **7** І казаў ён вялікім голасам: „Бойцеся Бога і ўздайце Яму славу, бо настала гадзіна суду Ягонага, і пакланіцеся Таму, Каторы ўчыніў неба і зямлю, і мора, і жаролы водаў!”

8 І іншы, другі ангел ляцеў за ім, кажучы: „Паў, паў Бабілён, места вялікае, каторы шалёным віном бязулетства свайго напаіў усі народы”.

9 І іншы, трэйці ангел ляцеў за ім, кажучы вялікім голасам: „Хто паклоніцца зьверу й абразу ягонаму і прыме знак на чало свае або на руку сваю, **10** Тый таксама будзе піць віно гневу Бога, прыгатаванае нязмешаным у чары гневу Ягонага, і будзе мучаны ў вагню а серцы перад сьвятымі ангеламі а перад Баранчыкам; **11** І дым мукі іхнае будзе ўзыходзіць на векі вякоў, і ня будуць мець воддышы ўдзень ані ночы, каторыя кланяюцца зьверу й абразу ягонаму, і калі хто прыме знак імені ягонага”. **12** Тут трывалосьць сьвятых, каторыя дзяржаць расказаньні Божыя і веру ў Ісуса.

13 І пачуў я голас із неба, што казаў: „Напішы: Адгэтуль дабра-слаўёныя мертвыя, каторыя паміраюць у Спадару”. „Запраўды, кажа Дух, што яны супачынуць ад працаў сваіх, і ўчынікі іхныя йдуць за імі”.

14 І глянуў я, і вось, сьветлы булак, і на булаку сядзіць падобны да Сына Людзкага; на галаве ў яго залатая карона, і ў руцэ ў яго войстры серп. 15 І вышаў іншы англіз дому Божлага, і гукнуў вялікім голасам да седзячага на булаку: „Пусьці серп свой і пажні, бо прышла пара жніва, бо жніва на зямлі насыпела!” 16 І пусьціў седзячы на булаку серп свой на зямлю, і зямля была пажата.

17 І іншы англіз вышаў з дому Божлага, што на небе, так сама з войстрым сярпом. 18 І іншы англіз, што меў уладу над агнём, вышаў з аброчніка і вялікім голасам гукнуў да маючага войстры серп, кажучы: „Пашлі войстры серп свой і абрэж гранікі віна на зямлі, бо насыпелі на ім ягады!”

19 І пусьціў англіз серп свой на зямлю, і зьбер віно із зямлі, і кінуў у вялікую вінную таўчэльную гневу Божлага. 20 І вінная таўчэльная была тоўчана вонках места, і выпшла кроў з таўчэльні аж да аброцяў конскіх на тысяча шасьсот гоняў.

15 І бачыў я іншы знак на небе, вялікі й чудоўны — сямёх англілаў, каторыя мелі сем апошніх боляк, бо імі канчаўся гнеў Божы.

2 І бачыў я быццам шкляное мора, зьмешанае з агнём; і тыя, што перамаглі зьвера, і абраз ягоны, і знак ягоны, і лік імёнаў ягоньх, стаяць на гэтым шкляным мору, дзяржачы гарпы Божыя. 3 І пяюць песню Масеяву, нявольніка Божлага, і песню Баранчыкаву, кажучы: „Вялікія а чудоўныя ўчынікі Твае, Спадару Божа Ўсемагучы! справяд-

лівыя а праўдзівыя дарогі Твае, Каролію народаў! 4 Хто не збаіцца Цябе, Спадару, і ня ўславе імені Твайго? бо Ты адзіны сьвяты, бо ўсі народы прыйдуць і паклоняцца перад Табою, бо зьявіліся суды Твае”.

5 І просьле гэтага я глянуў, і вось, адчыніўся дом вітальні сьветчаньня на небе. 6 І выпшла з дому сямёх англілаў, што мелі сем болякаў, адзеўшыся ў чыстую сьветлую лянныну і паперазаўшыся па грудзёх залатымі паясамі.

7 І адно з чатырох жывых стварэньняў дало сямём ангілам сем залатых чараў, поўных гневу Бога, Каторы жывец на веці вякоў. 8 І напоўніўся дом дыма ад славы Божгае і ад сілы Ягонае, і ніхто ня мог увыйсьці да дому, пакуль ня скончацца сем болякаў сямёх англілаў.

16 І пачуў я вялікі голас із дому, што казаў сямём ангілам: „Ідзіце й выліце сем чараў гневу Божлага на зямлю”. 2 І пайшоў першы англіз, і выліў чару сваю на зямлю: і выніклі нягодныя а шкодныя раны на людзёх, што мелі знак зьвераў і кланяліся абразу ягонаму.

3 І другі выліў чару сваю ў мора: і сталася кроў, як мерцвяка, і ўсе жывое памерла ў мору.

4 І трэці выліў чару сваю ў рэкі а ў жаролы водаў: і сталася кроў. 5 І пачуў я англіла водаў, каторыя кажаў: „Справядлівы Ты, Спадару, Каторы ёсьць і быў, сьвяты, што рассудзіў так. 6 За тое, што яны разьлілі кроў сьвятых а прарокаў, Ты даў ім піць кроў: яны вартыя”. 7 І пачуў я, што аброчнік кажаў: „Запраўды, Спадару, Божа Ўсемагучы, праўдзівыя а справядлівыя суды Твае”.

8 І чацьверты выліў чару сваю на сонца: і дана было яму паліць людзёў цяплом. 9 І людзі былі палены вялікім вадом; і блявузгалі на

імя Божгае, Каторы меў уладу над гэтымі болякамі, і не пакаяліся, каб уздаць Яму славу. 10 І пяты выліў чару сваю на пасады зьвераў: і стала гаспадарства ягонае хмарнае, і з болю яны кусалі языкі свае, 11 і з боляў сваіх і ад болякаў сваіх блявузгалі на Бога нябёснага; і не пакаяліся з учынкаў сваіх.

12 І шосты выліў чару сваю на вялікую раку Ёўфрат: і высакла вада ў ёй, каб прыгатавана была дарога каралём ад усходу сонца. 13 І бачыў я выходзячых із ляпы смокавае, і зь ляпы зьверавае, і з роту хвальшывага прарокі трох духоў нячыстых, бы жабы; 14 Бо яны дужы нячыстыя, што чынаць знакі; яны выходзяць да каралёў усяго сьвету, каб зьберці іх на вайну таго вялікага дня Бога Ўсемагучага. 15 „Гля, прыходжу, як злодзей: дабраслаўёны, хто чухавы і сьцеражэць адзецьці свае, каб не жадзіў голы і каб не абачылі сорама ягонага”. 16 І ён зьбер іх на месца, званае пагэбрэўску Армагедон.

17 І сёмы выліў чару сваю ў паветра: і з дому Божлага, з пасаду разьлёгся вялікі голас, каторы казаў: „Сталася!” 18 І былі маланьні а галасы а пярэны, і сталася вялікае трасеньне зямлі, якога ня бывала адгэтуль, як людзі на зямлі. Такое трасеньне зямлі! Такое вялікае! 19 І вялікае места падзялілася на тры часьці, і месцы паганскія палі, і Бабілён вялікі ўспомнены перад Богам, каб даць яму чару віна палу гневу Свайго.

20 І кажны абток упёк, і гораў не засталася; 21 І град, увелькі з цэнтна, пайшоў зь неба на людзёў; і блявузгалі людзі на Бога за болякі ад граду, бо боляка ад яго надта балючая.

17 І прышоў адзін із сямёх англілаў, што мелі сем чараў, і гутаваў з імяно, кажучы: „Падыйдзі

сюды, я пакажу тэ рассудак над вялікаю бязуляю, што сядзіць на шмат водах. 2 Зь ёю бязулілі кара-лёве земныя, і віном бязульства ейнага ўпіваліся жыхары зямлі”.

3 І павёў мяне ў духу на пустыню; і я бачыў жонку, каторая сядзела на зьверу шкарлатным, поўным імёнаў блявузгальных, із сямю галавамі й дзесяцьма рагамі. 4 І жонка была ўбраная ў пархіру а шкарлат, і мела прыборы із золата а дарагога каменья а пэрлаў, і дзяржала залатую чару ў руцэ сваёй, поўную агіды а нечысьціні бязульства свайго; 5 І на чале ейным напісана: „Тайна, Бабілён вялікі, маці бязуляў і брыды земнае”.

6 І я бачыў, што жонка ўпіўшыся крывёю сьвятых а крывёю сьветак Ісусавых, і бачачы яе, дзіваваўся дзівам вялікім. 7 І сказаў імне англіз: „Чаго ты дзівуешся? я скажу тэ тайну жонкі гэтае і зьвера, што носе яе, у каторага сем галоў і дзесяць рог.

8 „Зьвер, каторага ты бачыў, быў, і няма яго, і выйдзе зь бяздонья, і пойдзе на загубу; і здзіўляюцца тыя із жывучых на зямлі, каторых імёны ня ўпісаныя ў сувоі жыцьця ад закладзінаў сьвету, бачачы, што зьвер быў, няма яго, і зьявіцца.

9 „Тут розум, што мае мудрасьць. Сем галоў — гэта сем гор, на каторых сядзіць жонка, 10 І сямёх каралёў: пяцёх упала, адзін ё, другі яшчэ ня прышоў, і як прыйдзе, часінку мае трываць. 11 І зьвер, што быў, і няма, ён восьмы, і як із тых сямёх, і йдзець на загубу.

12 „І дзесяць рог, каторыя ты бачыў — гэта дзесяцёх каралёў, што яшчэ не адзяржалі гаспадарства, але адзяржаць уладу із зьверам, як каралёве, на адну гадзіну. 13 Яны маюць адны думкі і перададуць сілу і ўладу сваю зьверу. 14 Яны будуць ваяваць із Баранчы-

кам, і Баранчык пераможа іх; бо Ён ё Спадар спадароў і Кароль каралёў; і тыя, што зь Ім, ё пагуканыя а абраныя а верныя”.

15 І кажа імне: „Воды што ты бачыў, ідзе сядзіць бязуля, гэта людзі а груды а народы а мовы. 16 І дзесяць рог, каторыя ты бачыў на зьверу, гэтыя зьненавідзяць бязулю, і спустошаць яе, і аголяць, і зьядуць цела ейнае, і спалюць яе агнём; 17 Бо Бог даў ім у сэрцы чыніць замір Ягоны, і дзесяць із аднаёй думкаю, і аддаць гаспадарства свае зьверу, пакуль ня выпаўняцца словы Божыя. 18 Жонка ж, каторую ты бачыў, ё вялікае места, што гаспадарствуе над земнымі каралямі”.

18 Просьбе гэтага я абачыў іншага ангіла, што зыходзіў зь неба і меў уладу вялікую. Зямля асьвяцілася ад славы ягонае. 2 І гукнуў ён вялікім голасам, кажучы: „Упаў, упаў Вабілён, вялікая бязуля, і стаў сялібаю чартоў і прытулам кажнага нячыстага духа, прытулам кажнае нячыстае ненавіднае птушкі; 3 Бо віном палу бязульства свайго напаіла яна ўсі народы; І каралёве земныя бязулілі зь ёю, і купцы земныя забагацелі з моцы раскошы ейнае”.

4 І пачуў я іншы голас із неба, што казаў: „Выйдзі зь яе, людзе Мой, каб вы ня мелі сяброўства ў грахох ейных і не дасталі болькаў ейных; 5 Бо грахі ейныя нагрудзіліся аж да неба, і Бог успомнеў несправядлівасьці ейныя. 6 Уздайце ёй так, як яна ўздавала, і ўдвай, удвая падле ўчынкаў ейных; у чары, у каторай яна мяшала, замяшайце ёй удвая.

7 „Колькі славілася яна а раскошавала, толькі дайце ёй удвая мукаў а нёмарасьцяў, бо яна кажа ў сэрцу сваім: „Сяджу караліцаю, я не ўдава, ніяк не абачу нёмарасьці. 8 За тое аднаго дня прыйдучь на яе болькі, сьмерць а нёмарасьць а га-

ладоў, і будзе спалена цяплом, бо дужы Спадар Бог, Каторы судзіў яе. 9 І заплачучь і загалосаць па ёй каралёве земныя, што бязулілі й раскошавалі зь ёю, як абачаць дым ад пажару ейнага, 10 Стоячы здалеку ад страху мукаў ейных, кажучы: „Бяда, бяда, вялікае места Вабілён, места дужое, што аднае гадзіны прышоў рассудак твой”.

11 „І купцы земныя заплачучь а засмуцяцца па ёй, бо накладаў іхных нікто ўжо ня купляе, — 12 Накладу золата а срэбра а дарагога каменя а пэрлаў а цянюсенькага палатна а пурпур а шуюку а шкарлату а ўсялякага пахнючага дзерва а ўсялякіх вырабаў із славёнае косьці а ўсялякіх вырабаў з дарагога дзерва, зь медзі а зьлёза а мрамару, 13 А цянамоу а пахнючых рэчаў а масьцяў а кадзіла а віна а алівы а чыстае мукі а пшонкі а статку а авец а коні а вазоў а целаў а душаў людзкіх.

14 „І спелая садавіна, жаданьне душы твайёй, адышла ад цябе, і ўсе сытое а пазорыстае загинула ў цябе, і ніякім парадкам яго ўжо ня знойдзеш.

15 „Купцы гэтага, каторыя забагацелі зь яе, стануць здалеку із страху мукаў ейных, плачучы а смучачыся, 16 Кажучы: „Авохці, авохці, вялікае места, каторае адзявалася ў цянюсенькае палатно а ў пурпур а шкарлат, і мела прыборы із золата а дарагога каменя а пэрлаў!” 17 Бо за адну гадзіну спусьцела такое вялікае багацьце.

І кажны штырнік, і ўсі плывучыя куды-коледы ў караблём, і ўсі плаўбіты, і ўсі прадаўні на мору сталі здалеку 18 І, бачачы дым пажару яго, загаласілі, кажучы: „Што падобнае да места вялікага!” 19 І пасыпалі попелам галавы свае, і галасілі, плачучы а зокхаючы, кажучы: „Авохці, авохці, вялікае места,

каторага каштоўнасьцямі забагацелі ўсі, што мелі караблі на мору! Бо спусьцела за адну гадзіну.

20 „Цешчася зь яго, нябёсы, і сьвятыя, і апосталы, і прарокі, бо рассудзіў Бог суд вашы над ім”.

21 І дужы англі ўзяў камень, увелькі зь вялікі жоран, і кінуў у мора, кажучы: „3 такім размахам будзе ськінены Вабілён, вялікае места, і ўжо ня будзе знойдзены; 22 І голасу гарпістых а музыкаў а дудроў а трубялёў наперад ніяк ня будзе чуваць у табе; і наперад ніякі майстра якога-коледы рамяства ніяк ня знойдзецца ў табе, і гуку жорнаў ніяк ня будзе чуць у табе! 23 І наперад сьвятло сьветача не зазьдзе ў табе; і голасу князя маладога і княгіні маладое ніякім парадкам ня чуваць будзе болей у табе: бо купцы твае былі магнатамі земскімі, і чарамі тваімі былі зьведзены ўсі народы. 24 І ў ім знойдзена кроў прарокаў а сьвятых а ўсіх забітых на зямлі”.

19 Просьбе гэтага я чуў быццам вялікі голас вялікага груды на небе, каторы казаў: „Галілуя! спасеньне а слава а магутнасьць Богу нашаму! 2 Бо праўдзівыя а справядлівыя суды Ягоныя, бо Ён засудзіў тую вялікую бязулю, каторая палсавала зямлю бязульствам сваім, і памсціў кроў слугаў Сваіх з рукі ейнае.” 3 І ўдругава сказаў: „Галілуя! І дым ейны ўзьходзе на векі вякоў”.

4 І дваццаць чатыры старых і чатыры жывыя стварэньні палі а пакланіліся Богу, Каторы сядзіць на пасадзе, кажучы: „Амін! Галілуя!”

5 І голас ад пасады вышаў, што казаў: „Хваліце Бога нашага, усі слугі а баязнікі Ягоныя, малыя й вялікія”.

6 І чуў я быццам голас вялікага груды, і быццам шум шмат водаў, і быццам грукат моцных пяруноў,

што казалі: „Галілуя! бо загаспадарстваваў Спадар, Бог наш Усемагучы. 7 Цешчася а веселілася, і ўздайма славу Яму, бо настала нясельле Баранчыкава, і жонка Ягоныя прыгатавалася. 8 І дана было ёй адзецца ў цянюсенькае палатно, сьветлае й чыстае”, бо цянюсенькае палатно ё справядлівасьць сьвятых.

9 І сказаў імне: „Напішы: дабраславёныя пагуканыя на вясельную вячэру Баранчыкаву;” і сказаў імне: „Гэта праўдзівыя словы Божыя”.

10 Я паў у ногі яму, каб яму пакланіцца; але ён сказаў імне: „Глядзі, не рабі гэтага; я суслугачы твой і братаў тваіх, каторыя маюць сьветчаньне Ісусава. Кланайцеся Богу”, бо сьветчаньне Ісусава ё дух прарочтва.

11 І абачыў я рашчыненнае неба, і вось, конь белы, і седзячы на ім завецца Верны а Праўдзівы, і ў справядлівасьці Ён судзе й ваюе. 12 І вочы Ягоныя — бы поламя агняное, і на галаве ў Яго шмат дыядамаў. Меў імя напісанае, каторага нікто ня ведае, апрача Яго Самога. 13 Ён быў адзеўшыся ў вадзецьце, абмочанае ў кроў. Імя Ягонае: Слова Божэ.

14 І войскі нябёскыя ехалі за Ім на конях белых, убраўшыся ў белае, чыстае цянюсенькае палатно.

15 І з роту Ягонага выходзе востры меч, каб ім цяць народы. І Ён будзе пасьціць іх прутам жалезным; і Ён цісьне вінную таўчальню палкага гневу Бога Усемагучага. 16 І на адзецьцю і на сьдзягне Ягоным напісана імя: **КАРОЛЬ КАРАЛЁў і СПАДАР СПАДАРОў.**

17 І абачыў я аднаго ангіла, што стаў на сонцу; і ён гукнуў вялікім голасам, кажучы ўсім птушкам, што лётаюць па сьдзязіне неба: „Прыляціце, зьбярыцеся на вялікую вячэру Божую, 18 Пажэрці цэлы кара-

лёў а целы тысячнікаў а целы дужасілаў а мяса коні а целы коньнікаў а целы ўсіх вольнікаў і нявольнікаў, і малых і вялікіх”.

19 І бачыў я зьвера й каралёў земных а войскі іхныя, зьбертыя ваяваць із Коньнікам а з войскам Ягоным. 20 І скоплены быў зьвер і зь ім хвальшывы прарока, што чыніў чудосы перад ім, якімі зводзіў тых, што прынялі знак зьвера, і тых, што кланяліся абразу. Абодва жывыя кінены ў возера агняное, што гарэла серкаю; 21 А засталыя забіты мячом Коньнікавым, што выхадзіў з роту Ягонага; і ўсі птушкі насьціліся целама іхным.

20 І абачыў я ангіла, што зыходзіў зь неба, каторы меў ключ да бяздонья і вялікі ланцуг у руцэ сваёй. 2 Ён скапіў смока, гада старавечнага, каторы ё дзявал а шайтан, і звязаў яго на тысяча год, 3 І сьцінуў яго ў бяздоньне, і замкнуў, і запячатаваў над ім, каб ня мог ужо зводзіць народы, пакуль ня скончыцца тысяча год; просьле гэтага ён мае быць вывальнены на малы час.

4 І абачыў я пасады і седзячых на іх, і суд быў даны ім, і душы сьцятны за сьветчаньне Ісусава а за Слова Божэ, каторыя не пакланіліся зьверу ані абразу ягонаму, і не прынялі знаку на чало свае і на рукі сваю. Яны ажылі й каралывалі з Хрыстом тысяча год.

5 Засталыя з памерлых не ажылі, пакуль ня скончыцца тысяча год. Гэта — першае ўскрысьеньне. 6 Дабраславёны а сьвяты, хто мае ўчацьце ў ўскрысьеньню першым: над тымі другая сьмерць ня мае ўлады; яны будуць сьвятарамі Божымі а Хрыстовымі і будуць каралываць із ім тысяча год.

7 І як скончыцца тысяча год, шайтан будзе вывальнены зь вязьніцы свае, 8 І выйдзе зводзіць народы,

што на чатырох рагох зямлі, Гога, й Магога, каб зьберці іх на вайну; лік іх — як пяску морскага.

9 І ўзышлі на шырыню зямлі, і абступілі табар сьвятых а ўмілаванае места; і зышоў агонь зь неба, і пажэр іх. 10 А дзявал, што зводзіў іх, укінены ў возера агняное а серкавае, ідзе зьвер а хвальшывы прарока, і будуць мучаны дзень і ноч на веки вякоў.

11 І абачыў я вялікі белы пасад і Седзячага на ім, ад Каторага віду ўцякала зямля й неба; і не знайшлося ім месца. 12 І абачыў я мёртвых, вялікіх і малых, што стаялі перад пасадам, і сувоі рапшчыненыя былі, і накішы сувоі рапшчынены, каторы ё сувоі жыцьця; і суджаны былі мёртвыя за рэчы, напісаныя ў сувоях, подле ўчынкаў сваіх. 13 І аддало мора мёртвых, што ў ім, і сьмерць і пекла аддалі мёртвых, што ў іх; і яны былі суджаны кажны подле ўчынкаў сваіх. 14 І сьмерць і пекла кінены ў возера агняное. Гэта сьмерць другая — возера агняное. 15 І калі хто ня быў знойдзены запісаным у сувою жыцьця, быў укінены ў возера агняное.

21 І абачыў я новае неба і новую зямлю, бо першае неба і першая зямля мінулі, і мора ўжо няма. 2 І я абачыў сьвятое места, Ерузалім новы, што зыходзіў зь нябёс ад Бога, прыгатаваны, як княгіня маладая, прыбраная дзеля мужа свайго. 3 І пачуў я вялікі голас ізь неба, каторы казаў: „Вось, вітальня Божая зь людзьмі, і Ён будзе жыкарыць ізь імі, і яны будуць людзям Ягоным, і Сам Бог будзе зь імі Богам іхным; 4 І Ён абатрэць кажную сьлізу з ачоў іхных, і наперад сьмерці ня будзе ані нэмарасьці, ані плачу, ані болю; бо першае мінула”.

5 І сказаў Тый, што сядзеў на пасадзе: „Вось, чыню ўсе новае”. І кажа: „Напішы, бо словы гэтыя праў-

дзівыя а верныя”. 6 І сказаў імне: „Сталася! Я Альфа й Омэга, пачатак і канец; ўсьмягламу дам із жарала вады жывое дарма. 7 Перамагаючаму спадзець гэта, і Я буду яму Богам, а ён будзе Імне сынам. 8 Баязлівых жа а няверных а агідных а забіўцаў а бязуляў а чараўнікоў а балвахвалаў а ўсіх манюкаў — доля ў возеры, што гарыць агнём а серкаю; гэта — сьмерць другая”.

9 І прышоў адзін ізь сямёх ангілаў, што мелі сем чараў, поўных сямёх апошніх болькаў, і мужаваў з імною, кажучы: „Хадзі, я пакажу тэ княгіню маладую, жонку Баранчыкаву”. 10 І ўзьнёс мяне ў духу на вялікую а высокую гару, і паказаў імне сьвятое места Ерузалім, што зыходзіў зь неба ад Бога; 11 Ён мае славу Божую. Зьзяньне ягонае падобнае да найдарожшага каменя, бы да каменя ясьліса крышталападобнага. 12 Ён мае вялікую а высокую сьцяну, мае двананцаць брамаў і на брамах двананцацёх ангілаў і напісаныя імёны двананцацёх плямёнаў сыноў Ізраелявых: 13 3 усходу тры брамы, з поўначы тры брамы, з паўдня тры брамы, із захаду тры брамы. 14 І сьцяна месцкая мае двананцаць подаў, і на іх двананцаць імёнаў двананцацёх апосталаў Баранчыкавых. 15 Тый, што мужаваў з імною, меў залатую трысьціну, мерку, каб памераць места і брамы ягоныя і сьцены ягоныя. 16 А места чатыракутняе, і ўдаўжкі такое ж, як і ўшыркі. Памераў ён места трысьціною на двананцаць тысячаў голяў; даўжыня і шырыня і вышыня яго роўныя. 17 І сьцяну ягоную памераў — сто сорок чатыры локці людзкае меры, каторая ж ангілава.

18 Сьцяна ягоная пастаўлена зь ясьпісу, а места — чыстае золата, падобнае да чыстага шкла. 19 Поды сьцяны месцкае прыбраныя ўсялякім дарагім каменьям: под першы

— ясьпіс, другі — шапір, трэйці — халцэдон, чацьверты — шмарагд, 20 Пяті — сардонікс, шосты — крывавец, сёмы — хрызоліт, васьмы — бэрыл, дзевяты — топаз, дзясяты — хрызопрас, адзінанцаты — гіяцынт, двананцаты — амэтысты.

21 А двананцаць брамаў — двананцаць пэрлаў: кажная брама была з аднае пэрлы. Вуліцы места — чыстае золата, як прасьветнае шкло.

22 Дому Божэга ж я ня бачыў; бо Спадар Бог Усемагучы — дом яго, і Баранчык. 23 І места не паграбуе сонца ані месяца, каб асьвятляць сябе; бо слава Божая асьвятляла яго, і сьветач ягоны — Баранчык. 24 І народы будуць хадзіць у сьвятліні Ягонай, і каралёве земныя прынясуць славу сваю да Яго. 25 І брамы ягоныя ня будуць замыкацца ўдзень, а ночы там ня будзе. 26 І прынясуць да яго славу а чэсьць народаў. 27 І нічога нячыстага ня ўвйдзе ў яго ані чынячы брыду а ману, але адно напісаныя ў сувою жыцьця Баранчыкавым.

22 І паказаў імне раку вады жыцьця, сьветлую, як крыштал, каторая выцякала з пасаду Божэга а Баранчыкавага. 2 Сярод вуліцы ягонае і паабал ракі — дзерва жыцьця, што родзе двананцаць пладоў, кажнага месяца выдаець плод свой; і лісты дзерва — да ўздараўленьня народаў.

3 І нічога ўжо ня будзе праклятага; але пасад Божы а Баранчыкаў будзе ў ім, і слугі Ягоныя будуць служыць Яму. 4 І абачаць від Ягоны, і імя Ягонае будзе на чолах іхных. 5 І ночы ня будзе там, ня будуць паграбаваць сьветача ані сьвятліні сонечнае, бо Спадар Бог будзе асьвятляць іх; і будуць каралываць на веки вякоў.

6 І сказаў імне: „Гэтыя словы верныя а праўдзівыя; і Спадар Бог духоў прарокаў паслаў Ангіла Свай-

го паказаць слугам Сваім тое, што мае стацца неўзабаве. 7 І вось, іду неўзабаве": дабраславёны, хто заховуе словы прароцтва суваю гэтага.

8 І я, Яан, чуў і бачыў гэта. І як я пачуў і абачыў, паў у ногі ангілу, што паказваў імне гэта, каб пакланіцца; 9 Але ён сказаў імне: „Глядзі, не рабі гэтага: я — сунявольнік твой, і братоў тваіх прарокаў, і заховуючы словы суваю гэтага; Богу кланяйся”.

10 І сказаў імне: „Не запячатавай словаў прароцтва суваю гэтага; час блізка. 11 Несправядлівы някай яшчэ чыне несправядлівасьць; і брудзяны някай брудзяніцца яшчэ; а справядлівы някай чыне справядлівасьць яшчэ, і сьвяты някай усьвячаецца яшчэ”.

12 „Вось, прыйду неўзабаве, і адплата Мая з імюю, каб адплаціць кажнаму подле ўчынкаў ягоных. 13 Я Альфа й Омэга, першы й апошні, пачатак і канец”. 14 Дабраславёныя тыя, што памыюць уборы свае, бо яны будуць мець права да

дзерва жыцьця і каб увыйсьці пераз брамы да места. 15 Вонках — сабакі і чараўнікі, і бязулі, і забіўцы, і балвахвалы, і кажны, хто любе й чыне ману.

16 „Я, Ісус, паслаў ангіла Сваёго пасьветчыць гэта вам у цэрквах. Я карэнь і пагон Давідаў, зорка сьветлая, ранічная”.

17 І дух і княгіня маладая кажуць: „Прыйдзі!” І чуючы някай скажа: „Прыйдзі!” Усьмяглы хай прыходзе, і зычачы някай бярэць ваду жыцьця дарма.

18 Я сьветчу кажнаму, хто чуе словы прароцтва сувойчыка гэтага: калі хто дадасьць што да іх, таму дадасьць Бог болькаў, апісаных у сувойчыку гэтым. 19 І калі хто адыме ад словаў сувойчыка прароцтва гэтага, адыме Бог дзель ягоную зь дзерва жыцьця і зь места сьвятога, апісанага ў гэтым сувойчыку.

20 Тый, што сьветча гэта кажа: „Запраўды прыйду неўзабаве”. Амін. Прыйдзі, Спадару Ісусе!

21 Ласка Спадара Ісуса Хрыста з усімі сьвятымі. Амін.